

Oulun kaupungin
toimintakertomus ja tilinpäätös

2019

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS

Kaupunginjohtajan katsaus	5
1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA	7
1.1 Oulun kaupungin hallinto 31.12.2019	7
1.2 Toimintaympäristö.....	13
1.2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	13
1.2.3 Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	15
1.3 Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys	18
1.3.1 Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset.....	18
1.3.2 Olennaiset muutokset tulosperusteissa	18
1.3.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoden talousarvioon	20
1.4 Oulun kaupungin henkilöstö.....	23
1.5 Hankintojen toteutuminen.....	24
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	25
1.7 Ympäristöasiat.....	29
2 SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA	32
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	37
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	37
3.2 Toiminnan rahoitus	47
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	50
3.4 Kokonaistulot ja -menot	54
4 OULU-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	56
4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	56
4.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	57
4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	58
4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	58
4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	58
4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	61
5 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ.....	69
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
6 OULUN KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN 2019	73
6.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026	73
6.2 Vuoden 2019 sitovien tavoitteiden toteutuminen	80
7 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	87
7.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	87
7.1.1 Keskusvaalilautakunta	94
7.1.2 Tarkastuslautakunta.....	94
7.1.3 Kaupunginvaltuusto.....	96
7.1.4 Kaupunginhallitus	96
7.1.5 Hyvinvointilautakunta	111
7.1.6 Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	126
7.1.7 Yhdyskuntalautakunta.....	132
7.1.8 Rakennuslautakunta.....	140
7.2 Oulun kaupungin kehittämissalkut.....	146
8 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	157
8.1 Verotulot	159
8.2 Valtionosuudet.....	161
9 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	162

10	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN.....	164
10.1	Peruskunta.....	167
10.1.1	Kaupunginhallitus.....	167
10.1.2	Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	167
10.1.3	Rakennuslautakunta.....	169
10.1.4	Yhdyskuntalautakunta.....	170
10.1.5	Peruskunnan investoinnit yhteensä.....	177
10.1.6	Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä.....	181
10.1.7	Leasinghankinnat.....	181
10.2	Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	182

TILINPÄÄTÖSLASKELMATJA LIITETIEDOT

11	SITOVIER TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	190
11.1	Peruskunta.....	190
11.2	Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	192
12	Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	193
12.1.	Oulun kaupunki.....	193
12.2.	Oulu-konserni	197

ERiyTETYt TILINPÄÄTÖKSET

13	LIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET	223
13.1	Oulun Vesi -liikelaitos	223
13.2	Oulun Digi -liikelaitos	246
13.3	Oulun Infra -liikelaitos	256
13.4	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	266
13.5	Business Oulu -liikelaitos.....	277
13.6	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos.....	293
13.7	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos.....	308
14	LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TULOKSEEN.....	319
15	TASEYKSİKÖT	322
15.1	Kehittämisrahasto.....	322
15.2	Oulun Valistustalorahasto	338
15.3	Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	342

TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT

16	TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT	348
16.1	Tytäryhteisöt.....	348
16.1.1	Oulun Energia -konserni	348
16.1.2	Oulun Energia Oy.....	350
16.1.3	Oulun Satama Oy.....	352
16.1.4	Kiertokaari Oy	353
16.1.5	Nallikari Seaside Oy	354
16.1.6	Sivakka-konserni	355
16.1.7	Potential Toimitilat Oy.....	357
16.1.8	Oulun Pysäköinti Oy	358
16.1.9	Oulun Kaupunginteatteri Oy	359
16.1.10	ScanLab Oy.....	361
16.1.11	Työterveys Virta Oy	362
16.2	Kuntayhtymät.....	364
16.2.1	Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	364
16.3	Säätiöt	365
16.3.1	Oulun Palvelusäätiö.....	365
16.3.2	Oulun Musiikkijuhlasäätiö	366

TILINPÄÄTÖSTÄVARMENTAVAT ASIAKIRJAT

17	KÄYTETYT TILIKIRJAT JA SÄILYTYS.....	371
18	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT.....	373

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2019 Oulun työttömyys kehittyi myönteiseen suuntaan. Työttömyysaste oli keskimäärin 10,7% eli 1,5%-yksikköä pienempi kuin edellisellä vuonna. Oulun kaupunki ilmoittautui vuoden 2019 lopulla työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskuntakokeiluun yhdessä seudun muiden kuntien kanssa. Kaupunki on mukana keväällä 2020 käynnistyvässä kokeilussa, jossa merkittävä osa työttömistä työnhakijoista ohjataan kaupungin palvelujen piiriin. Kokeilu toteutetaan yhteistyössä seudun kuntien, Te-toimiston ja Elyn kanssa. Tavoitteena on kehittää ja parantaa palveluja niin työttömille työnhakijoille kuin työnantajille. BusinessAseman valmistelu alkoi syksyllä 2019. Asema on usean toimijan yhteistyöllä toteutettu kaikille avoin yrittäjyyden, osaamisen ja työllistymisen kohtaamispaikka, joka avattiin helmikuussa 2020.

Vuonna 2019 BusinessOulu edisti muun muassa Oulun kasvavan automotiveklusterin toimintaedellytyksiä. Kaikkiaan kasvuyritykset saivat Oulussa uutta pääomaa noin 60 miljoonalla eurolla, mikä on osoitus Oulun hyvästä toimintaympäristöstä luoda uusia innovatiivisia ratkaisuja. Suomen yritysjohtajille suunnatun Taloustutkimuksen mittauksen mukaan Oulun imago elinkeinoelämässä kohentui vuonna 2019 merkittävästi edelliseen vuoteen nähden.

Pyöräbaanaverkkomme vahvistui merkittävästi vuoden 2019 aikana ja Sykkelit eli kaupunkipyörät otettiin käyttöön. Kaupunki allekirjoitti aiesopimuksen Senaatin Asema-alueet Oy:n ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa Oulun asema-alueen kehittämiseksi. Aiesopimuksen pohjalta alueen asemakaavan valmistelu käynnistyi. Myös Raksilan marketalueen uudistaminen eteni asemakaavan luonnosvaiheeseen kaavan tarkistuksen myötä. Vuonna 2019 kaupungissa valmistui 2554 asuntoa ja työn alla oli yli 100 kaavamuutosta. Yritys- ja asuntontteja luovutettiin yhteensä 166. Asuntomessualueen ideakilpailu järjestettiin ilmoittautumiskutsukilpailuna ja voittaja ratkaistiin ja julkistettiin vuoden 2019 lopulla.

Hyvinvointipalveluiden menojen kasvu oli voimakkaampaa kuin edellisinä vuosina erityisesti loppuvuoden osalta. Hoito- ja palveluketjujen toimivuuden parantamiseksi vahvistettiin ikäihmisten kotona asumisen tuen keskusta, joka tunnetaan nimeltä Kotas. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja kehitettiin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Myllyjojan hyvinvointikeskus muuttui osaksi Kontinkankaan hyvinvointikeskusta ja Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannustyöt jatkuivat. Kaupunki osallistui viime vuonna aktiivisesti maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi vuoden 2019 alussa sivistysohjelman, joka näyttää suunnan sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämiseksi vuoteen 2026 saakka. Turvallinen Oulu -hanke käynnistyi keuhällä 2019 kaupungin ja ministeriöiden rahoituksella. Hankkeen tavoitteena on parantaa turvallisuutta erityisesti nuorten keskuudessa. Vuonna 2019 hyväksyttiin Oulun kaupungin vuorovaikutussuunnitelma vuosille 2019–2021 ja saatiin valmiiksi kulttuuristrategia, joka luo vision kulttuuriin perustuvasta kaupunkikehityksestä vuoteen 2030 saakka.

Euroopan kulttuuripääkaupunkihanke eteni vuonna 2019. Saimme avoimessa ohjelmahaussa yli 400 ehdotusta kulttuuriohjelman sisällöksi, ja 31 kuntaa Suomesta ja 10 kuntaa ulkomailta teki Oulun kanssa kumppanuussopimuksen hankkeen toteuttamiseksi ja kulttuuri-ilmastonmuutoksen aikaansaamiseksi. Keväällä 2020 teemme hankkeen ensimmäisen vaiheen hakemuksen tavoitteena, että Oulu etenee keuhällä 2021 toiseen vaiheeseen.

Esimiestyötä, henkilöstösuunnittelua, osaamisen kehittämistä ja henkilöstön hyvinvointia tukevan henkilöstöohjelman toteuttamista jatkettiin vuonna 2019. Lisäksi muun muassa palkkoja yhdenmukaistettiin, varautumissuunnitelmia testattiin ja kehitettiin ja ammattitaitoisen rekrytoinnin tueksi laadittiin kaupunkitasoinen rekrytointiopas. Päivitimme henkilöstöhallinnon ohjeita ja oppaita esimerkiksi työmatkoihin ja etätööhön liittyen. Henkilöstökassan toiminta päättyi vuoden 2019 lopussa.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan sekä Suomen kansantalouden korkeasuhdanne että bruttokansantuotteen kasvu ovat hidastumassa kuluvana vuonna yhteen prosenttiin. Kuntaliiton mukaan vuonna 2019 kolmasosa kunnista joutui rahoittamaan käyttötalousmenojaan investointien lisäksi lainarahalla. Kuntatyönantajan selvityksen mukaan

kunnat joutuvat sopeuttamaan henkilöstömenojaan ja hakemaan merkittäviä säästöjä toimintoja tehostamalla. Kuntien verotulot ja valtionosuudet ovat kasvaneet hyvin maltillisesti ja verokortti- ja tulorekisteriuudistukset 2019 vaikuttivat verotulojen kertymiseen. Valtiovarainministeriö aikaisti valtionosuuksien kertaluontaisen lisäyksen vuodelle 2019, mikä ei kuitenkaan merkittävästi parantanut kuntien taloudellista tilannetta. Hallitusohjelman mukaiset kuntien lakisääteisten tehtävien ja veloitteiden lisäykset ja laajentumiset ja käynnissä olevat palkkaneuvottelut tulevat vaikuttamaan kuntatalouteen.

Oulun tilinpäätös vuonna 2019 on yli 45 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämä kasvoi edellisvuodesta 26,2 M€. Kaupungin talouden vuosikate ei riitä kattamaan poistoja ja nettoinvestointeja, joten lainojen kokonaismäärä kasvoi 3 407 euroon/asukas.

Kaupungin taloudelliseen tilanteeseen on reagoitu muun muassa palveluverkkoratkaisuilla, liikelaitoksia koskevilla järjestelyillä ja muutosohjelman esitysten toimeenpanolla. Syksyllä 2019 tilattiin Perlacon Oy:ltä ulkoinen arvio kaupungin taloudesta ja toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi. Arvio julkaistiin tammikuussa 2020 ja sen käsittely etenee kevään aikana. Ulkoinen arvio kertoi, että suuren kaupunkien talousvertailussa Oulu järjestää ja tuottaa palvelunsa edullisesti ja tehokkaasti, mutta kaupungin tulot eivät riitä kattamaan käyttötalousmenoja.

Oulu on kasvava kaupunki. Väkiluku vuoden 2019 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 205 782, kasvua edelliseen vuoteen oli noin 2 200 henkilöä. Kaupungin arvot ovat rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Vastuullisuutta on myös se, että teemme päätöksiä niin, että kaupunki kasvaa ja kehittyy edelleen ja pystymme vastaamaan taloudellisesti lakisääteisistä tehtävistä ja velvoitteista nyt ja tulevaisuudessa.

Päivi Laajala
kaupunginjohtaja

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUESSA JA TOIMINNASSA

1.1 Oulun kaupungin hallinto 31.12.2019

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2019 tilanteen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto

Oulun kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua kaudella 2017 – 2021. Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa ja teki päätökset kaiken kaikkiaan 142 asiasta.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vuonna 2019 Juha Hänninen, Kok.

I varapuheenjohtajana Eeva-Maria Parkkinen, Kesk.

II varapuheenjohtajana Juha Vuorio, PS

III varapuheenjohtajana Jukka Kolmonen, Kesk.

IV varapuheenjohtajana Rauno Hekkala, Vas.

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut:

Aalto Esa,, Vihr.

Aittakumpu Pekka, Kesk.

Enojärvi Anne, PS

Haaga Hilikka,, Vas.

Haapanen Satu, Vihr.

Haipus Hanna, Kok.

Hakkarainen Janne, Vihr.

Halonen Sari , SDP

Harju Yrjö, SDP

Heikkinen Janne, Kok.

Heinonen Niilo, Kok.

Heinonen Paavo J., Vas.

Himanen Paula, Vihr.

Huikari Juha, Kesk.

Huotari Anne,, Vas.

Husso, Jarmo J., Kok.

Huttu-Hiltunen Antti,, Kesk.

Isohätälä Jaana, Vihr.

Kaismo Tomi, Kok.

Kalliorinne Risto,, Vas.

Kempainen Marja-Leena, KD

Kontturi Heikki, Vihr.

Korhonen Martti, Vas.

Korkiakoski Jouko,, Kesk.

Kälkäjä Mikko, Kesk.

Lappalainen Elina, Keski.

Lappalainen Jukka, SDP

Laru Jari, Kok.

Lawson Hellu Latékoé, Vihr.

Lepistö Anna-Kaisa, Kesk.

Leskelä Jorma, Kesk.

Lokka Junes, ASYL

Merihaara Mikko, Kok.

Murtoniemi Mauno, Vas.

Määttä Henna, Vihr.

Nikula Lauri, Kesk.

Oikarinen Kyösti, Kesk.

Ojalehto Matias,, Kesk.

Pikkuaho Sami, Kok.

Pitko Jenni, Vihr.

Pohjola Tuija, SDP

Päkkilä Risto, Kesk.

Rajala Lyly, Kok.

Raudaskoski Mikko, Vas.

Ruokamo Teija, Kok.

Sarkkinen Hanna, Vas.

Simula Jenna,, PS

Sirviö Pirjo, SDP

Snellman Anne, PS

Takkula Anne-Maria, Kesk.

Talvitie Mari-Leena, Kok.

Tiainen Tanja, SDP

Tikkala Sirpa, Kesk.

Torro Kaarina, SDP

Tuppurainen Tytti, SDP

Ukkola Kalervo, Vas.

Vehkaperä Mirja, Kesk.

Viitanen Mikko, Vas.

Vikeväkorva Susa,, Vihr.

Vähämäki Ville, PS

Väänänen Veijo, PS

Åman-Toivio Minna, Kok.

Kaupunginhallitus

Oulun kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kaupunginvaltuuston puheenjohtajat, yhdyskunta-, hyvinvointi- sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Vuonna 2019 kaupunginhallitus kokoontui 31 kertaa ja teki päätökset 427 asiakohdassa.

Kaupunginhallituksessa toimi puheenjohtajana Kyösti Oikarinen, Kesk.

- I varapuheenjohtajana Jaana Isohätälä, Vihr.
- II varapuheenjohtajana Tuija Pohjola, SDP

Kaupunginhallituksen muut jäsenet olivat:

Hilkka Haaga, Vas.
Juha Huikari, Kesk.
Jarmo J. Husso, Kok.
Latékoé Lawson Hellu, Vihr.
Matias Ojalehto, Kesk.
Sami Pikkuaho, Kok.
Mikko Raudaskoski, Vas.
Jenna Simula, PS
Tanja Tiainen, SDP
Minna Åman-Toivio, Kok.

Kaupunginhallituksessa toimi esittelijänä kaupunginjohtaja Päivi Laajala. Oulun kaupungin toimialaorganisaatio luottamuselimineen on esitetty seuraavan sivun kaaviossa.

Kaupunginvaltuusto:

Tarkastuslautakunta

Kaupunginhallitus

Keskusvaalilautakunta

Kaupunginjohtaja:

Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Hyvinvointilautakunta

Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntajohtaja:

Rakennuslautakunta

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtokunta

Oulun Vesi liikelaitos

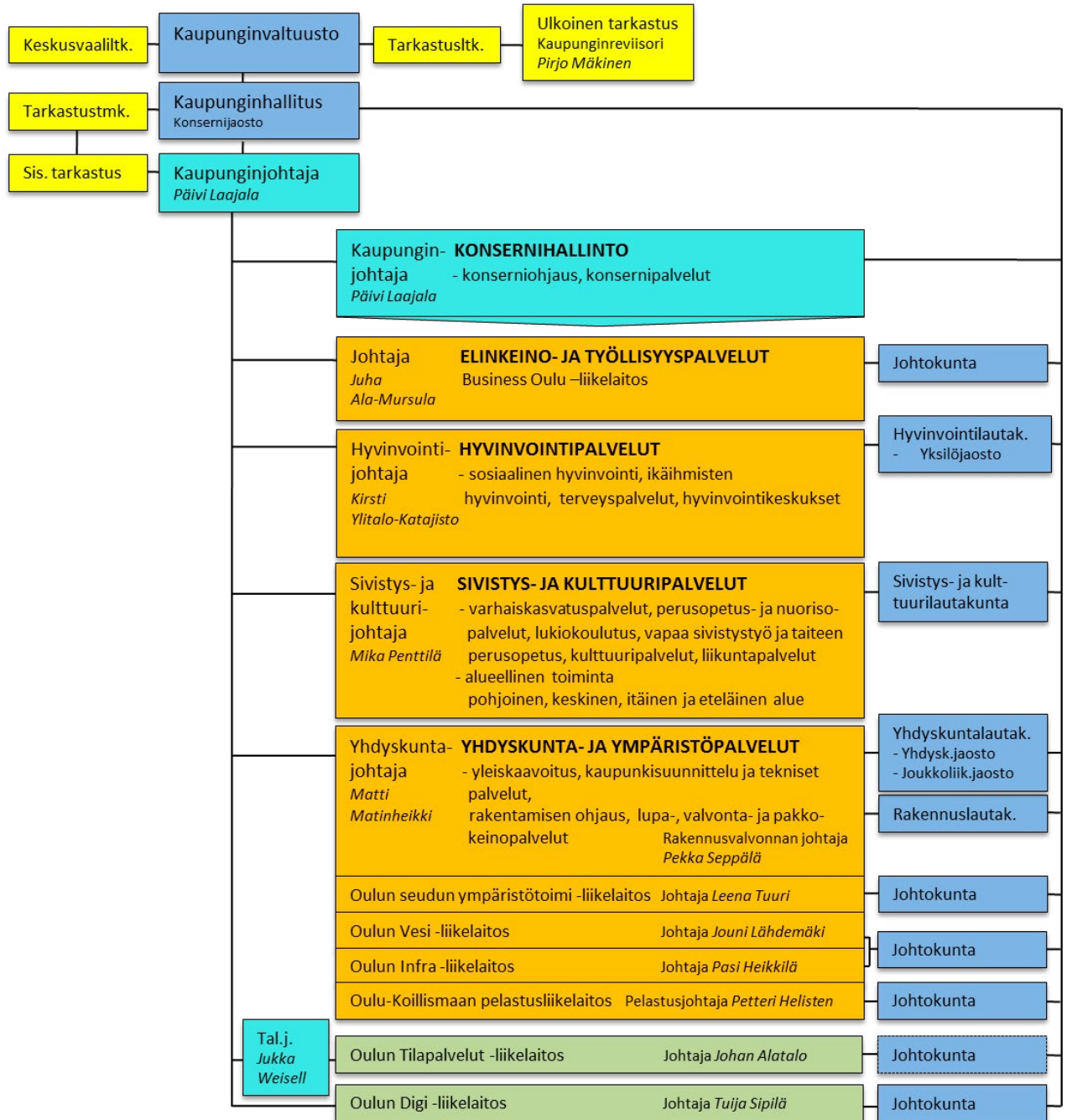
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta

Teknisten liikelaitosten johtokunta

Talousjohtaja:

Oulun Digi -liikelaitoksen johtokunta

Kuva 1. Oulun kaupungin organisaatio 31.12.2019

Toimielinten jäsenet sekä toimielimissä toimivat esittelijät 31.12.2019 mukaan.**Tarkastuslautakunta:**

pj. Marja-Leena Kempainen

vpj. Anna-Kaisa Lepistö

Jäsenet:

Matti Alatalo

Pekka Hetta

Janne Koskela

Pirjo Kuisma

Pentti Kuttilainen

Matti Lukka

Kari Myllyniemi

Kaisu Tuomi

*Esittelijä: Pirjo Mäkinen***Keskusvaalilautakunta:**

pj. Aulikki Heinonen

vpj. Seppo Paakkari

Jäsenet:

Roy Mattson

Risto Siekkinen

Martta Valtanen

Rakennuslautakunta:

pj. Anne-Maria Takkula

vpj. Hanna Haipus

Jäsenet:

Marjo Tapaninen

Hannes Kortesalmi

Pia-Riitta Korvenheimo

Terttu Kuusela

Jukka Lappalainen

Markku Eiloja-Jokivirta

Teuvo Ukkola

Jukka-Pekka Vesala

Veijo Väänänen

Kati Jurkko-Pyläs, kh:n edustaja

*Esittelijä: Pekka Seppälä***Hyvinvointilautakunta:**

pj. Sirviö Pirjo

vpj. Pekka Simonen

Jäsenet:

Jorma Kivelä

Mikko Kälkäjä

Jamal Awad

Annemari Enojärvi

Anne Huotari

Seppo Karjalainen

Susanna Kisner

Jukka Lappalainen

Henna Määttä

Anneli Näppä

Teija Ruokamo

Paula Himanen, kh:n edustaja

*Esittelijä: Kirsti Ylitalo-Katajisto***Oulun seudun ympäristötoimi****liikelaitoksen johtokunta:**

pj. Mauno Murtoniemi

vpj. Antti Lithovius

Jäsenet:

Pirjo Bastman

Risto Kurikka

Mirja Mustapirtti

Arvi Mäläskä

Mikko Pesola

Tiia Rusila

Satu Vesala

Juha Vuorio, kh:n edustaja

*Esittelijä: Leena Tuuri***Sivistys- ja kulttuurilautakunta:**

pj. Satu Haapanen

vpj. Lauri Nikula

Jäsenet:

Yrjö Harju

Suvi Helanen

Kaarina Kailo

Heikki Kontturi

Anna Rounaja

Minna Kärkkäinen

Jari Laru

Aira Lievetmursu

Ville Luotola

Matti Roivainen

Anne Snellman

Jarmo J. Husso, kh:n edustaja

*Esittelijät:**Mika Penttilä**Marjut Nurmivuori**Pekka Fredriksson**Ulla Rissanen**Niina Epäily**Samu Forsblom***Teknisten liikelaitosten johtokunta**

pj. Matti-Mikael Cedervall

vpj. Mauno Sipola

Jäsenet:

Pia Alatorvinen

Jussi Haataja
Sanna Husa
Janne Kalinainen
Johanna Vakkuri
Kalervo Ukkola kh:n edustaja
Esittelijät: Pasi Heikkilä, Jouni Lähdemäki

Yksilöasiainjaosto:

pj. Mikko Kälkäjä
vpj. Henna Määttä
Seppo Karjalainen
Mono Kuoppala
Kaisa Telekäinen
Tuula Okkonen, khn edustaja
*Esittelijät: Anna Karjala, Raimo Ojanlatva, Marja Sa-
lo, Esa Yritys*

Yhdyskuntalautakunta:

pj. Martti Korhonen
vpj. Susa Vikeväkorva
Jäsenet:
Sirpa Tikkala
Jorma Leskelä
Raimo Hämeenniemi
Niilo Heinonen
Minna Lehtovaara
Eija Säilynoja
Mikko Merihaara
Kaarina Torro
Sari Halonen
Vaili Jämsä-Uusitalo
Esa Aalto
Risto Päckilä, kh:n edustaja
Esittelijät:
Matti Matinheikki
Kari Nykänen
Kaija Puhakka
Tapio Siikaluoma

Yhdyskuntajaos

pj. Jorma Leskelä
vpj. Miina-Anniina Heiskanen
Jäsenet:
Markku Eilola-Jokivirta
Salla Vähämetsä
Esa Paloniemi
Elina Lappalainen, kh:n edustaja
Esittelijät: Virpi Rajala, Anni Karhunen, Sirpa Tulokas

Oulun Digi -liikelaitoksen johtokunta:

pj. Satu Lapinlampi
vpj. Jorma Hanhela

Jäsenet:
Sanna Jääliñoja
Tuomas Pikkujämsä
Jari-Pekka Teurajärvi
Minna Sarvela
Juhani Pitkälä
Sirpa Tikkala, kh:n edustaja
Esittelijä: Tapio Matinmikko

Joukkoliikennejaos:

Oulu:
pj. Raimo Hämeenniemi
vpj. Aino-Kaisa Manninen
Jäsenet:
Sami Kyllönen
Mauri Moilanen
Sanna Pakanen
Toni Parkkinen
Suvi Röntynen
Heli-Hannele Haapaniemi, lin kunta
Miia Marjanen, Kempeleen kunta
Olli Nurkkala, Limingan kunta
Risto Prokkola, Lumijoen kunta
Kirsti Airaksinen, Muhoksen kunta
Tuomo Perälä, Tyrnävän kunta
Veikko Ervasti, kh:n edustaja
*Esittelijät: Tapio Siikaluoma, Hannu Honkanen,
Edwin ´t Lam*

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta:

pj. Juha Vuorio
vpj. Kari Karppinen
Jäsenet:
Pentti Haukivaara
Päivi Jylhänkangas-Häkkilä
Anna-Kaisa Pelto
Anne Sormunen
Mikko Tuomikoski
Sami Pikkuaho, kh:n edustaja
Esittelijä: Petteri Helisten

BusinessOulu -liikelaitoksen johtokunta:

pj. Jaana Isohäätä
vpj. Sami Pikkuaho
Jäsenet:
Hilkka Haaga
Virpi Jääskö
Jukka Kolmonen
Asmo Saloranta
Lauri Salovaara
Mikko Raudaskoski kh:n edustaja
Esittelijä: Juha Ala-Mursula

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtokunta

pj. Erja Repo-Tervonen

vpj. Jouko Korkiakoski

Jäsenet:

Jarmo J. Husso

Heidi Kemppainen

Kalevi Kuha

Leena Kuha

Marjo Sjögren

Matias Ojalehto, khn edustaja

Esittelijä: Johan Alatalo

Tilivelvolliset 31.12.2019**Luottamushenkilötoimielimet**

Kaupunginhallitus ja sen jaostot

Lautakunnat ja niiden jaostot

Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Kaupunginjohtaja

Konsernihallinto:

Johtaja

Henkilöstöjohtaja

Talousjohtaja

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginreviisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja

Lukiojohtaja

Perusopetus- ja nuorisajohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja

Liikuntajohtaja

Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja

Sosiaalijohtaja

Vanhustyönjohtaja

Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja

Yleiskaavapäällikkö

Asemakaavapäällikkö

Kaupungingeodeetti

Kaupungininsinööri

Ympäristöjohtaja

Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Infra -liikelaitoksen johtaja

Oulun Digi -liikelaitoksen johtaja

Oulun Vesi liikelaitoksen johtaja

BusinessOulu -liikelaitoksen johtaja

Pelastusjohtaja

Oulun seudun ympäristötoimi

liikelaitoksen johtaja

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtaja

1.2 Toimintaympäristö

1.2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Hallinnollinen alue

Oulun kaupungin pinta-ala 31.12.2019 oli 3 817 km², josta maa-aluetta 2 972 km² ja vesialuetta 845 km². Kaupungin omistuksessa oli koko maa-alasta 364 km² eli noin 12 % ja vesialueesta 68 km² eli noin 8 %. Pinta-alasta oli asemakaavoitettua aluetta n. 181 km² ja yleiskaava-alueita 3 817 km².

Väestö ja elinolot

Vuodenvaihteessa 2019/2020 Oulun väkiluku oli 205 782 (ennakkotieto). Väestönkasvu vuonna 2019 oli noin 2 100 asukasta. Kasvuprosentti oli 1,0. Muuttovoittoa Oulu sai noin 1 240 henkilöä (ennakkotieto). Maahanmuuton osuus muuttovoitosta oli 56 prosenttia. Eniten muuttovoittoa Oulu saa pohjoisen kaupungeista. Suurinta muuttotappio on muihin suuriin kaupunkeihin ja Kempeleeseen.

Alle kouluikäisten lasten määrä laski edelleen selvästi ja oli viime vuoden lopulla ennakkotietojen mukaan 15 740, mikä oli 7,6 % koko asukasmäärästä. Ikäluokan pienenemisen taustalla on koko maassa ja myös Oulussa tapahtunut syntyneiden määrän väheneminen. Kouluikäisten (7-15-vuotiaat) määrä kasvoi ja oli noin 23 500, eli 11,4 % väestöstä. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuodesta selvästi ja oli noin 33 350 henkilöä eli 16,2 % väestöstä.

Asuntokuntia oli Oulussa ennakkotietojen mukaan

vuoden 2019 lopussa noin 102 100. Siitä yksin asuvia oli 46,8 % ja 2-hengen asuntokuntia vajaa kolmannes. Lisäystä tapahtui viime vuosien tapaan näiden pienten asuntokuntien määrässä. Asuntokuntien keskikoko on vähitellen pienentynyt niin, että kun vielä 1990-luvun alussa asuntokuntaan kuului keskimäärin 2,4 henkilöä, oli vastaava osuus viime vuoden lopussa 2,0 henkilöä.

Asuntoja oli ennakkotietojen mukaan kertomusvuoden lopussa noin 113 600 kpl, joista kerrostaloissa 53,4 %, omakotitaloissa 29,0 % ja rivi- tai muissa taloissa 17,6 %. Asunnoista omistusasuntoja on 51,1 %, vuokra-asuntoja 39,4 % ja loput on muuhun hallintaperusteeseen kuuluvia tai tuntemattomia. Noin 42 prosenttia oululaisista asuu omakotitaloissa, 39 prosenttia kerrostaloissa ja 19 prosenttia rivi- tai muissa taloissa. Kaikkien asuntokuntien keskikoko on 77,6 m². Vuoden aikana valmistui uusia asuntoja yhteensä yli 2 500 kpl, joista omakoti- ja rivitaloasuntoja oli yli 600 kpl eli noin 24 % ja kerrostaloihin kuuluvia yli 1 900 kpl eli noin 76 %.

Viime vuonna työttömien määrä laski ja oli kuukausittain keskimäärin 11 136 (v.2018: 11 966). Työttömyysaste laski ja oli 11,4 % (v.2018: 12,2 %). Vuoden 2017 lopussa Oulussa oli yhteensä 87 979 työpaikkaa. Työpaikkaomavaraisuusaste oli Oulussa 104,5 ja seutukunnassa 98,5.

1.2.2 Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen

Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Vuonna 2019 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentin vuonna 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Avoimien työpaikkojen määrä nousi selvästi vuoden 2019 aikana ollen Oulun seudulla keskimäärin 26 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2018. Avoimien työpaikkojen määrä suhteessa työttömien työnhakijoiden määrään on jatkanut kasvua vuonna 2019. Uudet avoimet työpaikat lisääntyivät lähes kaikissa ammattiryhmissä. Tämä kertoo osaltaan yritysten kasvavista haasteista löytää sopivaa työvoimaa ja voi hidastaa työllisyyden kasvua jatkossa. Työvoiman saatavuudesta kärsii varsinkin rakennusala, mutta pulaa työnhakijoista on laajemminkin eri palvelualoilla ja mm. sosiaali- ja terveysalalla sekä ohjelmistoalalla.

Oulun työvoima on lähes sama kuin vuotta aiemmin ollen joulukuun 2019 lopussa 97 818 henkilöä. Vuotta aiemmin työvoima oli Oulussa 97 832 henkilöä. Työllisyyskehitys on vuoden 2019 aikana kohentunut, mutta edelleen tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaisyöttömyyden vähentämiseksi. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmien lisääntymisen taustalla on ollut voimakas työelämän rakennemuutos, jossa uudet työpaikat syntyvät eri aloille ja alueille kuin mistä niitä on hävinnyt.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt vuoden aikana, Oulussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 2019 joulukuussa 3 009 henkilöä, kun vastaava luku oli 2018 joulukuussa 3 481 henkilöä. Työttömiä työnhakijoita oli Oulussa vuonna 2019 kuukausittain keskimäärin 11 136 henkilöä ja keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2019 oli 11,4 %, kun vuonna 2018 työttömiä oli keskimäärin 11 966 henkilöä ja keskimääräinen työttömyysaste oli 12,2 %.

Myönteistä työllisyyskehitystä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden rakenteellinen syveneminen. Suuri rakennetyöttömyys hidastaa työttömyyden laskua parantuneesta suhdannetilanteesta huolimatta. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys pienenee. Keskeistä on työttömyyden pitkitymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa.

Pohjois-Pohjanmaan TE –toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä on kasvanut. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoon joulukuun 2019 aikana Oulussa 2 378, mikä on 716 enemmän kuin vuotta aiemmin. Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulla, mikä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu.

Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Kuntien vastuulla oleva työmarkkinatuen maksuosuuteen on saatu Oulussa vuonna 2019 laskemaan myönteisen suhdannekehityksen lisäksi kohdentamalla työllistämistoimenpiteitä kuntien maksuosuuden piirissä oleville työnhakijoille. Oulun kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2019 oli 21,4 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2018 oli 22,6 miljoonaa euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluissa pääpainopisteet ovat olleet uusien työpaikkojen luomisessa, nuorten työllisyyden edistämisessä sekä pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä. Toimenpiteitä kohdennetaan sekä työnantaja-, että työnhakija-asiakkaille heidän palvelutarpeidensa mukaisesti, sillä samat ratkaisut eivät toimi kaikille. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin haetaan ratkaisuja yritysten kanssa tehtävässä tiiviissä yhteistyössä.

1.2.3 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Asemakaavoitusta ja maankäytön suunnittelua ohjaa yleiskaava. Keskeisellä kaupunkialueella voimassa on Uuden Oulun yleiskaavan kaavakartta 2, ja kuntakeskuksissa Haukiputaalla, Kiimingissä ja Oulunsalossa keskeisten taajama-alueiden osayleiskaavat. Vuonna 2019 laadittiin aktiivisesti yleiskaavan seuranta edellä mainittuja yleiskaavoja koskien. Kokonaisarvio valmistuu vuonna 2020 ja sen pohjalta arvioidaan tulevia suunnittelutarpeita maankäytön suunnittelussa ja yleiskaavoituksessa.

Osayleiskaavat Kiiminkijokivarteen etenivät vuonna 2019. Jokikylän ja Murron osayleiskaava oli ehdotuksena nähtävillä lokakuussa 2019, ja loppuvuodesta laadittiin vastineet saapuneisiin muistutuksiin ja lausuntoihin. Alakylän, Tirinkylän, Haipuskylän ja Hanhiperän osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä keväällä, ja loppuvuoden aikana laadittiin vastineet saapuneisiin mielipiteisiin ja lausuntoihin sekä valmisteltiin yleiskaavaehdotus.

Vuonna 2019 tuli vireille koko Oulun käsittävä Kulttuuriympäristön teemayleiskaava. Yleiskaavassa kuvataan kaupungin monimuotoinen kulttuuriympäristö ja tehdään tarvittavat päivitykset maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiden kohteiden merkintöihin.

Suistokaupunkivisio valmistui keväällä ja raportti hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 9.9.2019. Yhdyskuntalautakunta käynnisti syksyllä 2019 Merikaupunki Oulu -tavoitesuunnitelman, jossa käsitellään strategisella tasolla Oulun kaupungin merialueita ja meren ranta-alueita, sekä merialueiden liittymistä Oulujoen ja Kiiminkijoen suistoalueisiin.

Kaupunkistrategian ja yleiskaavan linjausten mukaisesti maankäytön suunnittelussa on edistetty täydennysrakentamista. Vuoden 2019 aikana valmistui mm. Linnanmaan ja Kajjonharjun kaavarunko, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 26.8.2019. Kaavarungon mukaan alueelle voidaan tulevissa asemakaavoissa luoda mahdollisuuksia noin 4000 uuden asunnon sijoittumiselle. Yleiskaavan mahdollistamista uusista asuinalueista Tahkokankaan asemakaavanmuutos eteni luonnosvaiheeseen. Alkuvuonna 2019 nähtävillä asetetut vaihtoehdot mahdollistavat uutta asumista noin 2800 asukkaalle. Hartaanselänrannan ympäristön asuinalueen suunnittelemiseksi järjestettiin arkkitehtuurikilpailu, jonka mukaan alueelle

voisi sijoittua noin 1200 uutta asuntoa. Alueella järjestetään mm. Asuntomessut vuonna 2025.

Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO 2018-2022) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.4.2018. Ohjelmaan mukaisesti omakoti- ja rivitalotalotonttien tarjonta pidettiin entisellä tasolla ja keskitettiin kerrostalotonttien tarjontaa täydennysrakentamisalueille keskustan tuntumaan. Asumisen lisäksi ohjelmassa nostettiin esiin työpaikkarakentaminen. Asemakaavoitusohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupunki laati uutta teollisuus- ja työpaikkarakentamista mahdollistavat asemakaavat mm. Ruskon ja Oulunportin alueille sekä jatkoi Ritaharjun toimitilakorttelien asemakaavan muutoksen valmistelua.

Kaavoituksen valmistelemissä asemakaavoja valmistui vuonna 2019 yhteensä 26 kpl. Asuntotuotannon kannalta merkittävimpiä olivat keskustan ja sen lähialueen täydennysrakentamiskaavat: Menninkäisentie 3 ja 4, Takalyötynkatu 2, Isokatu 5; sekä Alppilan bulevardin alueelle Kesätie 3 ja Siirtolantie 10. Yhteensä näillä asemakaavoilla mahdollistetaan noin 900 kerrostaloasunnon rakentaminen. Lisäksi valmistui pienempiä kokonaisuuksia mahdollistavia asemakaavoja. Uuden asuinalueen rakentamisen mahdollistavana asemakaavana hyväksyttiin vuonna 2019 Oulunsalonrannan asemakaava. Haukiputaan Niittyholman asuinalueen asemakaava tuli voimaan.

Tontinluovutuksen osalta kaupunki ei vuonna 2019 täysin yltänyt toteuttamisohjelman tavoitteisiin. Tontteja luovutettiin laskennallisesti noin 890 asunnon tuotantoa vastaava määrä, kun tavoitteena oli 1000 asuntoa vastaava tontinluovutus. Kerrostalotontteja luovutettiin mahdollistaen n. 560 asunnon rakentaminen (tavoite 630), rivi- ja ketjutalotontteja mahdollistaen 220 asunnon rakentaminen (tavoite 250). Omakotitontteja luovutettiin 109 kpl (tavoite 120). Kaupungin tontinluovutus on seitsemänä viime vuonna ylittynyt neljästi ja liittynyt kolme kertaa. Valmistuvien asuntojen tuotantotavoite sen sijaan saavutettiin. Vuonna 2019 Ouluun valmistui 2566 uutta asuntoa (tavoite 1800). Valmistuneista asunnoista täydennysrakentamisen osuus oli 61% eli 1568 asuntoa.

Tulevien vuosien Maankäytön toteuttamisohjelma 2020-2024 valmisteltiin vuoden 2019 aikana. Oh-

jelman keskeisenä linjauksena on monipuolinen asuntotuotanto ja täydennysrakentamisen voimakas edistäminen. Uutena avauksena esiin nostettiin kaupunkimaisen pientalon mahdollisuudet asuntotarjonnan täydentäjänä erityisesti hyvien joukkoli-

kenneyhteyksien varrella.

Asuntotuotantotavoite tuleville vuosille on 1800 asuntoa vuodessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Maankäytön toteuttamishojelman 27.1.2020.

1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Suomen Pankin joulukuisen arvion mukaan korkeasuhdanne on Suomessa ohi ja talouskasvu hidastuu tilapäisesti. Vaikka kasvu säilyi vuonna 2019 vielä hyvänä, merkit hidastumisesta ovat selvät. Maailmantalouden ja euroalueen kasvun jatkuminen hitaana heijastuu Suomen talouskasvuun, joka hidastuu vuonna 2020 tilapäisesti alle 1 prosenttiin. Euroalueen talous ja maailmantalous alkavat kuitenkin vähitellen elpyä ja tarjota vetoapua myös Suomen taloudelle. BKT:n kasvu kiihtyy hieman vuosina 2021–2022, 1,1 ja 1,3 prosenttiin.

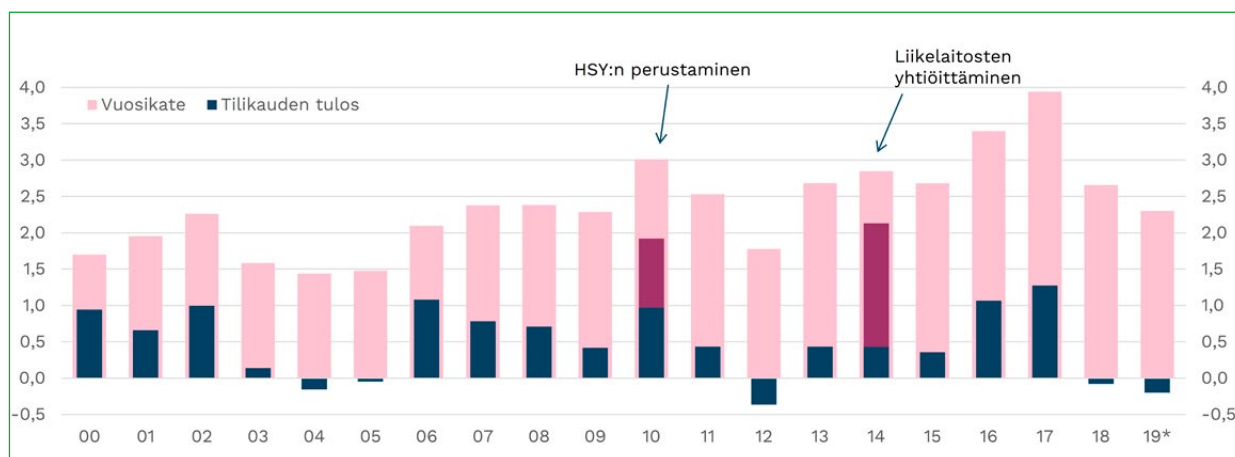
Kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuoden 2019 tilinpäätösarviot näyttävät uudella tavalla kahtia jakautuneen kuntakentän. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäivät vahvasti miinukselle.

Kuntatalouden heikon kehityksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heik-

ko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvu hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja.

Investoinnit kasvoivat edellisvuodesta 8,7 prosenttia. Kunnat ja kuntayhtymät investoivat vuonna 2019 yhteensä 5,25 miljardin euron edestä, joka on yli 400 miljoonaa enemmän kuin edellisvuonna. Kuntayhtymien investoinneista valtaosa selittyi sairaanhoitopiirien investoinneilla.

Kuntien rahoitusaseman on arvioitu kohenevan hieman vuodesta 2019, mutta koheneminen on väliaikaista ja sitä selittävät mm. ajoitukselliset tekijät. Etenkin valtionosuuksien nopein kasvu kohdistuu vuoteen 2020. Valtionosuuksia kasvattavat kilpailukykyopimukseen liittyvien leikkausten osittainen poistuminen, valtionosuusindeksin jäädytyksen päättyminen ja verokompensaatioiden kasvu.

Kuva 2. Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2019, mrd. €. (Tilastokeskus, Kuntaliitto)

Nämä muutokset eivät kokonaisuudessaan merkitse paikallishallinnon vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuksien kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennyistä tai kustannusten kasvua.

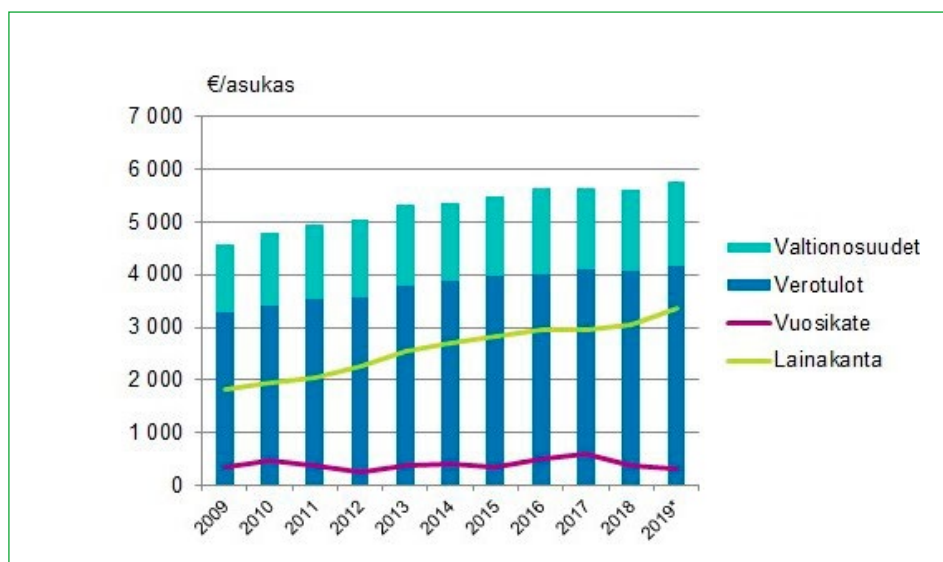
Vuosina 2021–2023 verotulojen kasvua ylläpitää mm. ansiotason kasvu. Paikallishallinnon tulojen kehitys ei riitä parantamaan paikallishallinnon talouden tilaa, sillä investoinnit pysyvät mittavina ja sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutarve jatkaa väestön ikääntymisen vuoksi kasvuaan. Paikallishallinnon alijäämä syvenee vuosina 2021–2023. Paikallishallinnon talouden vahvistuminen edellyttää tuottavuutta lisääviä toimia ja rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia. Palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntapalveluiden kustannuskehitykselle.

Väestön ikääntyminen lisää kuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen menoja n. 1,2 prosentilla vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta. Yhteensä palvelutarpeen kasvun arvioidaan lisäävän paikallishallinnon kulutusmenoja keskimäärin 0,5 % vuodessa. Palvelutarpeen kasvun lisäksi paikallishallinnon kulutusmenoja kasvattavat hallituksen päätösperäiset toimet. Hallitus lisää ja laajentaa kuntien tehtäviä ja velvoitteita kohden-

tamalla merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen kasvattaminen ja peruspalvelujen saatavuuden parantaminen. Hallitusohjelman pysyvät menolisäykset on suunniteltu toteutettavaksi etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan kasvattavan kuntien käyttötalouksmenoja vuoden 2023 tasossa n. 550 milj. eurolla.

Rinteen - Marinin hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisääviin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan tehtävään on sata prosenttia.

Hallitusohjelman kertaluonteiset menolisäykset lisäävät kuntatalouden menoja vuosittain keskimäärin 200 miljoonalla vuosina 2020–2022. Kuntatalouden kannalta rahallisesti merkittävimmät kertaluonteiset panostukset on kohdennettu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmiin sekä ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen. Kuntatalouden riskinä on mainittujen toimenpiteiden rahoituksen jatkuminen vuoden 2022 jälkeen.

Kuva 3. Kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2009–2019 (Tilastokeskus)

1.3 Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

1.3.1 Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset

Oulun kaupungin organisaatio muuttui 1.1.2019. Vuoden alussa aloitti kolme uutta liikelaitosta ja taseyksikkö. Muutoksen yhteydessä lakkautettiin Oulun tekninen liikelaitos, Liikelaitos Oulun Tilakeskus, Liikelaitos Oulun Serviisi ja Oulun Tietotekniikka liikelaitos. Digi- ja ICT-palveluita tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin konsernihallinnon tietohallinnon tehtävät ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tehtävät. Ateria-, puhtaus-, kiinteistö- ja kuljetuspalveluja tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin Oulun Serviisin, Oulun Tilakeskuksen ja osa Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä. Maanrakennus- ja ympäristön ylläpitopalveluita tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä maarakennus- ja ympäristön ylläpitopalvelut sekä ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut. Rakennusomaisuuden taseyksikköön omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä.

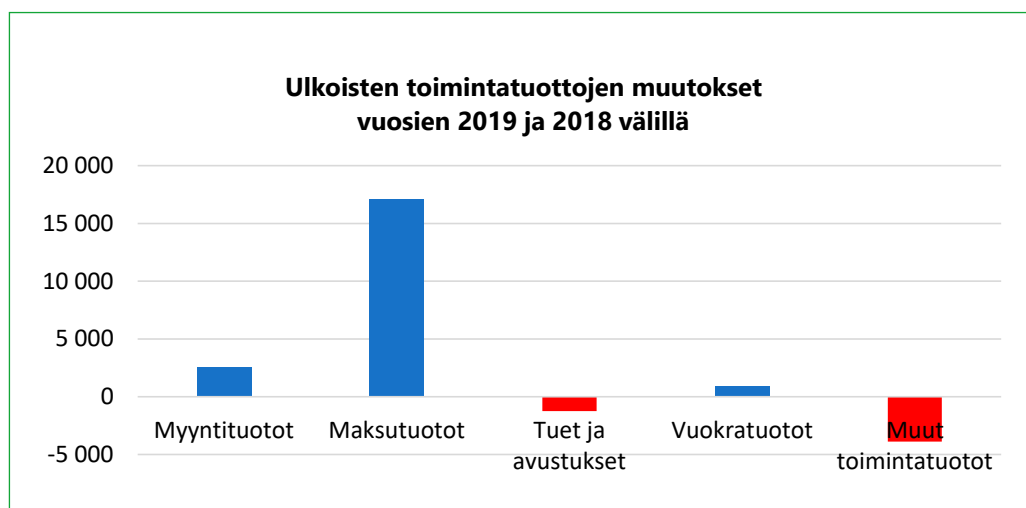
Hyvinvointilautakunnan toiminnassa tapahtuneita muutoksia olivat Hyvinvointipalvelujen Tuirankartanon toiminnan käynnistyminen, toimintojen päättyminen Kaijonharjun ja Rajakylän terveysasemilla sekä Koskelan neuvolassa. Rajakylän ja Kaijonharjun alueen asukkaat saavat hyvinvointipalvelunsa Tuiran hyvinvointikeskuksesta. Myllyojan hyvinvointikeskus yhdistyi osaksi Kontinkankaan hyvinvointi-

keskusta. Myllyojan hyvinvointikeskuksen tiloissa on edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä kiireetöntä avosairaanhoidon vastaanottoa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan päiväkodeissa otettiin elokuussa käyttöön yli kolmivuotiaiden ryhmissä suhdeluku 1/7, jonka vuoksi yksi lapsi tarvitsi sen jälkeen enemmän tilaa ja enemmän henkilöstöpanosta. Sivistys- ja kulttuurilautakunnasta sirtyivät Luupin asiakaspalveluhenkilöstö (9 hlöä) Monetra Oulu Oy:öön.

1.3.2 Olennaiset muutokset tuloserusteissa

Oulun kaupungin tuloveroprosentti (20 %) ja kiinteistöveroprosentit pysyivät vuonna 2019 vuoden 2018 tasolla. Verotuloja Oulun kaupungille kertyi yhteensä 796,9 milj. euroa, joka oli edellisvuotta n. 30 milj. euroa parempi. Kunnallisveroa kertyi 694,4 milj. euroa, kasvua oli 294,4 milj. euroa. Kiinteistöverokertymä oli n. 57 milj. euroa ja se oli n. 0,5 milj. enemmän kuin vuonna 2018. Yhteisöveroja kertyi lähes saman verran kuin vuonna 2018 n. 45 milj. euroa. Tulorekisterin käyttöönoton hankaluudet ja verokorttiuudistus vaikuttivat voimakkaasti tilityksiin ja Oulun osalta kunnallisveroja arvioidaan siirtyvän vuodelle 2020 n. 14 milj. euroa.

Oulun kaupungin valtionosuudet olivat tilinpäätöksessä 2019 n. 279,1 milj. euroa. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2018 n. 5,8 milj. euroa. 17.9.2019

tehtiin päätös kertaluonteisen 237 miljoonan euron maksamisesta kunnille ennakotiedoista poiketen jo vuonna 2019. Oulun osuus kertaluonteisesta valtionosuuden korotuksesta oli n. 8,7 milj. euroa. Yhteensä verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) oli vuonna 2019 n. 1 076 milj. euroa. Kasvua vuoteen 2018 oli n. 35,8 milj. euroa. Tarkempi selvitys verotuloista ja valtionosuuksista on tilinpäätöskirjan kapaleista 8.1 ja 8.2.

Tilinpäätöksessä 2019 Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot olivat n. 256,1 milj. euroa, joka oli n. 15,4 milj. euroa (6,4 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksutuotot kasvoivat n. 17,4 milj. euroa ja myyntituotot n. 2,5 milj. euroa. Ulkoiset vuokratuotot kasvoivat n. 0,9 milj. euroa. Tuet ja avustukset ja muut toimintatuotot vähenivät yhteensä n. 5,1 milj. euroa. Tukien ja avustusten alitus johtui siitä, että hanketoiminta ei toteutunut suunnitellun mukaisesti. Työllisyyspalveluissa ulkopuolisten tuottojen alittuminen johtui hanketoiminnan lisäksi myös palkkatuesta ja kuntouttavaan työtoimintaan kohdistuvasta tuesta.

Peruskunnan osuus ulkoisista toimintatuotoista oli n. 179,4 milj. euroa, liikelaitosten 76,1 milj. euroa ja taseyksiköiden n. 0,6 milj. euroa. Peruskunnan myyntituotot kasvoivat n. 1,8 milj. euroa, josta 1,3 milj. euroa johtui valtiolta saatujen korvausten kasvusta. Muut vuokratuotot kasvoivat n. 0,8 milj. euroa. Peruskunnan tuet ja avustukset olivat kokonaisuutena vuoden 2018 tasossa. Suurin kasvu näkyi maksutuotoissa, joka oli 17,3 milj. euroa .

Yhdyskuntalautakunnan ulkoiset toimintatuotot olivat n. 91 milj. euroa. Myyntituotot olivat toimintatuotoista 9,4 %, maksutuotot 39,6 % (n. 36 milj. euroa), tuet ja avustukset 3,8 %, vuokratuotot 36,9 % (n. 33,6 milj. euroa) sekä muut toimintatuotot n. 10,3 % (9,4 milj. euroa). Kokonaisuutena toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta n.16 milj. eurolla. Suurin selittävä tekijä on Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin maankäyttökorvaus 9,8 milj. euroa, joka kirjautui maksutuottoihin. Lisäksi muut sopijaosapuolet ovat maksaneet maankäyttökorvaukset sopimuksia nopeammin. Tällä saattaa olla vaikutusta tulevien vuosien tulokertymään. Tonteista saatavat vuokratuotot kasvoivat n. miljoonalla eurolla. Maanmyyntivoittojen toteuma oli n. 7,1 milj. euroa, joka oli n. 3,2 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Vuonna 2019 joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat 6,5 % verrattuna vuoteen 2018. Joukkoliikenteen toimintatuotot olivat n. 18,6 milj. euroa ja kasvua vuoteen 2018 verrattuna oli n. 1,2 milj. euroa.

Sivistys- kulttuurilautakunnan ulkoiset toimintatuotot olivat tilinpäätöksessä 2019 n. 28,6 milj. euroa ja ne olivat vuoden 2018 tasossa. Maksutuotot olivat ulkoisista toimintatuotoista n. 39 %, myyntituotot 25 %, tuet ja avustukset 25 % sekä vuokratuotot ja muut toimintatuotot n. 11 %. Suurin osa maksutuotoista on varhaiskasvatuksen maksuja.

Hyvinvointilautakunnan asiakasmaksutulot toteutuivat lähes edellisvuoden tasolla. Toimintatuloja kasvatti lähinnä Valtiokonttorin maksamat korvaukset sotainvalidien ja rintamaveteraanien palveluihin. Tulot kasvoivat n. 0,3 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Hyvinvointilautakunnan 53,4 milj. euron ulkoisista toimintatuotoista n. 51 % kertyi asiakasmaksuista. Myyntituottojen osuus oli n. 40 %, vuokratuottojen osuus n. 6 %, tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen osuudet yhteensä n. 3 %.

Oulun Vesi liikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot pysyivät samalla tasolla vuoteen 2018 verrattuna. Vesi- ja hulevesitaksoja ei korotettu vuonna 2019.

Pelastusliikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot olivat n. 28,7 milj. euroa, kasvua oli n. 0,9 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Toimintatuotot koostuivat pääosin pelastustoimen tulosalueen liikevaihdosta ja ensihoidon tulosalueen liikevaihdosta. Pelastustoimen toimintatuotot muodostuivat yhteistoimintakuntien maksuosuuksista, joissa oli kasvua n. 1,1 milj. euroa. Ensihoidon tulot muodostuivat Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin valmiuskorvauksesta 10,3 milj. euroa, Kelakorvauksista 4,8 milj. euroa sekä omavastuu ja muista laskutustuloista 1,1 milj. euroa.

Rahoitus- ja korkotuottojen toteuma 27,3 milj. euroa oli edellisvuotta 3,2 milj. euroa pienempi. Korkotuotot olivat vuoden 2018 tasolla. Ero vuoteen 2018 johtuu muista rahoitustuotoista. Osinkotuottojen lisäksi muut rahoitustuotot sisältävät vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonalautuksia 6,7 milj. euroa. Tilinpäätöksen 2018 rahoitustuottoihin sisältyi Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto, joka oli n. 9,4 milj. euroa.

1.3.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon

Oulun kaupungin tulevaisuuden näkymät eivät poikkea aikaisemmin arvioidusta kehityssuunnasta. Vuosikate jäi tilinpäätöksessä alhaiselle tasolle 42,9 milj. euroon. Tulorahoitus ei ole riittävä ja kaupungin investointitarpeet ovat kasvavat. Kaupungin talouden tasapainottamista parantavia toimenpiteitä on pantava ripeästi toimeeni.

Oulun kaupungin asukasluku oli vuonna 2019 viidenneksi suurin eli 205 782 asukasta, kasvua vuodesta 2018 oli 2 123 asukasta (1,04 %). Kaupungin väkiluku kasvoi edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Lasten syntyvyys on laskenut ja ikään-tyneiden määrä kasvaa. Väestönkasvusta ja ikään-tyemisestä johtuva palvelutarpeiden kasvu pyritään hoitamaan tuottavuutta nostamalla.

Oulun kaupungin toimintakate kasvoi n. 6,4 % verrattuna vuoteen 2018 (4 %), kun vuodet tehdään vertailukelpoisiksi. Verorahoituksen kasvu oli tilinpäätöksessä 2019 yhteensä n. 3,4 %. Kunnallisveroissa tapahtui n. 4,4 prosentin kasvu vuoteen 2018 verrattuna. Suurin syy kasvuun on luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset vuonna 2018, minkä vuoksi vuoden 2018 taso jäi alhaiseksi. Myös jäännösverot selittävät osan muutoksesta, sillä verovuoden 2018 jäännösverot tilityivät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin vuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen 0,4 %-yksiköllä vuonna 2019 nosti omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019. Parantunut työllisyystilanne nosti koko maassa verotuloja.

Tulorekisterin käyttöönoton hankaluudet ja verkorttiuudistus vaikuttivat voimakkaasti tilityksiin vuonna 2019. Joulukuun kertymävajeen arvioidaan koko maan tasolla olevan yli 400 milj. euroa, joka Oulun kaupungin osalta tarkoittaa n. 14 milj. euroa. Suurimman osa kertymävajeesta oletetaan korjautuvan vasta verotuksen valmistuessa (pienempinä veronpalautuksina/suurempina jäännösveroina) kestävästi 2020 alkaen.

Hyvinvointilautakunta ylitti vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion n. 25,5 milj. eurolla, tästä erikoissairaanhoidon osuus oli n. 6,9 milj. euroa. Muutettu talousarvio ylittyi n. 12,6 milj. eurolla. Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin yhteisen selvitystyön tavoitteena oli löytää keskei-

simät toiminnan muutoksen tarpeet ja hakea vaikuttavuutta palveluketjuihin sekä hillitä kustannusten kasvua. Hyvinvointipalvelujen menojen kasvua ei saatu hillittyä, vaan menokasvu oli huomattavasti voimakkaampaa kuin edellisinä vuosina erityisesti loppuvuoden aikana. Nettomenot kasvoivat 39,2 milj. euroa, 6,7 % vuoteen 2018 verrattuna. Asukas-kohtaiset menot kasvoivat 5,5 % (v. 2018 2,3%). Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna n. 6,9 % (v. 2018 2,8 %).

Lasten ja nuorten raskaimpia palveluita pyrittiin vähentämään toteuttaen lautakunnan hyväksymää lastensuojelun toimenpideohjelman. Kustannuskasvua ei saatu taittumaan, vaan lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen kustannuskasvu oli voimakasta.

Menokasvu oli voimakasta myös kehitysvammaisten palveluissa. Kehitysvammaisten asumispalveluiden ja mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden hankintojen valmistelut on aloitettu ja niissä on tarkoitus ottaa huomioon asiakasryhmien muuttuneet palvelutarpeet. Tavoitteena on myös räätälöityjen asiakas-kohtaisten sopimusten vähentäminen. Vuoden 2019 lopussa käynnistyneen päihde- ja mielenterveysketjun integraatioselvityksen toimenpiteiden sen sijaan odotetaan hillitsevän erikoissairaanhoidon kustannuksia. Tavoitteena on hillitä yhteisten palvelukokonaisuuksien kustannusten kasvua niin omassa tuotannossa kuin erikoissairaanhoidon menoissa.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta ylitti alkuperäisen talousarvion 5,9 milj. eurolla. Muutettu talousarvio alittui 2,7 milj. eurolla, joka johtui viivästyneistä hankkeiden aloituksesta, varhaiskasvatuksen palvelusetelimenojen alituksesta sekä liikuntapalvelujen säästyneistä tilavuokrista. Vuonna 2019 määrärahan korotuksia haettiin varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden maksuttomuuskokeiluun, Turvallinen Oulu -hankkeen käynnistämiseen, henkilöstön Smartum liikunta- ja kulttuurisetelien korotuksiin sekä tuen tarpeen kasvusta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Syntyvyyden lasku vaikuttaa varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen laskevasti, kun perusopetus- ja lukioikäisten määrä jatkaa edelleen kasvua. Palveluverkkoa tarkastellaan talousarvion valmistelun yhteydessä vuosittain.

Oulun kaupungin tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää. Tulevien vuosien vuosikate on oltava tasolla, joka mahdollistaa toiminnan vaatimat investoinnit ja

minimoi velanoton tarpeen. Vuoden 2019 vuosikate oli n. 42,9 milj. euroa (TP2018 57,9 milj. euroa). Tilikauden tulos ennen poistoeron muutoksia ja varausten muutoksia oli 44,4 milj. euroa alijäämäinen (TP2018 23,5 milj. euroa alijäämäinen). Tilinpäätös 2019 sisälsi kertavaikutteisia eriä nettoina n. 11,6 milj. euroa (TP2018 n. 0,8 milj. euroa). Suurin kertavaikutteinen erä vuoden 2019 tilinpäätöksessä on Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä saatu maankäyttökorvaus 9,8 milj. euroa. Kertavaikutteiset erät sisälsivät arvonalennuskirjauksia 3,9 milj. euroa (ryhmässä poistot ja arvonalentumiset) vuodelle 2019, jotka johtuivat omistusten siirtymisestä Potential Toimitilat Oy:lle. Oulu-Koillismaan Pelastuslaitokselle on kohdistettu pakollinen varaus, joka koskee vakinaisten viranhaltijoiden palkkasaatavaa ja sivutoimisten toimenidepalkkaisten varallaolon palkkasaatavaa. Kertavaikutteiset erät on kerrottu kohdassa Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus. Kertavaikutteisilla erillä voi olla merkittävä tulosta parantava tai huonontava vaikutus.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä investoinnit olivat n. 121 milj. euroa (TP2018 131 milj. euroa). Investointien tulorahoitus oli tilinpäätöksessä n. 35,7 % (TP2018 n. 44,5 %). Tunnusluvulla mitattuna tulorahoituksen riittävyys investointeihin ei ollut riittävä. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisesti, vaan niitä siirtyi toteutettavaksi vuoden 2020 puolella. Rakennusomaisuuden taseyksikön investoinneista n. 16,7 milj. euroa ja yhdyskuntalautakunnan investoinneista n. 3,3 milj. euroa siirtyi toteutettavaksi vuodelle 2020.

Rakennusomaisuuden taseyksikön suurimpia vuodelle 2020 toteutettavaksi siirtyneitä hankkeita olivat Ouluhalli 4,4 milj. euroa, kaupungintalon peruskorjaus 2,7 milj. euroa, Niemenrannan koulun laajennus 2,3 milj. euroa sekä OSEKK:n Raksilan tilojen muutostyöt lukiokäyttöön 1,3 milj. euroa. Lavankankaan koulun laajennus vastaanotettiin kesällä 2019. Hankkeen toteutuneet kustannukset alittivat talousarvion n. 1,8 milj. eurolla. Pateniemen suuralueen varhaiskasvatuspalveluiden investointi siirtyi toteutettavaksi vuokrahankeintana.

Tilinpäätöksessä 2019 lainamäärä oli n. 701,2 milj. euroa (TP2018 n. 645,5 milj. euroa). Nettoina lainojen muutos oli tilinpäätöksessä 55,7 milj. euroa. Oulun kaupungin lainamäärä on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2019 n. 147 milj. eurolla. Asukaskohtaiset lainat olivat vuonna 2019 n. 3 407 euroa/asukas (TP2018 n. 3 170 euroa/asukas). Lainasaldon

kasvun hillitsemistä on vuosittain helpottanut mm. saadut kertavaikutteiset erät.

Tulorahoituksen riittävyttä tulee tarkastella myös pitemmällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirta on 5 vuodelta negatiivinen n. 134,1 milj. euroa (TP2018 positiivinen n. 14,7 milj. euroa). Tunnusluvulla mitattuna kehityssuunta on negatiivinen. Kasvavan kaupungin palvelutarpeiden kasvu lisää investointitarvetta ja tulorahoitus on olta-
tava kunnossa.

Asiakasmaksuja ja taksoja on tarkistettava kustannuksia vastaaviksi vuosittain. Jos käyttäjämäärät ovat suuret, saadaan sitä kautta pysyviä tulovirtoja. Vuonna 2019 ei tapahtunut suuria asiakasmaksujen korotuksia. Tulorahoituksessa on tärkeää kunnalliseröjen ja yhteisöeröjen kehittyminen. Kiinteistöeröt ovat vakaa tulonlähde. Oulun kaupunki korotti kiinteistöeröjä viimeksi vuonna 2017.

Valtio tasapainottaa talouttaan valtionosuuksien kautta, valtionosuuksien muutoksilla on vaikutusta kaupungin talouden tasapainoon. Oulun kaupungin vuoden 2019 valtionosuudet sisältävät n. 78 milj. euroa veroperustemuutoksista johtuvien veromenestysten korvausta.

Talouden tasapainoa pyritään parantamaan kaupunkiorganisaation rakenteellisilla muutoksilla, digitaalisten palvelujen kehittämällä sekä muilla toiminnan tuottavuutta parantavilla keinoilla.

Kuntalain mukaan toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Kriisikuntakriteereissä siirryttiin konsernitason tietoihin vuonna 2017. Talousarvio tehdään Oulun kaupungista ei Oulu-konsernista. Talouden tasapainoa tulee tarkastella myös konsernitason. Oulu-konserni on kriisikuntakriteerein mitattuna tasapainossa, suhteellisen velkaantumisen tunnusluku on kuitenkin punaisella nyt voimassa olevilla tunnusluvuilla mitattuna. Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellisen velkaantuneisuuden kasvaessa myös rahoituskustannusten suhteellinen merkitys kasvaa. Oleellista on ennakoitavuus. Korkoriski on käytännössä merkityksellisin rahoitusriski.

Oulu-konsernilla menee taloudellisesti paremmin kuin emolla, Oulun kaupungilla. Oulun konsernin tulos oli 15 milj. euroa ylijäämäinen (Oulun kaupungin alijäämä n. 45,5 milj. euroa). Konsernin taseessa oli kertyneitä ylijäämiä n. 775 milj. euroa. Konsernin lainat ovat kasvussa ja ne ovat tilinpäätöksessä 2019 n. 4 707 euroa asukasta kohti, yhteensä 968,6 milj. euroa. Konsernin lainat kasvoivat n. 134 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Kosernin suhteellinen velkaantuneisuus oli tilinpäätöksessä 2019 73,9 % (TP2018 65,4 %).

Konserni kriisikuntakriteerit:

- Kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden.
- Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täytäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 - Kuntakonsernin vuosikate on ilman myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.
 - Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.
 - Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonserniin keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla.
 - Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

OULU-KONSERNI JA OULUN KAUPUNKI	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Taseeseen kertyneet yli-/alijäämät							
Oulun kaupunki, milj. €	792 ●	837 ●	855 ●	812 ●	826 ●	825 ●	511 ●
Oulu-konserni, milj. €	775 ●	760 ●	735 ●	677 ●	636 ●	631 ●	531 ●
Oulu-konserni €/asukas	3 766 ●	3 731 ●	3 633 ●	3 373 ●	3 203 ●	3 215 ●	2 741 ●
Oulu-konserni vuosikate, milj. €	186 ●	177 ●	216 ●	200 ●	166 ●	147 ●	177 ●
Tuloveroprosentti							
Oulu	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	19,25 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-%	19,88	19,84	19,90	19,85	19,82	19,74	19,38
Konsernin lainamäärä €/asukas							
Oulu-konserni	4 707	4 096 ●	3 994 ●	4 358 ●	4 416 ●	4 445 ●	4 096 ●
Kaikkien kuntakonserniin keskimääräinen lainamäärä	-	6 537	6 314	6 158	5 987	5 775	5 540
Oulu-konserni suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,9 ●	65,4 ●	63,5 ●	65,9 ●	68,3 ●	69,0 ●	65,0 ●
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Taulukko 1. Kriisikuntakriteerit

1.4 Oulun kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2019

Oulun kaupungin palveluksessa oli (ei sisällä Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen toimenpidepalkkalaisia ja työllistettyjä) 11 571 henkilöä 31.12.2019. Heistä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 8 753 henkilöä ja tilapäisessä palvelussuhteessa 2 818 henkilöä. Vakituisten henkilöstön palkallinen työpanos oli talousarvion mukaisella tasolla. Tilapäisten osalta toteutuma oli merkittävästi korkeampi. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 198 henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna määrä oli 8 henkilöä enemmän. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä laski kuudella henkilöllä. Eri eläkkeille siirtyi yhteensä 245 henkilöä. Muu poistuma on ollut 249 henkilöä.

Terveysperusteiset poissaolot nousivat edelliseen vuoteen nähden noin 2,4 %. Työtapaturmista aiheutuvat poissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna, myös työmatkataturmissa oli hienoista laskua. Vapaa-ajan tapaturmista johtuvat poissaolot lisääntyivät 6,0 %.

Voimassa olevan henkilöstöohjelman 2018–2022 painopistealueina ovat johtaminen, esimiestyö, hen-

kilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön työhyvinvointi. Kaupunkitasoiseen esimiespassivalmennukseen osallistui 47 esimiestä. Esimiespassivalmennuksen tavoitteena on tukea laadukasta esimiestyötä ja johtamista Oulun kaupungin organisaatiossa sekä vahvistaa yhtenäistä johtamiskulttuuria. Valmennus sisälsi myös kaikille osallistujille tehtävän 360 -esimiesarvioinnin. Lisäksi järjestettiin kaksi valmentavan johtamisen koulutuskokonaisuutta.

Muita koulutusteemoja olivat mm. hankintaosaaminen, palvelussuhdeasiat, varautuminen ja turvallisuus, tietoturva ja -suoja, avoin hallinto, kuntalaisvaikuttaminen ja osallistaminen, projektityö, asiakirjahallinto, viestintä, erilaiset työkalukoulutukset, työhyvinvoinnin tukeminen, työkykyjohtaminen, energiaa muutoksessa -koulutus. Osa koulutuksista toteutettiin webinaareina. Digiosaamisen vahvistamiseksi järjestettiin laajasti koulutuksia ja tarjottiin itseopiskelumahdollisuuksia. Oulun kaupunki suhtautuu myönteisesti myös omaehtoiseen osaamisen kehittämiseen.

Oulun kaupungin henkilöstö

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä					
Vakinaiset	8 765	8 753	8 750	8 747	9 077
Tilapäiset	2 485	2 818	2 340	2 359	2 239
Yhteensä	11 250	11 571	11 090	11 106	11 316
Työllistetyt	160	170	148	132	142
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	7 405	7 406	7 440		
Tilapäiset	2 096	2 640	2 467		
Yhteensä	9 502	10 046	9 907		
Henkilökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-410 651	-418 858	-394 076	-378 468	-389 098
Eläkekulut	-94 966	-90 981	-89 213	-88 004	-95 143
Muut henkilöstö-sivukulut	-15 966	-12 032	-15 431	-18 586	-26 176
Yhteensä	-521 582	-521 871	-498 720	-485 058	-510 417

1.5 Hankintojen toteutuminen

Oulun kaupungin palvelu- ja tavarastot (sisältää erikoissairaanhoidon ja investoinnit) olivat vuonna 2019 noin 640 miljoonaa euroa. Näiden hankintojen kokonaisuus kaupungin toimintakuluista oli 48 % kun henkilöstömenojen osuus oli 40%. Oulun kaupungin palvelu- ja tavarastot suhteutettuna asukaslukuun ovat kasvaneet keskimäärin 5% vuosina 2016-2019, asukasmäärän kasvun ollessa mallittista (noin 1%). Kuusikkokaupungeista Oulun kaupunki on kuitenkin vähiten euroa /asukas käyttävien joukossa.

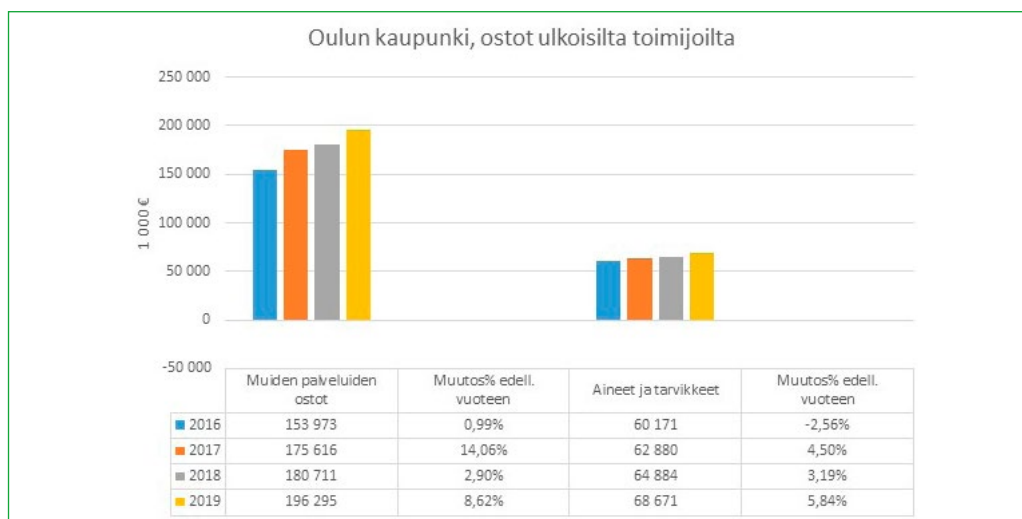
Oulun kaupungin ostot ulkoisilta toimittajilta ilman erikoissairaanhoidtoa ja investointeja (muiden palveluiden ostot) olivat noin 196 miljoonaa euroa ja tavarastot noin 67 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostot ovat kasvaneet 15,6 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna ja tavarastot 3,8 miljoonaa euroa. Menokehitys on ollut vuosina 2014 – 2019 kasvava.

Palveluiden ostot kasvoivat ja niihin varattu talousarvio ylittyi merkittävästi Hyvinvointipalveluilla, Oulun Tilapalvelut liikelaitoksella, Oulun Infra liikelaitoksella, ja Oulu Digi liikelaitoksella. Hyvinvointipalveluilla kasvua selittää pääasiassa sosiaali- ja terveystalvujen palvelutarpeen kasvu, Oulun Tilapalvelut liikelaitoksella rakennus- ja kunnossapitopalveluiden kasvu, Oulun Infra Liikelaitoksella palvelutarpeen kasvu sekä tavar- ja palveluhintojen nousu, Digi Liikelaitoksella asiakkaiden ICT palveluiden ja laitehankintojen ennakoitua suurempi tarve.

Peruskunnassa ostojen kasvua selittää perinteisesti asiakastarpeen kasvu ja liikelaitoksilla palvelutuotantoa tehostavat omistajapoliittiset linjaukset, jotka siirtävät toimintaa ulkopuolisille kumppaneille. Näiden lisäksi ostojen kasvua näyttävät tuovan erilaiset toimintamallien muutokset, esimerkiksi vuokraamisen siirtyminen, hinnoittelumallien muutokset, digitalisuuden hyödyntäminen tai muut rakenteelliset muutokset ja toimintaympäristön ennakoimattomuus, jotka asettavat haasteita hankintojen ennakoiwaan suunnitteluun ja niiden suunnitelmalliseen toteuttamiseen.

Ulkoisten hankintojen rooli vahvistuu edelleen. Hankinnat ovat olennainen osa julkisten varojen käytön suunnittelua ja riskienhallintaa sekä markkinoiden ja palveluiden kehittämistä. Lisäksi hankinnat ovat olennainen osa kaupungin resurssiverkostoa, jossa oman tuotannon resurssien rinnalla hyödynnetään ulkopuolisia tarjoajamarkkinoita. Systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla saadaan aikaan sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia vaikutuksia.

Hankintojen kehittämistä ohjaa hankintaohjelma, jonka tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen raportoitiin kaupunginhallitukselle 16.12.2019 §417. Kokonaisuutena Oulun kaupungin hankintatoiminnan kehitys on mennyt hyvin eteenpäin. Kuntaliitto palkitsi keväällä 2019 Oulun kaupungin lastensuojelun avo- ja laitospalveluiden hankinnan vuoden taidokkaimpana hankintana. Lastensuojelupalveluiden hankinta on yksi esimerkki siitä, kuinka tavoitteet viedään käytäntöön.

Kuva 4. Ostot ulkoisilta toimijoilta ilman erikoissairaanhoidtoa ja investointeja

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Toimintaympäristöön liittyvät riskit

Elinkeinoelämän kehityksellä ja elinkeinorakenteen murroksella on vaikutuksensa muun muassa alueen vetovoimaan, työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa muun muassa verotulojen pienenemiseen ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun.

Vuonna 2019 alueen elinvoiman, elinkeinoelämän ja työllisyyden suotuisa kehitys jatkui. Oulun muuttovoitto kasvoi edellisestä vuodesta. Ulkopuolisia yrittäjämaailmaan kohdistuvia riskejä seurataan ennakointi- ja toteutumätiedon avulla. USAn ja Kiinan kauppasota ja siinä tapahtuvat muutokset ja mm. Brexit ja euroalueen ennakoitua heikompi kehitys vaikuttavat myös oululaisten yritysten vientimahdollisuuksiin. Loppuvuonna 2019 alkanut Suomen ja Pohjois-Suomen suhdannetilanteen heikkeneminen jatkuu edelleen, mikä ennakoii talouskasvun hiipumista myös Oulun alueella. Työntekijäpula on helpottanut hieman, mutta jatkuu edelleen tietyillä toimialoilla.

Oulun elinvoimaa vahvistavat maankäyttöön liittyvät strategiset kärkihankkeet etenivät. Näitä ovat Asemanseudun kehittäminen, Torialueen sekä Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistoimenpiteet. Torin aluetta vietiin eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower –hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Torihotellin kokonaisuus. Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan lisäksi Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -hankkeella.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin välistä kehitystyötä on jatkettu integraatiotieselvityksessä, missä arvioidaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja yhtenä kokonaisuutena asiakkaan ja potilaan näkökulmasta huomioiden väestön tarpeet.

Palvelujen järjestäminen ja tuotanto

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kau-

pungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toimintaedellytykset turvataan taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.

Julkisten palvelujen uudistaminen digitaalisiksi ja asiakaslähtöisiksi sisältää riskejä. Palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä riskejä ovat muun muassa monialaisen yhteistyön toteutumattomuus, uusien toimintamallien käyttöönoton hitaus tai epäonnistuminen, kysynnän muutokset ja lakimuutosten vaikutukset.

Vuonna 2019 käynnistettiin kaupungin talouden ulkoinen arviointi, mikä sisältää esitykset säästötoimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi. Ulkoinen arviointi julkistettiin tammikuussa 2020. Erityisesti laskeva syntyvyys vaikuttaa merkittävästi palveluverkon tehokkuuteen 2020-luvulla. Ikääntyvän väestön kasvu edellyttää palvelumallien uudistamista talouden kantokyvyn varmistamiseksi. Päätökset säästö- ja kehitystoimenpiteistä tehdään vuoden 2020 aikana.

Oulu-konsernin toiminta ja palvelut ovat kriittisesti riippuvaisia tieto- ja viestintäteknologian toimintavarmuudesta ja tietoturvasuudesta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-varautumisen kehittämiseksi on hyväksytty tietoturvapoliittikka, missä on määritelty keskeiset kehittämistoimenpiteet. Tietoturvalliset toimintamallit luovat vahvan perustan Oulu-konsernin digitalisaation kehittämiseksi.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta kaupunki kehittää toimintaa vastaamaan lainsäädännön vaateisiin. EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain toimitamallit on jalkautettu käytäntöön, missä tavoitteena on kaupungin palvelutoiminnan henkilötietojen oikeaoppinen ja tarkoituksenmukainen käsittely. Toimintaa tuetaan käyttövaltuus-, lokitietojen- ja tietoturvapoiikkeamien hallintaa kehittämällä. Oulun kaupunki on valmistellut tiedonhallintalain edellyttämiä toimenpiteitä. Digitalisaation toimenpiteiden ja uusien tietoteknisten ratkaisuiden vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta arvioidaan yhä tarkemmin tietoturvan ja tietosuojan näkökul-

masta. Uusien teknologisten ratkaisuiden myötä henkilöstön tietoteknisten valmiuksien ja käyttötaimien lisääminen vaatii koulutusta. Henkilökunnan tietoturva- ja tietosuojatietoisuutta ja tietotekniikan arjen käyttötaimia parannetaan säännöllisen koulutuksen avulla. Tietoturvapoliittika ja toimintaohjeita päivitetään vuoden 2020 aikana vastaamaan toimintamallia.

Yksi keskeisimmistä ICT-infrastruktuurin osa-alueista on kaupungin tietoliikenneverkko, minkä toimintavarmuutta on kehitetty tietoliikennelaitteistoja ja datakeskustiloja kahdentamalla. Digitalisaatio ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen vaikuttavat myös toimintaympäristön hallintaan. Tietojen ja tietojärjestelmien kriittisyysluokittelu on merkittävä osa toiminnan jatkuvuutta ja varautumista. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamista parannetaan kyberturvallisuuden havainnointikyvykkyyden, tietoturvaohjeiden ja lokitietojen hallintaa kehittämällä. Tämä edellyttää keskitetyn valvomotoiminnan kehittämistä, mikä nopeuttaa erilaisten häiriötilanteiden selvittämistä ja hallintaa.

Kaupungin ICT-infrastruktuuria ja O365-pilvipalveluita on kehitetty vastaamaan toiminnan ja luotettavuusvaatimusten mukaisia tarpeita. Kehittämistoimista merkittävimpiä olivat Microsoftin uuden lisensointimallin mukaisten pilvipalveluiden (O365) käyttöönotto, mikä osaltaan voi vähentää tulevaisuudessa investointeja kaupungin ICT-infrastruktuuriin. ICT-infrastruktuurin laajuutta ja järjestämistapaa tulee arvioida uudelleen toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa sote- ja maakuntauudistuksen myötä. Kaupungin palveluiden kehittäminen ja tehostaminen digitalisaation keinoin vaatii myös määrätietoista asiantuntijaresursointia. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen digitaalisen turvallisuuden kehittämiseksi.

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Infran rapautumisen myötä korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago laskee. Hulevesiverkostot eivät riitä poikkeuksellisten sääilmiöiden vesienhallintaan.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan

kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee muun muassa sisäilmaongelmina. Riittämätön ylläpidon taloudellinen resursointi johtaa ennen pitkää siihen, että tilojen terveellisyys ja turvallisuus vaarantuu.

Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit. Kiinteistöjen osalta maankäytön toteuttamisohjelman päivityksessä otetaan huomioon kouluverkkopäätökset. Nykyisten tilojen käyttöä tulee tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua kiinteistöjä kehittämällä siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta.

Vesihuollon osalta vuonna 2019 ei toteutunut merkittäviä riskejä. Tärkeiden strategisten hankkeiden (pohjavesihanke, lietteenkäsittelyn kilpailutus ja Hintan puhdistamolaajennus) aikataulut ovat viivästyneet mm. monimutkaisen lupakäsittelyn ja valitusten takia. Kaikkien hankkeiden osalta prosessit ovat kuitenkin käynnissä.

Raakaveden saastuminen on toteutuessaan erittäin merkittävä riski kanta Oulussa, koska Oulu on vedenhankinnassaan lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (luokka III). Vedenhankinnan varmistamisen vaihtoehtojen tarkastelun pohjalta valtuusto teki hankepäätöksen vedenhankinnan varmuuden parantamiseksi, mitä ministeriö ja Ely-keskus olivat kaupunkia kiirehtineet. Päätöksen nojalla on valmisteltu pohjavedenoton lupahakemus aluehallintoviraston käsittelyyn. Vedenhankinnan varmuuden parantaminen on luokiteltu kaupunkitason merkittäväksi riskiksi, jonka parantamiseksi on haettu pohjavedenottolupaa. Lupakäsittely on viivästynyt yhä vaativammaksi ja moniulotteisemmaksi menneen lupaprosessin takia. Laaja-alaiset selvitykset ja monivaiheinen kuuleminen on lisännyt käsittelyaikaa.

Myös nykyinen pintavesilaitosten kapasiteetti on riittämätön, jos toinen laitoksista vaurioituu. Kumpikaan laitos ei kykene yksin tuottamaan kasvavan kaupungin vedentarvetta. Siksi Hintan vesilaitoksen laajennuksen toteuttamiseen on varauduttava jo lä-

hivuosina. Hinnan vesilaitoksen laajennuksen kaavoitustyössä on ilmennyt maankäytöllisiä haasteita, joka voi viivyttää hanketta.

Taloudenhallinta ja rahoitus

Vuosi 2019 jatkui poikkeuksellisena rahoitusmarkkinoilla. Sijoitusten markkina-arvot sekä korkosijoituksissa että osakesijoituksissa vuoden 2018 sijoitusten markkina-arvon lasku palautui vuonna 2019. Myös lainamarkkinat olivat poikkeukselliset – lyhytaikaista rahoitusta saatiin miinuskorolla ja pitkäaikaista lainaa erittäin alhaisella korolla. Vuonna 2019 lainojen korkomenot olivat merkittävästi pienemmät kuin korkosuojauksista aiheutuneet kustannukset. Korkosuojauksia tehtiin valtuuston linjaamisen periaatteiden mukaisesti. Suojausaste on noin 55 prosenttia lainakannasta. Vaikka markkinakorot olivat epänormaalin alhaisella tasolla, rahoituskustannukset kasvoivat suojausten takia. Korkosuojauksen hyöty saavutetaan vasta kun korkotasoa nousee normaalille tasolle.

Kaupungin velkamäärä kasvoi. Toteutunut velkamäärän kasvu oli noin puolet talousarviossa arvioidusta määrästä. Toiminta valtuuston linjaamisen varainhankinnan ja sijoitusten periaatteiden mukaisesti on mahdollistanut suunnitelmallisen riskienhallinnan korkoriskin minimoimiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi esimerkiksi Euroopan Investointipankin puitelainaohjelmaa hyödyntämällä.

Rahoituksen hallinta on parantunut entisestään uuden järjestelmän laaja-alaisemman käyttöönoton myötä. Järjestelmä mahdollistaa sijoitusten, korkosuojauksen, lainojen, takausten ja antolainojen kokonaisvaltaisen hallinnoinnin, raportoinnin ja erilaisten skenaarioiden luomisen.

Kaupungin talouden hallinnan kannalta on keskeistä laskea keskipitkällä aikavälillä investointitasoa ja mahdollistaa kustannusten pienentäminen nykyiseen toimintamalliin verrattuna. Mikäli menokehitystä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa negatiiviseen kierteseen eli verojen ja maksujen korotuksiin sekä palvelutason heikkenemiseen. Lisäksi kaupungin investointikyky heikkenee. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi on käynnissä Muutos Oulu 2020 -ohjelma ja Perlacon Oy:n tekemä esitys talouden tasapainottamiseksi.

Oulun kaupungin tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitukseen liittyvä tilanne on esitelty tarkemmin toimintakertomuksessa omissa kohdassaan. Lisäksi jokaisen lautakunnan ja liikelaitoksen kohdalla on esitetty talousarvion toteutumisen ja merkittävät poikkeamat talousarvioon.

Johtaminen ja henkilöstön osaaminen

Vuonna 2019 toteutettiin ylimmän poliittisen ja viranhaltijajohdon työajan toimivuuden arviointi. Arvioinnin ja elokuussa pidetyn kaupunginvaltuuston johtamisjärjestelmäseminaarin tulosten perusteella määritettiin kehityskohteet. Valmistelusta vastasi kaupunginhallituksen ryhmien puheenjohtajien toimikunta.

Digitalisaatio ja työnantajan tarpeet ovat muuttaneet työskentelytapoja ja -välineitä, millä on ollut ja tulee jatkossakin olemaan vaikutusta henkilöstön osaamisvaatimukseen. Uusien työskentelytapojen sujuvaa käyttöönottoa on turvattu kattavalla tiedottamisella ja kouluttamisella. Uutena käyttöön otettuna työskentelytapana vuodelta 2019 voidaan mainita esimerkiksi Microsoft Teams -työkalu, joka mahdollistaa uudenlaisen työskentelyn ja tiedon jakamisen.

Kilpailu osaavista henkilöistä on kiristynyt sekä yksityisen sektorin että valtion kanssa. Osaamiseen ja vaihtuvuuteen liittyviä riskejä on hallittu mm. henkilöstösuunnittelulla, tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, huolehtimalla työhyvinvoinnista ja -tyytyväisyydestä, panostamalla työpaikan houkuttelevuuteen sekä rekrytointiin. Henkilöstön osaamiseen on edelleen kiinnitetty erityistä huomiota kehittämällä mm. uusien työntekijöiden perehdytystä, esimieskoulutusta ja henkilöstön täydennyskoulutuksen periaatteita. Lisäksi työnantaja päätti Skillhive -osaamiskartoituksen käynnistämistä.

Turvallisuus ja vahingot

Kameravalvonnan tarjouskilpailu toteutettiin yhdessä Monetran kanssa. Oulun poliisilaitoksen kanssa on tehty yhteistyösopimus, jossa sovitaan kameravalvontaan liittyvistä periaatteista ja toimintatavoista. Yleisötapahtumien osalta on parannettu turvallisuutta erityisesti kameravalvonnan toimenpitein (mm. Kuusisaari). Varautumisen osalta koulutettiin omaa henkilöstöä sekä osallistuttiin valtakunnalli-

seen Jäätyvä19 -harjoitukseen. Vartiointipalvelun sopimusta jatkettiin toistaiseksi voimassa olevana, tavoitteena kilpailuttaa se vuoden 2020 aikana. Oulun kaupunki toteutti vakuutusmeklaripalvelujen kilpailutuksen ja valitsi uuden vakuutusmeklarin palvelemaan kaupungin vakuutuksiin liittyvissä asioissa.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin sekä kaupungin vahinkorahaston avulla. Vuoden aikana ei realisoitunut yhtään merkittävää vahinkoriskiä. Kaupungin vahinkorahastoa ei tarvinnut käyttää.

1.7 Ympäristöasiat

Oulun kaupungin yli 200 000 asukkaan vesi-, energia- ja jätehuolto samoin kuin liikenne ja muu toiminta vaativat paitsi ympäristövastuullisuutta myös taloudellisia resursseja.

Merkittävä osa ympäristöasioiden kannalta keskeisistä tuotoista ja kuluista liittyy Kiertokaari Oy:n, Oulun Energia Oy:n ja Oulun Satama Oy:n toimintaan. Tästä syystä koko kaupunkia koskevat ympäristöasioiden taloudelliset tunnusluvut on eritelty peruskunnan (sisältäen liikelaitokset) ja kaupungin omistamien yhtiöiden kesken.

Vuonna 2019 peruskunnan yhteenlasketut ympäristötuotot olivat 32,9 milj. €, mikä on 13 % kaikista toimintatuotoista. Suurimmat tuotot tulivat aiempien vuosien tapaan jätevesimaksuista ja rakennusvalvonnan laadunohjauksen seurauksena syntyneestä energiansäästöstä. Pienempiä tuottoja syntyi mm. öljynsuojarahastolta saaduista korvauksista sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoidosta.

Kiertokaari Oy:n ympäristötuotoista merkittävin osa tuli jätteen vastaanottomaksuista. Oulun Energia Oy:n ympäristötuotot syntyivät pääosin päästöoikeuksien myynnistä. Oulun Satama Oy:n suurimmat tuotot kertyivät alusjätepalveluista.

Peruskunnan yhteenlasketut ympäristökulut poistot mukaan lukien olivat 21,1 milj. €, mikä on 2 % kaikista toimintakuluista. Ympäristönsuojelulaitteiden ja vastaavien poistot muodostivat yhteensä noin 33 % ympäristökuluista. Suurimmat toimintakulut aiheutuivat jätevesien käsittelystä. Muita merkittäviä kuluja aiheutui mm. kaupungin omassa toiminnassa syntyvien jätteiden keräilystä, kuljetuksesta ja käsittelystä, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoidosta, vesialueiden öljyntorjunnasta, roskien siivouksesta sekä hiekoitushiekkan poistosta.

Kiertokaari Oy:n kulut aiheutuivat pääosin jätteenkäsittelyalueiden toiminnasta. Oulun Energia Oy:n merkittävimmät kulut aiheutuivat päästöoikeuksien ostosta ja Oulun Satama Oy:n alusjätepalveluiden järjestämisestä.

Ympäristöinvestointeja kertyi yhteensä kaikkiaan noin 20,7 milj. €, mikä on 29 % investointien kokonaismäärästä. Vuoden 2019 merkittävimmät investoinnit liittyivät jätevedenpuhdistukseen sekä vesi- ja viemäriverkostoon, jätteen synnyn ehkäisyyn ja energiatehokkuuden parantamiseen.

Oulun Energia Oy:llä merkittävimmät investoinnit liittyivät energiatehokkuustoimenpiteisiin ja jäteveden puhdistamiseen. Oulun Satama Oy:llä suurimmat investoinnit liittyivät maanpintakerroksen eristämiseen. Kiertokaari Oy investoi mm. vanhan kaatopaikan maisemointiin.

Ympäristönsuojelun edistämistä kuvaavissa luvuissa on mukana rakennusvalvonnan ennakoivan laadunohjauksen vaikuttavuus. Toiminnan kulut olivat noin 0,10 milj. € ja toiminnasta saatava kumulatiiviset tuotot olivat noin 12,1 milj. €. Säästötasoa verrataan kulloinkin voimassa oleviin rakentamismääräyksiin ja valtakunnallisten määräysten kiristyminen otetaan huomioon energiansäästöä ja päästövähennystä laskettaessa.

Ympäristötuottojen, -kulujen ja investointien tarkempi jakaantuminen on esitetty liitteessä 1 ja suhdelukujen kehitys liitteessä 2.

Ympäristöohjelma

Ympäristöasioiden hallinnan ohjaus pohjautuu kaupunkistrategiaan 2026, jonka yhtenä toteuttamisohjelmaksi on Oulun kaupungin ympäristöohjelma 2026. Ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.8.2019. Ohjelman tavoitteena on hyvän ympäristön tilan säilyttäminen ja kaupungin elinvoimaisuuden varmistaminen. Ympäristöohjelman lähtökohtana on kaupunkistrategian painopisteet ja niissä esitetyt linjaukset sekä kaupungin sopimukset ja sitoumukset ympäristöasioiden edistämiseksi. Ympäristöohjelma luo perustan hallintokuntien, liikelaitosten ja kaupungin omistamien yhtiöiden ympäristötavoitteiden asettamiselle ja toimintatapojen kehittämiseksi.

Ympäristöohjelman tavoitteiden toteuttamisesta laaditaan vuosittain yhteenvetoraportti, jonka koostamisesta vastaa Oulun seudun ympäristötoimi. Vuoden 2018 tilinpäätökseen saakka ympäristöohjelman toteutuminen sekä taloudelliset tunnusluvut esitettiin yhteisessä ympäristötilinpäätöksessä, joka liitettiin koko kaupungin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Uuden ympäristöohjelman myötä ohjelman toteutumisen raportointi laaditaan erillisenä raporttina, eikä sitä enää liitetä kaupungin tilinpäätökseen.

Ilmastopolitiikka

Oulun kaupunki on allekirjoittanut Euroopan kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen (Covenant of Mayors for Climate and Energy, 2016), jonka tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Sopimukseen liittyy vuonna 2018 hyväksytty Oulun kaupungin kestävä energian ja ilmaston toimintasuunnitelma eli SECAP (Sustainable Energy and Climate Action Plan). Sopimus koskee ennen kaikkea niitä toimintoja, joihin kaupunki voi omalla päätöksenteollaan ja toimillaan vaikuttaa. Vertailuvuotena vähennystavoitteessa on vuosi 1990. SECAPiin on kirjattu 27 toimenpidettä, jotka koskevat kaupungin rakennuksia ja toimintoja, palvelurakennuksia, asuinrakennuksia, katuvalaistusta, liikennettä sekä jätehuoltoa. Lisäksi on esitetty energiantuotantoon ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseen sekä eheään yhdyskuntarakenteeseen ja toimintamallien muutoksiin tähtääviä toimenpiteitä.

Toinen merkittävä sopimus on kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS 2017–2025), jossa kaupungin tavoitteena on 10,5 prosentin säästö omassa energiankulutuksessa vuoteen 2025 mennessä vuoden 2014 tasosta. Sopimus koskee kaupungin hallinnassa olevien rakennusten, katu- ja muun ulkovalaistuksen, vesi- ja jätehuollon, katuverkon ja muiden yleisten alueiden käytön ja ylläpidon sekä liikenteen ja kuljetusten energiankäyttöä sekä julkisia hankintoja. Sopimukseen liittyvä toimintasuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2018. Toteutuneista energiansäästötoimista raportoidaan vuosittain Motiva Oy:lle.

Energiahuolto

Oulun kaupungin lämmön- ja sähkönhankinnasta vastaa pääosin Oulun Energia Oy.

Pääasialliset hankintalähteet ovat Toppilan voimalaitokset, Merikosken vesivoimalaitos sekä Laanilan ekovoimalaitos. Täydentäviä lämmönhankintalähteitä ovat vara- ja huippuvoimalaitokset sekä paikallinen teollisuus. Vuonna 2019 Laanilan biovoimalaitoksen rakentaminen ja jätteiden lajittelulaitoksen rakentaminen jatkui. Oulun Energian oman energiantuotannon tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus 2030-luvulla.

Vesihuolto

Oulun Vesi vastaa vedenjakelusta, viemäroinnistä ja jätevedenkäsittelystä koko Oulun alueella. Vesihuoltolaitokseen kuuluu kaksi pintavesilaitosta, noin kaksikymmentä pohjavedenottamoita, kaksi jätevedenpuhdistamoita sekä talousvesi-, viemäri- ja hulevesiviemäriverkosto. Suurimmalle osalle oululaisia verkostovesi valmistetaan Oulujoen vedestä. Oulunsalon, Haukiputaan, Kiimingin, Ylikiimingin ja Yli-lin alueilla käytettävä vesi on pohjavettä.

Jätevedenkäsittely on keskittynyt Taskilan jätevedenpuhdistamoon. Taskilan puhdistamo vastaa yli 200 000 Oulun kaupungin sekä Muhoksen, Utajärven ja lin kuntien asukkaiden jätevesien puhdistamisesta. Yli-lin jätevedenpuhdistamolle johdetaan Yli-lin taajama-alueen asukkaiden jätevedet.

Jätehuolto ja materiaalien kierrätys

Kaupungin jätteenkäsittelystä sekä hyötyjätteiden ja vaarallisten jätteiden keräilystä vastaa Kiertokaari Oy. Yhdyskuntajäte ohjataan joko materiaali- tai energiahyötykäyttöön. Kiertokaari Oy:n toimialueelta kerättävä biojäte käsitellään biojätteen käsittelylaitoksella. Käsittelyssä syntyy energiana hyödynnettävää biokaasua ja ravinnerikasta lannoitetta. Jätekeskuksen yhteydessä toimii biokaasutankkaamo ja puhdistuslaitos. Vuonna 2019 otettiin käyttöön Ruskon jätekeskuksen pohjoispuolelle rakennettu 2,5 hehtaarin suuruinen käsittely- ja varastointialue.

Kaupungin materiaalitehokkuutta edistetään toimintatapoja muuttamalla ja erillisten hankkeiden avulla. Materiaalihallinnan kehittämisyöryhmä edistää kiertotalouden periaatteiden huomioonottamista Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toiminnoissa. Ympäristöohjelman toimenpiteenä olevan Kiertotalouden tiekartan valmistelu aloitettiin.

Meluntorjunta

Oulun kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan vuosille 2018-2023 on kirjattu pitkän aikavälin strategia melun vähentämiseksi sekä osoitettu

seuraavalle viiden vuoden aikajaksolle meluntorjuntakohteita sekä lyhyen aikavälin tavoitteita melun vähentämiseksi. Suunnitelmaa hyödynnetään kaa-voituksessa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Vt4 parantaminen Oulun kohdalla on valmistunut lukuun ottamatta Oulujoen kohtaa, joka on vielä työn alla. Kaupunki osallistui vuonna 2019 tiehankkeeseen 4,5 milj. € osuudella pyöräteiden ja meluntorjunnan rakentamisessa. Oulun merkittävin liikennemelun lähde on näillä toimilla saatu lähes kokonaan ohjearvojen puitteisiin.

2 SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen nykytilasta

Oulun kaupunginhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitosten johtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kaupungin ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus toteaa toimielinten antamien selontekojen perusteella, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila kokonaisuutena on hyvä. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Toimialojen laatiman selonteon tulee perustua systemaattiseen arviointiin, jossa voi hyödyntää soveltuvia viitekehyksiä kuten COSO ERM, CAF tai ISO 3100 sekä sisäisen tarkastuksen tilikauden aikaisia havaintoja. Sisäisen valvonnan selonteon tukeksi ja arvioinnin systematisoinniksi on laadittu vuoden 2019 aikana itsearviointikysely, joka perustuu yleisesti käytössä olevaan COSO ERM - viitekehikkoon.

Hallinto- ja johtamiskulttuuri

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa, sekä poikkeamiin reagoimista että suoriutumisen arviointia. Kaupunginhallitus vastaa kuntalain 39 §:n mukaisesti kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteutumisesta. Sisäi-

nen tarkastus arvioi ja tarkastaa sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimivuutta, tuloksellisuutta ja kehittämistarpeita johdon päätöksenteon tueksi. Kaupunginhallituksen nimeämä tarkastustoimikunta valmistelee kaupunginhallitukselle päätettäväksi sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet, valvoo ja arvioi sisäisen valvonnan, konsernivalvonnan ja riskienhallinnan asianmukaista järjestämistä ja toteutumista, riittävyttä ja tehokkuutta sekä valmistelee kaupungin toimintakertomuksessa annettavan sisäisen valvonnan selonteon. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (hallintosääntö 89 §). Konserniohjeen (1.10.2016) mukaan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Lautakunnat ja johtokunnat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallintosääntö 91 §). Johtavien viranhaltijat ja esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan hallintosäännön 92 §:ssä määrättyllä tavalla. Esimiehen tehtävänä on luoda henkilöstölle edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen (osana säännöllistä valvontaa) sekä ohjata ja valvoa alaistensa toimintaa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 28.2.2019 § 69 hallintosäännön, jonka 9. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Oulun kaupungin hallintosäännössä ja toimielinten johtosäännöissä on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista, työnjaosta ja tehtävistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, kohteet ja menettelytavat määritellään tarkemmin

kaupunginhallituksen (12.3.2018) hyväksymässä Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta -ohjeessa. Kaupunginjohtajan hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje (5.12.2017) määrittelee sisäisen tarkastuksen toiminnan tarkoituksen, toimivallan, aseman ja vastuut.

Oulun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (3.6.2019) kaupungin eettiset ohjeet, jotka koskevat kaikkea Oulun kaupungin toimintaa ja toimijoita: työntekijöitä, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä kunnassa, liikelaitoksissa ja kuntakonsernissa. Eettistä toimintaa ohjaavat kaupunkistrategiassa 2026 hyväksytyt arvot rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Tavoitteena on harmaan talouden tehokas kitkeminen, vastuulliset toimintatavat kuten yhdenvertainen kohtelu, päätösten puolueettomuus ja objektiiviset perustelut. Eettisillä toimintaperiaatteilla edistetään myös kuntalaisten luottamusta julkisten varojen käyttöön ja hyvän julkisen hallinnon toteutumiseen Oulun kaupungin toiminnassa.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteillä pyritään varmistamaan, että lainsäädäntöä sekä Oulun kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Seuranta ja arviointi on osa normaalia toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja arviointia. Suuri osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisältyvinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat mm. erilaiset hyväksymiset, valtuutukset, toiminnan tarkastukset, työtehtävien eriyttäminen sekä tietojärjestelmien lokitietojen seuranta.

Johto ja esimiehet valvovat ohjeiden noudattamista kohtuullisesti, mutta arviointi jää vähemmälle. Toimintaohjeiden vastaisesta toiminnasta koituu yhdenmukaisesti seuraamuksia. Organisaatio arvio sisäisen valvonnan puutteita ja kommunikoi niistä tahoille, jotka ovat vastuussa korjaavista toimenpiteistä. Sisäinen tarkastus on vuosuunnitelman mukaisissa tarkastuksissa havainnut sisäisen valvonnan puutteita hankintojen ohjeiden noudattamisen osalta ja sopimusten valvonnan osalta.

Oulun kaupungin tilintarkastusyhteisö on arvioinut vuoden 2019 osalta Oulun kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisuuteen liittyviä menettelyitä. Vastuut ja tehtävät sekä ohjeistus ovat pääosin ajantasaiset,

sisäisen valvonnan toimenpiteet on kuvattu hyvin, sisäisen tarkastuksen resurssit ovat riittävät ja tarkastustoimikunnan riippumaton asema on turvattu. Vuoden 2019 osalta ei ole noussut esiin merkittäviä väärinkäytöksiä tai merkittäviä koko kaupunkia koskevia riskejä. Konsernivalvonnan osalta ohjaus, valvonta ja toimintamallit ovat vakiintuneet.

Tiedonhallinta ja raportointi

Oulun kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ohjaa kaupungin viestintää. Konsernihallinto vastaa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja konsernihallinnon tiedottamisesta. Toimialat vastaavat oman toimialansa tiedottamisen sisällöstä.

Asianhallintajärjestelmään kirjattujen päätösten perusteiden luotettavuutta pyritään varmistamaan riittävällä seurannalla ja viemällä tiedoksi asianosaisille ja ylemmälle päättävällä taholle. Toimielinten, konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden raportointi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle talouden ja toiminnan suunnitellusta sekä seurannasta on vakiintunutta. Toimialueet ovat kehittäneet omaa raportointiaan ja tiedontuotantoaan talous- ja toimintaprosesseihin liittyen.

Päätöksenteon ja ylimmän johdon tueksi tarvitaan myös poikkitoiminnallista sekä toimialariippumattomia näkökulmia. Muun muassa konsernihallinnon tietojohdamisen ryhmä osallistuu raportointiin mm. väestökehityksen, työllisyystilanteen ja toimintaympäristökatsauksen aiheista osana kaupunginhallitukselle raportointia.

Sisäisen tarkastuksen tulokset raportoidaan kaupunginjohtajalle ja tarkastustoimikunnalle neljännesvuosittain sekä toimenpiteitä varten tarkastuskohteiden vastuuhenkilöille. Seurantatarkastukset sovitaan vuosisuunnitelmassa. Kaupunginhallitus ja ulkoinen tarkastus saavat puolivuositain kirjallisen yhteenvetoraportin tarkastuksista.

Riskienhallinta

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskienhallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Kaupungin hallintokuntien ja liikelaitosten riskienarviointi perustuu riskienhallintasuunnitelmaan,

jonka avulla toimialan johto arvioi merkittävimmät sisäiset ja ulkoiset strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Laatu/toimintajärjestelmiä on käytössä mm. Oulun vedessä, Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, hyvinvointipalveluissa sekä Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksessa. Kaikki lautakunnat ja johtokunnat ovat pääsääntöisesti hyväksyneet toimialaansa koskevat riskienhallintasuunnitelmat. Tilikauden 2019 alussa aloittaneet Oulun Tilapalvelut ja Oulun Infra – liikelaitosten osalta suunnitelmat ovat laadintavaiheessa. Riskienhallinnassa on edelleen kehitettävää. Riskienhallintasuunnitelmien vuosittainen läpikäynti talousarvion ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä ylläpitää riskienhallintasuunnitelman ajantasaisuutta.

Hallintokuntien selonteoissa keskeisiksi yhteisiksi riskeiksi nousivat ICT-toimintaan liittyvät riskit kuten mahdollisuuksien hyödyntäminen, toiminnan jatkuvuus ja tietojärjestelmähäiriöt, tietoturva ja -suoja sekä kyberturvallisuus. Toinen toimialoille yhteinen riski oli henkilöstöön liittyvät tekijät kuten osaaminen, rekrytointi, riittävä perehdytys sekä avainhenkilöriskit.

Kaupungin vedenhankinta, joka on pintaveden varassa, **sisältää merkittävän strategisen riskin**. Vedenhankinnan varmistava lupaprosessi on pitkittynyt ja vie vielä vuosia ennen kuin investointivaihe käynnistyy. Vesihuollon epidemiatilanteita ja juomaveden saastumisriskejä hallitaan puhdistusprosessien valvonnalla, laitoshuolloilla ja viranomaisvalvonnalla. Veden jakeluverkkohäiriöihin tai prosessihäiriöihin hallitsemiseksi ja veden toimitusvarmuuden parantamiseksi on lisätty verkostosaneerauksien määriä. Pintavesilaitoskapasiteettia on lisättävä lähivuosina.

Merkittävimmät riskit sivistys- ja kulttuuripalveluissa kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Näitä riskejä pyritään ehkäisemään seuraamalla turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuutta, kouluttamalla henkilökuntaa ja johtoa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin. Toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat mm. palvelun kysynnän muutokset varhaiskasvatuksessa, oppilasmääräennusteiden saatavuus ja oikeellisuus sekä valtakunnallisesti kunnan ja valtion/maakunnan tehtävien suhde tulevaisuudessa. Myös ikäihmisten suurempi määrä palveluissa tuo uudenlaisia haasteita. Toimintaympäristöön liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan seurannalla ja nopealla reagoinnilla sekä tuottamalla palvelut muuttuneiden tilan-

teiden mukaisesti.

Hyvinvointipalvelujen keskeisimmät riskit liittyvät kuntalaisten palvelujen turvaamiseen, palvelurakenteen muutoksen onnistumiseen, erityisosaajien saatavuuden varmistamiseen sekä kustannuskehitykseen. Hyvinvointipalvelujen tavoitteena on oikea-aikaisuus ja ennaltaehkäisy sekä palvelujen vaikuttava kohdentaminen palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa. Hyvinvointipalveluissa yhteisellä sähköisellä toiminta- ja laatukäsikirjalla vastataan lain edellyttämiin laadunhallinnan, omavalvonnan, potilasturvallisuuden ja riskienhallinnan vaatimuksiin. Ostopalveluina ja palvelusetelillä järjestettyjen yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuottajien riskejä hallitaan lakisääteisen valvonnan ja sopimusvalvonnan avulla. Vuoden 2019 on lisätty vakainaista työpanosta valvontatehtäviin yksityisen palvelutuottajien toiminnan valvontatehtäviin. Valvontasuunnitelma tehdään vuositasolla huomioiden kansalliset painopisteet ja lakimuutokset sekä alueelliset tarpeet. Hyvinvointipalveluiden toimintaan liittyvien riskien seuranta on vastuutettu ja niiden toteutumista arvioidaan koko vuoden ajan säännöllisesti. Lisäksi merkittävien muutosten ja niihin liittyvien päätösten osalta toteutetaan vaikutusten ennakkoarviointia.

Kustannusten hillitsemiseksi kaupungin ja sairaanhoitopiirin yhteisen hoito- ja palveluketjuja koskevan hankkeen toimenpiteiden toteuttamista tullaan jatkamaan suunnitellusti. Myös talouden tasapainottamista koskevan konsulttiselvityksen toimenpidesitykset ovat käynnistyneet. Lisäksi valmistelussa on uusi talouden tasapainottamistoimenpideohjelma ja palvelumallin 2020 tarkistaminen on suunnitteilla.

Toteutuneet merkittävät riskit

- Henkilöstöön liittyviä palkkavaateita kesken työtuomioistuimessa koskien Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen henkilöstön varallaoloa. Palkkasaatavavaatimusten johdosta pelastuslaitoksen tilinpäätöksessä 2019 on yhteensä 6,1 milj. euron pakollinen varaus, mikä lisäsi pelastustoimen vuoden 2019 henkilöstökuluja.
- Korkeimman oikeuden ratkaisun (9.8.2019) perusteella kaupunki joutui maksamaan työntekijöille hyvitystä vuonna 2013 suoritetun lomautuksen johdosta noin 900 000 €.
- Riita-asioiden osalta kustannuksia aiheutui

noin 150 000 € vuonna 2019.

- Tärkeiden strategisten hankkeiden (pohjavesihanke, lietteenkäsittelyn kilpailutus ja Hintan puhdistamolaajennus) aikataulut viivästyivät mm. monimutkaisen lupakäsittelyn ja valitusten takia.
- Kaupungin kiinteistöjen korjausvelan kasvu, toimitilojen tekninen kunto ja olosuhteet
- Henkilöriskejä ovat aiheuttaneet myös toimitiloissa olevat sisäilmaongelmat. Niihin on reagoitu toimitilamuutoksilla sekä sisäilman laatuun vaikuttavilla toimenpiteillä.
- Henkilöstön rekrytoinnin kilpailukyvyyn heikkeneminen. Kilpailu osaavista henkilöistä yksityisen ja myös valtion tehtävien kanssa on kiristynyt.
- Hyvinvointipalveluiden hoito- ja palvelutakuu ei toteutunut täysin kaikilla palvelualueilla. Erityisesti lyhyisiin poissaoloihin ei ole saatu rekrytoitua sosiaalityöhön sijaisia. Kotihoidon tuottavuutta välittömän asiakastyön osuutena ei saavutettu tavoitteiden mukaisesti omassa toiminnassa eikä hintatavoitteeseen päästy.
- Kustannusten hallinta hyvinvointipalveluissa, kokonaisuutena toimintamenot ylittyivät 12,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Johtosäännöt määrittelevät hallintokunnille/toimialoille vastuut toiminnan suunnittelusta ja seurannasta. Riskinä on, että koko kaupunkikonsernin näkökulma ja poikkihallinnollisuus voivat jäädä vähemmälle tarkastelulle. Kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmiin tulisi määritellä selkeämmin mm. yhteinen toimintaympäristön analyysityö sekä eri toimialojen ja konsernihallinnon työnjako ja vastuut. Tavoitteena tulee olla toisiaan tukeva tiedonkulkua sekä päällekkäisyyksien välttäminen. Tähän tavoitteeseen on pyritty Hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittäminen -projektin avulla ja se saatettiin loppuun kesällä 2019. Projektin jatkeena on meneillään esitysten toimeenpanon valmistelu, johon osalltaan vaikuttaa esitysten yhteensovittaminen vasta valmistuneen tulevien vuosien talouden tasapainottamisen keinoja selvittäneen konsultin esitysten kanssa.

Lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille tuo maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistus.

Muutosohjelma Oulu 2020 asiakirjalla on jo vuodesta 2017 varauduttu maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin ja riskeihin kaupunkikonsernissa. Ohjelman valmistelu jatkuu edelleen, vaikka vaalikauden vaihtumisen myötä sosiaali- ja terveystalouden uudistus onkin hieman muuttanut suuntaansa. Muutosohjelma 2020 avulla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luodaan pohja tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille. Sote-uudistuksen ja Muutosohjelma Oulu 2020 toimenpiteitä on seurattu ja koordinoitu tiiviisti kaupungin johtoryhmässä. Muutosjohtaminen on keskeinen kehittämiskohde seurantajaksolla.

Tietojärjestelmiin liittyy jatkuva arviointitarve tietotarpeiden ja rakenteiden sekä teknologian kehityksessä. Erityisesti taloushallintoprosesseissa, toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosesseissa työ tehdään käyttäen lukuisia järjestelmiä, jotka ovat eri toimijoiden omistuksessa. Suurimmat riskit liittyvät järjestelmien toimivuuteen, pääkäyttäjyyteen, tietojen oikeellisuuteen ja saatavuuteen. Kriittisiin palvelutuotanto- ja tietoliikennejärjestelmiin liittyy teknisiä riskejä, jotka vaikuttavat toteutuessaan järjestelmien toimintavarmuuteen. Kriittisiä tietojärjestelmiä valvotaan kokoaikaisen 24/7-palvelun mukaisesti.

O365 –pilvipalveluihin siirtyminen tukee kaupungin digitalisaation tavoitteita sekä mahdollistaa tietoturvalliset ja joustavan ajasta ja paikasta riippumaton työympäristön. Vuoden 2019 aikana pilvipalveluihin siirtyminen on ollut odotettua työläämpää pilviympäristön jatkuvan kehittymisen myötä. Erityisesti käyttäjien tietoteknisten taitoihin tarvitaan lisää koulutusta. Tämän myötä projekti läpi vieminen ei ole pysynyt aikataulussa ja jatkuu edelleen.

Cloudia sopimushallinnan käyttöönotto laajeni vuoden 2019 aikana ja paransi hankintasopimusten riskienhallintaa. Kilpailutus- ja sopimusjärjestelmien integrointi asiakirjanhallinnan järjestelmään valmistui vuonna 2019. Lisäksi hankittiin pitkään ja pysyvään säilyttämiseen tarkoitettu sähköinen säilytysjärjestelmä, jolla varmistetaan sähköisenä syntyneen tiedon asianmukainen ja turvallinen säilyttäminen ja parannetaan sähköisen tiedon luovuttamisen tietoturva. Syksyllä 2019 on kilpailutettu ja hankittu kuntalaisille, yrityksille ja järjestöille tarkoitettu sähköisen asioinnin ratkaisu erilaisten palveluiden kuten avustusten, julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen ja EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisten tarkastuspyyntöjen hakemiseen, käsittelyyn ja hallintaan. Pro-

jektilla pyritään helpottamaan kuntalaisten asiointia, nopeuttamaan prosessin läpimenoaikaa, vähentämään paperista ja manuaalista henkilötyötä.

Hallintokuntien selonteoissa 2019 esiin nostetut kehittämistarpeet liittyvät teknisillä toimialoilla perustehtävän hoitamiseen; veden puhdistuksen ja viemäriverkoston laatuun, kiinteistöjen korjauksiin ja palveluverkon muutoksiin/kiinteistökehitykseen.

Yleisinä kehittämiskohteina toimialoilla ja hallintokunnissa nähtiin ICT:n ja digitalisaation hyödyntäminen, tietoturva ja -suoja, päätöksentekoprosessin asianmukaisuus sekä henkilöstön osaaminen. Hankintoihin, kilpailutukseen ja sopimushallintaan liittyvää osaamista on kehitettävä edelleen. Myös kaupungin talouden ennustettavuus ja tiedonkulun tehostaminen ovat keskeisiä kehittämiskohteita.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muuten rahoitetaan.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuot-

toina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnosta kaupungin ulkopuolelta. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät peruskunnan hallintokuntien lisäksi taseyksiköt sekä liikelaitokset. Tuloksesta on eliminoitu pois kaikki keskinäiset tilikauden aikaiset taoloustapahtumat.

TULOSLASKELMA					
1 000 €	TP2019	TP2018	Erotus TP19-TP18	TA2019 + muutokset	Erotus TP19-TA19
Toimintatuotot	256 134	240 762	15 372	253 583	2 551
Valmistus om. käyttöön	18 602	14 048	4 554	15 493	3 109
Toimintakulut	-1 323 843	-1 248 889	-74 954	-1 315 441	-8 402
Toimintakate	-1 049 107	-994 079	-55 029	-1 046 366	-2 742
Verotulot	796 894	766 896	29 999	792 626	4 268
Valtionosuudet	279 065	273 284	5 780	279 000	65
Rahoitustuotot ja -kulut	16 034	11 796	4 238	8 536	7 497
Korkotuotot	10 457	10 411	46	9 996	461
Muut rahoitustuotot	16 821	20 099	-3 278	11 271	5 550
Korkokulut	-10 488	-10 738	250	-11 403	915
Muut rahoituskulut	-757	-7 976	7 219	-1 328	571
Vuosikate	42 885	57 897	-15 012	33 797	9 088
Poistot ja arvonalentumiset	-87 249	-81 437	-5 813	-81 851	-5 398
Suunnitelmapoistot	-82 453	-80 666	-2 637	-81 647	-1 656
Arvonalentumiset	-4 797	-771	-3 176	-204	-3 742
Tilikauden tulos	-44 364	-23 539	-20 825	-48 054	3 690
Poistoeron muutos	3 895	-3 969	7 865	-3 841	7 736
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 000	8 200	-13 200	5 000	-10 000
Yli-/alijäämä	-45 469	-19 309	-26 160	-46 895	1 427

TP2018: Technopolis Oyj:n osakkeiden myyntivoitto 9,4 M€ siirretty toimintatuotoista muihin rahoitustuottoihin.

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Toimintatuotot/Toimintakulut %	19,6	19,5	21,3	20,8
Vuosikate/Poistot %	49,2	71,1	147,8	94,2
Vuosikate €/asukas	208	284	589	380
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659	202 341	200 600

Oulun kaupungin tilikauden tulos muodostui 45,5 milj. euroa alijäämäiseksi. Tilikauden tulos oli noin 26,2 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Toimintakulujen kasvu noin 75 milj. euroa (6%) heikentää tilikauden tulosta, erityisesti palvelujen ostot ja henkilöstökulut ovat kasvaneet vuoden 2019 aikana. Ilman kertavaikutteisia eräiä kaupungin tulos olisi n. 57,1 milj. euroa alijäämäinen. Tuloslaskelmassa

vuotta 2019 koskevin tulosta parantavina kertavaikutteisina erinä 18,1 milj. euroa oli mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus 9,8 milj. euroa. Tulosta heikentävinä kertavaikutteisina erinä 6,5 milj. euroa olivat rahoitusarvopapereiden arvostukset 3,9 ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen 2,6 milj. euron pakollinen varaus (taulukko alla).

KERTAVAIKUTTEISET ERÄT Tuotot, milj. euroa	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus	-	-	-	-	1,8
Valtionosuuden kompensatio	-	-	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut	-	-	-	-	3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa	-	-	-	2,1	-
Pateniemen rannan sop.korvaukset	-	-	3,6	-	-
Partnera Oy pääoman palautus	-	-	-	-	7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)	-	-	-	1,2	-
Maankäyttökorvaus PPSHP	9,8	-	-	-	-
Medipolis GMP Kiviharjuntie	-	-	1,2	-	-
Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto	-	9,4	-	-	-
Valistustalo Oy:ltä saatu viimeinen jako-osuus	-	0,9	-	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	-	1,0	-	-	-
Partnera osinko	-	-	26,3	-	21,5
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	1,6	0,3	0,5	0,6	1,6
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	6,7	-	-	0,4	-
Yhteensä	18,1	11,6	38,2	10,9	41,7
Kulut, milj. euroa	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus	-2,6	-	-	-	-3,5
Tuloksellisuuserä (henkilöstömenot)	-	-3,2	-	-	-
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-	-6,8	-1,4	-	-2,2
Yhteensä	-2,6	-10	-1,4	0	-5,7
YHTEENSÄ VAIKUTUS VUOSIKATTEESEEN	15,5	1,6	36,8	10,9	36
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-3,9	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-3,9	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
YHTEENSÄ VAIKUTUS YLI-/ALIJÄÄMÄÄN	11,6	0,8	36,6	7,6	34,4

Ulkoisten toimintatuottojen vertailussa vuoden 2019 toimintatuottojen kertymä 256,1 milj. euroa oli edellistä vuotta noin 16 milj. euroa suurempi. Peruskunnan osuus toimintatuotoista oli 179,5 milj. euroa

ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 16,4 milj. eurola. Toimintatuottoja kertyi yhdyskuntalautakunnassa edellisvuotta noin 16 milj. euroa enemmän, erityisesti maankäyttösopimustuotot toteutuivat poikke-

uksellisen suurina. Maankäyttökorvauksia maksettiin sopimuksia nopeammin ja tällä saattaa olla vaikutusta tulevien vuosien tuottojen kertymään. Joukkoliikenteessä matkustajamäärät kasvoivat ja näin toi-

mintatuottoja kertyi myös enemmän.

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksella yhteistoimintakorvaukset olivat edellistä vuotta suuremmat.

Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot, 1 000 €	TP2019	TP2018	Ero	Ero-%
Keskusvaalilautakunta	680	335	345	102,9
Tarkastuslautakunta	13	13	0	1,7
Kaupunginvaltuusto	0	1	-1	-100,0
Kaupunginhallitus	783	1 451	-668	-46,1
Hyvinvointilautakunta	53 637	53 312	325	0,6
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	28 562	28 512	50	0,2
Rakennuslautakunta	4 788	4 414	374	8,5
Yhdyskuntalautakunta	90 971	74 936	16 035	21,4
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	72 341	57 556	14 784	25,7
Joukkoliikenne	18 630	17 380	1 251	7,2
Peruskunta yhteensä	179 435	162 975	16 460	10,1

Tietohallinnon osuus ei sisälly KH:n TP2018-vertailutietoihin. Tietohallinto siirryntynyt 1.1.2019 Oulun Digi -liikelaitokseen.

Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot, 1 000 €	TP2019	TP2018	Ero	Ero-%
Oulun Vesi -liikelaitos	34 975	35 002	-26	-0,1
Business Oulu -liikelaitos	5 493	6 140	-647	-10,5
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	22 827	21 964	862	3,9
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	2 078	2 077	1	0,1
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	6 660	-	-	-
Oulun Infra -liikelaitos	835	-	-	-
Oulun Digi -liikelaitos	3 266	-	-	-
Liikelaitokset yhteensä	76 134	65 182	10 952	16,8

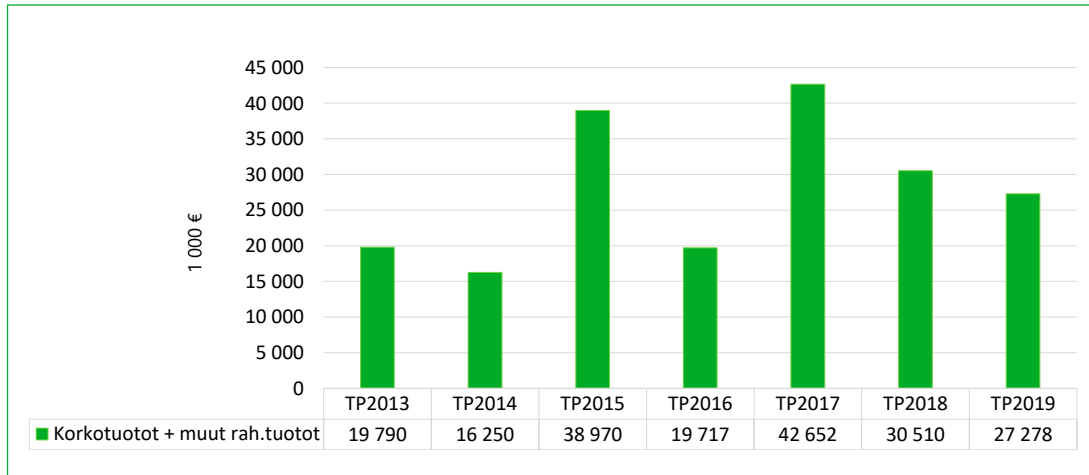
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos, Oulun Infra -liikelaitos ja Oulun Digi -liikelaitos ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2019.

Toimintatuotot olivat noin 15,4 milj. euroa (6,4%) suuremmat edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna, erityisesti maksutuottoja kertyi edellistä vuotta enemmän noin 17,1 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan maksutuottojen toteuma oli 16,8 milj. euroa suurempi vuonna 2019, erityisesti maankäyttösopimusten osalta. Maankäyttösopimuskorvausten parempaan toteumaan vaikutti mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus. Lisäksi maksutuottojen kertymään vaikutti positiivisesti vuoden 2019 joukkoliikenteen matkamäärien kasvu, minkä seurauksena lipputuottoja kertyi edellistä vuotta paremmin. Rakennuslautakunnan maksutuottojen parempi toteuma oli seurausta luvitettavan rakentamisen määrän arvioidua suuremmasta kertymästä mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Tulevaisuuden sairaalan luvitus. Myyntituotot kasvoivat noin 2,5 milj. euroa, mm. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen yhteistoimintakorvaukset noin 1,1 milj. euroa.

Tuet ja avustukset –tiliryhmän toteuma oli pienentynyt 1,3 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Business Oulu -liikelaitoksella oli työllisyyspalveluissa palkkatukeen ja kuntouttavan työtoimintaan kohdistuvat tuet edellistä vuotta alhaisemmat. Muut myyntituotot ovat edellistä vuotta noin 3 milj. euroa pienemmät. Yhdyskuntalautakunnan käyttöomaisuuden myyntivoitot pienivät vuoden 2018 tilinpäätöksestä noin 3,2 milj. euroa.

Muiden toimintatuottojen vertailutietoa on muutettu vuoden 2018 osalta. Technopolis Oyj:n osakkeiden myyntivoitto 9,4 milj. euroa on siirretty muut toimintatuotot muut rahoitustuotot tiliryhmään.

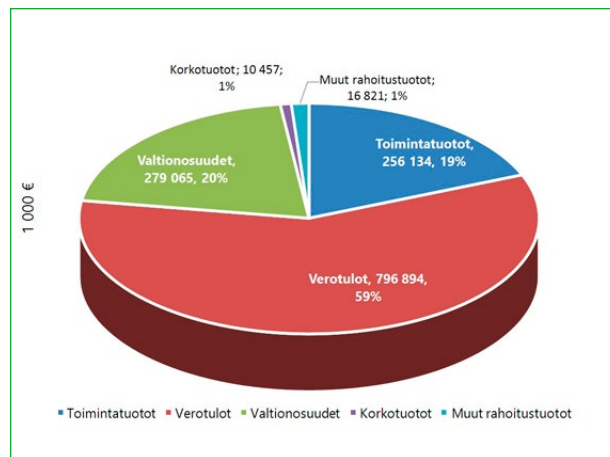
Korkotuotot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Muut rahoitustuotot vuonna 2019 sisältää rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonalauksia noin 6,7 milj. euroa.

Verorahoitus kasvoi vuodesta 2018 noin 35,8 milj. euroa, verotulot 30 milj. euroa ja valtionosuudet 5,8 milj. euroa. Kunnallisveron kertymä oli edellistä vuotta 29 milj. euroa parempi. Yhteisöverot pysyivät edellisvuoden tasolla. Kiinteistöverot korottuvat vuosittain verotusarvojen nostosta ja ikälennusten muutoksesta johtuen. Kiinteistöverot kasvoivat n. 0,5 milj. euroa vuodesta 2018.

Oulun kaupungin ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 1 323,8 milj. euroa ja kasvoivat vuodesta 2018 noin 75 milj. eurolla (6%). Kasvuja toimintakuluissa oli erityisesti palvelujen ostojen (7,8%) ja henkilöstökulujen (6,3%) tiliryhmissä. Suurimmat toimintakulujen kasvut toteutuivat hyvinvointilautakunnassa 39,7 milj. euroa (6,6%) ja sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 15,6 milj. euroa (4,9%). Yhdyskuntalautakunnan toimintakulujen kertymä kasvoi edellisestä vuodesta noin 2,8 milj. eurolla.

Uusien liikelaitosten Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen, Oulun Infra -liikelaitoksen ja Oulun Digi -liike-

laitoksen ulkoiset toimintakulut eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen, koska niiden toiminta alkoi 1.1.2019. Oulu Koillismaan -pelastusliikelaitoksen toimintakuluja kasvatti edellisestä vuodesta mm. henkilöstökuluihin tehty pakollinen varaus 6,1 milj. euroa.

Peruskunnan ulkoiset toimintakulut, 1 000 €	TP2019	TP2018	Ero	Ero-%
Keskusvaalilautakunta	-452	-246	-206	83,9
Tarkastuslautakunta	-505	-487	-18	3,7
Kaupunginvaltuusto	-340	-353	13	-3,7
Kaupunginhallitus	-31 396	-30 099	-1 297	4,3
Hyvinvointilautakunta	-643 734	-604 172	-39 562	6,5
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	-389 322	-366 304	-23 018	6,3
Erikoissairaanhoido	-254 411	-237 868	-16 543	7,0
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-336 957	-321 358	-15 599	4,9
Rakennuslautakunta	-2 763	-2 649	-114	4,3
Yhdyskuntalautakunta	-56 722	-53 890	-2 832	5,3
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	-29 294	-27 240	-2 054	7,5
Joukkoliikenne	-27 427	-26 650	-778	2,9
Peruskunta yhteensä	-1 072 868	-1 013 253	-59 614	5,9

Tietohallinnon osuus ei sisälly KH:n TP2018-vertailutietoihin. Tietohallinto siirrynyt 1.1.2019 Oulun Digi -liikelaitokseen.

Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut, 1 000 €	TP2019	TP2018	Ero	Ero-%
Oulun Vesi -liikelaitos	-16 072	-16 046	-26	0,2
Business Oulu -liikelaitos	-40 357	-40 489	132	-0,3
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-37 258	-30 320	-6 938	22,9
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	-4 105	-3 990	-116	2,9
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	-108 987	-	-	-
Oulun Infra -liikelaitos	-26 015	-	-	-
Oulun Digi -liikelaitos	-17 231	-	-	-
Liikelaitokset yhteensä	-250 024	-90 844	-159 181	175,2

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos, Oulun Infra -liikelaitos ja Oulun Digi -liikelaitos ovat aloittaneet toimintansa 1.1.2019.

Palveluiden ostojen toteuma oli 571,5 milj. euroa ja ne olivat Oulun kaupungin suurin ulkoinen kulu-erä, josta erikoissairaanhoidon osuus oli 254,4 milj. euroa (44,5%). Kasvua palveluiden ostoissa tapahtui noin 41,4 milj. euroa (7,8%) edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Suurinta kasvu oli hyvinvointilautakunnassa 32,5 milj. euroa, josta erikoissairaanhoidon osuus oli 16,5 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan omassa toiminnassa kasvua oli asiakaspalvelujen ostoissa ja palveluseteliostoissa lähes 16 milj. euroa (12,9 %) vuodesta 2018. Sairaalaostot kasvoivat, pääosin Oulun kaupungin sairaalan remontin vaatimien väistöjärjestelyjen vuoksi. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri nosti yhteispäivystyksen hintoja 1.7.2019 lukien. Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostot, ikäihmisten kotihoidon ostot ja kotihoidon ulkoisen hankinnan asiakasmäärät toteutuivat ennakoitua suurempina. Myös tehostetun palveluasumisen asiakasmäärät kasvoivat, mihin on osaltaan vaikuttanut laitoshoidon paikkojen vähentyminen. Lisäksi lastensuojelun ostoissa, erityisesti perhetyön osuudessa oli kasvua.

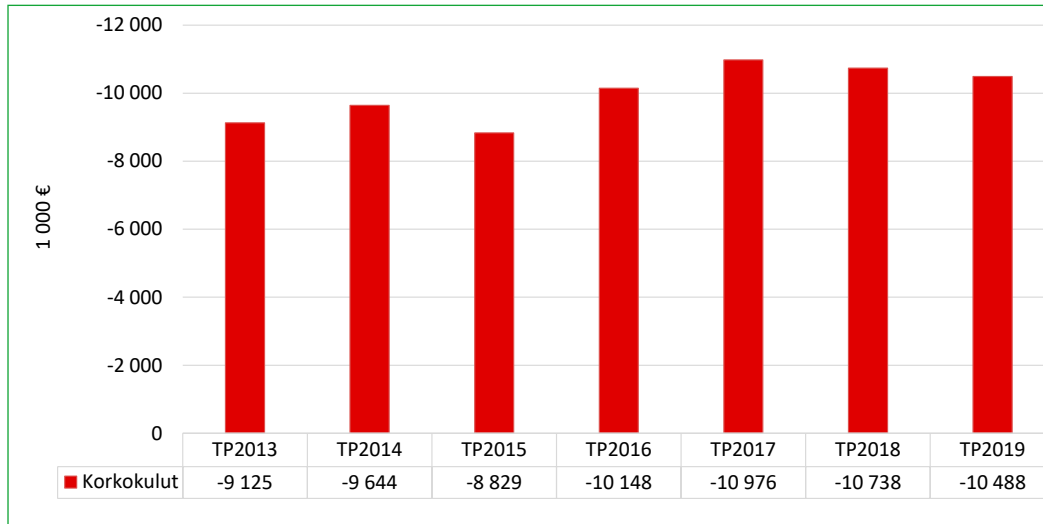
Sivistys- ja kulttuuripalveluiden ulkoisten palveluiden ostojen toteuma kasvoi 3 milj. euroa edellisestä vuodesta. Palveluiden ostojen kasvuun vaikuttivat mm. perusopetuksen evakkokuljetukset ja Luupin asiakaspalveluhenkilöstön siirtyminen Monetra Oulu Oy:öön. Yhdyskuntalautakunnan palveluiden ostojen kasvua selittää mm. se, että joukkoliikenteeseen lisättiin vuoroja koska matkustajamäärät kasvoivat vuoden 2019 aikana.

Henkilöstökulujen toteuma 521,9 milj. euroa kasvoi edellisestä vuodesta 24,8 milj. euroa (6,4%). Henki-

löstökuluissa merkittävään kasvu toteutui sivistys- ja kulttuuripalveluissa 11,4 milj. euroa (4,7%). Henkilöstökuluja kasvattivat varhaiskasvatukseen päteytyt lisäpanostukset (5-vuotiaiden maksuttomuus ja henkilöstön suhdeluvun muutos) sekä palvelutarpeen muutokset osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta ja avoimesta kerhotoiminnasta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Hyvinvointilautakunnan henkilöstökulujen olivat 1,3 milj. euroa vuotta 2018 suuremmat. Palkkakulut toteutuivat edellisvuotta suurempina mutta työntajamaksut (sotu-maksu ja työttömyysvakuutusmaksu) puolestaan pienempinä.

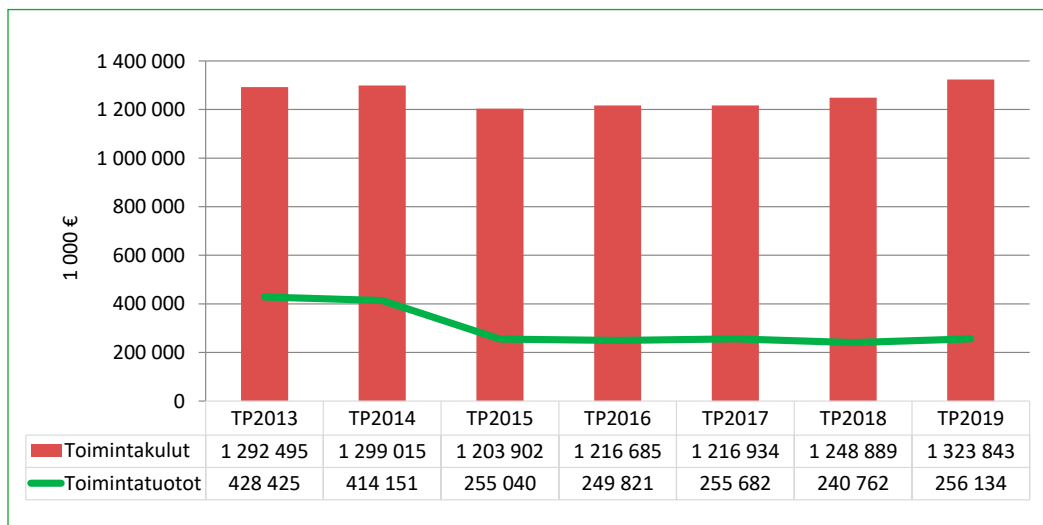
Aineet ja tarvikkeet –tiliryhmän kulut kasvoivat vuodessa noin 3,7 milj. euroa. Liikelaitosten organisaatiomuutokset vaikuttavat vertailukelpoisuuteen tiliryhmää arvioitaessa. Hyvinvointilautakunnassa hoitotarvikkeiden ostot olivat kasvaneet vuodesta 2018 noin 0,9 milj. eurolla. Avustusten kertymä 131,8 milj. euroa kasvoi edellisestä vuodesta noin 4 milj. euroa. Erityisesti palvelusetelikulujen toteuma oli suurempi mm. palveluasumisen palvelusetelikulut 3,3 milj. euroa ja päivähoidon palvelusetelikulut 2 milj. euroa. Lasten kotihoidon tuki oli puolestaan edellistä vuotta alhaisempi noin 0,7 milj. euroa. Business Oulu –liikelaitoksen työmarkkinatuen kuntasuus toteutui 1,2 milj. euroa edellisistä vuotta alhaisempana.

Korkokulut pysyivät lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Muut rahoituskulut olivat edellisvuotta noin 8 milj. euroa alhaisemmat koska rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonalentumisia oli vuoden 2019 osalta edellisvuotta huomattavasti vähemmän.

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla kuluja oikaistaan omaan käyttöön valmistetun hyödykkeen osalta. Oma työnä valmistetun investointihyödykkeen kulut sisältyvät Oulun kaupungin toimintakuluihin ja

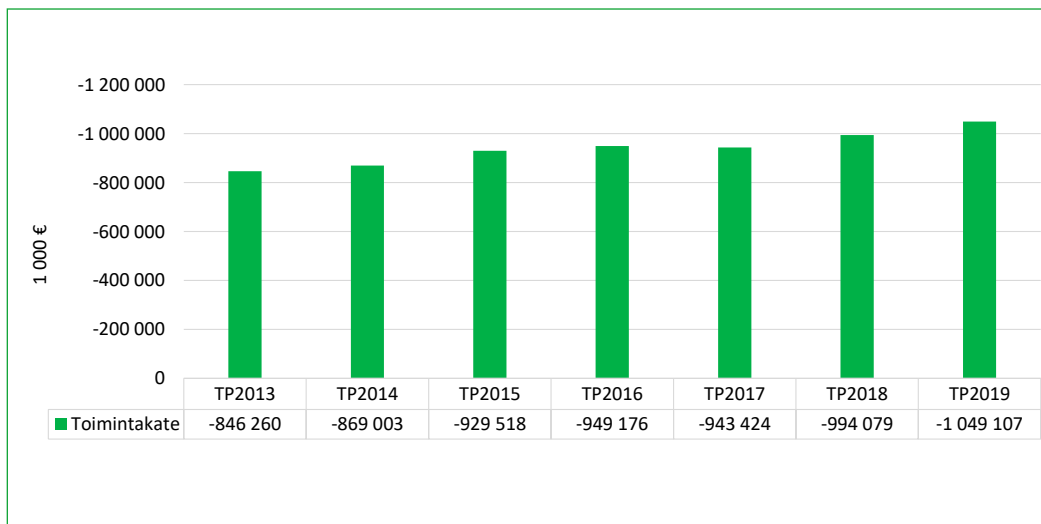
valmistus omaan käyttöön -erä eliminoi niiden vaikutuksen tuloksesta. Valmistus omaan käyttöön toteutuma oli 18,6 milj. euroa, ja toteutui edellisistä vuodista 4,6 milj. euroa suurempana.

Toimintatuotot kattavat 19,6 % toimintakuluista eli suhdeluku oli pysynyt edellisvuoden tasolla (TP2018 19,5%).

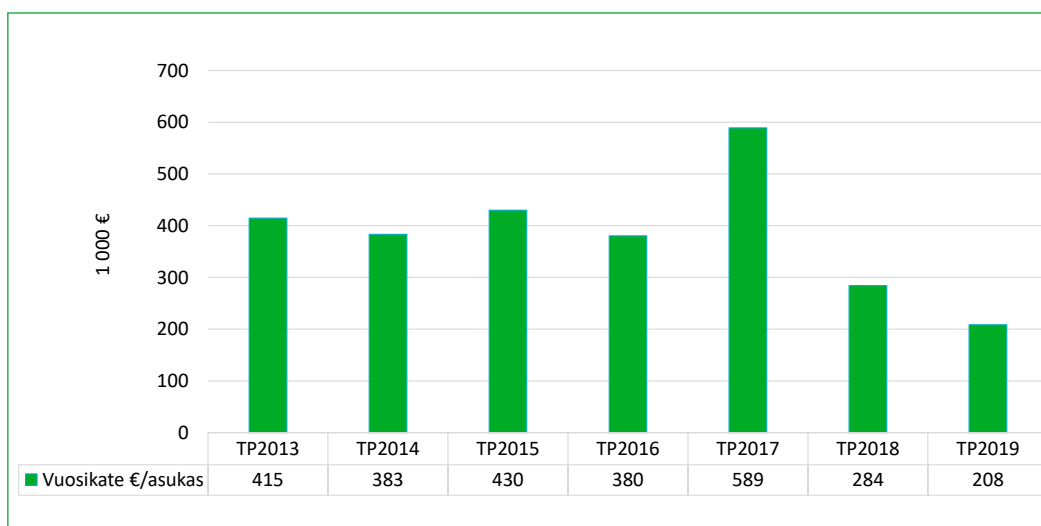
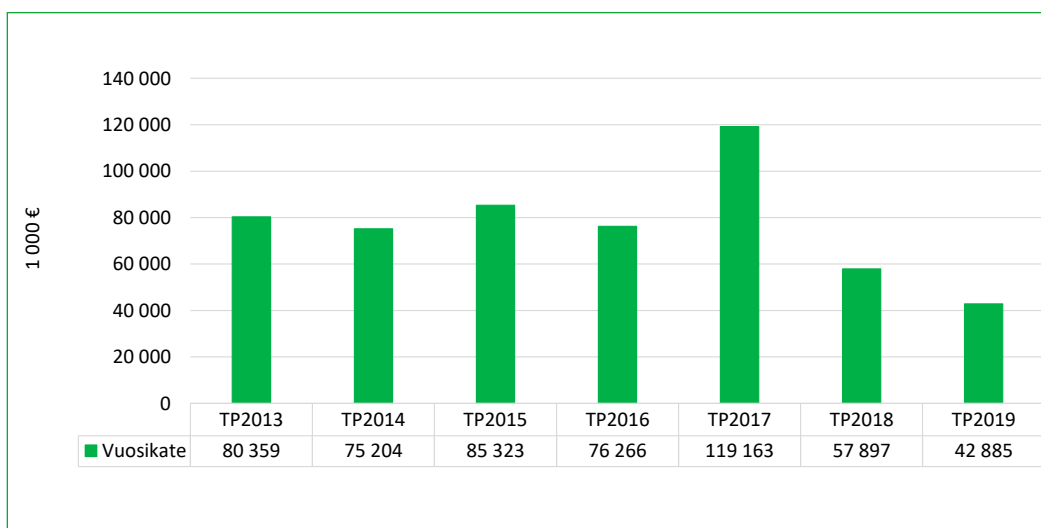
Toimintakate (nettomenot) on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuk-

si palvelutuotteiden myynti- ja maksutuotoilla, loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Oulun kaupungin toimintakate toteutui – 1 049,1 milj. euron ja toimintakatteen (nettomenot) alijäämä kasvoi noin 55 milj. euroa (5,5 %) edellisestä vuodesta.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin, se on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen toteuma oli edelliseen vuoteen verrattuna 15 milj. euroa he-

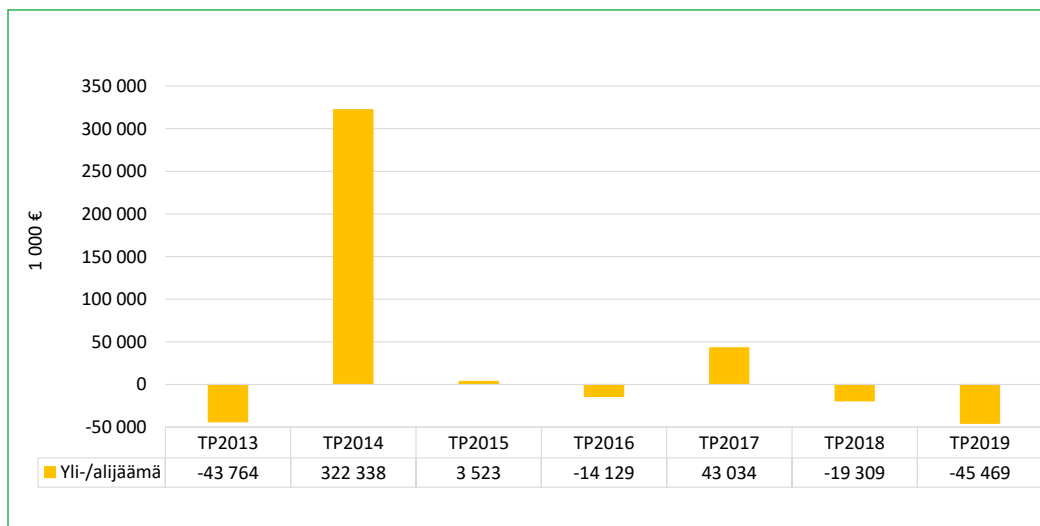
kompä, ja sitä parantaa kertavaikutteiset erät 11,6 milj. euroa. Vuosikate 42,9 milj. euroa ei kata suunnitelman mukaisia poistoja, joiden toteuma oli 82,5 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat edellistä vuotta 1,8 milj. euroa suuremmat. Rakennuskohteet kirjataan heti valmiiseen käyttöomaisuuteen valmistumisen jälkeen ja muutos vaikutti siten, että suunnitelman mukaiset poistot olivat edellisvuotta suuremmat. Arvonalentumiset ovat pääomasijoitukseen tehtyjä tilinpäätöshetken alaskirjauksia. Rahoitusarvopapereiden alaskirjauksia tehtiin noin 4 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Arvonalentumisen sisältää arvonalennuskirjauksen 3,8 milj. euroa, mikä on seurausta Oulun kaupungin kiinteistöyhtiöiden osakeomistusten siirrostä Potential Toimitilat Oy:n omistukseen 2.1.2020 alkaen. Osakkeet eivät vastanneet yhtiön osakkeiden käypiä arvoja, koska kirjanpitoarvo muodostui rakentamisvaiheen hankintahinnasta eikä osakkeiden kirjanpitoarvoista ole tehty arvonalennuksia. Tämän takia osakkeiden arvonalennus kirjattiin vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä.

Tilinpäätössiirtojen vaikutus Oulun kaupungin tulokseen oli yhteensä -1,1 milj. euroa. Niihin sisältyy Oulun Vesi -liikelaitoksen 5 milj. euron investointivaraus Hintan vedenpuhdistamon laajennukseen. Oulun Vesi liikelaitos kirjasi noin miljoonan euron ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö noin 2,9 miljoonan euron poistoeron vähennyksen.

Toteutunut tilikauden alijäämä 45,5 milj. euroa oli edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden 26,2 milj. euroa heikompi. Kertavaikutteiset erät 11,6 milj. euroa, vuotta 2018 suurempi verotulokertymä 35,8 milj. euroa ja poistoeron vähennys 3,9 milj. euroa parantavat toteutunutta tilikauden alijäämää. Oulun Vesi liikelaitos tekemä 5 milj. euron investointivaraus vaikuttaa heikentävästi tilikauden tulokseen.

Oulun kaupunki, toimintatuotot ulkoiset erät 1 000 €	TP2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2018
Myyntituotot	100 783	98 298	2 485	98 239
Maksutuotot	80 980	79 978	1 001	63 886
Tuet ja avustukset	17 535	22 455	-4 920	18 785
Muut toimintatuotot	56 836	52 851	3 985	59 852
Toimintatuotot yhteensä	256 134	253 583	2 551	240 762

Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 2,6 milj. eurolla ja toimintakulut ylittyivät 8,4 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilikauden aikana muutettiin talousarviota toimintatuottojen osalta 12 milj. euroa (tuottojen lisäys) sekä toimintakulujen 19,9 milj. euroa (kulujen lisäys).

Myyntituotot ylittivät muutetun talousarvion 2,5

milj. euroa, peruskunnan osuus ylistyksestä oli 2,2 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunta ylitykseen 1,5 milj. euroa vaikutti mm. puunmyyntitulojen kantohintojen nousu ja ennakoitua laajemmista kunnallisteknisistä hakkuista. Matkapalvelukeskuksen tuottoja kasvatti liikennepalvelulain muutoksesta seurannut toiminnan laajentuminen. Oulun Vesi liikelaitoksella myyntituottojen kertymä ylittää talousarvion noin

0,8 milj. euroa. Ylitykseen vaikutti ennakoimattomat tulot verkoston urakkakohteissa, tällaisia kohteita olivat Välimaan kiertotalousalue sekä rakennusliikkeen toteuttama kiinteistö-rakennuskohde.

Maksutuottojen kertymä oli miljoona euroa muutettua talousarviota parempi. Yhdyskuntalautakuntaan haettiin 15,7 milj. euron määrärahamuutos maksutuottoihin ja siitä huolimatta maksutuotot ylittyivät 1,9 milj. euroa. Maankäyttösopimuskorvaukset toteutuivat poikkeuksellisen suurina, mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus (9,8 milj. euroa) sekä maankäyttösopimustuotot ylittyivät sopimuskumppanien maksujen aikaistumisen vuoksi. Hyvinvointilautakunnassa maksutuotot olivat 0,6 milj. euroa ja sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota alhaisemmat. Palvelusetelien lisääntynyt käyttö pienentää maksutuottojen kertymää niin hyvinvointilautakunnassa kuin sivistys- ja kulttuurilautakunnassa.

Saadut tuet ja avustukset alittivat muutetun talous-

arvion noin 4,9 milj. eurolla. Business Oulu –liikelaitoksen osuus avustuksen alituksesta oli noin 3 milj. euroa ja ne kohdistuvat työllisyyspalveluihin, elinkeinopalveluihin ja tapahtuma- ja markkinointiin. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan avustusten alitukseen 1,6 milj. euroa vaikutti se, että projektien ja hankkeiden aloitukset viivästyivät tai siirtyivät seuraavalle vuodelle. Tällaisia projekteja ovat mm. Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa, koulutuksellinen tasa-arvo (KOTA6) ja Turvallinen Oulu -hankkeet.

Vuokratuottojen kertymä oli muutettua talousarviota 2,3 milj. euroa suurempi. Yhdyskuntalautakunnan ylityksen 1,5 milj. euroa, selittää yritystonttien ja asuntonttien kysynnän painottumisella vuokratontteihin. Tällä oli vaikutusta yhdyskuntalautakunnan maanmyyntituottoihin ja talousarviota pienennettiin sen osalta 4,5 milj. euroa. Muut toimintatuotot ylittyivät 1,7 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Yhdyskuntalautakunnan käyttöomaisuuden myyntivoitot ylittivät muutetun talousarvion noin 0,5 milj. eurolla.

Oulun kaupunki, toimintakulut ulkoiset erät 1 000 €	TP2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2018
Henkilöstökulut	-521 871	-521 582	-289	-498 720
Palvelujen ostot	-571 514	-561 756	-9 757	-530 144
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-68 611	-65 238	-3 374	-64 884
Avustukset	-131 839	-131 426	-414	-127 858
Muut toimintakulut	-30 008	-35 439	5 431	-27 283
Toimintakulut yhteensä	-1 323 843	-1 315 441	-8 402	-1 248 889

Oulun kaupungin ulkoiset toimintakulut ylittyivät muutettuun talousarvioon verrattuna 8,4 milj. euroa. Suurin toimintakulujen ylitys toteutui hyvinvointilautakunnassa 15,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion puolestaan alittavat kaupunginhallitus 7,4 milj. euroa, Yhdyskuntalautakunta 3,5 milj. euroa ja sivistys- ja kulttuurilautakunta 2 milj. euroa.

Uusien liikelaitosten ja taseyksikön vuoden 2019 talousarvioon pohjautuvaa vertailua ei ole tarkoituksenmukaista tehdä tiliryhmätasolla, sillä talousarvion muodostamisen yhteydessä entisten liikelaitosten ja taseyksikön keskinäisen kaupankäynnin eliminointia ei talousarviovaiheessa pystytty riittävästi huomiomaan.

Henkilöstökulujen toteuma pysyi lähestulkoon muutetun talousarvion tasolla. Henkilöstökuluihin haet-

tiin määrärahan muutosta (lisäys) vuoden aikana 12,8 milj. euroa. Pääosin määrärahan korotus kohdistui sivistys- ja kulttuurilautakuntaan 7,5 milj. euroa ja kaupunginhallitukseen 4,7 milj. euroa. Kaupunginhallituksen henkilöstökulujen ylitykseen noin 2,2 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna, vaikutti peruskunnan lomapalkkavelka. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 1,4 milj. euroa, ja tähän vaikuttivat hankkeiden viivästyminen ja seuraavalle vuodelle siirtymiset. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen 5,4 milj. euron henkilöstökulujen ylitystä, selittää vuosien 2015 ja 2019-20 saapuneisiin palkkasääntövaatimuksiin kirjattu pakollinen varaus 6,1 milj. euroa.

Palvelujen ostojen toteuma ylitti muutetun talousarvion noin 9,8 milj. euroa. Lisämäärärahaa haet-

tiin 15,9 milj. euroa, josta hyvinvointilautakunnan osuus oli 11 milj. euroa. Hyvinvointilautakunta ylitti muutetun talousarvion palvelujen ostojen osalta 12 milj. euroa. Erityisesti ylittyivät palveluseteliostot sekä asiakaspalvelujen ostot, johon sisältyy erikoissairaanhoito. Erikoissairaanhoidon ylitys oli noin 6,9 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan palvelujen ostojen toteuma oli 2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi, mikä oli seurausta onnistuneesta kilpailutuksesta.

Aineet ja tarvikkeiden –tiliryhmä toteuma oli muutettua talousarviota 3,3 milj. euroa pienempi ja alitus kohdistuu pääosin uusiin liikelaitoksiin. Avustusten toteuma alittaa muutetun talousarvion 0,4 milj. euroa. Muut toimintakulut alittavat talousarvion noin 5,4 milj. euroa, josta vuokratulujen osuus oli 4 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden vuokratulut alittivat muutetun talousarvion 1,8 milj. euroa ja säästöä tuli mm. Ouluhallin ja Oulunsalon jäähallin perusparannustauon myötä. Lisäksi eivät IT-hankinnat toteutuneet kaikilta osin ja IT-kustannuksia siirtyi palvelujen ostojen tiliryhmään. Yhdyskuntalautakunnan noin miljoonan euron vuokratulujen alituksen selittävät kaupunkipyörien viivästynyt toimitus.

Oulun kaupungin ulkoinen toimintakate/nettomenot muodostui 2,7 milj. euroa talousarviota heikomaksi. Arvioitua suurempi toimintakulujen kertymä 8,4 milj. euroa kasvatti nettomenojen alijäämää. Verorahoituksen toteuma ylittää muutetun talousarvion 4,3 milj. eurolla.

Korko- ja rahoitustuottojen toteuman ylitys muutettuun talousarvion verrattuna oli noin 6 milj. euroa. Muut rahoitustuottojen toteuma sisältää rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonalautuksia 6,7 milj. euroa. Korkokulut toteutuivat 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota alhaisempina koska pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikauden aikana 56,1 milj. euroa arvioitua vähemmän. Vuosikatteen muutettua talousarviota parempaan toteumaan 9,1 milj. euroa vaikuttivat mm. verorahoituksen ja rahoitustuottojen ennakoitua suuremmat kertymät. Tilikauden tulos -44,4 milj. euroa ja tilikauden alijäämäinen tulos -45,5 toteutuivat muutettua talousarviota parempina.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo, kuinka tilikauden aikana varsinainen toiminta on tuottanut rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen. Investointien rahavirta taas kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Positiivinen (ylijäämäinen) toiminnan ja investoin-

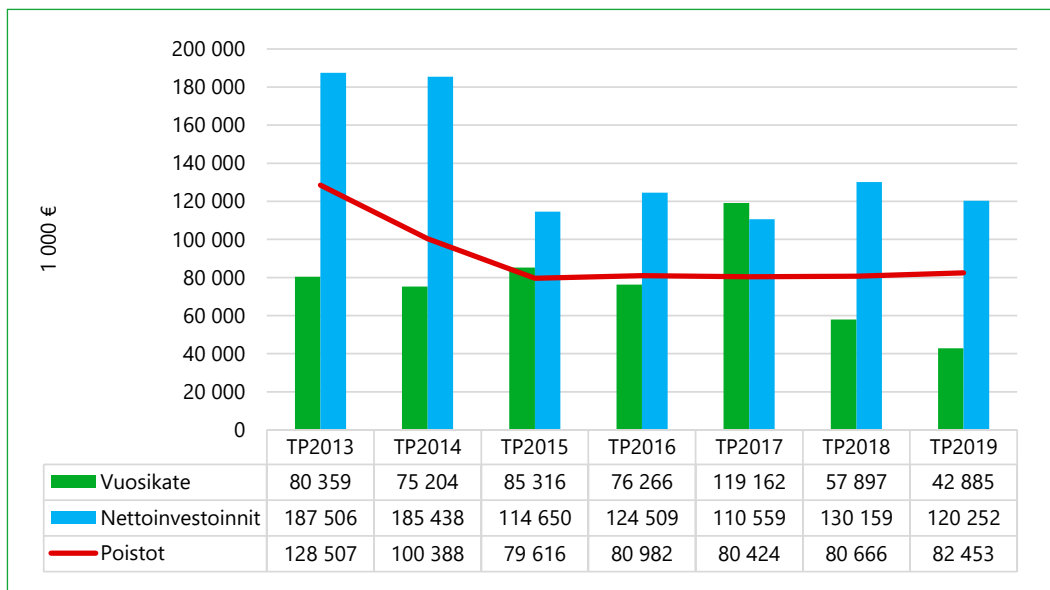
tien rahavirran määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Oulun kaupungin laskelmilla esitetään ainoastaan ulkoiset erät, kaupungin sisäinen kaupankäynti on eliminoitu rahoituslaskelmalta.

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 € Oulun kaupunki	TP2019	TP2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	42 885	57 897
Tulorahoituksen korjausevät	-5 427	-10 188
TOIMINNAN RAHAVIRTA	37 459	47 710
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-120 974	-130 957
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723	798
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 985	34 837
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-103 267	-95 322
Toiminnan ja investointien rahavirta	-65 808	-47 613
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	5 057	9 877
Antolainasaamisen lisäykset	-34	-1 132
Antolainasaamisen vähennykset	5 090	11 009
Lainakannan muutokset	55 656	12 909
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849	-25 482
Lyhytaikaisten lainojen muutos	51 506	8 391
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 870	11 980
Rahoituksen rahavirta	52 843	34 766
Rahavarojen muutos	-12 965	-12 847
Rahavarat 31.12.	149 819	139 871
Rahavarat 1.1.	139 871	152 719
Yritysjärjestelyissä tulleet rahavarat	-22 913	
Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2019	TP2018
Investointien tulorahoitus, %	35,7	44,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,8
Lainanhoitokate	1,5	1,9
Kassan riittävyys, pv	37	36
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, 1 000 €	-134 090	14 692
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

Investointien rahavirta kuvaa, pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytettyä ja niiden myynneistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Investointikulut vuoden 2019 tilinpäätöksessä toteutuivat 121 milj. euronä. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoonna ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Oulun kaupungin toiminnan ja rahoituksen rahavirta oli 5 vuodelta negatiivinen noin 134,1 milj. euroa.

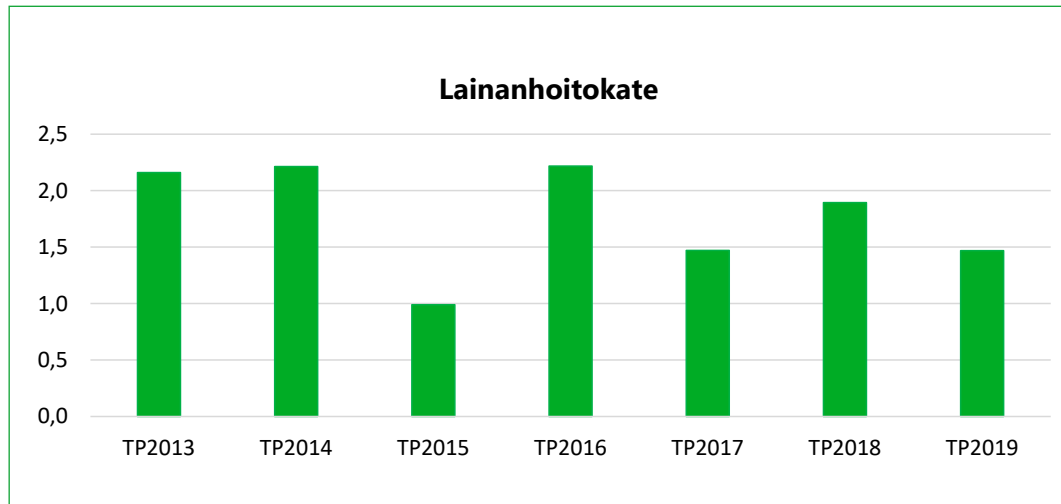
Investointikulujen toteuma oli edellistä vuotta noin 10 milj. euroa alhaisempi. Peruskunnan investointikulujen toteuma oli noin 48,6 milj. euroa sekä liikelaitosten ja taseyksiköiden 72,4 milj. euroa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitus toteutui tilinpäätöksessä 35,7 %:ia. Investointituotot muodostuivat mm. Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 6,7 milj. euroa ja Invalidisäätiön osakkeiden myynnistä 0,8 milj. euroa. Oulun kaupungin investointituottojen toteuma oli 17,9 milj. euroa edellisvuotta alhaisempi. Vuonna 2018 investointituotot sisälsivät mm. Technopolis Oyj:n osakkeiden myyntivoiton sekä Oulun ammattikorkeakoulun osakkeiden myynnin Oulun yliopistolle.

Oulun kaupunki, 1 000 €	TP2019	TP2018	Muutos	Muutos-%
Investointimenot	120 974	130 957	-9 983	-7,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723	798	-76	-9,5
Nettoinvestoinnit	120 252	130 159	-9 907	-7,6

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka tarvitaan varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoitus toteutui varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 30 milj. euroa. Maksuvalmius pysyi vuoden 2019 aikana hyvänä konsernitilitalanteen vuoksi, joten pitkäaikaista lainaa ei tarvinnut nostaa enempää. Pitkäaikaisia lainoja ly-

hennettiin 25,8 milj. euroa ja lyhennykset toteutettiin maksusuunnitelmien mukaisesti. Kuntatodistuksella nostettiin lyhytaikaista lainaa 52 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi vuodesta 2018 43,1 milj. euroa. Henkilöstökassan toiminta lakkautettiin vuonna 2019, ja sinne tallennetut varat pienenevät 14 milj. euroa. Konserniyhteisöjen tilvarojen määrä kasvoi 63,5 milj. euroa vuoden aikana.

Rahavarojen muutos oli noin 13 milj. euroa negatiivinen. Negatiiviseen rahavarojen muutokseen vaikutti investointikulut 121 milj. euroa. Oulun kaupungin lainanhoitokate heikkeni 1,5:een edellisestä vuodesta (TP2018: 1,9), mikä tunnusluvun arviointiasteikolla tarkoittaa tyydyttävää lainanhoitokykyä.

Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon sekä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä lainojen hoitoon ja lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päätyttyessä. Tase sisältää peruskunnan, liikelaitosten ja taseyksiköiden omaisuus- ja pääomaerät. Erät eivät sisällä kaupungin eri hallintokuntien välisiä sisäisiä eriä. Rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja sitä kuvaavien tunnuslukujen

avulla. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikauden sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

TASE VASTAAVAA	31.12.2019 1000 €	31.12.2018 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 309	1 226
Muut pikävaikutteiset menot	24 351	22 622
	25 660	23 848
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	208 670	204 263
Rakennukset	497 659	499 515
Kiinteät rakenteet ja laitteet	495 816	474 650
Koneet ja kalusto	17 437	16 894
Muut aineelliset hyödykkeet	7 376	7 309
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	49 645	41 876
	1 276 603	1 244 507
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	608 202	614 754
Kuntayhtymäosuudet	110 773	110 773
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	5 860	9 027
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	11 393	11 970
Muut lainasaamiset	146 081	151 213
Muut saamiset	4 697	4 624
	887 005	902 360
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 025	2 570
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 127	6 042
Muut toimeksiantojen varat	6 743	6 617
	14 895	15 228
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	646	649
Muu vaihto-omaisuus	64	172
	710	820
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut Saamiset	275	848
Siirtosaamiset	294	317
	570	1 164
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	17 782	19 130
Lainasaamiset	15 096	23 528
Muut saamiset	19 195	11 677
Siirtosaamiset	23 865	26 834
	75 939	81 169
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	55 486	47 461
Muut arvopaperit	35 794	33 821
	91 280	81 282
Rahat ja pankkisaamiset	58 539	58 589
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 431 200	2 408 968

VASTATTAVAA	31.12.2019 1000 €	31.12.2018 1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Muut omat rahastot	38 872	38 872
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	837 326	856 635
Tilikauden yli-/alijäämä	-45 469	-19 309
	1 440 043	1 485 512
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	28 902	32 798
Vapaaehtoiset varaukset	16 100	11 100
	45 002	43 898
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	975	1 047
Muut pakolliset varaukset	6 248	4 011
	7 223	5 058
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 025	2 569
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 127	6 041
Muut toimeksiantojen pääomat	8 165	7 617
	16 317	16 227
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	347 608	333 806
Lainat julkisyhteisöiltä	0	10
Saadut ennakot	1 513	1 513
Muut velat	50 565	48 188
	449 686	433 518
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	52 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 198	75 824
Lainat julkisyhteisöiltä	10	25
Lainat muilta luotonantajilta	235 349	185 843
Saadut ennakot	5 425	3 248
Ostovelat	48 693	64 317
Muut velat	11 851	16 092
Siirtovelat	103 402	79 408
	472 929	424 757
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 431 200	2 408 968

Taseen tunnusluvut	TP2019	TP2018
Omavaraisuusaste, %	61	64
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69	67
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	791 857	837 326
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 848	4 111
Lainakanta 31.12., 1 000 €	701 165	645 509
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 407	3 170
Lainasaamiset, 1 000 €	146 081	151 213
Lainat ja vastuut, 31.12.	701 165 192	645 508 767
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 407	3 170
Asukasmäärä	205 782	203 659

Oulun kaupungin taseen loppusumma oli noin 2 431 milj. euroa tilikauden päättyessä. Edellisestä vuodesta tase kasvoi kaupungin tasolla noin 22,2 milj. euroa. Aineelliset hyödykkeet ovat pysyvien vastaavien merkittävin erä, ja olivat 58,3 prosenttia taseen

loppusummasta. Aineelliset hyödykkeet kasvoivat vuoden aikana 32,1 milj. euroa. Kasvua oli erityisesti kiinteiden rakenteiden- ja laitteiden ryhmässä.

Sijoitukset olivat edellisestä vuotta 15,4 milj. euroa

alhaisemmat mm. tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet olivat pienentyneet 9,3 milj. euroa. Osakkeiden ja -osuuksien alentumiseen oli vaikuttanut mm. Oulun Energia Oy:n SVOP- rahastopalautus 6,7 milj. euroa sekä Maikkulan Keskus Oy:n 1,2 milj. euroa ja Kiinteistö Oy Maikkulan Toivon 1 milj. euron osakkeiden arvonalennukset. Muut osakkeet olivat noin 1 milj. euroa vuotta 2018 pienemmät, mikä on seurausta mm. Kiinteistö Oy Oulun Apuvälinetalon myynnistä Invalidisäätiölle 0,8 milj. eurolla. Rahoitusarvopaperit olivat edellistä tilinpäätöstä noin 10 milj. euroa suuremmat, joukkovelkakirjalainasaamiset olivat kasvaneet noin 10 milj. euroa. Rahat ja pankkisäämiset vuoden lopussa lähestulkoon edellisen vuoden tasolla.

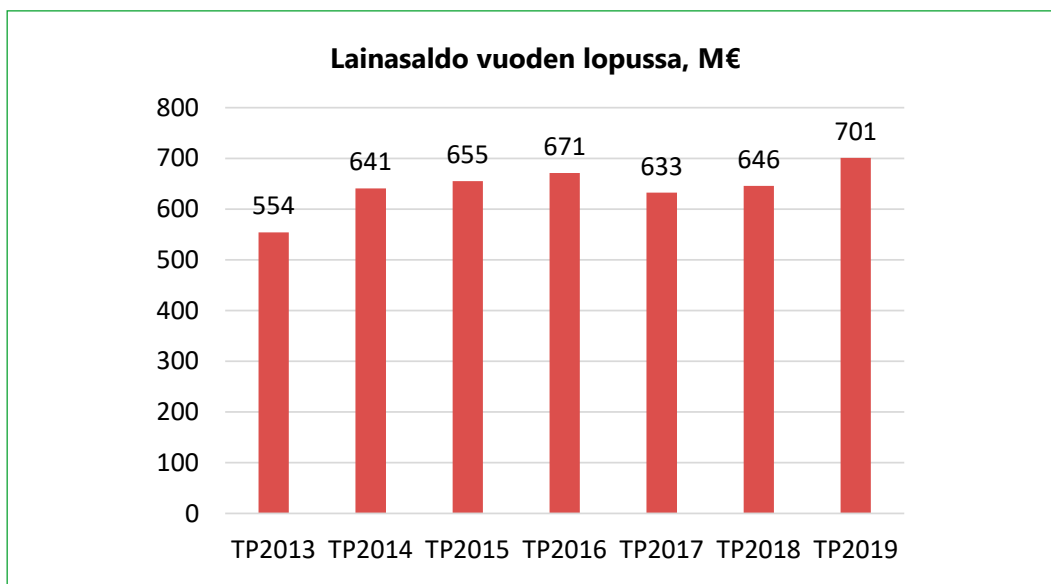
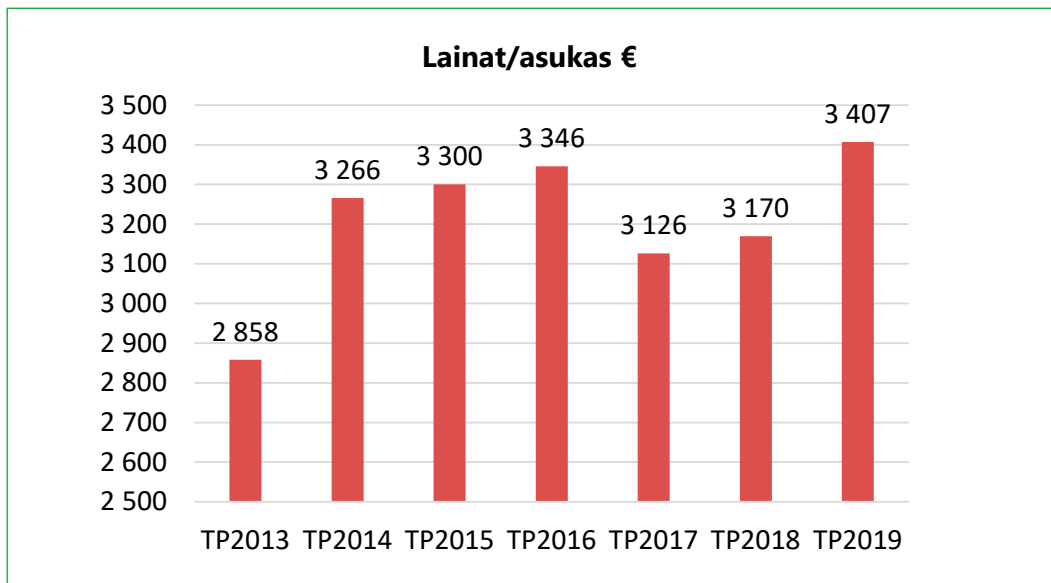
Oma pääoma oli taseen vastattavien merkittävin erä ja se muodosti 59,2 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää tilikauden alijäämän 45,5 milj. euroa. Omaan pääomaan luetaan mukaan myös poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, joiden arvo vuoden lopussa oli 45 milj. euroa. Poistoeron vähennystä kirjattiin noin 3,9 milj. euroa, josta Rakennusomaisuuden taseyksikön vähennys oli 2,9 milj. euroa ja Oulun Vesi liikelaitoksen noin miljoona euroa. Vapaaehtoiset varaukset lisääntyivät 5 milj. euron investointivarauksen myötä. Oulun Vesi liikelaitos teki investointivarauksen Hintan vedenpuhdistamon laajennukseen, joka toteutetaan vuosina 2022-2023.

Lainakanta vuoden vaihteessa oli 701,2 milj. euroa,

lisäystä vuodesta 2018 tuli noin 55,6 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 30 milj. euroa Euroopan Investointipankilta ja lainoja lyhennettiin 25,8 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 51,5 milj. eurolla. Kuntatodistuksella nostettiin lyhytaikaista lainaa 52,0 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa lyhennettiin 50,0 milj. eurolla. Lainakanta 3 407 € asukasta kohden oli kasvanut edellisestä vuodesta. Konsernitilivelka konserniyhtiöille oli noin 235,3 milj. euroa ja oli edellisestä vuodesta 63,3 milj. euroa suurempi. Kaupungin takausvastuiden yhteenlaskettu määrä oli tilinpäätöshetkellä 119,5 milj. euroa. Vastuista suurin osa 108,1 milj. euroa oli myönnetty konserniin kuuluville yhteisöille. Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takauksista oli 1 122,5 milj. euroa.

Oulun kaupungin omavaraisuusaste 61 prosenttia oli melko vahva mutta heikentynyt edellisestä vuodesta. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 % omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus Oulun kaupungilla on 69 %, tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT 1 000 €	TP2019	%	TP2018	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	256 134	17,6	240 762	17,4
Verotulot	796 894	54,8	766 896	55,3
Valtionosuudet	279 065	19,2	273 284	19,7
Korkotuotot	10 457	0,7	10 411	0,8
Muut rahoitustuotot	16 821	1,2	20 099	1,4
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-8 352	-0,6	-11 285	-0,8
- Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0,0	1 249	0,1
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723	0,0	798	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 985	1,2	34 837	2,5
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	5 090	0,3	11 009	0,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	2,1	30 000	2,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	51 506	3,5	8 391	0,6
Kokonaistulot yhteensä	1 455 323	100,0	1 386 451	100,0

MENOT 1 000 €	TP2019	%	TP2018	%
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	1 323 844	90,6	1 248 889	88,5
- Valmistus omaan käyttöön	-18 602	-1,3	-14 048	-1,0
Korkokulut	10 488	0,7	10 738	0,8
Muut rahoituskulut	757	0,1	7 976	0,6
Tulorahoituksen korjauserät				
+/- Pakollisten varausten muutos	-2 165	-0,1	222	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-760	-0,1	-70	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	120 974	8,3	130 957	9,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	34	0,0	1 132	0,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	25 849	1,8	25 482	1,8
Kokonaismenot yhteensä	1 460 418	100,0	1 411 279	100,0

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Laskelma sisältää vain ulkoiset tuotot, kulut ja rahoitustapahtumat. Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toiminnan rahavirran tuloerät, investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset, uusien pitkäaikaisen lainojen nostot ja lyhytaikaisten lainojen tuloja

lisäävä nettomuutos. Kokonaismenoissa rahankäytönä on esitetty toiminnan rahavirran kuluerät, investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen menoja lisäävä nettomuutos. Oulun kaupungin kokonaistulot olivat 1 455 milj. euroa ja kokonaismenot 1 460 milj. euroa.

Kokonaistulot kasvoivat 68,9 milj. euroa edellisestä vuodesta. Toimintatulojen 15,4 milj. euron kasvusta merkittävä osuus muodostui yhdyskuntalautakunnassa, jossa toimintatuottoja nostivat erityisesti kertaluontoiset maankäyttösopimustulot. Lisäksi maankäyttökorvauksia maksettiin sopimuksia nopeammin. Verorahoituksen kertymä oli edellistä vuotta 35,8 milj. euroa suurempi. Muut rahoitustuotot olivat puolestaan 3,3 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Vuonna 2018 rahoitustuottojen tasoa kasvatti muun muassa Technopolis Oyj:n osakkeiden 9,4 milj. euron myyntivoitto. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat edellisvuotta 17,9 milj. euroa pienemmät.

Kokonaismenot kasvoivat edellisestä vuodesta 49,1 milj. euroa. Toimintamenojen 75 milj. euron kasvu kohdistuu suurelta osin hyvinvointilautakuntaan, jossa merkittävä osuus kasvusta muodostui asiakaspalveluiden ostoista ja palveluseteliostoista. Yli 75-vuotiaiden ja 65-74 -vuotiaiden kokonaismenot kasvoivat edellisestä vuodesta. Myös lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen menot ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden palveluketjun menoissa oli kasvua. Samoin sivistys- ja kulttuuripalveluissa oli kasvua henkilöstökuluissa ja asiakaspalvelujen ostoissa palvelutarpeen kasvusta johtuen. Muut ra-

hoituskulut olivat 7,2 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2018, johtuen pääasiassa edellisvuotta pienemmistä sijoitusten arvonalennuksista. Investointimenojen toteuma oli 10 milj. euroa edellisvuotta pienempi.

Rahoitustoiminnan tulot olivat 60,7 milj. euroa rahoitustoiminnan menoja suuremmat, johtuen pitkälti lyhytaikaisten lainojen 51,5 milj. euron nettomuutoksesta, joka on 43,1 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Antolainasaamisten vähennykset olivat 5,9 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Samoin antolainojen lisäykset olivat edellisvuotta pienemmät. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 30 milj. euroa kuten myös vuonna 2018 ja sitä lyhennettiin 25,8 milj. euroa.

Täsmäytyslaskelma:

Kokonaistulot	1 455 323
<u>- Kokonaismenot</u>	<u>1 460 418</u>
	= -5 095

Rahavarojen muutokset	-12 965
<u>- Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	<u>-7 870</u>
	= -5 095

4 OULU-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

OULU-KONSERNI		
Peruskunta ja liikelaitokset		
Tytäryhtiöt	Säätiöt	Osakkuusyhtiöt
Energia- ja ympäristö-liiketoiminta omistusosuus	Asunto- ja kiinteistö-liiketoiminta omistusosuus	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus
Oulun Energia Oy 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Haukiputaan Palvelukulma Oy 48 %
ScanLab Oy 100 %	Potential Toimitilat Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma 43 %
Kiertokaari Oy 91 %	Maikkulan Keskus Oy 100 %	Rehaparkki Oy 43 %
Matkailu- ja kulttuuri-liiketoiminta omistusosuus	Kuntayhtymät	Muu liiketoiminta omistusosuus
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy 100 %	osuus peruspääomasta	Partnera Oy 47 %
Nallikari Seaside Oy 100 %	Oulun seudun koulutus- kuntayhtymä 78 %	Oulu Innovation Oy 47 %
Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ⁴⁾ 53 %	Oulun Ammatti- korkeakoulu Oy 38 %
Sisäiset palvelut omistusosuus	Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %	Oulun Matkailu Oy 32 %
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo 78 %		Monetra Oy 30 %
Oulun Tuotantokeittiö Oy ¹⁾ 86 %		Monetra Oulu Oy 26 %
Työterveys Virta Oy ¹⁾ 85 %		Lakeuden Keskus- puhdistamo Oy 21 %
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ³⁾ 59 %		
Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo 54 %		

¹⁾ Oulun kaupungin suora omistus 70 %

²⁾ Oulun kaupungin suora omistus 50,3 %

³⁾ Oulun kaupungin suora omistus 18 %

⁴⁾ Oulun kaupungin äänivaltaosuus 33 %

Oulu-konserniin kuului 31.12.2019 tilanteessa 18 tytäryhtiötä, joista kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin myös kaikki osakkuusyhtiöt, 3 kuntayhtymää ja säätiöistä Oulun Palvelusäätiö ja Oulun musiikkijuhlasäätiö. Konsernitilinpäätökseen tytäryhtiöiksi muodostuu (Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin omistuksen kautta) lisäksi Esko Systems Oy, josta konsernin omistusosuus on 52 %.

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Oulun kaupungin omistajapolitiikka ja linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.1.2018. Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajapoliittinen toimenpideohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 26.11.2018 ja ohjelmalla varmistetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano.

Oulun kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.9.2016 ja tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapaohje kaupunginhallituksessa 20.6.2016. Ohjeet koskevat Oulun kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Hyvä hallinto- ja johtamistapa Oulun kaupungin tytäryhtiöissä -suositus täydentää lakisääteisiä menettelytapoja ja konserniohjetta. Ohjeiden avulla kaupunki varmistaa, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuus turvaten.

Kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konserniohjoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Konsernijaosto päättää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöiden ja osakkuusyhtiöiden hallintoelimiin ja tilintarkasta-

jiksi sekä antaa toimintaohjeet kaupunkia yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille. Konsernijaosto seuraa ja arvioi tytäryhteisöjen hallitustyöskentelyn edellyttämää asiantuntemusta, toimialatuntemusta, kokemusta sekä riippumattomuutta. Jaosto myös päättää kaupungin konserniohjeiden mukaisen ennakkokäsityksen antamisesta tytäryhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden osalta, kun kyseessä on periaatteellisesti laajakantoinen ja taloudellisesti merkittävä asia omistajapoliittisten linjausten rajoissa.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talouden yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan vuosittain erillinen raportti, missä keskeisiä näkökulmia ovat yhtiön taloudellisen tilanteen analysointi, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät. Raportti sisältää myös valtuuston omistajapoliittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumistiedot.

Kaupungin tytäryhtiöt raportoivat joka toinen vuosi omistajaohjaukselle yhteiskuntavastuuasioiden tilastaan konsernijaoston hyväksymän suosituksen pohjalta. Omistajaohjaus valmistelee raportin kaupungin tytäryhtiöiden yhteiskuntavastuuasioista. Raportti keskittyy omistajaohjauksen ja tytäryhtiöiden keskeisiin yhteiskuntavastuun asioihin. Sekä tytäryhteisöraportti että yhteiskuntavastuuasioita käsittelevä raportti käsitellään konsernijaostossa, kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhtiöt

Monetra Oulu Oy:n asema muuttui vuonna 2019 tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi Monetra-konsernin muodostamisesta johtuvien järjestelyiden seurauksena.

Osakkuusyhtiöt

Oulun kaupunki möi vuonna 2019 osuutensa Haukiputaan Jäähalli Oy:stä.

Selvitystilaan asetettu Arctic Link Ab purkautui keväällä 2019.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tammikuun alussa vuonna 2020 toteutettiin omistajapoliittisten linjausten mukaisesti seuraavien tytäryhtiö- ja osakkuusyhtiöasemassa olevien kiinteistöyhtiöiden omistuksen myynti Potential Toimitilat Oy:lle: Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo, Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan

Palvelukulma Oy, Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma ja Yli-lin liiketalo.

Oulun kaupunki valmistelee Työterveys Virta Oy:n osakekannan myyntiä ja työterveyshuoltopalvelujen kilpailuttamista. Asiaa valmistellaan vuoden 2020 aikana.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohton vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Selonteon laadinta pohjautuu tytäryhteisöjen johdon itsearviointeihin, konsernijaoston ja omistajaohjausryhmän käymiin keskusteluihin yhteisöjen kanssa ja yhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan. Omistajaohjauskeskusteluissa käydään läpi yhtenä osa-alueena mm. tytäryhteisöjen riskikartoitusten sisältö ja ajantasaisuus.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Oulun kaupunginvaltuusto päättää kuntalain mukaisesti kuntastrategiasta, konserniohjeesta ja omistajapoliittisista linjauksista. Oulun kaupungin konsernijohto (kaupunginhallitus, konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja) vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan to-

teuttamisesta. Kaupunginjohtaja vastaa kaupunki-konsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä omistajapolitiikasta ja Business-Oulu -liikelaitoksen sekä Oulun Digi -liikelaitoksen omistajaohjauksesta. Talousjohtaja vastaa omistajapolitiikan valmistelusta ja liikelaitosten ja yhteisöjen omistajaohjauksesta lukuun ottamatta BusinessOulu -liikelaitosta ja Oulun Digi -liikelaitosta.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuujaon toimivuuden osalta ei ole havaittu huomautettavaa.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Konsernijaosto päätti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi tarvittavat toimiohjeet edustajille mm. kaupungin ehdokkaista yhteisöjen toimielimiin sekä kokouspalkkioista.

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Konsernijaosto antoi vuonna 2019 omistajan ennakkokäsityksen Oulun Energia Oy:n yritysjärjestelyyn.

Omistajaohjausryhmä järjestää vuonna 2020 tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille hallitustyöskentelykoulutuksen, joka on jatkoa vuonna 2018 pidetylle koulutukselle.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Seuraavat tytäryhteisöt raportoivat talousarvion 2019 mukaisesti taloustavoitteiden toteutumisesta kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja konsernijaostolle neljännesvuosiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä: Oulun Energia- konserni, Oulun Satama Oy, Kiertokaari Oy, ScanLab Oy, Sivakka- konserni, Oulun Pysäköinti Oy, Potential Toimitilat Oy, Nallikari Seaside Oy, Oulun Kaupunginteatteri Oy, Oulun Tuotantokeittiö Oy ja Työterveys Virta Oy. Taloudesta raportoivat myös Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun Palvelusäätiö ja Oulun musiikkijuhlasäätiö.

Kaupunginvaltuustolle, -hallitukselle ja konsernijaostolle vietiin tiedoksi vuosittainen tytäryhteisöraportti, jossa esitetään tytäryhteisöistä perustiedot, taloustiedot, merkittävimmät investoinnit, toimintaan liittyvät riskit sekä omistajapolitiittisissa linjauksissa esitettyjen tavoitteiden toteutuminen.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Kiertokaari Oy:n, Työterveys Virta Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymän kanssa. Ajankohtaisia asioitaan konsernijaostolle esittelivät vuonna 2019 Oulun Energia Oy, Oulun Satama Oy ja Partnera Oy. Kaupungin omistajaohjauksesta vastaava viranhaltijaryhmä kävi omistajaohjauskeskustelut muiden keskeisten tytäryhteisöjen kanssa.

Tytäryhtiöt raportoivat vuonna 2019 ensimmäisen kerran konsernijaoston hyväksymän yhteiskuntavastuuraportointia koskevan suosituksen mukaisesti omistajaohjaukselle. Omistajaohjaus valmisteli tytäryhtiöiden tietojen perusteella Yhteiskuntavastuu Oulun kaupungin tytäryhtiöissä- raportin, jossa kuvataan tytäryhtiöiden yhteiskuntavastuuta ja sen tämän hetkistä tilaa. Yhteiskuntavastuu konkretisoituu yhtiöiden johtamisessa ja joka päiväisissä toimenpiteissä. Yhteiskuntavastuuasioiden systemaattista johtamista ja raportointia kehitetään edelleen niin omistajaohjauksessa kuin tytäryhtiöissä. Tytäryhtiöiltä edellytetään yhteiskuntavastuuasioiden raportointia joko erillisenä raporttina tai vuosittain vuosikertomuksen yhteydessä. Omistajaohjaus päivittää yhteiskuntavastuuasioiden raportointia koskevan suosituksen vuonna 2020 ja laatii yhteenvedon tytäryhtiöiden yhteiskuntavastuuasioiden tilasta seuraavan kerran vuonna 2021.

Sisäinen tarkastus toteutti Oulun kaupungin tytäryhtiöiden hallituksille suunnatun eettisen kyselyn, jonka tulokset raportoitiin konsernijaostolle sekä tytäryhtiöiden hallituksille. Kysymykset käsittelivät hallitustyöskentelyä, toiminnan etiikkaa ja yhtiön sisäistä valvontaa ja hyvään hallintotapaa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Kaupunkikonsernin kaikille yhteiset linjaukset koskevat seuraavia toimintoja: konsernitili, lainanotto, hankinnat ja henkilöstöpolitiikka. Tytäryhteisöjen on käytettävä lisäksi myös muita keskitettyjä toimintoja (mm. työterveys, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, tietotekniikka) ellei tytäryhtiön ja omistajaohjauksryhmän laatima selvitys osoita muuta ratkaisua konsernietu huomioiden paremmaksi.

Tytäryhteisöt ovat noudattaneet tilikaudella keskitetyistä konsernitoiminnoista annettuja linjauksia.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosääntöön sisältyvissä Oulun kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisen perusteissa sekä konserniohjeessa määritellään tytäryhteisöjen riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja käytännön toimenpiteet. Raportointi riskeistä on toteutunut tilikaudella säännöllisesti ja tilanteen niin edellyttäessä. Oulun kaupungin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä on jatkanut merkittävimpien tytäryhtiöiden riskienhallintasuunnitelmien läpikäyntiä vuoden 2019 aikana ja työ jatkuu edelleen kuluvana vuonna. Tytäryhtiöiden riskienhallinta on pääsääntöisesti hyvällä tasolla, mutta edellyttää kuitenkin jatkuvaa kehittämistä.

4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Oulu-konsernin konsernitase ja -tuloslaskelma laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien yhdistelmänä. Lisäksi konsernitaseeseen ja -tuloslaskelmaan yhdistellään rivi riviltä, peruspää-

oman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa, niiden kuntayhtymien tuloslaskelma ja tase, joissa Oulun kaupunki on jäsenenä. Konsernin rahoituslaskelma johdetaan konsernituloslaskelmasta, edellisen tilikauden ja tilikauden konserni-taseesta sekä niitä täydentävistä tiedoista.

KONSERNITULOSLASKELMA Oulu-konserni 1 000 €	TP2019	TP2018
Toimintatuotot	873 882	836 965
Toimintakulut	-1 816 904	-1 778 144
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 389	2 688
Toimintakate	-940 633	-938 491
Verotulot	792 619	763 750
Valtionosuudet	334 591	358 170
Rahoitustulot ja -menot	-591	-6 277
Korkotulot	3 839	2 862
Muut rahoitustulot	10 877	14 089
Korkomenot	-14 434	-14 942
Muut rahoitusmenot	-872	-8 286
Vuosikate	185 986	177 152
Poistot ja arvonalentumiset	-159 879	-150 294
Suunnitelmapoistot	-158 705	-149 502
Omistuksen eliminointierot	4	0
Arvonalentumiset	-1 178	-792
Satunnaiset erät	0	9 916
Tilikauden tulos	26 108	36 775
Tilinpäätössiirrot	-128	-2 413
Tilikauden verot	-5 471	-2 506
Laskennalliset verot	-3 978	-5 243
Vähemmistöosuudet	-1 484	-1 867
Yli-/alijäämä	15 046	24 746

Oulu-konserni TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Toimintatuotot/Toimintakulut %	48,1	47,1	47,9	47,6	45,8	45,5	45,9
Vuosikate/Poistot %	116,3	117,9	147,3	135,5	110,3	82,0	99,4
Vuosikate €/asukas	904	870	1 069	999	838	750	914
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Oulu-konsernin toimintatuotot toteutuivat vuotta 2018 36,9 milj. euroa (4,4%) parempina ja toimintakulut 38,8 milj. euroa (2,2%) suurempina. Toimintatuottojen osuus kuluista oli 48,1 prosenttia ja suhdeluku on edellistä vuotta hieman parempi.

Oulun Energia -konsernin osuus konsernin ulkoisista toimintatuotoista oli noin 287,6 milj. euroa ja kasvua edellisestä vuodesta oli 30,9 milj. euroa. Kasvua

selittävät olennaisilta osin sähkön, lämmön, höyryn ja porttimaksutuottojen kasvut. Oulun kaupungin toteuma konsernin toimintatuotoista oli noin 211,5 milj. euroa ja ne olivat 7,3 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ulkoisten toimintatuottojen toteuma 203,5 milj. euroa oli vuotta 2018 noin 9,9 milj. euroa suurempi. Sivakka-konsernin toimintatuottojen kertymä 55,6 milj. euroa oli hieman edellistä vuotta heikompi. Ou-

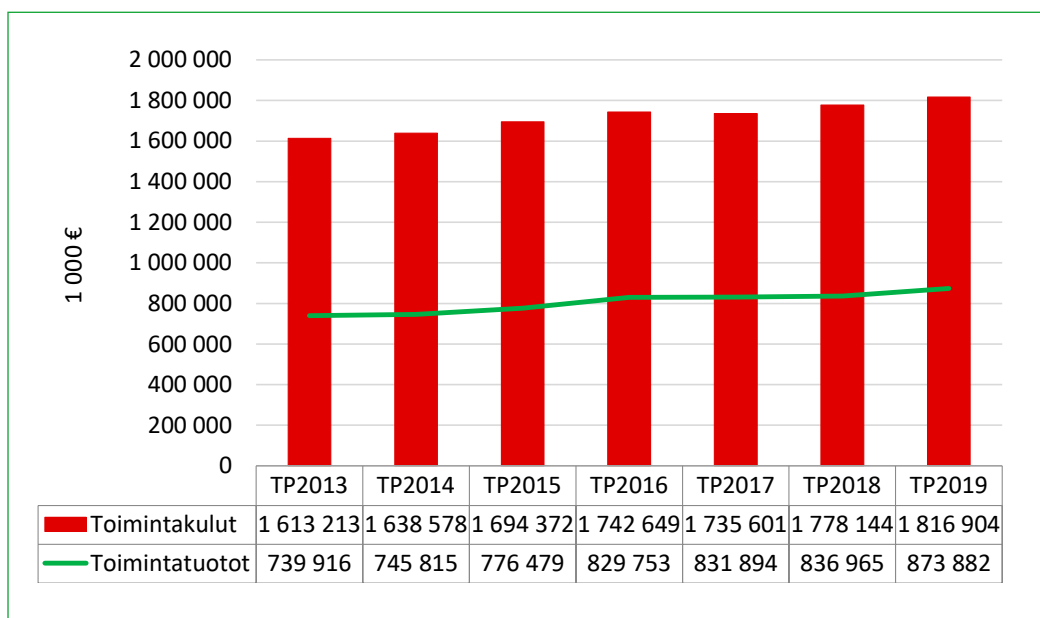
lun seudun Koulutuskuntayhtymän toimintatuotot vähentyivät vuodesta 2018 noin 3,5 milj. eurolla. Tähän vaikuttivat mm. se, että ammatillisen koulutuksen myynti yksityisille (yrityksille) oli vähentynyt ja AVI:n tilaama työvoimakoulutus loppui melkein kokonaan. Vuoden 2018 tilinpäätökseen sisältyi Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n toimintatuottoja 6,4 milj. euroa.

Monetra Oy:n liikevaihdon toteuma Oulu-konsernissa oli 14,7 milj. euroa ja se oli 14,5 milj. euroa edellisvuotta alhaisempi. Tähän vaikuttaa Monetra Oulu Oy:n aseman muuttuminen vuonna 2019 tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi. Oulun Tuotantokeittien Oy:n toimintatuotot olivat 1,2 milj. euroa ja Työterveys Virta Oy:n 0,8 milj. euroa edellisestä vuodesta suuremmat. Työterveys Virta Oy:n toimintatuottojen kasvua selittää Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän asiakkaaksi tulo vuoden aikana. Tuotantokeittiö Oy:n, Oulun Työterveysvirta Oy:n ja Monetra Oy:n toimintatuotot ovat pääosin Oulu-konsernin sisäisiä toimintatuottoja.

Oulu-konsernin tilikauden ulkoisten toimintakulujen toteuma 1 816,9 milj. euroa kasvoi 38,8 milj. euroa vuodesta 2018. Oulun kaupungin kulut kasvoivat 54,1 milj. euroa ja Oulu-Energia konsernin noin 22,3 milj. euroa edellisestä vuodesta. Vuoden 2018 tilinpäätös sisälsi Oulun Ammattikorkeakoulun toimintakuluja kahdeksalta kuukaudelta noin 30,7 milj. euroa. Oulun Ammattikorkeakoulu Oy myytiin Oulun Yliopistolle 1.9.2018.

Oulun kaupungin osuus konsernin ulkoisista toimintakuluista oli 970,8 milj. euroa (53,4 %). Erityisesti henkilöstökulut ja palvelujen ostot olivat Oulun kaupungilla edellistä vuotta huomattavasti suuremmat. Energia-konsernin ulkoisten toimintakulujen toteuma 233,1 milj. euroa oli kasvanut edellisestä vuodesta noin 22,7 milj. euroa. Kasvua oli aineet, tarvikkeet ja tavarat -erässä. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ulkoisten toimintakulujen toteuma 329,2 milj. euroa (53 % omistusosuuden suhteessa) oli vuotta 2018 noin 2,7 milj. euroa suurempi. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot olivat kasvaneet edellisestä vuodesta.

Oulu-konsernin suurin kuluerä olivat henkilöstökulut 825,9 milj. euroa, ja niiden toteuma oli edellisvuotta 5,6 milj. eurolla alhaisempi. Vuoden 2018 toteuma sisälsi Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n henkilöstökuluja noin 24,2 milj. euroa. Monetra Oulu Oy:n muuttuminen osakkuusyhtiöksi pienensi henkilöstökuluja Oulu-konsernissa 10,3 milj. eurolla edellisvuoteen verrattuna. Oulun kaupungin henkilöstökulut kasvoivat noin 23,2 milj. euroa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä 5,3 milj. euroa. Palvelujen ostojen kertymä 518,7 milj. euroa oli edellisestä vuodesta 17,7 milj. euroa (7,2%) suurempi. Oulun kaupungin palvelujen ostojen toteuma kasvoi vuoden aikana 21,4 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -erän toteuma oli vuotta 2018 21,5 milj. euroa (7,3%) suurempi. Oulun Energia - konsernin osuus kasvusta oli yli 19,5 milj. euroa ja siihen vaikuttivat korkea sähkön ostohinta ja nousseet päästöoikeuksien hinnat.

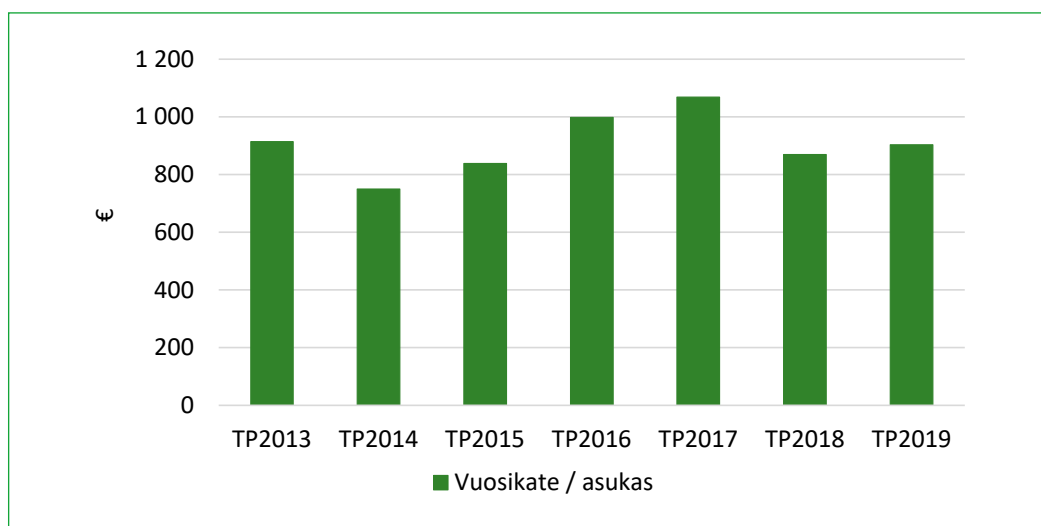
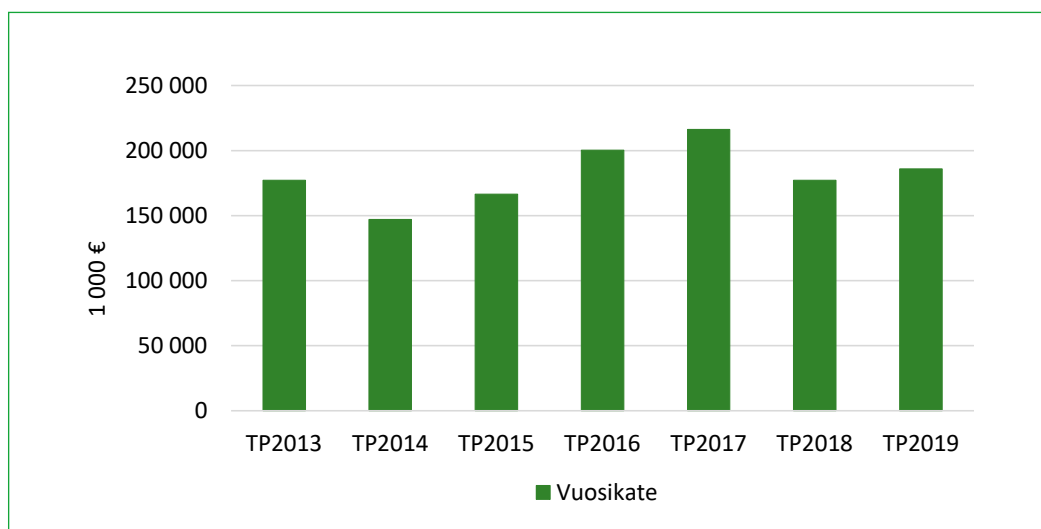
Oulu-konsernin toimintakatteen/nettomenojen alijäämä -940,6 milj. euroa oli edellistä vuotta 2,1 milj. euroa heikompi. Vertailukelpoinen toimintakatteen/nettomenojen alijäämän kasvu oli 25,9 milj. euroa, kun eliminoidaan Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n kahdeksan kuukauden vaikutus vuoden 2018 tilinpäätöksen vertailutiedoista. Oulun kaupungin vaikutus toimintakatteeseen oli -740,7 milj. euroa (n. 79 %).

Oulu-konsernin verorahoituksen kertymä oli 1 127,2 milj. euroa ja ne olivat edellistä vuotta 5,3 milj. euroa suuremmat. Verorahoituksen toteuma 792,6 kasvoi vuodesta 2018 noin 28,9 milj. euroa. Valtionosuksien toteuma oli 334,6 milj. euroa ja oli edellistä vuotta noin 23,6 milj. euroa alaisemmat ja aleneman selittää Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n siirtyminen Oulun Yliopistolle. Rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli edellistä vuotta 5,7 milj. euroa pienempi. Erityisesti muut rahoituskulut toteutuivat edellistä

vuotta 6,3 milj. euroa alaisempina ja siihen vaikutti pääasiassa edellisvuotta pienemmät sijoitusten arvonalennukset.

Vuosikatteen toteuma 186 milj. euroa oli 8,8 milj. euroa edellistä vuotta parempi. Vuoden 2019 tilinpäätöksen vuosikatteen toteumaa paransivat verorahoituksen 5,3 milj. euroa sekä rahoitustuottojen ja -kulujen 5,6 milj. euroa paremmat toteumat. Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot 115,6 prosenttisesti. Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 10 milj. euroa edellisvuotta suurempina, toteuma oli 158,7 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat suuremmat Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä 5 milj. euroa, Oulun Energia-konsernilla 2,6 milj. euroa ja Oulun kaupungilla 1,8 milj. euroa kuin vuonna 2018.

Oulu-konsernin tilikauden tulos muodostui 15 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos oli hieman edellisen vuoden tilinpäätöstä parempi.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konsernitaseen tulee osoittaa konsernin oma pääoma sen jälkeen, kun

- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinaiset saamiset ja velat on vähennetty
- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien taseisiin aktivoituidut olennaiset sisäiset katteet on vähennetty
- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinainen omistus on vähennetty
- ulkopuolisten omistus tytäryhteisöissä on merkitty konsernitaseeseen omana eränä
- osakkuusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintameno tai hankintamenojäännökseen on lisätty, tai siitä on vähennetty, osakkuusyhteisön edellä mainittu tuloslaskelmaan
- merkitty osuus tilikauden tuloksesta sekä muu kuntakonsernin omistusosuutta vastaava osuus oman pääoman muutoksesta.

KONSERNITASE VASTAAVAA Oulu-konserni 1 000 €	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 363	5 172
Liikearvo	3 243	75
Muut pitkävaikutteiset menot	30 301	29 435
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 181	3 957
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	225 429	215 198
Rakennukset	1 099 642	1 103 905
Kiinteät rakenteet ja laitteet	509 993	489 103
Koneet ja kalusto	113 100	112 485
Muut aineelliset hyödykkeet	193 726	188 886
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	272 776	122 097
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	61 811	62 265
Muut osakkeet ja osuudet	70 093	70 635
Muut lainasaamiset	149	219
Muut saamiset	1 303	731
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 593 110	2 404 164
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	24 622	21 610
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	26 601	26 116
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	631	691
Lyhytaikaiset saamiset	159 461	147 124
Rahoitusarvopaperit	95 267	85 076
Rahat ja pankkisaamiset	109 308	121 260
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	391 268	380 267
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 009 001	2 806 041

KONSERNITASE VASTATTAVAA Oulu-konserni 1 000 €	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	154	154
Muut omat rahastot	63 100	62 972
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	759 928	735 182
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15 046	24 746
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 447 543	1 432 368
VÄHEMMISTÖOSUDET	14 770	16 092
KONSERNIRESERVI	75	75
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	979	1 063
Muut pakolliset varaukset	29 940	30 054
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	30 919	31 117
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	26 069	22 633
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	867 607	710 004
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	152 596	157 027
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	100 994	124 130
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	368 426	312 594
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 489 624	1 303 755
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 009 001	2 806 041

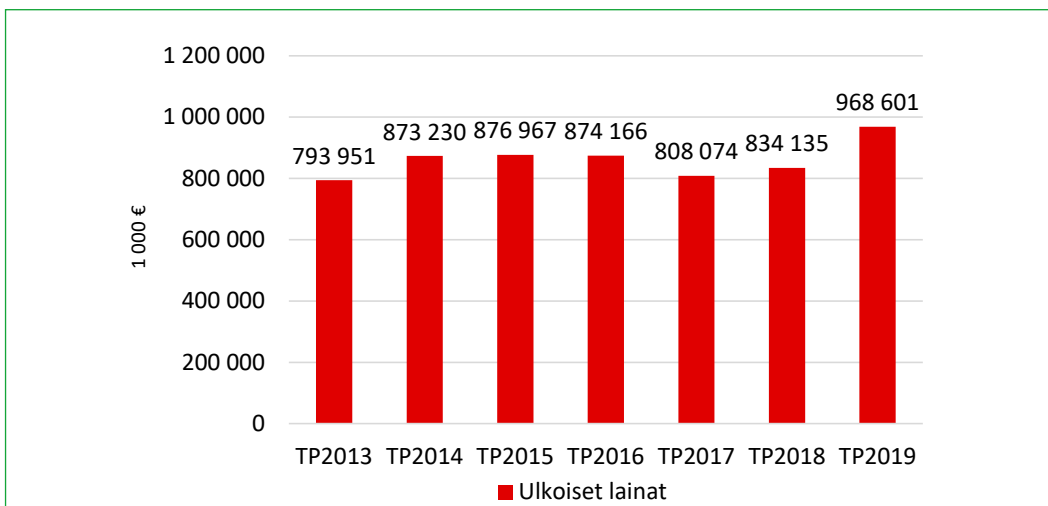
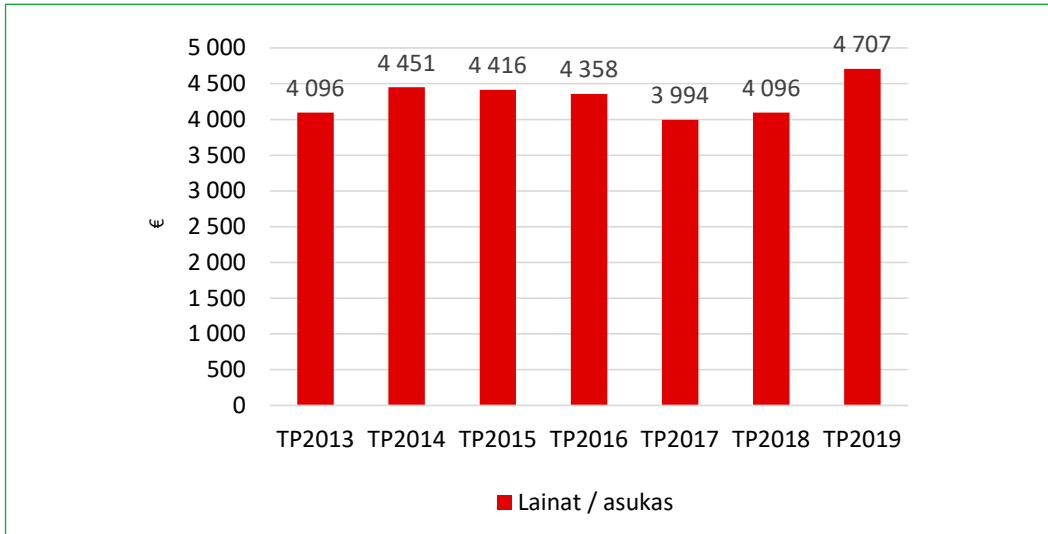
Oulu-konserni Taseen tunnusluvut	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Omavaraisuus-%	49	52	52	50	49	50	53
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	74	65	64	66	68	69	65
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	774 974	759 928	735 182	676 638	636 023	630 858	531 330
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 766	3 731	3 633	3 373	3 203	3 215	2 741
Konsernin lainakanta, 1 000 €	968 601	834 135	808 074	874 166	876 967	873 230	793 951
Konsernin lainat €/asukas	4 707	4 096	3 994	4 358	4 416	4 445	4 096
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	1 166 214	952 749	-	-	-	-	-
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 727	4 339	-	-	-	-	-
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	149	219	290	968	443	885	667
Asukasmäärä	205 782	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Konsernitaseen loppusumma oli 3 009 milj. euroa ja kasvoi edellisestä vuodesta 203 milj. eurolla. Taseen vastaavaa puolella pysyvien vastaavien arvo oli edellistä vuotta noin 188,9 milj. euroa suurempi, joista aineellisten hyödykkeiden kasvu oli 183 milj. euroa. Erityisesti kasvoivat ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat noin 150,7 milj. euroa, josta suurin osa johtui Oulun Energia –konsernin investointien ennakkomaksujen kasvusta. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 109,3 milj. euroa. Taseen vastattavissa Oulu-konsernin oma pääoma kasvoi 15,2 miljoonalla eurolla, ja se sisältää vuoden 2019 tilinpäätöksen ylijäämän 15 milj. euroa.

Oulu-konsernin taseessa olevan vieraan pääoman määrä kasvoi vuodesta 2018 185,9 miljoonalla eu-

rolla. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä lisääntyi 153,2 milj. eurolla ja lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä lisääntyi 32,7 milj. eurolla. Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi mm. Oulun Energia –konsernilla noin 90 milj. eurolla, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä 41,5 milj. eurolla, Oulun kaupungilla 16,2 miljoonalla eurolla ja Sivakka-konsernilla 9,3 milj. eurolla.

Konsernin lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta ja toteuma oli vuoden lopussa 968,6 milj. euroa eli 4 707 euroa asukasta kohti. Konsernin omavaraisuusasteeksi muodostui 49 % ja se heikkeni hieman edellisestä vuodesta. Omavaraisuudella mitataan vakavaraisuutta ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kuntakonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Konsernin rahoituslaskelman laatimisessa otetaan huomioon konsernituloslaskelmaan ja -taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset.

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Konsernin käyttöomaisuusinvestointien määrä oli tilikaudella 91,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Oulun Energia –konsernin investointien kertymä kasvoi noin 66,9 milj. eurolla ja toteuma oli yhteensä 140,1 milj. euroa. Investointimäärästä suurin osa koski Biovoi-

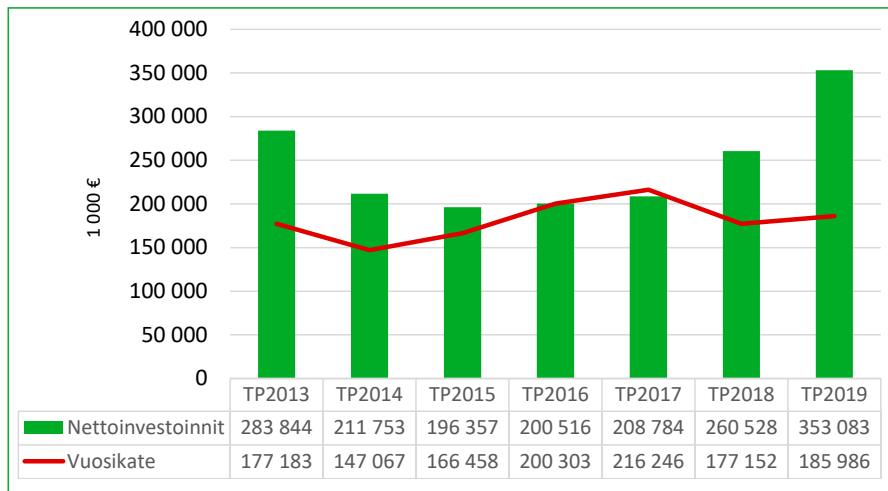
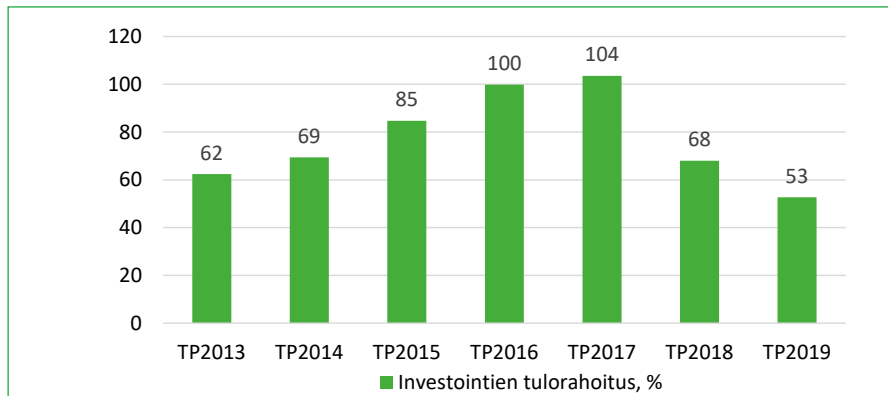
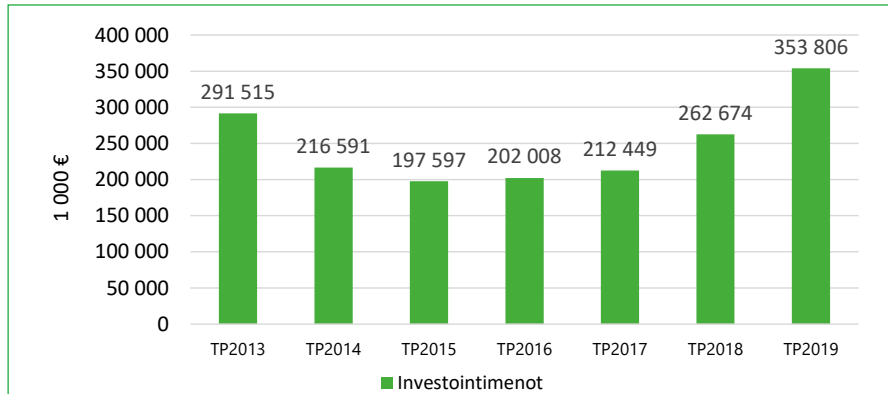
malaitos ja jätteidenkäsittelylaitoksen -investointeja. Oulun kaupungin investointikulujen toteuma 121 milj. euroa oli edellisestä vuosta noin 10 milj. euroa alhaisempi. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin investoinnit 56,2 milj. euroa toteutuivat 26,5 milj. euroa edellisestä vuosta suurempina ja investointien kasvu selittyi Tulevaisuuden sairaalan rakennuskustannuksilla. Sivakka-konsernin investointikulujen toteuma oli 26,6 milj. euroa ja kasvua tapahtui vuodesta 2018 noin 11,8 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit Sivakka-konsernissa koskivat 77 uutta asuntoa, 95:n eri asunnon peruskorjausinvestointia sekä kahden päiväkodin muutos kuudeksi asunnoksi.

RAHOITUSLASKELMA OULU-KONSERNI 1 000 €	31.12.2019	31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	185 986	177 152
Satunnaiset erät	0	9 916
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-5 471	-2 506
Tulorahoituksen korjauserät	-8 549	-15 411
TOIMINNAN RAHAVIRTA	171 967	169 151
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-353 806	-262 674
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723	2 146
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 074	18 747
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-339 009	-241 781
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-167 043	-72 630
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	-503	78
Antolainasaamisten lisäykset	-505	-25
Antolainasaamisten vähennykset	2	102
Lainakannan muutokset	134 466	27 194
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	200 771	57 411
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 349	-76 794
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 956	46 576
Oman pääoman muutokset	-3 733	-280
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 139	38 155
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	142 369	65 147
RAHAVAROJEN MUUTOS	-24 674	-7 483
Rahavarat 31.12.	204 575	206 336
Rahavarat 1.1.	206 336	213 819
Yritysjärjestelyissä tulleet rahavarat	22 913	

Oulu-konserni RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Investointien tulorahoitus, %	52,7	68,0	103,6	99,9	84,8	69,5	62,4
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,6	-	-	-	-	-
Lainanhoitokate	2,9	2,1	2,0	2,4	1,4	2,2	3,0
Kassan riittävyys, pv	33	36	38	38	36	33	30
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, M€	-176	-71	-113	-278	-302	-299	-275

Oulu-konsernin investointeihin saatiin avustuksia 0,7 milj. euroa ja käyttöomaisuutta myytiin 14 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät mm. käyttöomaisuuden myyntivoittoa 10,2 milj. euroa, kertymä on edellisvuotta alhaisempi. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui noin 72,6 milj. euroa alijäämäiseksi.

Tulorahoituksen korjauserää ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulosten vertailutietoa on päivitetty vuoden 2018 osalta. Vertailuvuodelta Oulun kaupungin Kehittämisrahaston käyttöomaisuuteen kirjattujen osakkeiden luovutusvoitto oli siirretty muihin rahoitustuottoihin.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta toteutui 142,4 milj. euroa ylijäämäisenä. Konsernin lainojen nettomuutos vuoden aikana oli 134,5 milj. euron lisäys. Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 200,8 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostivat mm. Oulun Energia-konserni 100 milj. euroa, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri 44,9 milj. euroa, Oulun kaupunki 30 milj. euroa ja Sivakka-konserni 24,3 milj. euroa. Oulun kaupunki maksoi takaisin pitkäaikaisia lainoja 25,5 milj. euroa, Sivakka-konserni 12,1 milj. euroa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri 11,3 milj. euroa. Lainanhoidotokate 2,9 oli hyvällä tasolla. Tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoidokyvyn kat-

sotaan olevan hyvällä tasolla tunnusluvun ollen suurempi kuin 2.

Muut maksuvalmiuden muutokset 12,1 milj. euroa koostui valtion toimeksiannoista, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkatilien pääomien muutoksista.

Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos on 24,7 milj. euroa alijäämäinen. Oulu-konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 204,6 miljoonaa euroa. Kassavarojen riittävyys oli keskimäärin 34 päivää.

5 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 69 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Oulun kaupungin tilikauden tulos ennen poistoeron ja varauksen muutosta on 44 364 023,22 euroa alijäämäinen.

Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja taseyksiköiden tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Oulun Vesi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia on 4 895 743 euroa. Tilikauden ylijäämä varauksen purkamisen ja poisterojen muutosten jälkeen on 5 849 737 euroa. Teknisten liikelaitosten johtokunta esittää, että ylijäämästä tehdään yhteensä 5 000 000 euron investointivaraus Hintan vedenpuhdistamon laajennukseen, joka toteutetaan vuosina 2022-2023. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä 849 737 euroa siirretään Oulun Veden omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämä tilille.
- Oulun Digi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 682 008,61 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille laskien oman pääoman 4 471 548,10 euroon.
- Oulun Infra -liikelaitos esittää, että tilikauden alijäämä -0,22 milj.€ siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan.
- Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtokunta esittää, että Oulun Tilapalvelut liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 105 011,48 euroa siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan. Tilikauden tuloksen siirron jälkeen liikelaitoksen oma pääoma on yhteensä 5 910 213,60 euroa. Tästä peruspääoman osuus on 5 805 202,12 euroa ja kertyneen ylijäämän osuus 105 011,48 euroa.
- Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 139,18 euroa siirretään Business Oulu -liikelaitoksen oman pääoman voittovaroihin.
- Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää Oulun kaupunginvaltuustolle pelastuksen tilikauden alijäämän -5 370 162,81 € ja ensihoidon tilikauden ylijäämän 464 307,58 € eli yhteensä -4 905 855,23 € siirtämistä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.
- Ympäristötoimi esittää, että vuoden 2020 siirtovelaksi kirjattu liikeylijäämä 660 548,79 euroa palautetaan yhteistoimintakunnille kyseisten vuosien maksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 265,45 euroa siirretään Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Oulun kaupungin Kehittämisrahaston tilikauden ylijäämä 5 606 713,52 euroa siirretään Oulun kaupungin Kehittämisrahaston omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.
- Oulun Valistustalorahaston tilikauden ylijäämä 143 637,05 euroa siirretään Oulun Valistustalorahaston omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

- Rakennusomaisuuden taseyksikön tilikauden ylijäämä 10 441 216,82 euroa siirretään Rahoitusomaisuuden taseyksikön omaan pääomaan.

Oulun Vesi liikelaitos kirjasi tilikaudella poistoeron vähennystä 953 993,60 euroa, varausten lisäystä 5 000 000,00 euroa. Rakennusomaisuuden taseyksikkö kirjasi poistoeron vähennystä 2 941 442,38 eu-

roa ja varausten vähennystä.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että liikelaitosten tilinpäätökset vuodelta 2019 hyväksytään liitettäväksi Oulun kaupungin vuoden 2019 toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen sekä tilikauden tulosten käsittelyt hyväksytään toimitelinten esitysten mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

6 OULUN KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN 2019

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategia Oulu 2026 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18.

Kaupunginhallituksen hyväksymät kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat, elinvoimaa vahvistavat strategiset kärkihankkeet ja asukkaiden hyvinvointia edistävät painopisteet täsmentävät strategisten linjausten toimeenpanoa. Hallintokunnilla voi olla myös omaan toimialaa koskevia kehitysohjelmia ja niistä päättää asianosainen lauta- tai johtokunta.

6.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026

Visio 2026: Valovoimainen Oulu

Yhteinen visiomme vuodelle 2026 on **valovoimainen Oulu**.

Oulun valovoimaisuus on kasvua, oululaista asennetta ja tapa toimia. Yhdessä tekemisen kulttuuri ja korkea osaaminen ovat luoneet perustan Oulun menestykselle. Rakennamme yhdessä kansainvälisiä menestystarinoita ja hyödynnämme rohkeasti digitalisaation mahdollisuudet.

Oulussa hyvinvointi kuuluu kaikille. Kasvava ja hyvinvoiva Oulu tarjoaa mahdollisuuksia onnelliseen elämään ja unelmien toteuttamiseen. Oulussa on **pitovoimaa**.

Oululaisuus on uudistumiskykyä ja sisua. Haluamme olla paras paikka yritystoiminnan kasvulle. Kasvu luo **elinvoimaa**, yrittäjyyttä ja työpaikkoja. Olemme suhteellisesti Suomen nopeimmin kasvava kaupunkiseutu.

Oulu vahvistaa **vetovoimaansa**. Oulussa on luovuutta ja kulttuuria, kesän yöttömiä öitä ja talvisia hankia. Kulttuuri on meille voimavara, ihmisten välistä vuorovaikutusta ja yhdessä tekemistä.

Oulun kehittyvä kaupunkikeskusta on pohjoisen merkittävin kohtaamis- ja kauppapaikka. Vahvuuk-

siamme ovat monimuotoinen luonto sekä elävät alueet ja kylät. Oulu on meren, järvien ja kolmen joen kaupunki.

Vuonna 2026 Oulu on pohjoisen kestävästi kasvava keskus, jossa yhdistyvät hyväntuulinen ilmapiiri ja huipputeknologia, yrittäjyys ja taitavat tekijät sekä omaleimainen, uutta luova kulttuuri. Oulussa on korkeatasoinen koulutustarjonta ja nuori väestö.

Arvot

Oulun arvot ovat **rohkeus, reiluus ja vastuullisuus**.

Arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvot ohjaavat valintojamme. Mitä arvot merkitsevät meille?

Rohkeus: Teemme rohkeasti valintoja paremman tulevaisuuden puolesta. Uskallamme kokeilla uutta ja luopua vanhasta.

Reiluus: Teemme avoimesti porukalla ja otamme toiset huomioon. Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.

Vastuullisuus: Edistämme kestävää elämäntapaa ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.

Strategiset painopisteet ja linjaukset

Olemme valinneet Oululle kolme strategista painopistettä:

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy.
2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki.
3. Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia pohjautuu arvoihin, tukee strategisia valintoja sekä ohjaa kaupungin omaa toimintaa.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.

Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.

Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.

Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.

Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulu-kaupunkina kasvaa.

Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.

Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia

Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.

Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.

Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.

Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.

Visiotavoitteet 2026

- 225 000 asukasta
- Yritysten määrän nettokasvu 2 000
- Työpaikkojen määrän nettokasvu 18 000 ja työttömyys alle 10%
- 10 000 asukasta ja 5 000 työpaikkaa lisää keskustan ruutukaava-alueella ja täydennysrakennusalueilla
- 1 000 000 rekisteröityä matkailuyöpymistä ja 700 uutta hotellihuonetta
- Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen osuus kasvaa 50 prosenttiin
- Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026
- Oululaisten koettu hyvinvointi paranee

Kaupunkistrategian indikaattoreiden toteutumisen arviointi

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Yritysten ja työpaikkojen määrä on kehittynyt positiiviseen suuntaan. Elinvoimaa edistävien strategiisiin kärkihankkeisiin kuuluvien asemaseudun, kaksoisraiteen sekä arktisen merikaapelin suunnittelu etenivät. Kaupungin kansainvälinen toiminta on ollut aktiivista ja Oulu on toiminut näkyvästi useissa kansainvälisissä verkostoissa. Kansainvälisen lento liikenteen määrä pysyi lähellä edellisen vuoden tasoa.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Kaupungin väkiluvun kasvu oli ennakkotietojen mukaan edellisvuotta voimakkaampaa. Kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelu eteni suunnitellusti alueellisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Kaupungin sijoittuminen imagotutkimuksessa on pysynyt ennallaan. Korkeakouluihin hakeneiden määrä laski edellisestä vuodesta, jolloin oli keskimääräistä korkeampi hakijamäärä.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Työttömyyden lasku jatkui edelleen ja vuonna 2019 Oulun työttömyysaste oli 11,4 % kun vuonna 2018 luku oli 12,2 %. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot kasvoivat hieman Oulun seudulla. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on laskenut hieman vuonna 2019. Kaupungin toimintaa kunta-laisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi mitaavan TEA -viisarin pistemäärä nousi hieman ja oli koko maan keskiarvon yläpuolella.

Oulun kaupungin tapa toimia

Kuntalaisten kokonaistyytyväisyys palveluihin on pysynyt samalla tasolla edelliseen mittaukseen nähden (Kuntapalvelukysely 2018). Digitalisaation edistäminen etenee suunnitellusti. Tällä hetkellä käytävissä olevan raportointitiedon mukaan 7 prosentissa hankinnoista on käytetty innovaatiomyönteisiä käytäntöjä.

Oulun kaupungin talousraportointi esitetään kappaleissa 3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen, 3.2 Toiminnan rahoitus sekä 3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.

Henkilöstöön liittyvät strategiset tavoitteet työkyvyttömyyskustannusten lasku ja työnantajan suositleminen ovat viimeisimmän v. 2018 käytävissä olevan tiedon mukaan ovat pysyneet lähellä nykytasoa.

KAUPUNKISTRATEGIA 2026

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoite-tila 2021	Toteuma 1.1 – 31.12.2019
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Yritysten määrä	31.12.2016: 10 209 kpl 31.12.2017: 10 584 kpl	10 700 (n. +100/vuosi)	31.12.2018: 10 674 kpl
Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.	Ulkomaalaisten yritysten määrä	2016: 389 2017: 410	430	Oulun kaupungissa on ulkomaalaisomisteisia yrityksiä 320 kpl, joilla on yhteensä 547 toimipaikkaa (tilanne 11/2019)
	Työpaikkojen määrä	31.12.2016: 85 288	92 000 (n.+1300/vuosi)	31.12.2017: 87 979
	Veronalaiset ansiotulot, mrd./kasvu%	2016: 4,38 (2,6 %)	5,5 (n. 4%/v)	2017: 4,48 (2,3 %)
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Saavutettavuus - Asemakeskuksen toteutuminen - Kaksoisraiteen toteutuminen - Meri- ja arktisen merikaapelin toteutuminen -Lentoliikenteen kansainväliset laskeutumis- lkm -Sataman rahtimäärä, milj. tonnia Kasvihuonekaasupäästöt / asukas (pl. teollisuus)	- 2017: 452 2018: 458 - 2017: 3,537 milj. tonnia - 2018: 3,439 milj. tonnia 5,0 t CO2-ekv/asukas (v. 2016) 4,63 t CO2-ekv/asukas (v. 2017).	- Asemakaavoitus käynnissä - Suunnitelma valmis - Päätökset toteutumisesta tehty -800 -4,6 milj. tonnia	- Oulun kaupungin, Senaatti-kiinteistöjen ja Senaatin Asema-alue Oy:n välinen aiesopimus Oulun asemanseudun kehittämisestä hyväksyttiin lokakuussa. Asemanseudun kaavoitushakemus on saapunut ja kaavoitushanke on käynnistynyt. - Oulun kaupunki on osallistunut Suomi-rata hankkeen suunnitteluvaiheen osakassopimusneuvotteluihin sekä muuten pyrkinyt vaikuttamaan, että Oulu-Liminka kaksoisraiteen suunnittelun käynnistyisi ja kaksoisraiteen toteutuksesta saataisiin päätös. - Cinia Alliance Oy:n solminut 6/2019 venäläisen MegaFon-yhtiön kanssa aiesopimuksen, jonka tavoitteena on Koillisväylä-kaapelin rakentamiseen tarvittavan hankekehitysyrityksen Arctic Link Development Oy:n perustaminen. Cinia Oy osallistuu Koillisväylän kaapelihankkeeseen Cinia Alliance Oy:n kautta, jonka kotipaikka tulee olemaan Rovaniemellä. Oulun kaupunki on osallistunut Cinia Oy:n yhteistyökumppanina Suomen lävitse kulkevien runkoverkkoyhteyksien reittivaihtoehtojen selvityksiin. 2019: 442 (-3,5 %) 2019: 3,02 milj. tonnia 2018: 4,73 t CO2-ekv / asukas

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoite-tila 2021	Toteuma 1.1 – 31.12.2019
<p>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</p> <p>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</p> <p>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</p>	Väkiluvun kehitys	31.12.2017: 201 810 31.12.2018: 203 567	211 000 (+1,1% / vuosi)	31.12.2019: 205 782 (ennakkotieto)
	Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen eteneminen		Hyväksytty kulttuuripääkaupungiksi	<ul style="list-style-type: none"> - Hakemuksen teemat julkistettiin 1.2.2019 - avoimessa ohjelma haussa saatiin 432 ohjelmaehdotusta - 32 kuntaa Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnista on tehnyt päätöksen hankkeeseen osallistumisesta - yhteistyösopimuksen ovat allekirjoittaneet Alta, Arkangel, Boden, Cesis, Kaiserlautern, Levenkusen, Luulaja, Nürnberg ja Siofok - taiteellisiksi asiantuntijoiksi on nimetty Suvi Innilä, Laur Kaunissaar, Claudia Woolgar - hakemuksen ensimmäinen luonnos valmistui joulukuussa
	Sijoittuminen imago- ja vetovoimatutkimuksissa	2017: 5. (sijoitus Taloustutkimuksen imagovertailussa) 2018: 6. (sijoitus Taloustutkimuksen Muuttohalukkuus -vertailussa)	Sijoitus kolmen parhaan joukkoon yli 50000 asukkaan kaupungeissa	2019: 5. (sijoitus Taloustutkimuksen imagovertailussa) 2018: 6. (sijoitus Taloustutkimuksen Muuttohalukkuus -vertailussa)
	Oulun korkeakouluihin ensisijaisesti hakeneiden määrä.	2017: 14 061 2018: 16 612	Määrä kasvaa	2019: 15 106
	Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palvelutsoon (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 77 2018: 58	80	2018: 58
	Tyytyväisyys asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 41 2018: 39	45	2018: 39
	Matkailu, yöpymisten määrä	2017: 635 495 2018: 654 576	700 000	2019: 643 947

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoite-tila 2021	Toteuma 1.1 – 31.12.2019
Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.	T&K –menot	2016: 663,4 milj. € 2017: 706,8 milj. €	750 milj. €	2018: 710,9 milj. €
	Työttömyysaste (ELY)	2017: 14,9 % 2018: 12,2 %	< 11,5 %	2019: 11,4 %
Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.	Kaupungin toiminta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (TEAvisari)	2017: 76 pistettä (koko maa 71)	80 pistettä	2018: 77 pistettä (koko maa 70)
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana (%)	2017: 91,5 2018: 91,8	92 %	2019: Tavoitetta 92 % ei saavutettu. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,4 %, (12/2018: 91,8 %).
	Terveydentilan hyväksi/melko hyväksi kokeneiden osuus*, %	2015: 70 % 2018: 66 %	Osuus kasvaa	2018: 66 %
	Itsensä yksinäiseksi melko usein/jatkuvasti tuntevien osuus*, %	2015: 9,5 % 2018: 8 %	Osuus laskee	2018: 8 %
	Koettu yleinen järjestys ja turvallisuus (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	2016: 89 % koki hyvin hoidetuksi 2018: 81 % koki hyvin hoidetuksi	Vähintään 90 %	2018: 81 % koki hyvin hoidetuksi

*Lähtötilaluvut 2015 ATH –tutkimus (THL). Jatkossa KAPA –kysely (FCG)

Oulun kaupungin tapa toimia

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoitetila 2021	Toteuma 1.1 – 31.12.2019
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Kuntalaistyytyväisyys, yleinen palvelutyytyväisyys (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA).	2016: 3,47 2018: 3,47	3,6	2018: 3,47
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimitamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Digitaalisuus ja automaatio kasvaa valituissa sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa		Digitalisointi 100% valituissa prosesseissa	Koko asiointiketjun digitalisointiin ja automatisointiin pyrittäessä kehittämistarpeita voi olla prosessista riippuen joko kuntalaisen asioinnin alulle saattamisessa, asiakaspalvelussa, kaupungin sisäisissä käsittelyprosesseissa tai asiointitapahtuman jälkeen.
Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.				Toteuma: Etenee suunnitellusti. 2019-2021 kehitetään digitaalista toimintaympäristöä, jossa kuntalainen tai yhteisö voi vahvasti tunnustautua ja viestiä kaupungin kanssa, käynnistää tiettyjen prosessien asioinnin sähköisesti, ja seurata asian etenemistä. Asiakaspalvelun automatisointiin kehitetään älyä ja robotiikkaa. Sisäisissä prosesseissa pyritään eroon rutiinimaisista toimista ja hyödynnetään myös robotiikkaa. Prosessien loppupäätä ja asiakaspalvelua tehostetaan mm. sähköisellä pitkäaikaissäilyttämisellä.
Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.	Nettomenokehitys %,	TP 2017 / -0,6% TP 2018 /4,4%	Asetetaan talousarvion yhteydessä.	5,5%
	Kunnallisveroprosentti (suhteessa muihin suuriin kaupunkiin-pks)	20,00	Alle keskiarvon	20,00
	Lainamäärä €/asukas	2017: 3126 €/asukas 2018: 3170 €/asukas	Asetetaan talousarvion yhteydessä.	3 407 e/asukas
	Innovaatiomyönteiset käytännöt hankinnoissa (sähköiseen järjestelmään tehdyistä hankinnoista)		30 % hankinnoista on käytetty innovaatiomyönteisiä hankintakäytäntöjä	2019: 7% (Sähköiseen järjestelmään tehdyistä hankinnoista)
	Välittömien työkyvyttömyyskustannusten osuus palkkasummasta	2017: 6,2 % 2018: 6,2 % (ennuste)	max. 5,6 %	2018: 6,2 % (ennuste)
	Työnantajan suositteleminen, Kunta10 -kysely	2016: 78,8 % 2018: 76,9 %	yli 80%	2018: 76,9 %

6.2 Vuoden 2019 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet yhteiset tavoitteet raportoidaan kokonaisuutena. Yhteisiin tavoitteisiin sisältyy Kaupunginhallituksen, Sivistys- ja kulttuurilautakunnan, Hyvinvointilautakunnan, Yhdyskuntalautakunnan sekä Business Oulu ja Oulu Digi johtokuntien tavoitteet. Kunkin tavoitteen kohdalle on merkitty tavoitteen toteuttamista ensisijaisesti vastaavat toimielimet. Tavoitteiden

raportoinnissa on toteumatiedon lisäksi tuotu esille kehitystoimenpiteitä tavoitteen toteuttamiseksi.

Oulun Vesi, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos ja Oulun seudun Ympäristötoimi -liikelaitosten, rakennuslautakunnan sekä Oulun Infra- ja Oulun Tilapalvelut liikelaitosten valtuustoon nähden sitovat tavoitteiden raportointi esitetään oman hallintokunnan kohdalla.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	1. Työpaikkamäärän nettokasvu - 2 000 / vuosi	Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Kaupunginhallitus	Ennakoarvion mukaan työpaikkamäärän nettokasvu jää hieman alle tavoitteen. Kehitystoimenpiteitä - Kehittämisrahastosta on rahoitettu n. 1,2 milj. € elinkeinopoliittisia toimenpiteitä - Maankäytön toteuttamisohjelma 2020-2024 työpaikkaosio on hyväksytty kv:ssa 27.1.2020. - Uuden BusinessAseman toimintamallia on rakennettu yhdessä elinkeino- ja työllisyystoimijoiden, oppilaitosten ja yritysten kanssa. Avajaiset helmikuussa 2020.
	2. Yksityisten tuotannollisten reaali-investointien määrä - 300 M€/vuosi	Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Kaupunginhallitus	Yksityisten tuotannollisten reaali-investointien määrä (päätökset) 480 M€, mistä Stora Enso 350 M€. Alueelle sijoittuneet uudet yritykset 15 kpl, mistä ulkomaisia 4 kpl.
	3. Tonttien luovutus yrityksille: - Yritystontteja luovutetaan kysyntää vastaavasti	Yhdyskuntalautakunta	Tarjolla jatkuvasti 130 yritystonttia. Elinkeinoelämää ja elinvoimaa palvelevia tontteja on luovutettu vuonna 2019 yhteensä 38 tonttia.
	4. Liiketoiminta-, tutkimus- ja kehitysympäristöjen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä: - Oulun seudun toimijoille myönnetty Horizon2020 -rahoitus, v. 2019 tavoite 15 M€	Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta Kaupunginhallitus	Horizon 2020 -rahoituspäätöksiä Ouluun on saatu v. 2019 yhteensä 17,5 M€ (yritykset 5,3 M€, yliopisto 12,1 M€) Yliopisto 21 kpl Horizon2020 -hanketta, yhteensä 12,1 milj. €. Oulun kaupunki toimii yhteistyökumppaneina useissa hankkeissa. Tilastoissa on mukana vain sellaisten yritysten ja muiden organisaatioiden tiedot, joiden y-tunnus on Oulun alueella. Muiden Oulussa toimivien yritysten ja yksiköiden (mm. VTT, Luonnonvarakeskus) rahoituspäätöksiä on arviolta noin 6 M€ arvosta, jolloin kokonaissumma on noin 23,5 M€. Kaupunki vastaa osaltaan Making City -hankkeen toteuttamisesta. Mukana on 34 eurooppalaista partneria. Kaukovainiolla on suunniteltu pilotialue, joka vuositasona on lähes energiaomavarainen.

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
	5. Oulu Innovaatioallianssin (OIA) tavoitteiden toteutuminen	Business Oulu -johtokunta Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta	OIA:n strateginen johtoryhmä on hyväksynyt väliarvioinnin perusteella tehdyn päivitetyn toimenpideohjelman v. 2019-21. OIA:n vuoden 2019 tavoitteiden raportointi: - Korkeakoululähtöiset uudet yritykset (lkm.): 17 (ennakkotieto) - Rekisteröidyt yöpymiset (lkm.): 644 000 - Hankkeisiin osallistuvat maksavat yritykset (lkm.): 209 - Myönnetty Horizon2020 rahoitus: 17,5 milj. € OIA:n sopijakumppanit ovat käynnistäneet "Osaminen ja elinikäinen oppiminen" -ekosysteemin suunnittelun. Valmistelun vastuutaho OSAO. Pohjoinen vetovoimainen kaupunki -ekosysteemi jäi pois OIA:sta.
Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.	6. Hallitusohjelmassa on huomioitu Oulun seudun yhteiset liikenteen kärkihankkeet ja tavoitteet.	Kaupunginhallitus	Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma työ on käynnistynyt. Oulun seudun kärkihankkeet pyritään sisällyttämään vastakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Oulun seudun MAL- sopimusluonnosta on valmisteltu yhteistyössä alueen ja valtion toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että sopimus hyväksytään kevään 2020 aikana. Oulun kaupunki on mukana Suomi -ratahankeyhtiön perustamisneuvotteluissa.
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	7. Kestävän liikkumisen edistäminen; joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee: - Joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa (matkaa/asukas, seudullinen)	Yhdyskuntalautakunta	Joukkoliikenteen matkamäärä kasvoi vuonna 2019 6,5% verrattuna vuoteen 2018.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.	8. Kulttuuripääkaupunki 2026 hakemuksen valmistelun eteneminen - teemat on hyväksytyt ja ohjelman ideahaku toteutettu - kulttuuristrategia 2030 on hyväksytty - Eurooppalaiset yhteistyöhankkeet käynnistyneet	Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta	- Hakemuksen teemat julkistettiin 1.2.2019 - Avoimessa ohjelmahaussa saatiin 432 ohjelmaehdotusta - 32 kuntaa Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnista on tehnyt päätöksen hankkeeseen osallistumisesta - Kulttuuristrategia 2030 valmisteltiin vuoden 2019 aikana. - Yhteistyösopimuksen ovat allekirjoittaneet Alta, Arkangel, Boden, Cesis, Kaiserlautern, Levenkusen, Luulaja, Nürnberg ja Siofok
	9. Kuntalaisten osallisuus- ja vuorovaikutusmahdollisuus paranee: - Toteutetaan koettua osallisuutta- ja vuorovaikutusta parantavia kehitystoimenpiteitä	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta Kaupunginhallitus	Vuorovaikutussuunnitelma on hyväksytty kh:ssa 19.8.2019 vuosille 2019 - 2021. -Vuorovaikutussuunnitelma ohjaa osallisuutta ja vaikuttamista Oulun kaupungissa. Asetetuista tavoitteista raportoidaan kaupunginhallitukselle. Lapsiystävällisen kunnan toimintamallissa osallistaminen on huomioitu mm. lapsivaikutusten arvioinnin kautta -Kaikille avoin Oulu2026-ohjelmahaku ja ohjelma- klinikat on toteutettu. Oulu2026-infotilaisuuksia ja työpajoja on järjestetty eri kohderyhmille. Ideoita tuli julkisella haulla yli 400.

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
			<p>-Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi osallisuuden alueellinen toimintatapa. Ensimmäiset aluefoorumit järjestettiin lokakuussa osallistaen kuntalaiset talousarvion 2020 valmisteluun. Asukkaat vaikuttivat omilla alueillaan mm. asukasiltujen kautta. Otettiin käyttöön osallistava budjetointi.</p> <p>-Sivistysohjelma toteutettiin laajassa vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja henkilöstön kanssa.</p> <p>-Uuden, vaaleilla valitun 24-henkisen Oulun nuorisovaltuusto ONE:n kaksivuotinen toimintakausi käynnistyi tammikuussa 2019. Vuoden aikana nuorisovaltuusto sai sivistys- ja kulttuurilautakunnan lisäksi puhe- ja läsnäolo-oikeuden myös hyvinvointi- ja yhdyskuntalautakunnista</p> <p>-Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia on lisätty ja on kannustettu dialogiseen vuorovaikutukseen, järjestämällä yleisö-, keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia, työpajoja, pienoismallikilpailu, vierailuja, kyselyjä yms.</p>
<p>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</p>	<p>10. Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttutuotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä</p> <p>Kaupungin tontinluovutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omakotitontit 120 tonttia (AO) - Rivitalotontit 250 asuntoa (AR) - Kerrostalotontit 630 asuntoa (AK) <p>Kaupungin tontinluovutus yhteensä 1000 asuntoa varten vuodessa</p>	<p>Yhdyskuntalautakunta</p>	<p>Tontinluovutus 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> -Omakotitontit 109 -Rivitalotontit 215 as -Kerrostalotontit 557 as -Yhteensä 881 as <p>Tavoitetta, jossa tontinluovutus mahdollistaisi 1000 asunnon rakentamisen ei saavutettu (-119 as).</p> <p>Vuonna 2019 on solmittu maankäyttö- ja toteuttamissopimuksia, jotka mahdollistavat 983 asunnon rakentamisen Ouluun.</p> <p>Yhteensä tontinluovutus ja sopimukset mahdollistavat 1864 asunnon rakentamisen.</p>
	<p>11. Asuntomessut v. 2025 myönnetty Oulun kaupungille</p>	<p>Yhdyskuntalautakunta</p>	<p>Sopimus asuntomessujen toteuttamisesta Asuntomessuosuuskunnan kanssa tehty. Hartaanselänrannan ideakilpailu toteutettiin ilmoittautumiskutsukilpailuna. Alueen suunnittelua jatketaan hyödyntämällä voittajaehdotuksen ohella myös muissa kilpailutöissä esitettyjä ratkaisuja.</p>
	<p>12. Asemaseudun suunnittelu etenee</p>	<p>Yhdyskuntalautakunta Kaupunginhallitus</p>	<p>Oulun kaupunginhallitus hyväksyi 27.10.2019 Oulun kaupungin, Senaatti-kiinteistöjen ja Senaatin Asema-alueet Oy:n välisen aiesopimuksen Oulun asemaseudun kehittämisestä.</p>
<p>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</p>	<p>13. Oulun tarina on keskeinen vetovoimatekijä. Luupin kohteet nousevat matkailijoiden ja kuntalaisten suosimina vierailukohteina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luupin kohteiden kävijämäärät kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna. 	<p>Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>	<p>Museo- ja tiedekeskus Luuppi on kehittänyt omaa sisältään visiolla "Luuppi kertoo Pohjoisen tarinoita". Luupin toiminnan kehittämisessä ja tilojen hankesuunnittelussa on tuotu alueen historiaa ja matkailijoiden tarpeita laajasti esille.</p> <p>Luupin vuoden 2019 kävijämäärä oli 201 387 kävijää (+34 155 vrt. 2018).</p>

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.	14. Nuorten sijoittuminen jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen: - Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen - Korkeakoulujen ensisijaisen hakijoiden määrä kasvaa	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Kaupunginhallitus	- 99,8% nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen. - Korkeakoulujen ensisijaiset hakijat 2019: 15 106 (2018: 16 612)
	15. - Linnanmaan kampuksen kehittämisen tavoitteissa on keskeistä kaupungin elinvoiman vahvistaminen	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta	Yliopiston ja ammattikorkeakoulun yhteinen innovaatiokeskus avattiin Linnanmaalle syyskuussa ja toiminta laajennettiin myös Kontinkankaan kampukselle, jossa yhteisö- ja yrittäjyyskeskus Tellus avattiin syyskuussa, 2019. Kaupunginhallitus on hyväksynyt Linnanmaa-Kaijonharju -kaavarunkoraportin ja yleispiirteiset suunnitelmat jatkosuunnittelussa ohjeellisena noudatettaviksi 26.8.2019 § 268. Oulun kaupunki kehittää opiskelijamarkkinointia omilla viestintäkanavissa yhteistyössä yliopiston ja OAMK:in kanssa. Ouka.fi -sivustolle on tehty uusi sivusto opiskelijamarkkinointiin, joka on valmiina vuoden 2020 korkeakouluhakuun.
Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.	16. Alueen digitaalisen tutkimuksen ja kehityksen yhteistyöverkosto toimii Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteiden mukaisesti. - Yritysten tuotekehitystä ja/tai kaupungin tarpeita tukevien kokeilujen mahdollistaminen - Tutkimushankkeissa tehtävien kokeilujen mahdollistaminen	Oulun Digi -johtokunta Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta	Digitaalinen Oulu -ohjelma hyväksytty kh:ssa 3.2.2020. Keskeiset kehittämistoimenpiteet: - Digitaalinen Oulu -verkosto on toiminnassa. Verkosto tukee Digitaalinen Oulu -ohjelman toteuttamista laajassa alueellisessa yhteistyössä. - Digitaalinen Oulu -ohjelmassa on nostettu tavoitteeksi kokeiluja tukevien alustojen tarjoamisen. Tavoitteita tukevia hankkeita on käynnissä. - Tutkimus- ja kehitysyhteistyön jäsentely käynnistetty Oulun yliopiston kanssa. Digitaalinen Oulu -ohjelma kytkeytyy OIA ekosysteemien kautta tehtävään yhteistyöhön. - Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa aktiivista yhteistyötä ja yhteiskehittämistä alueen yritysten kanssa osana perustoimintaa. Lisäksi kokeilutoimintaan liittyen hankerahoituksen kautta toteutettiin 45 yhteiskehittämisprojektia yritysten kanssa. - BusinessAseman kokeilualustan valmistelutyö (EKA -hanke) ja OuluZone+ -alustan valmistelun tukeminen sekä Proptech - ja 5G Health -ekosysteemien ylös ajaminen. - Kuntalaiset ovat osallistuneet sote-sektoria koskevien tuotteiden tai palveluiden yhteiskehittämiseen ainakin 7 eri testauksessa. Käyttäjämäärä / kokeilu on vaihdellut suuresti (lastenlääkäribotista älyrollaattoritestaukseen). Toteutetut kokeilut ovat olleet sekä yrityksiltä, että ammattilaisilta lähteviin tarpeisiin.

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	17. Työttömyys laskee - Työttömyysaste < 12,5 %	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta	Työttömyysaste 2019: 11,4 % (2018: 12,2 %)
	- Nuorisotyöttömyys <20%	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta	Nuorten osuus työttömistä 2019: 17,7 % (2018: 18,1 %) Työllisyyskokeilun hakemus on jätetty ja Oulun konsortio on hyväksytty kokeilualueeksi.
	18. Sosioekonomisten ja hyvinvointierojen kaventaminen sekä kunta-laisten oma hyvinvointiaktiivisuus - TEA-viisarissa Oulu sijoittuu kaikilla osa-alueilla kuusikkokaupunkien vertailussa vähintään 2 sijalle.	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta	Ainoastaan liikuntapalveluiden osalta päästiin tavoitteeseen (1. sija)
	19. Oulun Lasten ja nuorten koettu hyvinvointi paranee - Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat hyvinvoinnin, osallisuuden sekä oppimisen tuen ja saatavuuden osa-alueilla. - Lasten hyvinvoinnin kokemus palvelukeskittymissä paranee verrattuna edelliseen seurantajaksoon	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Kaupunginhallitus	Kouluterveyskyselyn tulokset Hyvinvointi/ Tyytyväinen elämänsä • 4. ja 5 luokkalaiset: parantunut; hyvä verrattuna koko maahan • 8. ja 9. luokkalaiset: parantunut; koko maan tasolla • Lukio 1. ja 2. vuosi: heikentynyt; koko maata heikompi • Ammatillinen oppilaitos: parantunut; hyvä verrattuna koko maahan Osallisuus/ Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä • 4. ja 5 luokkalaiset: parantunut; hyvä verrattuna koko maahan • 8. ja 9. luokkalaiset: heikentynyt; hyvä verrattuna koko maahan • Lukio 1. ja 2. vuosi: parantunut hieman/pysynyt samassa; koko maata heikompi Ammatillinen oppilaitos: parantunut; hyvä verrattuna koko maahan - Kokemuksellista hyvinvointitietoa on kerätty hyvinvointipäiväkotijä ja hyvinvointikoulutoimintamallien kautta. Hyvinvointipäiväkoti ja hyvinvointikoulukonsepti eteni suunnitellusti. Vertailutietoa ei ole vielä palvelukeskittymittäin saatavissa.
	20. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta –toimintamallin mukaiset toimenpiteet vakiinnutetaan Oulun kaupungissa	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta Kaupunginhallitus	Kaikki toimialat ovat mukana UNICEF lapsiystävällinen kunta -kehittämisessä. V. 2018-2019 kahdeksaan ohjausryhmän päättämään tavoitteeseen vastanneet toimenpiteet on raportoitu UNICEFille seurantatapaamisessa Oulussa 13.1.2020 ja kirjallisilla dokumenteilla. Mahdollisen järjestyksessä toisen lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen julkaisu tapahtuu alkuvuonna 2020.

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	21. Talouden tasapainottaminen: Asukaskohtaisten kustannusten kasvu hidastuu. - Nettomenot 2904 €/asukas	Hyvinvointilautakunta	Hyvinvointipalveluiden asukaskohtaisten menojen kasvu ei taittunut, vaan menot kasvoivat voimakkaasti erityisesti loppuvuoden aikana. Nettomenot olivat tilinpäätöksessä 3037 €. Asukaskohtaiset menot kasvoivat 5,5 %. (Vuonna 2018 asukaskohtaiset menot kasvoivat 2,6 %).
	22. Omistajapoliittisessa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Kaupunginhallitus	Toimenpiteiden valmistelut ovat edenneet asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toimenpiteet on raportoitu kaupunginhallitukselle 3.2.2020.
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimitamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	23. Toteutetaan Oulu kaupungin yhteinen asiakastytyväisyyskysely yrityksille	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta	Kysely toteutettu. Tulokset ja kehitystoimenpiteet käsitelty liitettynä Palvelulupaus yrityksille -valtuustoaloitteen vastineeseen kh:ssa 20.1.2020
	24. Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa: - Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin - Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten suhteellinen osuus ei kasva - Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Hyvinvointilautakunta	- Raskaimpien palveluiden kokonaismenojen osuus on kasvanut, mutta kuitenkin yli 65-vuotiaiden osalta palvelurakenne on keventynyt edellisestä vuodesta johtuen pääasiassa laitoshoidon purusta ja kotiin suuntautuvien palveluiden lisäämisestä. Erikoissairaanhoidon osastohoidon kustannukset ovat kasvaneet sekä työikäisten että ikäihmisten osalta. Erikoissairaanhoidon avohoidon kustannukset ovat kasvaneet jokaisessa ikäryhmässä, mikä sinänsä on strategian mukaista, mutta koko hoitoketjun kustannukset ovat kuitenkin lisääntyneet tavoitteiden vastaisesti. Lasten ja nuorten osalta kasvua on erityisesti lastensuojelupalveluissa sekä osin myös psykiatriassa osastohoidossa. - Kodin ulkopuolelle sijoitettujen % -osuus väestöstä on hieman lisääntynyt 1-12/2019: 1,49 % (1-12/2018: 1,36 %). - Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,4 %, (12/2018: 91,8 %).
	25. Digiteknologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tulevat palvelutuotantoon: - Vähintään 3 käyttöön otettua toimenpidettä / toimiala vuosittain.	Oulun Digi -johtokunta Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta	Jokainen toimiala on toteuttanut vähintään kolme toimenpidettä, joissa on otettu käyttöön uusia digitaalisia ratkaisuja ja toimintatapoja kuntalaispalveluiden ja sisäisen toiminnan tehostamiseksi.
Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykymme palvella asiakkaita monikielisesti.	26. Kansainvälisissä verkostoissa saatua tietoa ja osaamista siirretään omaan toimintaan: - Käynnistyneet kansainväliset yhteistyöhankkeet	Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta	Käynnistyneet hankkeet: - Culture United, partnereina Oulu2026 ja Oulun kansainvälinen koulu - Traces, Oulu2020 mukana yhteistyökumppanina -Kansainvälinen ECoC-konferenssi "Can ECoC Save the World" järjestettiin Oulussa maaliskuussa 2019. -LUCI-valokaupunkiyhdistyksen City Under Microscope –tapahtuma järjestettiin Oulussa lokakuussa 2019, yhteistyössä YYP:n, Hiukkavaaran koulun, Oulun yliopiston ja Kierikin kanssa. -Oulu Boost Event: Upscaling Digital Solutions in Cities järjestettiin Oulussa joulukuussa 2019 yhteistyössä EU komission, EU Urban Digital Transition kumppaneiden, Eurocities-verkoston sekä Open & Agile Smart Cities-verkoston kanssa

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteuma 31.12.
			<p>Osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden perustointia vuonna 2019 oli käynnissä 75 kansainvälistä yhteistyöhanketta.</p> <p>Villa Victor tarjoaa monikielistä neuvontaa 14 kielellä, jossa asiakkaita kesimäärin 230/kk. Tapahtumat sekä infot ja opetus tavoittavat keskimäärin 1100 asiakasta kuukaudessa.</p> <p>Koulutusviennissä kohdealueisiin on tullut lisäyksenä voimakkaasti Japani. Tuloutus kaksinkertaistui vuonna 2019. Pääpaino v. 2019 oli koulutusmatkailussa.</p> <p>Hyvinvointipalveluissa Oulun kaupunki tunnustettiin täyden neljän tähden arvoisesti verkostossa EIP-AHA, European Innovation Partnership – Active and Healthy Aging. Verkostoon kuuluu tähiluokitustunnuksen saanutta 77 kaupunkia tai aluetta.</p> <p>ITLA:n ja OECD:n kanssa aloitettiin kehitysyhteistyö liittyen uudelleenlaiseen osallistavaan palvelukehitykseen, joka toteutetaan Tuiran hyvinvointikeskuksen alueella kohdentaen haasteellisessa työmarkkinatilanteessa oleville nuorille, jotka ovat tulevan työllisyyden kuntakokeilun asiakkaita. Verkostojen arviointikehikkoa rakennetaan ja pilotoidaan 4-5 verkoston kohdalla Oulun kaupungin eri yksiköissä (Siku, YYP ja BusinessOulu). Arviointikehikon tarkoitus on tuoda työkalu verkostojen kehittämiseen, arviointiin ja johtamiseen. Automotive klusteriin liittyvien verkostojen rakennettu jo usean vuoden ajan, erityisesti saksalaiseen ja ruotsalaiseen (kiinalainen) autoteollisuuteen. Kohdealueina ovat Stuttgartin ympäristö (Daimler ja Porsche ekosysteemit) ja Göteborgin alue (CEVT/Geely/Volvo). Tässä vaiheessa lukuisat Oulun alueen yritykset (yli 40 kpl) tekevät liiketoimintaa tällä sektorilla ja BusinessOulu on auttanut alueen yrityksiä luomaan uusia kontakteja ja käynnistämään neuvotteluita kaupoista.</p>
<p>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.</p>	<p>27. Pystymme rekrytoimaan tehtävien edellyttämää osaamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hakijoiden määrä/ulkoinen rekrytointi. <p>Työkykyjohtamisen toimintamallin kehittäminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Päivitetty toimintamalli käytössä Kunta10-tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä: - Kunta10-kehittämissuunnitelmat tehty kaikkien toimialojen osalta (K/E) 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>	<p>Oulun kaupunki - hakijoita</p> <p>2018: 34 035 / ulkoinen rekrytointi 800 (42,54 hak. / rekrytointi)</p> <p>2019: 33 812 / ulkoinen rekrytointi 1 043 (32,42 hak. / rekrytointi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työkykyjohtamisen toimintamalli käytössä - Kunta10-kehittämissuunnitelmat on tehty kaikkien toimialojen osalta
	<p>28. Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2018 - Toteutunut työpanos (HTV) palkallisesta työpanoksesta nousee vuodesta 2018 - Sairauspoissaolo % laskee - Työkyvyttömyyskustannukset laskee 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön kokonaismäärä 2019: 11 438 (2018: 11 083) - Palkallinen työpanos 2019: 10 057 HTV (2018: 9 920) - Toteutunut työpanos 2019: 8 642 HTV (2018: 8 525) - Tot. työpanos /palkall.tp 2019: 0,86 (2018: 0,86) - Sairauspoissaoloprosentti 2019: 4,47 % (2018: 4,42) - Ei valmista tietoa

7 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

7.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Peruskunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja

niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina. Peruskunnan käyttötalousosan kokonaisraportointi sisältää kaikki peruskunnan yksiköt. Käyttötalousosan yhteenveto on esitetty sivulla 92. Sitovuudet on eroteltu mustalla fontilla, tarkastelussa on huomioitu sitovuus (brutto, netto).

€1 000	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 2019	Poikkeama
Toimintatuotot	169 075	11 429	180 505	185 131	4 626
Valmistus omaan käyttöön	8 417	0	8 417	9 484	1 068
Toimintakulut	-1 293 149	-17 946	-1 311 095	-1 315 188	-4 093
TOIMINTAKATE	-1 115 657	-6 516	-1 122 173	-1 120 573	1 600

Peruskunnan toimintatuotot muodostuvat sekä sisäisistä että ulkoisista tuotoista. Toimintatuottoja kertyi 185,1 milj. euroa, joista ulkoisten toimintatuottojen osuus oli 179,5 milj. euroa. Peruskunnan toimintatuottojen toteuma ylittyi muutettuun talousarvioon verrattuna 4,6 milj. euroa. Toimintatuottoihin haettiin määrärahamuutosta vuoden 2019 aikana yhteensä 11,4 milj. euroa, josta yhdyskuntalautakunnan osuus oli 11,2 milj. euroa.

Yhdyskuntalautakunnan toimintatuottojen ylitykseen muutettuun talousarvioon verrattuna vaikuttivat useat tekijät mm. yleisten alueiden lupamaksutuotot ja maankäyttösopimustuotot. Maankäyttösopimuskorvaukset toteutuivat poikkeuksellisen suurina vuonna 2019, mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyt-

tösopimus. Joukkoliikenteessä matkustajamäärän kasvu vaikutti toimintatuottojen ylitykseen.

Rakennuslautakunnan toimintatuottojen parempaan toteumaan vaikutti luvitettavan rakentamisen määrän arvioitua suurempi kasvu. Suurimpana Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Tulevaisuuden sairaalan luvitus.

Toimintatuottojen ylitys	1 000 €
Kaupunginhallitus	205
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	205
Rakennuslautakunta	658
Yhdyskuntalautakunta	5 507
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	4 649
Joukkoliikenne	858

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatulot alitettiin muutettuun talousarvioon verrattuna. Talousarvio alitti projektien ja hankkeiden viivästyneiden aloitusten ja seuraavalle vuodelle siirtymisten vuoksi.

Toimintatuottojen alitus	1 000 €
Tarkastuslautakunta	29
Kaupunginhallitus	497
KH ilman erillissitovuuksia	27
Konsernihallinto	175
Kehittämissalkut	295
Hyvinvointilautakunta	62
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	62
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	1 157

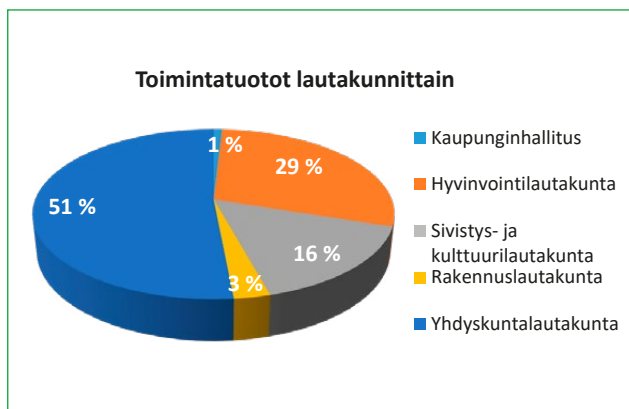
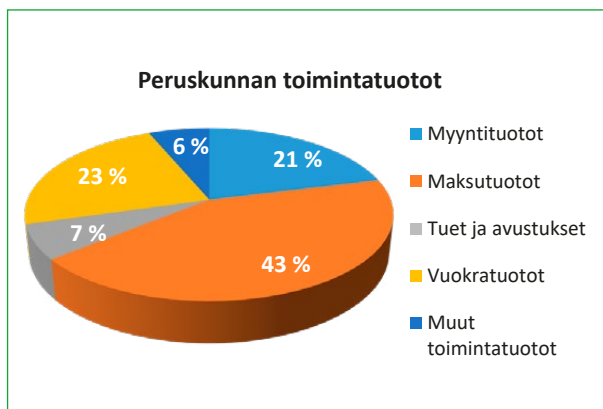
Myyntituottojen kertymä ylitti muutetun talousarvion ja suurimmat ylitykset toteutuivat yhdyskuntalautakunnassa ja sivistys- ja kulttuurilautakunnassa. Yhdyskuntalautakunnassa myyntituottojen kertymää kasvattivat puunmyyntitulot sekä matkapalvelukeskuksen toiminnan laajentuminen liikennepalvelulain muutoksen myötä.

Maksutuotot ylittyivät muutettuun talousarvioon verrattuna. Hyvinvointilautakunnan maksutuotot olivat noin 0,7 milj. euroa talousarviota pienemmät

ja alitus kohdistui pääosin terveydenhuollon asiakasmaksuihin. Myös sivistys- ja kulttuurilautakunnassa maksutuotot alitettiin muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelusetelien lisääntynyt käyttö pienensi maksutuottojen kertymää niin hyvinvointilautakunnassa kuin sivistys- ja kulttuurilautakunnassa. Yhdyskuntalautakunnan maankäyttösopimuskorvaukset toteutuivat talousarviota suurempina, mikä oli seurausta sopimuskumppanien maksujen aikaistumisesta. Lisäksi korvauksia kasvatti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus. Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat vuoden 2019 aikana ja näin ollen maksutuotot ylittivät talousarvion

Saatujen tukien ja avustusten toteuma alitti muutetun talousarvion. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa tuet ja avustukset alitettiin 1,6 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Alitukseen vaikuttivat hanke- ja projektitoiminnan viivästyneet aloitukset ja seuraavalle vuodelle siirtymiset.

Vuokratuotot ja muut toimintatuotot olivat muutettua talousarviota suurempia. Yhdyskuntalautakunnassa käyttöomaisuuden myyntivoitot, maakaupat ja rakennusten myynnit toteutuivat talousarvioita noin 2,1 milj. euroa suurempina. Lisäksi maa- ja vesialuiden vuokratuottoja kertyi enemmän kuin talousarvioissa oli arvioitu.

Peruskunnan toimintatuotot sis. sisäiset erät	TP2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2018
Myyntituotot	39 069 358,10	36 744 354,20	2 325 003,90	37 327 154,29
Maksutuotot	79 548 971,78	78 217 534,00	1 331 437,78	62 302 214,33
Tuet ja avustukset	11 932 460,50	13 789 792,33	-1 857 331,83	12 235 713,65
Vuokratuotot	42 928 190,95	41 186 078,00	1 742 112,95	42 095 171,70
Muut toimintatuotot	11 651 523,39	10 567 182,04	1 084 341,35	15 805 101,07
Toimintatuotot yhteensä	185 130 504,72	180 504 940,57	4 625 564,15	169 765 355,04

TP2018-vertailutieto esitetty ilman tietohallinnon osuutta. Tietohallinto siirryntyn Oulun Digi -liikelaitokseen 1.1.2019.

Peruskunnan toimintakulut muodostuvat sekä ulkoisista että sisäisistä kuluista. Toimintakulut toteutuivat noin 3 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Vuoden 2019 aikana haettiin peruskunnan toimintakuluihin lisämäärärahaa kaupunginvaltuustolta 17,9 milj. euroa, joista hyvinvointilautakunnalle osoitettiin 13,1 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan toimintakulut olivat muutettua talousarviota 12,8 milj. euroa (1,9%) suuremmat ja toimintakulujen ylituksesta noin 11 milj. euroa kohdistui palvelujen ostoihin (sisältäen erikoissairaanhoidon).

Kaupunginhallituksen toimintakulut alittivat muutettuun talousarvio. Alitus oli seurausta mm. tasetilien vuoden 2018 saldojen siirrosta tulokseen tapa-turvavakuutusmaksujen ja taloudellisen tuen osalta sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen vuoden 2015 varallaolovaruksen purusta peruskunnassa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut ja liikuntapalveluiden toimintakulut alittuivat talousarvioon verrattuna. Yhdyskuntalautakunnan toimintakulut olivat talousarviota pienemmät mm. henkilöstökulujen, eläkemenopu-rusteisten maksujen, varhemaksujen ja vuokratulujen osalta.

Peruskunnan suurimman kuluerän palvelujen ostojen toteuma ylittyi muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostoihin sisältyvän erikoissairaanhoidon toteuma 254,4 milj. euroa ylittyi n. 6,9 milj. euroa. Palvelujen ostot ilman erikoissairaanhoidoa ylitti talousarvion 4,4 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan palvelujen ostot alittuivat talousarvioon verrattuna, toimintakulujen alenemaan vaikutti onnistunut kilpailutus. Kaupunginhallituksessa palvelujen ostot alittuivat 3,5 milj. euroa koska Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen vuoden 2015 varallaolovaraus purettiin.

Henkilöstökulujen toteuma oli lähestulkoon muutetun talousarvion mukainen. Lisämäärärahaa henkilöstökuluihin hakivat sivistys- ja kulttuurilautakun-

Toimintakulujen ylitys	1 000 €
Kaupunginvaltuusto	1
Hyvinvointilautakunta	12 821
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	5 895
Erikoissairaanhoido	6 926
Yhdyskuntalautakunta	111
Joukkoliikenne	111

Toimintakulujen alitus	1 000 €
Keskusvaalilautakunta	15
Tarkastuslautakunta	185
Kaupunginhallitus	3 025
KH ilman erillissitovuusia	791
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	1 159
Konsernihallinto	351
Kehittämiskulut	724
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	3 861
Rakennuslautakunta	159
Yhdyskuntalautakunta	2 662
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	2 662

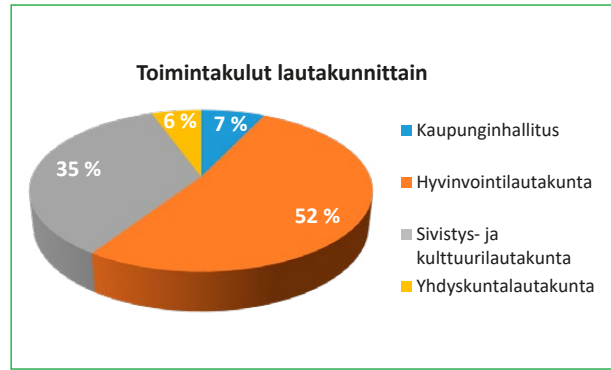
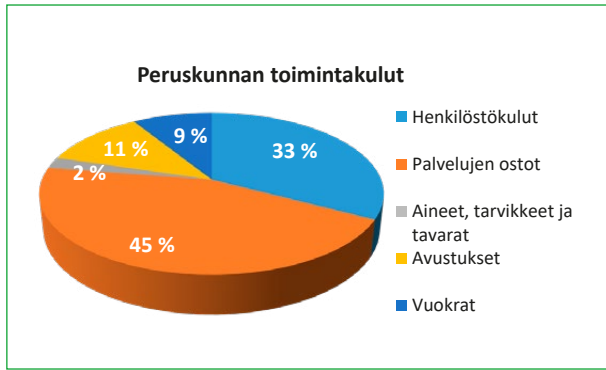
ta 7,5 milj. euroa ja hyvinvointilautakunta 1,1 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa henkilöstökuluja lisäsi mm. perusopetuksen tuen tarpeen ja varhaiskasvatuksessa lisääntynyt perheiden palvelutarpeen kasvut. Alkuperäisessä talousarviossa ei ollut varausta tuen tarpeen kasvuun päiväkodeilla ja kouluilla. Kaupunginhallituksen henkilöstökulujen ylitukseen vaikutti kilpailukykysojimuksen päättymisen vuonna 2019. Lomapalkkavelka oli ennakoitua suurempi.

Avustukset toteutuivat muutetun talousarvion mukaisina. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa avustukset alittivat muutetun talousarvion päivähoidon palvelusetelikulujen osalta 0,4 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan palveluasumisen palvelusetelikulut ylittivät muutetun talousarvion 0,5 milj. euroa.

Yhdyskuntalautakunnassa vuokratulot toteutuivat talousarviota alhaisempina, pääosin kaupunkipyörien käyttöönoton siirtymisen vuoksi.

Peruskunnan toimintakulut sis. sisäiset erät	TP2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2018
Henkilöstökulut	-426 854 171,27	-426 913 712,46	59 541,19	-409 782 797,12
Palvelujen ostot	-582 462 853,79	-578 117 294,66	-4 345 559,13	-548 880 619,02
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 470 053,16	-28 714 480,21	-755 572,95	-28 127 664,56
Avustukset	-148 960 538,97	-148 966 801,43	6 262,46	-140 264 475,88
Vuokrat	-115 131 361,82	-116 993 266,79	1 861 904,97	-112 382 408,22
Muut toimintakulut	-2 824 457,46	-2 972 499,90	148 042,44	-2 037 265,07
Toimintakulut yhteensä	-1 305 703 436,47	-1 302 678 055,44	-3 025 381,03	-1 241 475 229,87

TP2018-vertailutieto esitetty ilman tietohallinnon osuutta. Tietohallinto siirrynyt Oulun Digi -liikelaitokseen 1.1.2019.

Peruskunnan toimintakate/nettomenot oli – 1 020,6 milj. euroa ja toimintakate alittui muutettuun talousarvioon verrattuna noin 1,6 milj. euroa. Talousarvio-muutokset heikensivät toimintakatetta tilikauden aikana n. 6,5 milj. euroa. Toimintakateen/nettomenojen toteuma oli alkuperäistä talousarviota heikompi noin 4,9 milj. euroa.

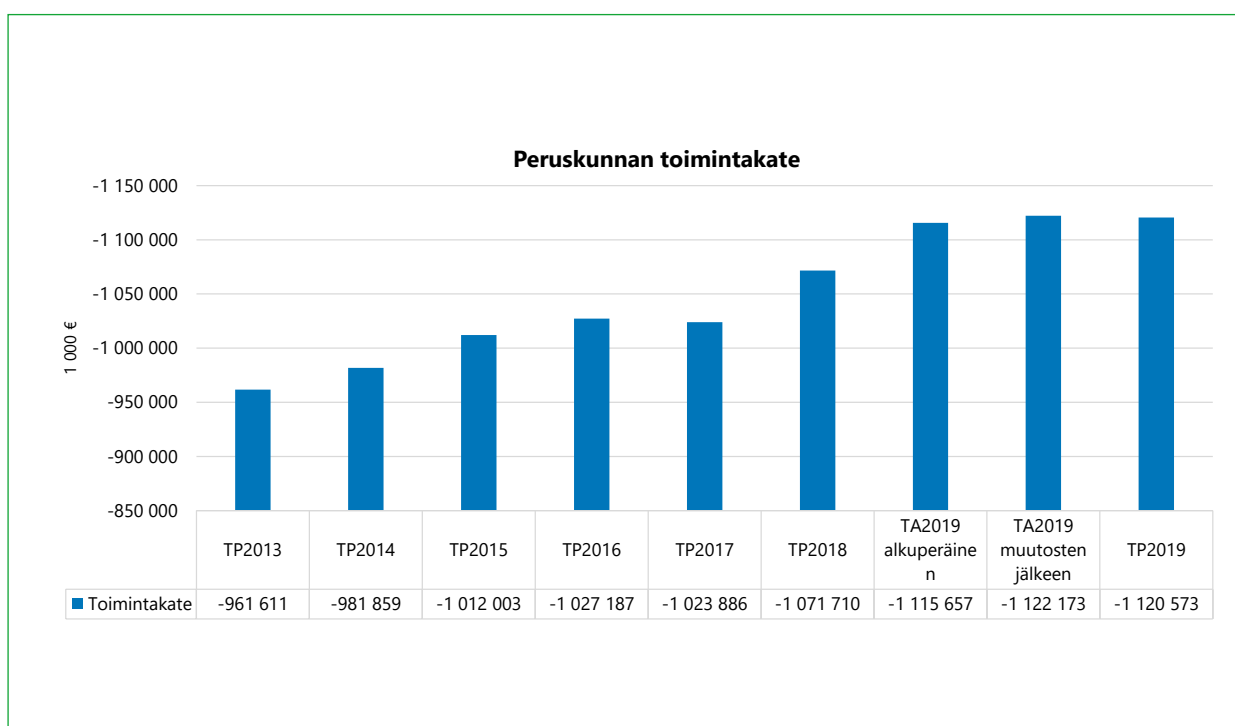
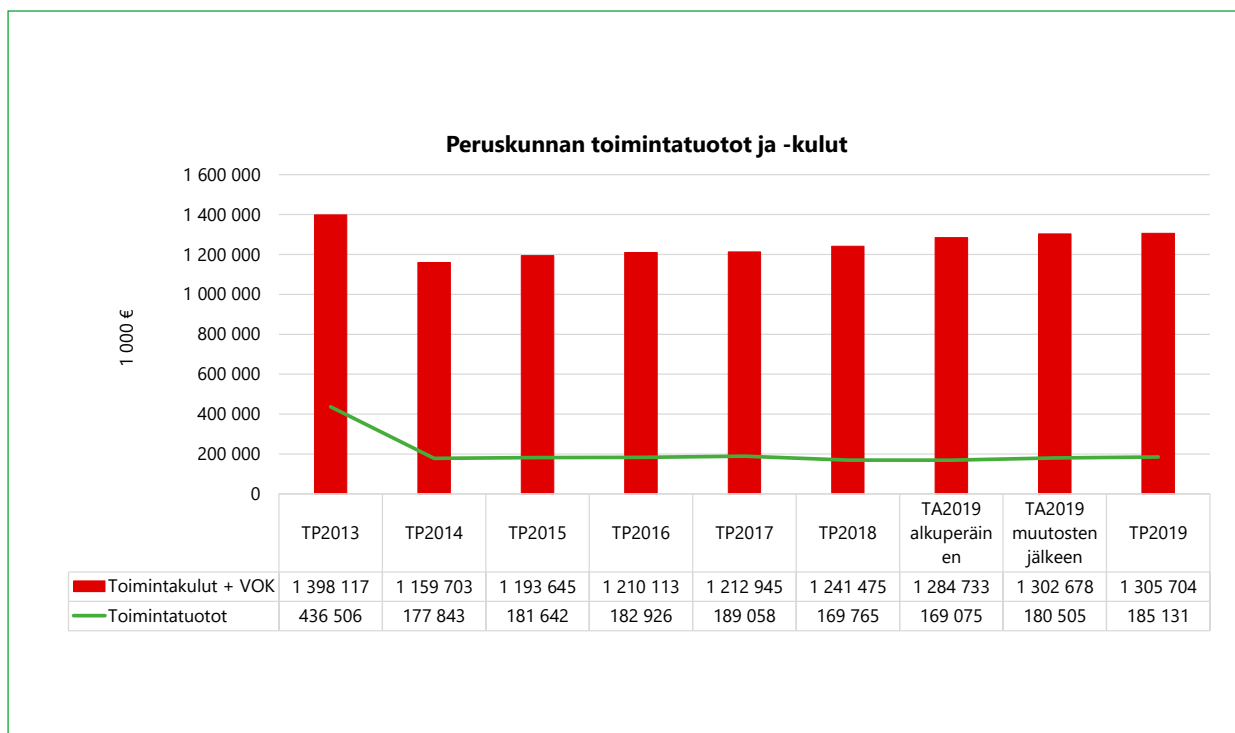
Hyvinvointilautakunnan sitovuus valtuustoon nähden oli toimintakate ilman erikoissairaanhoidon ja kasvua sitovuudella alkuperäiseen talousarvioon oli n 18,6 milj. euroa (5,3 %) ja muutettuun talousarvioon noin 6 milj. euroa (1,6 %). Erikoissairaanhoidon menot ylittyivät talousarvioon verrattuna 6,9 milj. euroa (2,8 %).

Sivistys- ja kulttuurilautakunta on toimintakateelta valtuustoon nähden sitova. Toteutunut toimintakate oli 5,9 milj. euroa suurempi kuin alkuperäinen vuoden 2019 talousarvio. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (11.11.2019 § 8) sivistys- ja kulttuuri-

lautakunnalle 5,9 milj. euron lisämäärärahan käyttö-talousmenoihin ja se kohdistui pääosin henkilöstömenoihin 4,9 milj. euroa.

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukko-liikennettä toteutui 8,1 milj. euroa talousarviota parempana. Tähän vaikutti toimintatuottojen 5,5 milj. euroa ylitys sekä toimintakulujen 2,6 milj. euron alitus.

Kaupunginhallituksen toimintakate/nettomenot toteutui muutettua talousarvioita parempana. Toimintakulujen noin 3 milj. euron alituksella oli positiivinen vaikutus nettomenojen kehitykseen. Toimintakulut alittuivat mm. Business Oulu -liikelaitoksen avustussumäärärahan ja tasetilien vuoden 2018 saldojen siirtojen tulokseen osalta (tapaturmavakuutusmaksujen ja taloudellinen tuki). Lisäksi Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen vuoden 2015 varallaolovaruuk-sen purku pienensi toimintakuluja.

Peruskunnan käyttötalousosan toteutuminen

Peruskunnan käyttötalous €1 000	Sito- vuus B/N		TA2019	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA2019	TP2019	YLITYS+/ ALITUS-
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	Toimintatuotot	670	10	680	680	0
		Toimintakulut	-680	150	-530	-515	15
		Toimintakate	-10	160	150	165	15
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	Toimintatuotot	42	0	42	13	-29
		Toimintakulut	-717	0	-717	-532	185
		Toimintakate	-675	0	-675	-519	156
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-600	0	-600	-601	-1
		Toimintakate	-600	0	-600	-601	-1
KAUPUNGINHALLITUS yhteensä		Toimintatuotot	3 846	-1 936	1 910	1 618	-292
		Toimintakulut	-100 121	4 460	-95 661	-92 636	3 025
		Toimintakate	-96 275	2 525	-93 750	-91 018	2 732
KH ilman erillissitovuuksia	N	Toimintatuotot	200	-170	30	3	-27
		Toimintakulut	-75 511	2 634	-72 877	-72 086	791
		Toimintakate	-75 311	2 464	-72 847	-72 083	764
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	Toimintatuotot	50	0	50	255	205
		Toimintakulut	-9 169	835	-8 334	-7 175	1 159
		Toimintakate	-9 119	835	-8 284	-6 920	1 364
Konsernihallinto	N	Toimintatuotot	1 796	-261	1 535	1 360	-175
		Toimintakulut	-12 441	-777	-13 218	-12 867	351
		Toimintakate	-10 645	-1 038	-11 683	-11 507	176
Kehittämissalkut	N	Toimintatuotot	1 800	-1 505	295	0	-295
		Toimintakulut	-3 000	1 768	-1 232	-508	724
		Toimintakate	-1 200	264	-936	-508	428
HYVINVOINTILAUTAKUNTA yhteensä		Toimintatuotot	53 400	500	53 900	53 838	-62
		Toimintakulut	-652 850	-13 099	-665 949	-678 770	-12 821
		Toimintakate	-599 450	-12 599	-612 049	-624 932	-12 883
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa	N	Toimintatuotot	53 400	500	53 900	53 838	-62
		Toimintakulut	-405 365	-13 099	-418 464	-424 359	-5 895
		Toimintakate	-351 965	-12 599	-364 564	-370 521	-5 957
Erikoissairaanhoito	B	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926
		Toimintakate	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	Toimintatuotot	29 377	706	30 083	28 927	-1 157
		Toimintakulut	-451 938	-9 315	-461 253	-457 392	3 861
		Toimintakate	-422 561	-8 609	-431 170	-428 466	2 704
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yhteensä		Toimintatuotot	78 234	11 244	89 478	94 985	5 507
		Toimintakulut	-74 525	-83	-74 608	-72 056	2 552
		Toimintakate	3 709	11 160	14 869	22 928	8 059
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	Toimintatuotot	59 734	11 244	70 978	75 627	4 649
		Toimintakulut	-47 187	-83	-47 270	-44 608	2 662
		Toimintakate	12 547	11 160	23 707	31 019	7 311
Joukkoliikenne	B	Toimintatuotot	18 500	0	18 500	19 358	858
		Toimintakulut	-27 338	0	-27 338	-27 449	-111
		Toimintakate	-8 838	0	-8 838	-8 091	747
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N	Toimintatuotot	3 506	905	4 411	5 070	658
		Toimintakulut	-3 301	-58	-3 359	-3 200	159
		Toimintakate	205	847	1 052	1 870	818
PERUSKUNTA YHTEENSÄ		Toimintatuotot	169 075	11 429	180 505	185 131	4 626
		Toimintakulut	-1 284 733	-17 946	-1 302 678	-1 305 703	-3 025
		Toimintakate	-1 115 657	-6 516	-1 122 173	-1 120 573	1 600

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea.

Peruskunta Valmistus omaan käyttöön € 1000	Sito- vuus B/N		TA2019	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA2019	TP2019	YLITYS+/ ALITUS-
Sivistys- ja kulttuurilautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-2 250	0	-2 250	-2 263	-13
		Toimintakate	-2 250	0	-2 250	-2 263	-13
Yhdyskuntalautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-6 167	0	-6 167	-7 222	-1 055
		Toimintakate	-6 167	0	-6 167	-7 222	-1 055
VALMISTUS OMAAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-8 417	0	-8 417	-9 484	-1 068
		Toimintakate	-8 417	0	-8 417	-9 484	-1 068

7.1.1 Keskusvaalilautakunta

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	670	10	680	680	0	100	335
Toimintakulut	-680	150	-530	-515	15	97	-289
Toimintakate	-10	160	150	165	15	110	46

Vuonna 2019 järjestettiin valtiolliset eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Huhtikuussa pidetyt eduskuntavaalien osalta Oulun vaalipiiristä valittiin 18 kansanedustajaa ja vaalipiiriin kokonasiäänestys-

prosentti oli 70,1. Europarlamenttivaalit järjestettiin toukokuussa. Suomi muodosti yhden vaalipiirin, josta valittiin 13 euro-parlamentaarikkoa. Kokonasiäänestysprosentti jäi alhaiseksi 42,7 prosenttiin.

7.1.2 Tarkastuslautakunta

Toimialan olennaiset tapahtumat

Tarkastuslautakunta toteutti kuntalain (121, 110 ja 125 §) mukaisia tehtäviään ja kaupungin hallintosäännössä sille määritettyjä tehtäviä. Valtuusto käsittelee arviointikertomuksen toukokuussa ja arviointiraportin syyskuun kokouksessaan ja kaksi kertaa sidonnaisuusilmoitukset. Lautakunta kysyi kuntalaisilta ensimmäisen kerran arviointiaiheita ja valitsi

niistä osan työohjelmaansa 2019–2020. Toimintansa kehittämiseksi se teki yhdeksän isoimman kaupungin yhteisen kyselyn valtuutetuille. Lautakunta myös itsearvioi vuosittainen toimintansa ja tilaa kerran valtuustokaudessa arviointikertomuksen ulkoisen arvioinnin. Lautakunta koulutautui ja järjesti oman seminaarin.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Talouden toteutuma 1.1.–31.12.2019

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	42	0	42	13	-29	32	13
Toimintakulut	-717	0	-717	-532	185	74	-564
Toimintakate	-675	0	-675	-519	156	77	-551

Toimintatuotoista pääosa liittyy kaupunginrevisiorin osallistumisesta maakuntavalmisteluun maaliskuun loppuun saakka. Toimintakulut alittivat budjetoidun määrän 185 000 eurolla. Siitä 158 000 euroa joh-

tui varauksesta, joka oli tehty vuoden aikana esille tuleviin eritysten ja ennakoimattomien lautakunnan lakisäätöisiin tehtäviin liittyvien palveluiden ostoon sekä erityisiin selvityksiin ja tarkastuksiin.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

Tarkastuslautakunta 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	40	0	40	11	-29	28
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	0	1	1	0	88
Tilavuokratulot	0	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	1	0	1	1	0	98
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	42	0	42	13	-29	32
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-386	0	-386	-395	-9	102
Palvelujen ostot	-309	0	-309	-122	187	39
Muut palvelujen ostot	-309	0	-309	-122	187	39
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4	0	-4	-1	3	26
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	0	0	0	0	0	0
Tilavuokratulot	-7	0	-7	-6	1	92
Muut vuokratulot	-12	0	-12	-8	4	69
Muut toimintakulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-717	0	-717	-532	185	74
TOIMINTAKATE	-675	0	-675	-519	156	77

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	4	4	4	4	5
Tilapäiset					
Yhteensä	4	4	4	4	5
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	4	4	4	5	5
Tilapäiset					
Yhteensä	4	4	4	5	5
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-306	-313	-298	-312	-320
Eläkekulut	-69	-73	-71	-73	-83
Muut henkilösivukulut	-11	-9	-10	-13	-19
Yhteensä	-386	-395	-379	-399	-422

Ulkoisen tarkastuksen yksiköstä siirtyi syyskuussa 2017 tarkastaja konsernihallinnon sisäiseen tarkastukseen.

7.1.3 Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	-	1
Toimintakulut	-600	0	-600	-601	-1	100	-622
Toimintakate	-600	0	-600	-601	-1	100	-621

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2019 aikana yhteensä 10 kertaa. Sen lisäksi järjestettiin 8 valtuustoseminaaria.

7.1.4 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TA2019	TA-muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	200	-170	30	3	-27	11	34
Toimintakulut	-75 511	2 634	-72 877	-72 086	791	99	-68 243
Toimintakate	-75 311	2 464	-72 847	-72 083	764	99	-68 209

Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia toimintakate alittui 0,76 milj. euroa. Toimintatulot alittuivat 0,03 milj. euroa ja toimintameno 0,79 milj. euroa. Toimintamenojen merkittävimmät alitukset kohdistuivat Business Oulu -liikelaitoksen 0,93 milj. euron avustusmäärärahaan sekä Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen ylijäämäkirjaukseen 0,53 milj. eurolla. Muiden toimintojen osalta ylitystä kirjattiin 0,67 milj. euroa, josta Oulun Digi -liikelaitoksen lisäavustus oli 0,3 milj. euroa, vuokramenot 0,2 milj. euroa. Muihin toimintamenoihin kohdistui vuoden aikana ylitystä 0,17 milj. euroa.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 31 kertaa.

Kaupunginhallituksen jaostot

Konsernijaosto

Kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto kokoontui vuoden 2019 aikana 15 kertaa tehden päätökset 83 asiasta. Konsernijaosto teki kaupunginhallitukselle esityksen palvelutilojen hankeohjeesta sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden katu- ja viherpalveluiden kunnossapitotehtävien sekä puis-

tojen ja viheralueiden suunnittelun ja rakennuttamisen siirtymisestä Oulun Infra -liikelaitokseen. Konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen aterioiden valmistus keskitetään Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle 1.6.2020 ja, että Oulun kaupunki on valmis luopumaan Työterveys Virta Oy:n omistuksesta.

Konsernijaosto antoi omistajan ennakkokäsityksen Oulun Energia Oy:n yritysjärjestelyyn ja merkitsi tiedoksi Yhteiskuntavastuu Oulun kaupungin tytäryhtiöissä -raportin, sisäisen tarkastuksen tytäryhtiöille toteuttaman eettisen kyselyn tulokset, tytäryhteisöjen taloustavoitteiden toteutumisen vuodelta 2018, neljännesvuosiseurantojen tiedot, Oulun kaupungin tytäryhteisöraportin 2019 sekä tytäryhteisöille vuodelle 2020 asetetut taloustavoitteet. Konsernijaosto päätti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi toimiohjeet edustajille. Konsernijaostolle annettiin tilannekatsaus toisen asteen koulutuksen, aikuis- koulutuksen ja korkeakoulutuksen tiloista sekä kulttuuripääkaupunki-hankkeeseen liittyvän säätiön perustamisesta.

Konsernijaosto käsitteli rakennusten myynnin ja tonttien luovutussuunnitelmaa valtuuttaen yksityis-

kohtaiset toimenpiteet yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tehtäväksi. Konsernijaosto hyväksyi toimitilojen yleiset vuokraus- ja hinnoitteluperiaatteet, Ainolan ja Heinätorin päiväkotien sekä Allinpuiston päiväkodin hankeselvitykset. Konsernijaosto asetti Koivuranta-kiinteistön myyntiin ja antoi vastaukset Oulun urheilutalon ja Värtön liikuntasalin käyttöä koskevaan sekä toisen asteen koulutuksen, aikuis-koulutuksen ja korkeakoulutuksen tilojenkoordinaointia koskevaan valtuustoaloitteeseen.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Kiertokaari Oy:n, Työterveys Virta Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymän kanssa. Ajankohtaisia asioitaan konsernijaostolle esittelivät vuonna 2019 Oulun Energia Oy, Oulun Satama Oy ja Partnera Oy. Tytäryhteisöjen toimintojen esittelyä jatketaan vuoden 2020 aikana.

Kaupunginhallituksen toimikunnat ja neuvostot

Kaupungin **henkilöstötoimikunta** kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 56 asiapykälää. Henkilöstötoimikunta käsittelee laaja-alaisesti erilaisia asioita ja toiminta painottuu lähinnä kannanottoihin ja lausuntojen antamiseen. Keskeisiä käsitellyssä olleita asioita olivat hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittämisprojekti, Muutosohjelma Oulu 2020, maakunta- ja soteuudistus, koulusihteeripalveluiden tuottaminen tulevaisuudessa sekä ateriapalveluiden keskittäminen Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle. Lisäksi käsiteltiin henkilöstön työhyvinvointiin ja kaupungin talouteen liittyviä asioita. Henkilöstön edustajat antoivat kirjallisen lausunnon useisiin käsitelyihin asioihin.

Henkilöstökassatoimikunta

Henkilöstökassatoimikunta kokoontui vuoden 2019 aikana 7 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin henkilöstökassan loppumista ja myönnettiin maksuaikoja luottojen maksamiseen. Vuoden aikana ei myönnetty luottoja. Oulun kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 12.11.2018 lakkauttaa Oulun kaupungin henkilöstökassan 31.12.2019 mennessä.

Kaupungin henkilöstökassa perustettiin vuonna 1944 huoltokonttorin nimellä. Vuonna 1975 nimi muuttui huoltokassaksi ja siitä edelleen henkilöstökassaksi vuonna 1992. Henkilöstökassa on hoitanut kaupungin henkilöstön talletuksia ja maksupalvelua

sekä myöntänyt lainoja jäsenilleen.

Jäseneksi ovat voineet liittyä kaikki kaupungin tai sen tytäryhteisöjen palveluksessa olleet työntekijät, joiden työsuhde on ollut kestoltaan vähintään vuoden. Henkilöstökassa on toiminut täysin jäsentensä talletuksilla, esimerkiksi vuoden 2015 syksyllä jäsenten talletuksia käyttötileillä oli noin 12 miljoonaa euroa.

Vuosien aikana kassa on mahdollistanut uusia koteja ja rahoittanut muita elämän menoja. Esimerkiksi syksyllä 2015 kassalla oli sillä hetkellä myönnettynä asunto(laina)luottoja 6,4 miljoonan edestä ja kulu- tusluottoja 1,7 miljoonaa.

Henkilöstökassatoiminnan lakkauttamiseen vaikutti usean vuoden tappiollinen toiminta. Kaupungin yhtiöittämisten seurauksena asiakasmäärät ovat vähentyneet merkittävästi, joten henkilöstökassan jatkuvuus omakustanneperiaatteella ei ollut enää mahdollista. Asiakkaita vuoden 2019 alussa oli 2593 kun vuonna 2013 niitä oli 2986.

Henkilöstökassatoimikunta kilpailutti pankit, jotta kaikille henkilöstökassan asiakkaille varmistuisi palveluiden jatkuvuus. Säästöpankki Optia teki tarjouksen, joka oli lähinnä henkilöstökassan tarjoamia etuuksia.

Oulu2026-valtuuskunta

Vuonna 2019 Oulu2026-valtuuskunta jatkoi toimintaansa. Valtuuskunnan tehtävänä on tukea Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelua asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan. Oulu2026-valtuuskunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Valtuuskunta käsittelee muunmuassa Oulu2026-kulttuuriohjelmaa, eurooppalaista ulottuvuutta, budjet-tirakennetta ja kuntien mukanaoloa sekä hakuprosessia.

Oulun kaupungin edustajina Oulu2026-valtuuskunnassa toimii viisi jäsentä ja heidän varajäsenet. Oulu2026-valtuuskunnan toimikausi päättyi 2019. Uuden valtuuskunnan kokoonpanosta päätetään kaupungin-hallituksessa vuoden 2020 alussa. Oulun kaupungin edustajat pysyvät samoina.

Suhdetoiminta ja edustus

Oulussa järjestettiin vuoden aikana lukuisia merkittäviä kotimaisia ja kansainvälisiä tapahtumia. Edus-

tustilaisuuksia, vastaanottoja, Pehkolanlammen vierasiloja, palkitsemis- ja kunniamerkki-tilaisuuksia, päivällisiä sekä työlounaita yhteensä noin 150.

Vuoden 2019 päätapahtuma oli Saksan Baden-Württembergin osavaltion pääministerin Winfried Kretschmannin johtama 80 henkilön yritys- ja virkamiesvaltuuskunnan vierailu syyskuussa. Vieraat tutustuivat mm. Oulun yliopistoon, VTT:n, yrityksiin sekä kaupungin ajankohtaisiin asioihin. Kaupungintalon juhlasalissa järjestettiin illalliset n. 140 hengelle. Toinen merkittävä tapahtuma oli LUCI:n (Lighting Urban Community International) City Under Microscope -tilaisuus sekä LUCI:n hallituksen vierailu marraskuussa Oulussa.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden ainoa virallinen Helsingin ulkopuolella järjestetty virallinen tapahtuma Oulu Boost Event, Upscaling Digital Solution in Cities -konferenssi järjestettiin joulukuussa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, ympäristöministeriön sekä EU komission kanssa. Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin n. 120 hengen illalliset osallistujille.

Oulussa järjestettiin elokuussa Kristillisdemokratian puolueen puoluekokous, jota kaupunki tuki ja järjesti vastaanoton. Eduskunnan tarkastusvaliokunta tutustui Oulun seudun ja kaupungin asioihin syyskuussa. Kaupunki isännöi Suomen Kuntaliiton ja isojen kaupunkien kansainvälisyysverkoston 2-päiväistä kokousta toukokuussa ja Suomen päätoimitajayhdistyksen vierailua syyskuussa.

Muita suuria Oulussa kuluneen vuoden aikana järjestettyjä valtakunnallisia ja kansainvälisiä tilaisuuksia, joille kaupunki osoitti vieraanvaraisuuttaan olivat järjestöjohtajan neuvottelupäivät Oulussa, Pohjois-Suomen työmarkkinaseminaari, TUL:n Oulun piirin 100-vuotistilaisuus, yhdistetty Polar Bear Pitching+DRONE -tilaisuus, EU e-Lighthouse -hankkeen loppuseminaari, International Teacher and Staff Exchange Week, Rotarypiirin D1400 ry:n piirikonferenssi, ESPON Health EU -konferenssi, TerveSOS-seminaari, Suomen Asianajajaliiton 100 -vuotisjuhlatilaisuus, TactoTek MSE day 2.0 -tapahtuma, kuntapuheenjohtajapäivät, alueellisten romaniasiain neuvottelukuntien neuvottelupäivät sekä valtakunnalliset tasa-arvopäivät. Lisäksi kaupungintalossa pidettiin Oulun yliopistoseuran 100 -vuotisjuhlapäivälliset, jossa kaupunki toimi toisena isäntänä.

Eurooppa edunvalvontaan liittyen Oulun kaupungin

johtoon vieraina kävivät mm. EU-komission varapuheenjohtaja Jyrki Katainen, EU -komission arktisten asioiden neuvonantaja Jari Vilén, eurooppaministeri Tytti Tuppurainen sekä MEP Elsi Katainen. Muita merkittäviä vieraita kuluneena vuonna olivat mm. pääministeri Antti Rinne, pohjoismainen yhteistyö- ja tasa-arvoministeri Thomas Blomqvist, sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Paula Risikko, EK:n toimitusjohtaja Jyrki Häkämies, Suomen pankin pitkäaikainen pääjohtaja Erkki Liikanen, KEVA:n toimitusjohtaja Timo Kietäväinen, sisäministeriön pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka, Oulun vaalipiirin kansanedustajat, Jyväskylän kaupunginhallitus, kuutoskaupunkien luottamushenkilöjohto sekä Keskon pääjohtaja Mikko Helander.

Kansainvälisistä vierailuista Oulussa mainittakoon Saksan Leverkusenin valtuuskunnan vierailu, Hangzhoun ja Nanjingin kaupungin valtuuskunnat Kiinasta ja Sendain valtuuskunta Japanista sekä Hongkongin parlamentin opetusvaliokunnan valtuuskunta.

Kaupungin johto tapasi diplomaattikuntaa ja osoitti vieraanvaraisuutta vuoden aikana mm. USA:n, Saksan, Itävallan, Venäjän, Argentiinan, Iso-Britanian, Korean, Tanskan, Latvian, Unkarin, Liettuan, Irlannin ja Intian suurlähettiläille. Lisäksi Oulussa vieraili Venäjän Turun pääkonsuli.

Oulun kaupungin valtuuskunnat osallistuivat Tromsassa tammikuussa Arctic Frontiers -konferenssiin, Rovaniemellä toukokuussa Suomen arktisen puheenjohtajuuskauden päätöstilaisuuteen sekä marraskuussa Arctic Spirit -tapahtumaan. Lisäksi Oulun kaupungin valtuuskunnat osallistuivat Pietarissa huhtikuussa järjestettyyn Venäjän V Arktiseen forumiin, Kiinan Hangzhoussa pidettyyn Smart City konferenssiin, Porin Suomi Areena -tapahtumaan kesäkuussa, syyskuussa Torniossa järjestettyyn På Gränsen-tapahtumaan ja Latvian Riikassa joulukuussa järjestettyyn 5G Techritory -konferenssiin.

Kaupunginhallituksen valtuuskunnat osallistuivat kesäkuussa Bodenin 100 -vuotisjuhlaan, maaliskuussa Kemin kaupungin 150 vuotisjuhlaseminaariin, kesäkuussa Suomen ja Unkarin ystävyyskaupunkikokoukseen Hämeenlinnassa sekä lokakuussa Euroopan 2019 kulttuuripääkaupunki Materan vierailuun.

Suhdetoiminnassa valmisteltiin Oulussa järjestettävään tapahtumiin liittyviä avustus- sekä vieraanvaraisuusasioita ja myönnettävät Oulu-mitalit kaupun-

ginhallituksen päätettäväksi. Oulu-mitalin sai piispa Samuel Salmi. Suhdetoiminta osaltaan valmisteli ritarikuntien kunniamerkki-esitykset sekä arvonimi-asiat sekä ystävyyssseurojen vuosiaavustukset.

KH koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	50	0	50	255	205	510	289
Toimintakulut	-9 169	835	-8 334	-7 175	1 159	86	-6 659
Toimintakate	-9 119	835	-8 284	-6 920	1 364	84	-6 370

KH koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset sitovuuden toimintakate alittui yhteensä 1,4 milj. euroa. Sitovuuden toimintatuloja kirjattiin yht. 0,26 milj. euroa, josta suurin osuus kertyi Monetra Oulu Oy:n osakkeiden myynnistä 0,15 milj. euroa.

Toimintamenot alittuivat oli 1,2 milj. euroa. Tapaturmavakuutusmaksujen sekä taloudellisen tuen tase-

tilien vuoden 2018 saldojen siirto tulokseen aiheutti 2,3 milj. euron menojen hyvityksen. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen vuoden 2015 varallaolovaraus 3,5 milj. euroa purettiin peruskunnassa. Toimintamenoissa suurin ylitys kohdistui peruskunnan lomapalkkavelkaan, jonka vaikutus oli yhteensä 4,9 milj. euroa.

Konsernihallinto

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	1 796	-261	1 535	1 360	-175	89	2 960
Toimintakulut	-12 441	-777	-13 218	-12 867	351	97	-12 688
Toimintakate	-10 645	-1 038	-11 683	-11 507	176	98	-9 728

TP2018-vertailutieto esitetty ilman tietohallinnon osuutta. Tietohallinto siirtynyt Oulun Digi -liikelaitokseen 1.1.2019.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

Konsernihallinto 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	213	-100	113	193	80	171
Tuet ja avustukset	361	189	550	408	-142	74
Tilavuokratulot	0	0	0	1	1	0
Muut vuokratulot	0	0	0	18	18	0
Muut toimintatuotot	1 222	-350	872	740	-131	85
Toimintatuotot yhteensä	1 796	-261	1 535	1 360	-175	89
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-6 910	-50	-6 960	-7 070	-110	102
Palvelujen ostot	-4 001	-377	-4 378	-3 918	461	89
Muut palvelujen ostot	-4 001	-377	-4 378	-3 914	464	89
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	-4	-4	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-138	0	-138	-126	12	91
Avustukset	-285	0	-285	-267	18	94
Muut avustukset	-285	0	-285	-267	18	94
Tilavuokratulot	-813	-350	-1 163	-1 231	-68	106
Muut vuokratulot	-272	0	-272	-251	21	92
Muut toimintakulut	-22	0	-22	-5	17	23
Toimintakulut yhteensä	-12 441	-777	-13 218	-12 867	351	97
TOIMINTAKATE	-10 645	-1 038	-11 683	-11 507	176	98

Toimintaympäristön muutos

Vuoden 2019 aikana sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen suunta muuttui edellisen hallituksen suunnitelmista, mutta edelleen näköpiirissä on, että uudistus tuo toteutuessaan lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille. Jo kolmatta vuotta valmistelussa olleilla Muutosohjelma Oulu 2020 -asiakirjaan sisällytetyillä toimilla on varauduttu maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin. Ohjelman merkitys ei ole hävinnyt, vaikka hallituksen valmistelema uudistus onkin muuttanut muotoaan. Ohjelman avulla pyritään vahvistamaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luomaan pohjaa tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille. Teknologian laajempi hyödyntäminen luo myös mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaspalvelujen parantamiselle. Monilla muutosohjelman toimilla on tulevana vuosina vaikutuksia konsernihallintoon, mm. digimuutos, talouden tasapainottaminen, uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen.

Samaan aikaan kuntatalouden yleinen ahdinko on saanut oululaisetkin päättäjät selvityttämään erillisellä konsultilla tulevien vuosien talouden tasapainottamisen keinoja. Konsultin selvitys valmistui tammikuussa 2020 ja sen esitysten vaikutukset näkyvät jo seuraavaa, vuoden 2021 kaupungin talousarviota laadittaessa.

Sote-uudistuksen kaatumisen jälkeen muutosohjelman osana valmisteltavan hallinto- ja asiantuntijaselvityksen (HAKA) toimeksiantoa täsmennettiin siten, että tavoitteena on mahdollistaa kaupunkitasoisesti miljoonan euron, laskennallisesti 20 henkilön nettovähennys selvityksen alaisista tehtävistä eläköitymistä hyödyntäen vuoteen 2024 mennessä. Samassa yhteydessä on varmistettava keskeisimmät kasvaneet asiantuntijatehtävien osaamistarpeet nykyistä pienemmällä henkilöstömäärällä. Muutoksessa onnistuminen edellyttää kaupunkitasoista prosessien ja tehtävien tarkastelua.

Oulun kaupungin asiantuntijat, joita hyödynnettiin maakunta- ja soteuudistuksen valmistelussa, pää-

osin palasivat kesän 2019 jälkeen kaupungin organisaation tehtäviin.

Konsernihallinnon käytännön elämään vaikuttaa merkittäväällä tavalla kaupungintalon remontti, jonka tieltä toimisto-, toimielinten kokous- ja vieraanvaraisuustoiminnot joutuivat asteittain siirtymään väistötiloihin vuosien 2018 ja 2019 aikana. Tammi-kuussa 2020 kaupungintalo on tyhjiään odottaen remontin alkamista toden teolla. Väistön Isokatu 9:n tiloissa arvioidaan kestävän jopa vuoden 2023 alkuun saakka.

Digitalisaatio, sitä tukeva uusi lainsäädäntö ja tiedon siirtyminen pilviympäristöön (O365) vaikuttavat toimintaan ja toimintaympäristöön. Vanhojen järjestelmien ja uusien ratkaisujen yhteensovittaminen on osoittautunut haastavaksi.

Vuonna 2019 tuli voimaan laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, johon liittyy saavutettavuusvaatimuksia. Koko vuoden 2019 ajan on Oukan sivuston saavutettavuutta parannettu merkittävästi. Myös henkilöstölle on tarjottu useita koulutuksia asiasta. Ainoastaan suorien live-lähetysten striimaamiseen liittyvät tekstitysvaatimukset ovat vielä ratkaisematta. Varsinaisesti saavutettavuusvaatimukset tulevat Oukan sivuston osalta voimaan vuoden 2020 syyskuussa. Uusien sivustojen, kuten Mun Oulun osalta saavutettavuusvaatimus on astunut voimaan jo vuoden 2020 alussa.

Tiedonhallintalaki velvoittaa kaupunkia määrittelemään tiedonhallinnan vastuut ja järjestämään tiedon käsittelyn mahdollisuuksien mukaan sähköisesti, tietoturvallisuus ja tietosuojaa huomioiden. Lain täytäntöönpanon valmistelu aloitettiin vuonna 2019. Tiedon sähköisen säilyttämisen ja sähköisen luovuttamisen edellytyksiä luotiin hankkimalla kaupungille sähköinen säilytysjärjestelmä.

Toimintaympäristön muutokset haastavat entistä voimakkaammin järjeistämään ja nostamaan talousprosessien tuottavuutta. Taloushenkilöstöä eläköityy ja taloushenkilöstön rooli on murroksessa. Tulevaisuusorientaatio tulee vahvistumaan ja enustamisen rooli kasvamaan. Tiedon keräämisestä ja tuottamisesta siirrytään entistä enemmän tiedon analysointiin. Robotiikalla ja koneoppimisella onkin saatavissa tuottavuushyötyjä esim. ostolaskujen käsittelyssä ja raportoinnissa.

Talousprosesseihin liittyviä palveluja ostetaan yhä

enenevässä määrin palvelukeskuksilta. Ostopalvelut vaativat hyvää johtamista ja osaamista myös kaupungin puolelta. Yhteistyö palvelun tuottajan kanssa on jatkuvaa ja vuorovaikutuksen on toimittava.

Valtio pyrkii ohjaamaan ja yhtenäistämään yhä enenevässä määrin myös kuntien talousseurantaa. Valtionkonttorin vetämän automaattisen raportoinnin tavoitteena on mahdollistaa luotettavan, ajantasaisen ja vertailukelpoisen tiedon saaminen kuntien taloudesta. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa taloustiedon tuottamisen ja raportoinnin menettelytapoja ja vähentää kunnille ja kuntayhtymille raportoinnista aiheutuvia kustannuksia.

Kirjanpidon eriyttämisvelvollisuus astuu voimaan 1.1.2020. Kilpailulain neutraliteettisäännöksiin on lisätty kirjanpidon eriyttämisvelvollisuus. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee pitää taloudellisesta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa. Säännöksen myötä julkisyhteisöjen taloudellisen toiminnan läpinäkyvyys paranee merkittävästi ja hinnoittelun markkinaperusteisuutta on mahdollista valvoa myös tilanteessa, jossa julkisyhteisö on yhtiöittänyt samaan yhtiöön sekä taloudellista toimintaa että muuta kuin taloudellista toimintaa.

Maakunta- ja sotevalmistelut jatkuvat ja sote-uudistus vaikuttaa toteutuessaan merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Mahdolliset vaikutukset ja muutokset huomioidaan omistajapoliittisiin linjauksiin, joiden valmistelu aloitetaan vuonna 2020.

Omistajaohjausryhmä on mukana Kuntaliiton ja FCG:n järjestämässä Toimintakykyiset tulevaisuuden kuntakonsernit verkostoprojektissa. Projekti toteutetaan vuosina 2019–2020 ja projektin tavoitteena on koota ja välittää tietoa kaupunkikonsernien toiminnasta sekä tukea konsernijohtamisen ja omistajaohjauksen kehittämistä. Verkostoprojekti on suunnattu etenkin suurten kaupunkien konsernijohtolle ja konsernin tytäryhteisöjen johdolle. Työskentely koostuu valtakunnallisesta vertaistoinnista ja teemakohtaisista asiantuntijaluennoista sekä kaupunkikohtaisten konsernijohtamisen kehittämisen työpajoista. Projekti käy läpi kuntalain ja kuntaliiton suositusten muutostarpeet.

Kansainvälisen tilanteet jännitteet vaikuttavat myös kaupunkien kansainväliseen toimintaan. Oulun kansainvälisten asioiden ryhmä osallistuu Kuntaliiton kansainvälisten asioiden verkoston toimintaan, minkä kautta kokonaiskuva kuntien kansainvälisen toiminnan kentästä pysyy ajan tasalla. Ulkoministeriö on kehottanut kaupunkia kriittisyyteen etenkin Kiinan ja Venäjän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Kaupungin omat intressit täytyy pitää kirkkaina, on oltava selkeä käsitys yhteistyön tavoitteista oman toiminnan näkökulmasta. Kiina todennäköisesti käsittelee Suomea yhtenä kokonaisuutena, jonka kanssa tehtävää yhteistyötä suunnitellaan systemaattisesti. Siksi suomalaisten kaupunkien on hyvä jakaa keskenään tietoa tehtävästä yhteistyöstä.

Euroopan kulttuuripääkaupunkien suunnittelussa ja toteutuksessa siirrytään vuonna 2020 noudattamaan Euroopan unionin vuonna 2014 hyväksymiä uusia pelisääntöjä. Toiminnan eurooppalainen ulottuvuus korostuu entisestään. Hakijakaupungeilta odotetaan panosta Euroopan yhteisten ajankohtaisten haasteiden käsittelemiseen kulttuurin keinoin, yhdessä eurooppalaisten yhteistyökumppanien kanssa. Tämä asettaa uusia vaatimuksia myös hankkeen viestinnälle, jota on toteutettava sekä kotimaisella että eurooppalaisella tasolla.

Mediamailman murros haastoi kaupunkiorganisaation kehittämään viestintäänsä. Sosiaalisen median iso rooli ihmisten elämässä pakottaa kaupungin muuttamaan toimintaansa. Kevästä 2019 alkaen viestinnässä alettiin kehittää omaa digitaalista mediaa, jonka tavoitteena on kuntalaisten parempi palvelu ja monikanavaisempi viestintä. Kaupunki ei enää jatkossa vain palvele mediaa, vaan alkaa itse mediaksi. Mun Oulu -niminen kaupunkimedia näkee päivänvalon ystävänpäivänä 14.2.2020.

Mun Oulu -kaupunkimedia ei ole vain uusi digitaalinen kanava, vaan tuoteperhe. Vuonna 2019 on tehty konseptisuunnitelma Oulu-postin muuttamisesta Mun Oulu -lehdeksi. Neljä kertaa vuodessa joka talouteen jaettava julkaisu on edelleen asukaslehti, mutta painopistettä on siirretty oululaisen identiteetin vahvistamiseen. Lisäksi Mun Oulu -lehti palvelee jatkossa myös Oulussa vierailevia, ei pelkästään kaupunkilaisia. Ikäihmisille kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä Postia Ainoltakin muuttuu vuoden 2020 alussa Mun Ainoksi.

Konsernihallinnon toimintakate alittui 0,18 milj. euroa. Toimintatulot alittuivat 0,18 milj. euroa ja toi-

mintamenot 0,35 milj. euroa. Tulojen osalta alitukset kohdentuivat hankkeiden ja erinäisten projektitoiminnan tuloutuksiin sekä muihin toimintatuottoihin, jotka eivät toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Toimintamenojen alitukset kohdistuivat palvelujen ostoihin yleishallintopalveluissa ja muissa palveluissa yhteensä 0,53 milj. euroa. Toimintamenojen ylitykset kohdistuivat henkilöstömenoihin ja erinäisiin vuokramenoihin yhteensä 0,18 milj. euroa.

Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisten asioiden ryhmän tehtävänä on kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta sekä suhdetoiminta. Ryhmä tukee kaupungin johtoa ja toimialoja niiden kansainvälisessä toiminnassa sekä vastaa kaupunginhallituksen päättämien kansainvälisen toiminnan linjausten toteutumisen seurannasta. Kansainvälisen toiminnan ohjausryhmässä koordinoidaan kansainvälistä toimintaa. Kaupunginjohtajan johtama kansainvälisen toiminnan tiimi linjaa toiminnan painopisteitä. Kansainvälinen toiminta tukee kaupungin elinvoimaisuutta yhteistyöverkoston ja kansainvälisten yhteistyöhankkeiden avulla. Kansainvälinen ryhmä vastaa myös Euroopan kulttuuripääkaupunki-hakemuksen (ECOC) valmistelusta.

Perämerenkaaren yhdistyksen toimintaa on päätetty uudistaa, mutta ratkaisut tulevasta toimintamallista tehdään vuonna 2020. Yhteistyöllä halutaan edelleen vaikuttaa mm työvoiman liikkuvuuden edistämiseen, yhteiseen liikenneverkon edunvalvontatyöhön sekä yhteistyöhön koulutuksen ja kulttuurin alueilla.

Oulu2026 kulttuuripääkaupunkihakemus on koko kaupungin ja seudun yhteinen hanke, osa kaupunkistrategian toimeenpanoa. Vuonna 2019 sen hanketohtajana toimi Piia Rantala-Korhonen ja ohjelmajohtajana Samu Forsblom. Osana hakuprosessia on selvitetty säätiön perustamisesta kulttuuripääkaupungin toteuttajaorganisaatioksi, mikäli Oulu valitaan kulttuuripääkaupungiksi.

Luovien neuvonantajien työstämät Oulu2026-tema Kulttuuri-ilmastonmuutos julkistettiin helmikuun alussa Oulussa ja Helsingissä. Oulu2026-hankkeen tueksi käynnistyi hankkeita ulkopuolisella rahoituksella etenkin hankkeen eurooppalaisen yhteistyön kehittämiseksi. Vuoden loppuun mennessä 32 kuntaa Pohjois-Pohjanmaalta, Kainuusta ja Lapista oli tehnyt virallisen päätöksen osallistua Oulu2026-hankkeeseen.

Oulu2026-hankkeen eurooppalaista ulottuvuutta rakennettiin systemaattisesti, aiesopimukset allekirjoitettiin yhdeksän eurooppalaisen kaupungin kanssa vuoden aikana. Oulu2026 tiimi tutustui vuoden aikana Plovdiv2019, Matera2019, Rijeka2020, Tallinna2011 ja Tartu2024 kulttuuripääkaupunkien toimintaan. Oulu2026 kutsuttiin mukaan ECoC-hakija-kaupunkien Culture Next –verkostoon.

Vuoden 2019 aikana kansainvälisten asioiden ryhmässä valmisteltiin mm. seuraavia kansainvälisiä tilaisuuksia; "Can ECoC save the World"-konferenssi maaliskuussa, LUCI (Lighting Urban Community International) City Under Microscope -tapahtuma marraskuussa sekä Oulu Boost Event: Upscaling Digital Solutions in Cities -tapahtuma joulukuussa.

Kaupunki oli aktiivinen jäsen mm. seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä: Perämerenkaaren yhdistys, Eurocities, Arctic Europe –verkosto, UDN (Urban Development Network), EIP on AHA (European Innovation Partnership on Active Healthy Aging) LUCI (Lighting Urban Community International), NSPA (Northern Sparsely Populated Areas), Culture Next.

Edunvalvonta

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto yhteistyössä seudun kuntien ja muiden alueen toimijoiden kanssa ovat toteuttaneet Oulun seudun yhteistä edunvalvonnan toimintamallia. Vuoden 2019 aikana on vaikutettu hallitusohjelmaan ja sen toimenpiteiden toteuttamiseen. Oulun kaupungin omassa vaikuttamistyössä on korostunut sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen, valtakunnalliset logistiikka hankkeet (valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja Suomirata -hankeyhtiö) sivistys- ja kulttuuripalvelut, elinkeinot, työllisyys ja innovaatiot sekä kuntatalous. EU-tason vaikuttamisen painopisteet ovat alue- ja kaupunkipolitiikka, innovaatio- ja tutkimus- sekä investointipolitiikka, TEN-T-ydinverkkokäytävä sekä digitalisaatio.

Vuonna 2019 aikana tehtiin nykyisen Oulun innovaatioallianssin sopimuskauden arviointi ja kehittämissuunnitelma, jonka perusteella toiminnan sisältöä terävöitettiin sopimuksen loppuajalle 2019-20. Kokonaisuuden osalta Vetovoimainen pohjoinen ekosysteemin teemat (EU:n kulttuuripääkaupunkiprosessi, Kampuskehitys ja keskustan investoinnit) jatkavat erillisprojekteina. Tämän ekosysteemin lakatessa sen tilalle viidenneksi panostuskohteeksi

aloitettiin selvitys "Osaava työvoima ja elinikäinen oppiminen ekosysteemistä". Muissa neljässä ekosysteemeissä syksyn 2019 aikana käynnistettiin useita uusia avauksia, jotka tähtäävät merkittävän uuden liiketoiminnan syntymiseen (mm. akkuteknologian sekä automotive yritysclusterin kehitys). Ekosysteemien palvelutapahtumiin osallistui v. 2019 lähes 1400 yritystä ja hankkeissa oli mukana 210 yritystä maksavina kumppaneina. Vuoden lopussa päätettiin selvittää seuraavan yhteistyösopimuksen sisältö vuosille 2021-27 EU- ja kansallisia ohjelmiin valmistautumisen vuoksi.

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksen yksi keskeinen tehtävä on konsernirakenteen ja liiketoiminnan kehittäminen. Omistajaohjaus valmisteli muun muassa Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden katu- ja viherpalveluiden tehtävien siirtämisen Oulun Infra -liikelaitokseen, Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen aterioiden valmistuksen keskittämisen Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle ja Työterveys Virta Oy:n myymistä ja työterveyspalvelujen kilpailuttamista. Kiinteistöomistusten keskittäminen kaupungin tytäryhtiölle Potential Toimitilat Oy:lle eteni ja kaupan ehdot sovittiin loppuvuodesta.

Omistajaohjaus valmisteli ensimmäisen kerran Yhteiskuntavastuu Oulun kaupungin tytäryhtiöissä -raportin ja raportti lähetettiin tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle. Raportin tavoitteena on kuvata Oulun kaupungin tytäryhtiöiden yhteiskuntavastuuta ja sen tämänhetkistä tilaa. Omistajaohjaus valmisteli raportin pohjautuen tytäryhtiöiden yhteiskuntavastuuraportointiin. Raportti keskittyy omistajaohjauksen ja tytäryhtiöiden keskeisiin yhteiskuntavastuun aiheisiin.

Omistajaohjaukselle kuuluu konsernijaoston valmistelija - ja sihteeritehtävät. Konsernijaosto kokoontui vuoden aikana 15 kertaa ja teki päätökset 85 asiasta. Tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan ohjauksen ja valvonnan osalta valmisteltiin yhtiökokouksissa käsiteltävien asioiden omistajan evästyksiset yhtiökokousedustajille, vuosittain laadittava tytäryhteisöraportti ja tytäryhteisöjen neljännesvuositietojen katsaukset. Omistajaohjauskeskustelut pidettiin konsernijaostossa merkittävimpien tytäryhteisöjen kanssa ja talousjohtajan johdolla muiden tytäryhteisöjen osalta. Tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet valmisteltiin syksyllä.

Omistajaohjaus toimii investointikohteiden hankeselvitystyöryhmien puheenjohtajana. Vuoden 2019 aikana tällaisia työryhmiä oli 24, joista osa jatkaa vuodelle 2020. Omistajaohjausryhmän vastuulla on maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) laadinta. MATO -raportti valmistui syksyllä 2019. Ryhmä valmisteli myös toimitilojen yleiset vuokraus- ja hinnoitteluperiaatteet.

Omistajaohjausryhmän tehtävänä on myös kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen. Tehtävän toteuttamista varten asetettiin lokakuussa 2012 kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä (KORI-työryhmä), jonka puheenjohtajuus ja sihteeritehtävät kuuluvat omistajaohjausryhmälle. Työryhmän tehtävänä on kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi, kehittäminen ja tukeminen sekä merkittävien riskien kokominen ja arviointi. Työryhmä kokoontui 11 kertaa vuonna 2019 ja valmisteli muun muassa Oulun kaupungin talousarvioon konsernin riskianalyysin ja tilinpäätökseen arvion merkittävimmistä riskeistä sekä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä. Työryhmälle esittelivät riskienhallintaansa Oulun Sata Oy, Oulun Digi -liikelaitos, Oulun Tilapalvelut -liikelaitos ja Oulun Kaupunginteatteri Oy. Työryhmä koostuu konsernihallinnon asiantuntijoista.

Henkilöstöohjaus

Kaupungin henkilöstöohjelman toteuttamista jatkettiin aktiivisesti. Ohjelman osa-alueita ovat johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi. Muutosohjelma Oulu2020 toimeenpanoon liittyvää hallinto- ja asiantuntijatehtäviä koskevaa selvitystyötä (Haka) jatkettiin v. 2019.

Palkkojen yhdenmukaistamista tehtiin laajasti. Tämä tapahtui merkittävältä osin virka- ja työehtosopimusten mukaisten järjestelyerien puitteissa, jotka maksettiin takautuvasti 1.1.2019 lukien. Samassa yhteydessä laadittiin KVTES:n soveltamisalalla hinnoittele mattomien ja hallinnon eräiden asiantuntijatehtävien palkkausjärjestelmä. Palkkoja korotettiin myös työ- ja virkaehtosopimusten mukaisilla yleiskorotuksilla 1.4.2019. Tehtäväkuvia päivitettiin ja tehtiin tarpeen mukaan työn vaativuuden arviointia.

Kaupunginhallituksen päätökseen 28.5.2013 § 339 perustuvaa täyttölupamenettelyä ja palkka-asioiden keskittämistä jatkettiin. Henkilöstökustannusten alentamiseksi työntekijäjärjestöjen kanssa neu-

voteltiin työntekijöiden mahdollisuudesta vaihtaa halutessaan lomarahat vapaaksi. Työntekijäjärjestöt eivät kuitenkaan antaneet suostumustaan järjestelyn käyttöönottoon. Myös vuokratyövoiman ja palvelujen oston periaatteita sekä linjauksia tarkasteltiin henkilöstöjärjestöjen kanssa. Niitä ei päädytty muuttamaan.

Työkykyjohtaminen mielletään yhä paremmin osana esimiestyötä ja johtamista. Esimies vie työkykyjohtamisen toimenpiteitä käytäntöön apunaan Kunta 10 kyselyn tutkimustulokset sekä kaupungin ohjeet ja toimintamallit. Ennakoivan hyvinvoinnin mallia ja siihen liittyviä konkreettisia tavoitteita on lähdetty työstämään eri ryhmissä. Konsernihallinnon yhteisenä tavoitteena on työyhteisötaitojen kehittäminen. Yhteisiä pelisääntöjä luotiin koko konsernihallinnon yhteisessä työpajassa. Myös työntekijän vastuuta itsensä johtamisesta ja omasta terveydestään on korostettu mm. tarjoamalla erilaisia valmennuksia oman hyvinvoinnin parantamiseksi.

Ouka DW:n työkykyjohtamisen raportoinnin avulla on seurattu tunnuslukuja ja trendejä. Niiden avulla ennakoitaan ja suunnataan toimenpiteitä muutoksiin ja kehittämisen kohteisiin. Konsernihallinto seuraa tavoitteiden toteutumista vuosiraportoinnin kautta.

Vuoden 2019 aikana käytiin Kunta10 tulokset läpi toimialakohtaisesti työnjohtoalueittain. Konsernihallinnossa on sovittu esimiesalueittain kehittämistoimenpiteet. Koko konsernihallinnon osalta on sovittu Kunta10 kyselyn yhteisiksi kehittämiskohteiksi työyhteisötaitojen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Syksyn 2020 aikana tullaan tekemään Kunta10 -työhyvinvointikysely koko kaupungin henkilöstölle.

Varautumissuunnitelmia on testattu ja kehitetty osallistumalla valtakunnalliseen valmiusharjoitukseen sekä paikallisella harjoittelulla. Painopiste on ollut erilaisissa suuronnettomuuksissa. Turvallisuuden osalta on kehitetty suurten yleisötilaisuuksien turvallisuutta yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Kaupungin sisäisten työyhteisösovittelijoiden kouluttaminen työsuojelutoimijoista tukee henkilöstöohjelman työyhteisötaidot ja aito yhteistoiminta-tavoitetta ja hyvän käytöksen oppaan kirjausta sovitte l un käytöstä. Sovittelua käytetään työyhteisöjen konfliktien ja kehittämishaasteiden ratkaisuun. Tavoitteena on, että tilanteen osapuolet oppivat ja hakevat itse ratkaisuja. Sovittelijapari ei ratkaise työ-

yhteisön ongelmia, vaan tukee kehittämisprosessia ja sovinnon löytymistä. Uuden toimintatavan yleistyminen ja soveltuvuutta erilaisiin tilanteisiin seurataan. Konsernihallinnosta yksi henkilö koulutettiin työyhteisösovittelijaksi.

Uusien liikelaitosten (Oulun Infra ja Tilapalvelut) perustamisen yhteydessä työsuojeluvaltuutettujen toimialueet pidettiin entisellään, eikä toimialueita tarkistettu organisaatiomuutosten vuoksi.

Työturvallisuusilmoitusten ilmoittamista yhdenmuikaistettiin edelleen, ainoa käytettävä järjestelmä on HaiPro/WPro, joka on samaa järjestelmää eri tarpeisiin räätälöitynä. TTT-työturvallisuustietojärjestelmän kilpailutusprosessi aloitettiin Monetra Oulu Oy johdolla kahden suuren kaupungin tarpeiden pohjalta. Työtaturman sattua hoitoon pääsemistä nopeutettiin työterveyshuollon työtaturmajoukon (puhelinpalvelu) ja Fennian omahoitajapalvelun käyttöönotolla. Tavoitteena on, että vahingoittunut pääsee viipymättä vahingon mukaiseen hoitoon. Isokadun sisäilmaoireiden syytä selvitettiin sisäilmakyselyllä, sisäilma- ja ilmanvaihtomittauksilla, ilmanvaihtokoneiden ohjausta säädettiin ja tilaratkaisuja tarkistettiin.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Konsernihallinnossa on käytössä henkilöstön hyvinvointia edistävät kaupunkitasoiset toimintamallit ja ohjeet, mm. varhainen tuki, korvaava työ, uudelleensijoittumisen ohjeet, työterveyden toimintasuunnitelma, työuupumuksen tunnistamis- ja toimintaopas, hyvän käytöksen opas. Henkilöstön hyvinvointia on tuettu myös Smartum liikunta- ja kulttuuriedulla sekä liikunta- ja elintapaohjauksella.

Kaupunkitason henkilöstöhallinnon ohjeita ja oppaita mm. työmatkoihin, sivutoimiin, henkilöstöhallinnon päätös-menettelyihin sekä etätööhön liittyen päivitettiin. Uusia ohjeita valmistui: Oulun kaupungin työntekijän opas (kaupunkitasoinen perehdytysopas) ja ohje huomautuksen ja varoituksen antamisesta.

Ammattitaitoisen rekrytoinnin tueksi laadittiin myös kaupunkitasoinen rekrytointiopas, kilpailutettiin rekrytointikonsultit, järjestettiin työhaastattelukoulutuksia sekä aloitettiin rekrytointimarkkinoinnin kehittäminen. Konsernihallinnossa kokeiltiin anonyymiä rekrytointia. Positiivisen työnantajamielikuvan edistämiseen kiinnitettiin erityistä huomiota

mm. oppilaitosyhteistyössä.

Konsernihallinnon henkilöstö osallistui aktiivisesti mm. keskitetyn koulutuksen järjestämiin koulutuksiin, esim. tietosuoja- ja tietoturva, hankinta, viestintä, projektit. Digiosaamisen vahvistamiseksi osallistuttiin koulutuksiin ja hyödynnettiin itseopiskelumahdollisuuksia. Esimiestaitoja kehitettiin mm. osallistamalla Oulun kaupungin esimiespassivalmennukseen. Konsernihallinnosta kaksi esimiestä suoritti valmennuksen v. 2019.

Henkilöstön määrää, työpanosta, tapaturmia, sairauspoissaoloja ja henkilöstökustannuksia seurattiin kuukausitasolla. Henkilöstösuunnittelua kehitetään tiiviissä yhteistyössä taloushallinnon asiantuntijoiden kanssa.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, joka toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Sen tehtävänä on tuottaa lisäarvoa kaupunginjohdolle päätöksenteon tueksi ja avustaa johtoa heidän valvontavelvoitteensa toteutuksessa. Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään tarkemmin sisäisen tarkastuksen tehtävät ja toiminta.

Tarkastustoimikunta on kaupunginhallituksen alainen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja tehokkuutta arvioiva ja kehittävä toimielin. Sen tehtävänä on mm. valmistella sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan selonteot kaupungin toimintakertomukseen. Tarkastustoimikunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2019.

Sisäinen tarkastus raportoi toimintaohjeensa mukaisesti kirjallisesti puolivuositain tekemiensä arviointien ja tarkastusten tuloksista sekä kehittämissuosituksista tarkastustoimikunnalle, kaupunginjohtajalle ja tilintarkastajille. Pääpaino vuoden 2019 arviointi- ja tarkastustyössä oli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen toimivuuden ja tulokellisuuden sekä hyvän hallintotavan toteutuminen johtamis- ja toimintaprosesseissa.

Tarkastustyön lisäksi sisäinen tarkastus on osallistunut valvonnan asiantuntijana eri työryhmiin (mm. kaupungin eettisten ohjeiden laatiminen). Sisäinen tarkastus osallistunut suurten kaupunkien sisäisten tarkastajien kaksipäiväiseen seminaaritapaamiseen kesäkuussa ja Julkishallinnon tarkastajien opinto-

päiville syyskuussa.

Sisäisen tarkastuksen kehittämisessä on panostettu osaamisen vahvistamiseen, raportoinnin kehittämiseen, uusien työmenetelmien ja -työkalujen hyödyntämiseen sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastustyön koordinoinnin ja yhteistyön vahvistamiseen. Kehittämistyön tarkoituksena on varmistaa laadukas arviointi- ja tarkastustyö. Tavoitteet ovat toteutuneet.

Asianhallinta

Asianhallinta-ryhmän tehtävänä on vastata asianhallinnan ja arkistotoimen lakisäätöisestä järjestämisestä sekä näihin kohdistuvasta konserniohjauksesta. Vuonna 2019 on järjestetty koulutusta liittyen asianhallintajärjestelmän käyttöön, viranomaisen asiakirjojen arkistointiin sekä tiedonhallintalakiin. Tiedonhallintalain täytäntöönpanoa varten kaupunginjohtaja nimitti projektiryhmän, jota vetää asianhallintapäällikkö. Lain täytäntöönpanon projekti kestää vuoteen 2024 asti.

Asianhallinta on edistänyt sähköisiä toimintatapoja lähinnä osallistumalla toimialojen tiedonohjaussuunnitelma-projekteihin. Tiedonohjaussuunnitelmien hyväksyntä on delegoitu asianhallintapäällikölle. Vuonna 2019 asianhallinta osallistui lisäksi yhteen ohjelmistorobotiikkahankkeeseen.

Vuonna 2019 asianhallinta hankki yhteistyössä Oulun Digi -liikelaitoksen kanssa sähköisen säilytysjärjestelmän pitkään ja pysyvästi säilytettävää sähköistä aineistoa varten sekä säilytysjärjestelmän kanssa yhteensopivan sähköisen allekirjoitusratkaisun. Hankinta mahdollistaa tiettyjen toimintaprosessien sähköistämisen kokonaan.

Viestintä

Vuosi 2019 käynnistyi viestintäjohtajan rekrytoinnilla. Sanna Keskinen siirryttyä Kainuun Sanomien päätoimittajaksi viestintäjohtajaksi valittiin Demokraatin päätoimittaja Mikko Salmi. Hän aloitti tehtävässä huhtikuun alussa.

Mediamailman murros haastoi kertomusvuonna myös kaupunkiorganisaation kehittämään viestintäänsä. Sosiaalisen median iso rooli ihmisten elämässä pakottaa kaupunginkin muuttamaan toimintaansa. Kevästä 2019 alkaen viestinnässä alettiin kehittää omaa digitaalista mediaa, jonka tavoitteena on kuntalaisten parempi palvelu ja monikana-

vaisempi viestintä. Kaupunki ei enää jatkossa vain palvele mediaa, vaan alkaa itse mediaksi. Mun Oulu -niminen kaupunkimedia näkee päivänvalon ystävänpäivänä 14.2.2020.

Yhteistyötä BusinessOulun tapahtuma- ja markkinointiyksikön kanssa kehitettiin kertomusvuoden aikana. Syksystä alkaen viestintäjohtaja otti ohjausvastuun yksikön toiminnasta. Konkreettisia tuloksia olivat koko Oulua koskevan tapahtumakalenterin hankintaprosessi sekä tiivis yhteistyö kaupunkimarkkinoinnin kärkihankkeiden suhteen.

Vuoden 2019 syksyllä kaupunginjohtaja nimesi työryhmän kaupunkibrändin uudistamista varten. Tavoitteena on, että uusi kaupunkibrändi julkaistaan syksyllä 2021. Brändityöhön on tarkoitus saada mukaan kattavasti kuntalaisia, yrityksiä ja yhteisöjä. Tavoittelemme Euroopan kulttuuripääkaupunkitasta vuodeksi 2026. Koko brändityön juurena on hankkeen slogan "kulttuuri-ilmastonmuutos". Haluamme viestinnällisesti olla luomassa luovempaa, pehmeämpää, vapaampaa ja henkisesti rikkaampaa Oulua.

Mediaa palveltiin muun muassa tiedotteilla, suorilla videolähetyksillä valtuuston kokouksista, juttuvinkkeillä ja etsimällä asiantuntijoita vastaamaan median kysymyksiin. Lisäksi Oulu osallistui pilottihankkeeseen, jossa Oulun kaupunki oli rahoittamassa MustRead-verkkomedian Oulun kirjeenvaihtajan palkkaamista. Kokeilu muuttuu pysyväksi vuoden 2020 alusta.

Vuoden 2018 joulukuussa Oulussa paljastuneet seksuaalirikostapaukset aiheuttivat suuren kriisiviestinnän haasteen, joka jatkui koko vuoden ajan. Tilannetta hallitsemaan perustettiin Turvallinen Oulu -hanke, jossa viestinnällä on iso osuus. Syksyllä järjestettiin mm. Gutzy go -videotyöpajoja, joissa tehtiin kymmenittäin videoita tukemaan yhteisöllisyyttä ja välittämistä. Myös kriisiviestinnän ohjeet ja suunnitelmat päivitettiin. Keväällä järjestettiin Jäätäväniminen kriisitilanneharjoitus, jossa viestinnällä oli merkittävä osuus.

Asukkaille viestittiin paitsi median välityksellä myös aktiivisesti verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavia hyödyntäen. Ouka.fi-verkkosivusto esiintyi Googlen hakutuloksissa 45,6 miljoonaa kertaa. Hakutuloksia klikattiin 5,09 miljoonaa kertaa. Klikatuimmat hakusanat olivat: ouka, oulun kirjasto, oulun kaupunki, Ritaharjun ja Metsokankaan koulu.

Sosiaalisen median kanavista Facebookissa Oulu ylitti 20 000 seuraajan rajan. Instagramissa seuraajia on yli 13 000, Twitterissä 9000 ja LinkedIn-palvelussa 2000. Youtube-kanavan tilaajia on 1300.

Facebookin rooli asiakaspalvelutyössä on kasvanut ja sitä kautta tulee Oulu10:n asiakasneuvojille säännöllisesti kysymyksiä yksityisviesteinä. Viesteihin vastaamisaika on keskimäärin kaksi päivää. Vastausaika pidentävät viikonloput, jolloin asiakasneuvojat eivät ole töissä.

Oulun kaupungin verkkosivut (www.ouka.fi) toimivat jatkuvana ja ajantasaisena informaatiokanavana kuntalaisille ja eri kohderyhmille. Saavutettavuuden eteen tehtiin kertomusvuonna paljon toimenpiteitä. Saavutettavuuden parantamisen tavoitteena on, että mahdollisimman moni ihminen voi käyttää verkkopalvelua mahdollisimman helposti. Verkkosivuston laatutyötä tehtiin ylläpitäjien koulutusten ja sivuston teknisten parannusten avulla.

Viestintä oli mukana järjestämässä kaupungin työntekijöille lukuisia viestintäkoulutuksia. Aiheina olivat muun muassa saavutettavuus verkkopalveluissa, asiantuntijana toimiminen sosiaalisessa mediassa sekä median kohtaamiseen liittyvä koulutus.

Vuonna 2019 käynnistettiin Akkuna-intranetin uudistustyö yhteistyössä Oulun Digin kanssa. Uusi Akkunan mahdollistaa paikasta riippumattoman työskentelyn ja toimivat ryhmätyöskentelymahdollisuudet Teams-sovelluksen kautta. Uusi Akkuna parantaa erityisesti mobiilikäytön mahdollisuuksia. Akkuna-uudistuksessa huomioidaan myös lain edellyttämät saavutettavuusvaatimukset. Uusi Akkuna julkaistaan 10.8.2020.

Vuosina 2016-2017 aloitettua imagokampanjaa (Oulu-valokuvakapanjana Helsingin Rautatientorin metroasemalla) jatkettiin edelleen vuonna 2019. Kampanjan teemana oli Oulun Suurlähettiläs, jonka roolissa nähtiin oululaistaustainen näyttelijä Ernest Lawson. Kampanjan avaus toteutettiin Kampin kauppakeskuksessa kesäkuun alussa ja painopisteenä olivat opiskelijat. Haluamme luoda Oulusta opiskelijaystävällisen kaupungin, joka olisi vaihtoehto myös pääkaupunkiseudun nuorille. Kampanjan pääasiallisena alustana olivat sosiaalisen median kanavat. Imagokampanja toteutettiin tiiviissä yhteistyössä BusinessOulun ja Oulun seudun markkinoinnin kanssa.

Oulun2026-hankkeen viestintätoimia jatkettiin koko vuoden 2019 ajan. Vuoden aikana Oulu2026:n uutisista ja tapahtumista viestittiin monikanavaisesti. Medioissa printtijuttuja julkaistiin yli 50 kappaletta. Kulttuurin uutiskirjettä kehitettiin, Oulu2026:n alle, jossa tällä hetkellä yli 1000 vastaanottajaa, myös sisäinen tiedonkulku ulotettiin päättäjiin, muun muassa kaupunginvaltuustoon ja johtokuntiin. Hankkeen kriittinen vaihe on 24.6.2020, jolloin selviää, onko Oulu mukana hakuprosessin toisessa vaiheessa. Kulttuuripääkaupunkititteli ratkeaa lopullisesti vuoden 2021 elokuussa.

Talous

Talouden ohjauksen kannalta ydinprosesseja ja -tehtäviä ovat koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, talouden ja toiminnan seurannan ja raportoinnin ohjaus sekä kehittäminen, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen sekä controller- palvelut. Talouden tehtävänä on omistajapoliittisten linjausten vaikutusten selvittäminen sekä toimeenpano talouden suunnittelun, seurannan ja raportoinnin näkökulmasta.

Monetra Oy:n ja kaupungin yhteinen ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Ohjausryhmän kautta tapahtuu koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kokonaistuottavuuden kehittäminen. Erilliset operatiiviset yhteistyöryhmät kokoontuvat tiiviimmin vuoden aikana.

Kaupungin yhtenä tavoitteena on digitaalisuuden edistäminen. Kehittämissuunnitelman valmistelu aloitettiin yhteistyössä Oulun Digin kanssa vuoden 2019 kevään aikana. Kehittämissuunnitelman valmistelu keskeytettiin ja jätettiin odottamaan Haka-projektista mahdollisesti aiheutuvia muutoksia. Valmistelua jatketaan vuoden 2020 aikana, kun Haka-projektin tuloksista saadaan tarkempaa tietoa. Suunnitelma tulee kattamaan toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näkemyksen pidemmän tähtäimen tavoitetilaan.

Taloussuunnittelujärjestelmän kehitystyötä jatkettiin ja tehtiin ensimmäinen laajempi versiokorotus vuoden 2017 käyttöönoton jälkeen. Järjestelmässä siirryttiin SaaS-pohjaiseen lisensointimalliin. Versiokorotuksen yhteydessä kiinnitettiin huomioita käy-

tettävyyden parantumiseen. Versiokorotuksen yhteydessä kaupungin ja Monetra Oulu Oy:n osaamista on parannettu ja vähennetty riippuvuutta ulkoisesta toimittajasta.

Taloussuunnittelujärjestelmän käytön laajentamista pilotoidaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannuslaskentaan liittyen osana valtionvarainministeriön kuntatieto-ohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja yhteisesti määritettyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omissa kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissaan. Kuntatieto-ohjelmaa koskeva valtakunnallinen muutos astuu voimaan vuoden 2020 alussa ja tähän mennessä kuntien ja kuntayhtymien on varauduttava vaadittaviin tietojärjestelmä- ja raportointimuutoksiin. Kaupunki on saanut vuonna 2019 valtiovarainministeriön avustuksen pilottivaiheen jatkoprojektiin kustannuslaskennan kehittämistä varten. Oulun kaupunki jatkaa kustannuslaskennan kehittämistä ja raportointia Kuntatieto-ohjelman vaatimusten mukaisesti.

Tietovarastoon kootaan monipuolista talous- ja toimintatietoa useilta toiminta-alueilta. Tietovarasto ja tiedon laatu ovat keskeisessä roolissa johtamisen ja analysoinnin kehittämisessä. OukaDW -tietovarastoon on tuotu konsernitilinpäätösohjelmasta FPM tiedot ja näin mahdollistetaan konsernitason raporttien ja konsernin tytäryhteisöjen yhtiökohtaisten raporttien kehittäminen. Lisäksi tietovarastoa hyödyntäen on rakennettu jako arvonlisäveron palautus- ja vähennysjärjestelmään, joka aikaisemmin hoidettiin exceleillä. Vuonna 2019 määriteltiin robotiikan hyödyntäminen kuukausiraportoinnissa. Ensimmäisessä vaiheessa robotiikkaa hyödynnetään rahoituksen tietojen siirrossa (kassavarat, rahoitusarvopaperit, lainat, sijoitukset).

Suomi.fi-koordinaatioryhmä koordinoi ja toimii ohjausryhmänä Suomi.fi-palvelujen käyttöönotoissa. Talouden tehtävänä Suomi.fi-koordinaatioryhmässä on varmistaa talousprosessien (kirjanpito ja myyntireskontra) oikeellisuus ja käytettävyyden muun muassa verkkokauppojen ja vaatimusmäärittelyvaiheessa olevan eAsiointin osalta.

Vanhan yleislaskutusohjelman tuki on loppunut keväällä 2019. Myyntilaskutusprojektin tehtävänä on selvittää, määritellä, hankkia ja käyttöönottaa uusi yleislaskutusohjelma ja toiminnallisuudet kaupungin ulkoiseen ja sisäiseen laskutukseen. Uusi yleis-

laskutusohjelma tulee olemaan Monetra Oulu Oy:n omistama Intime-laskutus. Järjestelmän käyttöönotto tapahtuu keväällä 2020. Projektin yhteydessä tarkastellaan myös asiakkuuksien hallintaa.

Rahoitus

Varainhankinta toteutui valtuuston linjaamien periaatteiden mukaisesti. Rahoituslähteiden hyödyntäminen jatkui edellisvuosien mukaisena. Nettolainanotto oli 55,7 miljoonaa euroa, johon sisältyi alkuvuonna nostettu 30 miljoonan euron pitkäaikainen velkakirjalaina Euroopan Investointipankin (EIP) puitelainaohjelmasta ja 52 miljoonan euron rahoitus kuntatodistusohjelmasta. Epänormaalin alhaisena jatkunut korkotaso mahdollisti edullisen varainhankinnan. Lainojen suojausaste laski 60 prosentista 55,2 prosenttiin, koska lyhytaikainen varainhankinta lisääntyi. Euribor-korkojen alhaisuus ja laskenut korkokäyrä nostivat korkosuojausten negatiivisia markkina-arvoja. Maksuvalmiuden turvaamisessa onnistuttiin konsernitilin ja kuntatodistusohjelman ansioista. Historiallisen alhaiselle tasolle laskenut korko nosti korkosijoitusten markkina-arvoa. Myös osakemarkkinat kehittyivät myönteisesti, joten kokonaisuutena sijoitukset tuottivat paremmin kuin edellisenä vuonna.

Kaupunkistrategia, kehittämisen ja hankintojen ohjaus

Kaupunkistrategian toimeenpanoa täsmennettiin kaupunginhallituksen hyväksymillä elinvoimaa edistävillä strategisilla kärkihankkeilla ja asukkaiden hyvinvointia edistävillä painopisteillä. Vuonna 2019 hyväksyttiin kaupunkistrategiaa toteuttamisohjelmista Ympäristöohjelma 2026 – kohti hiilineutraalia Oulu. Muutosohjelma Oulu 2020 toimeenpanoa jatkettiin huomioiden Sote- ja maakuntaudistuksen kaatuminen.

Vuonna 2019 kaupunginhallituksen alaisen toimikunnan valmisteluna toteutettiin ylimmän poliittisen ja viranhaltijajohtamisen toimivuuden arviointi sekä laadittiin selvitys pormestarialleista. Valmistelu toteutettiin hyödyntäen Kuntaliiton Uuden sukupolven organisaatiot (USO5) -verkostohanketta. Nykyisen johtamisjärjestelmän kehitystoimenpiteet käynnistettiin ja työ jatkuu v. 2020.

Projekti- ja hanketoiminnan hallinnoinnin ja ohjauksen tueksi otetun salkunhallintatyökalun Bägän käyttöönotto jatkui keskitetyissä koulutustilaisuuksissa ja

hallintokunnissa järjestetyissä perehdytystilaisuuksissa ja työpajoissa. Vuodenvaihteessa salkussa oli lähes 400 kaupungin omaa ja yhteistyökumppaneiden hallinnoimaa ja toteuttamaa hanketta. Bägän kehittämistyö jatkuu 2020. Muissa henkilöstölle järjestetyissä projektikoulutuksissa keskityttiin muun muassa projektin suunnitteluun sekä nopeiden kekeilujen ja palvelumuotoilun hyödyntämiseen projekteissa.

Elokuussa hyväksytyin uuden ympäristöohjelman salkulla on vastaisuudessa neljä painopistettä aiemman kolmen sijaan. Digitaalinen Oulu –ohjelma valmistui päätöksentekoon vietäväksi ja sen salkku päivitetään, kun kaupunginhallitus on päättänyt ohjelmasta vuoden 2020 alussa. Kaupunkikulttuurin salkku päivitetään, kun valtuusto on päättänyt kulttuuristrategiasta. Kulttuuristrategiatyö perustuu kulttuuripääkaupunki -hakuun.

Suoran kansainvälisen hankerahoituksen osaamista lisättiin työskentelemällä edellisenä vuonna käynnistyneissä Horizon -hankkeissa ja jakamalla kokemuksia kansainvälisistä hankkeista yhteistyössä Oulun yliopiston ja Oulun Ammattikorkeakoulun kanssa. Joulukuussa valmistui kaupungin projektioppaan päivittäminen, Projektiopas 2020 – Käsikirja Oulun kaupungin projekteille.

Hankintojen ohjaus ja kehittäminen tukee Hankintaohjelman toimeenpanoa kaikissa neljässä ohjelman päämäärässä. Erityinen pääpaino vuonna 2019 oli hankintaosaamisen varmistaminen ja hankinnan tietopohjan ja raportoinnin kehittäminen sekä yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys. Hankintakoulutuksia järjestettiin keskitetysti, säännöllisesti ja monimuotoisesti. Hankintojen tietopohjan parantamiseksi tuettiin Oulun kaupungin toimialojen hankintatyökalujen käyttöä säännöllisillä koulutuksilla, Monetra Oulu Oy hankintapalveluiden pääkäyttäjätuella sekä prosessi- ja järjestelmäkehitystyöllä. Yhteiskuntavastuun ja kestävä kehityksen edistämiseksi toteutet-

tiin yhteistyössä Motiva Oy ja Keino-osaamiskeskukseen kanssa nykytilakartoitus sekä myötävaikutettiin kansallisiin Green Deal sopimuksiin osallistumista. Hankintaohjelman päämääriin sisältyvien tavoitteiden saavuttamista edistettiin laajalla julkisen sektorin kansallisella yhteistyöllä mm. Valtiovarainministeriön ja Suomen kuntaliiton Vaikuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelman (Hankinta-Suomi) ja Keino-osaamiskeskukseen eri tahojen kanssa. Hankintaohjelman tavoitteiden toteutuminen raportoitiin kaupunginhallitukselle 16.12.2019 §417.

Tiedolla johtamisen kehittäminen

Poikkihallinnollisen kehitystyön painopisteinä olivat tiedolla johtamisen toimintamallin jatkokehitys, yhteinen toimintaympäristöanalyysi sekä toiminnan laatu ja -arviointityö. Akkunan tietoportaalaa päivitetään säännöllisesti tietopalvelujen kokoamalla toimintaympäristö- ja tutkimustiedolla. Vuoden aikana valmistui muuttoliiketutkimus Oulun yliopiston kanssa.

Alueellisen hyvinvointimittariston ja kuvausten laadinta käynnistettiin yhteistyössä Hyvinvointipalveluiden sekä Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Työssä hyödynnetään myös paikkatietokuvauksia. Selvitys valmistuu v. 2020 ja sitä hyödynnetään jatkossa mm. hyvinvointikertomuksen laadinnassa ja hyvinvointijohtamisen tukena.

Kansallisen Suomi.fi-palvelutietovarannon (PTV) kehittämistä jatkettiin sisältöjen laatua ja laajuutta parantamalla entistä asiakaslähtöisemmiksi. Oulun kaupunki osallistui myös palvelutietovarannon tietojärjestelmän kansalliseen kehittämiseen.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneiden sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	97	97	109	109	109
Tilapäiset	16	24	17	25	75
Yhteensä	113	121	126	134	184
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-9		10	3
Organisatoriset muutokset		-4			
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	91	90	76	80	81
Tilapäiset	16	20	17	21	52
Yhteensä	107	110	93	100	133
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-5 718	-5 852	-5 978	-6 130	-7 726
Eläkekulut	-1 043	-1 013	-1 046	-1 143	-1 872
Muut henkilösivukulut	-199	-205	-244	-300	-689
Yhteensä	-6 960	-7 070	-7 268	-7 573	-10 287

Konsernihallinnon henkilöstön palkallinen työpanos kasvoi 2,8 % (3 henkilöä) talousarvioon nähden. Kasvu kohdistui määräaikaisten tehtävien lisäresursointiin hankintojen ohjauksessa ja kehittämisessä se-

kä viestinnässä. Vakituisten palkallisen työpanoksen määrä sisältää konsernihallinnon johdon sihteerit (4 henkilöä). Johdon sihteerien siirtyminen Monetra Oulu Oy:öön viivästyivät vuodelle 2020.

Kehittämissalkut

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	1 800	-1 505	295	0	-295	0	0
Toimintakulut	-3 000	1 768	-1 232	-508	724	41	-499
Toimintakate	-1 200	264	-936	-508	428	54	-499

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat kehittämissalkut ja -projektit

Kaupunginhallituksen kehittämis- ja rahoitushankkeisiin varattujen määrärahojen toimintakate oli 0,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin yhteensä tulojen osalta 1,5 milj. euroa ja menoja 2,27 milj. euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä tuloista 0,3 milj. euroa ja menoista 0,7 milj. euroa. Syynä tulo- ja menomäärä-

rahojen alittumiseen olivat mm. rahoituspäätösten viivästyminen ja rahoituksen hakuvaiheeseen jääneet projektit, jolloin esimerkiksi hankkeiden määrärahasiirrot hallintokuntiin eivät toteutuneet suunnitellusti. Menomäärärahan alittumista selittää lisäksi se, että kaikki kaupungin yhteistyökumppanit eivät laskuttaneet hankkeidensa kuntarahoitusosuuksia tehtyjen päätösten mukaisina.

7.1.5 Hyvinvointilautakunta

Toimialan olennaiset tapahtumat

Hyvinvointipalveluissa jatkettiin edelleen palvelurakenteen kehittämistä painopisteen siirtämisellä ja resurssien kohdentamisella kevyempiin ja avohoito-/huoltopainotteisiin palveluihin, asumispalveluiden rakenteen keventämisellä sekä erikoissairaanhoidon ja perustason palveluiden integraatiolla. Tavoitteena on järjestää kuntalaisten palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saatavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen arviointia ja kehittämistyötä on tehty erityisesti vuoden 2018 lopulla käynnistyneen Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin integraatioselvityksen tuottaman tietopohjan perusteella. Työn tavoitteena on toimivat ja sujuvat asiakaslähteiset hoito- ja palveluketjut ja kustannusten kasvun hillintä.

Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella. Kuntalaisen näkökulmasta hyvinvointipalvelut jaetaan kotona ja arkiympäristöissä tapahtuvaan arjen tukeen ja palveluihin, viiden hyvinvointikeskuksen ja niiden hyvinvointipisteiden sekä kaikkien oululaisten yhteisiin palveluihin. Kaikissa palveluissa monialaisella, eri toimijoiden yhteistyöllä tuetaan kuntalaisen kokonaisvaltaista hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja varhaista tukea tarjoten. Myllyojan hyvinvointikeskus yhdistyi osaksi Kontinkankaan hyvinvointikeskusta. Myllyojan hyvinvointikeskuksen tiloissa on edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä kiireetöntä avosairaanhoidon vastaanottoa. Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannustyöt aloitettiin Tuirankartanossa elokuussa 2018. Tuirankartanon remontti valmistui kesällä 2019, jonka jälkeen remontti on siirtynyt terveysasemalle. Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannus valmistuu kokonaisuudessaan 2020. Rajakylän ja Kaijonharjun alueen asukkaat saavat hyvinvointipalvelunsa Tuiran hyvinvointikeskuksesta. Hoitaja- ja lääkärivastaanotot siirtyivät Rajakylästä ja Kaijonharjusta Tuiran hyvinvointikeskukseen kesällä 2019. Osana muutoksen toteuttamista Rajakylän hyvinvointipiste käynnistyi syksyllä 2019, suuntautuen ikäihmisten palveluihin ja yhteistyössä järjestöjen ja ITU2-hankkeen kanssa. Ritaharjuun suunniteltu hyvinvointipiste lapsiperheille käynnistyy keväällä 2020. Hyvinvointipisteiden suunnittelu toteutettiin yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa. Keskustan hyvinvointipisteen pilo-

tointia on toteutettu vuoden 2019 aikana ja toiminta on vakiintunut pysyväksi toiminnaksi.

Hyvinvointipalveluiden osalta vuonna 2019 keskeisimpien riskien arvioitiin ja tunnistettiin liittyvän kuntalaisten palvelujen turvaamiseen, palvelurakenteen muutoksen onnistumiseen sekä erityisosajien saatavuuden varmistamiseen meneillään olevassa epävarmuuden tilassa suhteessa tulevaan maakunnalliseen sote-uudistukseen, jossa lainsäädäntö ja muutoksen toteutusajankohta on vielä avoinna. Taloudellisena riskinä tunnistettiin erityisesti sopimusten mukaisten palkkojen korotusten suuri osuus ja vaikutus hyvinvointipalveluiden menojen kasvuun ilman että asiakkaiden lisääntyviin palvelutarpeisiin pystytään vielä vastaamaan. Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennakoii palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka tavoitteena ja olettamana on, että yhä suurempi osa ikääntyvistä olisi tulevaisuudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Oikea-aikaisuus ja ennaltaehkäisy sekä palvelujen vaikuttava kohdentaminen korostuvat niin palvelujen järjestämisessä kuin tuottamisessa, jotta kasvaaviin palvelutarpeisiin kyetään tulevaisuudessa vastaamaan.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti palveluiden asiakaslähtöisyyttä on kehitetty. Maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa on toteutettu lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitetty ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistettu kaikenikäisten omahoitoa. Oulu on osaltaan allekirjoittanut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen vuosille 2019-2025, sopimuksessa sopimusosapuolet ovat ilmaisseet halunsa edistää ja kehittää pohjoispohjalaisten ihmisten hyvinvointia. Palveluita kehittäessä keskiössä on ollut asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osallistuminen palveluiden kehittämiseen.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden poikkitoiminnallisia toimenpiteitä on viety eteenpäin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Oulun kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla pyritään varmistamaan lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvän toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys sekä yhteistyö eri toimijoiden välillä. Lapsivaikutusten arviointi toteutuu osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa valtuuston hyväksymien periaat-

teiden mukaisesti. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä Hyvinvointipalveluiden järjestämistä vastaava olevalle alueellisen verkostomaisesti toteutettava perhekeskeinen toimintamalli etenee neljällä alueella: itäinen, keskinen, pohjoinen ja eteläinen yhdessä toteutettavana toimintana hyvinvointipalveluiden, sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä järjestöjen työntekijöiden kanssa.

Palvelujen saatavuus, laatu ja asiakaskokemus sekä asiakkaiden, potilaiden ja henkilöstön turvallisuus ovat olleet keskiössä. Sähköisen toiminta- ja laatu-käsikirjan sisältöä täydennettiin kuluneen vuoden aikana. Omavalvonnan osalta on kuvattu toimenpiteitä riskien arvioimiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Käsikirja on käytössä kaikilla alueilla. Hyvinvointipalveluiden suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvat ikäihmisten, kehitysvammaisten, mielenterveys- ja päihdepalveluiden, lastensuojelun, sosiaalihuollon palveluiden, vammaispalveluiden ja terveyspalveluiden yksityisten palveluntuottajien valvonta.

Tietojohtamisen pitkäjänteistä kehittämistä jatkettiin vuoden 2019 aikana tiiviisti eri näkökulmista alueellisesti, mutta myös vahvasti mukana ollen kansallisessa ja myös kansainvälisessä kehittämistyössä mm. eri ministeriöiden, Kelan ja THL:n kanssa sekä ITLA:n (Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiörahasto) kanssa. Hyvinvointipalveluissa luodun organisaatioriippumattoman mallin kautta (sis. elämäntahti- ja liikennevalvaimallit) on luotu rakenne hyvinvointipalveluiden toiminnan ja talouden tarkastelulle hoito- ja palveluketjujen kautta. Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri käynnistivät osana Sote-tietopaketti (aiemmin Palvelupaketti) -tutkimusta (osa kansallista palvelupakettien testaus-hanketta) THL:n myöntämään tutkimuslupa perustuvan yhteisen selvitystyön. Tutkimuslupa turvin on ollut mahdollista yhdistää kahden eri organisaation (rekisterinpitäjän) tietoja ja rakentaa yhteinen tietovarasto. Tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on käytetty hyvinvointipalveluiden palvelukokonaisuuksia ja sen säännöstöä.

Oulun kaupungin ja PPSHP:n yhteisen selvitystyön tavoitteena on ollut löytää keskeisimmät toiminnan muutoksen tarpeet ja hakea vaikuttavuutta palveluketjuihin sekä hillitä kustannusten kasvua. Analyysin kohteina ovat erityisesti oululaisten yli 75-vuotiaiden SOTE-palvelujen käyttö, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden SOTE-palvelujen käyttö ja lasten ja nuorten raskaimpien SOTE-palvelujen käyttö. Tavoit-

teena oli selvitystyön tuloksena tuoda toimenpiteesityksiä päätettäväksi ja toimeenpantavaksi alkuvuonna 2019. Kevään aikana hyvinvointilautakunta päätti ikäihmisten yli 75-vuotiaiden hoito- ja palveluketjun kehittämistoimenpiteistä. Hoito- ja palveluketjun toimenpiteitä käynnistettiin asteittain vuoden aikana. Tavoitteena on tukea kotihoidon ja omaishoidon asiakkaiden kotona selviytymistä, parantaa palvelukotien tarvitsemää lääkärikonsultaatiota sekä vähentää asiakkaiden turhaa yhteispäivystykseen ja sairaalahoitoon ohjautumista. Hoito- ja palveluketjuun tehtiin taloudellisia satsauksia omaan toimintaan lisäämällä mm. lääkäri-, sairaanhoitaja- ja fysioterapiapalveluita. Vaihtoehtokustannuksena oli kustannussäästöjen toteutuminen erityisesti sairaalahoidon hoitopäivien ja yhteispäivystyksen käytön osalta. Ikäihmisten sairaalahoidon ja yhteispäivystyksen käyttö väheni ja muiltakin osin oli nähtävissä, että toimenpiteet alkoivat näkyä mittareissa positiivisesti. Kustannusten säästöavoitteet ikäihmisten palveluketjussa eivät kuitenkaan toteutuneet, vaan päinvastoin kustannukset kasvoivat liittyen mm. sairaanhoitopiiriin toteutuneeseen hintojen korotukseen. Kustannusten kasvu näkyi erityisesti erikoissairaanhoitoon menoissa. Myös yhteispäivystyksen käyttö ikäihmisillä väheni, mutta yhteispäivystyksen laskutus ei kokonaisuudessaan vähentynyt.

Hallitusohjelman kärkihankkeiden mukaan digitalisaatiota hyödynnetään voimakkaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integroituvissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointipalvelut laati vuonna 2019 oman suunnitelmansa osaksi Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteita.

Vuoden viimeisen päivän (31.12.2019) mukaan hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärä lisääntyi 136 henkilöllä (+4,4 %) verrattuna vuoden 2018 tilanteeseen. Palkallinen työpanos pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Vastuualueittain tarkasteltuna palkallinen työpanos kasvoi sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyspalveluiden vastuualueilla, mutta ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella vastaavasti pieneni. Henkilöstön sairaspöissaolot lisääntyivät verrattuna vuoteen 2018 (5,4% --> 5,7%). Sairaspöissaolojen syinä mielenterveysongelmat ohittivat perinteiset tuki- ja liikuntaelinvaiat pääasiallisena pöissaolosyynä.

Hyvinvointipalvelujen talousarviossa ennakoitiin taloudellista riskiä jo käyttösuunnitelmaa laadittaessa ja oletuksena oli, että käyttösuunnitelmaa joudutaan tarkistamaan vuoden aikana. Keskeisenä taloudellisenä tavoitteena oli menokasvun hidastuminen.

Käyttösuunnitelman tavoitteita tarkistettiin erityisesti ikäihmisten hoito- ja palveluketjun toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta. Menojen kasvua ei saatu hillittyä, vaan menokasvu oli huomattavasti voimakkaampaa kuin edellisinä vuosina erityisesti loppuvuoden aikana. Menot (toimintakate, netto) kasvoivat 39,2 M€ (6,7 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Asukaskohtaiset menot kasvoivat 5,5 %. Toimintakate ylittyi vielä n. 12,9 M€, 2,1 %, valtuuston hyväksymään muutettuun talousarvioon nähden. Hyvinvointipalvelujen palvelumallista (Palvelumalli 2020) päätettäessä vuonna 2013 asetettiin tavoitteeksi taittaa kustannusten kasvu siten, että asukaskohtaisten nettomenojen vuosittainen kasvu on enintään 1,7 %. Tavoitteessa on keskimäärin pysytty vuoteen 2018 saakka (TP 2014-TP2018).

Lasten ja nuorten raskaimpia palveluita pyrittiin vähentämään toteuttaen lautakunnan hyväksymää lastensuojelun toimenpideohjelmaa sekä maksutonta kotipalvelua. Vaikka panostuksia kevyempiin palveluihin tehtiin, ei kustannuskasvua saatu taittumaan, vaan myös lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen kustannuskasvu oli voimakasta. Vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa lasten ja nuorten palvelujen tavoitteita on tarkennettu ja lasten ja nuorten palvelujen integraatiohanke on käynnissä. Erityisesti huomioita on kiinnitettävä mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestämiseen sekä nuorille että aikuisille.

Menokasvu oli voimakasta myös kehitysvammaisten palveluissa. Kehitysvammaisten asumispalveluiden ja mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden hankintojen valmistelut on aloitettu ja niissä on tarkoitus ottaa huomioon asiakasryhmien muuttuneet palvelutarpeet. Hankintojen tavoitteena on myös räätälöityjen asiakaskohtaisten sopimusten vähentäminen. Vuoden 2019 lopussa käynnistyneen päihde- ja mielenterveysketjun integraatioselvityksen toimenpiteiden sen sijaan odotetaan hillitsevän erikoissairaanhoidon kustannuksia. Tavoitteena on hillitä yhteisten palvelukokonaisuuksien kustannusten kasvua niin omissa tuotannoissa kuin erikoissairaanhoidon menoissa.

Hyvinvointipalvelut osallistui aktiivisesti viralliseen maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun siihen asti kunnes valmistelu kansallisestikin päättyi. Yhteistyö on kuitenkin jatkunut maakunnallisen sote-ryhmän johdolla.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneuvien sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6.

Palvelujen järjestäminen

Hyvinvointipalveluissa on tavoitteena järjestää kuntalaisten palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saatavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Hyvinvointipalveluissa kevyemmät palvelut lisääntyvät ja raskaammat vähenevät. Ikäihmisten laitoshoidoa vähennetään korvaamalla laitoshoidoa osin tehostetulla kotihoidolla ja palveluasumisella. Eri-tyisryhmien palveluissa tehostetun palveluasumisen suhteellinen osuus vähenee kevyempien kotiin annettavien palveluiden lisääntyessä. Lasten ja nuorten palveluissa raskaampien palveluiden suhteellinen osuus vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin ja avopalveluihin. Palvelujen myöntämiskriteereitä arvioidaan ja tuodaan tarvittaessa päätettäväksi.

Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella, joissa on viisi fyysistä hyvinvointikeskusta. Lisäksi valmistellaan virtuaalista hyvinvointikeskusta. Hyvinvointialueilla toteutetaan kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut sekä hyvinvointikeskusten ja erisisältöisten hyvinvointipisteiden palvelut. Hyvinvointipisteiden määrä täsmentyy pilotointien kautta. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten.

Matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta on valmisteltu yhteistyössä niin kaupungin oman toiminnan ja kansallisten (mm. Kela, Vrk) toimijoiden kanssa. Lähtökohtana on ollut toteuttaa käyttäjälähtöinen neuvonnan ja ohjauksen kokonaisuus, jossa digitaalisuus on vahvasti läsnä, mutta myös niiden käyttäjäryhmien tarpeet huomioidaan, jotka eivät digitalisaatiota kykene hyödyntämään. Järjestöt ja muu kolmas sektori sekä yksityissektori on osallistettu kehitystyöhön. Valtakunnallinen digituen hanke on meneillään Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun kaupunki osaltaan osallistuu hankkeeseen.

Sähköisiä palveluita ja teknologiaa kehitettiin ja käyttöön otettiin vuoden 2019 aikana. Kehittämistä ja testausta toteutettiin kehittämishankkeiden lisäksi Oulu Welfarelab – toimintamallin mukaisesti kaikilla palvelualueilla. Omahoito – ja Digitaaliset arvopalvelut hankkeessa (2016-2018) kehitetyt Omaolo- palvelun vaiheittainen käyttöönotto aloitettiin alkuvuodesta. Omaolo – palvelun oirearviot ja palveluarviot mahdollistavat kansalaisen itsenäisen oire- ja tilanearvion ja tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveluidentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto) sekä palvelun suunnittelun, toteutuksen ja seurannan sähköisesti. Virtuaalisen hyvinvointikeskus toimintamallin kehittäminen aloitettiin, lisäten kansalaisille uusia sähköisen asioinnin välineitä ja kehittämällä ammattilaisten työskentelytapoja. Asiakkaiden tietoisuutta ja viestintää sekä opastusta olemassa olevista sähköisistä palveluista lisättiin ja aloitettiin mm. digitalkkaritoiminta, joka opastaa kansalaisia sähköisten palveluiden käyttämiseksi. Kotona asumista tukevaa teknologiaa lisättiin ottamalla käyttöön etäkotihoito KOTAS – keskuksessa (kotona asumisen tuen keskus), lääkkeenauto- maatteja ja sähkölukkoja laajennettiin uusille asiakkaille.

Vuoden viimeisen päivän (31.12.2019) mukaan hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärä lisääntyi 136 henkilöllä (+4,4 %) verrattuna vuoden 2018 tilanteeseen. Palkallinen työpanos pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Vastuualueittain tarkasteltuna palkallinen työpanos kasvoi sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyspalveluiden vastuualueilla, mutta ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella vastaavasti pieneni. Henkilöstön sairaspissaolot lisääntyivät verrattuna vuoteen 2018 (5,4% --> 5,7%). Sairaspissaolojen syinä mielenterveysongelmat ohittivat perinteiset tuki- ja liikuntaelinvaivat pääasiallisena poissaolosyynä.

Taloudellisena tavoitteena oli asukaskohtaisten menojen kasvun hidastuminen edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoite ei toteutunut, vaan kasvu oli huomattavasti voimakkaampaa kuin edellisinä vuosina erityisesti loppuvuoden aikana. Menot (toimintakate, netto) kasvoivat 39,2 M€ (6,7 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Asukaskohtaiset menot kasvoivat 5,5 %. Toimintakate ylittyi vielä 12,9 M€, 2,1 %, valtuuston hyväksymään muutettuun talousarvioon nähden. Vuoden 2018 nettomenojen kasvu (18,4

M€, 3,2 %) ja asukasta kohti oli 2,6 % oli huomattavasti maltillisempaa, mutta myös vuonna 2018 menokasvu oli liian voimakasta asetettuihin tavoitteisiin nähden. Hyvinvointipalvelujen palvelumallista (Palvelumalli 2020) päätettäessä tavoitteena oli taittaa kustannusten kasvu siten, että asukaskohtaisten nettomenojen vuosittainen kasvu on enintään 1,7 %. Tavoitteessa on keskimäärin pysytty vuoteen 2018 saakka (TP 2014-TP2018).

Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat käynnistäneet osana Sote-tietopaketti (aiemmin Palvelupaketti) -tutkimusta (osa kansallista palvelupakettien testaus – hanketta) THL:n myöntämään tutkimuslupa perustuvan yhteisen selvitystyön. Tutkimusluvan turvin on ollut mahdollista yhdistää kahden eri organisaation (rekisterinpitäjän) tietoja ja rakentaa yhteinen tietovarasto. Tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on käytetty hyvinvointipalveluiden palvelukokonaisuusmallia ja sen säännöstöä. Tavoitteena integraatioselvityksessä on toimivat ja sujuvat asiakaslähtöiset hoito- ja palveluketjut ja kustannusten kasvun hillintä. Ensimmäisessä vaiheessa on tarkasteltu ikäihmisten hoito- ja palveluketjua. Hyvinvointilautakunta hyväksyi ikäihmisten, yli 75-vuotiaiden hoito- ja palveluketjun kehittämisen toimenpiteet kokouksessaan huhtikuussa 2019 ja toimenpiteiden käyttöönotto etenee vuoden 2020 aikana. Selvitystyön toisessa vaiheessa on tarkasteltu aikuisväestön mielenterveys- ja päihdepalveluiden käyttöä sekä lasten ja nuorten osalta ensi vaiheessa ns. raskaimpia palveluita, sisältäen lastensuojelupalvelut, päihdepalvelut sekä lasten ja nuorisopsykiatrian palvelut. Jatkossa tarkasteluun otetaan mukaan koko lasten ja nuorten palveluiden ketju kuten ennaltaehkäisevät palvelut sivistys- ja kulttuuritoimesta ja vammais- ja kehitysvammapalveluiden kokonaisuudet. Kaikkiin näihin kokonaisuuksiin on tunnistettu liittyvän tarve selvittää ja selkeyttää paitsi palveluprosesseja sekä erityisesti palveluun ohjautumista, niin myös kokonaisresursseja ja rahoituskanavia ja niissä olevia mahdollisia päällekkäisyyksiä. Selvitystyön tulokset ja niihin liittyvät toimenpiteesitykset tuodaan erillisinä hyvinvointilautakunnan päätettäväksi niiden valmistuttua. Tutkimuksellista yhteistyötä tehdään osana valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon valmistelua yhteistyössä Kelan, THL:n, VM:n ja STM:n kanssa.

Kehittäminen

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishjelman sekä Palvelumalli 2020 toimenpiteiden etenemistä. Kaupunkistrategiasta sekä päivitetystä toimintaympäristöanalyysistä ja hyvinvointikertomuksesta johdetut poikkitoimijaisen työn tavoitteet ja tehdyt toimenpiteet täsmenyvät keskeisempien hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen kautta sekä kunkin vastualueen toiminnan tavoitteiden ja toteutumien kuvauksissa. Poikkitoimijaiselle yhteistyölle on tunnustettu yhteisiä tavoitteita. Lapsia ja perheitä tuetaan heidän omilla kasvu- ja kehitysympäristöissä, tuetaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria sekä vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta. Edellä kuvatuilla tavoitteilla pyritään täyttämään Unicefin lapsiystävällisen kunnan tunnusmerkit. Edelleen yhteisenä tavoitteena on, että oululainen ikäihminen voi hyvin. Vahvistetaan vanhusmyönteistä ilmapiiriä kaikessa toiminnassa. Kavennetaan sosioekonomisia ja hyvinvointieroja ja kannustetaan kuntalaisia omaan hyvinvointiaktiivisuuteen. Huomioidaan arjen turvallisuuden näkökulma kaikessa toiminnassa sekä valmistellaan yhteinen vaikuttava, monikanavainen matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti palveluiden asiakaslähtöisyyttä on kehitetty. Maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa on toteutettu lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitetty ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistettu kaikenikäisten omahoitoa. Oulu on osaltaan allekirjoittanut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksen vuosille 2019-2025, sopimuksessa sopimusosapuolet ovat ilmaisseet halunsa edistää ja kehittää pohjoispohjalaisten ihmisten hyvinvointia. Palveluita kehittäessä keskiössä on ollut asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osallistuminen palveluiden kehittämiseen. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta on pyritty lisäämään arjen toiminnoissa ja päätöksenteon eri vaiheissa mm. lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotolla. Hyvinvointipalveluissa kehitettyä lapsibudjetoinnin mallia on otettu tiiviimmin käyttöön osaksi tavoitteen asettelua ja toiminnan seuranta. Hyvinvointipalvelut ja järjestöt muodostavat kolme elämäkaariverkostoa (lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten), jotka ovat kokoontuneet säännöllisesti arvioimaan toimintaympäristön haasteita ja tekemään kehittämistyötä esimerkiksi hankkeiden ja projektien kautta. Muita osallisuuden kei-

noja ovat olleet mm. lakisääteisissä neuvostoissa toimiminen, erilaiset kyselyt käyttäjille ja kuntalaisille.

Palvelujen saatavuus, laatu ja asiakaskokemus sekä asiakkaiden, potilaiden ja henkilöstön turvallisuus ovat olleet keskiössä. Sähköisen toiminta- ja laatu-käsikirjan sisältöä täydennettiin kuluneen vuoden aikana. Omavalvonnan osalta on kuvattu toimenpiteitä riskien arvioimiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Käsikirja on käytössä kaikilla alueilla, vuonna 2020 käytön tarkoitusta edelleen täsmennetään ja omavalvontasuunnitelmat julkaistaan kaupungin nettisivuille tarpeellisin osin selkeäkielisenä jokaisen asiakkaan ja kuntalaisen saavutettavaksi. Hyvinvointipalveluiden suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvat ikäihmisten, kehitysvammaisten, mielen-terveys- ja päihdepalveluiden, lastensuojelun, sosiaalihuollon palveluiden, vammaispalveluiden ja terveystalouden yksityisten palveluntuottajien valvonta. Valvontasuunnitelma tehdään vuositasolla huomioiden kansalliset painopisteet ja lakimuu- tokset sekä alueelliset tarpeet. Reaktiivista valvontaa tehdään asiakkaalta, omaisilta, työntekijöiltä tai muulta taholta tulleen epäkohtailmoituksen perusteella. Ikäihmisten palveluissa valtakunnallisesti esiin nousseet epäkohdat nostivat nämä palvelut valvonnan keskeiseksi kohteeksi. Vuoden 2019 aikana lisätettiin vakinaista työpanosta valvontatehtäviin.

Tietojohtaminen on keskeistä hyvinvointipalveluiden kehittämistoimintaa, sen pitkäjänteistä kehittämistä jatkettiin vuoden 2019 aikana tiiviisti eri näkökulmista alueellisesti mutta myös vahvasti mukana ollen kansallisessa ja myös kansainvälisessä kehittämistyössä mm. eri ministeriöiden, Kelan ja THL:n sekä ITLA:n (Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiörahasto) kanssa. Oulun kaupunki on myös kutsuttu mukaan Kuntatyönantajien vetämään Soteliiderit-hankkeeseen. Hanke tarjoaa alustan sekä sote-työnantajien keskinäiselle vuorovaikutukselle että kansalliselle yhteistyölle KT Kuntatyönantajien kanssa. Keskeisenä teemana on mm. henkilöstönäkökulma tietojohtamisen kokonaisuudessa. Lapsibudjetoinnin kehittäminen on yksi ajankohtainen kansallinen tietojohtamisen kehittämisen kohde, jossa Oulu on ollut mukana antamassa kehittämänsä mallin kansalliseen kehittämistyön käyttöön, jonka loppuraportti julkaistaan kevään 2020 aikana. Hyvinvointipalveluissa luodun organisaatoriippumattoman mallin kautta (sis. elämäнкаари- ja liikennevalvörimallit) on luotu rakenne hyvinvointipalveluiden toiminnan ja talouden tarkastelulle hoito- ja palveluketju-

jen kautta. Vuoden 2020 käyttösuunnitelman rakenteen perustan muodostavat elämänkaaren mukaiset ydinprosessit. Tavoitteet ja toimenpiteet on asetettu keskeisempien hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja -ketjujen kautta. Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat käynnistäneet osana Sote-tietopaketti (aiemmin Palvelupaketti) -tutkimusta (osa kansallista palvelupakettien testaus -hanketta) THL:n myöntämään tutkimuslupa perustuvan yhteisen selvitystyön. Tutkimusluvan turvin on ollut mahdollista yhdistää kahden eri organisaation (rekisterinpitäjän) tietoja ja rakentaa yhteinen tietovarasto. Tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on käytetty hyvinvointipalveluiden palvelukokonaisuuksia ja sen säännöstöä.

Hallitusohjelman linjausten mukaan digitalisaatiota hyödynnetään voimakkaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integroituissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointipalvelut laati vuonna 2019 oman suunnitelmansa osaksi Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteita.

Matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta on valmisteltu yhteistyössä niin kaupungin oman toiminnan ja kansallisten (mm. Kela, Vrk) toimijoiden kanssa. Lähtökohtana on ollut toteuttaa käyttäjälähtöinen neuvonnan ja ohjauksen kokonaisuus, jossa digitaalisuus on vahvasti läsnä, mutta myös niiden käyttäjäryhmien tarpeet huomioidaan, jotka eivät digitalisaatiota kykene hyödyntämään. Järjestöt ja muu kolmas sektori sekä yksityissektori on osallistettu kehitysohjelmaan. Valtakunnallinen digituen hanke on meneillään Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun kaupunki osaltaan osallistuu hankkeeseen.

Sähköisiä palveluita ja teknologiaa käyttöön otettiin vuoden 2019 aikana. Teknologisilla ratkaisuilla vahvistetaan eri toimijoiden yhteistyötä ja sujuvoitetaan työn tekemistä, mitä kautta myös työn tuottavuus nousee. Ammattilaisten osalta tuetaan liikkuvan työn mahdollisuuksia ja lisätään ammattilaisten välisiä sähköisten asiointien mahdollisuuksia. Omaolo - palvelun tuotantokäyttö alkoi helmikuussa. Vuoden aikana otettiin käyttöön vaihteittain kaikki suunnitellut 15 eri oirearvioita. Niiden avulla asiakas arvioi omia oireita, saa yksilöllisiä toimintasuosituksia itsehoitoon tai ohjauksen suoraan tarkoituksenmukaisen ammattilaisen (hoitaja, fysioterapeutti) arvioon. Tämä lisäksi Omaolo - palvelusta käyttöön otettiin palveluarviot, joiden avulla kuntalainen voi arvioida omaa oikeutta saada liikkumista tukevia palveluita,

omaishoidon tukea ja henkilökohtaista apua. Sähköistä ajanvarausta laajennettiin mm. neuvolapalveluissa sekä opiskeluterveydenhuollossa. Hoitaja chat - palvelu laajeni syyskuussa kaikkiin hyvinvointikeskuksiin ja opiskeluterveydenhuoltoon, joka mahdollistaa kuntalaisille nopean hoidontarpeen arvion ja hoidonohjauksen, hoitaja konsultoi tarvittaessa vastauksen antamisessa lääkäriä. Chat - keskustelujä on toteutettu 13 733 kpl. Kotona asumista tukevaa teknologiaa otettiin käyttöön ja laajennettiin uusille asiakkaille. KOTAS - keskukselta (kotona asumisen tuen keskus) aloitettiin etäkäyntien toteuttaminen säännöllisen palvelunpiirissä oleville asiakkaille. Etäkäyntejä toteutettiin touko - joulukuun aikana 7128 kpl, etäkäyntien toteuttaminen on noin 50 % halvempaa kaupungille kuin tavanomainen kotikäynti. Lääkkeenautoomaatti on käytössä 226 asiakkaalla, joka ylitti vuodelle 2019 asetetun tavoitteen (187 kpl, 18 % asiakkaista), sähkölukot olivat vuoden loppuun mennessä käytössä noin 1340 kotihoidon asiakkaalla.

Hyvinvointipalvelut toteutti osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppanina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa. Ekosysteemin tavoitteena on tuottaa innovaatioita, tukea yritysten kasvua ja edistää uusien hoitojen, palvelujen ja toimintamallien käyttöönottoa. Yhteisinä strategisina painopisteinä ovat tulevaisuuden teknologioiden hyödyntäminen ajasta ja paikasta riippumattomien hyvinvointipalvelujen luomisessa ja uusien palvelujen rohkea kokeileminen ja tarvelähtöisten ratkaisujen yhteiskehittäminen OuluHealth Labs innovaatio- ja kehitysalustan avulla. Ratkaisuja on kokeiltu hyvinvointipalvelujen palveluprosesseissa yhdessä kuntalaisten ja ammattilaisten kanssa. Yhteistyössä hyödynnetään yritysverkostoa ja valittuja kansainvälisiä verkostoja osana OuluHealth ekosysteemin toimintaa. OuluHealth Labsin Oulu WelfareLabissa tehtyä työtä jatketaan sähköisten palvelujen, teknologisten ja robotiikan ratkaisujen kehittämisen osalta oppien ymmärtämään ratkaisujen hyödyt palveluissa. Toimintamalli auttaa oppimaan uusista ratkaisuista, ymmärtämään ratkaisujen hyötyjä osana palveluja sekä mahdollistaa osallistumisen niiden kehittämiseen. Kumppanuuden mahdollisuuksia osana OuluHealth-ekosysteemiä haetaan SoteDigi-yhtiön kanssa, jolla on kansallinen kehittämisvastuu digimuutoksen toimeenpanoon liittyen.

STEA-rahoitteiset hankkeet käsitellään Oulun kaupungissa järjestöjen kanssa yhteisesti sovittujen

menettelytapojen mukaisesti. Tavoitteena on tukea rahoitusten saamista alueelle erityisesti niihin ennaltaehkäisevän työn ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin, jotka nousevat väestön tarpeista.

Ulkoista kehittämisrahoitusta haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konsernihallinto, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista BusinessOulu. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämistoiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja.

Ulkoisella rahoituksella rahoitettavia hyvinvointipalveluiden hallinnoimia hankkeita vuonna 2019 olivat:

- HIPPA – Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla -hankkeen tavoitteena on kehittää 6Aika-kaupungeissa yritysten käyttäjälähtöistä tuote- ja palvelukehitystä älykkään palveluasumisen edistämiseksi. Hankkeessa mukana amk:t: Metropolia, Tampereen amk, Oulun amk ja Helsingin ja Oulun kaupungit. Hanke alkoi vuonna 2018 ja se päättyi vuoden 2020 lopussa.
- CoHeWe – Co-created Health and Well-being –hanke on kuutoskaupunkien yhteishanke, jonka tavoitteena on saada uusia mobiilisovelluksia osaksi oululaisia sosiaali- ja terveyspalveluja yhteistyössä yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Hankkeessa luodaan malli mobiilisovellusten hyväksyttävään testaamiseen. Hankkeessa mukana FinnMedi Oy, Forum Virium Helsinki Oy, Laurea-amk Oy, Oulun yliopisto, Tampereen kaupunki, Oulun kaupunki ja Vantaan kaupunki. Hanke on alkanut vuonna 2018 ja se päättyi vuoden 2020 lopussa.

Alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisemiseen perustettiin Turvallinen Oulu -hanke v. 2019. Hanke jakautuu kuuteen osa-alueeseen, josta osa-alueen: Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen, toteutuksesta vastaavat yhteistyössä Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä hyvinvointipalvelut. Toimenpiteen kustannusarvio v. 2019-2020 on yhteensä 560 000 € ja toimenpiteeseen saatiin rahoituspäätös STM:ltä, joka kattaa

hankkeen kustannuksista 89 %. Hanke on alkanut vuonna 2019 ja hankkeen esitetään jatkuvan vuoden 2021 loppuun.

Hyvinvointipalvelut toimi lisäksi vuonna 2019 aktiivisena kehittäjäkumppanina seuraavissa kaupungin osarahoittamissa rahoitus- ja yhteistyöhankkeissa:

- ITU2 – Inklusiivisella toimintatavalla uutta -hankkeessa kehitetään uudenlaista toimintamallia, jossa yhdistyvät alueen asukkaiden, kolmannen sektorin, seurakunnan sekä julkisen ja yksityisen sektorin voimavarat. Hanke päättyi vuonna 2020.
- SOLOGS - Vähähiilinen SOTE-lähipalvelulogiikka -hankkeessa tavoitellaan nykyistä vähähiilisempää SOTE-lähipalveluverkkoa tuomalla päätöksenteon tueksi tutkimukseen perustuvaa tietoa palvelujen järkevästä sijainnista ja tehokkaasta henkilö- ja materiaali-logistiikasta. Hanke päättyi vuonna 2020.
- KULTUSTA VOIMAA - Kulttuuri- ja liikunta- sekä ura- ja voimaantumispainotteinen toiminta nuorille –hankkeen tavoitteena on rakentaa 18-29 -vuotiaille nuorille "Höntsä"-toimintamalli, joka toimii nuorta vahvistavana ja vieraantumista vähentävänä siltana elämän tärkeissä siirtymävaiheissa. Hanke päättyi vuonna 2020.
- TOLPPA - hankkeessa pyritään parantamaan työiässä olevien mielenterveyskuntoutujien elämänhallintaa luontoavusteisten Green Care -menetelmien ja ryhmä- ja yksilötoiminnan avulla. Hanke päättyi vuonna 2020.
- Kunta hyvinvoinnin edistäjänä –verkostoprojektin toteutettiin vuosina 2017-2019, sen tavoitteena oli tukea kuntien hyvinvointityön kehittämistä ja polun luomista indikaattorikeskyydestä toimenpiteisiin. Verkostoprojektin omistivat Suomen Kuntaliitto ja sitä rahoittavat sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö. Lisäksi projekti teki yhteistyötä Terve Kunta -verkoston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Itä-Suomen Yliopiston kanssa.
- Kris ry: Back Up - hankkeen tavoitteena on parantaa työelämän ulkopuolella olevien asiakkaiden työ- ja toimintakykyä, jotta työelämään siirtyminen olisi mahdollista heille tulevaisuudessa. Hankkeen avulla lisätään asiakkaiden osallisuutta ja kiinnittymistä takaisin osaksi yhteiskuntaa. Hanke päättyi vuonna 2022.
- SPR:n NOY – Nuoret osaksi yhteisöämme –

hanke on Suomen Punaisen Ristin Oulun piirin toteuttama ja sen tavoitteena on parantaa ilman työ- tai koulutuspaikkaa olevien 16-29-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten elämänhallintaa, hyvinvointia ja arjen taitoja erilaisten toiminnallisten menetelmien ja ryhmätoiminnan avulla. Hanke päättyy vuonna 2021.

- HDL:n Vamos Verso -hanke edistää 16-29-vuotiaiden maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumista ja osallisuutta rakentamalla alueelle palveluintegraatioon pohjautuva palvelukokonaisuus. Hanke päättyy vuonna 2021.
- Pohjoismaisessa yhteistyössä toteutettiin hanketta "Healthcare and care with distance spanning technologies", johon osallistuttiin Pohjoismaiden ministerineuvoston kutsumana. Hankkeessa kerättiin ja vaihdettiin tietoa hyvinvointiteknologisista ratkaisuista, joita on otettu osaksi etähoidon prosesseja sosiaali- ja terveydenhuollossa Pohjoismaissa.
- Tammikuussa 2019 haettiin rahoitusta virtuaalisen hyvinvointineuvolan toteutukseen Urban Innovation Action ohjelman digitaaliset siirtymät teemasta. Hanke ei saanut rahoitusta Urban Innovation Action – ohjelmasta. Virtuaalisen hyvinvointineuvolan toteutukseen, osana virtuaalista hyvinvointikeskusta, selvitetään toteuttamistapoja ja rahoituskumppaneita vuoden 2020 aikana. Kuntalaisen näkökulmasta virtuaalinen hyvinvointineuvola tulee kokoaan yhteen digitaalisen palvelutarjonnan hyvinvointia ja terveyttä ylläpitävistä palveluista, ml. perusterveydenhuolto, sosiaalipalvelut ja erikoissairaanhoido ilman, että kuntalaisen tarvitsee itse tietää, minkä tason palveluissa asioi. Hankkeen omistajana toimii hyvinvointipalvelut, toteutuksessa mukana laajasti muita toimijoita.

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2019

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
TOIMINTATUOTOT	53 400	500	53 900	53 838	-62	100	53 544
TOIMINTAMENOT	-652 850	-13 099	-665 949	-678 770	-12 821	102	-639 312
Toimintatuotot ilman erikoissairaanhoitoa	53 400	500	53 900	53 838	-62	100	53 544
Toimintakulut ilman erikoissairaanhoitoa	-405 365	-13 099	-418 464	-424 359	-5 895	101	-401 444
Toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa	-351 965	-12 599	-364 564	-370 521	-5 957	102	-347 900
Erikoissairaanhoito	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926	103	-237 868
TOIMINTAKATE	-599 450	-12 599	-612 049	-624 932	-12 883	102	-585 768

Taloudellisena tavoitteena oli menokasvun hidastuminen. Tavoite ei toteutunut, vaan kasvu oli huomattavasti voimakkaampaa kuin edellisinä vuosina. Menokasvu kiihtyi erityisesti loppuvuoden aikana. Toimintakate ylittyi vielä 12,9 M€, 2,1 %, valtuuston hyväksymään muutettuun talousarvioon nähden. Menot (toimintakate, netto) kasvoivat 39,2 M€, 6,7 % edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2018 toimintakate kasvoi 18,4 M€, 3,2 %.

Hyvinvointilautakunnan sitovuus valtuustoon nähden oli toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa ja erikoissairaanhoidon menot erikseen sitovana.

Hyvinvointipalvelujen alkuperäisessä talousarviossa oli 13,7 M€, 2,3 % kasvu verrattuna vuoteen 2018. Toimintamenoissa ilman erikoissairaanhoitoa (toimintakate, netto) oli lisäystä noin 4,1 M€, 1,2 % vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna. Toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa ylittyi alkuperäiseen talousarvioon 18,6 M€, 5,3 % ja muutettuun talousarvioon noin 6 M€, 1,6 % Toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa kasvoi 22,6 M€, 6,5 % vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Vuonna 2018 toimintakatteen kasvu oli 11,9 M€, 3,6 %.

Erikoissairaanhoidon alkuperäisessä talousarviossa oli 9,6 M€:n, noin 4 %:n, kasvu vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna. Määrärahan ennakoitiin vielä alkusyksystä riittävän menojen kasvuun. Tavoitteena oli integraatiohankkeen toimenpitein hillitä erikoissairaanhoidon menojen kasvua. Menokasvu kuitenkin kiihtyi loppuvuoden aikana ja määrärahat lopulta ylittyivät 6,9 M€, 2,8 %. Menot kasvoivat 16,5 M€, 7 % edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2018 menot kasvoivat 6,4 M€, 2,8 %.

Toimintatulot alittuivat noin 60 t€ muutettuun talousarvioon verrattuna. Asiakasmaksutulot toteutuivat lähes edellisvuoden tasolla. Toimintatuloja kasvatti lähinnä Valtiokonttorin maksamat korvaukset sotainvalidien ja rintamaveteraanien palveluihin. Tulot kasvoivat noin 0,3 M€, 0,5 % edellisvuoteen verrattuna.

Palkallinen työpanos pysyi lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2018, mutta henkilöstömenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1,3 M€, 0,8 %. Palkat ja palkkiot ilman sivukuluja kasvoivat noin 2,9 M€, 2,3 %, mutta työntajamaksut (sotu-maksu ja työttömyysvakuutusmaksu) pienuivat. Lisäksi varhe-maksua ei peritty enää vuonna 2019, mutta työnantaja maksaa työkyvyttömyysmaksua 1,02 % palkkamenoista.

Asiakaspalvelujen ostoihin ja palveluseteliin oli varattu noin 4,3 M€:n kasvu vuoteen 2018 verrattuna. Asiakaspalvelujen ostot ja palveluseteliostot kasvoivat lähes 16 M€, 12,9 %, edellisvuoteen verrattuna (vuonna 2018 kasvu oli 7,4 M€, 6,4 %). Sairaalaostot kasvoivat edellisvuoteen nähden 2,5 M€, 44,7 % pääosin OKS remontin vaatimien väistöjärjestelyjen vuoksi. Yhteispäivystyksen laskutuksen kasvu oli 1,3 M€, 15,6 % edellisvuoteen nähden. Sairaanhoitopiiri nosti yhteispäivystyksen hintoja 1.7. lukien. Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostot kasvoivat 2,9 M€, 10,7 % ja ikäihmisten kotihoidon ostot 2,2 M€, 26,7 %. Kotihoidon ulkoisen hankinnan asiakasmäärä toteutui ennakoitua suurempana. Myös tehostetun palveluasumisen asiakasmäärä on ollut kasvussa kesästä lähtien, mihin on osaltaan vaikuttanut laitoshoidon paikkojen vähentäminen. Lastensuojelun ostot kasvoivat n. 3 M€, 12 %. Erityisesti perhetyön osuus kasvoi. Kehitysvammaisten palve-

luiden ostot kasvoivat 1,8 M€, 11 %.

Muiden palvelujen ostojen, lähinnä sisältäen tuki- palveluja, määrärahavaraus oli -1,3 M€ vuoden 2018 toteumaa pienempi. Ostot kasvoivat 3,6 M€, 7 %, edellisvuoteen nähden. Kasvua oli etenkin laboratorio- ja röntgenpalvelujen ostoissa. IT- palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta n. 0,8 M€, 14,4 %, mihin vaikutti etenkin IT-kulujen kasvu ikäihmisten vastuualueella kotona asumista tukevan teknologian käyttöönoton myötä. Smartum -liikunta- ja kulttuurituen arvon korotus nosti muiden palvelujen ostoa n. 0,3 M€.

Aine- ja tarvikemenot kasvoivat 1,3 M€, 9,9 % johtuen pääosin lääke- ja hoitotarvikemenojen kasvusta. Tilavuokrat nousivat noin 0,5 M€, 2 % edellisvuoteen verrattuna. Leasing-menot (muut vuokrat) kasvoivat edellisvuodesta n. 0,4 M€, 123 %. Kasvuun ovat vaikuttaneet mm. Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannuskohteen ensikalustamishankinnat sekä potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivitykset.

Palveluketjuittain tarkasteltuna yli 75-vuotiaiden kokonaismenot kasvoivat 5,6 %, kun vuonna 2018 menokasvu oli 2,5 % (asukasta kohti kasvu oli 2,5 %, mutta vuonna 2018 menot asukasta kohti vähenivät -0,8 %). Somaattisen erikoissairaanhoidon kasvu oli voimakasta tässä ikäryhmässä. Myös asumispalvelujen kustannukset kasvoivat voimakkaasti. Vastaanotto toiminnan ja kotihoidon kustannuskasvu oli myös voimakasta, mutta kasvu oli samaa tasoa kuin vuonna 2018. Sitä vastoin perusterveydenhuollon sairaalahoidon kustannusten kasvu oli maltillista.

65-74 -vuotiaiden kokonaismenot kasvoivat 11,5 %, kun vuonna 2018 kasvu oli 8 % (asukasta kohti 7 % vuonna 2019 ja vuonna 2018 4 %). Tämän ikäryhmän menokasvu edellisvuoteen verrattuna oli voimakasta vastaanotto toiminnassa, perusterveydenhuollon sairaalahoidossa sekä somaattisessa erikoissairaanhoidossa. Voimakasta kasvua oli myös kehitysvam- mahuollossa. Lisäksi kotihoidon kustannukset kasvoivat edelleen voimakkaasti.

Lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen menot kasvoivat 11,1 %, kun vuonna 2018 kasvu oli 3,1 % (asukasta kohti vuonna 2019 11,6 % ja 2018 3,9 %). Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden palveluketjun menot kasvoivat 4,6 %, kun vuonna 2018 kasvua oli 7,7 % (asukasta kohti vuonna 2019 3,6 % ja 2018 7 %).

Taloudellisena tavoitteena oli edelleen asukaskoh- taisten menojen kasvun hidastuminen. Menot (net- to) asukasta kohti ovat tilinpäätöksessä 3 037 €. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä menot olivat 2 878 €. Asukaskohtaiset menot kasvoivat 5,5 %. Vuonna 2018 asukaskohtaiset menot kasvoivat 2,6 %. Asu- kaskohtaiset menot ilman erikoissairaanhoidon me- noja kasvoivat 5,4 %, kun vuonna 2018 kasvu oli 2,9 %. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat asukasta kohti 5,8 % ja vuonna 2018 2,1 %.

Leasing-hankinnat. Investointeihin on aiemmin si- sältynyt myös poistonalainen irtain omaisuus, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pää- sääntöisesti yli 10 000 euroa. Niillä on hankittu uu- dis- ja perusparannushankkeiden ensikalustamiset, terveydenhuollon hoitolaitteet ja ICT-ohjelmat ja -laitteet. Sote-uudistuksen vuoksi Oulun kaupungin aikaisemmin investoinneiksi luetut irtaimistohankin- nat on toteutettu leasing-hankintoina ja menot ovat kohdistuneet investointien sijaan käyttötalouteen. Leasing-menojen toteutuma oli tilinpäätöksessä 0,6 M€. Leasing-rahoituksella on käyttösuunnitelman mukaisesti hankittu Tuiran hyvinvointikeskuksen pe- rusparannuskohteen ensikalustamista, Dentopolik- sen hoitokoneita ja -laitteita ja kalusteita sekä muita terveydenhuollon hoito- ja tutkimuslaitteita.

ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastieto- järjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksista sekä Oulun kau- punginsairaalana (OKS) henkilökutsujärjestelmän päivittämisestä. Ict-investointien leasing-menojen toteutumat jäi merkittävästi talousarviota alhaisem- maksi; toteuma oli yhteensä 0,2 M€.

Talouden toteutumaan vaikutti myös v. 2019 alkanut Turvallinen Oulu -hanke, jonka toimenpiteen 3: Las- ten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen toteutuksesta vastasivat yhteistyössä hyvinvointipal- velut ja sivistys- ja kulttuuripalvelut. Kaupunginval- tuusto myönsi 1.4.2019 § 18 seksuaalirikosten ehkäi- seviin toimenpiteisiin 1 M€ lisämäärärahan vuodelle 2019, josta hyvinvointipalveluihin kohdistui 0,2 M€. Toimenpiteen toteutus käynnistettiin ja rahoitus- päätös Sosiaali- ja terveysministeriöstä saatiin v. 2019 lopussa. Hankkeen toteutuneet kustannukset v. 2019 olivat 126 000 €, josta ulkopuolisen rahoi- tuksen osuus oli 112 000 € ja omarahoitusosuudek- si jäi 14 000 €.

Hyvinvointilautakunta 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	20 587	1 000	21 587	21 477	-110	99
Maksutuotot	28 033	0	28 033	27 336	-698	98
Tuet ja avustukset	1 072	-250	822	914	93	111
Tilavuokratulot	3 250	0	3 250	3 323	73	102
Muut vuokratulot	25	0	25	93	68	371
Muut toimintatuotot	433	-250	183	695	512	380
Toimintatuotot yhteensä	53 400	500	53 900	53 838	-62	100
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-158 182	-1 100	-159 282	-159 105	177	100
Henkilöstökulut pl. omaishoidon tuen ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut	-155 811	-1 100	-156 911	-156 711	200	100
Omaishoidon tuen ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut	-2 371		-2 371	-2 394	-23	101
Palvelujen ostot yht. (sis. esh)	-397 175	-11 049	-408 224	-419 567	-11 343	103
Asiakaspalvelujen ostot (ilman esh)	-99 375	-8 550	-107 925	-109 982	-2 057	102
Muut palvelujen ostot (ilman esh)	-50 314	-2 499	-52 813	-55 173	-2 360	104
Erikoissairaanhoito	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926	103
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 572	0	-13 572	-14 774	-1 202	109
Avustukset	-55 414	-1 250	-56 664	-57 188	-524	101
Palvelusetelit	-28 298	-650	-28 948	-29 357	-410	101
Muut avustukset	-27 116	-600	-27 716	-27 830	-114	100
Tilavuokratulot	-23 923	200	-23 723	-24 063	-340	101
Muut vuokratulot	-3 534	100	-3 434	-3 469	-35	101
Muut toimintakulut	-1 051	0	-1 051	-605	446	58
Toimintakulut yhteensä	-652 850	-13 099	-665 949	-678 770	-12 821	102
Toimintakulut ilman esh	-405 365	-13 099	-418 464	-424 359	-5 895	101
TOIMINTAKATE ILMAN ESH	-351 965	-12 599	-364 564	-370 521	-5 957	102
ERIKOISSAIRAANHOITO	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926	103
TOIMINTAKATE	-599 450	-12 599	-612 049	-624 932	-12 883	102
Erikoissairaanhoito 1 000 €						
Somaattinen	-217 291	0	-217 291	-222 845	-5 554	103
Psykiatrinen	-30 194	0	-30 194	-31 566	-1 372	105
Yhteensä	-247 485	0	-247 485	-254 411	-6 926	103

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	2 624	2 455	2 598	2 633	2 646
Tilapäiset	965	1 080	926	893	786
Yhteensä	3 589	3 535	3 399	3 515	3 410
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-273	-221	-211	-159
Organisatoriset muutokset				2	-22
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	2 100	2 093	2 131	2 147	2 134
Tilapäiset	840	909	874	829	830
Yhteensä	2 940	3 002	3 005	2 976	2 963
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-123 611	-125 254	-122 722	-117 694	-116 862
Eläkekulut	-28 965	-27 020	-27 702	-27 022	-28 009
Muut henkilösivukulut	-4 335	-4 438	-5 143	-6 038	-7 909
Yhteensä	-156 912	-156 711	-155 566	-150 754	-152 780
Informatiiviset tiedot					
Henkilösivukulut					
Omais- ja perhehoitajat	-2 371	-2 394	-2 276	-2 318	-2 368
Kaikki yhteensä	-159 282	-159 105	-157 843	-153 072	-155 148

Hyvinvointipalvelut on sitoutunut Oulun kaupungin valtuustosopimukseen, jonka mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella, hallinnollisen työn määrä vähenee ja vastaavasti asiakaspalveluun käytetyn työn osuus kasvaa. Toimialoilla hyödynnetään henkilöstön eläköityminen ja muu vaihtuvuus. Toimintamenojen kasvun hillitseminen tarkoittaa henkilöstömäärän tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta. Henkilöstösuunnitelmassa on pyritty huomioimaan määräaikaisten palvelussuhteiden ja sijaistyövoiman kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisen ja muun poistuman hyödyntäminen. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat olleet vuoden 2019 keskeisenä tavoitteena. Tavoitteena on ollut siirtää palveluiden painopistettä kevyempiin, avohoito- ja -huoltopainotteisiin palveluihin.

Vuoden 2019 viimeisen päivän tilanteen mukaan hyvinvointipalveluissa oli henkilöstöä yhteensä 3 535 työntekijää. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilöstömäärä on lisääntynyt 136 henkilöllä (+4,0%) ja vuoden 2019 talousarvioon vähentynyt 54 henkilöllä (-1,5%). Talousarvion henkilöstösuunnitelmaan nähden vakituisen henkilöstön

määrä oli 169 henkilöä pienempi (-6,4%) ja edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna vakinaisen henkilöstön määrä on pysynyt samana 143 henkilöä pienempi (taulukko 1). Järjestäjän mukaan kasvua oli kaikilla vastuualueilla, eniten ikäihmisten ja sosiaalisen hyvinvoinnin alueilla.

Palkallisen työpanoksen (htv) osalta kasvua suhteessa talousarvion henkilöstösuunnitelmaan on +62 tp (+2,1%), mutta edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna palkallinen työpanos on hieman pienentynyt (-3 tp, -0,1%). Henkilöstömäärän vähenemisen osalta hyvinvointipalveluissa ei päästy strategisesti sitoviin tavoitteisiin, mutta palkallisen työpanoksen osalta sen sijaan kyllä, palkallinen työpanos ei kasvanut vuoteen 2018 verrattuna. Vuonna 2019 ei tehty henkilöstön siirtoja muihin organisaatioihin.

Työpanosten muutoksia järjestäjän mukaan tarkasteltuna kumulatiivinen palkallinen työpanos (palkkaa saavan henkilöstön määrä) pieneni koko hyvinvointipalveluiden tasolla yhdellä työpanoksella vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018. Toteutunut työpanos (todellisuudessa työssä olleen henkilöstön määrä) pieneni 19,59 työpanoksella (-0,8%) vastaavana aikana. Strategisten sitovien tavoitteiden mu-

kaan tavoiteltiin toteutuneen työpanoksen kasvua suhteessa palkalliseen työpanokseen, siihen ei siis päästy.

Palkallisen työpanoksen kasvua vuonna 2019 oli erityisesti terveystalouden (+13,39 tp) ja sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueilla (+8,19 tp). Ikäihmisten vastuualueella palkallinen työpanos sen sijaan pieneni (-28,13, tp). Tämä selittyy lähinnä laitoshoidon paikkojen vähentymisen seurauksena.

Hyvinvointipalveluissa oli vuonna 2019 palkallisesta työpanoksesta määräaikaista 30,3 % kun niitä vuonna 2018 oli 29,0 %. Määräaikaisten osuus palkallisesta työpanoksesta kasvoi hieman, mitä pitkälti selittää sairaspöissaolujen kasvu ja sijaistyövoiman lisääntyneet tarvet.

Sote-alan ammattilaisten saatavuus on muuttunut vuoden 2019 aikana vaikeammaksi. Ilmiö ja ongelma on valtakunnallinen. Erityisesti hoito- ja hoivatyöntekijöiden saatavuus sijaisuuksiin on ollut vaikeaa. Hyvinvointipalveluissa toteutettiin vuonna 2019 136 ulkoista rekrytointia, joiden kautta oli avoinna 205 tehtävää. Työsuhteisia näistä oli 113 ja virkasuhteisia 92. Hakemuksia em. avoimiin työpaikkoihin tuli yhteensä 1999 kpl. Eniten avoimia työpaikkoja oli tarjolla sosiaalitoimintaan ja sairaanhoitoon (63). Kaikkein vaikeinta sijaistyövoimaa on ollut saada kotihoidon avoimiin sijaisuuksiin. Vastaavasti paras sijaisten saatavuus on ollut laitoshoidon paikkoihin. Henkilöstön saatavuuden parantamiseksi on mietitty paljon erilaisia toimenpiteitä. Työn ja työnantajan vetovoimaisuuden parantamiseen on pyritty kiinnittämään huomiota, tätä kehittämistyötä tulee jatkaa myös tulevaisuudessa.

Henkilöstöpoistuma

Kaikkiaan vuoden 2019 aikana hyvinvointipalveluiden palveluksesta poistui 277 työntekijää, suurimpana syynä olivat irtisanoutumiset. Henkilöstöpoistuman muita syitä olivat mm. työeläkkeelle ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiset. Poistuneissa ei ole mukana toiseen tehtävään samassa kunnassa siirtyneet.

Vuoden 2019 aikana vanhuuseläkkeelle siirtyi 57 henkilöä kun vastaava luku vuonna 2018 oli 63 henkilöä. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi vuonna 2019 14 henkilöä, kun vastaava luku on usean edellisen vuoden aikana ollut noin 20 henkilön tasoa. Työkyvyttömyyden vuoksi ennen aikaiselle eläkkeelle siir-

tyvistä on aiemmin peritty työnantajilta ns. Varhemaksua. Vuonna 2019 Varhemaksua ei enää ole peritty, sen sijaan on tullut työkyvyttömyysmaksu 1,02 % palkkasummasta. Vuoden 2019 hyvinvointipalveluiden työkyvyttömyysmaksu oli noin 1,27 m€, mikä on noin 1,0 m€ pienempi kuin entinen Varhemaksu olisi ollut.

Sairaspöissaolot

Sairaspöissaoloja oli vuonna 2019 enemmän kuin vuonna 2018. Kumulatiivisesti tarkasteltuna sairauspöissaoloprosentti oli vuonna 2019 5,7 % kun se vuonna 2018 oli 5,4 %. Strategista henkilöstötavoitetta ei siis tältä osin ole saavutettu. Hyvinvointipalveluiden tavoitetasoksi on asetettu 5,1%. Järjestäjän mukaan tarkasteltuna sairaspöissaolot olivat lisääntyneet sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveystalouden vastuualueilla. Ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella sairauspöissaolo-% oli edelleen korkea ollen vuonna 2019 6,7%, mikä oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna. Sairaspöissaolopäivien määrä (pl. tapaturmista johtuvat) lisääntyi 2123 päivää (+ 3,4%) vuodesta 2018 vuoteen 2019. Lisääntyneiden pöissaolopäivien laskennallinen arvo on noin 0,7 m€, kun käytetään yhden pöissaolopäivän arvoa 350,00 €.

Suurimmaksi pöissaoloja aiheuttavaksi tautiryhmäksi nousi vuonna 2019 mielenterveyteen liittyvät syyt ohi perinteisten tuki- ja liikuntaelämäntön vaivojen. Työterveys Virta oy:n tilastojen mukaan vain noin 5% kaikista sairaspöissaoloista ovat olleet selkeästi työperäisiä. Loppujen suora yhteys työstä aiheutuviin pöissaoloihin on epäselvä tai sitä ei ole ollenkaan.

Työterveys Virta Oy:n potilastietojärjestelmän tilastojen mukaan sairaspöissaolot ovat lisääntyneet erityisesti mielenterveyssyistä johtuvissa pöissaoloissa. Lisääntymistä on tapahtunut sekä jaksoissa että päivissä. Sairaspöissaolujen vähentymistä on tapahtunut sen sijaan sekä tuki- ja liikuntaelämäntön sairauksissa että hengitystiesairauksissa. Mielenterveysongelmissa sairaspöissaolopäivät ovat lisääntyneet peräti +15,4% vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen.

Sairaspöissaolujen hallitsemiseksi on tehty tiivistä yhteistyötä Työterveys Virta oy:n kanssa. Keinoina ovat olleet mm. työterveysneuvottelut, varhaisen tuen keskustelut, uudelleensijoitustoiminta, työn räätälöinti, osasairaspöivärahalla työskentely, (osa-)kuntoutustuki, ammatillinen kuntoutus sekä amma-

tillinen lisä- ja täydenniskoulutus. Valitettavasti em. toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä, koska sairaspoissaolot ovat lisääntyneet. Jatkossa sairaspoissaolojen vähentämiseksi ja kokonaisvaltaisesti työhyvinvoinnin parantamiseksi on syytä panostaa mm. lähiesimiestyön ja johtamisen kehittämiseen ja sitä kautta työn organisoinnin ja henkilöstön saaman tuen parantamiseen. Työterveysyhteistyötä sairaspoissaolojen vähentämiseksi tulee myös tehostaa.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä on vuoden 2019 aikana jatkettu mm. työterveyshuollon toimitasuunnitelmaan kirjattujen asioiden toteuttamisella, Oulun kaupungin henkilöstöohjelman toteuttamisen avulla sekä vuoden 2018 Kunta10-kyselyn perusteella sovittujen toimenpiteiden toteuttamisen kautta. Kunta10-kyselyn perusteella on tehty toimintayksikkötasoiset toimenpidesuunnitelmat Kunta10-portaalin Kehto (kehittämistoimenpiteet)-ohjelmaan, joiden toteutumista on seurattu palvelualueiden johtoryhmätasolla neljännesvuosittain. Vuoden 2018 kyselyn perusteella 73 hyvinvointipalveluiden toimintayksikköä on tunnistanut ja sopinut yhteensä 174 kehittämiskohteesta ja toteuttanut 83 toimenpidettä.

Osana henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä ovat myös jo em. ammatillinen lisä- ja täydenniskoulutus sekä uudelleensijoitustoiminta. Keskeistä työhyvinvoinnin kehittämisessä on, että työntekijä kokee tekevänsä mielekästä, arvokasta ja palkitsevaa työtä, jonka tuntee hallitsevansa ja jossa pääsee käyttämään omaa osaamistaan niin itsensä kuin muiden hyväksi. Tästä johtuen niin sekä työn tuottavuuden kuin henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen kannalta on keskeistä, että työnantajalla on oikea henkilöstö oikealla paikalla. Onnistunut esimiestyö on tämän mahdollistamisessa ensiarvoisen tärkeää. Esimiestyön rooli ja merkitys on nousut vuoden 2019 aikana entistä enemmän keskiöön, minkä vuoksi esimiesten osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen on tarkoitus panostaa myös vuoden 2020 aikana. Vuoden 2019 aikana osa hyvinvointipalveluiden palveluesimiehiä ja -päälliköitä osallistuivat esimiesten muutosjohtamisen valmennusohjelmaan.

Vuonna 2019 jatkettiin 2015 käynnistynyttä ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstölle suunnattua työhyvinvointihanketta, jossa tavoitteena on mm. työn kuormittavuuden väheneminen,

työn parempi hallinta sekä työ- ja työmatkatapaturmien väheneminen. Syksyllä 2019 Oulun kaupunki käynnisti työkykyjohtamisen tuki-pilotin (Aino Health Manager) ajalle 9/2019-6/2020. Pilotin tavoitteena on kaupungin varhaisen tuen mallin kehittäminen ja työkykyongelmien parempi haltuunottaminen. Health Manager-järjestelmä tukee ja helpottaa esimiestä henkilöstön työkyvyn ja sairaspoissaolojen hallinnassa.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Hyvinvointipalvelujen vuoden 2019 menokasvu oli huomattavan voimakasta; kasvu kiihtyi erityisesti loppuvuoden aikana. Kaupungin ja sairaanhoitopiirin yhteinen integraatiohanke ja sen toimenpiteet yli 75 vuotiaiden palveluketjun kehittämiseksi käynnistyivät vaiheittain vuoden aikana. Panostuksia tehtiin kevyempiin palveluihin tavoitteena erityisesti sairaalahoidon, yhteispäivystyksen ja erikoissairaanhoidon käytön väheneminen. Myös ikäihmisten laitoshoidon vähennettiin edelleen. Vaikka mittareissa toimenpiteet alkoivat osoittamaan toimenpiteiden vaikuttavan, ei kustannusten kasvua saatu taittumaan, vaan päinvastoin kustannukset kasvoivat.

Ikäihmisten määrän kasvu ja asukaskohtaisten kustannusten nousu aiheuttavat huomattavan taloudellisen riskin tuleville vuosille, mikäli menokasvua ei saada taittumaan. Vuonna 2019 asukaskohtaiset kustannukset €/75 vuotias nousivat edellisvuodesta 2,5 %, kun menokasvu oli miinusmerkkinen vuonna 2018. Ikäihmisten hoito- ja palveluketjun toimenpiteillä pyritään vähentämään raskaimpien palveluiden tarvetta ja siirtämään painopistettä kevyempiin palveluihin. Mikäli toimintamallit eivät vaikuta vähentävästi ikäihmisten raskaimpien palveluiden käyttöön, johtaa se edelleen kustannusten kasvuun etenkin sairaala- ja laitoshoidossa.

Lasten ja nuorten raskaimpia palveluita pyrittiin vähentämään toteuttaen lautakunnan hyväksymää lastensuojelun toimenpideohjelmaa. Vaikka panostuksia kevyempiin palveluihin tehtiin, ei kustannuskasvua saatu taittumaan, vaan myös lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen kustannuskasvu oli voimakasta. Vuoden 2020 käyttösuunnitelmassa lasten ja nuorten palvelujen tavoitteita on tarkennettu. Lasten ja nuorten palvelujen integraatiohanke on käynnissä. Lisäksi perhehoidon toteuttamista kaupungin omana toimintana arvioidaan kevään 2020 aikana huomioiden mm. perhehoidon vaikut-

tavuus. Mikäli lastensuojelun asiakasmäärän ja kustannusten kasvua ei saada hillittyä, niin se aiheuttaa huomattavat taloudelliset riskit myös tulevaisuudessa. Erityisesti huomioita on kiinnitettävä mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestämiseen sekä nuorille että aikuisille.

Menokasvu oli voimakasta myös kehitysvammaisten palveluissa. Kehitysvammaisten asumispalveluiden ja mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden hankintojen valmistelut on aloitettu ja niissä on tarkoitus ottaa huomioon asiakasryhmien muuttuneet palvelutarpeet. Hankintojen tavoitteena on myös räätälöityjen asiakaskohtaisten sopimusten vähentäminen. Vuoden 2019 lopussa käynnistyneen päihde- ja mielenterveysketjun integraatioselvityksen toimenpiteiden sen sijaan odotetaan hillitsevän erikoissairaanhoidon kustannuksia. Tavoitteena on hillitä yhteisten palvelukokonaisuuksien kustannusten kasvua niin omassa tuotannossa kuin erikoissairaanhoidon menoissa.

Erikoissairaanhoidon menot eivät ole enää erikseen sitova määräraha vuonna 2020. Pienintä erikoissairaanhoidon menojen kasvu oli vuosina 2017 ja 2018, n. 2,6-2,8 %. Vuonna 2019 kasvu oli 7 %. Ikäihmisten hoito- ja palveluketjun kehittämistoimenpiteet eivät ainakaan suoranaisesti vaikuttaneet erikoissairaanhoidon menojen vähenemiseen. Sairaanhoidopiirin talousarvioesityksen perusteella vuoden 2020 alustava kasvuarvio on 4 %:n tasoa.

Integraatiohankkeen toimenpiteet olivat käynnissä vain noin puoli vuotta vuonna 2019. Hankkeen toimenpiteiden toteuttamista tullaan jatkamaan suunnitellusti. Todellisten vaikutusten näkyminen vie aikaa. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä lasten ja nuorten palvelujen toimenpiteet ovat valmisteilla. Perlacon -konsulttiselvityksen toimenpide-esitykset ovat myös käynnistyneet. Hyvinvointilautakunta on lisäksi edellyttänyt viranhaltijoita valmistelevaan uutta toimenpideohjelmaa ja palvelumallin 2020 tarkistaminen on suunnitteilla. Yhteenvetona kuitenkin on todettava, että koska hyvinvointilautakunnan vuoden 2020 talousarviossa ei ole kasvua vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna, on vuoden 2020 talousarviossa huomattava ylitysriski.

Investoinnit

Hyvinvointipalvelujen rakennus- ja perusparannusinvestointien toteumat on esitetty Oulun tila- ja palvelut -liikelaitoksen toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä. Hyvinvointipalvelujen perusparannushankkeista eteni suunnitellusti Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannushankkeen 1. vaihe, jossa entisen Tuirankartanon tilat perusparannettiin hyvinvointikeskuksen käyttöön. Palvelut käynnistyivät syksyllä 2019, jolloin mm. Kaijonharjun ja Rajakylän terveyspalvelut siirtyivät uusiin tiloihin. Entisen Tuiran terveysasema muutostyöt alkoivat vuonna 2019 ja valmistuvat keväällä 2020. Muista tilahankkeista käynnistyi Oulun kaupunginsairaalan sprinklaustyöt, jotka valmistuvat vuoden 2020 alussa. Lisäksi toteutui Intiön hoivan pihatyöt.

7.1.6 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Toimialan olennaiset tapahtumat

Oulussa nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso edelleen merkittäviä vahvuuksia. Kaupungin väkiluku kasvoi edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneneminen. Varhaiskasvatusikäisten määrä on laskenut Oulussa. Samoin perusopetusikäisten kasvu on pienentynyt verrattuna aikaisempiin vuosiin. Tulevina vuosina kasvupaine tulee olemaan toisen asteen opiskelijoiden määrässä. Suhteellisesti eniten kasvaa kuitenkin edelleen ikääntyvien osuus, joten on tärkeää mahdollistaa ikäihmisten omaehtoinen oppiminen ja virikkeellinen toiminta erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluissa sekä vapaassa sivistystyössä.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi tammikuussa 2019 sivistysohjelman. Toimintavuotta sävytti sivistysohjelman ensivaiheen kampanja Oulu oivaltaa, jossa keskeisenä viestinä oli yhdessä tekeminen. Vuoden aikana valmisteltiin lisäksi kulttuuristrategiaa ja hyväksyttiin vuorovaikutussuunnitelma. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyötä jatkettiin aktiivisesti sivistys- ja kulttuuripalveluiden koordinoimana. Toimintamalli vahvistui kaikilla kaupungin toimialoilla ja hallinnossa. Vuoden aikana käyttöön otettiin muun ohella lapsivaikutusten arvioinnin toimintamalli ja ONE:n edustajan läsnäolo mahdollistettiin kaikissa lautakunnissa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden taloudelliset tavoitteet toteutuivat muutetun toimintakateen ja investointien osalta. Muutettu talousarvion toimintakate alittui 2,7 M€. Muutoksia alkuperäisen talousarvioon nähden syntyi varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeilusta, seksuaalirikosten ehkäisyyn liittyvän Turvallinen Oulu -hankkeen aloittamisesta, henkilöstön Smartum-liikunta- ja kulttuurituen muutoksesta sekä hanke- ja projektitoiminnan muutoksista sekä kasvaneesta tuen tarpeesta perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä jatkoi laskuaan vuoden 2019 aikana. Päiväkodeissa otettiin elokuussa käyttöön yli kolmivuotiaiden ryhmissä suhdeluku 1/7, jonka vuoksi yksi lapsi tarvitsi sen jälkeen enemmän tilaa ja enemmän henkilöstöpanosta. Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin oli vuoden 2019 joulukuussa 65,1 prosenttia. Viisivuotiaiden maksutoman varhaiskasvatukseen osallistui noin 95 pro-

senttia viisivuotiaista.

Oppilasmäärän kasvu perusopetuksen luokilla 1-10 ja valmistavassa opetuksessa toteutui ennusteen mukaisesti 294 oppilaalla. Kaupungin järjestämässä perusopetuksessa oppilaita on nyt yli 22 000. Kaupunginvaltuusto päätti 17.12.2018 seuraavasta lisäyksestä talousarviotekstiin: "Perusopetuksessa pyritään huolehtimaan siitä, etteivät perusopetuksen ryhmäkoot kasva ja että oppilaskohtaista opetusaikaa lisätään." Tunnuslukujen tarkastelu vuosien 2018 ja 2019 välillä alakoulujen osalta osoittaa ryhmäkoon kääntyneen vähäiseen laskuun ja opetukseen käytetyn ajan vähäiseen nousuun. Uusi opetussuunnitelma laajentui lukuvuodesta 2019–20 yhdeksännelle luokalle käsittäen nyt koko perusopetuksen. Opetussuunnitelmatyössä keskityttiin erityisesti pedagogiikan ja arvioinnin kehittämiseen. Varhennettu kielenopetus alkaa vuonna 2020 jo ensimmäisellä luokalla kaikilla Suomen koululaisilla.

Nuorisotyössä uusina toimintamuotoina otettiin käyttöön pop up -toiminta kauppakeskus Valkeassa sekä kesäkaudella liikkuvan nuorisotyön Oulu-auto eli Outo. Outo kiersi arkisin Oulua ja sen toiminta oli suunnattu erityisesti yläkouluikäisille nuorille. Kesäajan toiminnoissa lapset ja nuoret otettiin entistä enemmän mukaan toiminnan suunnitteluun. Maahanmuuttajanuorten kanssa vapaa-ajalla toimiva Maali-tiimi aloitti toimintansa. Tiimissä on mukana useita järjestötoimijoita. Tavoitteena on, että Ouluun muuttanut nuori löytää itselleen tekemistä ja integroituu uuteen kotikuntaansa.

Lukiolain uudistamisen myötä Opetushallitus julkaisi tilinpäätösvuoden marraskuussa uudet opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelman paikallista valmistelua ja opettajien kouluttamista on koordinoitu erityisen ohjausryhmän tuella. Uuden opetussuunnitelman mukaisia kokeiluja muun muassa arvioinnin ja jaksojärjestelmän puitteissa kokeillaan lv. 2020–21 aikana.

Siirtymistä digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin on tehostettu käytännön harjoittelulla ja teknisten valmiuksien rakentamisella. Digitaaliset yo-kirjoitukset ovat lisänneet myös kurssikokeiden sähköistä muotoa. Sähköisten oppimateriaalien käyttö on lisääntynyt kaikissa lukioissa.

Vapaan sivistystyön palveluita on järjestetty alueel-

lisen kysynnän mukaisesti. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien uudistamisen yhteydessä Oulu-opiston, Oulun konservatorion ja Oulun taidekoulun yhteistyö on tiivistynyt. Oulun taidekoulu on vakiintunut osaksi Nuottasaari-talon monipuolista toimintaa. Oulun konservatorio on koulutus-tehtävänsä lisäksi kehittänyt työelämäyhteistyötä ja järjestänyt konserttiesiintymisiä. Puitesopimuksen mukaista puhallinmusiikki- ja konserttiyhteistyötä seurakuntien sekä muiden toimijoiden kanssa on jatkettu. Taiteen perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön.

Kirjasto, Kulttuuritalo Valve, Oulu Sinfonia, museo- ja tiedekeskus Luuppi sekä tapahtuma-aluepalvelut ovat tuottaneet kulttuuripalveluita koko Oulun alueella. Oman palvelutuotannon lisäksi Oulun kaupungin kulttuurin sopimuskumppanit ja kulttuurivastustusten piirissä olevat toimijat ovat tuottaneet monipuolista taide- ja kulttuuritoimintaa. Valistustalorahasto tuki ensisijaisesti ammattimaista taidetoimintaa. Vuonna 2019 saatiin valmiiksi kulttuuristrategiatyö, joka luo vision kulttuuriin perustuvasta kaupunkikehityksestä vuoteen 2030 saakka. Kulttuuripalvelut oli edelleen tiiviisti mukana Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeen valmistelussa.

Oulu valittiin vuoden 2019 alussa Kuntaliiton ja opetus- ja kulttuuriministeriön Suomen liikkuvien kuntien kilpailussa Suomen liikkuvimmaksi kunnaksi. Oulu sai tuon voiton myötä paljon valtakunnallista ja paikallista näkyvyyttä ja palkinnoksi saatu Uno-pokaali on kiertänyt vuoden aikana aktiivisesti erilaisissa tapahtumissa, liikunta- ja urheilukilpailuissa, kouluissa, työpaikoilla ja ikäihmistien tapahtumissa. Liikuntapalveluiden toimintalinjaukset ovat toteutuneet vuonna 2019 asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Oulun kaupunkistrategiassa visioksi on asetettu Valovoimainen Oulu, joka rakentuu arvoille rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Vision saavuttamiseksi kaupunkikonserni on määritellyt seuraavat yhteiset strategiset painopistevalinnat:

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy
2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki
3. Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin mahdollistajana on kirjattu vahvasti kaupunkistrategiaan ja yksityiskohdaisemmin kaupunkistrategiaa konkretisoiviin toteuttamisohjelmiin. Toimialan vaikuttavan johtamisen vahvistamiseksi sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi tammikuussa 2019 sivistysohjelman, jolla kaupunkistrategia ja toimenpideohjelmat konkretisoitiin toimialan näkökulmasta.

Osana kaupungin visiota sivistys ja kulttuuripalvelut asemoitui toimialaksi, jossa sivistys rakentaa valovoimaista Oulua - Sivistys rakentaa Oulua. Oululainen sivistys on opitun, eletyn, koetun ja sydämen sivistyksen summa. Ohjelmassa määriteltiin toimialalle seuraavat strategiset painopisteet:

1. Hyvinvointi ja osallisuus
2. Digitalisaatio
3. Kansainvälisyys

Nämä painopistevalinnat läpileikkaavat kaikki toimialan vastuualueet, ja ohjelmassa määriteltiin konkreettiset toimenpiteet vuoteen 2021. Ensivaiheen toimeenpanoa vauhditti Oulu oivaltaa -kampanja, jonka pääviesti oli, että sivistyskunta Oulu tehdään yhdessä. Kampanja nosti toimialan positiivisen viestinnän uudelle tasolle ja sitoutti laajalla osallisuudellaan työntekijöitä yhteen ja yhteisiin tavoitteisiin. Erityisesti Oulu oivaltaa -tutkimusmatkat saivat runsaasti positiivista palautetta. www.ouka.fi/oulu-oivaltaa

Toimialan kehittämistyötä tehtiin paitsi vastuualueilla, myös ikäsegmenteittäin tiiviissä yhteistyössä hyvinvointipalveluiden, Business Oulun ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa. Sivistysohjelmasta nousevaa kokeilutoiminnan toimintamallia valmisteltiin käyttöön otettavaksi vuonna 2020.

Kaupunkistrategia, sivistysohjelma, talousarvio ja käyttösuunnitelma jalkautettiin alueellisten kehittämissuunnitelmien kautta alueellisen kehittämisen välineeksi. Alueellisella toimintatavalla vahvistettiin poikkitoiminnallisuutta sekä sivistys- ja kulttuuripalveluissa että hyvinvointipalveluiden ja muiden yhteistyötoimijoiden kanssa. Toimintamalli mahdollisti alueellisten erityispiirteiden ja asiakastarpeiden huomioimisen, palvelukonseptien vaikuttavan kehittämisen ja panostamisen ennaltaehkäiseviin palveluihin. Vuoden aikana vahvistettiin erityisesti ehyttä kasvun ja opin polkua.

Digimuutosohjelmassa oli sivistys- ja kulttuuripalveluiden osalta vuonna 2019 priorisoituna 10 laajempaa toimenpidekokonaisuutta, joista yhdeksän sisälsi investointeja. Vaikuttavimpina toimenpiteinä toimiala on muun muassa käynnistänyt tietojohdantamisen kehittämisprojektin, jonka alaisuudessa on kehitetty sekä sisäisiä toimintamalleja että raportoinnin automaatioastetta, työkaluja sekä mittaristoja uusien kaupunkistrategian ja sivistysohjelman tarpeiden mukaisesti. Asiakas- ja hallintoprosessien digitalisoinnista yksi onnistunut esimerkki on Oulun taidekoulun asiakas- ja hallintoprosessien digitalisointi keskeisimpien toimintaprosessien osalta 100 % digitalisaatioasteeseen lähtötilanteesta, jossa mm. asiakkailla ei ole ollut etuudessaan mahdollista asioida organisaation kanssa sähköisiä palvelukanavia hyödyntäen. Henkilöstön digitaalisten työtapojen kehittämiseksi on edistetty sekä toimialakohtaisia että konsernitason kehitystoimia, kuten Office365-projektin kautta tietotyön uusia, digitaalisia toimintatapoja sekä lainsäädäntöuudistuksiin kytkeytyen esim. panostamalla tietosuojakyvykkyyksiin ja audittoimalla keskeisiä tietojärjestelmiä toimintamalleineen.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyötä jatkettiin aktiivisesti sivistys- ja kulttuuripalveluiden koordinoimana. Toimintamalli vahvistui kaikilla kaupungin toimialoilla ja hallinnossa. Vuoden aikana käyttöön otettiin mm. lapsivaikutusten arvioinnin toimintamalli ja ONE:n edustajan läsnäolo mahdollistettiin kaikissa lautakunnissa.

Oulun kaupungin kansallinen ja kansainvälinen näkyvyys vahvistui entisestään. Yhteistyötä tiivistettiin alueellisesti Oulun yliopiston (erityisesti KTK:n), AVIn ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa. Tiivistyvän yhteistyön kautta syntyi mm. maakunnallinen hyvinvointisopimus ja maakunnan sivistysjohtajien verkosto. Kansallista ja kansainvälistä vaikuttamis- ja kehittämistyötä tehtiin lukemattomissa eri verkostoissa. Vuoden aikana saavutettiin useita eri palkintoja, joista kannattaa tilinpäätöksen yhteydessä mainita merkittävimmät:

1. Vuoden liikkuvimpana kuntana
2. Oulun Kaakkurin alueen kehitystyö sai ITLAn Lapsuuden rakentajat -innovaatiopalkinnon
3. Perämerenkaaren alueen (Oulu ja Luulaja) Roots and Wings for Growth - yhteinen sivistys- ja kulttuurialan ohjelma sai Euroopan raja-alueiden liiton AEBR:n palkinnon.

Vuoden 2019 aikana valmisteltiin Oulun kaupungin uusi kulttuuristrategia, ja Euroopan kulttuuripääkaupunkihauun 2026 valmistelu eteni suunnitellusti. Vuoden aikana valmisteltiin ensimmäinen hakemusluonnos, jossa keskeisiksi teemoiksi valittiin:

1. Kulttuuri-ilmaston muutos (Cultural Climate Change)
2. Rohkeasti reunalla (Hinterland)
3. Villisti kaupunki (Wild City).

Kulttuuripääkaupunki-projektin suunnitteluun on osallistunut merkittävä määrä kuntalaisia ja siitä on syntynyt koko kaupungin yhteinen ponnistus. Myönteinen kehitys on näkynyt mm. kulttuurikohdeiden kävijämäärien kasvuna (esim. Luuppi yli 200 000 kävijää), investointeina (Hupisaaren teatteri) ja useina eri kulttuuritoimijoille myönnettyinä palkintoina. Näistä esimerkkeinä Kulttuurilehti Kaltion saama Barentsin neuvoston kulttuuriyhteistyöpalkinto, oululainen tanssitaiteilija Pirjo Yli-Maunula sai tasavallan presidentin myöntämän Pro Finlandia -mitalin ja oululainen Soiva Siili palkittiin Vuoden 2019 lastenmusiikkiteosta valtakunnallisessa Lastenmusiikkipäivässä.

Vaikuttavuuden vuoksi nostamme erikseen vuonna 2019 käynnistyneen Turvallinen Oulu -hankkeen, jonka päätavoitteena on ennalta ehkäistä alaikäisiin kohdistuvia seksuaalirikoksia Oulussa. Oululaisille erityisen näkyvä oli 8.-luokkalaisten syksyllä toteutama Gutsy Go Oulu, jossa viidessä koulussa syntyi 50 ratkaisua kaupunkilaisten tarpeisiin, mm. ympäristöahdistuksen iloksi muuttava Trashformer, seniorit sisätiloista kauniisiin maisemiin vievä Metsäbingo sekä poliisien ja nuorten välille luottamusta rakentava Pelekäkö nää polliisia? Kaikki upeat teot ja videot löytyvät Gutsy Go:n Youtube-sivustolta.

Kaupungin strategiaa tukevista tavoitteista on raportoitu erikseen valtuustolle ja vuoden keskeiset toimenpiteet on kuvattu vastuualueittain tilinpäätöksen luvuissa 10-14. Kaupunkistrategian ja sivistysohjelman pohjalta valtuustoon nähden skaalautuvat kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet on määritelty talousarviossa 2019 yhteisesti kaupunginhallituksen, sivistys- ja kulttuurilautakunnan, hyvinvointilautakunnan, yhdyskuntalautakunnan, Business Oulu -johtokunnan sekä liikelaitosten osalta. Tavoitteista on raportoitu valtuustolle 6/2019 ja edelleen tilinpäätöksen yhteydessä 12/2019 tilanteesta.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevien sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2019

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	29 377	706	30 083	28 927	-1 157	96	28 945
Toimintakulut	-451 938	-9 315	-461 253	-457 392	3 861	99	-440 331
Toimintakate	-422 561	-8 609	-431 170	-428 466	2 704	99	-411 386

Toteuman vertailu muutettuun talousarvioon

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on toimintakatteeltaan valtuustoon sitova. Toimintakateen toteuma vuonna 2019 oli 428,5 M€, joka on 2,7 M€ (0,6%) pienempi kuin muutettu talousarvio. Talousarvio alituu projektien ja hankkeiden osalta (0,8 milj. euroa) viivästyneiden aloitusten ja seuraavalle vuodelle siirtymisten vuoksi. Tällaisia projekteja ovat mm. Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa, koulutuksellinen tasa-arvo (KOTA6) ja Turvallinen Oulu -hankkeet. Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot alittavat talousarvion 0,4 milj. euroa. Liikuntapalveluiden toimintamenot alittuivat 0,6 M€, koska tilavuokra-, kunnossapito- ja asiakaspalvelukustannuksiin tuli säästöä Ouluhallin ja Oulunsalon jäähallin perusparannustauon myötä.

Toteuman vertailu alkuperäiseen talousarvioon

Toteutunut toimintakate on 5,9 M€ (101,4 %) suurempi kuin alkuperäinen vuoden 2019 talousarvio. Vuoden 2019 aikana sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioon tehtiin muutoksia kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Muutoksia alkuperäiseen talousarvioon nähden syntyi varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeilusta (0,9 M€), seksuaalirikosten ehkäisyyn liittyvän Turvallinen Oulu -hankkeen aloittamisesta (0,7 M€), henkilöstön Smartum-liikunta- ja kulttuurituen muutoksesta (0,5 M€) sekä hanke- ja projektitoiminnan muutoksista.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (11.11.2019 § 8) sivistys- ja kulttuurilautakunnalle 5,6 milj. euron lisämäärärahan käyttötalousmenoihin. Tämä lisämäärärahan tarve kohdistui erityisesti henkilöstömenoihin 4,9 milj. euroa. Perusopetuksen tuen tarpeen kasvu on lisännyt henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut lisääntyivät perheiden palvelutarpeen kasvaessa. Lapsia siirtyi osa-aikaisesta kokopäiväiseen päivähoidon ja siihen liittyvät ryhmä- ja tuen tarpeen järjestelyt. Alkuperäisessä talousarviossa ei ollut varausta tuen tarpeen kasvuun päiväkodeilla ja kouluilla. Liikuntapalveluiden järjestöille maksettavan investointiavustukset (0,78 M€) siirtyvät viivästyneiden hankkeiden myötä vuodelle 2020.

Toteuman vertailu edellisvuoteen

Toimintakate kasvoi vuoteen 2018 verrattuna 17,1 M€, jossa palvelutarpeen kasvu vaikutti henkilöstökuluihin sekä palvelujen ostoon. Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna henkilöstömenoja kasvatetaan varhaiskasvatukseen päätetyt lisäpanostukset (5-vuotiaiden maksuttomuus ja henkilöstön suhdeluvun muutos) sekä palvelutarpeen muutokset osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta ja avoimesta kerhotoiminnasta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Uudet tilat ja olemassa olevien tilojen peruskorjaukset nostivat vuokratulua 2 M€ ja palkankorotukset lisäsivät henkilöstökuluja. Hankkeiden toimintakulut kasvoivat 0,9 € edellisestä vuodesta. Turvallinen Oulu -hankkeeseen käytettiin vuonna 2019 0,3 M€. Toimintakate asukasta kohden kasvoi 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Sivistyslautakunta 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	6 664	-296	6 368	7 246	877	114
Maksutuotot	11 808	-111	11 697	11 200	-497	96
Tuet ja avustukset	7 457	1 113	8 569	7 009	-1 560	82
Tilavuokratulot	1 290	0	1 290	1 255	-36	97
Muut vuokratulot	1 505	0	1 505	1 554	49	103
Muut toimintatuotot	653	0	653	663	10	102
Toimintatuotot yhteensä	29 377	706	30 083	28 927	-1 157	96
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-234 121	-7 544	-241 665	-240 259	1 406	99
Palvelujen ostot	-77 786	-1 958	-79 744	-79 604	140	100
Muut palvelujen ostot	-64 022	-1 800	-65 822	-65 183	640	99
Asiakaspalvelujen ostot	-13 763	-158	-13 921	-14 421	-500	104
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 307	-140	-12 448	-12 223	225	98
Avustukset	-42 405	659	-41 746	-41 197	549	99
Palvelusetelit	-27 151	39	-27 112	-26 733	379	99
Muut avustukset	-15 254	620	-14 634	-14 464	170	99
Tilavuokratulot	-80 228	-300	-80 528	-80 029	499	99
Muut vuokratulot	-4 594	-24	-4 618	-3 630	988	79
Muut toimintakulut	-498	-7	-506	-450	55	89
Toimintakulut yhteensä	-451 938	-9 315	-461 253	-457 392	3 861	99
TOIMINTAKATE	-422 561	-8 609	-431 170	-428 466	2 704	99

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	4 422	4 436	4 248	4 175	4 108
Tilapäiset	1 243	1 424	1 476	1 418	1 352
Yhteensä	5 665	5 860	5 520	5 389	5 242
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-241	-185	-246	-143
Organisatoriset muutokset			-12	27	
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	3 687	3 648	3 600	3 531	3 484
Tilapäiset	1 295	1 334	1 214	1 141	1 148
Yhteensä	4 981	4 981	4 813	4 672	4 631
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-196 339	-195 603	-187 630	-177 508	-176 283
Eläkekulut	-38 377	-37 690	-35 697	-34 338	-35 579
Muut henkilö- sivukulut	-6 949	-6 966	-7 807	-9 017	-11 943
Yhteensä	-241 665	-240 259	-228 851	-218 705	-223 031

Taulukon henkilöstömäärä (TP2019) on ilmoitettu vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Henkilöstömäärä, palkallinen työpanos sekä henkilöstökustannukset on esitetty muutetun talousarvion mukaisesti. Henkilöstöluvuista on poistettu henkilön päällekkäiset palvelusuhteet. Henkilöstöluvut ei sisällä työllistettyjä, kesätyöntekijöitä, opiskelijoita eikä harjoittelijoita. Poistumaluvut eivät ole vertailukelpoisia eri vuosien välillä, koska käytetyt raporttimäärittelyt ovat vaihdelleet. Henkilöstökustannukset palkat ja palkkiot -rivi sisältää saadut henkilöstökorvaukset. Sekä palkallinen työpanos että henkilöstökustannukset on esitetty muutetun talousarvion mukaisesti.

Henkilöstömäärä ja palkallinen työpanos

Vuodelle 2019 tavoitteeksi on asetettu, että henkilöstön kokonaismäärä on enintään 5614 henkilöä vuoden 2019 lopussa. Vuoden 2019 talousarvioon on kirjattu henkilöstösuunnitelman mukaisesti kasvuksi yhteensä 94 palkallista työpanosta (henkilötyövuotta, HTV). Perusopetuksen henkilöstön osalta +20 HTV, varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta +70 HTV, psykologien ja kuraattorien osalta +4 HTV. Lisäksi muiden vastuualueiden osalta tavoitteena on ollut säilyttää vuoden 2018 taso.

Vuonna 2019 toteutunut henkilöstömäärä on ollut 5860, mikä on 340 henkilöä (+6,2 %) enemmän verrattuna vuoden 2018 tasoon. Palkallinen työpanos on kasvanut vuoteen 2018 verrattuna 168 (+3,5%). Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden palkallinen työpanos vuonna 2019 oli noin 2220, mikä on +78 HTV:ta suurempi edellisen vuoden tasoon verrattuna. Kasvu ylittää suunnitellun tavoitteen noin 58 HTV:llä.

Perusopetuksen palkallisen työpanoksen kasvua selittää oppilasmäärän kasvu (suunniteltu +20 HTV) ja tuen resurssien lisääminen muun muassa koulunkäynninohjaajien osalta. Koulunkäynninohjaajien palkallinen työpanos kasvoi vuoteen 2018 verrattuna 25 HTV:ta. Varhaiskasvatuksen palkallinen työpanos oli vuonna 2019 noin 1764 ja se kasvoi edellisen vuoteen nähden 66 HTV:ta, mikä on vähemmän kuin talousarvion kasvua koskeva tavoite.

Varhaiskasvatuksen suunniteltu kasvu perustuu viisivuotiain maksuttomuuskokeiluun sekä henkilöstö- ja lapsimäärän suhdeluvun muutokseen (uusi suhdeluku on 1:7). Liikunta- ja kulttuuripalveluiden toteutunut palkallinen työpanos on ollut alhaisempi kuin vuoden 2018 taso. Kulttuuripalveluiden palkallisen työpanoksen vähentymistä vuoden 2018 tasosta selittää Luupin asiakaspalveluhenkilöstön (10 htv) siirtyminen Monetralle tammikuun alussa.

Henkilöstökustannukset

Henkilöstökustannukset kasvoivat 11,41 M€ (+5%) vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna. Kustannukset alittivat kuitenkin lisätalousarvion mukaisen TA2019 luvun noin 1,4 M€. Henkilökustannusten nousua vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen selittää palkallisen työpanoksen kasvun lisäksi tehtävien vaativuuden arviointiin (TVA) liittyvät palkankorotukset, virka- ja työehtosopimusten järjestelyerät

ja yleiskorotukset sekä vuonna 2018 poistuneet epäpätevyysalennukset niiden palvelussuhteiden osalta, jotka ovat voimassa vielä vuonna 2019. Yhden palkallisen työpanoksen arvo on noussut 1,3 % verrattuna vuoteen 2018 (palkallisen työpanoksen ka.). Vuoden 2019 kustannuksiin on vaikuttanut vielä voimassa ollut lomarahojen leikkaus (-30%) ja työnantajamaksujen alentaminen (työntekijöiden maksuosuuden nostaminen).

Sairauspoissaolot

Lautakuntaan nähden sitovana toiminnallisena tavoitteena on ollut myös sairauspoissaolojen pysyminen kuukausittain alle 4 % sekä vuoden 2019 sairauspoissaolot eivät kasva 2018 vuoteen nähden. Sairauspoissaoloprosentti on vuonna 2019 kasvanut 0,1 % vuoteen 2018 verrattuna ollen vuonna 2019 4,0% (vuonna 2018 sairauspoissaolo% on ollut 3,9). Palkallista työpanosta kohden sairauspoissaolopäiviä on kertynyt 15,6 vuonna 2019. Tapaturmien määrä (sairauspoissaolon aiheuttajana) on vähentynyt vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Tilastokeskus julkaisi 30.9.2019 tuoreimman väestöennusteen, jonka pohjalta Oulun kaupungin väestösuunnitelmaa päivitettiin lokakuussa 2019. Päivitetyn väestösuunnitelman mukaan syntyvyyden lasku voimistuu ja seuraavan viiden vuoden aikana 0-6-vuotiaiden lasten määrä vähenee noin 2400 lapsella.

Kouluikäisistä alakoululaisten määrä laskee vähitellen, mutta yläkoululaisten määrä kasvaa. Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu tasaantuu edellisiin vuosiin verrattuna. Lukioikäisten määrä lähtee lähivuosina merkittävään kasvuun. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen vakiintuessa ja syntyvyyden hidastuessa varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä laskee

Suhteellisesti eniten kasvaa edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvien väestöryhmien kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja entistä enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä

kaikissa elämänvaiheissa.

Sanna Marinin hallitus valmistelee oppivelvollisuuden laajentamista. Käytännössä taloudelliset veloitteet lisääntyvät toisen asteen koulutuksessa mainittavasti. Lisääntyvät kustannukset kohdistuvat ennen muuta lukio-opetuksen ja konservatorion musiikin ammatillisen koulutuksen oppimateriaaleihin sekä mahdollisesti kuljetuksiin sekä muihin etuuksiin. Kustannusvaikutukset täsmentyvät vuoden 2020 aikana.

Oulun kaupungin tilaama ulkoisen arvioinnin loppuraportti, joka sisältää 120 toimenpidettä kaupungin talouden tasapainottamiseksi, on esitelty valtuustolle tammikuussa 2020. Toimenpiteissä on useita sivistys- ja kulttuuripalveluihin liittyviä toimenpiteitä,

jotka voivat vaikuttaa sekä toimintaa, henkilöstöön ja talouteen.

Henkilöstökustannusten kehitykseen vaikuttaa virka- ja työehtosopimusneuvottelut, joiden vaikutuksia tuleviin palkkakustannuksiin ei ole arvioitua konsernipalveluiden ohjeiden mukaisesti.

Oulun kaupunki hakee kaupunginvaltuuston Suomi 100 -juhlapäätöksen mukaisesti Euroopan kulttuuripääkaupungin asemaa vuodeksi 2026. Hanke aloitettiin vuonna 2017 ja vuonna 2020 jätetään varsinainen hakemus. Kulttuuripääkaupungiksi haikutuminen läpi leikkaa koko kaupungin toimintoja ja luo näin ollen uusia yhteistyön tarpeita, sekä toisaalta se voi myös luoda uusia osaamistarpeita kulttuuripalveluiden vastuualueelle.

7.1.7 Yhdyskuntalautakunta

Toimialan olennaiset tapahtumat

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vei vuoden aikana menestyksellisesti eteenpäin suunnittelukautena ja jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita. Näitä ovat Asuntomessut 2025 ja Asemanseudun kehittäminen (ns. Ratapihan alue). Lisäksi edistettiin Torialueen sekä Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistä. Torin aluetta vietin eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower -hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Torihotellin kokonaisuus.

Keskusta-Linnanmaa pyöräilybaana sai Pohjois-Suomen paras rakennusteko 2019 – palkinnon.

Tavoitteet toteutuivat

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin.

Joukkoliikenteen matkustajamäärä lähentelee 10 miljoonan matkustajan rajaa. Vuosina 2015–2019 joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat nousseet 35 %. Vuonna 2019 joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi 6,5 % verrattuna vuoteen 2018.

Vuoden 2019 aikana valmistui 2554 uutta asuntoa Ouluun. Määrä ylittää yli noin 750 asunnolla maankäytön toteuttamisohjelman mukaisen asuntotuotantotavoitteen ja on suuruusluokaltaan samalla tasolla kuin ennätysvuonna 2018. Ylitys on toteutunut pääasiassa kerrostaloasuntotuotannossa, jota on toteutunut yksityisille tonteille keskustaan ja keskustan lähialueille. Kaupungin asuntotonttien luovutus oli laskennallisesti 881 asuntoa, mikä alittaa maankäytön toteuttamisohjelman mukaisen 1000 asunnon tavoitteen.

Yritysten menestymisen edistämiseksi yritystontteja on tarjolla jatkuvasti 130. Elinkeinoelämää ja elinvoimaa palvelevia tontteja luovutettiin 38 tonttia.

Kaavahankkeita jaoteltiin kaavan aiheuttamien vaikutusten merkittävyyden mukaisesti, jolloin kaavaprosessien ajalliseen keston voitiin vaikuttaa. Nopeimmillaan asemakaava saatiin hyväksytyä 5,5 kuukaudessa esim. Putaan Pullan asemakaavan muutoksen osalta.

Asuntomessualueen, Hartaanselänrannan, arkkitehtuurikilpailu toteutettiin ilmoittautumiskutsukilpailuna. Kilpailun voittaja ratkesi joulukuussa. Alueen

suunnittelua jatketaan hyödyntämällä voittajaehdotuksen ohella myös muissa kilpailutoissa esitetyjä ratkaisuja.

Taloudellisesti hyvä vuosi

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut yhteensä toimintakate toteutui 8,06 M€ budjetoitua parempana (TA 14,87 M€, TP 22,93 M€). Toimintakatteen ylitys koostuu 5,51 M€ toimintatuottojen (TA 2019 89,48 M€ TP2019 94,98) ylityksestä sekä toimintakulujen 2,55 M€ (TA2019 74,61 M€ TP2019 72,06 M€) alituksesta. Toimintatuottoja nostivat erityisesti kertaluontoiset maankäyttösopimustulot, mm. Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiriin maksama 9,8 M€ maankäyttösopimustulo. Vuoteen 2018 verrattuna toimintatuotot kasvoivat 15,99 M€ ja toimintakulut 2,89 M€.

Asuntotuotanto laskussa ennätysvuoden jälkeen

Vuoden 2019 aikana rakennuslupia myönnettiin 2264 asunnolle, mikä on 691 asuntoa vähemmän kuin 2018, mutta ylittää kuitenkin merkittävästi maankäytön toteuttamisohjelman mukaisen tuotantotavoitteen 1900-2000 asuntoa/v vuosina 2020-2021. Talousarvion mukainen asuntotonttien tontinluovutustavoite (1000 as/v) jäi tavoitteesta ollen 881 asuntoa vuonna 2019. Omakotitontteja luovutettiin 109 kpl (tavoite 120 kpl), rivitaloasuntotontteja luovutettiin 215 asunnon verran (tavoite 250 asuntoa) ja kerrostalotontteja luovutettiin 557 asunnon toteuttamista vastaava määrä.

Vuoden 2019 aikana kaupungilla ei ollut tarjota riittävää määrää toteuttajia kiinnostavia kerrostalotontteja ja toisaalta 2018 aikana oli luovutettu kerrostalotontteja, jotka toteutuvat vaiheittain useamman vuoden aikana. Alituksen ei arvioida vaikeuttavan tulevien vuosien tavoitteellisen asuntotuotantomäärän toteutumista, koska samanaikaisesti on syntynyt runsaasti kerrostalotonttivarantoa yksityiseen omistukseen keskustaan ja keskustan lähialueille. Omakotitonttien osalta rakentamiskehotusmenettelyllä on saatu lisättyä yksityistä omakotitonttitarjontaa.

Maankäyttösopimuksia tehtiin vuoden aikana kuusi kappaletta, joista merkittävimpinä Vaaranpihan, Takalyötyn ja Jokivärtön sopimukset. Toteuttamissopimuksia ja maanvuokrauksen esisopimuksia, kaupungin omistamien maiden kaavakehityksen yhteydessä tehtiin viisi kappaletta, rakentamiskehotusten kohteisiin allekirjoitettiin kaksi rakentamissopimusta

ja yhteistoimintakaavoituksen käynnistäviä yhteistoiminta ja aiesopimuksia allekirjoitettiin kahdeksan kappaletta. Merkittävien oli Suomen Asema-alueet Oy:n kanssa koskeva aiesopimus asemansseudun alueesta.

Joukkoliikenteen matkustajamäärä jatkoikasvuun

Oulun joukkoliikenteessä tehtiin ennätyselliset 9,7 miljoonaa matkaa vuonna 2019. Matkustajamäärä kasvoi edellisvuodesta 6,5 prosenttia ja lipputulosten myönteinen kehitys jatkui. Yhä useampi asiakas on siirtynyt asioimaan ja ostamamaan lippunsa digitaalisesti verkkoasioinnilla ja mobiilisovelluksella. Kasvaneisiin matkustajamääriin on reagoitu tarjontaa kehittämällä, ja suosituimmille vuoroille on tarvittaessa lisätty kapasiteettia. Syksyn 2019 asiakastytyväisyystutkimuksessa 81 % vastaajista antoikin Oulun joukkoliikenteelle arvioksi erittäin tai melko hyvän. Yleisarvosana 4,03 (syksy 2018:4,00)

Ympäristöohjelma 2026 – kohti hiilineutraalia Oulua hyväksyttiin

Ympäristöohjelma on yksi Oulu 2026 kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista. Ympäristöohjelma laadittiin laajassa yhtistyössä. Ympäristöohjelma laatimisen yhteydessä pidettiin lukuisia työpajoja ja seminaareja, joissa kaupunkikonsernin henkilöstö, asiantuntijat, johto ja päättäjät saivat mahdollisuuden osallistua ohjelman laatimiseen. Ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.8.2019.

Horizon 2020 –hanke Oulussa

Making City Horizon 2020 –hanketta vietiin eteenpäin Kaukovainion pilottikohteessa sekä muita työpaketteja edistämällä. Hankkeessa on mukana 34 kumppania Euroopasta ja kaksi pilottialuetta. Kaukovainion pilottialueen ensimmäinen kohde (S-Market) valmistui ja YIT:n ensimmäisen asuntokerrostalokohteen rakentaminen käynnistyi ja Sivakan peruskorjauskohteiden ja uudisrakentamiskohteiden suunnittelu eteni suunnitelmien mukaan. Kaukovainiolla tuotetaan energiaa ja hyödynnetään hukkalämpöä siten, että kokonaisuutta saadaan kohti energiaomavaraisuutta. Samalla edistetään kaupungin viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta sekä kehitetään uutta hiilineutraalin kaupungin suunnittelumallia, jonka osia Kaukovainiolla kehitettävät ratkaisut voivat luontevasti olla.

Investoinneilla edistettiin elinkeinoelämää

Vuoden 2019 aikana investoitiin elinkeinoelämän edellytyksiä parantaviin väylähankkeisiin. Oulun kaupunki osallistui merkittävällä panostuksella valtatie 4 Oulun kohdan parantamishankkeeseen. Oulunportin työpaikka-alueen uuden asemakaavan mukainen uusien katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen sekä Kiimingin Välimaan kiertotalousalueen rakentaminen käynnistyivät.

Uusien työpaikkatonttien luovutuksia tehtiin 19 tontin osalta ja työpaikkatonttien maanvuokrasopimuksia uudistettiin noin 200 tontilla. Uudistamisten yhteydessä vuokralainen tavattiin tontilla ja käytiin keskustelua yrityksen ja yritysalueen kehittämistarpeista. Lisäksi luovutettiin 19 aluetta harrastus-, loma, vapaa-ajanvietto, palvelu, matkapuhelinten tukiasema tai muihin erityistarpeisiin yrityksille ja julkisyhteisöille

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut raportoi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen yhdyskuntalautakunnalle. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet toteutuivat vuonna 2019 pääosin tavoitetason mukaisesti.

Lautakuntaan nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuonna pääosin 2019 tavoitetason mukaisesti.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevien sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6

Keskeiset kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet

Kaupunkistrategiaan kirjattua yhdyskuntarakenteen eheyttämistä on tuettu useilla täydennysrakentamista tukevilla suunnitteluhankkeilla. Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarunko valmistui alueen vaiheittaisten asemakaavatoiden pohjaksi. Heinään täydennysrakentamisen toteutusselvityksen

pohjalta on jatkettu pilottitaloyhtiön asemakaavanmuutosta. Lisäksi Oulun keskustassa ja entisissä kuntakeskustoissa käynnistettiin muutamia täydennysrakentamishankkeita.

Asuntotuotannon kannalta merkittävimpiä olivat keskustan ja sen lähialueen täydennysrakentamiskaavat.

Suurimpia asuntorakentamisen täydennysrakentamiskohteita valmistui mm. Puolivälinkankaalle Menninkäisentielle. Oulunsalonrannan itäosan asemakaava hyväksyttiin. Kiiminkiin laadittiin asemakaava uuden Kiimingin koulukampuksen osalta.

Merkittävimmistä liike- ja kauppapaikka-alueiden kaavahankkeista valmistui asemakaavanmuutos Oulunporttiin sekä aloitettiin asemakaavan muutos Ritaväylän varteen. Työpaikka-alueista valmistui Ruskonniityn asemakaava. Lentokenttähotellin asemakaava Oulunsaloon vahvistui. Muutamia pieniä kaavahankkeita tehtiin kaupungin käytöstä poistuvien rakennusten jatkokäytön mahdollistamiseksi eri puolilla Oulua.

Alppilan bulevardin kaavarunkoalueella oli käynnissä vuoden 2019 lopulla 4 täydennysrakentamisen asemakaavahanketta. Hietasaaren asemakaavat vahvistuivat valitusten jälkeen vuoden 2019 lopulla. Liikuntapaikka-alueista asemakaavoja valmistui Heinäpäähän jalkapallohallista ja Oulunhallin laajennukselle sekä aloitettiin Linnanmaalle harjoitusjäähallille. Haukiputaan Torpanmäen urheilualueelle laadittiin asemakaavaluonnos.

Kaavoituksen valmistelemlia asemakaavoja valmistui vuonna 2019 yhteensä 26 kpl, ja lupapäätöksiä 84 kpl. Näiden lisäksi laadittiin erilaisista kaavoitusviranomaisen näkemystä edellyttävistä rakennus- ja kaavahankkeista.

Kaavoitusyksikössä oli vuonna 2019 vireillä kolme yleiskaavaa. Helmikuussa yhdyskuntalautakunta asetti vireille koko Oulua käsittävän Kulttuuriympäristön teemayleiskaavan. Osayleiskaavat Kiiminkijokivarteen etenivät vuonna 2019. Jokikylän ja Murrin osayleiskaava oli ehdotuksena nähtävillä lokakuussa 2019. Alakylän, Tirinkylän, Haipuskylän ja Hanhi-perän osayleiskaavaluonnos oli nähtävillä keväällä, ja loppuvuoden aikana valmisteltiin yleiskaavaehdotus. Suistokaupunkivisio valmistui keväällä 2019. Yleiskaavoitus on osallistunut aktiivisesti seuturakennusyhteistyöhön, MALPE-sopimuksen seurantaan

ja uuden sopimuksen laatimiseen, sekä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistustyöhön. Yleiskaavoitus tuotti myös paikkatietoaineistoja eri hallintokuntien käyttöön ja oli aktiivinen uuden Strateginen kaupunkisuunnittelu -ohjelman hankinnassa ja käyttöönotossa

Maankäytön toteuttamishjelma MATO

Maankäytön toteuttamishjelma 2020-2024 valmisteltiin vuoden 2019 aikana. Toteuttamishjelma ohjaa merkittävästi kaavoituksen ja katu- ja viherpalvelujen resursseja osoittaessaan sekä asemakaavoitusohjelman että asuntotuotanto-ohjelman seuraavalle viidelle vuodelle. Ohjelmassa 2020-2024 huomiota haluttiin kiinnittää erityisesti työpaikka-alueisiin.

Toteuttamishjelmassa 2020-2024 keskeisenä linjauksena on monipuolinen asuntotuotanto ja täydennysrakentamisen voimakas edistäminen. Uutena avauksena esiin nostettiin kaupunkimaisen pientalon mahdollisuudet asuntotarjonnan täydentäjänä erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Asuntotuotantotavoitteet ovat tulevina vuosina yhteensä 1800 asuntoa vuodessa, joista 1200 kerrostaloasuntoja, 250 rivitaloasuntoja ja 350 omakotiasuntoja. Tärkeimpiä kaavoituskohteita asuntotuotannon täydennysrakentamiseen ovat Oulun keskusta, Hartaanselänranta, Kaijonharju, Alppilan bulevardi, Tahkokangas, Puolivälinkangas, Maikkula, Oulunsalo, Jääli ja Haukiputaan keskusta. Uusia kaavoitettavia asuinalueita ovat mm. Hiukkavaaran Sarvikangas, Vanha Hiukkavaara, Kiimingin Hieta-aho, Oulunsalonranta, Laivakangas sekä Haukiputaan Asemakylä ja Keiska.

Palveluiden ja työpaikka-alueiden osalta kaupungin tavoitteena on tarjota kysyntää vastaavasti tontteja eri puolilta kaupunkia. Keskeisiä kaavoituskohhteita tulevina vuosina ovat mm. keskusta, Raksila,

Oulunportti, Ritaväylä, Ruskonniitty, Välikylän yrityspuisto, Maikkulan yrityskylä ja Aapistie. Merkittävänä keskittyminä toteuttamishjelmissä tunnistettiin Oulun keskusta sekä kampusalueet Linnanmaa ja Kontinkangas. Varsinkin keskustassa kaupungin suorat mahdollisuudet vaikuttaa toimitilarakentamiseen ovat rajalliset kiinteistö- ja maanomistuksesta johtuen, mutta sitä on mahdollista edistää mm. tyhjänä olevien tilojen käyttöönotolla, kiinteistöjen peruskorjaamisella tehokkaammalle työpaikkarakentamiselle sekä uudis- ja täydennysrakentamisella.

Kaupunki luovutti vuoden aikana erilaisia yritystontteja 38 kappaletta ja yritystonttivarauksia tehtiin 31 kappaletta. Erilaisilla asemakaavamuutoksilla mahdollistettiin yritystoiminnan laajeneminen ja kehittyminen esim. Oulunportissa, Ruskossa ja Takaläänissä. Muita elinkeinoelämän ja julkisyhteisöjen toimintaan liittyviä maanvuokrauksia tehtiin 19 alueella. Välimaan kiertotalousalueelta myyntiin noin 16 hehtaarin alue kiertotalousalueen toteuttamista varten.

Tavoitteena ollut pyöräilyn ja jalankulun edistäminen eteni suunnitelmien mukaisesti. Kaupunkipyörät otettiin käyttöön ja Keskusta-Linnanmaa välin pääpyöräreitin parantaminen valmistui. Pyöräreitien opastusta parannettiin laajasti eri puolilla kaupunkia. Rotuaarin laajentamisesta laadittiin suunnitelmat.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen talous sekä henkilöstön osaaminen ja johtaminen ovat toimintavuonna edenneet tavoitteiden mukaisesti. Sairauspoissaoloprosentti on ollut alhainen, 3,2 %.

Talouden toteuma 1.1. – 31.12.2019

Yhdyskuntalautakunta on valtuustoon nähden sitova seuraavasti: Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ilman joukkoliikennettä ja erikseen joukkoliikenne.

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	59 734	11 244	70 978	75 627	4 649	107	60 849
Toimintakulut	-47 187	-83	-47 270	-44 608	2 662	94	-42 486
Toimintakate	12 547	11 160	23 707	31 019	7 311	131	18 363

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukkoliikennettä toteutui 7,31 M€ budjetoitua suurempana. Toimintakatteen lisäys koostuu 4,65 M€ toimintatulojen ylityksestä sekä toimintamenojen 2,66 M€ alituksesta.

Toimintatulojen ylitykseen vaikuttivat useat tekijät. Viikkaan rakennustoiminnan vuoksi yleisten alueiden lupamaksutulot toteutuivat 1,2 M€ budjetoitua suurempana. Maankäyttösopimustuotot ylittyivät n. 0,4 M€ sopimuskumppanien maksujen aikaistumisen johdosta. Maankäyttösopimuskorvaukset toteutuivat poikkeuksellisen suurena vuonna 2019, korvauksia nosti mm. Sairaanhoidopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus (9,8 M€). Lisäksi muut sopijaosapuolet ovat maksaneet maankäyttökorvaukset sopimuksia nopeammin. Tällä saattaa olla vaikutusta tulevien vuosien tulokertymään.

Puunmyyntitulojen ylitys (0,6 M€) johtui kantohintojen noususta ja ennakoitua laajemmista kunnallisteknisistä hakuista. Matkapalvelukeskuksen tulot kasvoivat liikennepalvelulain muutoksesta aiheutu-

neen toiminnan laajentumisen johdosta ja sen toimintatulot ylittivät arvoidun 0,6 M€. Käyttöomaisuuden myyntivoittoja toteutui 0,6 M€ yli budjetoitun, koska maakauppoja ja rakennusten myyjtejä tehtiin ennakoitua enemmän. Muut tonttien maksutulot mm. poikkeukselliset sopimussakot ylittivät talousarvion noin 0,4 M€:lla. Tonttien vuokratuottoja kertyi 0,3 M€ yli budjetoitun vuokrasopimusten jatkamisen johdosta.

Toimintamenot alittuivat henkilöstömenojen osalta 0,84 M€ rekrytointien viivästyksen sekä eläkemenerusteisten maksujen ja varhemaksujen alittumisen johdosta. Palveluiden ostojen kilpailutuksissa on onnistuttu, ostot alittuivat 0,92 M€. Vuokramenoissa säästy 1,07 M€ pääosin kaupunkipyörien käyttöönoton siirtymisen vuoksi. Muut toimintamenot ja avustukset ylittivät budjetin hieman. Muiden toimintamenojen ylitys (0,16 M€) johtui rakennusten myyntitappioista ja avustusten ylitys (0,31 M€) pääosin liikennepalvelulain muutoksesta aiheutuneen toiminnan laajentumisen johdosta.

Joukkoliikenne

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	18 500	0	18 500	19 358	858	105	18 143
Toimintakulut	-27 338	0	-27 338	-27 449	-111	100	-26 677
Toimintakate	-8 838	0	-8 838	-8 091	747	92	-8 533

Koko toimialueen matkamäärä kasvoi vuonna 2019 6,5 % verrattuna edelliseen vuoteen 2018, matkoja tehtiin yhteensä 9,7 miljoonaa. Matkamäärän kasvusta aiheutuvat lipputulot ylittyivät hieman arvioinneista. Lipputulojen kasvusta johtuen, toimintatulot ylittyivät vajaalla 0,86 miljoonalla eurolla. Toimintamenot olivat talousarviota hieman suuremmat ylittäen arvion noin 0,11 miljoonalla eurolla. Toimintamenoihin ovat vaikuttaneet liikennöinnin lisääminen ja yleisen kustannusindeksitason nousu. Toimintakate oli kokonaisuudessaan noin 0,75 miljoonaa euroa arvioitua parempi.

Lipputulojen myönteinen kehitys on jatkunut, ja yhä useampi asiakas on siirtynyt asioimaan ja ostamaan lippunsa digitaalisesti verkkoasioinnilla mobiilivälineillä.

Uuden palvelutasoluokituksen mukaista liikennöintiä on jatkettu vuonna 2019 ja jatkossa uusien liikennöintisopimusten kautta palvelutasoluokitus saadaan täysipainoisesti käytäntöön vuosien 2019-2021 aikana.

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

Menolajikohtainen tarkastelu, informatiivinen tieto

Yhdyskuntalautakunta 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	7 844	0	7 844	9 320	1 476	119
Maksutuotot	18 584	15 700	34 284	36 170	1 886	106
Tuet ja avustukset	3 381	44	3 425	3 466	41	101
Tilavuokratulot	850	0	850	1 234	384	145
Muut vuokratulot	34 261	0	34 261	35 444	1 183	103
Muut toimintatuotot	13 314	-4 500	8 814	9 350	536	106
Toimintatuotot yhteensä	78 234	11 244	89 478	94 985	5 507	106
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-10 762	0	-10 762	-9 926	836	92
Palvelujen ostot	-57 412	-83	-57 495	-56 570	925	98
Muut palvelujen ostot	-57 412	-83	-57 495	-56 566	930	98
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	-4	-4	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 403	0	-2 403	-2 215	188	92
Avustukset	-1 118	0	-1 118	-1 425	-308	128
Muut avustukset	-1 118	0	-1 118	-1 425	-308	128
Tilavuokratulot	-862	0	-862	-783	79	91
Muut vuokratulot	-1 590	0	-1 590	-601	989	38
Muut toimintakulut	-378	0	-378	-535	-157	142
Toimintakulut yhteensä	-74 525	-83	-74 608	-72 056	2 552	97
TOIMINTAKATE	3 709	11 160	14 869	22 928	8 059	154

Maankäyttökorkvaukset

Limingantulli 1-4

Limingantulli 1-4 alueelta ei ole kertynyt vuoden 2019 aikana uusia maankäyttösopimuskorvauksia eikä alueella sopimuskorvauksia purettu.

Kallisensuora

Kallisensuoran alueelta ei kertynyt vuoden 2019 aikana sopimuskorvauksia eikä Kallisensuoran alueella sopimuskorvauksia ei purettu.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	181	177	166	166	163
Tilapäiset	12	12	12	10	15
Yhteensä	192	189	178	176	178
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-22	-12	-11	-10
Organisatoriset muutokset		-1			
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	177	162			148
Tilapäiset	12	17			22
Yhteensä	189	179	174	174	169
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-8 002	-7 621	-7 118	-7 046	-7 049
Eläkekulut	-2 482	-2 041	-1 932	-1 980	-2 200
Muut henkilösivukulut	-278	-262	-292	-349	-464
Yhteensä	-10 762	-9 926	-9 342	-9 375	-9 714

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa oli 189 asiantuntijaa virka- tai työsuhteessa vuoden 2019 lopussa. Tarkasteluvuosien 2016-2019 aikana henkilöstön kokonaismäärän pientä kasvua selittävät lainsäädännön muutoksista ja kaupunkistrategian toteuttamisesta johtuneet lisääntyneet tehtävät. Kaavoitukseen on tarvittu kaksi uutta arkkitehtiä varmistamaan kaupunkistrategian mukaisten hankkeiden etenemistä ja matkapalvelukeskukseen on lisätty henkilöstöä hoitamaan vuonna 2018 voimaan astuneen uuden liikennepalvelulain myötä lisääntyneitä tehtäviä.

Vuonna 2019 uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jääneiden ja irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle. Lisäksi liikennepalvelulain muutoksen vuoksi rekrytoidut matkapalvelukeskuksen uudet työntekijät aloittivat vakinaisissa tehtävissään vuonna 2019. Vuoden 2019 aikana toteutettiin rekrytointeja myös vuoden 2018 lopussa täyttämättä olleisiin vakinaisiin tehtäviin. Rekrytoinneissa noudatettiin hyväksytyä henkilöstösuunnitelmaa sekä kaupungin tähtölpaprosessia ja rekrytointiohjeita.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat perinteisesti olleet koko palvelualueen asiantuntijoilla alhaiset. Vuonna 2019 sairauspoissaoloprosentti oli 3,2 (vuonna 2018: 3,0 %). Muutamaa pidempää sairastumista lukuun ottamatta suuri osa poissaoloista on

ollut omailmoituksella tapahtuneita flunssa- yms. poissaoloja.

Vuonna 2019 YYP:ssä hiottiin henkilöstöjohtamisen käytäntöjä. Henkilöstösuunnittelu ja -resursointi tehtiin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilta edellytettävien tehtävien ja tavoitteiden pohjalta. Työntekijöiden vastuita ja työnjakoa täsmennettiin päivittämällä ja käymällä läpi tehtäväkuvat koko henkilöstön kanssa. Strategiaa jalkautettiin ja toimintaa kehitettiin tavoite-/ kehityskeskusteluissa ja tiimien kehittämispäivillä. Itseohjautuvuutta pyrittiin vahvistamaan mm. muokkaamalla henkilöstökäytäntöjä ja tukemalla esimiehiä valmentavassa esimiestyössä.

Henkilöstön koulutus suunnattiin vuonna 2019 ennen kaikkea ammatillisen erityisosaamisen vahvistamiseen. Lisäksi järjestettiin työsuojelukoulutusta, kiireenhallintavalmennusta ja kielikoulutusta työssään englannin kieltä tarvitseville. Uusille tulokkaille pidettiin perehdytyskoulutuksia. Lisäksi kaupungin keskitetyn koulutuksen tarjoamiin koulutuksiin osallistuttiin tarvelähtöisesti työtilanteen salliessa.

Esimiehille järjestettiin valmentavan esimiestyön koulutusta ja sisäistä valmennusta osaamisen johtamisesta sekä esimiesinfoja ajankohtaisista asioista. Työkykyjohtamisen osaamista tuettiin työkykyjohta-

misen koulutuksella. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden pidempään esimiehinä toimineet ovat suorittaneet esimiespassi-koulutuksen. Esimiehet, joilta koulutus puuttuu, käyvät sen vuonna 2020.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Toimintaympäristössä on tapahtumassa jatkossa selkeä muutos. Asuntorakentamisen noususuhdanne on taittumassa. Seuraavina kahtena vuonna on oletettavaa kerrostalorakentamisen aloitusten hidastuminen ja keskittyminen alueellisesti ydinkeskustan läheisyyteen. Liike- ja toimistorakentamisen osalta kysyntä pysyy nykyisellä tasollaan.

Omakotitalorakentamisen määrä pysyy tasaisena talousalueella ja Oulu lähikuntineen tarjoaa hyviä si-

joittumisvaihtoehtoja, joissa hyvät liikenneyhteydet työpaikka-alueille ratkaisevat perheiden sijoittumispäätöksiä.

Kaupan sijoittumisen kannalta merkittävimpiä alueita ovat Ritaportti ja Oulunportin alue, joihin on kysyntää. Raksilan market alueen uudistumisen arvioidaan käynnistyvän vuoden 2021 aikana. Ydinkeskustan kaupallinen kehittyminen tulee huomioida erityisesti Ritaportin alueen kaupallisessa kehittämisessä.

Kontinkankaan terveyskampuksen ja Linnanmaan opiskelijakampuksen toiminnallisesti monipuolinen suunnitteluun ja kaavoitukseen tulee panostaa 2020.

7.1.8 Rakennuslautakunta

Toimialan olennaiset tapahtumat, johtajan katsaus

Toimintaympäristö

Rakennuslautakunta vastasi seuraavista palveluista:

1. rakentamisen luvat ja niiden ennako-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta.

Uudisrakentamisen luvitettu määrä kasvoi kahden edellisen vuoden keskitasosta. Vuonna 2019 luvitettu rakentamisen kokonaismäärä (kerrosalaneliöt 421 021 ke-m²) kasvoi 20,6 % vuosien 2017 ja 2018 keskiarvosta. Vertailujaksolla asuinrakennusten luvitettu kerrosala väheni 8,9 %. Asuinrakennusten luvitus väheni vertailujaksolla 18,2 %. Erillispienalojen luvitus kasvoi vertailujaksolla noin 7,9 %. Liike- ja toimistorakentamisen luvitus kasvoi vertailujaksolla noin 54,3 % ja hoitoalan rakennusten luvituksen volyymi kasvoi 391,8 %, kasvu johtui OYS:n tulevaisuuden sairaalan luvituksesta. Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2019 aikana 2270 asunnolle, joka on 737 (24,5%) asuntoa vähemmän kuin vertailujaksolla 2017–2018.

Vuonna 2019 Oulun rakennusvalvonta ohjasi, luvitti ja valvoi rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo oli lähes 2 miljardia euroa. Myönnettiin 1942 lupaa (vuonna 2018 2306 lupaa), suoritettiin 7153 katselmusta (4201 työmaakäyntiä) ja yhteydenottoja oli noin 50 000 (sähköinen lupajärjestelmä, sähköposti, puhelut, asiakastapaamiset).

Rakennusvalvontatoimeen kohdistuu lisääntyvästi paineita erityisesti rakentamisen kosteusvaurioiden, sisäilmaongelmien ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen tiedostamisen johdosta. Edellä mainittu kehitys on osoittanut Oulun rakennusvalvonnan ohjaavan toimintatavan osuvuuden. Kuivaketju 10:n käyttöä rakennushankkeissa tuetaan ja vahvistetaan. Voimistuva elinkaariajattelu ja ilmastomuutoksen hillintään tähtäävien toimenpiteiden edistäminen suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa

korostuvat ennakoivassa ohjauksessa. Suurimpana haasteena hankekohtainen hiilijalanjälkitarkastelu ja laskenta, joka edellyttää tietomallipohjaista suunnittelua ja ohjausta.

Voimaan tulleet rakentamisen säädökset vaikuttivat voimakkaasti rakentamisprosesseihin. Uusiin aseuksiin perehtyminen ja kaupungin henkilökunnan sekä rakennusalan ammattilaisten kouluttaminen vaati merkittävän työpanoksen ja jatkuu edelleen. Rakennusvalvonnan koulutuksiin osallistui vuonna 2019 noin 790 rakennusalan ammattilaista. Rakennusvalvonta osallistui myös aktiivisesti valtakunnallisten tulkintojen kehittämiseen ja oli mukana Top-Ten -ohjaus- ja työryhmissä laadittavien yhtenäisten tulkintakorttien ja -ohjeiden laatimisessa. Rakennusvalvonta on tehostanut ohjaustaan ja kohdentanut sitä toimintasuunnitelmassaan määrittelemiinsä osa-alueisiin.

Rakennusvalvonnan sisäinen hanke paperiarkistojen sähköistämiseksi on vaatinut merkittävästi henkilöresursseja. Arkistojen sähköistäminen on välttämättömyydenä muun muassa kokonaan sähköisen toimintatavan ja tehokkaan työskentelyn mahdollistamiseksi. Suurin osa resurssista on hankittu Monetra Oy:ltä ostopalveluna ja vuoden 2019 lopussa arkistoinnin sähköistämisen hankkeessa työskenteli 6 henkilöä. Vuoden 2019 loppuun mennessä aineistosta oli käsitelty 40 % ja koko aineistosta oli siirretty sähköiseen arkistoon noin 12 %. Kaikkiaan oli käsitelty 42 564 lupaa, joista suurin osa oli valittu skannaukseen, jossa oli syntynyt noin 86 000 kuvatiedostoa.

Taloudellisesti poikkeuksellisen hyvä vuosi

Rakennusvalvonnan tulos taloudellisesti oli poikkeuksellisen hyvä. Toimintakate toteutui 0,818 M€ budjetoitua parempana (TA2019 1,052 M€ TP2019 1,870 M€). Toimintatuotot toteutuivat 0,658 M€ arvioitua suurempina ja toimintakulut olivat 0,159 M€ arvioitua pienemmät.

1.1.–28.2.2019 ja 1.9.–31.12.2019 toteutettiin rakennuslautakunnan päättämät alennuskampanjat pien-

rakentajille. Kampanjan tavoitteena oli tasata ruuhkahuippuja. Lupien hakemiseen kampanjalla arvioitiin olleen noin 20 lupahakemuksen lisäksi.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Rakennusvalvonnan toimintatapoja ja -prosesseja kehitettiin vuonna 2019. Kehitystä kohdistui muun muassa asiakaspalveluun, digitalisaatioon ja osaamisen kehittämiseen. Viimeisen lupatilaston mukaan keskimääräinen lupakäsittelyaika oli 19 päivää (vuonna 2018 21 päivää) ja samaan aikaan luvitettava pinta-ala on kasvanut kolmessa vuodessa noin 14 %. Vaikka toiminnan tehokkuus on valtakunnallisessa vertailussa erinomainen, prosesseja kehittämällä voidaan pyrkiä vielä parempaan tulokseen.

Toiminnan tehostamisessa hyödynnettiin edelleen sähköisen asiointin suomia mahdollisuuksia. Muun muassa lupakäsittelyn rutiinotoimintoja hoitava robotti on mahdollistanut ison työmäärän siirtämisen koneen tekemäksi. Tavoitettavuutta pidetään yllä mm. päivystyspuhelimilla. Katselmusten osalta tehostuskeinona on katselmusten keskittäminen samalle suunnalle mahdollisuuksien mukaan. Ajo-kilometrien määrä katselmusta kohden on pysynyt edellisvuoden tasolla. Rakennusvalvonnan kaikista ajoista 37 % ajettiin yhteiskäyttöautoilla (tavoite 20 %).

Korjausrakentamisen suhteellinen osuus rakentamisesta kasvoi. Vaativien korjausten osuus on kasvussa, koska rakennusten huoltoa ja ylläpitokorjauksia ei ole tehty riittävän ajoissa. Korjausrakentamisen tiimi ja vaativien korjauskohteiden katselmustyöryhmä ovat vastanneet hyvin korjausrakentamisen haasteisiin ja toimintaa kehitettiin edelleen esimerkiksi tuottamalla uusia ohjauksen toimintatapoja ja materiaaleja. TOPTEN-korjausrakentamisen ryhmä aloitti toimintansa vuonna 2019 ja Oulun rakennusvalvonta osallistui toimintaan aktiivisesti.

Vuonna 2019 päättyneet kehityshankkeet tuottivat toimintatapoja olemassa oleviin prosesseihin. Uusia kehityshankkeita on suunniteltu ja pyritty hakemaan, kun sopivia hankekokonaisuuksia ja yhteistyökumppaneita on löytynyt. Vuoden 2019 aikana ei saatu läpi uusia hankerahoituksia. Kehitystyön painopisteenä ovat edelleen sähköiset palvelut ja -arkistointi, tietomallipohjaiset palvelut, korjausrakentamisen ohjauskonseptit ja uudisrakentamisen elinkaarietäällisyys.

Rakennusvalvonta osallistui maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen lainsäädäntötyöhön sekä sitä täydentävien asetusmuutosten, rakentamisen lainsäädäntöä tukevien ohjeiden kehittämiseen ja rakennusvalvontojen yhtenäisten tulkintojen (TOPTEN-käytännöt ja -ohjeet) tekemiseen. Oulun rakennusvalvonnan johdolla kehitetyt Kuivaketju10:n perusteet ja keskeiset tavoitteet on saatu osaksi rakentamista ohjaavia asetuksia.

Sähköinen asiointin käyttö kasvoi edelleen ja vuonna 2019 jo 96,4 % kaikista luvista haettiin sähköisen järjestelmän kautta. Järjestelmää on pyritty parantamaan ja mm. ohjeistusta asiakkaille kehitetään koko ajan, jotta asiointi olisi helpompaa ja ohjatumpaa.

Rakennusvalvonnan kansainväliset kehityshankkeet etenivät suunnitellusti. e-Lighthouse projekti yhteistyössä Euroopan Unionin Northern Periphery of Arctic alueen partnereiden kanssa keskittyi löytämään ja kehittämään parhaita ohjausmalleja rakentamisen energiatehokkuuteen ja hanke päättyi kesäkuussa. Hankkeen tuloksena laadittiin mm. lisää ohjausmenetelmiä energiatehokkuuden parantamiseen.

ICNB projekti oli myös EU-rahoitteinen hanke ja partnerit olivat pohjoismaisia. Hankkeen tavoitteena oli edistää tietomallien käyttöä rakentamisessa ja näin parantaa rakentamisen laatua ja tehokkuutta. Rakennusvalvonnan yhtenä tehtävänä on mahdollistaa ja testata tietomallina toimitetun lupahakemuksen käsittelyä.

Hanke päättyi 31.12.2019, hankkeen myötä edellytykset tietomallien käyttöön ja tietämys mahdollisuuksista on lisääntynyt huomattavasti ja suurin osa lupakäsittelijöistä on lisäksi koulutettu tietomallien käyttöön.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty ja raportoitu oheisessa strategiataulukossa. Tavoitteet toteutuivat pääosin. On syytä huomata, että niissä mitataan määrätason yli menevää laadun osaa, jonka on arvioitu tuottavan hankkeille ja rakennuttajille selvää lisäarvoa.

Kaupungin valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	LTK/JHTK kehitystoimenpiteet	Toteuma 31.12.
<p>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista.</p> <p>Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</p>	<p>Rakennusvalvonta ohjaa uudis- ja korjausrakentamista energiatehokkaisuun ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin.</p> <p>Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöväliolosuhteiden käyttöön huomioiva E-luku ovat 10-15 % määräysten minimitasoa parempia.</p>	<p>Uudis- ja korjausrakentamisen ohjausmateriaaleja päivitetään ja kehitetään.</p> <p>Uudisrakentamisen koulutuksia pientalorakentajille ja ammattilaisille järjestetään 4-8 kappaletta.</p> <p>200 pientalokorjaajaa ohjataan henkilökohtaisessa ohjauksessa.</p> <p>Korjausrakentamisen koulutuksia pientalokorjaajille ja ammattilaisille järjestetään 4-8 kappaletta.</p>	<p>E-luvun taso 8 % määräystasoa parempi (eri rakennustyyppien pinta-aloilla painotettu keskiarvo). Kerrostalorakentamisessa E-luvun taso on aina heikempi kuin pientaloissa ja kerrostalorakentamisen suuri määrä laski tunnuslukua merkittävästi sillä arvo on painotettu eri rakennustyyppien pinta-aloilla. Pientaloissa vastaava luku oli 16 %.</p> <p>Lämpöväliolosuhteiden taso asuntorakentamisessa oli 17 % määräystasoa parempi.</p> <p>Ohjausta energiatehokkaampiin ratkaisuihin annettiin mm. koulutuksissa laadunohjauksissa, hankekohtaisissa kokouksissa sekä suunnittelun aloituskokouksissa.</p> <p>Osaltaan mm. E-luvun jäämistä tavoitetasoa selittää ns. eko-rakentamisen lisääntyminen, moni on innostunut mm. hirs- ja massiivirakenteista ja ekologisesta rakentamisesta, jossa tavoitteet ovat luonnonmukaisessa rakentamisessa jolloin energiatehokkuuden tason saavuttaminen on haastavampaa. Myös suuri koerakentamisen kerrostalohanke, jossa käytössä on painovoimainen ilmanvaihto, heikensi keskiarvoa huomattavasti.</p> <p>Uusia ohjekortteja julkaistiin 8.</p> <p>Koulutuksia ammattilaisille ja kuntalaisille on järjestetty 17 kappaletta (uudis/yleinen 12, korjaus 5).</p> <p>Korjaajia ohjattiin yli 200 kertaa henkilökohtaisessa ohjauksessa.</p>
<p>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</p>	<p>Rakennusvalvonta ohjaa vahvasti kosteudenhallinnan huolelliseen suunnitteluun ja toteuttamiseen terveiden rakennusten aikaansaamiseksi.</p>	<p>Lupaehdoissa edellytetään kosteudenhallintasuunnitelma ja n. 70 % suurista kohteista on käytössä Kuivaketju-10-toimintamalli.</p>	<p>Toteutui tavoitteen mukaisesti. Noin 90 %:ssa suurista kohteista on käytössä Kuivaketju-10 malli.</p>

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	LTK/JHTK kehitystoimenpiteet	Toteuma 31.12.
Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.	Rakennusvalvonta ohjaa esteettömien ja kaikkien kannalta toimivien ja turvallisten asuin-, palvelu-, työpaikka- ja liiketilojen rakentamiseen. Myös korjaamisessa ohjataan esteettömyyttä parantaviin ratkaisuihin.	Esteettömyyselvytys ja -suunnitelma edellytetään yli 80 % uusissa paritaloa suuremmissa asuinkohteissa ja palvelu-, työpaikka sekä liikerakentamisen kohteissa. Esteettömyyskatselmus suoritetaan yli 60 % luvan saaneissa esteettömyyden erikoistason palvelu- ja liikerakennuksissa. Korjausrakentamisessa edistetään erityisesti hissien rakentamista hissittämiin kerrostaloihin. Ohjausta annetaan yli 10 hankkeelle.	Toteutui tavoitteiden mukaisesti uudis- ja korjausrakennushankkeiden suunnittelunohjauksessa. Esteettömyyden edistämiseen liittyviä käytäntöjä, neuvontaa, tarkastusta ja ohjausta on kehitetty yhteistyössä Oulun kaupungin esteettömyysasiantuntijana toimivan esteettömyyskoordinaattorin, vammaisneuvoston ja tonttiosaston kanssa.

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	LTK/JHTK kehitystoimenpiteet	Toteuma 31.12.
Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisien parhaaksi.	27. Pystymme rekrytoimaan tehtävien edellyttämää osaamista. - Hakijoiden määrä/ulkoinen rekrytointi. Työkykyjohtamisen toimintamallin kehittäminen. - Päivitetty toimintamalli käytössä Kunta10-tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä: - Kunta10-kehittämissuunnitelmat tehty kaikkien toimialojen osalta (K/E)		Toteutui tavoitteen mukaisesti. Rekrytointi kahteen virkaan onnistui erittäin hyvin, kun vertailutasona on muissa suurissa kaupungeissa toteutuneet rekrytoinnit. Kunta-10 –tuloksien pohjalta on tehty perustointojen prosessimuutoksia, mikä on tukenut henkilökunnan työssäjaksamista ja palveluiden tehostumista
Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisien parhaaksi	28. Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse.		Toteutui vuositasolla tavoitteen mukaisesti.

Keskeisimmät kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet vuonna 2019

Kansantalouden kasvun hidastumisesta huolimatta luvitetun rakentamisen määrä kasvoi. Talousarviossa hyväksytty toimintakate toteutui hyväksytyin talousarvion puitteissa ja ylitti tavoitteen.

Sähköisten palvelujen tarjonta kuntalaisille ja yrityksille on edennyt suunnitelmallisesti sähköisen asiointipalvelun käyttöönoton myötä. Vuonna 2019 rakennusluvista 96,4 % saapui sähköisesti ja kaikki rakennuslupa-asiakirjat tallennettiin sähköiseen muotoon. Ympäristötavoitteet, jotka on esitetty valtuustoon sitovina tavoitteina toteutuivat pääosin.

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2019

1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019	TP2018
Toimintatuotot	3 506	905	4 411	5 070	658	115	4 651
Toimintakulut	-3 301	-58	-3 359	-3 200	159	95	-3 105
Toimintakate	205	847	1 052	1 870	818	178	1 546

Rakennuslautakunta 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2019
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	77	0	77	104	27	135
Maksutuotot	3 345	858	4 203	4 841	638	115
Tuet ja avustukset	80	47	127	120	-7	94
Muut vuokratulot	4	0	4	5	1	117
Toimintatuotot yhteensä	3 506	905	4 411	5 070	658	115
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-2 013	0	-2 013	-1 940	73	96
Palvelujen ostot	-925	-58	-983	-927	56	94
Muut palvelujen ostot	-925	-58	-983	-927	56	94
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-76	0	-76	-69	7	90
Tilavuokrakulut	-151	0	-151	-152	-1	100
Muut vuokrakulut	-129	0	-129	-111	18	86
Muut toimintakulut	-7	0	-7	-2	5	22
Toimintakulut yhteensä	-3 301	-58	-3 359	-3 200	159	95
TOIMINTAKATE	205	847	1 052	1 870	818	178

Rakennusvalvonnan toimintakate toteutui 0,818 M€ talousarviota parempana (TA2019 1,052 M€ TP2019 1,870 M€). Tulojen määrä ylitti 0,659 M€ (14,9 %) budjetoidun määrän. Ylitys johtui luvitetun rakentamisen määrän ennakoitua suuremmasta kasvusta. Toimintatulojen ylitykseen vaikutti OYS:n Tulevaisuuden sairaalan luvitus ja muu luvitetun rakentamisen arvioitua hitaampi väheneminen.

Toimintakulujen määrä alitti 0,159 M€ (-4,7 %) budjetoidun määrän. Menojen alitukseen vaikuttivat suurimpina henkilöstömenot ja palvelujen ostot. Henkilöstömenot alittivat budjetoidun 0,073 M€, koska rekrytoinnit toteutuivat suunniteltua hitaam-

min. Palvelujen ostot alittuivat 0,056 M€, koska kaikki suunnitellut palvelun ostot eivät toteutuneet.

Rakennuslautakunta huomioi rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksutuottojen ylityksen ja päätti kokouksessaan 13.11.2019 tehdä käyttötalouden muutosesityksen TA2019 maksutuottojen lisäyksestä 0,5 M€, mutta muutosesitys ei edennyt valtuustoon saakka vuonna 2019, joten tilinpäätöksen 2019 valtuustositova toimintakate on 1,052 M€. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä muutosesityksen 27.1.2020, valtuustositova toimintakate muutoksen jälkeen on 1,555 M€.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	30	30	30	28	27
Tilapäiset	5	3	2	3	5
Yhteensä	35	33	32	31	32
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-1		-3	-3
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	30	29		25	22
Tilapäiset	4	3		4	5
Yhteensä	34	32	31	29	27
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-1 599	-1 541	-1 477	-1 386	-1 324
Eläkekulut	-360	-346	-328	-316	-334
Muut henkilösivukulut	-53	-53	-59	-68	-85
Yhteensä	-2 013	-1 940	-1 864	-1 770	-1 743

Henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 1 henkilöllä. Uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jäävien tai irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle kaupungin rekrytointiohjeiden mukaisesti. Luvitetun rakentamisen kokonaismäärä kasvoi vertailujaksolla 20,4 %. Uuden henkilökunnan rekrytoinnilla varmistettiin lupaprosessin sujuminen työ määrän kasvuttua.

Henkilöstösuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti (TA 2019 35 henkilöä), vuoden 2019 lopussa rakennusvalvonnassa työskenteli 33 asiantuntijaa. Henkilöstön sairauslomaprosentti vuonna 2019 oli 2,9 % (vuonna 2018 1,2 %). Sairauslomaprosentin kasvun syynä olivat pääasiassa tapaturmista aiheutuneet pitkät sairauslomamat.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Rakentamisen suhdanteet ovat kääntyneet laskuun ja rakentamisen määrän arvioidaan vähenevän tulevina vuosina. Volyymien väheneminen pienentää lupatuottoja, mutta mahdollistaa resurssien kohdentamisen jatkuvaan rakennetun ympäristön valvontaan. Henkilöstökulut eivät vastaavasti laske, koska vastaavasti korjausrakentamisen suhteellinen osuus lisääntyy, mikä edellyttää kohdekohtaisesti uudisrakentamista enemmän yksilöllistä ohjausta sekä toteutuksen että suunnittelun osalta. Suhdanteiden kehittymiseen ei ole mahdollisuutta vaikuttaa rakennusvalvonnan omilla toimenpiteillä.

7.2 Oulun kaupungin kehittämissalkut

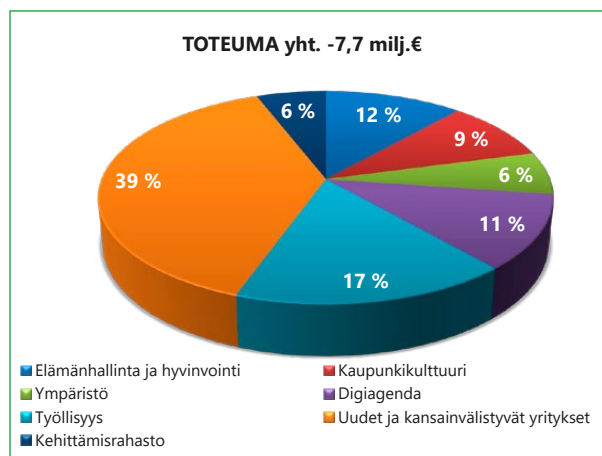
Yhteenveto

Ne kaupungin hankkeet ja projektit, joissa osa rahoituksesta tulee ulkopuolisista rahoituslähteistä, on jaettu viiteen poikkitoiminnalliseen kehittämissalkkuun. Salkkuissa on useiden eri toimialojen ja liikelaitosten toteuttamia ja hallinnoimia kehittämishankkeita ja -projekteja, joiden päämäärä on yhteinen. Lisäksi salkkuissa ovat sellaiset yhteistyökumppaneiden toteuttamat projektit, joihin kaupunki on myöntänyt kuntarahoitusosuuden, koska ne edistävät myös kaupungin tavoitteita. Kehittämissalkut vuonna 2019 olivat:

- Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi
- Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri
- Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys
- Työllä hyvinvointia
- Digitaalinen agenda – kaupungin palvelujen digitalisointi

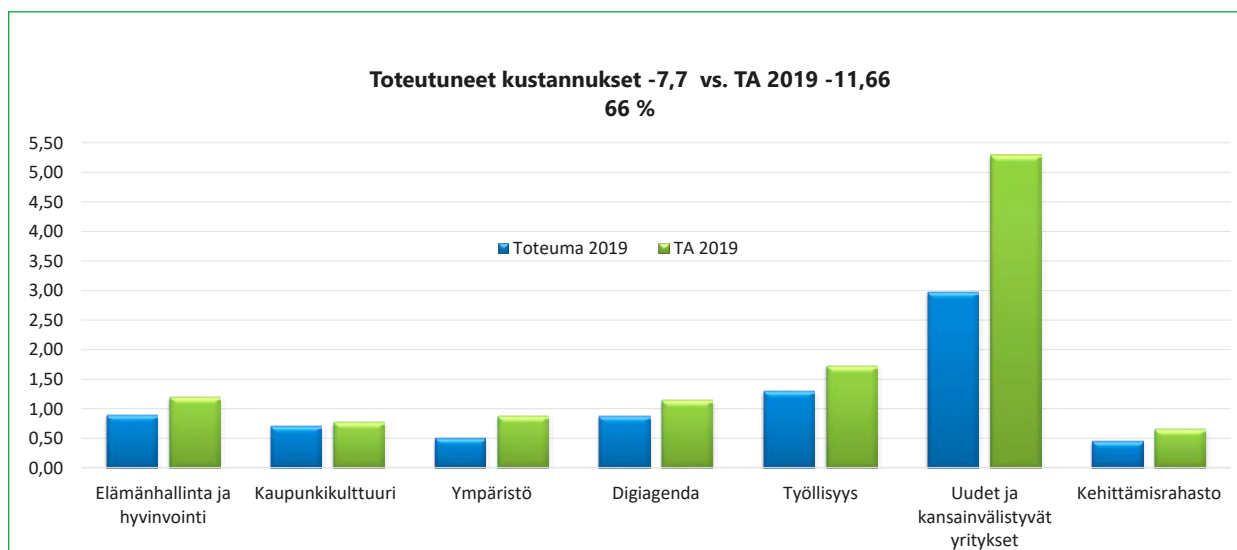
Kuudenteen salkkuun, Uudet ja kansainvälistyvät yritykset, sisältyy Business Oulun omistamat ja hallinnoimat projektit sekä sellaiset elinkeinotoimintaa edistävät yhteistyökumppaneiden hankkeet, joihin kaupunki on myöntänyt kuntarahoitusosuuden.

Salkkujen projekteissa toteutuneet kustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä 4,64 milj. euroa (tulot) ja -7,7 milj. euroa (menot). Toteuma oli 66 % vuoden 2019 talousarviossa hankkeisiin ja projekteihin varatuista määrärahoista. Edellä mainittuun kokonaisuuteen on laskettu kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen ja työllisyysmäärärahojen käyttö, kehittämisrahastosta elinkeinopoliittisiin hankkeisiin maksetut kuntarahoitusosuudet sekä toimialojen ja liikelaitosten omiin talousarvioihin hankkeisiin varattujen määrärahojen käyttö. Toteutuneet kustannukset ja niiden jakautuminen salkuittain on koottu taulukoihin 2 ja 3.

Taulukko 2. Hankkeiden ja projektien jakautuminen salkuittain vuonna 2019

Taulukko 3. Kehittämishankkeissa toteutuneet kustannukset vs. TA 2019 (milj. euroa)

Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi

Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi -kehittämissalkku perustuu hyvinvointikertomustyöhön ja Oulun kaupunkistrategian 2026 strategiseen painopisteeseen: Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki sekä sen linjauksiin *Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.* Salkun painopisteet ovat Painopiste 1: Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat ja Painopiste 2: Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti. Hyvinvoinnin edistämisen ohjaus-/salkkuryhmä on poikkihallinnollinen ja siinä on edustajat hyvinvointipalveluista, sivistys- ja kulttuuripalveluista, konsernihallinnosta, yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista ja BusinessOulusta. Syksyllä laadittiin asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, jotka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.9.2019. Salkun rooli on olla aktiivinen myös hyvinvoinnin alueellisessa ja valtakunnallisessa kehittämisessä ja tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

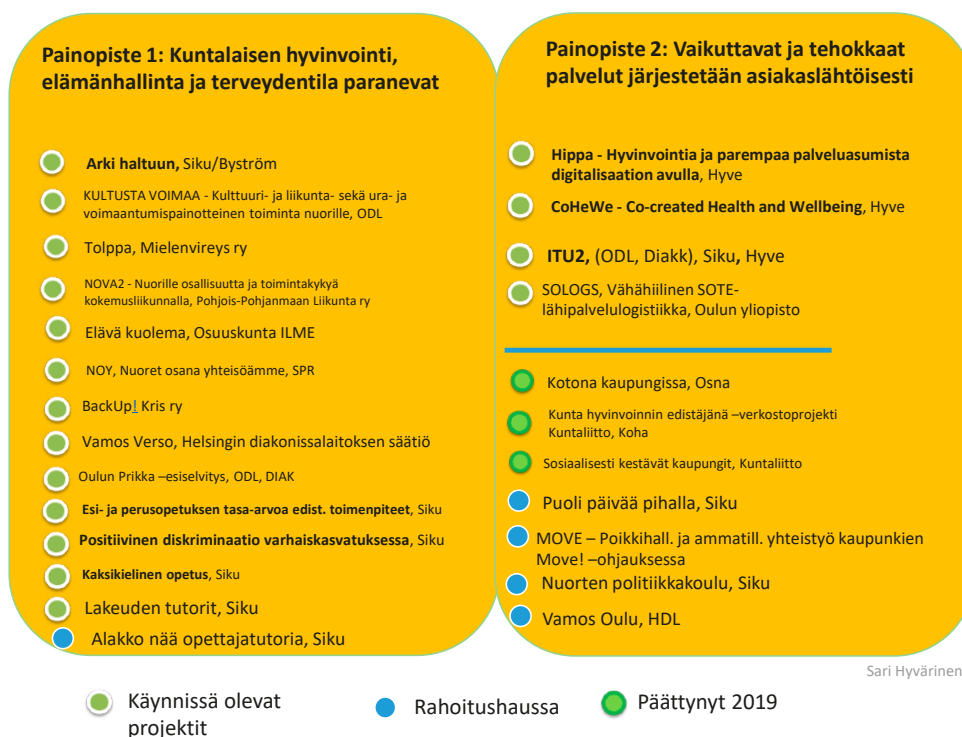
Vuonna 2019 Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi –salkku sisälsi yhteensä 20 hanketta, joista

omia hankkeita tai osatoteuttajahankkeita 8 ja muiden toteuttamia rahoitus- ja yhteistyöhankkeita 12. Hankkeista päättyi vuoden mittaan 3, jotka kaikki olivat rahoitus- ja yhteistyöhankkeita. Vuonna 2019 käynnistyi 8 hanketta: 4 kaupungin omaa sekä 4 rahoitus- ja yhteistyöhanketta.

Hyvinvointipalveluissa oli käynnissä kaksi kuuden suurimman kaupungin 6Aika-yhteistyöstrategian hanketta, CoHeWe ja Hippa. CoHeWe - Co-Created Health and Wellbeing -hankkeessa kehitetään kaupunkien roolia palveluntuottajasta kohti innovatiivisten hyvinvointi- ja terveyspalvelujen mahdollistajaa. Kaupunkien yhteinen kokeilualustatoiminta tarjoaa yrityksille validointia uusille palvelukonsepteille ja markkinareferenssejä kansallisella tasolla. Hippa - Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla –hankkeessa asiakastarpeita tarkastellaan laajasti kotona asumisen tukemiseen toimintakykyisyyden, turvallisuuden ja itsemääräämisoikeuden näkökulmista ja ratkaisuja testataan aidossa käyttöympäristössä Haukiputaalla.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden Arki haltuun – yhteistyöllä Oulussa –hankkeessa Byströmin Ohjauksen työntekijät toimivat alueilla hyvinvointikeskuksissa sekä alueiden yhteistyöryhmissä etsien

Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointisalkku 31.12.2019

Kuva 5. Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi -projektitilanne vuoden 2019 lopussa

palveluiden piiriin ne nuoret, jotka ovat jääneet ulkopuolelle tai joilla on riski syrjäytyä. PoPLi - Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n NOVA2 - Nuorille osallisuutta ja toimintakykyä kokemusliikunnalla -hankkeessa vahvistetaan työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien 15-29-vuotiaiden nuorten osallisuutta ja toimintakykyä matalan kynnyksen liikuntatoiminnan avulla ja luodaan edellytyksiä nuorten koulutukseen ja työelämään siirtymiselle. Lisäksi tuetaan kuntia, urheiluseuroja ja paikallisia yhdistyksiä sote- ja alueuudistuksessa nuorille kohdennettujen liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittämisessä. ODL:n Kultusta voimaa - Kulttuuri- ja liikunta- sekä ura- ja voimaantumispainotteinen toiminta nuorille -hankkeessa rakennetaan 18-29 vuotiaille nuorille nuorisolähtöinen toimintamalli, joka toimii nuorta vahvistavana ja vieraantumista vähentävänä siltana elämän tärkeissä siirtymävaiheissa ja poluttaa eteenpäin kohti koulutus- tai työllisyystavoitteita.

Mielenvireys ry:n Tolppa - toimintakyvyn ja osallisuuden parantaminen luonnon parissa -hankkeessa Green Care -toiminnan avulla tavoitellaan vaikeuksia ennalta ehkäisevää, hyvinvointia ja elämähallintaa tukevaa vaikutusta yksilöllisesti ja ryhmässä, sekä kokonaisvaltaista voimaantumista ja elämähallinnan kokemuksen vahvistumista. ITU 2 – Inklusiivisella toimintatavalla uutta -projektissa kehitetään ja mallinnetaan yhdessä ODL:n ja Diakin kanssa alueellinen Rajakylän asukkaita osallistava toimintamalli, joka edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, työkykyisyyttä sekä osallisuutta ja vahvistaa turvallisuutta. Oulun yliopiston SOLOGS - Vähähiilinen SOTE-lähipalvelulogistiikka -projektissa kehitetään Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuutta asiakkaiden saavutettavuuden, asiakas- ja markkinapotentiaalin sekä palveluverkon logistiikan tehokkuuden näkökulmista. Kaupunki osallistui myös OSNA ry:n Kotona kaupungissa -projektiin, Kuntaliiton Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojektiin sekä Sosiaalisesti kestävä kaupunki -projektiin, johon osallistumisesta ei tullut kuluja kaupungille.

Käynnistyneistä omista hankkeista Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet -hankkeessa vahvistetaan pedagogisia hyvinvoinnin ja oppimisen hyviä käytäntöjä niin, että oppilas saa tarvitsemansa tuen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mentoriopettajilta. Lakeuden tutorit -hankkeessa vakiinnutetaan alueellista tutortoimintaa, jaetaan osaamista, otetaan käyttöön sähköinen

alusta ja kehitetään oppilasagenttitoimintaa. Kaksikielisen opetuksen laajentaminen Oulussa -projekti vahvistaa yhtenäistä kielipolkua esiopetuksesta alkuopetukseen sekä tarjoaa lapsille kielirikasteista toimintaa ja huoltajille tietoa tuleviin kielivalintoihin alkuopetuksessa. Varhaiskasvatuksen positiivisen diskriminaation edistäminen -projektissa luodaan toimintamalli varhaiskasvatuksen kuraattori-psykologi-toimintaan ja saadaan jaettavaa ja vertailtavaa kokemustietoa osallisuutta tukevan, yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toimintakulttuurin ja varhaiskasvatuksen tuen prosessin kehittämiseen.

Vuonna 2019 käynnistynyt rahoitus- ja yhteistyöhanke oli Kris ry:n BackUp!, jossa parannetaan työelämän ulkopuolella olevien asiakkaiden työ- ja toimintakykyä, jotta työelämään siirtyminen olisi mahdollista tulevaisuudessa. Hankkeen avulla lisätään asiakkaiden osallisuutta ja kiinnostusta takaisin osaksi yhteiskuntaa. Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos Verso - hanke edistää 16-29 -vuotiaiden maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumista ja osallisuutta rakentamalla alueelle palveluintegraatioon pohjautuva palvelukokonaisuus. Suomen Punaisen Ristin Oulun piirin toteuttaman NOY - Nuoret osaksi yhteisöämme -hankkeen (2019-2021) tavoitteena on parantaa ilman työ- tai koulutuspaikka olevien 16-29-vuotiaiden nuorten ja nuorten aikuisten elämähallintaa, hyvinvointia ja arjen taitoja erilaisten toiminnallisten menetelmien ja ryhmätoiminnan avulla.

Diakonia ammattikorkeakoulun Oulun Prikka -esiselvityshankkeessa kehitetään kaupungin, järjestöjen, yritysten, seurakuntien ja asukkaiden yhteistyönä uudenlaista palvelukonseptia hävikkiruoan hyödyntämistä varten. Hankkeessa luodaan rakenne, joka vahvistaa osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Päämääränä on hyvinvointia ja osallisuutta tuottavan asukaslähtöisen matalan kynnyksen palvelutoiminnan kehittäminen. Lisäksi Kulttuuri- osuuskunta Ilmeen Elävä kuolema -hankkeen avulla lisätään saattohoitopotilaan sairaalaympäristön viihtyvyyttä, luodaan uusia toimintatapoja ja välineitä kuoleman käsittelemiseen osastolla ja yhteiskunnassa taiteen keinoin.

Näkymä hyvinvointisalkun tilanteeseen vuodenvaihteessa on esitetty kuvassa 5. Salkun yhteenlaskettu toteuma vuonna 2019 oli tulot 0,8 milj., menot - 1,18 milj. euroa.

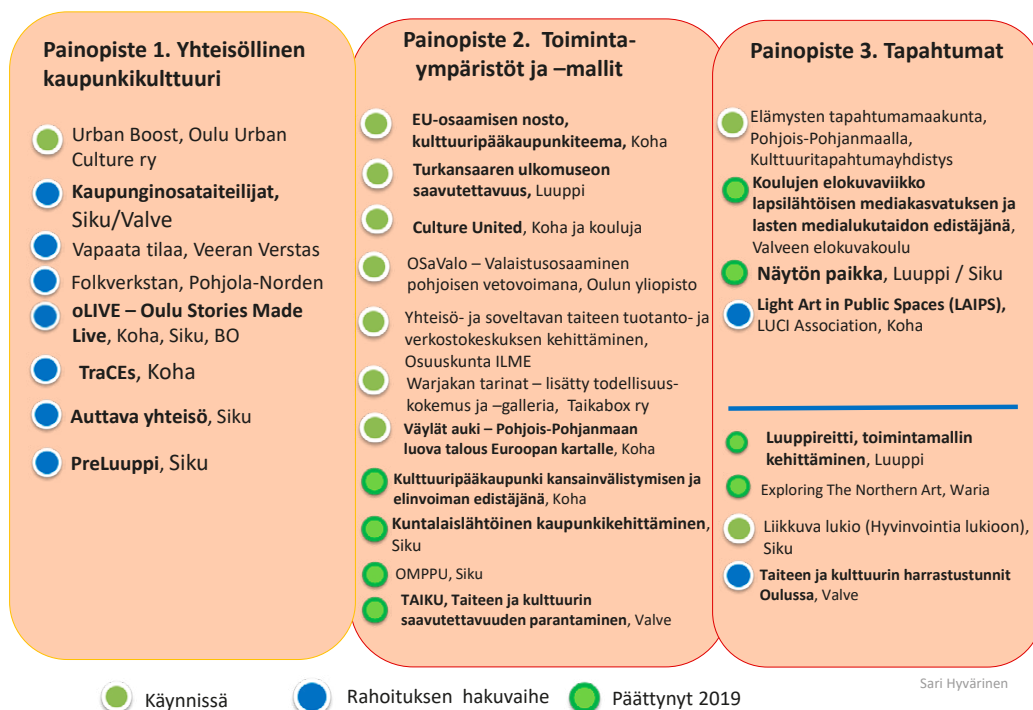
Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkku tukee kaupunkistrategian 2026 strategista painopistettä *Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki ja sen linjauksia: Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026*. Salkun painopisteet ovat 1) Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri, 2) Toimintaympäristöt ja toimintamallit sekä 3) Tapahtumat. Salkkutyössä ovat mukana edustajat konsernihallinnosta, sivistys- ja kulttuuripalveluista, hyvinvointipalveluista, yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista sekä BusinessOulusta. Salkkutyötä tulee linjaamaan kulttuuristrategia, joka eteni valtuuston hyväksyttäväksi tammikuussa 2020. Kaikki salkun hankkeet tukevat kulttuuripääkaupunkihanketta, ja lisäksi kulttuuripääkaupunkikokonaisuuteen liittyviä hankkeita on myös muissa kehittämissalkuissa. Salkun omat hankkeet vuonna 2019 ovat olleet varsin pieniä ja ketteriä, joilla saatetaan jokin osa-alue kuntoon, kuten esimerkiksi nostetaan eri tavoin kansainvälisen osaamisen tasoa. Rahoitus- ja yhteistyöhankkeissa vuonna 2019 keskeistä on ollut kulttuurialan toimijoiden aktivointi rahoitushakuihin ja hankemuotoiseen kehittämiseen, mikä on tuottanut erinomaista tulosta.

Kaupunkikulttuurin kehittämissalkku sisälsi yhteensä 19 hanketta, joista omia hankkeita tai osallistumisia osatoteuttajana 11 ja muiden toteuttamia rahoitusta yhteistyöhankkeita 8. Hankkeista päättyi vuoden mittaan 7. Vuonna 2019 käynnistyi 8 projektia, joista 4 omia ja 4 rahoitus- ja yhteistyöhankkeita. Valmistelussa oli lukuisia hankkeita sekä kansallisiin että kansainvälisiin rahoituslähteisiin fokuksena kulttuuripääkaupunkihaun tukeminen, kuten kansainväliseen Urban Innovative Actions -hakuun joulukuussa jätetty oLIVE – Oulu Stories Made Live laajan yhteistyökonsortion kanssa. Joulukuussa käynnistyi myös kulttuurimatkailuun liittyvä Horisontti2020-yhteistyöhankkeen valmistelu Oulun yliopiston ja kansainvälisen konsortion kanssa.

Vuonna 2019 käynnistyneessä kansainvälisessä Culture United -hankkeessa Oulusta mukana ovat Oulun kansainvälinen koulu, konsernihallinto ja Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Erasmus+ hankkeessa koulut tekevät yhteistyötä kulttuuriperintöön liittyvien tapahtumien kanssa kehittäen monialaisia opetusmenetelmiä peruskouluissa tietyn aihepiirin ympärille. Oulussa teemaksi on valittu terva. Mukana on 9 hankkumppania 5 eri maasta. TraCes-hanke, jossa Oulu on yhteistyökumppanina, kehittää Euroopan kulttuuripääkaupungeissa ja kandidaattikaupungeissa

Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri 31.12.2019

Kuva 6. Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -projektisalkun tilanne vuoden 2019 lopussa

uudenlaista matkailua yhteistyössä luovan talouden ja matkailun toimijoiden kanssa noudattaen transformatiivisen turismin periaatteita, jossa keskeistä on yhteys paikkaan ja autenttisuus. Rahoitusläheteenä on Cosme.

Päätyneitä hankkeita olivat mm. Museo- ja tiede-keskus Luupin Näytön paikka - trilleri pohjoisessa piilaaksossa -hanke (2016-2019), jolla luotiin Luuppiin iso Suomi100 -näyttely vuosille 2017-2019. Projektin avulla hankittiin näyttelyn lisäksi Luuppiin uutta, monipuolista osaamista sekä myös uusia kävijäryhmiä, kuten keski-ikäiset miehet. Muita päätyneitä hankkeita olivat Valveen elokuvakoulun Koulujen elokuvaviikko -hanke sekä Kulttuuritalo Valveen TAIKU - Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden parantaminen lapsille ja nuorille Oulussa, jolla on lisätty taide- ja kulttuuripainotteisia kerhoja, taideopetusta ja koulujen kulttuurikasvatusta lasten ja nuorten toiveita kuullen.

Konsernihallinnon Kulttuuripääkaupunki kansainvälisyyden ja elinvoiman edistäjänä -hankkeessa toiminnan keskiössä oli kulttuuriprofiilin kohottaminen, kulttuuritoimijoiden kansainvälistyminen ja korkeatasoinen taiteellinen visio eurooppalaisen ulottuvuuden kautta. Rahoitushankkeena toteutettiin Osuuskunta Warian Exploring the Northern Art, jossa tuotteistettiin ulkomaisille visuaalisen taiteen ammattilaisille suunnattu vierailuohjelma, lisättiin kuvataiteen kansainvälisiä kontakteja pohjoisessa sekä luotiin alan yhteistyötä matkailualan kanssa.

Kuntalaislähtöinen kaupunkikehittäminen -hankkeessa luotiin kansainvälisesti palkittu KAAOS-menetelmä: yhteiskehittämisen, käytännön kokeilutoiminnan, dialogin rakentamisen, muotoiluajattelun ja projektisuunnittelun työkaluja yhdistävä menetelmä erityisesti nuorten kaupunkilaisten osallisuuden vahvistamiseksi sekä kestävästä kaupunkikehittämisestä mahdollistamiseksi. Hankkeessa toteutettiin 48 sosiaalista osallisuutta lisäävää ja kaupunkia kehittävää ketterää kokeiluprojektia vuosien 2015-2019 aikana: kokeiluprojektit toteutettiin yhteistyössä oululaisten 3. sektorin toimijoiden kanssa ja niiden toteuttajina olivat 15-29-vuotiaat kaupunkilaiset. Hankkeen toimintaan osallistui suoraan 500 oululaista nuorta.

Luuppireitti-hankkeen tuloksena syntyi uusi toimintamalli, museo- ja tiede-keskus Luupin kulttuuri- ja tiedekasvatusohjelma Luuppireitti, joka on suunnattu Oulun kaupungin kouluille, perusopetuksen oppilaille. Jokaisessa Luupin kohteessa parannettiin

uusia, toiminnallisempia, luovan ja oivaltavan oppimisen ajatuksella suunniteltuja osallistumismahdollisuuksia ja toimintaympäristöjä. Turkansaaren ulkomuseoalueen saavutettavuus -projektin tuloksena ulkomuseon alueelle pääsy ja pysäköinti helpottuu ja ulkomuseo houkuttelee enemmän erilaisia ryhmiä, kuten liikuntarajoitteisia ja pienten lasten kanssa liikkuvia perheitä. Turkansaari on myös houkuttelevampi kohde ulkomaalaisille ryhmille, kun saatavilla on enemmän informaatiota myös vieraskielisiä vierailijoita palvelevasti. Projektiin saatiin 100% Leader-rahoitus.

Rahoitus- ja yhteistyöhankkeiden osalta käynnistyi Kulttuuriosuuskunta ILMEen Yhteisö- ja soveltavan taiteen tuotanto- ja verkostokeskuksen kehittäminen -hanke. Siinä kehitetään pysyvä tuotantorakenne taiteelle, joka lisää osallisuutta yhteisöön ja osallistumista kulttuuriin. Hanke tavoittaa kulttuuripalveluja vähiten käyttäviä sekä sosiaalisen osallistumisen riskiryhmiin kuuluvia yksilöllisesti. Se poistaa osallistumisen esteitä viemällä taidetoiminnan ihmisten luo lähiöihin ja muihin julkisiin tiloihin sekä kohderyhmän tavoittavien sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenteisiin.

Vuonna 2019 käynnistyi Konsernihallinnon EU-osaamisen nosto -osatoteutus, jossa keskitytään kulttuuripääkaupunkiteemaan, ja nostetaan samalla myös koko organisaation EU-osaamista. EU-osaamisen nosto -hanketta toteutetaan päätoteuttajan Oulun ammattikorkeakoulun sekä osatoteuttajien Oulun yliopiston, Centria-ammattikorkeakoulun sekä BusinessOulun kanssa, joilla kaikilla on hankekonaisuudessa oma fokuksensa. Väylät auki – Pohjois-Pohjanmaan luova talous Euroopan kartalle -hankkeen tavoitteena on lisätä alueen kulttuurialan ja luovan talouden kansainvälistä viestintää ja markkinointia sekä edistää Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen kulttuuriohjelman pääprojektien kansainvälistymistä. Hanke jakautuu kahteen osaan: 1. Laadukas kansainvälinen viestintä ja markkinointi 2. Pääprojektien kansainvälistymisen edistäminen.

Oulun kulttuuritapahtumayhdistys ry:n Elämysten tapahtumamaakunta -hanke kehittää kulttuuritapahtumia ja vahvistaa niiden toimintaa Pohjois-Pohjanmaan alueella niin, että tapahtumien ympärille syntyy lisää pysyvää liiketoimintaa. Tapahtumakentän kehittäminen ympärivuotiseksi mahdollistaa palveluntarjoajien lisääntymisen ja maakunnan elinvoimaisuuden kasvun. Oulun yliopiston OSaAValo -Valaistusosaaminen pohjoisen vetovoimana -pro-

jektin tavoitteena on luoda älykkään ja vähähiilisen valaistuksen osaamiskeskittymät käynnistämällä valaistussuunnittelun täydennyskoulutus (60 op) Oulun yliopistossa ja Savonia-ammattikorkeakoulussa. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa osallistujakaupunkien elinvoimaisuutta, vetovoimaa ja yritystoimintaa kehittämällä valaistusosaamista ja -tutkimusta, liiketoimintamalleja sekä valoon liittyvää tapahtumatarjontaa ja pimeän ajan kaupunkiympäristöä.

Urban Boost -hankkeessa Oulu Urban Culture ry kehittää 18-29-vuotiaille työttömille nuorille suunnatut innovatiiviset kulttuurityöpaja- ja kulttuurilaboratoriomallit. Hanke edistää nuorten työllistymistä kulttuurialalle, työllistää kulttuurialan ammattilaisia kohderyhmän ohjaamiseen, kehittää uusia tapoja käyttää kaupunkitilaa, tuottaa yhteisöllistä kaupunkikulttuuria ja kannustaa nuoria aikuisia omaehtoisen kulttuuritoiminnan pariin. Taikabox ry:n Warjakan tarinat - lisätty todellisuuskokemus ja -galleria -projekti hyödyntää Oulunsalon Varjakan alueen olemassa olevaa kulttuuriperintöä alueen elinvoiman kehittämiseksi taide-, historia- ja yhteisökeskeisesti.

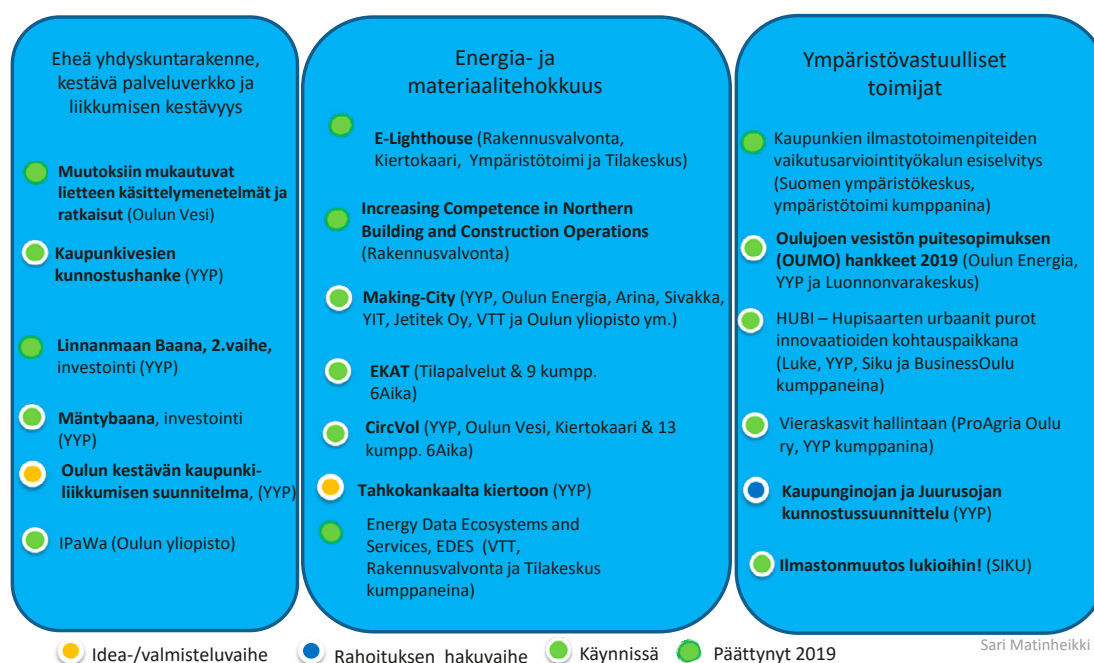
Näkymä kaupunkikulttuurisalkun tilanteeseen vuodenvaihteessa 2019 esitetään kuvassa 6. Salkun toteuma vuonna 2019 oli yhteensä tulot 0,46 milj., menot – 0,77 milj. euroa.

Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys

Merkittävin työ ympäristösalkun kokonaisuudessa oli keväällä valmistuneen kaupungin ympäristöohjelman päivitys. Ohjelma uudistettiin laajassa vuorovaikutuksessa eri hallintokuntien, päättäjien ja kuntalaisten kanssa. Ympäristöohjelma 2026 – kohti hiilineutraalia Oulua hyväksyttiin kaupunginhallituksessa elokuussa, 19.8.2019 § 251. Aiemman ympäristöohjelman kolmen painopisteen sijaan päivitetyssä ohjelmassa ja sen projektisalkussa on jatkossa neljä painopistettä: 1) Kasvamme kestävästi, 2) Toimimme resurssiviisaasti, 3) Luonto on voimavaramme ja 4) Edistämme ympäristövastuullisuutta.

Kaupungin omia projekteja päättyi salkussa vuodenvaihteessa 4 kappaletta, suunnittelu- tai rahoituksen hakuvaiheessa oli 2 ja toteutusvaiheessa, vuonna 2020 jatkuvia projekteja oli puolestaan 4 kappaletta. Yhteistyökumppaneiden eri vaiheissa olevia projekteja salkussa oli viisi. Projektien tilanne salkun eri painopisteissä käy ilmi alla olevasta kuvasta. Salkussa olevien projektien yhteenlaskettu toteuma vuonna 2019 oli tulot 0,36 milj., menot -0,5 milj. euroa.

Vuoden 2019 lopussa päättyneen Oulun Veden **Muutoksiin mukautuvat lietteenkäsittelyratkaisut** -projektin tarkoituksena oli toteuttaa lietteenkäsittelypalvelun hankinta uudistetun hankintalain mahdollistamalla innovaatiokumppanusmenette-

Kuva 7. Ympäristösalkun tilanne vuoden 2019 lopussa

lyllä ja levittää tietoa hankintamenettelystä ja sen tuomista mahdollisuuksista eri toimijoille. Projekti toteutettiin suunnitelman mukaisesti ja sille asetetut tavoitteet pääasiassa saavutettiin: projektin aikana syntyi malliasiakirjat, yrityksille uutta tietoa hankinnan kohteesta sekä uusia palvelukokonaisuuksia. Osallistujille kertyi kokemusta uudesta hankintamenettelystä. Hankintapäätöksestä tehdyn valituksen vuoksi hankintapäätöstä ei kuitenkaan saatu lainvoimaiseksi projektin määräajan puitteissa.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut (YYP) on mukana yhtenä osatoteuttajana 6Ajan **CircVol-Suurvoilyymisten teollisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntäminen kaupungeissa** -hankkeessa, jossa edistetään kiertotalouden mukaista liiketoimintaa. CircVol tukee yritysten, korkeakoulujen ja julkisten tahojen välistä vuoropuhelua, joka mahdollistaa kiertotalouden ratkaisujen laajamittaisen käyttöönoton. YYP:n osatoteutuksessa keskitytään tukemaan kiertotalouden periaatteiden pohjalta rakentuvan Välimaan kiertotalousalueen toimintaa ja kehittymistä. Tiivistä yhteistyötä tehdään mm. Hankepartnerina toimivan Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Vuonna 2019 järjestettiin 3 kick-off -tilaisuutta hankkeen eri piloteille Oulussa, asukastyöpaja Välimaan alueen kehittymisestä Kiimingissä sekä Yhdessä kiertotalouden kärkeen - Oulun seudun sivuvirrat ja maamassat käyttöön -tilaisuus kiertotalousalan toimijoille Ympäristötalolla.

Tilapalvelut liikelaitos on osatoteuttajana toisessa 6Aikaan kuuluvassa **EKAT-hankkeessa**, jonka työpaketissa 2 kehitetään mm. Energiatehokkuuskumppanimallia (ETKU). Uutta mallia aiotaan pilotoida Oulussa. Tarkoituksena on testata myös älykästä lämmitystä Fourdegin kanssa. Nopeat kokeilut -kilpailutus aiheesta kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamista datan avulla lähtee liikkeelle vuoden vaihteen jälkeen. Hankkeen työpakettiin 3 kuuluva Raksilan energiavisio on kilpailutettu ja visio valmistuu valitulta toimijalta alkuvuodesta 2020.

YYP:n toteuttaman **Kaupunkivesien kunnostushankkeen** tavoitteena on ylläpitää ja parantaa Kuivasjärven ja Kalimenojan ekologista tilaa. Kunnostuskohteet sijaitsevat Kuivasjärven sekä Kalimenojan valuma-alueella. Tavoitteena on myös selvittää kaupunkihulevesien laatua sekä tutkia hulevesien sisältämien haitta-aineiden, ravinteiden ja kiintoaineen pidättymistä käsittelyrakenteisiin.

Vuonna 2019 aloitettiin kaupunkivesien laadun sel-

vitys kartoittamalla näytteenottopisteet Kuivasjärven ja Kalimenojan valuma-alueilta sekä Oritkarin lumenkaato paikalta. Ensimmäinen näytteenotto- kierros toteutettiin ja osa analyysituloksista valmistui. Viimeiset näytteet em. näytteenottopisteistä otetaan käsittelyrakenteiden valmistuttua, jolloin saadaan tietoa käsittelyrakenteiden tehokkuudesta vesien käsittelyssä.

Kalimenojan valuma-alueella sijaitsevan Kiimingin yrityspuiston hulevesien viivytysaltaiden ja -ojien rakentaminen aloitettiin 2019. Niillä halutaan saada kiintoaines laskeutumaan ennen vesien purkautumista Kalimenojaan. Lopulliset rakenteet valmistuvat vuoden 2020 aikana. Kajonlahden valuma-alueen kunnostustoimenpiteisiin 2019-2021 kuuluu laskeutusaltaiden ja kosteikkojen suunnittelu sekä osan rakenteista toteuttaminen. Kunnostettavalle alueelle tullaan suunnittelemaan myös virkistyskäyttöä. Toimenpiteet aloitettiin 2019 järjestämällä aloituskokous sekä valmistelemalla kohteen suunnittelun hankintaa ja keräämällä lähtöaineistoja.

Oulun kaupunki on yhtenä sopijaosapuolena Oulujoen vesistön puitesopimuksessa OUMO:ssa. Koska kaupungille on tullut viime vuosina useita yhteydenottoja Kaupunginjoen heikosta tilasta, teki YYP OUMO-ohjausryhmälle 2018 esityksen **Juurusojan ja Kaupunginjoen nykytilan selvittämiseen ja vedenlaadun parantamiseen tähtäävästä suunnitteluhankkeesta**, joka toteutettiin 2019. Toimenpiteisiin kuului tutkimussuunnitelman laatiminen valuma-alueelle, suunnitelman mukaiset näytteenotot kesällä 2019, valuma-alueen kuormitus selvitys sisältäen tiedot kuormituslähteistä, tunnistetut, tarkempaa suunnittelua vaativat ongelmakohdat sekä arvio jatkosuunnittelun kustannuksista. Asiantuntijakonsulttina toimi Envineer Oy. Juurusojan ja Kaupunginjoen kuormitus selvitys valmistuu alkuvuodesta 2020. OUMO-ohjausryhmä on hyväksynyt vuonna 2020 rahoitettavaksi tarkempaan toimenpidesuunnitteluun Kaupunginjoen valuma-alueella tähtäävän hankkeen.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen **Ilmastonmuutos lukioiden!** -projektissa luotiin alueelle opettajaverkosto, joka koulutetaan, valmistelelee opetusmateriaaleja, mentoroi ilmasto-opiskelijoita ja alustaa vuodenvaihteessa 2020 toteutettavaa ilmastojaksoa tai muulla tavoin toteutettua osiota omassa luki-ossa. Opettajaverkostoon ilmoitettiin 25 opettajaa Oulusta ja 17 Pohjois-Pohjanmaan alueelta. Verkosto kokoontui 2019 kaksi kertaa työstämään mate-

riaalia ilmastojaksoa varten. Alueelle luotiin myös opiskelijaverkosto (Ilmastopaneelit). Verkoston toiminnassa korostuu osallisuus ja tekeminen sekä korkeakouluopiskelijoiden vahva panos. Alueelle luotuun opiskelijaverkostoon kuuluu 40 opiskelijaa, joita korkeakouluopiskelijat mentoroivat. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan lukio-opettajat rakentavat valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettua moodle-verkkokurssia ihmisestä ilmastokriisissä. Kurssin laajuus on 6 opintopistettä ja se tulee alueelliseen käyttöön ensi vuonna. Työ on aloitettu ja se on aikataulussa. Projektissa tehdään myös tiivistä yhteistyötä Climate University-verkoston kanssa ilmastoteemassa, jotta eri koulutusasteiden välistä kynnystä voitaisiin madaltaa.

Ympäristösalkkuun kuuluvista kolmesta kansainvälisestä projektista päättyi viime vuonna kaksi rakennusvalvonnan projektia. Niistä ensimmäisessä, **ICNB** (Increasing Competence in Northern Building) -**projektissa** rakennusvalvonnan lupakäsittelijät osallistuivat 2019 mm. Metropolian AMK järjestämään "BIM-perusteet"-koulutukseen kehittääkseen valmiuksiaan hyödyntää tietomallia osana hankkeen rakennuslupatarkastelua. Rakennusvalvonnan sähköinen lupajärjestelmä, ePermit, mahdollistaa tietomallien liittämisen osaksi rakennuslupahakemusta, joita liitetään rakennuslupiin nykyään kasvavassa määrin. Toukokuussa järjestettiin yhteinen Tietomallikatsaus rakentamisen tietomalleihin -seminaari Business Oulun ja OSAO:n kanssa. ICNB on tukenut tavoitteiltaan Rakennetun ympäristön valtakunnallista digitaalista rekisteriä ja tietoaalusta -hanketta, jonka vetovastuu on ympäristöministeriössä vuoden 2020 alusta lähtien. ICNB:n loppuseminaari järjestettiin Oulussa 3-4. joulukuuta ja projekti päättyi 31.12.2019.

Rakennusvalvonnan toisen kansainvälisen **eLight-house** -projektin loppuseminaari järjestettiin Oulussa 27-28.maaliskuuta. Projektilta odotetut tulokset saavutettiin, ja esimerkiksi Tilapalvelut liikelaitos on ottanut käyttöön kehittelemänsä energiakonseptin osaksi uudisrakentamista, rakennusvalvonta on vienyt eteenpäin laadunohjaustaan julkaisemalla lisää ohjaukskortteja ja Kiertokaari kehittänyt toimintamalleja materiaalihyötykäytön lisäämiseen (esim. Oivapiste). Projektin toteutus päättyi 31.3.2019.

YYP:n Making-City Horizon 2020 -projektia vietiin eteenpäin Kaukovainion pilottikohteen työpaketissa 2 sekä yhteishankkeen muita työpaketteja edistämällä. Euroopan laajuisessa yhteistyöhankkeessa on

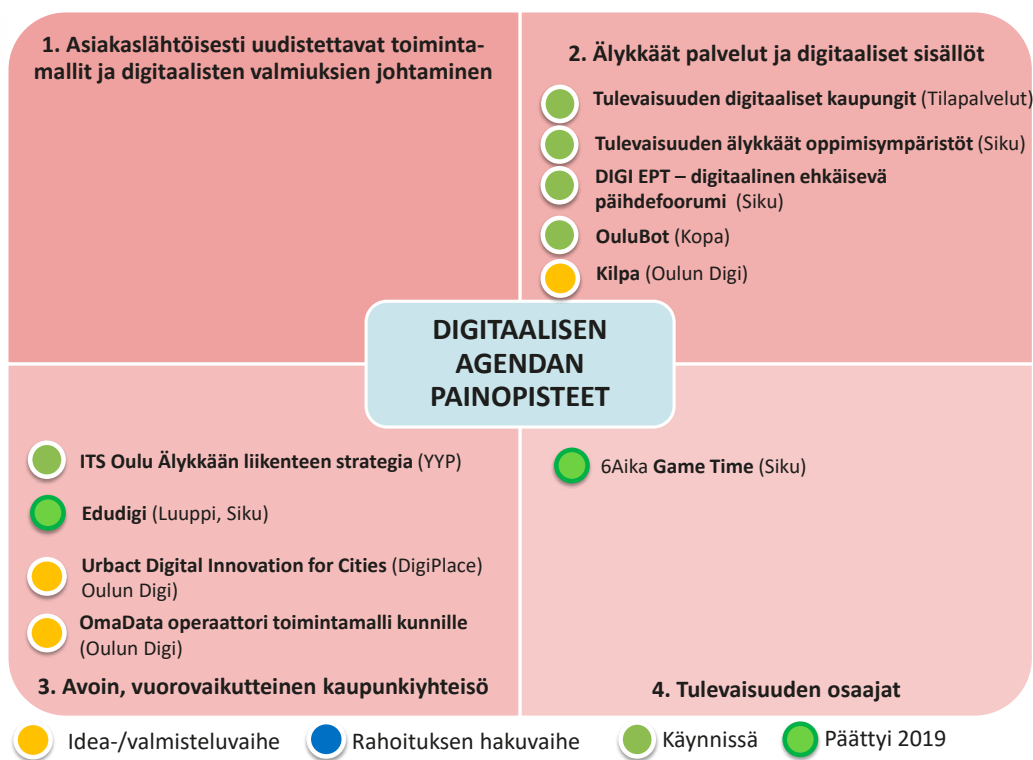
mukana 34 kumppania ja kolme pilottialuetta, jotka sijaitsevat Oulussa ja Groningenissa Hollannissa. Kaukovainion pilottialueen ensimmäinen kohde (S-Market) valmistui, YIT:n ensimmäisen asuntokerrostalokohteen rakentaminen käynnistyi ja Sivakan peruskorjauskohteiden ja uudisrakentamiskohteiden suunnittelu eteni suunnitelmien mukaan. Kaukovainiolla tuotetaan energiaa ja hyödynnetään hukkalämpöä siten, että kokonaisuutta saadaan kohti energiaomavaraisuutta. Samalla edistetään kaupungin viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta sekä kehitetään uutta hiilineutraalin kaupungin suunnittelumallia, jonka osia Kaukovainiolla kehitettävät ratkaisut voivat luontevasti olla.

Digitaalinen agenda

Digitaalinen agenda -salkun päämääränä on ollut, että "Oulu on älykkäimmin ja vastuullisimmin digitalisaation mahdollisuuksia toiminnassaan hyödyntävä elinvoimainen kaupunkiyhteisö". Salkun painopisteitä olivat: 1) Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaalisten valmiuksien johtaminen, 2) Älykkäät palvelut ja digitaaliset sisällöt, 3) Avoin, vuorovaikutteinen kaupunkiyhteisö ja 4) Tullevaisuuden osaajat. Salkun strategisia lähtökohtia ovat 1) digitalisointiaste ja 2) käyttöaste.

Vuonna 2019 käynnissä olevissa projekteissa kehitettiin kaupungin palveluja monipuolisesti. Asiakaspalvelujen monikanaisuutta edistettiin innovatiivisen hankintaprosessin kautta. Living lab -toimintamalleja sekä niihin liittyviä teknologiaratkaisuja kehitettiin tukemaan nopeita kokeiluja ja kokeilukulttuuria. IoT-datan hyödyntämiseen konseptoitettiin toimijariippumaton esimerkkitoiteutus. Vähähiilisyttä edistettiin liikennejärjestelmiä ja liikkumismuotoja tukevia testialustoja kehittämällä. Uusina avauksina Oulun Digi osallistui OmaData-hankkeen rahoitushakuun sekä osallistui Euroopan laajuiseen osaamisen vaihtoon tähtäävään Urbact-projektiin.

Vuonna 2019 käynnistyi yksi uusi ulkoisella rahalla rahoitettu projekti, OuluBot. Projektien osatoteutuksia oli vuoden lopussa Sivistys- ja kulttuuripalveluilla 2, Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla 1 sekä Tilapalveluilla ja Konsernipalveluilla molemmilla 1. Vuonna 2019 päättyi kaksi kaupungin omaa projektia ja kaksi rahoitushanketta. Näkymä digitaalisen agendan projektisalkkuun vuodenvaihteessa 2019 - 2020 on esitetty kuvassa 8. Salkun yhteenlaskettu toteuma vuonna 2019 oli tulot 0,36 milj., menot -0,82 milj. euroa.

Kuva 8. Digitaalinen agenda -projektisalkun tilanne vuoden 2019 lopussa

Kaupunginhallitus päätti 25.3.2019 § 95 kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista ja strategisista kärkihankkeista. Yksi toteuttamisohjelmista on Digitaalinen Oulu -ohjelma, joka korvaa jatkossa Digitaalinen Agenda -ohjelman. Oulun Digi liikelaitos valmistelee Digitaalinen Oulu-ohjelman kaupunginhallituksen päätettäväksi alkuvuodesta 2020. Ohjelman valmisteluun ovat osallistuneet kaupungin hallintokuntien lisäksi alueen keskeiset toimijat.

Digitaalinen Oulu -ohjelman visioksi on määriteltä "Oulu on digitalisaatiota ja yhdessä tekemistä hyödyntävä älykäs kaupunki". Älykkäällä kaupungilla tarkoitetaan kaupunkia, jossa teknologiaa hyödyntämällä sujuvoitetaan ihmisten arkea, edistetään asukkaiden hyvinvointia ja tehostetaan palveluja. Älykkäät kaupungit tarjoavat toimintaympäristön, joka tukee alueen toimijoiden, kuten yritysten sekä tutkimus- ja opetuslaitosten, kehittymismahdollisuuksia. Ideana on vastata kaupungin tunnistamiin

haasteisiin uudenlaisin digitalisaation mahdollisuudet hyödyntävin ratkaisuin.

Digitaalinen Oulu -ohjelmalle on johdettu kaupunkistrategian tavoitteista kaksi painopistettä:

- 1) Elinvoimaa digitalisaation ja kehittäjäkumppanuuden avulla ja
- 2) Vaikuttavuutta digitalisaatiota ja dataa hyödyntämällä.

Digitaalinen Oulu -ohjelman keskeiset tulokset ja digitaaliset ratkaisut kootaan Smart City Oulu www-sivustoille (www.smartcityoulu.com). Sivustot toimivat Oulun alueen ratkaisujen ja kehitysalustojen markkinoitupaikkana ja käyntikorttina, joiden avulla tehdään näkyväksi Oulun alueella tehtävä kehitystyö. Tavoitteena on nostaa Oulun profiilia ja edistää kehittäjäkumppanuutta kansallisesti ja kansainvälisesti.

Työllä hyvinvointia

Työllistymistä edistävät kehittämissuunnitelmat toteutetaan osana Työllä hyvinvointia -kehittämissalkkua, jonka tavoitteiksi on asetettu:

1. Uusien työpaikkojen ja työmahdollisuuksien synnyttäminen
2. Nuorisotakuun mukaisten toimien edistäminen työllistämässä
3. Työn ja tekijän kohtaamisen edistäminen rakenne- ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi

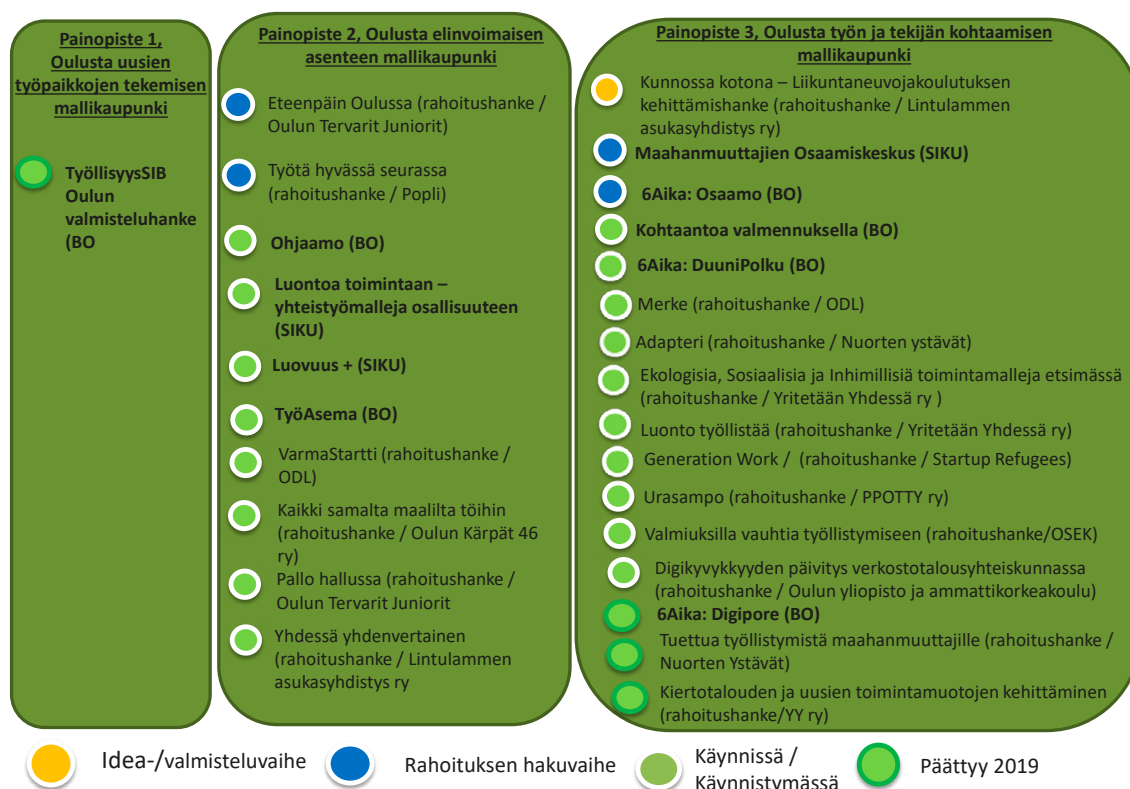
Työllä hyvinvointia -kehittämissalkku on yksi kaupunkistrategian toimenpide- ja toteuttamisohjelmista johdetuista kehittämissalkuista, ja jonka toiminnan päämääränä on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämistä elinvoimaa. Työllisyysprojekteilla tavoitellaan kaupungin elinvoimaisuuden ja sosiaalisen tasapainon ylläpitämistä. Oulun työllisyyden ekosysteemin strategiset painopisteet tulevat jatkossa vaikuttamaan salkun painopisteisiin. Projektien painopisteisiin vaikuttaa myös kuntasektorin vastuun kantaminen mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa, esim. työllisyyden kuntakokeilun muodossa. Näihin erilaisiin painopisteisiin on osaltaan py-

ritty vastaamaan myös projektitoiminnan kautta tapahtuvalla työllistämällä sekä uusilla projekteilla kehitettävillä toimintamalleilla.

Työllä hyvinvointia kehittämissalkun erityispiirteinä muihin kehittämissalkkuihin nähden on, että salkkuun valittavia projekteja rahoitetaan Business Oulu –liikelaitoksen Työllisyyspalveluiden talousarvioon varatulla työllisyysmäärärahalla sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkuille varatulla määrärahalta. Sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista että työllisyysmäärärahasta rahoitettuja yhteistyö- ja rahoitusprojekteja ovat toteuttaneet pääsääntöisesti oululaiset yleishyödylliset yhdistykset, säätiöt sekä alueen oppilaitokset.

Työllä hyvinvointia kehittämissalkussa oli vuonna 2019 käynnissä yhteensä 22 projektia, joista 11 toteutettiin työllisyysmäärärahalla. Näistä kuusi oli Työllisyyspalveluiden omia hankkeita ja viisi yhteistyökumppaneiden rahoitushankkeita. Kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahalta oli käynnissä 10 projektia, joista yhteistyö- ja rahoitusprojekteja oli yhdeksän ja kaupungin toteuttamia projekteja yksi (sivistys- ja kulttuuripalveluiden Luovuus + -projekti). Sivistys- ja kulttuuripalvelui-

Työllä hyvinvointia –projektisalkku

Kuva 9. Työllä hyvinvointia -projektisalkun tilanne vuoden 2019 lopussa

den omasta rahoituksesta rahoitettiin menossa ollut Luontoa toimintaan- yhteistyömalleja osallisuuteen -projekti. Työllisyyspalveluiden projekteista päättyivät TyöllisyysSIB – Oulun valmisteluhanke sekä 6Aika Digipore -hanke. Uutena projektina Työllisyyspalveluissa alkoi TyöAsema -projekti. Vuoden 2019 aikana päättyi kaksi yhteistyö- ja rahoitusprojektia.

TyöllisyysSIB – Oulun valmisteluhankkeessa tavoitteena oli tehdä toiminnallinen ja taloudellinen mallinnus tulosperusteisten hankintojen toteuttamiseksi Oulun kaupungille. Hankkeessa määriteltiin ja tarkennettiin tulosperusteisen hankinnan kohteena oleva kohderyhmä, tulostavoitteet sekä asetettiin vaikuttavuuden arvioinnin mittarit. Digipore – projektissa (6Aika) keskityttiin ICT-alan työn ja työvoiman kohtaamisen edistämiseen. Projektissa mm. pilotoitiin erilaisia valmennuskokonaisuuksia. Joitakin hankkeen hyväksi havaituista toiminnoista jatketaan osana TyöAsema -projektiä.

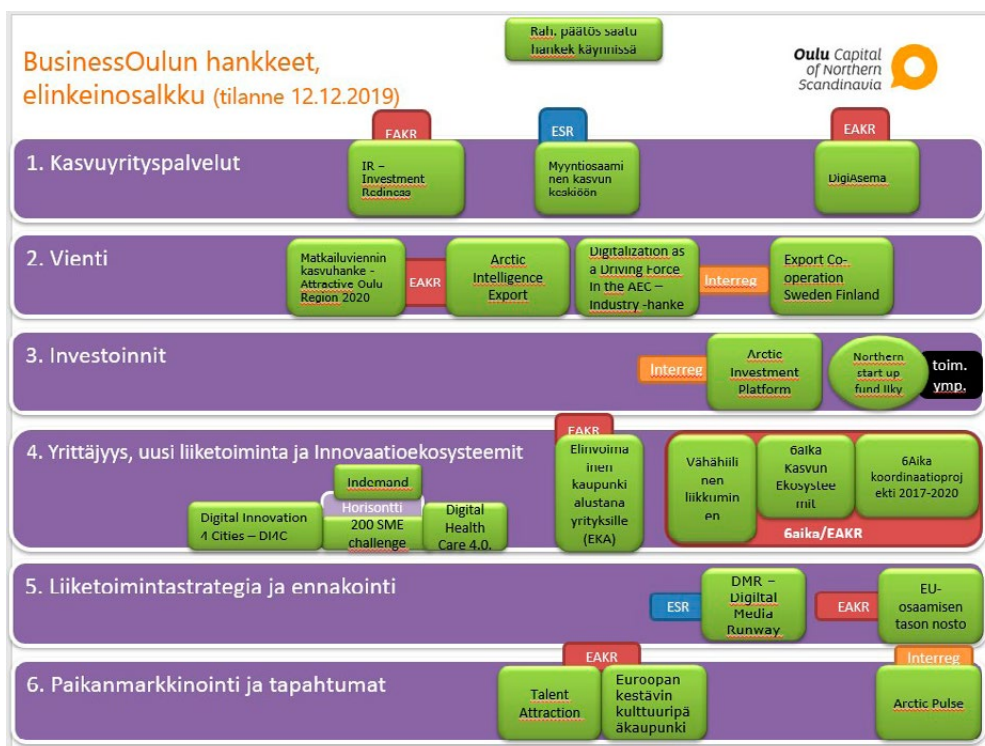
Vuoden 2019 aikana alkaneessa TyöAsema -projektissa keskitytään nuorten työllistymisen ja ammatillisen osaamisen tukemiseen vahvistamalla ja lisäämällä digitaalisuuteen liittyvää osaamista ja alan tuntemusta.

Näkymä kaupungin Työllä hyvinvointia –salkkuun

vuodenvaihteessa 2019–2020 on esitetty kuvassa 9. Vuonna 2019 salkun toteuma oli tulot n. 903 300 euroa ja menot n. -1,3 milj. euroa.

Uudet ja kansainvälistyvät yritykset

Vuoden 2019 aikana Business Oulu –liikelaitos (elinkeino ja tapahtumat/markkinointiyksiköt) oli pää- tai osatoteuttajana 30:ssä kaupunkistrategiaa ja Business Oulun toimenpideohjelmaa toteuttavassa kehittämissankkeessa sekä rahoittajana 17:sta rahoitushankkeessa, jotka olivat muiden kumppaneiden toteuttamia. Vuonna 2019 Business Oulun toteuttamien hankkeiden ulkoisen rahoituksen osuus oli 58 %. Suurimpia rahoittajia olivat Pohjois-Pohjanmaan liitto (EAKR-ohjelma ja AIKO-ohjelma), Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (ESR-ohjelma ja toimintaympäristötuki) ja Uudenmaan liitto (EAKR-ohjelma). Toimenpideohjelman tavoitteiden mukaisesti Euroopan Unionin suora kansainvälistä rahoitusta (Horisontti 2020 ja URBACT) hyödyntäviä hankkeita oli käynnissä kolme kappaletta. Lisäksi kansainvälistä rahoitusta olivat neljä Interreg-hanketta. Business Oulun toimenpideohjelman mukaisiin teemoihin liittyen 14 hanketta keskittyi uuteen yrittäjyyteen, liiketoimintaan ja innovaatioympäristöihin, kuusi hanketta kasvuyrityspalveluihin, kuusi hanketta vientiin, yksi hankke investointeihin ja kolme paikanmarkkinointiin.

Kuva 10. Uudet ja kansainvälistyvät yritykset -projektisalkun tilanne vuoden 2019 lopussa

8 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan käyttötalousosan tehtävien tuotot ja kulut summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tu-
loarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitus-

tulot ja – menot sekä satunnaiset erät. Tuloslaskelmaosan toteumavertailu ei sisällä liikelaitosten ja taseyksiköiden toimintatuottoja ja –kuluja eikä si-
säisiä eriä ole eliminoitu tuloslaskelmasta.

Peruskunta sis. sisäiset erät 1 000 €	TA2019 alkuperäinen	TA2019 muutokset	TA2019 muutosten jälkeen	TP2019	Poikkeama	TP2018
Toimintatuotot	169 075	11 429	180 505	185 131	4 626	169 765
Valmistus omaan käyttöön	8 417	0	8 417	9 484	1 068	7 302
Toimintakulut	-1 293 149	-17 946	-1 311 095	-1 315 188	-4 093	-1 248 777
TOIMINTAKATE	-1 115 657	-6 516	-1 122 173	-1 120 573	1 600	-1 071 710
Verotulot	813 800	-21 174	792 626	796 894	4 268	766 896
Valtionosuudet	270 990	8 010	279 000	279 065	65	273 284
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	11 299	0	11 299	10 293	-1 005	10 424
Muut rahoitustuotot	23 928	2 500	26 428	29 485	3 057	25 234
Korkokulut	-11 403	0	-11 403	-10 488	915	-10 748
Muut rahoituskulut	-863	0	-863	-396	467	-4 452
VUOSIKATE	-7 906	-17 180	-25 086	-15 719	9 366	-11 071
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelmapoistot	-33 600	0	-33 600	-36 961	-3 361	-35 024
Arvonalentumiset	-4	0	-4	-4 656	-4 653	0
TILIKAUDEN TULOS	-41 510	-17 180	-58 690	-57 337	1 352	-46 096
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41 510	-17 180	-58 690	-57 337	1 352	-46 096

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea. TP2018-vertailutieto on esitetty ilman tietohallinnon osuutta. Tietohallinto on siirtynyt Oulun Digi -liikelaitokseen 1.1.2019.

Peruskunnassa ylittyivät toimintatuotot 4,6 milj. euroa ja toimintakulut 4,1 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Yhdyskuntalautakunnassa toimintatuottoja kertyi muutettua talousarviota arvioitua enemmän. Toimintatuottojen kertymää kasvattivat mm. yleisten alueiden maankäyttösopimus ja lupamaksutuotot. Maankäyttösopimuskorvaukset toteutuivat poikkeuksellisen suurina vuoden 2019 aikana, johon vaikutti mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehty maankäyttösopimus. Joukkoliikenteessä matkustajamäärät kasoivat ja toimintatuottoja kertyi enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Peruskunnassa merkittävin vaikutus toimintakulujen 4,1 milj. euron ylitykseen oli hyvinvointilautakunnalla. Hyvinvointilautakunnan toimintakulujen ylitys muutettuun talousarvioon nähden oli 12,8 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon sitovuuden osuus ylityksestä oli 6,9 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunta alitti muutetun talousarvion 3,9 milj. euroa ja kaupunginhallitus 3 milj. euroa.

Toimintakate (nettomenot) muodostui 1 120,6 milj. euroa alijäämäiseksi mutta toteutui muutettua talousarviota 1,6 milj. euroa parempana. Verorahoitus toteutui talousarviota 4,3 milj. euroa parempana.

Muut rahoitustuotot oli talousarviota 3,1 milj. euroa suuremmat koska rahoitusarvopapereiden arvonalautuksia oli arvioitua enemmän. Liikelaitosten peruspääoman palautukset (tuloutukset) toteutuivat täysin talousarvion mukaisina.

Peruskunnan vuosikate -15,7 milj. euroa toteutui muutettua talousarviota 9,4 milj. euroa parempana. Suunnitelman mukaiset poistot olivat vuotta 2018 noin 3,4 milj. euroa suuremmat, erityisesti yhdyskuntalautakunnassa. Rakennuskohteet on alettu kirjaamaan valmiseen käyttöomaisuuteen heti valmistumisen jälkeen, joten suunnitelman mukaiset poistot olivat tästä johtuen ennakoitua suuremmat. Arvonalentumiset sisältää mm. rahoitusarvopapereiden arvonalennuskirjauksen 3,8 milj. euroa,

mikä on seurausta Oulun kaupungin kiinteistöyhtiöiden osakeomistusten siirrosta Potential Toimitilat Oy:n omistukseen 2.1.2020 alkaen. Osakkeet eivät vastanneet yhtiön osakkeiden käypiä arvoja koska kirjanpitoarvo muodostui rakentamisvaiheen hankintahinnasta eikä osakkeiden kirjanpitoarvoista ole tehty arvonalennuksia. Tämän takia osakkeiden arvonalennus kirjattiin vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä.

Peruskunnan tilikauden alijäämäinen tulos 57,3 milj. euroa oli muutettua talousarviota 1,4 milj. euroa parempi. Arvioitua paremmat toimintatuotot ja verorahoitus paransivat peruskunnan tilikauden vuosikatetta ja tilikauden ylijäämää muutettuun talousarvioon verrattuna.

8.1 Verotulot

Verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Veroprosentin korotuksesta saadaan aina täysimääräinen hyöty kertyvinä verotuloina eikä asema heikene valtionosuuksien tasauksessa, olipa kaupunki talouslisän saajana tai tasausvähennyksen maksajana. Tämä johtuu siitä, että tasausta laskettaessa käytetään koko maan painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia ei kaupungin päättämää veroprosenttia.

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset

vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Alla olevasta taulukosta näkyy Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2013 -2019. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste

Oulu Verovuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuloveroprosentti	19,25 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %
Kunnallisveroaste	14,86 %	15,40 %	15,32 %	15,09 %	14,59 %	14,54 %	14,53 %
	4,39 %	4,60 %	4,68 %	4,91 %	5,41 %	5,46 %	5,47 %

Verovuodesta 2018 alkaen luonnollisten henkilöiden ja yritysten tuloverotuksessa siirryttiin verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Verotus ei enää pääty verovelvollisilla samaan aikaan, vaan joustavasti kesä-lokakuun välillä. Muutos tarkoittaa myös sitä, että jäännösverojen periminen ja veronpalautusten maksatus aikaistuvat. Jos verotus päättyy jo kesäkuussa, veronpalautukset maksetaan verovelvolliselle elokuussa nykyisen joulukuun si-

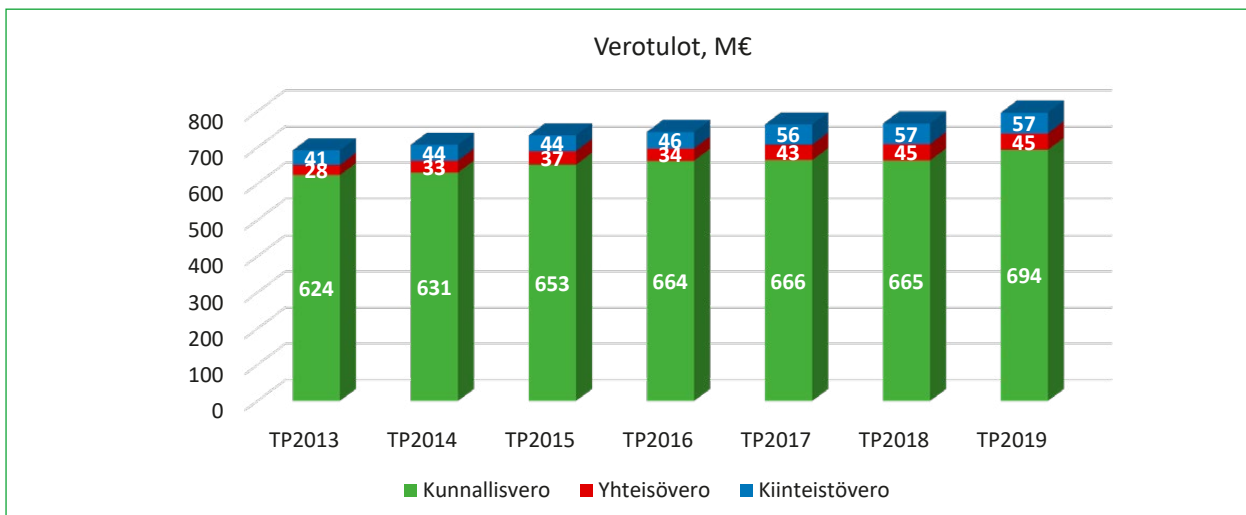
jaan. Koska veronpalautukset peritään veronsaajilta ja jäännösverot tilitetään veronsaajille, niin myös tilitykset aikaistuvat tältä osin. Tällä on suuria vaikutuksia kuntien verontilitysten jaksottumiseen eri kuukausien välillä.

Vuonna 2019 Oulun kaupungin tuloveroprosentti oli 20 % eli sama kuin vuonna 2018. Kiinteistöveroprosentit pysyivät myös vuoden 2018 tasossa.

VEROPROSENTIT	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Tuloveroprosentti	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	19,25
Kiinteistöveroprosentit:							
· vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,40	0,40	0,40	0,40
· muu asuinrakennus	0,93	0,93	0,93	0,90	0,90	0,90	0,90
· yleinen kiinteistövero	1,15	1,15	1,15	0,95	0,95	0,95	0,95
· voimalaitos	3,10	3,10	3,10	3,10	2,85	2,85	2,85
· yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
· rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	-	-	-

VERORAHOITUS, 1 000 euroa	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
VEROTULOT	796 894	766 896	764 560	743 649	734 160	708 152	692 700
Muutos-%	3,9	0,3	2,8	1,3	3,7	2,2	8,3
VALTIONOSUUDET	279 065	273 284	269 900	273 358	253 771	230 337	225 083
Muutos-%	2,1	1,3	-1,3	7,7	10,2	2,3	3,5
VERORAHOITUS YHTEENSÄ	1 075 959	1 040 180	1 034 460	1 017 007	987 931	938 489	917 783
Muutos-%	3,4	0,6	1,7	2,9	5,3	2,3	3,5

VEROTULOT, 1 000 euroa	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Kunnallisvero	694 362	665 006	665 862	664 334	653 256	631 475	624 399
Muutos-%	4,4	-0,1	0,2	1,7	3,4	1,1	7,7
Yhteisövero	45 324	45 173	42 612	33 793	37 295	32 894	27 798
Muutos-%	0,3	6,0	26,1	-9,4	13,4	18,3	2,9
Kiinteistövero	57 209	56 717	56 086	45 522	43 609	43 783	40 503
Muutos-%	0,9	1,1	23,2	4,4	-0,4	8,1	22,8
VEROTULOT YHTEENSÄ	796 894	766 896	764 560	743 649	734 160	708 152	692 700
Muutos-%	3,9	0,3	2,8	1,3	3,7	2,2	8,3

Kokonaisuutena Oulun kaupungin verorahoitus kasvoi vuodesta 2018 n. 35,8 milj. euroa. Verotulojen kasvu vuonna 2019 oli n. 30 milj. euroa ja valtionosuuksien kasvu n. 5,8 milj. euroa.

Kunnallisverot kasvoivat vuodesta 2018 n. 29 milj. euroa (4,4 %). Yhteisöverot pysyivät vuoden 2018 tasolla. Kiinteistöverot korottuvat vuosittain verotusarvojen nostosta ja ikäalennusten muutoksesta johtuen. Kiinteistöverot kasvoivat n. 0,5 milj. euroa vuodesta 2018. Yhteensä verotulojen kasvu vuonna 2019 oli n. 30 milj. euroa (3,9 %).

Kunnallisveron kasvu vuonna 2019 on monien tekijöiden yhteisvaikutus. Suurin syy kasvuun on luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset vuonna 2018, minkä vuoksi vuoden 2018 taso jää alhaiseksi. Myös jäännösverot selittävät osan muutoksesta, sillä verovuoden 2018 jään-

nösverot tilittyivät kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin vuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen 0,4 %-yksiköllä vuonna 2019 nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne.

Vuosi 2019 alkoi ongelmilla tulorekisteri-ilmoittamisessa. Tulorekisterin käyttöönoton hankaluudet ja verokortt uudistus vaikuttivat voimakkaasti tilityksiin. Toisaalta taas verokortt uudistus laski ennakonpidätysten tasoa viime vuonna pysyvästi. Joulukuun kertymävajeeksi arvioitiin koko maan tasolla n. yli 400 milj. euroa, joka Oulun kaupungin osalta tarkoittaa n. 14 milj. euroa. Suurin osa kertymävajeesta näyttää korjaantuvan vasta verotuksen valmistuessa (pienempinä veronpalautuksina/suurempina jäänösveroina) kesästä 2020 alkaen.

8.2 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuudet kirjataan tilinpäätöksessä valtionosuusviranomaisen tilitysten ja päätösten mukaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla. Tuloslaskelman valtionosuuksiin sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorkvauksen tai maksun luonnetta. Näitä ovat kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ml. verotulomenetysten kompensatio), opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet ja harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopoh-

jaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Valtionosuuden muutokseen vaikuttivat kertaluonteisen valtionosuuskompensaation (+237 milj. euroa) lisäksi mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. €) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. €). Kilpailukyky sopimuksen (kiky) takia kuntien valtionosuutta vähennettiin vuonna 2019 yhteensä -497 milj. € (-91 €/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jäi peruspalvelujen valtionosuutta saamatta -92 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 oli 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016-2019 koskevista indeksijäädytyksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ollut, jos indeksikorotuksia ei olisi jäädytetty.

VALTIONOSUUDET, 1 000 euroa	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	279 065	273 284	269 900	273 358	253 771	230 337
Muutos-%	2,1	1,3	-1,3	7,7	10,2	2,2

Pääministeri Antti Rinteen budjettiriihessä 17.9.2019 tehtiin päätös kertaluonteisen 237 miljoonan euron maksamisesta kunnille ennakkotiedoista poiketen jo vuonna 2019. Kuntien valtionosuudet lisääntyivät 174 milj. euroa (2,1 %, 32 €/as) vuodesta 2018 vuoteen 2019. Lisäksi vuoden 2019 kuluessa valtionosuuteen tehtiin useita korjauksia ja tarkistuksia, viimeiset 30.12.2019 (VM) ja 31.12.2019 (OKM). Oulun kaupungin valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2018 vuoteen 2019 n. 5,8 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,03 prosenttiyksikköä ja oli 25,37 vuonna 2019 (25,34 vuonna 2018). Oulun kaupungin valtion-

osuuksiin sisältyvä verotulotasaus on 38,2 milj. euroa.

Samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvauksen perusosa oli 6 600,17 euroa vuonna 2019. Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuuksia, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja – menoihin. Vuoden 2019 kotikuntakorvaustulot olivat 0,8 milj. euroa ja kotikuntakorvausmenot 11,8 milj. euroa, nettona n. -11 milj. euroa.

9 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo- ja meno- ja investointien, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelma Peruskunta 1 000 €	TA2019 alkuperäinen	TA2019 muutokset	TA2019 muutosten jälkeen	TP2019	Poikkeama	TP2018
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-7 906	-17 180	-25 086	-15 719	9 366	-11 071
Tulorahoituksen korjauserät	-11 500	4 500	-7 000	-10 878	-3 878	-10 826
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-52 140	-1 124	-53 264	-48 615	4 649	-62 886
Rahoitusosuudet investointikuluihin	0	453	453	355	-98	60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 500	3 520	15 020	15 912	892	27 496
Toiminnan ja investointien rahavirta	-60 046		-69 877	-58 945	10 932	-57 227
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	-36 503	0	-36 503	-330	36 173	9 245
Antolainasaamisten lisäykset	-51 500	0	-51 500	-13 042	38 458	-9 117
Antolainasaamisten vähennykset	14 997	0	14 997	12 712	-2 285	18 361
Lainakannan muutokset	90 297	0	90 297	55 656	-34 640	12 909
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	116 146	0	116 146	30 000	-86 146	30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849	0	-25 849	-25 849	0	-25 482
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	51 506	51 506	8 391
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	6 249
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-13 540	-13 540	19 391
Rahoituksen rahavirta	53 794		53 794	41 786	-12 007	47 793
Rahavarojen muutos	-6 252		-16 084	-17 158	-1 075	-9 434

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea. TP2018-vertailutieto on esitetty ilman tietohallinnon osuutta. Tietohallinto on siirtynyt Oulun Digi -liikelaitokseen 1.1.2019.

Peruskunnan toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 58,6 milj. euroa negatiivinen. Alijäämästä huolimatta tulos oli muutettua talousarviota parempi. Negatiiviseen rahavirtaan vaikutti vuosikatteen ja investointien välinen epäsuhta. Peruskunnan vuosikate toteutui muutettua talousarviota noin 9,4 milj. euroa parempana. Vuosikatteen talousarviota parempaan toteumaan vaikuttivat toimintatuottojen 4,6 milj. euroa, verorahoituksen 4,3 milj. euroa ja ra-

hoitustuottojen noin 2 milj. euroa ennakoitua suuremmat kertymät.

Muutetussa talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 53,2 milj. euroa ja tulomäärärahoja noin 15 milj. euroa. Investointien toteuma oli muutettua talousarviota pienempi. Merkittävimmät menomäärärahojen alitukset olivat Yhdyskuntalautakunnan maanhankinnassa, joka alit-

ti talousarvion 1,6 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot muodostuivat mm. Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 6,7 milj. euroa, Invalidisäätiön osakkeiden myynnistä 0,8 milj. euroa.

Antolainasaamiset lisääntyivät 13,0 milj. euroa, mikä alitti talousarvion 38,5 milj. eurolla. Rakennusomaisuuden taseyksikön talousarvion mukainen antolainojen määrä oli 47,0 milj. euroa, josta se nosti 13,0 milj. euroa. Oulun Vesi liikelaitos ei nostanut talousarvioon varattua 4,0 milj. euroa lainkaan.

Antolainasaamiset vähentyivät 12,7 milj. eurolla, alitus 2,3 milj. euroa talousarvioon verrattuna oli seurausta pienemmästä lainannosto määrästä.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikauden aikana 30,0 milj. euroa Euroopan Investointipankilta, mikä alitti talousarvion 86,1 milj. eurolla. Maksuvalmius oli hyvä konsernitilitalanteen vuoksi, joten pitkäaikaista lainaa ei tarvinnut nostaa enempää. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli +51,5 milj. euroa. Kuntatodistuksella nostettiin lyhytaikaista lainaa 52,0 milj. euroa ja lyhennettiin -50,0 milj. euroa. Konserniyhteisöjen tilivarojen määrä kasvoi +63,5 milj. euroa ja henkilöstökassaan tallennetut varat pienenevät -14,0 milj. euroa henkilöstökassan lakkautuksen johdosta.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 25,8 milj. euroa mikä toteutui talousarvion mukaan. Lyhennykset on hoidettu maksusuunnitelmien mukaisesti.

10 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta sekä rahoitusosuudet (avustukset) ja käyttöomaisuuden myyntitulot. Investointiosan toteutuminen esitetään vastaavalla tavalla talousarviossa huomioiden valtuuston asettamat sitovat meno- ja tulomäärärahat. Talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 52,1 milj. euroa ja tulomäärärahoja 11,5 milj. euroa.

Tilikauden aikana muutettiin investointitulojen talousarviota Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella 8,0 milj. euroa (tulojen lisäys) sekä vähennettiin menoja 1,0 milj. euroa. Tulot muodostuivat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 6,7 milj. euroa, Invalidisäätiön osakkeiden myynnistä 0,8 milj. Rukan virkistysmajan myynnistä 0,1 milj. euroa, Monetran oy:n osakkeiden myynnistä 0,35 milj. euroa, sekä Haukiputaan jäähallin osakkeiden myynnistä 0,1 milj. euroa. Käyttötalouden puolelle kirjattiin Invalidisäätiön osakkeiden myynnistä 0,4 milj. euron suuruinen tappio.

Yhdyskuntalautakunnan maanmyyntitulojen talousarviota pienennettiin 4,5 milj. euroa. Tulojen alitus selittyy yritystonttien ja asuntotonttien kysynnän painottumisella vuokratontteihin. Yhdyskuntalautakunnan talousarvioon tehtiin vastaavasti menojen osalta lisäyksiä yhteensä 2,1 milj. euroa seuraavasti: Välimaan kiertotalousalue 1,5 milj. euroa, Kiikelin merikylpylä 0,1 milj. euroa, pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt 0,3 milj. euroa sekä kaupunkivesien kunnostus 0,2 milj. euroa. Kaupunkivesien kunnostukseen budjetoitu ulkoisen rahoituksen osuus oli 0,1 milj. euroa sekä pääliikenneväyliin ja muihin liikennejärjestelyihin vastaavasti 0,3 milj. euroa.

Edellä mainittujen muutosten jälkeen peruskunnan investointeihin varatut menomäärärahat olivat muu-

tetun talousarvion mukaisesti 53,2 milj. euroa, luovutustulot 15,0 milj. euroa ja rahoitusosuudet 0,5 milj. euroa.

Merkittävimmät menomäärärahojen alitukset olivat Yhdyskuntalautakunnan maanhankinnassa, joka alitti talousarvion 1,6 milj. eurolla. Oulun kaupunki neuvotteli pitkään merkittävän maa-alueen hankinnasta Ruskossa ja varasi määrärahaa tämän kaupan mahdolliseen toteutumiseen. Kohteen osalta syntyi kuitenkin yksityisten yritysten välinen kiinteistökauppa, joka toteuttaa Ruskon teollisuusalueen asemakaavan mukaisia tavoitteita.

Maaomaisuuden investointeihin käytettiin varoja 4,4 milj. euroa. Maan myynnistä saadut tulot olivat vastaavasti 7,6 milj. euroa. Maata hankittiin yhteensä 161 hehtaaria. Maan hankinnan määrärahoilla on katettu myös Saarelan voimalinjan muutokset 0,10 milj. euroa ja Välimaan kiertotalousalueen kehittämisen kustannuksia 0,63 milj. euroa.

Lopullisessa tilinpäätöksessä peruskunnan investointimenojen toteuma alitti muutetun talousarvion 4,7 milj. euroa:

- Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien määrärahojen ylitys 0,2 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan irtaimen käyttöomaisuuden määrärahojen alitus 0,1 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan maanhankinnan määrärahojen alitus 1,6 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden määrärahojen alitus yhteensä 2,8 milj. euroa. Suurimmat alitukset kohdistuivat seuraavasti: pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt 0,7 milj. euroa, Malpehankkeet 0,8 milj. euroa ja Ranta-Toppilan ve-

nesatama 0,5 milj. euroa. Vastaavasti määräraha ylittyi 0,7 milj. euroa Keskusta-Linnanmaa liikennejärjestelyiden parantaminen -hankkeella. Maanmyynnin luovutustulot ylittyivät 0,6 milj. eurolla

- Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investoinneissa menomääräraha alittui Hönttämäki-Jääli kuntoreitti -hankkeella 0,6 milj. euroa ja vastaavasti ylittyi Kaakkuurin liikuntamaan osalta 0,6 milj. euroa. Irtaimen omaisuuden hankintaan varattu määräraha alittui 0,3 milj. euroa.

Investointien luovustulojen ylitys 0,7 milj. euroa koostui Yhdyskuntalautakunnan maanmyyntituloista. Rahoitusosuudet alittivat talousarvion 0,1 milj. eurolla.

Rakennusomaisuuden taseyksikön investointimenot alittuivat kokonaisuutena 18,8 milj. euroa. Suurimmat alitukset kohdistuivat hankkeittain seuraavasti:

- Ouluhalli 4,4 milj. euroa, Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus 2,8 milj. euroa, Kaupungintalon peruskorjaus 2,7 milj. euroa, Niemenrannan koulun laajennus 2,3 milj. euroa, Jäälin laivakankaan monitoimitalo 1,8 milj. euroa, Raksilan lukio 1,3 milj. euroa, hallintotilojen muutokset 1,0 milj. euroa, Metsokankaan yhtenäiskoulu 1,0 milj. euroa, Rita-aukion koulu 0,6 milj. euroa, Pohjankartanon peruskorjaus 0,5 milj. euroa ja Lintulammen koulu 0,5 milj. Edellä mainituista hankkeista Jäälin koulu sekä Metsokankaan koulu valmistuivat vuonna 2019 alittaen talousarvioon varatun määrärahan. Muiden hankkeiden osalta alitukset olivat seurausta viivästymisistä hankkeiden alkuperäisissä toteutusaikatauluissa.
- Merkittävimmät määrärahojen ylitykset olivat Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille -hankkeella 0,7 milj. euroa ja korjausrakentamiseen varatussa määrärahaassa 0,4 milj. euroa.

Tietohallintoinvestoinnit

Vuoden 2019 tietohallintoinvestoinnit sisälsivät kaupungin digitalisointitavoitteiden toteuttamiseksi tehtyjä tietojärjestelmien kehittämisinvestointeja sekä laiteinvestointeja.

Oulun Digi -liikelaitos vastasi investoinneista kaupungin yhteiseen kehittämiseen ja toimialojen päätelaitteeseen. Kaupungin talouden ja toiminnan ennustamisen ja suunnittelun Talsu-tietojärjestelmää kehitettiin edelleen. Tilausjärjestelmän kehittämisen tavoite oli sisäisten prosessien tehostamisessa. Laiteinvestoinnit kohdistuivat etupäässä kaupungin toimialojen käytössä olevien työasemien ja muiden päätelaitteiden uusimiseen. Investointien talousarviota tarkennettiin kesken vuotta 3 M€:oon (alkup. TA 4,49 M€), joidenkin kehittämiskohteiden hankintaprosessien kestäessä loppuvuoteen ja kustannusten siirtyessä seuraavalle vuodelle. Myös ICT-infrastruktuuriin investointiin suunniteltua vähemmän. Investointien toteuma tilinpäätöksessä oli 3,6 M€. Ylitys johtui toimialojen oletettua suuremmasta laitehankintamäärästä.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen digimuutosohjelmassa oli yhdeksän toimenpidekokonaisuutta, jotka sisälsivät investointeja. Tietojohtamisen kehittämisprojektin alaisuudessa on kehitetty sekä sisäisiä toimintamalleja että raportoinnin automaatioastetta, työkaluja sekä mittaristoa uusien kaupunkistrategian ja sivistysohjelman tarpeiden mukaisesti. Asiakas- ja hallintoprosessien digitalisoinnista esimerkki on Taidekoulun asiakas- ja hallintoprosessien digitalisointi 100 % digitalisaatioasteeseen. Merkittävien poikkeama on syntynyt Kokeilutoimintamallin käyttöönotto ja digimuutoksen tuki -toimenpiteen jäätyä suunniteltua pienemmäksi. Toteuma oli 765 t€ (TA 895 t€).

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa tehtiin perusjärjestelmien toimintojen kehittämistä ja otettiin käyttöön Locus-paikkatietojärjestelmään uusia selainkäyttöisiä moduuleja. Sähköisen asioinnin ja toimintatavan kehittämistä vietiin eteenpäin mm. pyhäkötöiden valvonnassa. Toteuma 206 t€ (TA 330 t€).

Investointien toteutuminen budjetoitua pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osa kehittämistyötä voitiin tehdä aikaisempien vuosien hankinnoilla. Rakennusvalvonnassa investointivaraus digitaalisen toimintatavan kehittämiseen oli 100 t€, josta toteutui 44 t€. Oulun Vesi liikelaitos käytti investointivarausta asiakastieto- ja laskutusjärjestelmän uudistukseen. Toteuma oli 217 t€ (TA 200 t€).

Hyvinvointilautakunta suoritti ICT-hankintansa leasingina. Investointeihin on aiemmin sisältynyt myös poistonalainen irtain omaisuus, jonka käyttöikä on

yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Niillä on hankittu ICT-ohjelmat ja -laitteet. Sote-uudistuksen vuoksi Oulun kaupungin aikaisemmin investoinneiksi luetut irtaimistohankinnat on toteutettu leasing-hankintoina ja menot ovat kohdistuneet investointien sijaan käyttötalouteen. ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksista sekä Oulun kaupunginsairaalan (OKS) henkilökutsujärjestelmän päivittämisestä. ICT-investointien leasing-menojen toteutuma jäi merkittävästi talousarviota alhaisemmaksi. Toteuma oli 200 t€ (TA 300 t€).

10.1 Peruskunta

10.1.1 Kaupunginhallitus

Osakkeet ja osuudet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	2 000	-1 000	1 000	1 189	189
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	0	8 010	8 010	8 122	112

Määrärahaa on käytetty osakkeiden ja osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä.

KH osakkeiden ja osuuksien menot (yhteensä 1,2 milj. euroa) muodostuvat Monetra Oy:n osakkeiden hankinnasta sekä SVOP-sijoituksesta Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalliin.

Tulot muodostuvat Oulun Energian Oy:n pääoman palautuksesta (6,7 milj. euroa), Kiinteistöosakeyhtiö Oulun Apuvälinetalon osuuden myynnistä (0,8 milj. euroa), Monetra Oulu Oy apporttiomaisuuden luovutuksesta (0,35 milj. euroa), Haukiputaan Jäähalli Oy:n (0,1 milj. euroa) osuuden sekä Asunto-osakeyhtiö Rukantykyn (0,1 milj. euroa) myynnistä.

Konsernihallinto

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	0	-34	-34	-34	0
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	0	10	10	10	0

Konsernihallinnon irtaimen käyttöomaisuuden määräraha käytettiin Oulu10-palveluiden katutason kalusteiden hankintaan sekä viestintäryhmän siirryes-

sä Isokatu 9 tilojen kalustamiseen. Tuloa merkittiin tietokoneohjelmistojen siirrosta Oulun Digi-liikelaitokselle.

10.1.2 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarviossa investointeihin on varattu yhteensä 8,110M€, joka muodostuu irtaimen käyttöomaisuuden investoinneista (ICT 0,895 + muu irtain 4,370M€ = 5,265M€) sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investoinneista (2,845M€). Toteumat alittavat talousarvion 0,287M€.

Irtaimistohankinnat kohdistuvat erityisesti tietohallintoinvestointeihin, perusparannus- ja uudiskohteiden

irtaimistoinvestointeihin sekä olemassa olevan irtaimiston uusimiseen.

Isoimmat irtaimistohankintakohteet ovat olleet Ritaharjun koulu 0,510M€, Laivakankaan koulu 0,496M€, Metsokankaan koulu 0,453M€, Pitkäkankaan koulu 0,233M€, Rajakylän koulu 0,131M€, Pohjankartanon koulu 0,121M€. Irtaimistoinvestoinneista jäi käyttämättä Pohjankartanon 0,230M€ siirryneiden aikatau-

lujen vuoksi. Varhaiskasvatuksen (0,576M€) isoimmat irtaimistokohteet olivat Ylikiimingin Mustikan päiväkotit sekä tilaelementtipäiväkodit Värttö, Kisa-kenttä ja Kolistajantie. Kiimingin Syketalon 0,321M€ perusparannuskohteessa toimii useampia sivistys- ja

kulttuuripalveluiden toimijoita.

Tietohallintoinvestoinneista jäi käyttämättä 0,130M€ muun muassa varhaiskasvatuksen muutuneiden ict-suunnitelmien vuoksi.

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	4 370		4 370	4 155	-215
Rahoitusosuudet				10	10
Luovutustulot					

Irtain käyttöomaisuus: Ict-investoinnit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	895		895	765	-130
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 100		1 100	1 039	-61
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Määräraha on käytetty ulkoliikunta-alueiden, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen hyväksytyyn työohjelman mukaisesti.

Liikuntapalveluiden investointihankkeet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Hönttämäki-Jääli kuntoreitti	700		700	84	-616
Kaakkurin liikuntamaa	820		820	1 457	637
Ritaharjun tekonurmikenttä	150		150	227	77
Yhteensä	1 670		1 670	1 768	98

Hönttämäki-Jääli-kuntoratareitit viimeistelytyöt toteutettiin 2019. Kaakkurin liikuntamaan rakentaminen jatkui mm. kuntoratareitien rakentamisella Kempeleen reittiverkoston sekä yhteyksillä Metso-

kankaalle, Kaakkuriin ja linatin kuntoradalle. Rakentaminen jatkuu vielä vuonna 2020. Ritaharjun koulun kentän keinonurmipinta uusittiin ja kentän valaistus saneerattiin.

Turkansaaren ylläpitoinvestointi

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	75		75	106	31
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Turkansaaren ulkomuseon investointimääräraha käytettiin Turkansaaren rakennusten ja alueen infrastruktuurin kunnostukseen ja ylläpitoon.

Investointimenot 1 000€	Uus- investoinnit TA2019	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019	Korvaus- investoinnit TP2019
Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet	1 970	2 281	30	80	845	552
Irtain käyttöomaisuus	5 265	4 910				
Yhteensä	7 235	7 191	30	80	845	552

Rahoitusosuudet 1 000€	Uus- investoinnit TA2019	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019	Korvaus- investoinnit TP2019
Irtain käyttöomaisuus		10				
Yhteensä		10				

Investoinnit yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	8 110	0	8 110	7 833	-277
Rahoitusosuudet				10	10
Luovutustulot					

10.1.3 Rakennuslautakunta

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisiä palveluja ja arkiston digitalisointia

Rahoitusosuudet 1 000€	Uus- investoinnit TA2019	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019	Korvaus- investoinnit TP2019
Irtain käyttöomaisuus	100	44				

Investoinnit yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	100	0	100	44	-56
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Investointien toteumaprosentti oli 44 %. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisinä, koska valmisteluvaiheessa ollut tietomallipohjaisten suunnitelmi-

en tarkastelun ja ohjauksen edellyttämän välineistön hankinta ja käyttökoulutus siirtyi tuleville vuosille.

10.1.4 Yhdyskuntalautakunta

Investoinnit

Investointimenot 1 000 €	Uus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Korvaus- investoinnit TP2019
Irtain käyttöomaisuus	135	84	105	66	90	56
Maanhankinta	6 000	4 443			0	
Kadut, tiet, sillat, torit, pää- liikenneväylät, ympäris- töinvestoinnit yms.	10 950	8 931			10 245	10 310
Erilliskohteet	7 300	6 134			9 000	9 492
Maankäyttökorvaushank- keet	0	0			0	
Rahoitettavat hankkeet	195	0			0	
Yhteensä	24 580	19 592	105	66	19 335	19 858

Rahoitusosuudet 1 000 €	Uus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Korvaus- investoinnit TP2019
Irtain käyttöomaisuus						
Maanhankinta						
Kadut, tiet, sillat, torit, pää- liikenneväylät, ympäris- töinvestoinnit yms.					345	345
Erilliskohteet						
Maankäyttökorvaushank- keet						
Rahoitettavat hankkeet	107	0				
Yhteensä	107	0	0	0	345	345

Luovutustulot 1 000 €	Uus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Uus- investoinnit TP2019	Laajennus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Laajennus- investoinnit TP2019	Korvaus- investoinnit TA2019 (muutettu)	Korvaus- investoinnit TP2019
Irtain käyttöomaisuus	7 000	7 599				
Maanhankinta						
Kadut, tiet, sillat, torit, pää- liikenneväylät, ympäris- töinvestoinnit yms.						
Erilliskohteet						
Maankäyttökorvaushank- keet						
Rahoitettavat hankkeet						
Yhteensä	7 000	7 599	0	0	0	0

Irtain käyttöomaisuus: Ict-investoinnit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	330		330	206	-124
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden digikehityssuunnitelmassa oli 5 painopistettä vuodelle 2019

- Digitaalisen toimintavan kehittäminen
- Sähköisen säilyttämisen kehittäminen
- Liikkuvan työn kehittäminen
- Rakennutun ympäristön mallinnuksen kehittäminen
- Perusjärjestelmien toiminnallisuuksien ylläpito ja lakisääteisten muutosten kehittäminen

Investointien selkeä painopiste oli perusjärjestelmien ylläpidossa, jossa otettiin käyttöön Locus -paikatietojärjestelmän uusia selainkäyttöisiä moduuleita. Käyttöönotto työ jatkuu vielä vuodelle 2020 ja 2021. Sähköisen asiointin ja toimintavan kehittämistä tapahtui mm. pysäköinninvalvonnassa, jossa hankittiin sähköinen oikaisuvaatimus sekä ratkaisu asukas- ja työpaikkapysäköinnin hallinta ratkaisu. Lisäksi rakennetun ympäristön mallintamista kehi-

tettiin hankkimalla Internet-karttapalvelun 3D kehitystyö.

Investointien toteutuminen budjetoitua pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osa kehittämistyötä voitiin tehdä aikaisempien vuosien hankinnoilla mm. eTilausjärjestelmään lisättiin uusia palveluita sekä dokumenttienhallinta järjestelmän käyttöä laajennettiin.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT investoinnit tähtäävät kokonaan digitaalisen toimintamallin synnyttämiseen ja tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaalisen palveluympäristöön. Tavoitteena on vähentää erilaisten paperidokumenttien tarvetta ja korvata ne sähköisillä dokumenteilla ja 3D malleilla ja siirtyä kokonaan digitaaliseen toimintamalliin. Asiakkaille tämä näkyy uusina sähköisinä asiointipalveluina sekä sähköisinä toimintatapoina.

Maanhankinta

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	6 000		6 000	4 443	-1 557
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	11 500	-4 500	7 000	7 624	624

Oulun kaupungille on hankittu maata vuonna 2019 yhteensä noin 161 hehtaaria, josta raakamaata ja yleisiä alueita oli noin 144,9 hehtaaria sekä tontin osia noin 1,49 hehtaaria. Maanhankintoihin käytettiin investointirahaa yhteensä noin 3,5 milj.€.

Maanhankinnan investointirahasta on katettu myös Saarelan voimalinjan muutokset 0,10 M€ ja Välimaan kiertotalousalueen kehittämisen kustannuksia 0,63 M€. Investointirahaa on käytetty yhteensä noin 4,42 M€. Lisäksi investointirahalla on katettu

Sanginjoen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen kustannuksia 18 371 euroa.

Maanhankinnan määrärahasta jäi käyttämättä noin 1,56 M€, koska kaupunki neuvotteli pitkää merkittävän maa-alueen hankinnasta Ruskossa ja varasi määrärahaa tämän kaupan mahdolliseen toteutumiseen. Kohteen osalta syntyi kuitenkin yksityisten yritysten välinen kiinteistökauppa, joka toteuttaa Ruskon teollisuusalueen asemakaavan mukaisia tavoitteita.

Rakennukset (ei sitovuutta, informatiivinen tieto)

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot				530	530

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen rakennuskanta siirrettiin 1.1.2019 alkaen Rakennusomaisuuden taseyksikköön. Samalla kaikki rakennusomaisuus siirtyi

Oulun kaupungin rakennusomaisuuden taseyksikön taseeseen, joka tarkoittaa, että tulevaisuudessa yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden taseeseen

ei enää siirry tilapalveluiden kiinteistökehitykseen siirtyviä rakennuksia. Samalla Liikelaitos Oulun Tilakeskus siirtyi osaksi Oulun Tilapalvelut -liikelaitosta. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen rakennusomaisuus muodostuu jatkossa ainoastaan maa ja mittaus-yksikön kiinteistökauppojen yhteydessä siirtävistä rakennuksista. Maa ja mittaus tilaa jatkossa rakennusomaisuuden taseyksikön kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkamisen ja Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toteuttaa ne.

Vuoden 2019 lopussa yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden hallinnassa on yhteensä 60 tonttia tai rakennuspaikkaa, joissa on rakennuksia tai rakennelmia yhteensä 104 kpl. Kohteista 27 kpl on vuokrattuja. Tekninen isännöinti ja taloushallinto toteutettiin yhteistyössä Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen, Sivakka-yhtymän, Haukiputaan kehitys Oy:n ja Tomi Lampila Oy:n kanssa. Maakauppojen yhteydessä siirtyviä uusia ylläpidettäviä kohteita siirtyi maa ja mittauksen omistukseen 3 kpl.

Vuonna 2019 tehtiin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen ja konsernihallinnon taseyksikön hallinnassa olevista rakennuksista yhdeksän (9) kauppaa. Yhdyskunta ja ympäristöpalveluiden hallinnassa olevien rakennusten yhteenlaskettu kauppahinta oli 530

000 euroa. Myydyt rakennukset olivat kiinteistökehityksen kohteita. Lisäksi sovittuja kauppia on entisestä Toppilan varastosta (Toppilan Aitta), Hietalanmäen koulusta ja Sotu-talosta, jotka kirjataan tuloksi kauppakirjojen allekirjoitusten jälkeen vuonna 2020. Kauppahinnaltaan suurin rakennuksen kauppa oli Karjasillan koulun kauppa Hartela Pohjois-Suomi Oy:lle perustettavalle yhtiölle 300.000 euron kauppahinnalla.

Vuoden 2019 aikana purku-urakkasopimus laadittiin kolmen (3) purku-urakan osalta. Urakoissa oli yhteensä mukana 13 kohdetta, joiden yhteenlaskettu kerrosala oli noin 1 693 kem². Purku-urakan kustannukset olivat vuoden loppuun mennessä yhteensä noin 109 100 euroa, jonka lisäksi purku-urakan aikana toteutetuista lisätöistä on aiheutunut maksettavaa noin 800 euroa. Osa purettavista rakennuksista laskutetaan vuoden 2020 puolella. Purku-urakka 1/2019:n ja 2/2019:n osalta käytettiin rakennuttajakonsulttia. Kustannukset olivat 13 410 €, alv 0%. Purku-urakka 3/2019:ssä, maa ja mittaus hoiti rakennuttamistehtävät itse.

Kahdessa purkukohteen purettavien rakennusten sijasta myytiin huutokaupalla 3 hirsimökkiä. Yhteenlasketut myyntitulot olivat 5110 €.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	35 600	2 090	37 689	34 867	-2 822

Kiinteät rakenteet ja laitteet -investoinneista on toteutunut 34,87 M€ eli n. 93 % talousarvion mukaisesta määrärahasta (37,67 M€). Alitus oli näin 2,82 M€ suhteessa talousarvioon. Suurimmat poikkeamat

talousarvioon verrattuna syntyivät joidenkin, pääosin erillishankkeiden joko osin tai kokonaan siirtymisestä seuraavalle vuodelle.

Kadut, tiet, sillat, torit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	14 000		14 000	14 313	313
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Pääosa investoinneista on ollut maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan ja Korvenkylän pohjaustyöt. Suurehko kohde oli myös Ruskonseläntien uuden yhteyden rakentaminen. Loppuvuonna aloi-

tettiin Välikylän yrityspuiston sekä Letonrannan jatkorakentaminen. Päällystys- yms. viimeistelytyöt on tehty mm. aiemmin pohjatuilla Hiukkavaaran, Toppilansalmen ja Ruskonselän alueilla. Myös Kaukovai- nion keskustan viimeistelytyöt tehtiin kesänä aikana.

Kuusisaareen valmistui suuret tapahtumat mahdollistava Kissakoskenrannan silta. Peruskorjaustöitä on tehty mm. Kirkkokadulla, Rajakylän alueella, Raja-Taskilassa, Lintulassa, Häyrysenniemessä sekä Santaniemen alueella. Lisäksi eri puolilla Oulua on ollut lukuisia yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työh-

jelman mukaisia muita kohteita. Katurakennusmäärärahalla on rakennettu myös katuvalaistusta ja liikenteen ohjauslaitteita. Kustannusten lievä ylitys johtuu mm. Korvenkylän suunniteltua laajemmasta rakentamisesta ja joidenkin kohteiden myöhäisestä suunnittelu- ja kilpailuttamisajankohdasta.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	4 300	345	4 645	3 904	-741
Rahoitusosuudet		345	345	345	
Luovutustulot					

Merkittävin hanke on ollut Linnanmaan baanan toisen vaiheen rakentaminen. Määrärahaa on lisäksi käytetty mm. pääpyöräreittien perusparantamiseen sekä liikenteenohjaukseen. Tervahovintien ylikulku-silta sekä viereinen ratasilta rakennettiin uudestaan

yhteisurakassa Väyläviraston kanssa. Muita sillan peruskorjaustöitä tehtiin Hupisaarilla ja Hietasaarella. Kustannukset ovat hieman alittuneet joidenkin kohteiden siirryttyä seuraavaan vuoteen.

Ympäristöinvestoinnit

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 000		1 000	1 025	25
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Uusinvestointikohteista valmistuivat Takkurannan leikkipaikka Kelloon, Suopellonpuiston leikkipaikka Hiukkavaaraan ja Tapsipuiston koira-aitaus Ruskoon. Hamina-Villen puistoa viimeistellään keväällä 2020. Korvausinvestointikohteista valmistuivat Hovinsuon

leikkipaikka Hinttaan, Merikosken leikkipaikka Tuiraan, Tuohipuiston leikkipaikka Kelloon ja Ilmarisenpuiston leikkipaikka Kaijonharjuun. Kalustemäärärahalla uusittiin mm. puiston penkkejä, kukkalaatikoita ja roska-astioita.

Erilliskohteet

Venesatamat

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	417	-83
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Venesatamien järjestelmällinen kunnostaminen aloitettiin satamien ja niihin liittyvien väylien kunnostusruoppauksilla. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn Venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36) sekä

venesatamissa ja -väylillä tehtyihin luotauksiin. Vuoden 2019 toteutuneet kustannukset muodostuvat väylien ruoppaustöiden viimeistelyistä sekä Rajahaudan ja Toppilansaaren uusien laitureiden rakentamisesta.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 000		1 000	1 016	16
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Mannerheimipuiston peruskorjaus valmistui suunnitellusti. Puisto toimii korkeatasoisena kaupunkilaisten kohtaamispaikkana ja siellä on mahdollista järjestää ympärivuotisesti pieniä tapahtumia esim.

joulutori, pop-up- tapahtumat jne. Puistossa on huomioitu elämyksellisyys, korkea laatu, taide, monipuolinen valaistus, puiston läpi kulkevat väylät, julkinen wc ja tapahtumien vaatimat tekniikkapisteet.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 000		1 000	896	-104
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Eteläiseen alikulkuun suunniteltu valaistuksen ja samalla akustiikan parantamistyö päätettiin jättää tilamatta korkeiden kustannusten vuoksi. Suunnitelmaa

tarkistetaan ja työ pyritään toteuttamaan vuonna 2020.

Valtatie 4 perusparannus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	4 500		4 500	4 507	7
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun seudun tärkeimmän tiehankkeen, valtatie 4, perusparannustöitä Oulun kohdalla jatkettiin vuonna 2019. Kaupungin kustannusosuus, yhteensä 16 M€, kohdistuu, katuihin, pyöräteihin, meluntorjuntaan, joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin sekä telematiikan rakentamiseen ja se jakautuu pääosin

vuosille 2017, 2018 ja 2019. Työ valmistuivat pääosin vuoden 2019 lopulla. Tuleville vuosille jäi vähäisemmässä määrin jälkitöistä aiheutuvia kustannuksia sekä Oulujoen sillan uudestaan rakentamiseen liittyviä kaupungille kuuluvia kustannuksia.

Limingantien alikulku

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 000		3 000	2 489	-511
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Limingantien alikulun eli Rautionpolun alikulun sekä samalla toteutetut katutyöt valmistuivat pääosin vuoden 2019 aikana. Aikaisesta talven tulosta johtu-

en joitakin viimeistelytyöitä päätettiin siirtää laadukkaan lopputuloksen varmistamiseksi kesälle 2020, mikä näkyy hieman allittuneina kustannuksina.

Pateniemmenranta

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 000		1 000	713	-287
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun kaupunki on saanut vuonna 2017 Pateniemenrannan asemakaava-alueen maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäytösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastuulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Rakentaminen aloitettiin syksyllä 2017 ja vuoden 2018 aikana alueen pohjaustyöt saatiin valmiiksi.

Maan käytön toteutusohjelman mukaan asuntorakentaminen on aloitettu alueella syksyllä 2018. Kesällä 2019 tehtiin rannan eroosiosuojausta, pyöräteiden päällystystöitä sekä puistojen viimeistelytyötä. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevana vuosina. Vuoden 2019 määrärahan säästyminen johtuu pääosin talonrakennustöiden ennakoitua hitaammasta aikataulusta.

Malpe-hankkeet (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus)

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 500		1 500	749	-751
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Määräraha on käytetty liikenteen hallinnan, kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kehittämiseen lukuisissa eri hankkeissa yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Suurimpia yksittäisiä hankkeita ovat olleet liikenneteknisen seuranta-

järjestelmän kehittäminen, pyöräteiden viitoitus ja brändäys sekä joukkoliikennepysäkkien parantaminen. Kustannusten alittuminen johtuu siitä, että Oulun osuus lähialueen kunnille jaettavasta yhteisestä Malpe-rahasta oli aikanaan ennakoitua pienempi.

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	0	-500
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Lähes kaikki katujen ja puistojen elohopeavalaisimet sekä osa heikompi tehoisista suurpainenatrium valaisimista on saatu korvattua huomattavasti energiatehokkaammilla ja laadukkaampaa valoa tuottavilla LED-valaisimilla. Lisäksi on parannettu joidenkin aiemmin puutteellisesti rakennettujen alueiden va-

laistusta vastaamaan paremmin Oulun yleistä laatutasoa. Kaikkien kaduilla ja puistoissa olleiden heikkotehoisten valaisimien uusimisen jälkeen on saavutettu yli 50 % energian säästö (n. 1,2 M€/vuosi) projektin lähtötasoon verrattuna.

Ranta-Toppilan venesatama

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	0	-500
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Ranta-Toppilan pienvenesataman rakentamistyöt päätettiin vuoden 2020 talousarvion käsittelyn yh-

teydessä siirtää vuodella eteenpäin, joten kustannuksia ei ole kertynyt.

Kontinkankaan eteläinen katuyhteys

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	300		300	99	-201
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Katuyhteyden ja muun kunnallistekniikan rakentamisen urakoitsija on valittu yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ja Oulun Veden kanssa. Urakoitsijan valinta sekä urakkasopimuksen solmiminen ja sitä myöten rakentamisen aloittami-

nen siirtyivät ennakoitua myöhemmäksi. Tämä johtui lähinnä eri tilaajien töiden haastavasta yhteen sovittamisesta, minkä vuoksi myös vuoden 2019 kustannukset alittuivat.

Keskusta-Linnanmaa liikennejärjestelyiden parantaminen

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	2 000		2 000	2 656	656
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Yliopiston kampus laajenee 2020 merkittävästi, kun Oulun ammattikorkeakoulu siirtää toimintonsa Linnanmaan yliopiston yhteyteen, minkä seurauksena etenkin joukkoliikenteen edellytyksiä joudutaan parantamaan. Vuoden 2019 määräraha on käytetty uusien joukkoliikennekaistojen ja pysäkkijärjestelyjen

rakentamiseen sekä poikkisuuntaisten alikulkukäytävien leventämiseen ja kunnostamiseen. Vuoden 2019 kustannukset ylittyivät, koska työ on edennyt ennakoitua nopeammin. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät ylity.

Oulunportin alue

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	871	371
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulunportin muutetun asemakaavan mukaisten uusien katuyhteyksien ja muun kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin suunniteltua aiemmin uusien liiketonttien kysynnän vuoksi. Lisäksi aloitettiin Vasaraperälle johtavan katuyhteyden rakentaminen ja tehtiin päällystystöitä. Vuoden 2019 toteu-

tuneet kustannukset ylittyivät ennakoitua aikaisemman aloituksen vuoksi, mikä ei vaikuta hankkeen kokonaiskustannuksiin. Hanke jatkuu tulevana vuosina rakenteilla olevien katujen loppuun rakentamisella sekä Kaakkurin keskukseen rakennettavan uuden yhteyden rakentamisella.

Kiikelin merikylpylä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot		50	50	51	1
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Vuoden 2019 aikana toteutettiin Merikylpylän rakentamisedellytyksiä varten kaupungin investointien välttämättömät tutkimus ja suunnittelutehtävät. Lisäksi laitettiin liikkeelle ympäristö- ja rakennuslu-

pien hakeminen Merikylpylä-hankkeen aikataulusa ilman varsinaisia rakentamisinvestointeja. Pääosa hankkeen kaupungille kuuluvista kustannuksista siirtyi vuodelle 2020.

Välimaan kiertotalousalue

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot		1 500	1 500	1 163	-337
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Välimaan kiertotalousalueen infran rakentaminen aloitettiin kesäkuussa 2019. Urakkaan kuuluu alueen sisäisen tieverkoston ja vesihuollon ensimmäisen vaiheen rakentaminen. Kuivan kesän vuoksi rakentaminen eteni nopeasti ja urakalle asetettu ensimmäinen

välitavoite, kulkuyhteys Lassila & Tikanoja Oyj:n toiminta-alueelle, saavutettiin aikataulun mukaisesti. Ennakoitua myöhemmän aloituksen vuoksi osa vuodelle 2019 suunnitelluista kustannuksista kuitenkin siirtyi vuodelle 2020.

Ulkopuolisella osarahoituksella rahoitettavat investointihankkeet**Kaupunkivesien kunnostus**

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot		195	195	0	-195
Rahoitusosuudet		107	107	0	-107
Luovutustulot					

Kaupunkivesien kunnostushankkeessa on vuonna 2019 on pidetty aloituskokous sekä tehty kaupunkivesien näytteenotot ja osa vesinäytteiden määrittämisistä. Lisäksi on valmisteltu Kaijonlahden valuma-alueen kilpailutusta ja teetetty sulfaattimaa- ja pohjatutkimusohjelma. Kiimingin yrityspuiston rakentaminen alkoi niin myöhään, ettei samassa urakassa toteutettavia laskeutusaltaita ym. valumave-

sien kunnostamiseen liittyviä rakenteita aloitettu vuoden 2019 aikana lainkaan eikä kustannuksia siten syntynyt. Vuonna 2020 suunnitellaan Kaijonlahden valuma-alue kunnostus (laskeutusaltat ja kosteikot). Rakennetaan Kiimingin yrityspuiston huivesijärjestelyt. Vuonna 2020-21 talvella rakennetaan Kaijonlahden valuma-alueen laskeutusaltat. Vesinäytteenottoja tehdään vielä vuonna 2021.

Investoinnit yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	41 930	2 090	44 020	39 518	-4 502
Rahoitusosuudet	0	452	452	345	-107
Luovutustulot	11 500	-4 500	7 000	7 624	624

10.1.5 Peruskunnan investoinnit yhteensä**Peruskunnan investoinnit yhteensä**

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	52 140	1 056	53 196	48 540	-4 656
Rahoitusosuudet	0	452	452	345	-107
Luovutustulot	11 500	3 520	15 020	15 756	736

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
KAUPUNGINHALLITUS					
<i>Osakkeet ja osuudet</i>					
Menot	2 000	-1 000	1 000	1 189	189
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	8 010	8 010	8 122	112
KONSERNIHALLINTO					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	0	34	34	34	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	10	10	10	0
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	4 370	0	4 370	4 155	-215
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Irtain käyttöomaisuus: ICT-investoinnit</i>					
Menot	895	0	895	765	-130
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>					
<i>Lüikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset</i>					
Menot	1 100	0	1 100	1 039	-61
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hönttämäki-Jääli kuntoreitti</i>					
Menot	700	0	700	84	-616
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kaakkurin liikuntamaa</i>					
Menot	820	0	820	1 457	637
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ritaharjun tekonurmikenttä</i>					
Menot	150	0	150	227	77
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Turkansaaren ylläpitoinvestoinnit</i>					
Menot	75	0	75	106	31
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
RAKENNUSLAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: ICT-investoinnit</i>					
Menot	100	0	100	44	-56
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: ICT-investoinnit</i>					
Menot	330	0	330	206	-124
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Maanhankinta</i>					
Menot	6 000	0	6 000	4 443	-1 557
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	11 500	-4 500	7 000	7 624	624
<i>Rakennukset (informatiivinen tieto)</i>					
Menot	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	530	530
<i>Kadut, tiet, sillat, torit</i>					
Menot	14 000	0	14 000	14 313	313
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt</i>					
Menot	4 300	345	4 645	3 904	-741
Rahoitusosuudet	0	345	345	345	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ympäristöinvestoinnit</i>					
Menot	1 000	0	1 000	1 025	25
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Venesatamat</i>					
Menot	500	0	500	417	-83
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Keskustan puistot ja Hallituskatu</i>					
Menot	1 000	0	1 000	1 016	16
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen</i>					
Menot	1 000	0	1 000	896	-104
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Valtatie 4 perusparannus</i>					
Menot	4 500	0	4 500	4 507	7
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Limingantien alikulku</i>					
Menot	3 000	0	3 000	2 489	-511
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
<i>Pateniemenranta</i>					
Menot	1 000	0	1 000	713	-287
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Malpe-hankkeet</i>					
Menot	1 500	0	1 500	749	-751
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kaupunkivalastuksen kehittäminen</i>					
Menot	500	0	500	0	-500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ranta-Toppilan venesatama</i>					
Menot	500	0	500	0	-500
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kontinkankaan eteläinen katuyhteys</i>					
Menot	300	0	300	99	-201
<i>Keskusta-Linnanmaa liikennejärjestelyiden parantaminen</i>					
Menot	2 000	0	2 000	2 656	656
<i>Oulunportin alue</i>					
Menot	500	0	500	871	371
<i>Kükelin merikyplä</i>					
Menot	0	50	50	51	1
<i>Välimaan kiertotalousalue</i>					
Menot	0	1 500	1 500	1 163	-337
<i>Kaupunkivesien kunnostus</i>					
Menot	0	195	195	0	-195
Rahoitusosuudet	0	107	107	0	-107
Luovutustulot	0	0	0	0	0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	52 140	1 056	53 196	48 615	-4 581
RAHOITUSOSUUDET YHTEENSÄ	0	452	452	345	-107
LUOVUTUSTULOT YHTEENSÄ	11 500	3 520	15 020	15 756	736

10.1.6 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta, taseyksiköt ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	128 568	887	129 455	106 182	-23 273
Rahoitusosuudet	250	452	702	762	60
Luovutustulot	11 665	3 520	15 185	16 675	1 490

10.1.7 Leasinghankinnat

Hyvinvointilautakunta

Kohde: ICT

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Hankinnan kokonaismeno **)	100		100	166	66
Käyttötalousvaikutus ***)	194		194		

** Uuden leasing- hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing- sopimus on tehty

*** Kohteen leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Leasingillä hankittaviin ICT- hankintoihin sisältyy henkilökutsujärjestelmän uusimista ja itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksia keskei-

siin toimipisteisiin. Maakuntauudistuksesta johtuen potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksiin eikä laajennuksiin varauduta.

Kohde: Perusparannuskohteiden ensikalustaminen

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Hankinnan kokonaismeno **)	400		400	415	15
Käyttötalousvaikutus ***)	620		620		

** Uuden leasing- hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing- sopimus on tehty

*** Kohteen leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Määrärahalla toteutetaan Kontinkankaan hyvinvointikeskus/perhekeskuksen ja Tuiran hyvinvointikeskuksen ensikalustaminen ja loppuosa Jaa-

rankartanon ja Haukiputaan hyvinvointikeskuksen kalustamisesta. Suunnitteluvuosiin sisältyy ns. Lamellitalon ensikalustaminen

Kohde: Tutkimus- ja hoitolaitteet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Hankinnan kokonaismeno **)	140		140	191	51
Käyttötalousvaikutus ***)	573		573		

** Uuden leasing- hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing- sopimus on tehty

*** Kohteen leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Menot käytetään hyvinvointipalveluiden hoito- ja tutkimuslaitteiden ja kalusteiden (Dentopolis, Tuiran ja Kaakkurin suun terveydenhuollon laitosten

sähkösängyt) uusimiseen vastuualueilla ja hyvinvointikeskuksissa.

10.2 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin (alv 0%) pohjautuvat määrärahat korotetaan rakentamisvaiheessa Haahtelan tarjoushintaindeksillä. Liikelaitos Oulun Tilakeskus on toteuttanut johtokunnan päätöksellä korjausrakentamishjelman, jonka vuositt-

taisesta määrärahasta päättää kaupunginvaltuusto ja jatkossa ohjelmasta konsernijaosto.

Oulun kaupungin rakennusomaisuuden taseyksikön rakennusinvestointikohteiden vuoden 2019 kokonaismäärä 70 528 000 € on sitova valtuustoon nähden ja yksittäisen hankkeen määräraha on kohdekohtaisesti sitova palvelutilojen hankeohjeen mukaisesti.

Investoinnit yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	69 528	1 000	70 528	52 057	-18 809
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Talousarvioon vuodelle 2019 varattuja määrärahoja käytettiin kaupunginvaltuuston hyväksymien erillisinvestointihankkeiden toteuttamiseen, seuraavien vuosien suunnittelu- ja tutkimustehtäviin ja takuu-aikaisten tehtävien suorittamiseen. Investointimää-

räaha sisältää 16,0 m€ korjausrakentamishjelman, joka sisältää kaupungin valtuuston hyväksymän 1,0 m€ lisämäärärahan, kaupunginvaltuusto 17.6.2019 § 71. Vuonna 2019 ei tuloutettu rahoitusosuuksia.

Investointimenot 1 000€	Uus- inves- toinnit TA2019	Uus- inves- toinnit TP2019	Laajenus- investoin- nit TA2019	Laajennus- investoin- nit TP2019	Korvaus- inves- toinnit TA2019	Korvaus- inves- toinnit TP2019
Oulun Lyseon lukio					0	2
Jäälän laivakankaan monitoimitalo					5 500	3 745
Pohjankartanon peruskorjaus					3 800	3 301
Tuiran hyvinvointikeskus					4 000	3 757
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus					9 000	6 208
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat			100	51		
Kaupungintalon peruskorjaus					3 000	335
Ainolän päiväkodin peruskorjaus ja Heinätorin uusi päiväkoti						6
Maikkulan koulun peruskorjaus						4
Lintulammen koulu					500	
Niemenrannan koulun laajennus			2 535	253		
Metsokankaan yhtenäiskoulu "Ukkometso"	3 344	2 347				
Rita-aukion koulu	3 067	2 489				
Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille					3 037	3 807
Raksilan lukio	1 400	100				
Ouluhalli					9 000	4 611
Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen					1 550	1 684
Takuuajaiset erillishankkeet					400	177
Suunnittelumääräraha	100	448	200	15	200	119
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt					500	115
Hallintotilojen muutokset					1 200	220
Ylikiimingin päiväkoti					795	588
Energiansäästöhankeet			1 300	967		
Yhteensä	7 911	5 384	4 135	1 286	42 482	28 679

Korjausrakentamishjelma

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	15 000	1 000	16 000	16 380	380
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Korjausohjelma hyväksyttiin Liikelaitosten johtokunnassa 24.5.2018, 35 §. Talousarvioon vuodelle 2019

varattu määräraha ylittyi 380 283,16 €. Kokonaisinvestointimäärärahaa ei ole ylitetty.

Erillisinvestointihankkeet

Kustannustiedot ovat ALV 0 %. Kustannukset eivät sisällä irtaimisto- ja taidehankintakustannuksia.

Takuuaikaiset erillishankkeet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	400		400	177	-223
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Määrärahaa käytetään erillisinvestointikohteiden vii-meisten maksuerien ja takuuajakaisten tehtävien rahoittamiseen. Takuuaikaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2019 olivat Hiukkavaaran monitoimitalo, Mäntylän päiväkotit, Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus, Ritaharjun perusopetuksen

lisärakennus, Talvikankaan koulu, Toppilan öljyntorjunta-asema, Haukiputaan hyvinvointikeskus, Kontinkankaan B-talo, Länsituulen koulun laajennos ja Höyhtyän terveysaseman tilamuutos. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 223 280,55 €.

Suunnittelumääräraha

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	581	81
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Talousarvioon vuodelle 2019 oli varattu 500 000 € määräraha seuraavien vuosien kohteiden hankke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuk-

siin sekä muihin tarvittaviin selvityksiin. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti ylittyi 81 443,79 €.

Energiansäästö investointihankkeet

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 300		1 300	959	-333
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Energiansäästö hankkeita vuonna 2019 olivat Yli-kiimingin paloaseman, Toimintakeskus Jatulin, Kuis-vasojan koulun, Metsolan lastenkodin sekä Raatin

ja Oulunsalon liikuntakeskuksen hankkeet. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 228 568,03 €.

Hallintotilojen muutokset

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 200		1 200	220	-981
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja

muutettiin monitiloimistoiksi Oulu 10:ssä. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 980 464,71 €.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	115	-385
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Lööki valmistui 2017. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden rakennus-

teknisiin muutostöihin. Vuonna 2019 kohteena Laanilan koulun keittiö. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 384 802,71 €.

Oulun Lyseon lukio

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	0		0	2	2
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun Lyseon lukion hankesuunnitelman päivitys, kaupunginhallitus 12.11.2019 § 383. Hankkeen ta-

voitehinta-arvio 14,9 m€. Talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti ylittyi 2 257,20 €.

Jäälin Laivakankaan monitoimitalo

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	5 500		5 500	3 745	-1 755
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Hankeselvitys Jäälin koulun peruskorjauksen korvaavasta uudisrakennuksesta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.2.2015 § 83. Tavoitehinnaksi vahvistettiin 8,79 M€, Haahtela indeksissä 80,0. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset

tulevat olemaan noin 0,095 M€ vuodessa eli noin 1,9M€ 20 vuodessa. Rakennus vastaanotettiin kesällä 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 1 754 859,44 €.

Pohjankartanon peruskorjaus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 800		3 800	3 301	-499
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Pohjankartanon peruskorjaushanke siirrettiin perusparannusohjelmasta vuonna 2018 erillisinvestoinniksi. Hankkeessa vuonna 2019 valmistuivat hallintotilat ja aloitettiin C-osan peruskorjaus. Pe-

ruskorjaus jatkuu vuodelle 2022. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 499 325,26 €.

Tuiran hyvinvointikeskus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	4 000		4 000	3 757	-243
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.9.2016 § 72 Tuiran hankesuunnitelman tavoitehinta-arviolla 6 510 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 81,0 hintatasossa 1/2016. Hanke sisältää pysäköintilaitoksen ja tilamuutosten toteuttamisen. Pysäköintilaitoksen rakentaminen toteutettiin vuonna 2017. Hyvinvoin-

tikeskuksen muutostöiden aloitus siirtyi vuodelle 2018 määrärahojen riittämättömyyden vuoksi. Hankkeelle myönnettiin lisämääräraha 2,212 m€, kaupungin valtuusto 26.02.2018 §23. Hankkeen vuodelle 2019 vuosibudjetti alittui 242 811,38 €.

Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	9 000		9 000	6 208	-2 792
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupungin valtuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Hankeselvitys on valmistunut 15.5.2017. Hankeselvityksessä esitetään, että Jokirannan koululle

tehdään korvaava uudisrakennus. Rakentaminen alkoi kesällä 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 2 791 556,74 €.

Rita-aukion koulu

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 067		3 067	2 489	-578
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 202) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 6,08 M€ (ALV 0 %).

Koulu valmistui kesällä 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 578 250,75 €.

Metsokankaan yhtenäiskoulu ”Ukkometso”

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 344		3 344	2 347	-997
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 203) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 5,83 M€ (ALV 0 %). Koulu valmistui kesällä 2019. Hankkeelle talousarvi-

oon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 996 528,39 €. Hankkeen kokonaismäärärahan käyttö alittaa 725 603,18 indeksikorotetun tavoitehinta-arvion (6 664 000,00).

Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 037		3 037	3 807	770
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 (§ 179), että Leinonpuiston erityiskoulun yksikölle rakennetaan uudet tilat Terva-Toppilan koulun tontille. Koulun ra-

kentaminen aloitettiin keväällä 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti ylittyi 770 334,94 €.

Raksilan lukio (OSEKK:n Raksilan tilojen muutostyöt lukiokäyttöön)

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 400		1 400	100	-1 300
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Tilojen muutostyöt olivat suunnittelussa vuonna 2019. talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuo-

sibudjetti alittui 1 299 647,71 €. Vuosibudjettiin li-
sätty Raksilan lukion tilojen hankkiminen OSEKK:ilta
4,1 M€.

Ylikiimingin päiväkot

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	795		795	588	-207
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 (§ 179), että Leinonpuiston erityiskoulun yksikölle rakennetaan uudet tilat Terva-Toppilan koulun tontille. Kohteen ra-

kentaminen aloitettiin keväällä 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 207 195,82 €.

Niemenrannan koulun laajennus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	2 535		2 535	253	-2 282
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan 15.5.2018 § 52 mukaan Niemenrantaan tehdään laajennos. Koulun laajennos oli suunnittelussa vuonna 2019.

Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 2 282 312,76 €.

Ouluhalli

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	9 000		9 000	4 611	-4 389
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginjohtaja on asettanut hankeselvitysryhmän Ouluhallin perusparannusta ja laajentamista koskien 11.8.2016 § 96. Ouluhallin laajennoksen ra-

kentaminen käynnistettiin vuonna 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 4 388 513,75 €.

Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	1 550		1 550	1 684	134
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus päätti 14.12.2010 maankäyttösopimuksen tekemisestä MGP Services Oy:n kanssa koskien torinrantaan tulevaa hotelli- ja monitoimitilan tonttia. Tontteja koskevat maanvuokrasopimukset on allekirjoitettu sopimusehtojen mukaisesti 12.6.2015. Hanke sisältää Kauppahallin rakennus- ja taloteknisen peruskorjauksen, kauppatorin aittojen/makasiinien siirron hotellihankkeen tieltä sekä

niiden muutostyöt ja korvaavien varasto- ja wc-tilojen rakennuttamisen. Kaupunginhallitus hyväksyi hankeselvityksen 26.3.2018 §81 tavoitehintarviolla 3,85 m€. Hankkeelle myönnettiin 1,4 m€ lisämääräraha, kaupungin valtuusto 13.05.2019 §34. Peruskorjaus aloitettiin vuonna 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti ylittyi 134 237,52 €.

Kaupungintalon korjaus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	3 000		3 000	335	-2 665
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupungintalon peruskorjaukseen on talousarviossa 2019 varattu 3,0 m€, kaupunginvaltuusto 17.12.2018 §113. Kaupungintalon korjaustarpeiden selvitys ja

korjausten suunnittelu käynnistettiin vuonna 2019. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2019 varattu vuosibudjetti alittui 2 537 963,06 €.

Lintulammen koulu

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	500		500	4	-496
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 45. Hankeselvityksessä esitetään Allinpuiston päiväkodin korvaavaa uudisrakennusta lin-

tulammen puiston tontille. Nykyisestä Allinpuiston päiväkodista luovutaan. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 4,431 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0).

Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	100		100	51	-49
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallituksen päätös 24.9.2018 § 247. Hankkeessa laajennetaan nykyistä Pohjankartanon koulun viereistä pysäköintialuetta. Hankkeen tavoitehin-

ta-arvio on 2,441 M€, (Haahtela indeksissä 8/2017, 89,8). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2020-22

Maikkulan koulun peruskorjaus

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	0		0	6	6
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Vuokrahankkeiden investointimenot

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	0		0	337	337
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Salonpään koulu ja päiväkotit 206 258€, Pateniemen suuralueen päiväkotit 39 993€, Oulunsalon suuralueen varhaiskasvatus (hankeselvitys) 37 299€, Hintan päiväkodin hankeselvitys 28 169€, Keskuspaloasema 25 178€

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

11 SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

11.1 Peruskunta

	SITO-VUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT				TULOT				YLIYYS+ ALITUS-			
		TA2019	TA- muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	YLIYYS+ ALITUS-	TA2019	TA- muutokset	TA2019 + muutokset		TP2019	YLIYYS+ ALITUS-	
1 000 €													
KÄYTTÖTALOUSOSA													
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	680	-150	530	515	-15	670	10	680	680	0		
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	717		717	532	-185	42		42	13	-29		
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	600		600	601	1							
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ		100 121	-4 460	95 661	92 636	-3 025	3 846	-1 936	1 910	1 618	-292		
KH ilman erillistavuuksia	N	75 511	-2 634	72 877	72 086	-791	200	-170	30	3	-27		
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	9 169	-835	8 334	7 175	-1 159	50		50	255	205		
Konsernihallinto	N	12 441	777	13 218	12 867	-351	1 796	-261	1 535	1 360	-175		
Kehittämissalkut	N	3 000	-1 768	1 232	508	-724	1 800	-1 505	295		-295		
HYVINVOINTILAUTAKUNTA		652 850	13 099	665 949	678 770	12 821	53 400	500	53 900	53 838	-62		
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissai- raanhoitoa	N	405 365	13 099	418 464	424 359	5 895	53 400	500	53 900	53 838	-62		
Erikoissairaanhoido	B	247 485		247 485	254 411	6 926							
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA		451 938	9 315	461 253	457 392	-3 861	29 377	706	30 083	28 927	-1 157		
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA		74 525	83	74 608	72 056	-2 552	78 234	11 244	89 478	94 985	5 507		
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	47 187	83	47 270	44 608	-2 662	59 734	11 244	70 978	75 627	4 649		
Joukkoliikenne	N	27 338		27 338	27 449	111	18 500		18 500	19 358	858		
RAKENNUSLAUTAKUNTA		3 301	58	3 359	3 200	-159	3 506	905	4 411	5 070	658		
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 284 733	17 946	1 302 678	1 305 703	3 025	169 075	11 429	180 505	185 131	4 626		
1 000 €													
TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot	B						813 800	-21 174	792 626	796 894	4 268		
Valtionosuudet	B						270 990	8 010	279 000	279 065	65		
Korkotuotot	B						11 299	0	11 299	10 293	-1 005		
Muut rahoitustuotot	B						23 928	2 500	26 428	29 485	3 057		
Korkokulut	B	11 403	0	11 403	10 488	-915							
Muut rahoituskulut	B	863	0	863	396	-467							
Poistot ja arvonalentumiset	B	33 604	0	33 604	41 618	8 014							

	SITO- VUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT				TULOT						
		TA2019	TA- muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	YLITYS+ ALITUS-	TA2019	TA- muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	YLITYS+ ALITUS-	
1 000 €												
INVESTOINTIOSA												
Kaupunginhallitus												
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	-1 000	1 000	1 189	189	8 010	8 010	8 122	112		
Kaupunginhallitus/Konsernihallinto												
Irtain käyttöomaisuus	B	34	34	34	34		10	10	10	10		
Sivistys- ja kulttuurilautakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	5 265		5 265	4 920	-345			10	10		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 845		2 845	2 913	68						
Yhdyskunta- ja ympäristölahtakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	330		330	206	-124						
Maan hankinta	B	6 000		6 000	4 443	-1 557	11 500	-4 500	7 624	624		
Rakennukset	B											
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikennev., yms.	B	19 300	345	19 645	19 241	-404	345	345	345			
Erilliskohteet	B	16 300	1 550	17 850	15 626	-2 224						
Maankäyttökonsaushankkeet	B											
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N		195	195		-195		107		-107		
Rakennuslautakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	100		100	44	-56						
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		52 140	1 124	53 264	48 615	-4 649	11 500	3 972	16 111	639		
1 000 €												
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainauksen lisäys		51 500		51 500	13 042	-38 458						
Antolainauksen vähennys							14 997		12 712	-2 285		
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys												
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		25 849		25 849	25 849		116 146		30 000	-86 146		
Lyhytaikaisten lainojen muutos									51 506	51 506		
Oman pääoman muutokset												
Vaikutus maksuvalmiuteen												
PERUSKUNTA YHTEENSÄ		77 349		77 349	52 431	-24 918	131 143		94 218	-36 925		

11.2 Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Liikelyläämätavoite 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma-% 2019
Oulun Vesi -liikelaitos	10 437	0	10 437	11 741	1 304	112
Business Oulu -liikelaitos	-1	1	0	0	0	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-1	0	-1	-4 908	-4 907	466 876
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0	0	0	0	0	0
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	72	0	72	109	37	151
Oulun Infra -liikelaitos	492	0	492	-223	-715	-45
Oulun Digi -liikelaitos	919	-1 011	-92	-680	-588	740
Yhteensä	11 918	-1 010	10 908	6 039	-4 869	55

Liikelyläämätavoite 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma-% 2019
Oulun Vesi -liikelaitos	6 613	0	6 613	6 613	0	100
Yhteensä	6 613	0	6 613	6 613	0	100

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma-% 2019
Oulun Vesi -liikelaitos	4 000	-4 000	0	0	0	-
Yhteensä	4 000	-4 000	0	0	0	-

Liikelaitosten investointien sivouudet 1 000 €	TA2019	TA-muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma-% 2019
Oulun Vesi -liikelaitos	18 305	-3 000	15 305	15 165	-140	99
Business Oulu -liikelaitos	300	240	540	488	-52	90
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	0	0	0	50	50	-
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0	13	13	13	0	102
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	260	0	260	-23	-283	-9
Oulun Infra -liikelaitos	600	0	600	650	50	108
Oulun Digi -liikelaitos	4 490	-1 490	3 000	3 596	596	120
Yhteensä	23 955	-4 237	19 718	19 940	222	101

Rakennusomaisuuden taseyksikkö, valtuustositovat tavoitteet, 1 000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma-% 2019
Investoinnit	69 528	1 000	70 528	52 057	-18 471	74
Lainat	47 000	0	47 000	13 000	-34 000	28
Tuloutus omistajille	11 863	0	11 863	11 863	0	100

12 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12.1. Oulun kaupunki

OULUN KAUPUNKI

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2019		01.01.-31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	100 782 508,30		98 239 187,32	
Maksutuotot	80 979 738,98		63 885 679,42	
Tuet ja avustukset	17 534 648,23		18 784 824,60	
Muut toimintatuotot	<u>56 837 085,92</u>	+ 256 133 981,43	<u>59 852 439,01</u>	+ 240 762 130,35
Valmisteverastojen muutos				
Valmistus omaan käyttöön		+ 18 601 892,51		+ 14 048 214,15
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	418 857 526,31		394 075 843,21	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	90 981 397,59		89 212 536,12	
Muut henkilösivukulut	12 031 884,86		15 431 350,53	
Palvelujen ostot	571 513 824,81		530 144 078,04	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	68 611 259,10		64 884 397,91	
Avustukset	131 839 441,41		127 858 020,88	
Muut toimintakulut	<u>30 008 030,37</u>	- 1 323 843 364,45	<u>27 282 813,93</u>	- 1 248 889 040,62
Toimintakate		-1 049 107 490,51		-994 078 696,12
Verotulot		796 894 387,06		766 895 627,94
Valtionosuudet		279 064 562,00		273 284 465,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	10 456 702,09		10 411 176,68	
Muut rahoitustuotot	16 821 486,36		20 099 054,11	
Korkokulut	-10 487 781,78		-10 738 275,66	
Muut rahoituskulut	<u>-756 620,13</u>	16 033 786,54	<u>-7 976 002,31</u>	11 795 952,82
Vuosikate		42 885 245,09		57 897 349,64
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		- 82 452 501,00		- 80 665 922,15
Arvonalentumiset		- 4 796 767,31		- 770 663,91
Tilikauden tulos		-44 364 023,22		-23 539 236,42
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		3 895 435,98		-3 969 497,92
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>-5 000 000,00</u>		<u>8 200 000,00</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-45 468 587,24		-19 308 734,34

Oulun kaupungin

Tuloslaskelman tunnusluvut	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	19,6 %	19,5 %
Vuosikate/Poistot %	49,2 %	71,1 %
Vuosikate €/asukas	208	284
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

OULUN KAUPUNKI

**TASE
VASTAAVAA**

	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 309 447,57	1 225 990,54
Muut pitkävaikutteiset menot	24 350 779,54	22 621 655,70
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	25 660 227,11	23 847 646,24
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	208 670 416,00	204 263 046,16
Rakennukset	497 658 816,94	499 514 899,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	495 815 977,96	474 649 868,74
Koneet ja kalusto	17 436 587,13	16 893 935,64
Muut aineelliset hyödykkeet	7 375 755,93	7 309 445,27
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	49 645 460,95	41 876 223,63
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 276 603 014,91	1 244 507 418,48
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	736 227 247,93	746 523 776,57
Muut lainasaamiset	146 080 688,41	151 212 573,35
Muut saamiset	4 696 632,96	4 623 898,97
Sijoitukset yhteensä	887 004 569,30	902 360 248,89
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 189 267 811,32	2 170 715 313,61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 025 429,13	2 569 712,74
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 126 928,29	6 041 655,98
Muut toimeksiantojen varat	6 742 664,77	6 617 022,47
Toimeksiantojen varat yhteensä	14 895 022,19	15 228 391,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	645 618,54	648 751,82
Valmiit tuotteet	0,73	0,00
Muu vaihto-omaisuus	64 411,90	171 678,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	710 031,17	820 429,82
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	275 300,21	847 500,00
Siirtosaamiset	294 455,85	316 940,45
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	569 756,06	1 164 440,45
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	17 781 721,07	19 129 622,87
Lainasaamiset	15 096 237,60	23 528 220,94
Muut saamiset	19 195 179,68	11 676 532,36
Siirtosaamiset	23 865 373,24	26 834 184,79
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	75 938 511,59	81 168 560,96
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	55 485 554,26	47 461 059,64
Muut arvopaperit	35 794 050,09	33 821 332,01
Rahoitusarvopaperit yhteensä	91 279 604,35	81 282 391,65
Rahat ja pankkisaamiset	58 538 904,45	58 588 799,43
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	227 036 807,62	223 024 622,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 431 199 641,13	2 408 968 327,11

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,80
Muut omat rahastot	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	837 325 809,09	856 634 543,43
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-45 468 587,24	-19 308 734,34
Oma pääoma yhteensä	1 440 043 067,34	1 485 511 654,58
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	28 902 226,17	32 797 662,15
Vapaaehtoiset varaukset	16 100 000,00	11 100 000,00
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	45 002 226,17	43 897 662,15
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	975 300,00	1 047 100,00
Muut pakolliset varaukset	6 247 726,04	4 010 904,57
Pakolliset varaukset yhteensä	7 223 026,04	5 058 004,57
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 025 151,44	2 569 421,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 126 626,47	6 040 554,02
Muut toimeksiantojen pääomat	8 165 422,53	7 616 796,90
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	16 317 200,44	16 226 772,77
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	347 608 044,06	333 806 321,58
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	10 000,00
Saadut ennakot	1 512 935,78	1 512 935,78
Liittymismaksut ja muut velat	50 564 530,72	48 188 305,68
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	449 685 510,56	433 517 563,04
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	52 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 198 277,38	75 824 148,44
Lainat julkisyhteisöiltä	10 000,00	25 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	235 348 870,32	185 843 296,72
Saadut ennakot	5 425 370,69	3 247 576,31
Ostovelat	48 692 792,55	64 317 363,65
Liittymismaksut ja muut velat	11 851 089,78	16 091 648,60
Siirtovelat	103 402 209,86	79 407 636,28
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	472 928 610,58	424 756 670,00
Vieras pääoma yhteensä	922 614 121,14	858 274 233,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 431 199 641,13	2 408 968 327,11

Oulun kaupungin taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuus-%	61,3 %	63,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	68,7 %	66,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	791 857	837 326
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 848	4 111
Lainakanta 31.12., 1000€	701 165	645 509
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 407	3 170
Lainat ja vastuut, 31.12.	802 261 602	764 122 795
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 899	3 752
Lainasaamiset, 1000€	146 081	151 213
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

OULUN KAUPUNKI

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2019		31.12.2018	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	42 885		57 897	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-5 427</u>	37 459	<u>-10 188</u>	47 710
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-120 974		-130 957	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723		798	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>16 985</u>	-103 267	<u>34 837</u>	-95 322
Toiminnan ja investointien rahavirta		-65 808		-47 613
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-34		-1 132	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>-5 090</u>	5 057	<u>-11 009</u>	9 877
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000		30 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849		-25 482	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>51 506</u>	55 656	<u>8 391</u>	12 909
Oman pääoman muutokset		<u>0</u>		<u>0</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	424		-349	
Vaihto-omaisuuden muutos	110		-41	
Saamisten muutos	-16 968		21 032	
Korottomien velkojen muutos	<u>8 563</u>	-7 870	<u>-8 662</u>	11 980
Rahoituksen rahavirta		52 843		34 766
Rahavarojen muutos		-12 965		-12 847
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	149 819		139 871	
Rahavarat 01.01.	<u>139 871</u>	9 947	<u>152 719</u>	-12 847
Yritysjärjestelyissä tulleet rahavarat		<u>-22 913</u>		
		-12 965		

Oulun kaupunki

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta 1000 €	-134 090	14 697
Investointien tulorahoitus, %	35,7 %	44,5 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	0,8
Lainanhoitokate	1,5	1,9
Kassan riittävyys, pv	37	36
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

12.2. Oulu-konserni

OULU-KONSERNI

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	873 881 482,35	836 965 470,46
Toimintakulut	-1 816 903 987,17	-1 778 144 239,54
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 389 452,37	2 687 717,34
Toimintakate	<u>-940 633 052,45</u>	<u>-938 491 051,74</u>
Verotulot	792 619 343,32	763 750 296,67
Valtionosuudet	334 590 748,04	358 170 386,06
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 839 056,57	2 862 426,27
Muut rahoitustuotot	10 877 010,18	14 088 683,78
Korkokulut	-14 434 357,51	-14 942 107,15
Muut rahoituskulut	<u>-872 497,96</u>	<u>-8 286 465,22</u>
	<u>-590 788,72</u>	<u>-6 277 462,32</u>
Vuosikate	185 986 250,19	177 152 168,67
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-158 705 026,57	-148 702 516,15
Omistuksen eliminointierot	4 002,86	0,00
Arvonalentumiset	<u>-1 177 595,74</u>	<u>-1 591 065,24</u>
	<u>-159 878 619,45</u>	<u>-150 293 581,39</u>
SATUNNAISET ERÄT	0,00	9 916 364,07
Tilikauden tulos	26 107 630,74	36 774 951,35
Tilinpäätössiirrot	-128 413,10	-2 412 664,82
Tilikauden verot	-5 470 678,50	-2 506 161,91
Laskennalliset verot	-3 978 410,68	-5 243 388,15
Vähemmistöosuudet	<u>-1 483 837,68</u>	<u>-1 867 127,07</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	15 046 290,76	24 745 609,40

OULU-KONSERNI

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	48,1 %	47,1 %
Vuosikate/Poistot %	114,3 %	117,9 %
Vuosikate,€/asukas	904	870
Asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

OULU-KONSERNI

TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 363 340,76	5 172 091,36
Liikearvo	3 243 219,26	75 403,26
Muut pitkävaikutteiset menot	30 301 174,45	29 434 953,06
Ennakkomaksut	4 180 662,17	3 956 891,47
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	45 088 396,64	38 639 339,16
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	225 428 814,05	215 198 245,39
Rakennukset	1 099 642 394,69	1 103 904 654,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	509 993 244,20	489 102 578,65
Koneet ja kalusto	113 099 596,48	112 485 395,55
Muut aineelliset hyödykkeet	193 726 292,48	188 886 399,85
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	272 775 695,55	122 096 670,44
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 414 666 037,44	2 231 673 944,05
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	61 811 004,83	62 265 390,61
Muut osakkeet ja osuudet	70 093 273,96	70 635 151,90
Muut lainasaamiset	148 541,00	219 179,90
Muut saamiset	1 302 965,06	731 319,66
Sijoitukset yhteensä	133 355 784,86	133 851 042,08
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 593 110 218,94	2 404 164 325,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	3 446 759,60	4 782 342,13
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 264 195,22	6 166 713,08
Muut toimeksiantojen varat	14 911 349,28	10 660 868,46
Toimeksiantojen varat yhteensä	24 622 304,10	21 609 923,66

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	8 188 782,37	8 403 976,14
Keskeneräiset tuotteet	593 334,65	375 894,66
Valmiit tuotteet	14 964 187,12	14 634 867,10
Muu vaihto-omaisuus	64 411,90	171 678,00
Ennakkomaksut	2 790 484,25	2 529 149,94
Vaihto-omaisuus yhteensä	26 601 200,29	26 115 565,84

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Laskennalliset verosaamiset	19 363,89	25 117,49
Muut saamiset	248 523,04	287 429,47
Siirtosaamiset	362 680,62	378 885,96
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	630 567,55	691 432,92

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	89 340 989,45	90 786 524,84
Lainasaamiset	214 886,00	8 493 218,23
Muut saamiset	42 088 075,10	20 944 698,01
Siirtosaamiset	27 816 991,56	26 899 409,41
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	159 460 942,11	147 123 850,49

Rahoitusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet	5 734,81	5 734,81
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 981 697,25	3 788 228,59
Joukkovelkakirjalainasaamiset	55 485 554,26	47 461 059,64
Muut arvopaperit	35 794 050,09	33 821 332,01
Rahoitusarvopaperit yhteensä	95 267 036,41	85 076 355,05

Rahat ja pankkisaamiset

	109 308 289,29	121 259 955,11
--	----------------	----------------

Vaihtuvat vastaavat yhteensä **391 268 035,65**

380 267 159,41

VASTAAVAA YHTEENSÄ

3 009 000 558,70

2 806 041 408,36

VASTATTAVAA

	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,80
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	154 060,14	154 060,14
Muut omat rahastot	63 100 421,95	62 972 008,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	759 928 090,40	735 182 481,01
Tilikauden yli-/alijäämä	15 046 290,79	24 745 609,38
Oma pääoma yhteensä	1 447 543 081,09	1 432 368 377,17
VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 769 684,63	16 091 588,38
KONSERNIRESERVI	75 403,29	75 403,29
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	979 166,65	1 063 389,84
Muut pakolliset varaukset	29 940 096,08	30 054 014,43
Pakolliset varaukset yhteensä	30 919 262,73	31 117 404,27
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	3 446 481,91	4 782 051,24
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 267 960,89	6 169 678,61
Muut toimeksiantojen pääomat	16 355 013,01	11 681 636,13
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	26 069 455,81	22 633 365,97
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	816 398 367,85	659 951 924,56
Lainat julkisyhteisöiltä	1 208 576,00	52 489,00
Saadut ennakot	1 611 079,32	1 603 369,85
Ostovelat	0,00	9 796 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	120 383 026,65	119 176 255,61
Laskennalliset verovelat	30 602 065,24	26 451 021,16
Pitkäaikainen vieraspääoma yhteensä	1 020 203 115,05	867 031 060,17
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	52 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 753 859,67	106 511 277,46
Lainat julkisyhteisöiltä	24 163,00	39 163,00
Lainat muilta luotonantajilta	7 216 056,98	17 579 824,55
Saadut ennakot	9 242 353,44	22 005 835,04
Ostovelat	140 389 936,85	87 396 738,72
Muut velat	34 522 737,05	36 435 028,38
Siirtovelat	172 847 191,46	155 153 697,31
Laskennalliset verovelat	11 424 257,65	11 602 644,65
Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä	469 420 556,10	436 724 209,11
Vieras pääoma yhteensä	1 489 623 671,15	1 303 755 269,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 009 000 558,70	2 806 041 408,36

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuus-%	49%	52%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73,9 %	65,4 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	774 974	759 928
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 766	3 731
Konsernin lainakanta 31.12, 1000€	968 601	834 135
Konsernin lainakanta 31.12. €/asukas	4 707	4 096
Lainat ja vastuut, 31.12. 1000€	1 166 214	952 749
Lainat ja vastuut, €/asukas	5 667	4 678
Konsernin lainasaamiset 31.12, 1000 €	149	219
Kunnan asukasmäärä vuoden lopussa	205 782	203 659

OULU-KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2019		31.12.2018	
	1 000 €		1 000 €	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	185 986		177 152	
Satunnaiset erät	0		9 916	
Tilikauden verot	-5 471		-2 506	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-8 549</u>	171 966	<u>-15 411</u>	169 151
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-353 806		-262 674	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	723		2 146	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>14 074</u>	-339 009	<u>18 747</u>	-241 781
Toiminnan ja investointien rahavirta		-167 043		-72 630
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-505		-24	
Antolainasaamisten vähennys	<u>2</u>	-503	<u>102</u>	78
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	200 771		57 412	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 349		-76 794	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-10 956</u>	134 466	<u>46 576</u>	27 194
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	0		7 572	
Muutokset vähemmistön osuudessa	<u>-3 733</u>	-3 733	<u>-7 852</u>	-280
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	424		-349	
Vaihto-omaisuuden muutos	-486		-2 595	
Saamisten muutos	-35 106		18 879	
Korottomien velkojen muutos	<u>47 307</u>	12 139	<u>22 220</u>	38 155
Rahoituksen rahavirta		142 369		65 147
Rahavarojen muutos		-24 674		-7 483
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		204 575		206 336
Rahavarat 01.01.		206 336		213 819
Yritysjärjestelyssä tulleet rahavarat		<u>22 913</u>		
		-24 674		-7 483

OULU-KONSERNI

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	- 176 101	-70 598
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,6
Lainanhoitokate	2,9	2,1
Kassan riittävyys, pv	34	36

**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN KAUPUNKI JA OULU KONSERNI****KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät****Jaksotusperiaatteet**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Vaihto-omaisuus

Metsät ja vesialueet sekä puuvarastot taseessa on arvostettu varovaisuutta noudattaen käyvän myyntihinnan mukaan. Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan. Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Jaksotettu korko on kirjattu tuloslaskelman rahoituseriin. Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti. Valuuttajohdannaiset on kirjattu sopimuksen kurssiin.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisen vieraan pääoman lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamisia vähentänyt tytäryhteisön negatiivinen tilisaldo esitetään sekä vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhtiöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä. Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät tytäryhteisöjen alatiilien saldoja 220 345 673,01 euroa, joka koostuu lyhytaikaisista lainasaamisista tytäryhtiöiltä 15 000 186,84 euroa ja lyhytaikaisista lainoista muilta luotonantajilta 235 234 859,85 euroa.

2. Esittämistavan muutokset

Vertailuvuodella 2018 on muista osakkeista ja osuuksista siirretty Pohjois-Pohjanmaan Elykeskuksen puolesta hoidettavat sijoitukset, Northern Start up Fund II ja Northern Start up Fund III, muiden toimeksiantojen varoihin.

Oulun Energia konserni on ottanut vertailuvuodella 2018 käyttöönsä myynnin jaksotuskäytännön. Pitkän valmistusajan vaativista suoritteista syntyvä tulo on kirjattu tuotoksi valmistusasteen perusteella. Pitkän valmistusajan vaativiksi suoritteiksi on katsottu hankkeet, joiden valmistusaika on ennakoitu vähintään vuoden mittaiseksi.

3. Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Vertailuvuodelta Oulun kaupungin Kehittämisrahaston käyttöomaisuuteen kirjattujen osakkeiden luovutusvoitto siirretty muihin rahoitustuottoihin. Tiedot päivitetty vertailuvuodelle. Vakuuksia, vastuuta ja taseen ulkopuolista veloitetta kohtaan on vertailuvuoden tiedot muutettu uuden esittämistavan mukaiseksi.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupungilla on määräysvalta. Oulun Satama Oy:n tytäryhteisö Oritkarin Huoltorakennus Oy on yhdistelty Oulu-konserniin omana yhtiönä Osakkuusyhteisö Arctic Link Ab:n lopputilitys tehtiin 28.3.2019. Yhtiön on purettu 2019 konsernitilinpäätöksessä lopullisten tase-erien selvitysten jälkeen. Haukiputaan Jäähalli Oy on myyty 15.10.2019. Peruskunta on saanut apporttimenetelmällä Monetra Oulu Oy:n osakkeita 30.6.2019. 30.6.2019 myyty Monetra Oulu Oy:n osakkeita jolloin yhtiä muuttunut osakkuusyhtiöksi.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu ja mahdollinen omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet, sekä niiden liitetiedot on yhdistelty omistusosuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tämä jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhtiöiden yhdistelemissä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Tammikuun alussa vuonna 2020 toteutettiin omistajapoliittisten linjausten mukaisesti seuraavien tytär- ja osakkuusyhtiöasemassa olevien kiinteistöyhtiöiden omistuksen myynti Potential Toimitilat Oy:lle: Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo, Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan Palvelukulma Oy, Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma ja Yli-Iin liiketalo. Oulun kaupunki on antanut Potential Toimitilat Oy:lle 3,0 M€:n pääomallainan järjestelyn rahoittamiseksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtävälueittain	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto *	4 124 587,66	5 698 041,22	1 476 345,14	1 850 611,60
Sosiaali- ja terveystuotot	284 526 181,79	273 883 984,49	53 637 372,29	53 312 333,65
Opetus- ja kulttuuripalvelut	42 290 576,77	48 916 650,08	28 562 096,80	28 511 933,85
Yhdyskuntapalvelut	155 937 302,47	144 253 250,08	163 133 841,07	145 196 805,76
Muut toimintatuotot	387 002 833,66	364 213 544,59	9 324 326,13	11 890 445,49
Toimintatuotot yhteensä	873 881 482,35	836 965 470,46	256 133 981,43	240 762 130,35

*)Tilikauden toimintatuotot sisältävät virheellisesti kassatilityksiä Netsin osalta 73 078,00 euroa.

7. Verotulojen erittely	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan tulovero	694 361 774,84	665 005 797,85	694 361 774,84	665 005 797,85
Osuus yhteisöveron tuotosta	45 324 112,04	45 173 317,81	45 324 112,04	45 173 317,81
Kiinteistövero	52 933 456,44	53 571 181,01	57 208 500,18	56 716 512,28
Verotulot yhteensä	792 619 343,32	763 750 296,67	796 894 387,06	766 895 627,94

Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot 5 688 486,07 3 234 200,10

8. Valtionosuuksien erittely	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	285 306 932,00	279 162 032,00	285 306 932,00	279 162 032,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	38 159 857,00	38 456 802,00	38 159 857,00	38 456 802,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet*	49 283 816,04	79 008 354,06	-6 242 370,00	-5 877 567,00
Valtionosuudet yhteensä	334 590 748,04	358 170 386,06	279 064 562,00	273 284 465,00

*) Kaupungin vuoden 2019 opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet sisältävät -14 347,00 euroa vuoden 2018 rahoituksen korjausta / oikaisua.

9. Palvelujen ostojen erittely	KAUPUNKI	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	365 102 524,29	340 024 132,08
Muiden palvelujen ostot	206 411 474,88	190 119 945,96
Palvelujen ostot yhteensä	571 513 999,17	530 144 078,04

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Konserniliikearvo	2 v / tasapoisto
Liikearvo	2 v - 20 v /tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v - 20 v/ tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön	
- tiehankkeisiin	15 - 20 v
- ratahankkeisiin	30 - 40 v
- väylähankkeisiin	sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankin
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5 - 10 v
Ennakkomaksut	ei poistoaikaa

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 50 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 v - 90 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 - 30 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakenteet	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 40 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasemat ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 25 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Atk-laitteet, tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Muut hyödykkeet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellisyhyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisöyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Vakuutuslaitokset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaosu.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvontk	ei poistoaikaa
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

12. Pakollisten varausten muutokset

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1	1 063 389,84	1 339 301,61	1 047 100,00	1 202 700,00
Vähennykset tilikaudella	84 223,19	275 911,77	71 800,00	155 600,00
Eläkevastuu 31.12.	979 166,65	1 063 389,84	975 300,00	1 047 100,00
Takuuvaraus 1.1	332 194,32	376 573,45	332 194,32	376 573,45
Vähennykset tilikaudella	332 194,32	44 379,13	332 194,32	44 379,13
Takuuvaraus 31.12.	0,00	332 194,32	0,00	332 194,32
Ympäristövastuu 1.1	6 573 904,25	6 473 296,15	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	100 000,00	137 211,32	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	314 033,24	36 603,22	0,00	0,00
Ympäristövastuu 31.12.	6 359 871,01	6 573 904,25	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	17 173 198,84	18 717 510,65	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	1 048 122,22	1 544 311,81	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	16 125 076,62	17 173 198,84	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	5 974 717,02	4 324 997,95	3 678 710,25	3 700 502,61
Lisäykset tilikaudella	6 201 072,00	2 329 280,88	6 201 072,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	4 720 640,56	679 561,81	3 632 056,21	21 792,36
Muut pakolliset varaukset 31.12.	7 455 148,46	5 974 717,02	6 247 726,04	3 678 710,25
Muutokset yhteensä	-198 141,53	-114 275,54	2 165 021,47	-221 771,49

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	7 571 648,71	11 372 539,94	7 571 648,71	10 646 986,51
Rakennusten luovutusvoitot	363 902,61	346 161,32	345 706,96	338 771,32
Muut luovutusvoitot	771 654,49	10 690 547,33	434 241,61	299 375,67
Luovutusvoitot yhteensä	8 707 205,81	22 409 248,59	8 351 597,28	11 285 133,50
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	251 533,21	100 039,43	224 208,71	69 989,84
Muut myyntitappiot	611 896,70	4 981 598,99	535 719,40	0,00
Luovutustappiot yhteensä	863 429,91	5 081 638,42	759 928,11	69 989,84

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00	6 775 614,74	6 413 160,56
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 672 892,33	1 230 858,00	315 627,88	795 049,35
Yhteensä	1 672 892,33	1 230 858,00	7 091 242,62	7 208 209,91

16. Erittely poistoeron muutoksista

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	3 895 435,98	-3 969 497,92
Poistoeron muutokset yhteensä	3 895 435,98	-3 969 497,92

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Edellisellä tilikaudella liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainan liikkeellelaskukuluja on aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin. Aktivoitujen menojen määrästä on jäljellä:	294 455,85	316 940,45

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien erittelyt, Oulun kaupunki

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 225 990,54	22 621 655,70	0,00	23 847 646,24
Lisäykset tilikauden aikana	405 973,53	4 722 689,72	0,00	5 128 663,25
Vähennykset tilikauden aikana	-9 916,84	0,00	0,00	-9 916,84
Siirrot erien välillä	303 535,78	164 277,67	0,00	467 813,45
Tilikauden poisto	-616 135,44	-3 157 843,55	0,00	-3 773 978,99
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 309 447,57	24 350 779,54	0,00	25 660 227,11
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 309 447,57	24 350 779,54	0,00	25 660 227,11

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	204 263 046,16	499 514 899,04	474 649 868,74	16 893 935,64	7 309 445,27	41 876 223,63	1 244 507 418,48
Lisäykset tilikauden aikana	4 787 332,22	106 408,65	14 418 670,11	9 414 148,86	76 310,66	85 225 387,54	114 028 258,04
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-520 197,85	-182 357,00	-10 000,00	-9 966,00	-722 520,85
Vähennykset tilikauden aikana	-379 962,38	-477 594,65	0,00	0,00	0,00	0,00	-857 557,03
Siirrot erien välillä	0,00	27 554 027,48	49 131 087,30	295 848,01	0,00	-77 446 184,22	-465 221,43
Tilikauden poisto	0,00	-28 188 601,95	-41 863 341,73	-8 984 988,38	0,00	0,00	-79 036 932,06
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-850 321,63	-108,61	0,00	0,00	0,00	-850 430,24
Poistamaton hankintameno 31.12.	208 670 416,00	497 658 816,94	495 815 977,96	17 436 587,13	7 375 755,93	49 645 460,95	1 276 603 014,91
Kirjanpitoarvo 31.12.	208 670 416,00	497 658 816,94	495 815 977,96	17 436 587,13	7 375 755,93	49 645 460,95	1 276 603 014,91

Maa- ja vesialueet 31.12. sisältää ei-palautuskelpoisia liittymismaksuja 561 443,88 euroa. Näiden lisäys tilikauden 2019 aikana on 418 876,00 euroa.

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht.yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	614 753 967,37	9 026 606,62	110 772 740,72	11 970 461,86	746 523 776,57
Lisäykset	690 000,00	498 745,57	0,00	628 637,49	1 817 383,06
Vähennykset	-7 048 026,44	-174 770,92	0,00	-1 303 187,33	-8 525 984,69
Siirrot erien välillä	-194 227,56	194 227,56	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	608 201 713,37	9 544 808,83	110 772 740,72	11 295 912,02	739 815 174,94
Arvonlennukset	-2 788 812,33	-896 379,02	0,00	0,00	-3 685 191,35
Arvonpalautukset	0,00	0,00	0,00	97 264,34	97 264,34
Kirjanpitoarvo 31.12.	605 412 901,04	8 648 429,81	110 772 740,72	11 393 176,36	736 227 247,93

Jvk-, muut laina- ja muut saamis	Jvk-lainasaamis	Saamis	Saamis	Saamis	Yhteensä
		konserniyhteisöt	kuntayhtymät	muut yhteisöt	
Hankintameno 1.1.	0,00	155 432 006,06	0,00	404 466,26	155 836 472,32
Lisäykset	0,00	1 279 038,61	0,00	92 366,40	1 371 405,01
Vähennykset	0,00	-6 344 300,10	0,00	-86 255,86	-6 430 555,96
Siirrot erien välillä	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	150 366 744,57	0,00	410 576,80	150 777 321,37
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	150 366 744,57	0,00	410 576,80	150 777 321,37

20. Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt:	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin omistussuosuuden muutos % -yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
<i>Energialiiketoiminnan omistukset</i>							
Oulun Energia-konserni	Oulu	100,00	100,00		503 039 949,21	512 586 866,19	29 516 222,76
<i>Kiinteistöliiketoiminnan omistukset</i>							
Potentiaal Toimitilat Oy	Oulu	100,00	100,00		9 639 595,10	184 810,59	252 324,65
Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo	Oulu	54,00	54,00		71 663,37	8 287,74	0,00
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo	Oulu	77,7	77,7		866 719,14	58 465,69	-6 599,96
Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo	Oulu	50,34	100		1 552 464,72	298 749,39	1 053,79
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki	Oulu	17,7	58,9		678 610,45	2 155,03	2 623,82
Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli	Oulu	95,05	95,05	12,05	868 813,42	518 685,43	-122 727,54
Maikkulan Keskus Oy	Oulu	100,00	100,00		2 535 240,03	232 247,46	-14 343,03
<i>Asuntoliiketoiminnan omistukset</i>							
Sivakka-konserni	Oulu	100,00	100,00		113 918 749,74	213 383 593,75	3 548 246,58
<i>Muun liiketoiminnan omistukset</i>							
Monetra Oulu Oy	Oulu	87,24	87,24	-37,33	0,00	0,00	-394 399,02
Oritkarin Huoltorakennus Oy	Oulu	73,2	73,2		638 415,78	5 434,14	1,13
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy	Oulu	100,00	100,00		10 844 305,43	2 131 704,74	-58 568,99
Oulun Kaupunginteatteri Oy	Oulu	100,00	100,00		1 038 506,79	2 065 619,54	28 071,34
Oulun Pysäköinti Oy	Oulu	100,00	100,00		50 932 133,58	25 271 641,38	686 820,59
Oulun Satama Oy	Oulu	100,00	100,00		29 829 549,87	21 171 979,22	5 472,86
Nallikari Seaside Oy	Oulu	100,00	100,00		2 231 620,50	2 396 631,27	212 484,11
Kiertokaari Oy	Oulu	70,00	90,84		10 372 983,20	2 726 204,42	1 203 681,98
ScanLab Oy	Oulu	100,00	100		247 753,88	148 189,21	-61 622,42
Työterveys Virta Oy	Oulu	70,00	85,24		559 822,50	2 276 366,10	115 480,62
Oulun Tuotantokeittiö Oy	Oulu	70,00	85,84		1 561 040,93	9 238 746,70	231 883,68
Esko Systems Oy	Oulu	11,5	52,13		2 601 000,00	2 500 000,00	0,00

Monetra Oulu Oy:n osakekannasta myyty 30.6.2019. Käsitelty tytäryhtiönä 30.6.2019 saakka. 1.7.2020 lähtien käsitelty osakkuusyhtiönä.

Oulun Kehittämisrahasto hankkinut Esko Systems Oy:n osakekannasta 11,5%, käsitellään konsernissa tytäryhtiönä.

Haukiputaan Kehitys Oy:n nimenmuutos Potential Toimitilat Oy:ksi.

21. Omistukset kuntayhtymissä

Kuntayhtymät:	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin omistussuosuuden muutos % -yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	Oulu	78,00	78,00		72 991 844,56	32 776 572,57	2 407 216,57
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri -konserni	Oulu	52,79	52,79		94 189 272,07	160 489 326,94	3 785 560,15
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	46,85	46,85		684 998,98	3 687 004,20	15 669,19

22. Omistukset muissa yhteisöissä

Osakkuusyhtiöt:	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistusosuuden muutos % yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
<i>Kiinteistöliiketoiminnan omistukset</i>							
Haukiputaan Palvelukulma Oy	Oulu	48,3	48,00		507 909,49	2 025,75	0,00
Haukiputaan Jäähalli Oy	Oulu	49,00	49,00		0,00	0,00	0,00
Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki	Oulu	50,00	50,00		148 312,20	176,24	0,00
Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma	Oulu	42,50	42,50		77 482,34	168 624,89	1,93
Kiinteistö Oy Raksilan Tekojääkentän Katsomo	Oulu	40,00	40,00		215 777,82	147 546,24	-1 305,03
Oulun Ammattikorkeakoulu	Oulu	37,83	37,83		5 483 435,07	3 245 484,23	526 639,73
Oulun Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Oulu	31,00	31,00		21 440,85	2 528,53	0,00
Rehaparkki Oy	Oulu	40,00	40,00		1 750 356,80	4 388,83	-900,44
Yli-lin Liiketalo Oy	Oulu	30,00	30,00		10 117,71	620,99	-435,97
Monetra Oy	Oulu	30,00	30,00	5,00	225 779,21	3 621 654,86	229 196,78
Monetra Oulu Oy	Oulu	27,00	35,87	37,33	162 250,50	2 214 550,47	-106 844,67
<i>Muun liiketoiminnan omistukset</i>							
Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy	Kempele	20,70	20,70		521 654,47	349 139,67	2 514,79
Partnera Oy	Oulu	47,15	47,15		28 527 052,03	14 037 266,54	3 417 498,63
Oulu Innovation Oy	Oulu	41,30	41,30		16 252,04	82 363,32	-12 991,11
Oulun Matkailu Oy	Oulu	30,00	30,00		28 209,78	28 972,74	802,33
<i>Säätiöt</i>							
Oulun Musiikkijuhlasäätiö sr	Oulu	100,00	100,00		-66 033,20	79 871,08	-44 574,90
Oulun Palvelusäätiö sr	Oulu	100,00	100,00		3 028 182,21	3 536 424,50	68 807,00

Haukiputaan Jäähallin Oy myyty Haukiputaan Ahmat ry:lle.

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	593 015,74	0,00	603 264,16
Lainasaamiset	145 945 465,37	15 000 186,84	151 006 711,41	15 153 837,95
Muut saamiset	230 000,00	68 149,08	690 000,00	37 457,37
Siirtosaamiset	0,00	7 214 474,18	0,00	7 364 341,74
Yhteensä	146 175 465,37	22 875 825,84	151 696 711,41	23 158 901,22
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	718 093,32	0,00	951 858,55
Muut saamiset	0,00	-289,51	0,00	-145,51
Siirtosaamiset	0,00	2 083 720,40	0,00	2 681 480,28
Yhteensä	0,00	2 801 524,21	0,00	3 633 193,32
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	12 499,08	0,00	39 426,56
Muut saamiset	0,00	1 301,50	0,00	1 614,56
Yhteensä	0,00	13 800,58	0,00	41 041,12
Saamiset yhteensä	146 175 465,37	25 691 150,63	151 696 711,41	26 833 135,66

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Koronvaihtosopimukset	362 680,62	316 940,45	294 455,85	316 940,45
Muut menoennakot ja tulojäämät	0,00	61 945,51	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	362 680,62	378 885,96	294 455,85	316 940,45
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	1 196 717,30	1 054 596,19	8 410 663,54	8 418 327,65
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	3 550 589,27	3 644 296,88	2 694 551,35	2 602 114,21
EU-tuet ja avustukset	544 489,50	643 870,09	527 248,44	643 870,09
Muut tulojäämät	22 525 195,49	21 556 646,23	12 232 909,91	15 169 872,84
Tulojäämät yhteensä	27 816 991,56	26 899 409,39	23 865 373,24	26 834 184,79
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	27 816 991,56	26 899 409,39	23 865 373,24	26 834 184,79

18. Rahoitusarvopaperit

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	57 756 088,02	48 165 449,84
Kirjanpitoarvo 31.12.	55 485 554,26	47 461 059,64
Erotus	2 270 533,76	704 390,20
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	49 723 388,23	42 275 368,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	42 758 719,16	33 821 332,01
Erotus	6 964 669,07	8 454 036,85
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin yhteensä	98 244 273,42	81 282 391,65

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oma pääoma

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	609 314 217,80	609 314 217,80	609 314 217,80	609 314 217,80
Peruspääoma 31.12.	609 314 217,80	609 314 217,81	609 314 217,80	609 314 217,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	154 060,14	154 060,14	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	154 060,14	154 060,14	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vahinkorahasto 1.1.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Vahinkorahasto 31.12.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Vararahasto	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Vararahasto 31.12.	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Kehittämisrahasto 1.1.	25 674 457,54	25 647 358,29	25 428 159,73	25 428 159,73
Siirrot rahastosta	-108 606,71	-159 433,73	0,00	0,00
Kehittämisrahasto 31.12.	25 565 850,83	25 674 457,54	25 428 159,73	25 428 159,73
SVOP 1.1.	14 957 655,77	14 971 453,34	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	500,00	-13 797,57	0,00	0,00
SVOP 31.12.	14 957 655,77	14 957 655,77	0,00	0,00
Valitustalorahasto 1.1.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Valitustalorahasto 31.12.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Rakennusrahasto 1.1.	2 205 299,32	2 210 863,48	0,00	0,00
Yritysmyyntit	0,00	-5 564,16	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	2 205 299,32	2 205 299,32	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	6 458 989,44	4 665 715,26	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	237 019,82	2 384 189,52	0,00	0,00
Yritysmyyntit	0,00	-590 915,34	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	6 696 009,26	6 458 989,44	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	63 073 322,71	62 972 008,85	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	759 928 090,39	735 182 384,76	837 325 809,09	855 385 130,77
Osingonjako	0,00	96,25	0,00	0,00
Edellisten kausien virheiden oikaisut	0,00	0,00	0,00	1 249 412,66
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	759 928 090,39	735 182 481,01	837 325 809,09	856 634 543,43
Tilikauden ylijäämä/alijäämä**	12 257 478,46	24 745 609,38	-45 468 587,24	-19 308 734,34
Oma pääoma yhteensä	1 447 543 581,08	1 432 368 377,18	1 440 043 067,34	1 485 511 654,58

26. Erittely poistoeroista

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Investointivarauxiin liittyvä poistoero	28 902 226,17	32 797 662,15
Poistoero yhteensä	28 902 226,17	32 797 662,15

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	510 783 601,11	375 119 365,10	289 072 344,05	273 836 964,66
Lainat julkisyhteisöiltä	32 361 628,55	36 281 916,77	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	593 145 229,66	461 401 281,87	339 072 344,05	323 836 964,66

29. Erittely olennaisista pakollisista varauksista

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevaraus	979 166,65	1 063 389,84	975 300,00	1 047 100,00
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	0,00	332 194,32	0,00	332 194,32
Ympäristövastuut	6 359 871,01	6 573 904,25	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutus- maksuvastuu (ky)	16 125 076,61	17 173 198,84	0,00	0,00
Varaus Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos*	6 096 000,00	3 500 000,00	6 096 000,00	3 500 000,00
Muut pakolliset varaukset	1 359 148,46	2 474 717,02	151 726,04	178 710,25
Muut pakolliset varaukset yhteensä	29 940 096,08	30 054 014,43	6 247 726,04	4 010 904,57
Pakolliset varaukset yhteensä	30 919 262,73	31 117 404,27	7 223 026,04	5 058 004,57

*) Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle on esitetty vuonna 2015 takautuvia palkkasaatavia varallaoloista edellisiltä vuosilta. Riita-asia on valtakunnallinen. Taustalla on Korkeimman oikeuden ja Korkeimman Hallinto-oikeuden ratkaisuja vuosilta 2015 ja 2017. Joidenkin pelastuslaitosten osalta asia on edennyt Työtuomioistuimeen (KHO:n ratkaisu 12/2017). Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle ei tullut vielä tietoa 31.12.2019 mennessä, että ammattijärjestöt ja/tai yksilöt olisivat vieneet asian Työtuomioistuimeen. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen arvio mahdollisista korvauksista on yli kuusi (6) miljoonaa euroa. Pakollista varausta kirjattu vuoden 2015 tilinpäätökseen 3,5 miljoonaa euroa ja uuden laskelman mukaan nostettu 6,096 miljoonaan euroon vuonna 2019.

30. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	6 779,36	0,00	6 660,64
Ostovelat	0,00	5 361 565,61	0,00	6 010 069,80
Muut velat*	0,00	209 806 112,03	0,00	156 818 432,12
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	19 819,93
Yhteensä	0,00	215 174 457,00	0,00	162 854 982,49
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	11 972,70	0,00	2 861,80
Ostovelat	0,00	1 972 258,25	0,00	19 776 445,69
Muut velat*	0,00	27 512 006,07	0,00	14 999 114,91
Siirtovelat	0,00	21 977 383,61	0,00	2 217 595,39
Yhteensä	0,00	51 473 620,63	0,00	36 996 017,79
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	-18 046,79	0,00	-22 563,29
Ostovelat	0,00	347 137,79	0,00	52 595,06
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	83 851,57	0,00	100 194,77
Yhteensä	0,00	412 942,57	0,00	130 226,54
Vieras pääoma yhteensä	0,00	267 061 020,20	0,00	199 981 226,82

*) Muut velat tytäryhteisöille ja jäsenkuntayhtymille koostuvat konsernitilistä.

31. Maksuvalmiuden kannalta merkittävät sekkitililiimit

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Luotollisen sekkitilin sekkitililiimit 31.12. käyttämättä oleva määrä	4 000 000,00	4 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
	4 000 000,00	4 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00

32. Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Liittymismaksut ja muut velat	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	117 345 622,35	116 379 147,89	50 564 530,72	48 188 305,68
Muut velat	3 037 404,30	2 797 107,72	11 850 377,30	16 091 648,60
Muut velat yhteensä	120 383 026,65	119 176 255,61	62 414 908,02	64 279 954,28

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Menojäämät				
Korkojaksotukset	5 429 778,81	2 468 186,68	2 407 188,43	2 446 359,65
Verovelat	228 021,95	690 367,35	0,00	0,00
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	5 027 946,18	20 839 944,86	229 162,06	14 436 794,99
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	100 836 127,56	96 207 291,40	60 159 516,00	53 490 254,00
Tasausrahastojaksotus	1 546 844,13	1 535 264,72	0,00	0,00
Siirtyvät projektirahoitukset	6 374 879,28	7 518 329,08	0,00	0,00
Konsernin sisäiset siirtovelat	10 377 548,09	1 051 231,66	22 045 793,93	2 237 415,32
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	43 024 827,84	24 843 081,56	16 226 439,02	6 796 812,32
Menojäämät yhteensä	172 845 973,84	155 153 697,31	101 068 099,44	79 407 636,28
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	172 845 973,84	155 153 697,31	101 068 099,44	79 407 636,28
Siirtovelat yhteensä	172 845 973,84	155 153 697,31	101 068 099,44	79 407 636,28

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Kaupungin hoidettavana olevat 664 lapsen itsenäistymisvarat (600 vuonna 2018), joista 9 pankkitiliä ilman saldoa.	1 630 260,38	1 372 054,85

34. Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	95 120 118,23	67 218 222,06	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	151 997 288,99	104 614 644,23	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	26 438 747,15	27 741 011,04	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	69 647 438,71	66 462 862,97	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	13 000 000,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	9 605 710,00	20 000 000,00	0,00	0,00
Velat yhteensä	121 558 865,38	107 959 233,10	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	231 250 437,70	191 077 507,20	0,00	0,00

35. Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Omasta puolesta annetut vakuudet	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Yrityskiinnitykset	1 261 409,00	1 261 409,00	0,00	0,00
Takaukset	175 000,00	175 000,00	0,00	0,00
Talletukset	41 600,00	103 475,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 478 009,00	1 539 884,00	0,00	0,00

36. Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset	3 325 770,00	4 909 470,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 325 770,00	4 909 470,00	0,00	0,00

37. Muut muiden puolesta annetut vakuudet

Muiden puolesta annetut vakuudet	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	8 672 581,00	10 318 156,00	0,00	0,00

38. Vuokravastuiden yhteismäärä

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut	2019	2018	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut	114 075 160,31	118 614 028,47	101 094 369,01	118 614 028,47
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	27 281,87	0,00	0,00	0,00
Maa-alueiden vuokravastuut	83 510 715,04	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	197 613 157,22	118 614 028,47	101 094 369,01	118 614 028,47
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	26 339 124,17	16 961 918,55	17 020 256,74	16 398 492,15
Kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	13 331 477,64	11 497 984,49	11 500 025,22	11 497 984,49
Leasingvastuut yhteensä	40 370 036,89	38 760 993,81	22 583 567,85	18 541 064,57
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 423 633,85	8 490 038,45	6 137 768,18	4 376 047,66
Yhteensä	237 983 194,11	157 375 022,28	123 677 936,86	137 155 093,04

39-40. Muut kaupungin antamat vastuusitomukset

Järjestelyjen tarkoitus	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	201 029 708,00	198 591 199,22	197 703 938,00	191 591 199,22
Jäljellä oleva pääoma	109 612 111,32	112 583 908,21	108 121 172,85	106 066 666,01
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	27 176 836,80	25 891 239,40	25 891 239,40	25 891 239,40
Jäljellä oleva pääoma	12 787 921,48	12 677 094,33	11 422 662,80	12 677 094,33

Takaukset johdannaisista samaan kon- serniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Alkuperäinen nimellisarvo	32 795 056,00	32 795 056,00	32 795 056,00	32 795 056,00
Jäljellä oleva nimellisarvo	20 106 670,00	23 232 322,00	20 106 670,00	23 232 322,00
Käypä arvo	-600 973,99	-631 910,54	-600 973,99	-631 910,54

KAUPUNKI

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2019	2018
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	32 795 056,00	32 795 056,00
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	20 106 670,00	23 232 322,00
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	806 319,00	740 182,96

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet	56 220 448,04	55 953 849,36	56 220 448,04	55 953 849,36
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	5 668 913,78	2 944 939,44	5 668 913,78	2 944 939,44
Muut sopimusvastuut	6 645 206,00	46 928 778,09	0,00	38 804 790,13
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	0,00	0,00	0,00	24 490 395,13
Sitoumukset avustukseen, konserni	12 599 701,60	13 426 690,36	0,00	0,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	0,00	18 250 259,61	0,00	18 250 259,61
Vuokravastuus	2 006,07	0,00	0,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	2 006,07	0,00	0,00	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	84 558 322,59	77 325 800,52	51 695 391,00	52 724 582,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	10 588 089,05	9 711 747,73	7 840 192,00	7 954 942,00
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	7 445 462,60		7 445 462,60	
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	988 337,31		988 337,31	
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	146 398 950,60	84 533 778,08	146 398 950,60	84 330 917,58
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	30 441 085,29	0,00	30 441 085,29	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	313 870 097,50	296 419 156,02	261 760 252,24	250 064 398,68

Vertailukauden tiedot muutettu uuden esitystavan mukaiseksi.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

KONSERNI

Voimassa olevat koronvaihtosopimukset

Kaikilla koronvaihtosopimuksilla, ellei toisin ole mainittu, on muutettu vaihtuva euribor korko kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaamistarkoituksessa.

Koronvaihtosopimukset A

Koronvaihtosopimuksilla (25 kpl) suojataan/ (2 kpl) suojattiin nykyisiä (yksittäisiä lainoja, koko lainakantaa) ja tulevia lainoja. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 0,21-2,63%. Kaksi sopimusta erääntyi vuonna 2019. Kaksikymmentäyksi sopimusta erääntyi vuosina 2021-2029. Neljä sopimusta erääntyi vuosina 2040-2044.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	357 251 946,85	347 244 122,00	231 153 870,00	234 230 790,00
Käyvät arvot yhteensä	-92 423 618,20	-53 628 135,06	-85 097 644,51	-50 058 508,14

Sopimusten luonteen muutoksen vuoksi on vastaavasti muutettu vertailutietoja. Vuonna 2019 voimaan tulleet sopimukset esitetään Koronvaihtosopimuksissa A

Koronvaihtosopimukset B

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi 3,30%. Sopimukseen sisältyy ehdollinen korkomuutos, minkä toteutuminen ei ole lähivuosina todennäköistä. Sopimus erääntyi vuonna 2021.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Sopimuksen nimellisarvo	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
Käypä arvo	-369 597,33	-554 635,86	-369 597,33	-554 635,86

Koronvaihtosopimus C

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 2,58%. Pankilla on optio-oikeus purkaa sopimus, mikä ei ole lähivuosina todennäköistä. Koronvaihtosopimus ja optio-oikeus ovat erotettavissa toisistaan. Sopimus erääntyi vuonna 2038.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Sopimuksen nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo	-8 138 088,00	-6 005 148,00	-8 138 088,00	-6 005 148,00

Koronvaihtosopimus D

Koronvaihtosopimus sisältää korkokaton ja sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi: 1,542%. Koronvaihtosopimuksen pääoma lyhennysohjelmineen vastaa suojattavan lainan vastaavia ehtoja. Suojaus on tehokas, koska koronvaihtosopimuksen ja lainan kriittiset ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyi 21.6.2024. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus, jossa korkokatto on 2,6%. Se on voimassa 06/2022 asti. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus ajalle 06/2022-06/2024, jossa korkokatto on 2,35%. Ennenaikaisen päättymisen erikoisehdot: Asiakkaalla tai pankilla on oikeus päättää johdannaissopimus ennenaikaisesti kokonaan ennenaikaisena päättymispäivänä.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	8 558 932,00	8 699 966,00	0,00	0,00
Käyvät arvot yhteensä	-651 821,91	-621 222,56	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus E

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.

Sopimus erääntyi vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	412 421,88	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	-2 202,93	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus F

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.

Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	824 843,75	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	21 128,67	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus G

Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi seuraavilla ehdoilla: jos korko alle 1,5% kaupunki maksaa 1,50% miinus 6 kk euribor; jos korko välillä 1,50-3,99% ei maksua; jos korko välillä 4,00-5,75% kaupunki saa 6kk euribor miinus 4,00%; jos korko yli 5,75% kaupunki maksaa 6kk euribor miinus 1,75 %.

Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00
Käypä arvo	0,00	-13 263,00	0,00	-13 263,00

Koronvaihtosopimus H

Sopimukset (1+1 kpl) on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Korko-optiopotilla on rajattu korkokustannusta seuraavasti: korkokatto 4,90% ja korkolattia 2,25. Vuonna 2019 sopimukset ovat toistensa peilejä, jolloin kassavirrat ovat vastakkaiset. Molemmissa on viitekorkona 6 kk Euribor. (Vertailuvuonna 2018 korkokustannusten rajaus: A korkokatto 3,90% ja korkolattia 1,95%; B korkokatto 4,90% ja korkolattia 2,25%. Sopimus A erääntyi 18.12.2017 ja B 19.12.2022).

Sopimus erääntyy vuonna 2022.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	-0,18	22 780 020,91	0,00	0,00
Käypä arvo	21 912,76	-1 822 487,98	0,00	0,00

Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva Libor usd 3kk -korko vaihtuvaksi 3kk:n euribor koroksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lisäksi sopimuksella on vaihdettu usd velka eur velaksi valuuttakurssilla 1,29.

Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 322 166,00	0,00	1 322 166,00
	(0 USD)	(1705600 USD)	(0 USD)	(1 705 600 USD)
Käypä arvo	0,00	165 795,16	0,00	165 795,16

Emokaupungin tilinpäätöshetken suojausaste on 55,2%. Nykyiset lainat (sis. vuosien 2020-2022 TA-lainat) ja olemassa olevat suojaukset huomioiden suojausaste pysynee välillä 40-60%.

Korkojen noustessa +2% nousisivat nykyiset korkokulut 3,4-4,9 milj.euroa vuonna 2020. Tämän hetkinen epänormaali ja poikkeuksellisen alhainen korkokäyrä ennakoi euribor korkojen nousua positiivisiksi 4 vuoden kuluttua, minkä jälkeen nykyisten korkosuojausten lisäkustannus negatiivisesta viitekorosta poistuisi. Korkokustannusten lisäys on suojauksen ansiosta pienempi verrattuna suojaamattomaan salkkuun. Suojatun salkun hyödyt realisoituvat vasta kun korkokustannukset nousevat enemmän kuin 2 %.

Epänormaalin alhaisen korkokäyrän vuoksi kokonaiskorkokustannukset suojatulla salkulla olisivat vuonna 2020 2,9 milj.euroa korkeammat verrattuna suojaamattomaan salkkuun.

Negatiiviset markkina-arvot todentavat tilannetta, jossa suojaussopimukset purettaisiin 31.12.2019 (31.12.2018). Tässä arvossa ei huomioida sopimukseen

Konserniyhteisöjen tarkemmat tiedot suojausasteista ja suojaavuudesta on esitetty niiden erillistilinpäätöksissä.

35. Muut johdannaissopimukset

Sähköjohdannaiset

Sähkön hintariskiä suojataan Nasdaq hyödykeporssin valikoiduilla tuotteilla sekä strukturoituilla sähköjohdannaissopimuksilla riskipolitiikan mukaisesti. Sähköjohdannaisia käytetään suojaustarkoitukseen ja ne on todettu tehokkaiksi. Suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää sähkön hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojausstrategioita arvioidaan jatkuvasti markkinatilanteen ja tuotantotilanteen perusteella. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen sähköjohdannaisten käyvät arvot on esitetty alapuolella liitetiedoissa sekä lisäksi realisoitumattomien futuurien arvo on tilinpäätöshetkellä kirjattuna taseeseen. Johdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

KONSERNI 2019			
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
Määrä, TWh	0,27	-0,03	0,24
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	7 760	3 990	11 750
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-6 850	-11 200	-79 800
Käypä arvo, netto 1000 €	9 100	28 600	37 700

KONSERNI 2018			
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
Määrä, TWh	-0,09	0,34	0,25
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	16 820	5 640	22 460
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-18 590	-2 170	-20 760
Käypä arvo, netto 1000 €	-1 770	3 470	1 700

CO₂ päästöoikeuksien suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää päästöoikeuden hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojaustoiminnassa käytetään Intercontinental Exchange hyödykeporssin vakioituja tuotteita riskipolitiikan mukaisesti. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen päästöjohdannaisten käyvät arvot esitetään alla olevassa taulukossa.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019 tCO ₂	2019 €1 000	2018 tCO ₂	2018 €1 000
Vastikkeetta saadut päästöoikeudet	117 390		141 028	
Toteutuneet CO ₂ -päästöt	486 595		491 208	
Hankitut ja myydyt päästöoikeudet (netto)	388 000		298 000	
Myydyt päästöoikeudet	87 000	1 848	20 000	334
Ostetut päästöoikeudet	475 000	6 061	318 000	2 909
Ali-/Ylijäämä päästöoikeuskauppojen jälkeen	18 795		-52 180	
Kumulatiivinen ylijäämä vuosilta 2008 - 2019 *	18 553		-52 362	
Ylijäämän käypä arvo 31.12.2019		454		-1 290

*) Päästöoikeudet ovat siirrettävissä v. 2008-2020 välillä

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Yleishallinto	158	162
Hyvinvointipalvelut	3 535	3 399
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	5 860	5 520
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	189	178
Liikelaitokset	1 829	1 831
Yhteensä	11 571	11 090

43. Henkilöstökulut

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2019	2018	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	825 821 274,65	830 158 590,85	521 487 882,76	497 802 508,33
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	135 635,83	1 141 547,49	382 926,00	917 221,53
Henkilöstökulut yhteensä	825 956 910,48	831 300 138,34	521 870 808,76	498 719 729,86

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
lin Vihreät ry	309,65	238,7
Kansallinen kokoomus rp.	38 805,50	35 098,50
Keskustapuolue	45 032,70	42 310,58
Kiimingin perussuomalaiset	1 587,25	649,5
Kristillisdemokraatit	3 097,16	2 716,89
Oulun perussuomalaiset	7 871,75	7 525,25
Oulun Siniset ry	1 698,75	1 050,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	32 888,70	31 387,75
Sosiaalidemokraattinen puolue	35 249,65	30 528,96
Vasemmistoliitto	40 362,25	36 174,05
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	206 903,36	187 680,18

45. Tilintarkastajan palkkiot

	KAUPUNKI	
	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot		
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	68 099,88	82 863,98
Tilintarkastajan lausunnot	9 400,00	14 280,00
Palkkiot yhteensä	77 499,88	97 143,98

Eriytetyt tilinpäätökset

13 LIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

13.1 Oulun Vesi -liikelaitos

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun Vesi on vastannut laadukkaista ja toiminta-varmoista vesihuoltopalveluista koko Oulun alueella. Oulun Vesi saavutti sitovat taloudelliset tavoitteet erinomaisesti ja pääosin myös kaikki toiminnalliset tavoitteet.

Liikevaihto (38,6 milj.€) kasvoi 1,1 milj. € edellisvuodesta ja toteutui 1,6 milj. € budjetoitua suurempana. Liikevaihtoa korotti 0,8 milj. € muiden rakennuttajien maksamat osuudet aiheuttamista verkostojen siirtoista, jotka uuden kirjaamistavan mukaan on kirjattu laitoksen tuloiksi. Hulevesipalveluiden laskutus kasvoi myös 0,3 milj.€. Toiminnan kuluissa pysyttiin yksiköille asetetuissa budjeteissa.

Myydyn talousveden ja laskutetun jäteveden määrä pysyi edellisvuoden tasolla. Verkostoon pumpattu vesimäärä väheni 2 %, ja mittaamattoman kulutuksen osuus sisältäen myös vuotovedet on 10,3 %, mikä on valtakunnallisesti hyvällä tasolla. Veden ominaiskulutus (168 l/as/vrk) laski edelleen hieman ja asutuksen osuus mitatusta kulutuksesta on 73 %.

Veden jakeluvarmuus on säilynyt erittäin hyvänä johtuen vesijohtovuotojen vähäisestä määrästä. Alueellisesti vuotomäärissä on kuitenkin eroja ja saneerauksia kohdistetaan vuodoista kärsiville alueille.

Pintaveden ja pohjaveden käsittelylaitoksilla on saavutettu talousveden puhdistuksen laatuvaatimukset ja omat laatuvaatimukset hyvin. Kantakaupungissa jaettavan pintaveden osuus oli 80% ja muilla suuraluella jaettavan pohjaveden n. 20%. Laatuvaluksia

on tullut vähän. Oulunsalossa rauta- ja mangaanipitoisuudet olivat syksyllä koholla ja putkistossa irronnut rautasakka aiheutti esteettistä haittaa ja linjoja jouduttiin huuhtelemaan pitkäaikaisesti.

Vedenhankinnan varmistamista koskevaan lupahakemus on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsittelyssä, joka järjesti kesäkuulla maastokäynnin. Vaadittuja pieniä lisäselvityksiä ja vastineita muistutettiin toimitettiin. Pohjavedenoton lupapäätöstä odotetaan keväällä 2020. Lupahakemuksen hankeperusteet ovat muuttuneet siten, että pinta-veden käyttö säilyy merkittävänä ja sen rinnalla vedenhankintaa varmistetaan pohjaveden käyttöä lisäämällä.

Taskilan jätevedenpuhdistamossa käsiteltiin Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja lin jätevesiä yhteensä 17,8 milj. kuutiometriä, mikä lisääntyi 4 % saateisuudesta johtuen. Pidemmän ajan tarkasteluissa käsitelty jätevesimäärä on laskenut jätevesiviemäri-verkoston järjestelmällisten saneerauksien ansiosta. Rankkasadetilanteissa kuitenkin virtaamien kasvu edelleen kuormittaa puhdistusprosessia. Puhdistamon typenpoiston tehostamiseksi otettiin syksyllä 2018 käyttöön uuteen kalvosuodatustekniikkaan perustuva laajennus, mikä on tehostanut puhdistus-tehoa suunnitellusti. Mereen johdettava jätevesi on desinfioitu hyvin tuloksin permuurahaishapolla kuluneena vuonna touko- elokuun välisen ajan. Energiaa hyödynnetään puhdistamoilla sekä jäteveden lämmöntalteenotolla että aurinkoenergiaa tuottavilla aurinkopaneeleilla.

Taskilan puhdistamolle vuonna 2017 annetussa ympäristölupapäätöksessä tiukennettiin typenpoiston

lupaehdot ympäri vuotiseksi. Päätöksestä tehty valitus on Vaasan hallinto-oikeuden käsittelyssä. Toteutuessaan asetetun lupaehtojen saavuttaminen vaatisi Taskilaan merkittäviä laitosinvestointeja.

Lietteenkäsittely Kemicond-menetelmällä on toiminut suunnitellusti ja 60% hygienisoidusta ja käsitellystä lietteestä on mennyt peltokäyttöön. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan Vasikkasuo kompostointialueen ympäristölupa päättyy vuoden 2020 lopussa ja tulevaisuudessa lietetuotteiden peltokäyttöä uhkaavat asetusten tulkinnat ja markkinaehtoiset rajoitukset. Uusi lietteenkäsittelyratkaisu kilpailutettiin innovatiivisena hankintana ja valintapäätös palveluntuottajasta tehtiin johtokunnassa tammikuussa 2019. Kilpailun voittanut toimija on varautunut rakentamaan biokaasulaitoksen, joka tuottaa lietteestä biokaasua ja lopputuotteet jalostetaan pääosin maanparannusaineeksi. Sopimusta ei ole vielä tehty, kun kilpailun voittaneesta biokaasulaitosratkaisusta on valitettu markkinaoikeuteen.

Vesihuollon kyberturvallisuuden tasoa testattiin huoltovarmuuskeskuksen toimesta ja osallistuttiin kaupunkitason varautumisharjoitukseen. Riskienhallinnan kannalta tärkeitä suunnitelmia päivitettiin ja erilaisia vakavia häiriötilanteita käytiin läpi.

Hintan pintavesilaitoksen laajennussuunnitelma hyväksyttiin elokuussa johtokunnassa ja yhdyskuntalautakunta käynnisti alueen kaavatyön. Laajennukseen on varauduttu lähivuosina riittävän pintavesilaitoskapasiteetin turvaamiseksi.

Johtokartoitustyö on valmistumassa Haukiputaalla, Kiimingissä ja Oulunsalossa, jolloin koko toiminta-alueelle on käytettävissä tarkka ja yhtenäinen sähköinen johtokartta.

Uusi asiakastieto- ja laskutusjärjestelmä – Vesitieto otettiin toukokuussa suunnitellusti käyttöön. Myös useat muut vesilaitokset ovat valinneet järjestelmän käyttöön, mikä tuo hyvät mahdollisuudet järjestelmän jatkokehitykseen laitosten yhteisten tarpeiden mukaan. Lisäksi asiakaspalvelu- ja talousprosessien kehittämistä on jatkettu.

Vuoden aikana vesihuoltoverkostoja rakennettiin tai

saneerattiin lukuisissa eri kohteissa yhteensä 49 km. Tästä saneerausten määrä oli 18 km, joiden kustannukset olivat n. 70 % verkostoinvestoinneista mikä täytti hyvin asetetun 50 % tavoitteen. Saneeraukset kohdistuivat poikkeuksellisesti isojen runkovesijohdot ja -viemäreiden saneerauksiin, mikä pienensi saneerausten kokonaismetrimäärää. Verkostourakoissa on säilynyt hyvä kilpailutilanne, kun useita yksityisiä urakoitsijoita on osallistunut tarjouskilpailuihin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Oulun vesihuoltoon kohdistuu merkittäviä investointitarpeita tulevina vuosina. Verkostojen saneerauksia on jatkettava vuotovesimäärien ja saneerausvelan pienentämiseksi, pohjavesihankkeen toteutukseen on varauduttava vedenhankinnan turvaamiseksi ja Hintan pintavesilaitoksen laajennus on käynnistettävä kaavatyön valmistumisen jälkeen. Lisäksi jätevedenpuhdistamon saneeraukset vaativat jatkossakin investointeja erityisesti, jos Taskilan puhdistamon ympäristöluvassa määrätty ympäri vuotinen typenpoistovelvoite tulee voimaan.

Vuoden 2020 kesästä alkaen jätevesilietteen kompostointi loppuu. Kilpailutuksesta tehdyn markkinaoikeusvalituksen takia jatketaan nykyistä palvelusopimusta väliaikaisesti, kunnes uusi palvelusopimus on saatu voimaan. Uusi käsittelymenetelmä tulee lisäämään merkittävästi käyttökuja.

Oulun Veden toimintojen digitalisointi etenee. Vesilaitoksen fyysisen omaisuuden (verkostot, laitokset) hallintaan ja määrittelyyn sekä vesilaitoksen ydinprosessien tiedonkeruuseen ja analysointiin kehitetään työkaluja ja menetelmiä. Pääomavaltaisena toimialana vesihuollon omaisuudenhallinnalla on suuri merkitys, johon on panostettava mm. saneerausvelan analysointia ja elinkaaren hallintaa ajatellen. Keskeisiä ovat digitaalisten alustojen määrittelyt, valittavat työvälineet sekä oleellisen tiedon kokoaminen suuresta tietomassasta.

Pitkän tähtäimen taloussuunnittelulla Oulun Veden taloustilanne mahdollistaa välttämättömät verkosto- ja laitos saneeraukset. Korvausinvestointien lisäksi Oulun Vesi pyrkii hillitsemään saneerausvelan kasvua verkostojen ennakoivalla kunnossapidolla.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävän kehityksen mukainen lietteenkäsittely. Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P ja N) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia.	Puhdistustulokset (BOD, P) ovat olleet lupaehtojen mukaisia. Typen poistoteho parantunut valmistuneen laajennuksen myötä. Lietteenkäsittelyn toiminta sopimuksen mukaista. Kompostointialueen ympäristöluvan päättyessä v. 2020 on kilpailutettu uusi palveluntuottaja. Valintapäätöksestä on valitettu markkinaoikeuteen.

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Taksataso kohtuullinen Vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2017 ktaalot Oulu 3,73 €/m ³ , keskiarvo muut 4,66 €/m ³). Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoista Täyttää STM:n asetuksen 1352/2015 ja 683/2017 mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Käyttökeskitysaika alle 15 min/asiakas/v.	Tilikauden tulos saavutettiin. Vesihuollon vertailuhinta 30% alle maan keskitason (v. 2019 ktaalot Oulu 3,73 €/m ³ , keskiarvo muut 4,93 €/m ³). Laatuvaatimukset ovat täyttyneet koko vuoden. Vesijohtovuotojen määrä vähäinen ja käyttökeskitysaika <2 min/as/v alitti hyvin tavoitteen.
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Asiakastyytyväisyys parhaiden tasolle Parannus vuotuisen WACSI -kyselyn tulosten keskiarvossa omiin tuloksiin nähden. Sähköisten palveluiden määrä lisääntyy. Uusi asiakastietojärjestelmä käyttöön otettu.	Kyselyn tulokset ovat säilyneet hyvällä tasolla vedenjakelussa (9,08 =>9,06) ja vedenlaadussa (8,90 =>8,87). Vesilaitoksen palvelun arvosana on hiukan taantunut 8,63 =>8,58. Viestinnän arvosana parani selvästi. Sähköisten palvelujen määrä ei ole lisääntynyt. Uusi asiakastietojärjestelmä käyttöön otettiin toukokuussa 2019.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyljäämä, 1 000 €	10 437	0	10 437	11 741	1 304	112
Tuloutus omistajille, 1 000 €	6 613	0	6 613	6 613	0	100
Liikelaitokselle annetut lainat, 1 000 €	4 000	-4 000	0	0	0	-
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1 000 €	18 305	-3 000	15 305	15 165	-140	99

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	37 043	0	37 043	38 568	1 525	104
Investoinnit, 1 000 €	18 305	-3 000	15 305	15 165	-140	99
Kannattavuus						
Liikelyijäämä, 1 000 €	10 437	0	10 437	11 741	1 304	112
Sij.pääomantuotto,%			9			
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %			14,4			

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2019
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,52	1,52	0	10000 %
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	1,98	1,98	0	10000 %
Liittymien lisäys, kpl	350	350	409	59	11686 %
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	18 180	18 180	18 823	643	10354 %
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6 613	6 613	6 613	0	10000 %
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	10 600	10 600	10 528	-72	9932 %

Analyysi

Oulun Veden liikevaihto on 38,6 milj. euroa, joka oli 1,6 milj. euroa talousarviota parempi. Tulokseen vaikutti ennakoimattomat tulot verkoston urakka-kohteisiin (0,8 milj. euroa). Tällaisia kohteita olivat Välimaan kiertotalousalue sekä rakennusliikkeen toteuttama kiinteistörakennuskohde. Jätevesimaksut toteutuvat 0,7 milj. euroa talousarviota suurempana. Talousarviovaiheessa kyseinen tuloerä budjetoitiin liian pieneksi. Jätevesimaksujen kertymä vastaa edellisvuoden toteumaa. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille tuotetusta hulevesipalvelusta laskutettiin yhteensä 1,7 milj. euroa suunnitelman mukaisesti.

Valmistus omaan käyttöön toteuma oli 2,4 milj. euroa, joka toteutui 0,3 milj. euroa talousarviota isompana. Kyseisen erä muodostuu pääosin Infra -liikelaitoksen toteuttamista urakoista, jotka tänä vuonna toteutuivat suunniteltua paremmin suotuisten sääolojen vuoksi.

Liiketoiminnan kulut toteutuivat 0,6 milj. euroa talousarviota suurempina. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmä ylittyi 0,2 milj. euroa, johtuen käynnis-

sä olevasta prosessioptimoinnista (MBR). Palvelujen ostot ylittivät talousarvion vajaalla 0,4 milj. eurolla. Tämä johtui pääosin jätevedenpuhdistusprosessissa, jossa on jouduttu hankkimaan kunnossapitopalveluita merkittävästi arvioitua enemmän. Myös valmistus omaan käyttöön -erän toteutuminen talousarviota isompana näkyy palveluiden ostot -tiliryhmässä 0,2 milj. euron verran.

Oulun Veden liikelyijäämä oli 11,7 milj. euroa, tavoite ylittyi 1,3 milj. eurolla. Hyvään tulokseen vaikutti merkittävästi juuri aikaisemmin mainitut urakkokohteisiin kohdistuvat ennakoimattomat tuloerät.

Rahoitustuotot ja -kulut vastaavat pääosin talousarviota ja edellisen vuoden tasoa. Talousarviossa oli vapaaehtoisten varausten muutosta budjetoitu 5,0 milj. euroa Taskilan jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen ja laitteistojen uusimiseen. Investointi ei kuitenkaan toteutunut suunnitellusti, joten varausta ei purettu.

Oulun Veden tase oli vuoden lopussa 185,1 milj. eu-

roa. Pysyviä vastaavia oli yhteensä 175,7 milj. euroa, joista suurimpana kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osuus 141,0 milj. euroa. Keskenkäiset hankintojen osuus on kasvanut edellisestä vuodesta 3,7 milj. euroa, ja on nyt 11,1 milj. euroa. Suurin osa keskenkäisistä ovat verkostoinvestointeja, joita on yhteensä 7,3 milj. euroa.

Pitkäaikaista lainaa kunnalta on 35,7 milj. euroa, joka muodostuu 17,4 milj. euron pääomavelasta ja kunnalta saaduista 18,3 milj. euron investointilainoista.

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen kohtuullisena toteutuneiden investointimenojen vuoksi. Investointien tulo-rahoitus% on parantunut edellisvuodesta reippaasti Lietteenkäsittelyn innovatiivisena hankintana to-

teutetun kilpailutuksen toteuttamiseen saadun rahoituksen vuoksi.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 4 895 743 €. Tilikauden ylijäämä varauksen purkamisen ja poistorojen muutosten jälkeen on 5 849 737 euroa.

Teknisten liikelaitosten johtokunta esittää, että ylijäämästä tehdään yhteensä 5,0 milj. euron investointivaraus Hintan vedenpuhdistamon laajennukseen, joka toteutetaan vuosina 2022-2023. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä 849 737 euroa siirretään Oulun Veden omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämä tilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	116	111	111	112	105
Tilapäiset	9	10	14	11	12
Yhteensä	125	121	125	123	117
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-7	-2	-2	-6
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	100	104	90	86	87
Tilapäiset	7	12	11	11	13
Yhteensä	107	116	102	97	100
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-4 688	-4 858	-4 853	-4 495	-4 651
Eläkekulut	-1 134	-1 101	-1 152	-1 040	-1 110
Muut henkilöstösivukulut	-160	-168	-196	-218	-313
Yhteensä	-5 982	-6 127	-6 200	-5 754	-6 074

Henkilökunnan määrä vuoden lopussa oli 121 joista vakinaisia 111 henkilöä. Määräaikaisia oli palveluksessa 10 henkilöä. Määräaikaisiin lukeutuvat myös useat alan opiskelijat, joita työllistettiin kesällä edellisvuoden tapaan. Henkilömäärä on jonkin verran laskenut edellisvuodesta. Osa-aikavapaiden ja osa-aikaeläkkeiden tuomaa resurssivajetta on paikattu määräaikaisuuksilla. Vuoden aikana kaksi henkilöä jäi eläkkeelle ja viisi irtisanoutui. Resurssija tarkastellaan sekä oman toiminnan ja ostopalveluiden osuutta arvioidaan toiminnoittain.

Käynnissä olevat kehityshankkeet ja lainsäädännön lisävelvoitteet sekä asiakkaiden kasvaneet vaatimukset ovat lisänneet työmäärää. Työtyytyväisyyskyselyn tuloksien pohjalta valittiin kehittämiskohteiksi työyhteisön ja esimiestyön kehittäminen. Yksikkökohtaiset kehittämistoimet ovat jatkuneet ulkopuolisen asiantuntijan tukemana. Panostus esimiestyön tukemiseen ja esimiespalaverikäytäntöihin jatkuu ja tavoitteena on ollut löytyä työilmapiiriä parantavia toimia yksiköissä.

Työpaikkakohtaiset riskiarvioinnit tehtiin säännöllisesti ja työturvallisuusasioiden esilläpidon uskotaan vaikuttavan henkilöstön asenteisiin. Vapaa-ajan tapaturmia ei sattunut, mutta työtapaturmien määrät ovat hieman lisääntyneet vuoteen 2018 verrattuna. Sairauspoissaolojen määrä 5,8 % on hiukan yli tavoitteen pitkäaikaisten tuki- ja liikuntaelinsairauksien lisääntymisen takia.

Sertifioitujen laadunhallintajärjestelmän ja OHSAS-työturvallisuusjärjestelmän määräaikaistauditoinneissa saavutettiin hyväksynnät ilman poikkeamia. Henkilökuntaa on osallistunut sekä sisäiseen että ulkoiseen ammatillisen koulutukseen keskimäärin 3 koulutuspäivää/hlö.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Investoinnit

Investointimenot 1 000€	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Vesijohtoverkosto	5 400	0	5 400	5 274	-126
Jätevesiviemäriverkosto	3 670	0	3 670	4 035	365
Hulevesiviemäriverkosto	1 500	0	1 500	1 957	457
Vedenpuhdistamot	520	0	520	277	-243
Pohjavedenottamot	800	0	800	1 388	588
Jätevedenpuhdistamot	5 680	-3 000	2 680	1 943	-737
Muut	735	0	735	291	-444
Yhteensä	18 305	-3 000	15 305	15 165	-140

Oulun Veden investointien määrä vuonna 2019 oli noin 15,2 milj. €. Talousarviomuutoksen jälkeen investointeihin oli budjetoitu 15,3 milj. €

Oulun Veden 15,2 milj. €:n kokonaisinvestoinnista käytettiin vesihuoltoverkostojen uudis- ja korjausrakentamiseen 11,3 milj.€. Saneerausinvestointien osuus investoinneista oli 67 % eli 7,6 milj.€. Saneerausinvestointien osuus on pystytty edellisvuoden tapaan pitämään korkeana. Verkostosaneerauksilla varmistetaan veden laadun säilyminen hyvänä verkostossa sekä vähennetään vuotojen korjausten aiheuttamia vedenjakelukatkoja sekä vesivahinkojen ja viemäritukosten riskiä. Uudisalueiden vesihuoltoverkostoja on rakennettu maankäytön toteutusohjelman mukaisesti Korvenkylän ja Hiukkavaaran alueilla. Verkostosaneerauksia on tehty Lintulan, Raja-Taskilan, Rajakylän, Oulun keskustan sekä Santaniemen ja Häyryseniemen alueilla. Kiimingin alueella rakennettiin Välimaa-Mastotie paineviemäri. Vesihuoltoa rakennettiin myös Oulunportin teollisuus- ja työpaikka-alueelle. Uusia haja-asutusalueiden jätevesiviemärihankkeita toteutettiin pohjavesialueilla Oulunsalossa ja Pikkaralassa.

Vuoden 2018 lopussa käynnistynyt päävesijohdon saneeraus Laanilasta Puolivälänkankaan vesitornille jatkui vuoden 2019. Urakka valmistuu vuonna 2020. Oulujoen siltojen uusimisen yhteydessä tehtävä Kurkelanrannan ja Laanilan putkitunnelien saneeraus käynnistyi vuonna 2019.

Puhdistamoiden laitosinvestointeihin käytettiin yhteensä 3,6 milj. € Taskilan lietteenkäsittelyrakennuksen ja laitteiden rakennusurakka käynnistyi vuoden lopulla ja siihen käytettiin 1,3 milj. €. Urakka valmistuu vuonna 2021.

Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden pieniin ylläpitosaneerauksiin käytettiin 0,3 milj. € ja Hintan laitoslaajennuksen suunnittelu eteni. Pohjavedenottamoihin investoitiin 1,4 milj.€ ja kohteina olivat Kiimingin Tervajärven ja Yli-lin alavesisäiliöt sekä pienemmät saneeraukset Oulunsalossa ja Hangaskaalla.

Lietteenkäsittelyn palveluhankinnan pitkäaikaista sopimusta ei ole voitu vielä tehdä, kun hankintapäätöksestä on valitettu markkinaoikeuteen.

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	38 567 930,21	37 043 000,00	104,1	1 524 930,21	37 509 544,79
Valmistus omaan käyttöön	2 352 160,55	2 106 128,00	111,7	246 032,55	2 322 475,95
Liiketoiminnan muut tuotot	112 529,40	67 400,00	167,0	45 129,40	168 379,14
Tuet ja avustukset kunnalta	59 834,03	0,00	0,0	59 834,03	25 256,29
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-4 761 344,32	-4 581 356,00	103,9	179 988,32	-4 918 286,57
Palvelujen ostot	-7 306 758,04	-6 941 234,00	105,3	365 524,04	-7 097 019,85
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-12 068 102,36	-11 522 590,00	104,7	545 512,36	-12 015 306,42
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 858 483,75	-4 687 838,00	103,6	170 645,75	-4 852 985,39
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 101 349,50	-1 134 049,00	97,1	-32 699,50	-1 151 654,05
Muut henkilösivukulut	-167 549,34	-160 427,00	104,4	7 122,34	-195 763,26
Henkilöstökulut yhteensä	-6 127 382,59	-5 982 314,00	102,4	145 068,59	-6 200 402,70
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 528 246,18	-10 600 000,00	99,3	-71 753,82	-9 726 338,47
Liiketoiminnan muut kulut	-627 361,74	-674 624,00	93,0	-47 262,26	-598 834,81
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	11 741 361,32	10 437 000,00	112,5	1 304 361,32	11 484 773,77
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	15 600,83	18 000,00	86,7	-2 399,17	18 377,36
Kunnalle maksetut korkokulut	-248 058,04	-394 614,00	62,9	-146 555,96	-380 838,97
Korvaus peruspääomasta	-6 613 000,00	-6 613 000,00	100,0	0,00	-6 613 000,00
Muut rahoituskulut	-161,02	0,00		-161,02	-28,33
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 845 618,23	-6 989 614,00	97,9	-143 995,77	-6 975 489,94
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 895 743,09	3 447 386,00	142,0	1 448 357,09	4 509 283,83
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 895 743,09	3 447 386,00	142,0	1 448 357,09	4 509 283,83
Poistoeron lisäys (-)	0,00				-7 500 000,00
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	953 993,60	-3 841 007,00	-24,8	4 795 000,60	573 437,24
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	-5 000 000,00	5 000 000,00	-100,0	-10 000 000,00	3 000 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	849 736,69	4 606 379,00	18,4	-3 756 642,31	582 721,07
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,4				9,4
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	9,4				9,4
Voitto, %	12,7				12,00

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	321 489,07	79 844,17
Muut pitkävaikutteiset menot	192 533,09	142 190,05
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	514 022,16	222 034,22
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	21 632 657,02	23 186 835,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	141 040 345,02	138 993 574,27
Koneet ja kalusto	1 031 842,94	1 027 669,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 083 846,40	7 420 789,56
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	174 788 691,38	170 628 869,72
Sijoitukset		
Muut saamiset	403 202,46	391 592,46
Sijoitukset yhteensä	403 202,46	391 592,46
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	175 705 916,00	171 242 496,40
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 644 244,20	3 575 199,64
Saamiset kunnalta	5 636 705,43	3 845 182,44
Muut saamiset	42 480,98	52 394,65
Siirtosaamiset	29 001,94	30 590,62
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 352 432,55	7 503 367,35
Saamiset yhteensä	9 352 432,55	7 503 367,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 352 432,55	7 503 367,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	185 058 348,55	178 745 863,75

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	33 234 141,35	32 651 420,28
Tilikauden yli-/alijäämä	849 736,69	582 721,07
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	62 584 549,95	61 734 813,26

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	11 978 514,88	12 932 508,48
Vapaaehtoiset varaukset	16 100 000,00	11 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	28 078 514,88	24 032 508,48

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	35 667 618,79	37 378 874,15
Korottomat velat kunnalta	1 500 009,72	1 438 845,91
Muut velat	50 581 069,24	48 204 844,20
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	87 748 697,75	87 022 564,26

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	1 711 255,36	1 711 255,36
Saadut ennakot	45 388,25	12 878,10
Ostovelat	2 292 253,06	2 063 717,75
Korottomat velat kunnalta	202 074,74	217 331,68
Muut velat	1 432 040,72	915 589,43
Siirtovelat	963 573,84	1 035 205,43
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 646 585,97	5 955 977,75
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	94 395 283,72	92 978 542,01

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	185 058 348,55	178 745 863,75
----------------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	49,00	48,00
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	243,50	246,60
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	34 084,00	33 234,00
Lainakanta 31.12., 1000 €	37 379,00	40 746,00

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelijäämä (-alijäämä)	11 741 361,32	10 437 000,00	112,5	1 304 361,32	11 484 773,77
Poistot ja arvonalentumiset	10 528 246,18	10 600 000,00	99,3	-71 753,82	9 726 338,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 845 618,23	-6 989 614,00	97,9	143 995,77	-6 975 489,94
Tulorahoituksen korjaukset	-18 500,00	0,00		-18 500,00	-9 775,81
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-15 165 219,63	-15 305 000,00	99,1	139 780,37	-19 882 649,72
Rahoitusosuudet investointimenoihin	185 163,85	0,00		185 163,85	91 320,74
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18 500,00	0,00		18 500,00	9 775,81
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	443 933,49	-1 257 614,00	-35,3	-1 701 547,49	-5 555 706,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-11 610,00	0,00		-11 610,00	-4 764,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00		0,00	8 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 711 255,36	-1 711 255,00	100,0	-0,36	-1 508 786,74
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00		0,00	-5 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-1 791 522,99	668 869,00	-267,8	-2 460 391,99	1 023 101,09
Saamisten muutos muilta	-57 542,21	0,00		-57 542,21	1 114 584,76
Korottomien velkojen muutos kunnalta	45 906,87	0,00		45 906,87	56 840,59
Korottomien velkojen muutos muilta	3 082 090,20	2 300 000,00	134,0	782 090,20	1 874 730,98
Rahoituksen rahavirta	-443 933,49	1 257 614,00	-35,3	-1 701 547,49	5 555 706,68
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00		0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, 1 000 €	-4 055	-5 947
Investointien tulorahoitus, %	103,0	71,9
Lainanhoitokate	8,0	7,7
Quick ratio	1,4	1,3
Current ratio	1,4	1,3

INFORMATIIVINEN TIETO

	31.12.2019	31.12.2018
Yhdystili 31.12.	5 636 705,43	3 845 182,44
Yhdystili 01.01.	3 845 182,44	4 868 283,53
Yhdystilin muutos	1 791 522,99	-1 023 101,09

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIKELAITOS****HULEVESI TULOSLASKELMA****1.1.-31.12.2019****1.1.-31.12.2018**

LIKEVAIHTO	1 730 000,00	1 360 086,00
Valmistus omaan käyttöön	796 776,00	597 166,09
Liiketoiminnan muut tuotot	40,00	0,00

Materiaalit ja palvelut**Aineet, tarvikkeet ja tavara**

Ostot tilikauden aikana	-27 247,53	-10 505,75
Palvelujen ostot	-870 027,08	-590 975,05
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-897 274,61	-601 480,80

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-221 942,22	-210 438,48
--------------------	-------------	-------------

Henkilösivukulut

Eläkekulut	-38 445,83	-21 676,52
Muut henkilösivukulut	-7 846,92	-5 376,29
Henkilöstökulut yhteensä	-268 234,97	-237 491,29

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-1 362 583,97	-1 334 448,00
Liiketoiminnan muut kulut	-5 678,48	-5 792,00
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-6 956,03	-221 960,00

Rahoitustuotot ja -kulut

YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-6 956,03	-221 960,00
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-6 956,03	-221 960,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 956,03	-221 960,00

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**ei esitetä**

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI -LIIKELAITOS

HULEVESI TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	26 000 493,17	24 641 823,53
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 283 775,19	1 259 538,02
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	27 284 268,36	25 901 361,55
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	27 284 268,36	25 901 361,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 284 268,36	25 901 361,55

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-437 159,00	-215 199,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 956,03	-221 960,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-444 115,03	-437 159,00

POISTOERO JA VAPAAEHTOISet VARAUKSET**PAKOLLISet VARAUKSET****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Muut velat	27 728 383,39	26 338 520,55
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	27 728 383,39	26 338 520,55

Lyhytaikainen

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	27 728 383,39	26 338 520,55
------------------------	---------------	---------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 284 268,36	25 901 361,55
----------------------	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT**ei esitetä**

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIIKELAITOS**

HULEVESI RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-6 956,03	-221 960,00
Poistot ja arvonalentumiset	1 362 583,97	1 334 448,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 956 903,13	-1 793 963,28
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-601 275,19	-681 475,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	601 275,19	681 475,28
Rahoituksen rahavirta	601 275,19	681 475,28
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	ei esitetä	

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIKELAITOS****VESIHUOLTO TULOSLASKELMA****1.1.-31.12.2019****1.1.-31.12.2018**

LIKEVAIHTO	36 837 930,21	36 149 458,79
Valmistus omaan käyttöön	1 555 384,55	1 725 309,86
Liiketoiminnan muut tuotot	112 489,40	168 379,14
Tuet ja avustukset kunnalta	59 834,03	25 256,29

Materiaalit ja palvelut**Aineet, tarvikkeet ja tavara**

Ostot tilikauden aikana	-4 734 096,79	-4 907 780,82
Palvelujen ostot	-6 436 730,96	-6 506 044,80
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-11 170 827,75	-11 413 825,62

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-4 636 541,53	-4 642 546,91
--------------------	---------------	---------------

Henkilösivukulut

Eläkekulut	-1 062 903,67	-1 129 977,53
Muut henkilösivukulut	-159 702,42	-190 386,97
Henkilöstökulut yhteensä	-5 859 147,62	-5 962 911,41

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-9 165 662,21	-8 391 890,47
-------------------------------	---------------	---------------

Liiketoiminnan muut kulut	-621 683,26	-593 042,81
LIIKELYJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ	11 748 317,35	11 706 733,77

Rahoitustuotot ja -kulut

Muut rahoitustuotot	15 600,83	18 377,36
Kunnalle maksetut korkokulut	-248 058,04	-380 838,97
Korvaus peruspääomasta	-6 613 000,00	-6 613 000,00
Muut rahoituskulut	-161,02	-28,33
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 845 618,23	-6 975 489,94

YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 902 699,12	4 731 243,83
--------------------------------------	--------------	--------------

YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 902 699,12	4 731 243,83
Poistoeron lisäys (-)	0,00	-7 500 000,00
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	953 993,60	573 437,24
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	-5 000 000,00	3 000 000,00

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	856 692,72	804 681,07
--------------------------	------------	------------

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**ei esitetä**

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIIKELAITOS**

VESIHUOLTO TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	321 489,07	79 844,17
Muut pitkävaikutteiset menot	192 533,09	142 190,05
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	514 022,16	222 034,22
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	21 632 657,02	23 186 835,98
Kiinteät rakenteet ja laitteet	115 039 851,85	114 351 750,74
Koneet ja kalusto	1 031 842,94	1 027 669,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 800 071,21	6 161 251,54
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	147 504 423,02	144 727 508,17
Sijoitukset		
Muut saamiset	403 202,46	391 592,46
Sijoitukset yhteensä	403 202,46	391 592,46
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	148 421 647,64	145 341 134,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 644 244,20	3 575 199,64
Saamiset kunnalta	5 636 705,43	3 845 182,44
Muut saamiset	42 480,98	52 394,65
Siirtosaamiset	29 001,94	30 590,62
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 352 432,55	7 503 367,35
Saamiset yhteensä	9 352 432,55	7 503 367,35
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 352 432,55	7 503 367,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	157 774 080,19	152 844 502,20

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	33 671 300,35	32 866 619,28
Tilikauden yli-/alijäämä	856 692,72	804 681,07
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	63 028 664,98	62 171 972,26

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	11 978 514,88	12 932 508,48
Vapaaehtoiset varaukset	16 100 000,00	11 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	28 078 514,88	24 032 508,48

PAKOLLISET VARAUKSET**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	35 667 618,79	37 378 874,15
Korottomat velat kunnalta	1 500 009,72	1 438 845,91
Muut velat	22 852 685,85	21 866 323,65
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	60 020 314,36	60 684 043,71

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	1 711 255,36	1 711 255,36
Saadut ennakot	45 388,25	12 878,10
Ostovelat	2 292 253,06	2 063 717,75
Korottomat velat kunnalta	202 074,74	217 331,68
Muut velat	1 432 040,72	915 589,43
Siirtovelat	963 573,84	1 035 205,43
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 646 585,97	5 955 977,75
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	66 666 900,33	66 640 021,46

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	157 774 080,19	152 844 502,20
----------------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT**ei esitetä**

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI -LIIKELAITOS**

VESIHUOLTO RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	11 748 317,35	11 706 733,77
Poistot ja arvonalentumiset	9 165 662,21	8 391 890,47
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 845 618,23	-6 975 489,94
Tulorahoituksen korjaukset	-18 500,00	-9 775,81
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-13 208 316,50	-18 088 686,44
Rahoitusosuudet investointimenoihin	185 163,85	91 320,74
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	18 500,00	9 775,81
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 045 208,68	-4 874 231,40
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-11 610,00	-4 764,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	8 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 711 255,36	-1 508 786,74
Oman pääoman muutokset	0,00	-5 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-2 392 798,18	341 625,81
Saamisten muutos muilta	-57 542,21	1 114 584,76
Korottomien velkojen muutos kunnalta	45 906,87	56 840,59
Korottomien velkojen muutos muilta	3 082 090,20	1 874 730,98
Rahoituksen rahavirta	-1 045 208,68	4 874 231,40
 RAHAVAROJEN MUUTOS	 0,00	 0,00
 RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	 ei esitetä	

**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
OULUN VESI -LIIKELAITOS**
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT
1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenojen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenojen tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT
3. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2019	2018
Vesimaksujen perusmaksut	2 177 415,70	2 163 913,57
Vesimaksut	13 463 729,47	13 509 079,16
Jätevesimaksujen perusmaksut	1 990 398,71	1 972 298,00
Jätevesimaksut	18 057 571,54	18 067 834,62
Sakokaivolietemaksut	123 613,61	109 697,72
Sprinklerimaksu	91 266,00	90 241,57
Muut maksut	2 663 935,18	1 596 480,15
Liikevaihto	38 567 930,21	37 509 544,79
Valmistus omaan käyttöön	2 352 160,55	2 322 475,95
Liiketoiminnan muut tuotot	112 529,40	168 379,14
Tuet ja avustukset kunnalta	59 834,03	25 256,29
Toimintatuotot yhteensä	41 092 454,19	40 025 656,17

4. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Muiden palvelujen ostot	7 306 758,04	7 097 019,85
Palvelujen ostot yhteensä	7 306 758,04	7 097 019,85

5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista liikelaitoksen tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v - 20 v/ tasapoisto
Ennakkomaksut	ei poistoaikaa
Aineelliset hyödykkeet	
Rakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotusvoitot ja -tappiot

Muut toimintatuotot

	2019	2018
Muut luovutusvoitot	18 500,00	9 775,81
Luovutusvoitot yhteensä	18 500,00	9 775,81

7. Erittely poistoeron muutoksista

	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-953 993,60	6 926 562,76
Poistoeron muutokset yhteensä	-953 993,60	6 926 562,76

HULEVEDEN LASKENNALLISEN ERIYTTÄMISEN LASKENTAPERUSTEET

Huleveden eriyttämisen laskentaperiaatteita on tarkennettu.

HULEVEDEN TULOSLASKELMA

LIIKEVAIHTO	YYPn maksama palvelumaksu
Valmistus omaan käyttöön	Huleveteen kohdistuvat valmistus omaan käyttöön erät
Ostot tilikauden aikana	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palvelujen ostot	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palkat ja palkkiot	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia henkilöstömenoja.
Eläkekulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia henkilöstömenoja.
Muut henkilösivukulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia henkilöstömenoja.
Suunnitelman mukaiset poistot	Hulevesiverkoston käyttöomaisuuden poistot.

HULEVEDEN TASE

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Hulevesiverkosto-omaisuus.
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Keskeneräinen hulevesiverkosto.
Muut velat	Laskennallinen tasauserä.

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA

Saamisten muutos kunnalta Laskennallinen tasauserä.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

8. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	79 844,17	142 190,05		222 034,22
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä	303 535,78	163 868,71		467 404,49
Tilikauden poisto	-61 890,88	-113 525,67		-175 416,55
Poistamaton hankintameno 31.12.	321 489,07	192 533,09		514 022,16
Kirjanpitoarvo 31.12.	321 489,07	192 533,09		514 022,16

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	23 186 835,98	138 993 574,27	1 027 669,91		7 420 789,56	170 628 869,72	
Lisäykset tilikauden aikana			142 213,67		15 023 005,96	15 165 219,63	
Rahoitusosuudet tilikaudella			-175 197,85		-9 966,00	-185 163,85	
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä	248 680,88	10 421 557,77	212 339,98		-11 349 983,12	-467 404,49	
Tilikauden poisto	-1 802 859,84	-819 958,17	-350 380,62			-10 352 829,63	
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Aktivoitunut korkomeno							
Poistamaton hankintameno 31.12.	21 632 657,02	141 040 345,02	1 031 842,94		11 083 846,40	174 788 691,38	
Kirjanpitoarvo 31.12.	21 632 657,02	141 040 345,02	1 031 842,94		11 083 846,40	174 788 691,38	

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		196 921,92		194 670,54	391 592,46
Lisäykset		3 540,00		8 070,00	11 610,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.		200 461,92		202 740,54	403 202,46
Kirjanpitoarvo 31.12.		200 461,92		202 740,54	403 202,46

9. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		69 840,80		-31 252,41
Muut saamiset	3 540,00			
Yhteensä	3 540,00	69 840,80		-31 252,41
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		-68 561,65		79 858,77
Yhteensä		-68 561,65		79 858,77
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		551,73		3 957,33
Yhteensä		551,73		3 957,33
Saamiset yhteensä	3 540,00	1 830,88		52 563,69

10. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	28 674,96	30 000,00
Muut tulojäämät	326,98	590,62
Tulojäämät yhteensä	29 001,94	30 590,62
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	29 001,94	30 590,62

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

11. Oma pääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	28 500 671,91	28 500 671,91
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	32 651 420,28	30 838 787,93
Liikelaitosten tuloutukset		-5 000 000,00
Siirrot erien välillä	582 721,07	6 812 632,35
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	33 234 141,35	32 651 420,28
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	849 736,69	582 721,07
Oma pääoma yhteensä	62 584 549,95	61 734 813,26

12. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen

	2019	2018
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	35 667 618,79	37 378 874,15
Pitkäaikaiset velat yhteensä	35 667 618,79	37 378 874,15

13. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyhteisöille

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		187 958,91		252 359,34
Muut velat	2 562 242,45		2 458 314,05	
Yhteensä	2 562 242,45	187 958,91	2 458 314,05	252 359,34
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot		77,90		
Ostovelat		839,48		308,30
Muut velat	253 210,06		231 160,06	
Yhteensä	253 210,06	917,38	231 160,06	308,30
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyhteisöille				
Ostovelat		42 975,89		28 538,97
Muut velat	1 310,40			
Yhteensä	1 310,40	42 975,89		28 538,97
Vieras pääoma yhteensä	2 816 762,91	231 852,18	2 689 474,11	281 206,61

14. Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Liittymismaksut ja muut velat	2019	2018
Muut velat		
Liittymismaksut	52 081 078,96	49 643 690,11
Muut velat	1 432 040,72	915 589,43
Muut velat yhteensä	53 513 119,68	50 559 279,54

15. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2019	2018
Tuloennakot		
Menojäämät		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset		27 262,21
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	927 145,00	904 877,00
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus		37 941,76
Tuntipalkkojen jaksotus	32 428,69	34 431,98
Muut menojäämät	4 000,15	30 692,48
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	963 573,84	1 035 205,43
Siirtovelat yhteensä	963 573,84	1 035 205,43

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

16. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2019	2018
Leasingvastuut yhteensä	91 090,00	77 643,92
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	91 090,00	77 643,92
Yhteensä	91 090,00	77 643,92

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Liikelaitos	121	125
Yhteensä	121	125

19. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 744 541,09	5 821 212,87
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	382 841,50	379 189,83
Henkilöstökulut yhteensä	6 127 382,59	6 200 402,70

20. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019	2018
Kansallinen kokoomus rp.	23,00	230,00
Keskustapuolue	96,75	1 005,75
Oulun perussuomalaiset	20,00	115,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	44,00	253,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	28,75	253,00
Vasemmistoliitto	78,75	546,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	291,25	2 403,00

13.2 Oulun Digi -liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Toiminnan käynnistäminen

Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta käynnistyi vuoden 2019 alusta yhdistämällä konsernihallinnon tietohallinnon ja Oulun Tietotekniikka -liikelaitoksen toiminnot. Uuteen liikelaitokseen siirtyivät molempien yksiköiden henkilöstö ja vastuut, joiden lisäksi liikelaitoksen vastuulle tuli uusia tehtäviä. Digin päätehtäviksi muodostuivat toimialojen digikehittämisen tukeminen, ICT-palveluiden järjestäminen, Oulun alueen tutkimus- ja kehitystoiminnan ja ICT-elinkeinojen edistäminen sekä kaupungin tietohallintotoiminnot. Digi vastaa myös Oulun kaupungin kokonaisarkkitehtuurista ja teknologisista ratkaisuista sekä tietoturvan ja tietosuojan ohjaamisesta ja seurannasta.

Digi rahoittaa ICT-palveluiden järjestämisen toiminnot hallintokunnilta ja tytäryhtiöiltä aiheuttamisperusteisesti syntyvistä palvelumaksuista. Kaupungin digitaaliseen kehittämiseen osoitetaan sisäistä rahoitusta. Digi voi käyttää rahoituskanavana myös ulkopuolista hankerahoitusta.

Toiminta

Digin alkuvuotta leimasi organisoituminen sekä uusien tehtävien suorittamiseksi tarvittavien toimintamallien suunnittelu. Kaikkiin Digin päätehtäviin nimettiin vastuuhenkilöt ja pääosa uusista toimintamalleista saatiin käytäntöön syksyllä 2019.

Toimialojen digikehittämisen tukemiseen laadittiin toimintamalli, joka otettiin käyttöön syyskuun alussa. Osana uutta toimintamallia Oulun Digiä nimettiin toimialoille digiasiantuntijoita tukemaan toimialojen digikehittämistä. Toimialat ovat laatineet yhdessä Digin asiantuntijoiden kanssa digikehityssuunnitelmat, jotka ohjaavat toimialan kehittämistä vuosina 2020 ja 2021. Lisäksi Oulun Digi tukee lähes kymmentä merkittävää kaupunkilaajuista käynnissä tai valmisteilla olevaa digikehitysohjelmia.

ICT-palveluiden järjestämisen tehtäväalue organisoitui ja siihen liittyvät toimintamallit saatiin käyttöön syksyllä. ICT-palveluiden järjestämisessä hyö-

dynnettiin markkinoita tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina sekä osallistuttiin digikehittämisen tukemiseen kaupunki- ja hallintokuntatasoilla. Kehittämistoimista merkittävimpiä olivat Microsoftin uuden lisensointimallin mukaisten pilvipalveluiden (O365) käyttöönotto ja toimialojen tukeminen uusien raportointiratkaisujen ja ohjelmistorobotiikan hyödyntämisessä.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan ja ICT-elinkeinojen edistämisen tehtäväalue aloitti toimintansa syksyllä. Keskeisenä tehtävänä oli valmistella kaupunkistrategian Digitaalinen Oulu -ohjelma ja kehityssalkun koordinoitumalla kaupunginhallitukselle (KH 3.2.2020). Ohjelman toteuttamiseksi käynnistettiin sidosryhmätapaamiset, joissa määriteltiin mm. Oulu Smart City -viitekehys sekä käsiteltiin tutkimus- ja kehityshankkeita rahoitushakuja varten. Osana alueen toimijoiden yhteistyötä avattiin Smart City Oulu -sivustot (www.smartcityoulu.com), joilla esitellään Oulussa kehitettyjä ratkaisuja ja alueella olevia koikeluualustoja. Tehtäväalue osallistui useaan kansainväliseen kaupunki yhteistyöhön.

Kaupungin tietohallintotoimintojen tehtäväkentässä keskeistä on ollut lakisääteisten ja velvoittavien tehtävien toteuttaminen yhdessä toimialojen kanssa (esim. verkkopalveluiden saavutettavuus), digitaalisen turvallisuuden edistäminen käytäntö- ja järjestelmätasolla, kaupunki yhteisten tietojärjestelmien ja palveluiden hallinnointi ja kehittäminen yhdessä prosessista vastaavan tahon kanssa sekä kaupunkitason ICT-taloussuunnittelu.

Toimintaympäristön muutokset

Järjestelmä- ja palvelutoimittajien palveluissa jatkuu edelleen suuntaus kohti pilvipalveluita. Tietoturvatilat lisääntyvät jatkuvasti, mikä on aiheuttanut painostuksia tietoturvan ja -suojan kehittämiseen. Uusien digipalveluiden kehittäminen yhdessä muiden kaupunkien kanssa on myös korostunut ja tiivistynyt. Kansallinen ohjaus mm. ICT-toimintoihin liittyvien lakien muodossa ja kansallisten ratkaisujen käyttöönottoveloitteena on lisääntynyt.

Vuokranantaja irtisanoi kesäkuussa 2019 Digin vuokrasopimuksen, joka aiheutti valmistelua uusiin tiloihin tilinpäätös vuonna. Uudet tilat tulevat tuke-

maan monityötilamallia.

Oulun Digin johtaja irtisanoutui vuoden lopulla ja uuden johtajan rekrytointiprosessi käynnistyi joulukuussa 2019.

Talous

Talousseurannassa on huomioitava Oulun kaupungin ICT-toimintojen yhdistyminen uudeksi liikelaitokseksi. Alkuperäinen talousarvio laadittiin konsernihallinnossa ja kaikkiin muutoksiin ei osattu varautua. Talousarvioon tehtiin muutos loppusyksystä. Luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempien vuosien konsernihallinnon tietohallinnon ja Oulun tietotekniikka -liikelaitoksen lukuihin.

Digin perustamisella tavoitellaan muutosohjelmassa asetettua kahden miljoonan euron säästötavoitetta. Ensimmäisenä toimintavuonna käynnistettiin

Digin toimintamalleja ja säästöjä tavoitellaan seuraavina vuosina.

Toimialojen tekemät muutokset laitehankintasuunnitelmissa näkyvät muutoksina myös Digin taloudessa. Myös muut muutokset palveluiden ostoissa vaikuttavat tuloksen muodostumiseen. Tilinpäätös-vuonna asiakas jätti hankkimatta palvelua, jonka vaikutus oli edellisvuoden liikevaihtoon (OTT) noin 200 t euroa. Vuonna 2019 toimintoja siirrettiin kumppanin hoidettavaksi joka osaltaan kasvatti myös menoja. O365 käyttöönotosta aiheutui myös kertaluonteisia menoja.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevien sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyijäämä, 1000 €	919	-1 011	-92	-680	-588	740
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	4 490	-1 490	3 000	3 596	596	120

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	16 798	1 402	18 200	18 298	98	101
Investoinnit, 1 000 €	4 490	-1 490	3 000	3 596	596	120
Kannattavuus						
Liikelyijäämä, 1 000 €	919	-1 011	-92	-680	-588	740
Sij.pääomantuotto,%	15,7 %		-1,6 %	-15,2 %		
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %						

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Päätelaitteiden määrä	22 500		22 500	25 000	2 500	111 %
Runkoverkon saatavuus	99,95		99,95	99,98	0,03	100 %
Asiakkaiden yhteydenottojen määrä	60 000		60 000	72 000	12 000	120 %

Analyysi

Tilinpäätös vuosi oli Oulun Digi -liikelaitoksen ensimmäinen toimintavuosi. Alkuperäinen talousarvio laadittiin liikelaitokselle konsernihallinnon toimesta, ja siihen päätettiin talousarviomuutos syksyllä 2019.

IT-kustannusten kasvun merkittävänä tekijänä on ollut Microsoftin toimisto- ja viestintäsovellusten lisensiointimallin muutos työasema-kohtaisesta lisensioinnista käyttäjäkohtaiseksi sekä muut O365-käyttöön ottoon liittyvät työt olivat merkittävä tekijä niin kustannusten kuin henkilöstöresurssien käytönkin kannalta.

Toimialojen laitehankinnat olivat suunniteltuja suuremmat ja painottuivat loppuvuoteen.

Liikevaihto toteutui muutetun talousarvion mukaisesti 18,3 milj. euroon (ta 18,2 milj. euroa), samoin liiketoiminnan muut tuotot 0,12 milj. euroa (ta 0,11 milj. euroa). Liiketoiminnan muut tuotot toteutuivat poikkeuksellisen suureksi johtuen henkilöstövuokrauksesta maakuntavalmistelu tehtäviin alkuvuonna. Konserniavustuksen määrä arvioitiin alkuperäiseen talousarvioon 2,9 milj. euroon. Toimintaan ei kuitenkaan käytetty rahaa täysipainoisesti ja talousarviomuutoksessa rahan käyttö arvioitiin 2,1 milj. euroon. Se ylittyi talousarvioon nähden ja toteutui 2,4 milj. euroon (ta 2,1 milj. euroa). Ylitys johtui siitä, että loppuvuonna toteutui vielä ennakoitua enemmän avustuksella katettavia menoja.

Aine- ja tavaraostot ylittivät arvioidun 0,1 milj. eurola toteutuen 0,4 milj. euroon (ta 0,3 milj. euroa). Ylitys liittyy asiakkaan hankintoihin, joihin ei talousarviomuutosta tehdessä osattu varautua. Palveluiden ostot toteutuivat 11 milj. euroon (ta 10,5 milj. euroa). Myös palveluita hankittiin asiakkaan yllättävään tarpeeseen. Talousarvion ylitys johtui myös liian varovaisesta ennustamisesta. Ylitys liittyy ICT-palveluiden ostoon.

Henkilöstökulut ylittivät talousarvion toteutuen 5,7 milj. euroon (ta 5,4 milj. euroa). Ylitys johtuu siitä, että työehtosopimuksen päätyminen keväällä 2020 ja siinä olevan lomarahaleikkauksen päätyminen jäi huomioimatta muutoksen yhteydessä. Poistot ylittivät talousarvion, ne toteutuivat 3,2 milj. euroon (ta 3,15 milj. euroa). Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat talousarvion mukaisesti 1,13 milj. euroon (ta 1,15 milj. euroa).

Liikealijäämä 0,7 milj. euroa sekä investointimenot 3,6 milj. euroa muodostivat toiminnan ja investointien rahavirran negatiiviseksi -1 milj. euroa.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun Digi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 682 008,61 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä -tilille laskien oman pääoman 4 471 548,10 euroon.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)		
Vakinaiset	98	97
Tilapäiset	2	3
Yhteensä	100	100
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-11
Organisatoriset muutokset		
HTV (Palkallinen työpanos)		
Vakinaiset	99	90
Tilapäiset	2	4
Yhteensä	101	95
Henkilöstökustannukset 1000€		
Palkat ja palkkiot	-4 485	-4 708
Eläkekulut	-769	-836
Muut henkilöstösivukulut	-158	-162
Yhteensä	-5 412	-5 706

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Vuoden 2020 aikana O365-palvelut otetaan täysipainoisesti käyttöön ja se vaikuttaa asiakkaan palvelun hintaan. Tietoliikenteen osalta sopimushinnat on neuvoteltu vuodelle 2020, ja uudet hinnat laskevat osaltaan sekä palveluiden ostoa ja liikevaihdon määrää. Mikäli asiakkaan laitehankinnat toteutuvat uuden suunnitelman mukaisesti, nosta se osaltaan myös liikevaihtoa vuodelle 2020, sekä investointien määrää. Liiketoiminnan muut tuotot toteutuvat noin 0,04 milj. euroon. Henkilöstökulut säilyvät ennallaan, samoin aine- ja tavaraostot.

Kaupungin talouteen liittyvästä ulkoisesta arvioinnista voi poikia liikelaitokselle säästötavoitteita, joilla voi olla vaikutusta sekä menoihin, mutta myös tuloihin.

Investoinnit

Investointimenot 1 000€	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Päätelaitteet	2 100			3 213	
Ict-infrastruktuuri	1 700			311	
Ohjelmistolisenssit	200			24	
Kehittämisinvestoinnit	490			48	
Yhteensä	4 490	-1 490	3 000	3 596	596

OULUN KAUPUNKI**OULUN DIGI -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
LIKEVAIHTO	18 298 373,19	18 200 000,00	100,5	98 373,19
Liiketoiminnan muut tuotot	120 886,87	110 000,00	109,9	10 886,87
Tuet ja avustukset kunnalta	2 384 680,29	2 100 000,00	113,6	284 680,29

Materiaalit ja palvelut**Aineet, tarvikkeet ja tavara**

Ostot tilikauden aikana	-399 173,68	-300 000,00	133,1	99 173,68
Palvelujen ostot	-11 019 322,81	-10 490 000,00	105,0	529 322,81
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-11 418 496,49	-10 790 000,00	105,8	628 496,49

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-4 708 261,28	-4 485 000,00	105,0	223 261,28
--------------------	---------------	---------------	-------	------------

Henkilösivukulut

Eläkekulut	-835 817,37	-769 000,00	108,7	66 817,37
Muut henkilösivukulut	-161 573,11	-158 000,00	102,3	3 573,11
Henkilöstökulut yhteensä	-5 705 651,76	-5 412 000,00	105,4	293 651,76

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-3 225 742,85	-3 150 000,00	102,4	75 742,85
Liiketoiminnan muut kulut	-1 134 497,79	-1 150 000,00	98,7	-15 502,21
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-680 448,54	-92 000,00	739,6	-588 448,54

Rahoitustuotot ja -kulut

Muut rahoitustuotot	-461,72	0,00		-461,72
Kunnalle maksetut korkokulut	-511,03	0,00		511,03
Muut rahoituskulut	-587,32	0,00		-587,32
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 560,07	0,00		1 560,07

YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-682 008,61	-92 000,00	741,3	-590 008,61
--------------------------------------	-------------	------------	-------	-------------

YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-682 008,61	-92 000,00	741,3	-590 008,61
-------------------------------	-------------	------------	-------	-------------

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-682 008,61	-92 000,00	741,3	-590 008,61
--------------------------	-------------	------------	-------	-------------

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-15,2
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	-15,3
Voitto, %	-3,7

OULUN KAUPUNKI**OULUN DIGI -LIKELAITOS****LIKELAITOKSEN TASE 31.12.2019****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet 408 826,74

Aineettomat hyödykkeet yhteensä 408 826,74

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto 4 398 948,69

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 4 398 948,69

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 4 807 775,43

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset 291 815,90

Saamiset kunnalta 566 950,91

Muut saamiset 855 576,52

Siirtosaamiset 451 897,42

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 2 166 240,75

Saamiset yhteensä 2 166 240,75

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 2 166 240,75

VASTAAVAA YHTEENSÄ 6 974 016,18

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma 5 153 556,71

Tilikauden yli-/alijäämä -682 008,61

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 4 471 548,10

VIERAS PÄÄOMA**Lyhytaikainen**

Ostovelat 1 198 569,71

Muut velat 109 394,36

Siirtovelat 1 194 504,01

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä 2 502 468,08

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ 2 502 468,08

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 6 974 016,18

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, % 64,1

Suhteellinen velkaantuneisuus, % 12,0

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 € -682,0

OULUN KAUPUNKI
OULUN DIGI -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-680 448,54	-91 999,00	739,6	-588 449,54
Poistot ja arvonalentumiset	3 225 742,85	3 150 000,00	102,4	75 742,85
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 560,07	0,00		-1 560,07
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-3 596 122,57	-3 000 000,00	119,9	-596 122,57
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 052 388,33	58 001,00	-1 814,4	1 110 389,33
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	978 273,89	-58 001,00	-1 686,7	1 036 274,89
Saamisten muutos muilta	-1 439 317,69	0,00		-1 439 317,69
Korottomien velkojen muutos muilta	1 513 432,13	0,00		1 513 432,13
Rahoituksen rahavirta	1 052 388,33	-58 001,00	-1 814,4	1 110 389,33
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,0	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulo-rahoitus, %	70,7
Quick ratio	0,9
Current ratio	0,9

INFORMATIIVINEN TIETO	31.12.2019
Yhdystili 31.12.	566 950,91
Yhdystili 01.01.	1 545 224,80
Yhdystilin muutos	-978 273,89

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**OULUN DIGI -LIIKELAITOS**

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kyseessä Oulun Digi -liikelaitoksen ensimmäinen toimintavuosi, vertailutietoja ei ole.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	<u>2019</u>
Muut palvelut	20 803 940,35
Toimintatuotot yhteensä	20 803 940,35

9. Palvelujen ostojen erittely

	<u>2019</u>
Muiden palvelujen ostot	11 019 322,81
Palvelujen ostot yhteensä	11 019 322,81

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista liikelaitoksen tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Muut koneet ja kalusto	
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				
Lisäykset tilikauden aikana	611 114,46			611 114,46
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-202 287,72			-202 287,72
Poistamaton hankintameno 31.12.	408 826,74			408 826,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	408 826,74			408 826,74

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.							
Lisäykset tilikauden aikana				7 422 403,82			7 422 403,82
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto				-3 023 455,13			-3 023 455,13
Poistamaton hankintameno 31.12.				4 398 948,69			4 398 948,69
Kirjanpitoarvo 31.12.				4 398 948,69			4 398 948,69

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		165 497,83
Yhteensä		165 497,83
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset		6 781,79
Yhteensä		6 781,79
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset		110 249,94
Yhteensä		110 249,94
Saamiset yhteensä		282 529,56

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	
Tulojäämät	
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	22940,04
Muut tulojäämät	428957,38
Tulojäämät yhteensä	451 897,42
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	451 897,42

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oma pääoma

	2019
Peruspääoma 1.1.	
Lisäykset	5 153 556,71
Vähennykset	
Peruspääoma 31.12.	5 153 556,71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-682 008,61
Oma pääoma yhteensä	4 471 548,10

30. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		5 622,78
Yhteensä		5 622,78
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille		
Ostovelat		34 510,86
Yhteensä		34 510,86
Vieras pääoma yhteensä		40 133,64

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2019
Tuloennakot	
Menojäämät	
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	998 967,00
Muut menojäämät	195 537,01
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 194 504,01
Siirtovelat yhteensä	1 194 504,01

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

38. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2019
Leasingvastuut yhteensä	1 517,10
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 400,40
Yhteensä	1 517,10

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019
Liikelaitos	100
Yhteensä	100

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 705 651,76
Henkilöstökulut yhteensä	5 705 651,76

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019
Kansallinen kokoomus rp.	592,00
Keskustapuolue	739,35
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	792,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	366,26
Vasemmistoliitto	423,76
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 913,37

13.3 Oulun Infra -liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Uusi liikelaitos aloitti toiminnan tuottaen pääsääntöisesti Oulun kaupungin sisäisille asiakkaille maarakennuspalveluita ja ympäristön ylläpitopalveluita.

Maarakennuspalvelut rakensi ja peruskorjasi katuja, ulkoreittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkostoja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjosi lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus ja pohjatutkimuspalveluita. Toimintaan kuului myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkoston varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintoseurannasta sekä maalaboratoriopalveluista. Maarakennuspalveluissa rekrytoitiin avaintehtäviin muutamia työntekijöitä käynnistettiin oppisopimuskoulutukset.

Ympäristön ylläpitopalvelut tuotti katujen, teiden, kevyen liikenteen väylien, puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden hoitoon kuuluvia palveluita. Lisäksi se huolehti kaluston ylläpidosta ja Oulun alueen kaupunkimetsien hoidosta, leikkipuisto- sekä ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista sekä tuottaa ympäristö-

rakentamiseen liittyviä palveluita, kuten puistojen, leikkipaikkojen ja liikenneviheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakennustöistä. Liikelaitos tuotti lisäksi asiantuntijapalveluita tilaajille. Ympäristön ylläpitopalvelut osallistui myös yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen yhteistyössä viranomaisien kanssa mm. päivystys 24/7, kriisiajan valmius, (terroriuhka, sääilmiöt ja vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 40§). Ympäristön ylläpitopalveluissa valmisteltiin toimintojen siirtämistä kaupungin varikolta Poratielle ja Kiilletielle.

Uuden liikelaitoksen perustamisen tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen, jonka myötä asiakkaan palvelukokemus paranee toimintojen keskittyessä yhdelle toimijalle. palveluprosessit ja niiden kehittäminen tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutoshjelmassa asetettuja säästötavoitteita.

Omistajapoliittisen toimenpiteiden tavoitteiden mukaisesti vakinaisten työntekijöiden määrää vähennettiin ja ostopalvelujen ostojen määrää lisättiin.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiili-neutraali kaupunki v. 2040.	Tehostamme tilojen käyttöä. Hankimme ympäristöystävällisiä ajoneuvoja ja työ-koneita. Lisäämme rakennusmateriaalien kierrätystä ja uusiokäyttöä. Lisäämme luonnonvesien käyttöä rakentamisessa ja kunnossapidossa. Käytössä olevat tilat. Uudet ympäristöystävälliset työkonet ja ajoneuvot. Kierrätetään ja uusiokäytetään rakennusmateriaaleja. Rakentamisessa ja kunnossapidossa hyödynnetyt luonnonvesien määrät.	Haukiputaalla on menty yhteisiin tiloihin tilapalveluiden kanssa. Sorvitiin kiinteis-tössä on siirretty avokonttoritiloihin. Kau-pungin varikon tiloista poistumisen val-mistelut etenevät. On hankittu ympäristöystävällistä kalus-toa mm. 2 kpl biokaasukäyttöistä huolto-leasingautoa. Latukone(Pisten Bully 100) hankittu EU stage4/Tier4F täyttävä moot-tori. Viherpuolelle on hankittu joulukuus-sa 2019 "myrkytön" rikkakasvientorjunta-laite (kuumavesi/höyry). Hiekoitushiekka on uusiokäytetty ulkolii-kuntareittien kunnossapidossa. Luonnonvesiä on hyödynnetty kukkien kastelussa ja suunnitellulla on Hupisaa-reen luonnonvesiä käyttävä kastelujär-jestelmä.
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosi-aalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä ta-valla. Olemme osaava ostaja ja vastuulli-nen omistaja.	Toimintojen kehittäminen omistajapoliit-tisten tavoitteiden mukaisesti. Oman palvelutuotannon osuus ja henki-löstömäärät.	Oman tuotannon osuudet ja henkilöstö-määrät kehittyivät omistajapoliittisen toi-menpideohjelman mukaisesti.
Olemme vetovoimainen kaupunkityö-paikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.	27. Pystymme rekrytoimaan tehtävien edellyttämää osaamista. - Hakijoiden määrä/ulkoinen rekrytointi. Työkykyjohtamisen toimintamallin kehit-täminen. - Päivitetty toimintamalli käytössä Kunta10-tuloksia hyödynnetään toimin-nan kehittämisessä: - Kunta10-kehittämissuunnitelmat tehty kaikkien toimialojen osalta (K/E)	Rekrytoimme avaintehtäviin uusia hen-kilöitä: 2 maarakentajaa 1 kartoittaja 1 koneinsinööri 1 puistorakennuspuutarhuri 1 kunnossapitotyöntekijä 1 työnsuunnittelija Otettu työkykyjohtamisen malli käyttöön. Kunta -10 tulokset otettu tarkasteluun.
	28. Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse.	31.12.2019 vakinaisten työntekijöiden määrä oli 200 (1.1.2019 206)

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun ta-lousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyijäämä, 1000 €	492	0	492	-223	-715	-45
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	600	0	600	650	50	108

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus**Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta**

Tunnusluvut	TA2019	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muu- tettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus					
Liikevaihto, 1 000 €	25 416	25 416	26 839	1 424	106
Investoinnit, 1 000 €	600	600	650	50	108
Kannattavuus					
Liikelyjäämä, 1 000 €	492	492	-223	-715	-45
Sij.pääomantuotto,%			-8,3 %		
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %					

Analyysi

Liikelyjäämä tavoite -0,22 milj.€ (TA2019: 0,49 milj.€)

Tulokseen vaikuttivat

Maarakennuspalvelut:

- Rakennusmateriaalien hintojen nousu
- Hankkeiden puutteellinen valmistelu tilaajan toimesta, jolloin mm. hankkeiden hankinnat viivästyivät.

Ympäristön ylläpitopalvelut:

- Korjaamopalvelujen tilakustannukset Koski-tiellä. Ei voitu luopua, koska korvaavat tilat eivät ehtineet valmistua.
- Runsasluminen alkuvuosi ja jäinen loppuvuosi lisäsivät poikkeuksellisen paljon työsuoritteita ja siten kustannuksia palvelujen ostomäärien ja ylitöiden lisääntyessä.
- Palvelujen tarjoajien hintojen nousu mm. tuntilaskutushinnat nousivat

Organisaatiomuutoksen aiheuttamat lisäkustannukset mm. hallinnon kuluissa ja tilajärjestelyissä.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden alijäämä -0,22 milj.€ siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Vakinaisessa palvelussuhteissa olevien työntekijöiden määrä vuoden lopussa oli 200. Vuoden keskimääräiset palvelussuhteiden määrät olivat: vakinaiset 203, määräaikaiset 45, oppilaat, harjoittelijat, kesätyöntekijät ja oppisopimuksella 12 ja työllistetyt 13.

	TA2019	TP2019
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)		
Vakinaiset	204	199
Tilapäiset	4	25
Yhteensä	208	224
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-13
Organisatoriset muutokset		
HTV (Palkallinen työpanos)		
Vakinaiset	169	183
Tilapäiset	42	49
Yhteensä	211	232
Henkilöstökustannukset 1000€		
Palkat ja palkkiot	-8 535	-8 392
Eläkekulut	-2 279	-2 151
Muut henkilöstösivukulut	-552	-291
Yhteensä	-11 365	-10 834

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Tulostavoitteeseen pääseminen todella vakeaa, koska talousarviossa kunnossapidon menot ja tulot alimitoitettu n 1,6 -1,7 milj.€ verraten edellisen vuoden toteutuneisiin määriin.

Investoinnit

Investoinnit 0,65 milj.€ (TA 0,6 milj.€)

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	600	600	600	650	50
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

OULUN KAUPUNKI**OULUN INFRA -LIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
LIKEVAIHTO	26 839 218,73	25 415 566,00	105,6	1 423 652,73
Liiketoiminnan muut tuotot	51 068,11	96 523,00	52,9	-45 454,89
Tuet ja avustukset kunnalta	442 901,29	525 028,00	84,4	-82 126,71
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavara				
Ostot tilikauden aikana	-6 138 319,24	-5 188 855,00	118,3	949 464,24
Varaston muutos	-3 156,68	0,00		
Palvelujen ostot	-8 741 022,75	-7 324 129,00	119,3	1 416 893,75
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-14 882 498,67	-12 512 984,00	118,9	2 369 514,67
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-8 392 143,19	-8 534 866,00	98,3	-142 722,81
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 150 762,16	-2 278 533,00	94,4	-127 770,84
Muut henkilösivukulut	-291 409,90	-552 084,00	52,8	-260 674,10
Henkilöstökulut yhteensä	-10 834 315,25	-11 365 483,00	95,3	-531 167,75
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-356 716,89	-274 743,00	129,8	81 973,89
Liiketoiminnan muut kulut	-1 482 436,94	-1 391 975,00	106,5	90 461,94
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-222 779,62	491 932,00	112,7	-714 711,62
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	233,52	0,00		233,52
Muut rahoituskulut	-757,05	0,00		-757,05
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-523,53	0,00		523,53
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-223 303,15	491 932,00	132,3	-715 235,15
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-223 303,15	491 932,00	-45,4	-715 235,15
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-223 303,15	491 932,00	-45,4	-715 235,15
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,3			
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	-8,0			
Voitto, %	-0,8			

OULUN KAUPUNKI**OULUN INFRA -LIIKELAITOS****LIIKELAITOKSEN TASE 31.12.2019****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineelliset hyödykkeet**

Koneet ja kalusto 1 811 312,84

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 1 811 312,84

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 1 811 312,84

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Vaihto-omaisuus**

Vaihto-omaisuus 645 618,54

Vaihto-omaisuus yhteensä 645 618,54

Saamiset**Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset 153 340,52

Saamiset kunnalta 2 447 533,76

Muut saamiset 887 657,94

Siirtosaamiset 49 274,50

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 3 537 806,72

Saamiset yhteensä 3 537 806,72

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 4 183 425,26

VASTAAVAA YHTEENSÄ 5 994 738,10

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma 2 892 661,45

Tilikauden yli-/alijäämä -223 303,15

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 2 669 358,30

VIERAS PÄÄOMA**Lyhytaikainen**

Ostovelat 1 380 569,36

Muut velat 136 529,07

Siirtovelat 1 808 281,37

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä 3 325 379,80

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ 3 325 379,80

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 5 994 738,10

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, % 44,5

Suhteellinen velkaantuneisuus, % 12,2

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 € -223

OULUN KAUPUNKI**OULUN INFRA -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelijäämä (-alijäämä)	-222 779,62	491 932,00	-45,3	-714 711,62
Poistot ja arvonalentumiset	356 716,89	274 743,00	129,8	81 973,89
Rahoitustuotot ja -kulut	-523,53	0,00		-523,53
Tulorahoituksen korjaukset	-10 322,58	0,00		-10 322,58
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-650 408,60	-600 000,00	108,4	-50 408,60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10 322,58	0,00		10 322,58
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-516 994,86	166 675,00	-310,2	683 669,86
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	3 133,28			
Saamisten muutos kunnalta	-458 691,67	-166 675,00	275,2	-292 016,67
Saamisten muutos muilta	-923 115,05	0,00		-923 115,05
Korottomien velkojen muutos muilta	1 895 668,30	0,00		1 895 668,30
Rahoituksen rahavirta	516 994,86	-166 675,00	-310,2	683 669,86
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00		0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	34,3
Quick ratio	1,1
Current ratio	1,1

INFORMATIIVINEN TIETO**31.12.2019**

Yhdystili 31.12.	976 440,25
Yhdystili 01.01.	2 156 000,00
Yhdystilin muutos	291 533,76

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
OULUN INFRA -LIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahinnan tai sitä alemman todennäköisen Tämä esimerkki yleisohjeesta, piilota jos ei tarpeellinen

Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan.

Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Kysessä Oulun Infra -liikelaitoksen insinöörimäinen toimintavuosi, vertailutietoja ei ole esitetty.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	<u>2019</u>
Yhdyskuntapalvelut	27 333 188,13
Toimintatuotot yhteensä	27 333 188,13

9. Palvelujen ostojen erittely

	<u>2019</u>
Asiakaspalvelujen ostot	250,00
Muiden palvelujen ostot	8 740 772,75
Palvelujen ostot yhteensä	8 741 022,75

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	<u>2019</u>
Muut toimintatuotot	2019
Muut luovutusvoitot	10 322,58
Luovutusvoitot yhteensä	10 322,58

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				1 517 621,13			1 517 621,13
Lisäykset tilikauden aikana				650 408,60			650 408,60
Tilikauden poisto				-356 716,89			-356 716,89
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	1 811 312,84	0,00	0,00	1 811 312,84
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	1 811 312,84	0,00	0,00	1 811 312,84

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		94 578,20
Yhteensä		94 578,20
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset		577,02
Yhteensä		577,02
Saamiset yhteensä		95 155,22

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	47 715,24
Muut tulojäämät	1 559,26
Tulojäämät yhteensä	49 274,50
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	49 274,50

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oma pääoma

	2019
Peruspääoma 1.1.	2 892 661,45
Peruspääoma 31.12.	2 892 661,45
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-223 303,15
Oma pääoma yhteensä	2 669 358,30

30. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		49 525,76
Yhteensä		49 525,76
Vieras pääoma yhteensä		49 525,76

32. Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

	2019
Liittymismaksut ja muut velat	
Muut velat	
Muut velat	136 529,07
Muut velat yhteensä	136 529,07

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2019
Menojäämät	
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	178 633,37
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 629 648,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 808 281,37
Siirtovelat yhteensä	1 808 281,37

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

38. Vuokravastuiden yhteismäärä

Leasingvastuut	2019
Leasingvastuut yhteensä	623 745,96
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	291 645,24
Yhteensä	623 745,96

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019
Liikelaitos	224
Yhteensä	224

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	10 834 315,25
Henkilöstökulut yhteensä	10 834 315,25

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019
Kansallinen kokoomus rp.	184,00
Keskustapuolue	929,70
Oulun perussuomalaiset	103,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	253,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	201,25
Vasemmistoliitto	524,38
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 195,83

13.4 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2019 oli Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen ensimmäinen toimintavuosi kolmen liikelaitoksen (Oulun Tilakeskus, Tekninen liikelaitoksen kiinteistö- ja käyttäjäpalvelut, Oulun Serviisi) yhdistyttyä 1.1.2019.

Oulun Tilapalvelut liikelaitoksen liikevaihto ja muut tulot olivat vuonna 2019 yhteensä 111,6 M€. Kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettiin; tilikauden liikeylitys oli 0,1 M€.

Tilapalvelut järjesti kiinteistöpito- ja käyttäjäpalvelut asiakkailleen aiempien liikelaitosten vuoden 2018 kokonaisvolyymitasolla. Merkittävimmät ylläpito- ja käyttäjäpalvelutoimintoihin vaikuttavia asiakkaiden toiminnassa tapahtuneita muutoksia olivat Hyvinvointipalvelujen Tuirankartanon toiminnan käynnistyminen sekä, toimintojen päättyminen Kaijonharjun ja Rajakylän terveysasemilla ja Koskelan neuvolassa. Sivistystoimen muutoksia olivat Kurkelan, Kisakentän ja Kolistajan tilaelementtipäiväkotien käyttöönotto sekä Rita-aukion ja Ukkometson yläkoulujen toiminnan aloitus 8/2019.

Julkisen kiinteistökannan energiatehokkuutta parannettiin ja palvelurakennusten energiankulutusta pienennettiin 900 000 kWh.

Toimintoja yhtenäistettiin ja toimintaa kehitettiin omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Hyödyntämällä kumppanuuksia palvelutuotantoa tehostettiin kaikilla palvelusegmenteillä. Ulkoisen palvelutuotannon osuutta lisättiin kilpailuttamalla Ouluhallin liikuntapaikkahoito, virastomestaripalvelut Ylikiimingin ja Kaakkurin alueille sekä ateria- ja puhtauspalvelut Yli-lin ja Kaakkurin suuralueelle. Lisäksi uudelleen kilpailutettiin yli 5 M€ ateria-, puhtaus- ja kiinteistöhoitopalvelukokonaisuus. Liikelaitoksen omia henkilöstöresursseja pienennettiin suunnitellusti; henkilöstömenot alittuivat budjetoidusta.

Toimintavuoden aikana ateria- ja puhtauspalvelut jaettiin omiin organisaatioihinsa. Muutoksella valmistaudutaan ateriavalmistuksen keskittämiseen Oulun Tuotantokeittölle. Hankekehitys-, rakennuttaminen- ja rakentamispalvelut yhdistettiin yhdeksi tuotannolliseksi kokonaisuudeksi. Muutoksella tehostetaan toimintaa rakennushankkeiden valmistelussa sekä lisätään toiminnan kokonaisjoustavuutta perusparannushankkeissa.

Tilapalvelut rakennutti 35,8 M€ arvosta talonrakentamisen erillisinvestointeja sekä 16 M€ perusparannusmäärärahalta toteutettavia investointeja. Perusparannusinvestoinneista 5,4 M€ rakennettiin omana tuotantona. Maakuntaudistuksen lykkäytymisen seurauksena Hyvinvointipalvelujen patoutuneita hanketarpeita ryhdyttiin purkamaan 2019 aikana, mikä näkyi perusparannushankkeiden suunnittelussa ja valmistelussa.

Tilojen hankintaa vuokraamalla lisättiin kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Hankintamalli lisäsi merkittävästi valmisteluvaiheen resurssitarvetta. Tilapalvelut kilpailutti Raksilan ja Ruskon paloasemat sekä Pateniemen suuralueen päiväkotitilat ja solmi kohteista 25 vuoden vuokrasopimukset.

Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat vuonna 2019 keskimäärin 2,1% yleisen inflaation ollessa 1,3%. Tilapalvelujen toiminnan kehittäminen ja kokonaistuottavuuden nousu näkyy myös asiakkaalla; palveluhintoja ei korotettu panoshintojen noususta huolimatta.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2019 oli Tilapalvelut -liikelaitoksen ensimmäinen toimintavuosi. Ensimmäinen talousarvio tavoitteineen valmisteltiin liikelaitokselle konsernihallinnon toimesta. Ensimmäisen vuoden talousarvio ei sisältänyt erillisiä kaupunkistrategiaa tukevia tavoitteita.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyläämä, 1 000 €	72	72	109	37	151
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1 000 €	260	260	-23	-283	-9

Liikelyläämä 109 t€ toteutui hieman talousarviota parempana. Tulojen ja menojen tarkkaan kokonaismäärään liikelaitoksen ensimmäistä talousarvioita 2019 valmisteltaessa liittyi epävarmuutta ja liikelyläämä poikkeamaa (37 t€) liikelaitoksen toiminnan kokonaisvolyyymiin suhteutettuna voidaan pitää erittäin vähäisenä.

Investointihankintoja toteutettiin suunniteltua vähemmän puhtauspalvelujen robotiikan kehittämisen viivästyttämisestä sekä kiinteistöhoitopalvelujen

korvaavien laiteinvestointien tarpeettomuudesta johtuen.

Tilapalvelujen käyttöomaisuuden kokonaismäärä vähentyi, mikä näkyy investointimenojen positiivisena loppusummana. Oulun Infra- liikelaitokselle kuuluva omaisuus oli virheellisesti sijoitettu Tilapalveluiden avaavaan taseeseen uusien liikelaitosten muodostamisen yhteydessä; tämä omaisuus siirrettiin Tilapalveluiden taseesta Infran taseeseen.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus**Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta**

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	105 347	1	105 348	109 738	4 390	104
Investoinnit, 1 000 €	260	0	260	-23	-283	-9
Kannattavuus						
Liikelyläämä, 1 000 €	72	0	72	109	39	153
Sij.pääomantuotto,%				1,8		
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %						

Analyysi

Vuoden 2019 talousarvioon pohjautuvaa vertailua ei ole tarkoituksenmukaista tiliryhmätasolla tehdä, sillä talousarvion muodostamisen yhteydessä entisten liikelaitosten keskinäisen kaupankäynnin eliminointia ei oltu talousarviovaiheessa pystytty riittävästi huomiomaan. Tämä aiheutti toimintavuoden aikana runsaasti epävarmuutta kustannusohjaukseen ja -ennusteiden laatimiseen. Suurimmat tiliryhmäkohtaiset poikkeamat olivat palveluiden ostoissa (TA: -30,9 M€, toteuma: -38,5 M€, ylitys 7,6 M€) ja aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (TA: -24,8, toteuma -26,2 M€, ylitys 1,4 M€), henkilöstömenoissa (TA -29,9M€, toteuma -26,5 M€, alitus 3,4 M€) sekä liiketoiminnan muissa kuluissa (TA: -20,8 M€, toteuma: -19,6 M€, alitus 1,3 M€). Liikevaihto ylittyi 4,4 M€. Liikelaitoksen toiminnassa ei vuoden 2019 aikana

ole kokonaisuutena tapahtunut mittavaa muutosta suhteessa aiempaa. Esimerkiksi henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut niin voimakasta alenemaa, joka selittäisi määrärahojen merkittävän alittumisen; poikkeamat johtuvat virheellisestä talousarviosta.

Liikelaitoksen tulot muodostuivat kiinteistöjen ylläpidon tuloista (44,3 M€), investointirakennuttamisen ja -rakentamisen palvelumaksuista (6,6 M€) Rakennusomaisuuden taseyksiköltä sekä eri hallinnonalojen asiakaskohtaisista puhtaus- (13,2 M€), ateria- (22,8 M€), logistiikka- (2,3 M€), liikuntapaikkojen hoito- (1,6 M€) ja virastomestaripalvelusopimuksista (1,9 M€). Ulkoa vuokrattujen tilojen tulot olivat yhteensä 18,6 M€.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun Tilapalvelut –liikelaitoksen johtokunta esittää, että Oulun Tilapalvelut liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 105 011,48 euroa siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan. Tilikauden tuloksen siirron jälkeen liikelaitoksen oma pääoma on yhteensä 5 910 213,60 euroa. Tästä peruspääoman osuus on 5 805 202,12 euroa ja kertyneen ylijäämän osuus 105 011,48 euroa.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)		
Vakinaiset	640	606
Tilapäiset	68	101
Yhteensä	708	707
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-58
Organisatoriset muutokset		
HTV (Palkallinen työpanos)		
Vakinaiset	519	553
Tilapäiset	52	115
Yhteensä	571	667
Henkilöstökustannukset 1000€		
Palkat ja palkkiot	-21 952	-20 751
Eläkekulut	-6 712	-5 041
Muut henkilöstösivukulut	-1 204	-726
Yhteensä	-29 869	-26 517

Talousarvion arvioitu henkilöstömäärä toteutui suunnitellusti. Määräaikaisten työntekijöiden talousarviota suurempi määrä tilinpäätöshetkellä johdetaan pääosin Kaakkurin suuralueen kilpailuttamisen aloituksen ajoittumisesta tammikuulle 2020.

Vanhuseläkkeelle jäi 26 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeelle 7 henkilöä. Eläköityminen jakautui palvelualueille seuraavasti; käyttäjäpalvelut 12, kiinteistöjen ylläpitopalvelut 19, asiakkuuden hallinta yksi, rakennuttaminen yksi työntekijä. Osatyökyvyttömyyseläkkeellä 31.12. oli 59 henkilöä. Liikelaitoksesta irtisanoutui 14 henkilöä.

Sairauspoissaolot alentuivat kokonaisuutena huolimatta liikelaitoksessa toteutetuista palvelujen kilpailutuksista ja organisaatiomuutoksista sekä aterialuonnetuksen siirron valmistelusta Oulun Tuotantoketjulle. Sairauspoissaolopäiviä oli yhteensä

14418, mistä 59% oli pitkiä, yli kaksi viikkoa kestäviä sairauspoissaoloja.

Tilapalvelut -liikelaitos oli mukana konsernihallinnon järjestämässä työkykyjohtaminen koulutuksessa ja valmistautumisessa pilottiin. Varsinainen pilotti toteutetaan kevään 2020 aikana. Tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen lisäämällä yhteistyötä työnantajan ja työterveyden välillä lisäämällä sekä aiempaa ennakoivampi ote työkykyasioissa.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen toimintaa ohjaavat ensisijaisesti vuosittainen talousarvio sekä omistajapoliittinen toimenpideohjelma.

Omistajapoliittisessa toimenpideohjelmassa on päätetty tavoitteet oman tuotannon vähentämisestä ja palvelutoimintojen ulkoistamisissa palvelusegmentteittäin vuoteen 2021 mennessä. Liikelaitoksen toimintaa tehostetaan jatkossakin alihankintapalveluja lisäämällä ja hankintoja kehittämällä. Oulun Tilapalvelut osaltaan tukee kaupunkistrategisia tavoitteita Oulun elinvoimaisuudesta lisäämiseksi olemalla mukana markkinoiden kehittämisessä ja parantamalla uusien toimijoiden sekä pienyritysten edellytyksiä markkinoille pääsemisessä.

Talousarviossa 2020 on edellytetty liikelaitoksen liikevaihtotavoitteeksi 1,0M€. Tämän tavoitteen saavuttaminen on erittäin haastava, koska yleistä kustannustason nousua ei ole viimeisten vuosien aikana viety sisäisiin palveluhintoihin; asiakkaat ovat hyötynneet suoraan liikelaitoksen toimintojen tehostumisesta. Valtionvarainministeriö ennakoii kuluttajaintojen kasvuksi vuonna 2020 1,3 %, vuonna 2021 1,6 % ja vuonna 2022 1,6 %. Hintojen nousua ennakoidaan kaikkiin panoshintoihin. Selkein panoshintojen nousu oletetaan tapaolevan alihankintapalveluissa, mutta myös energian ja elintarvikkeiden hintoihin ennakoidaan edelleen merkittävää kasvua. Palvelujen hintatason nousu aiheuttaa selkeää kokonaismenoriskiä aiemmin kilpailutettujen toimintojen uudelleenkilpailutuksissa vanhojen sopimusten päätyttyä. Suhteellisten henkilöstökulujen ennakoidaan nousevan kokonaisuutena yli 4% vuodesta 2019 vuoteen 2021; henkilöstömenojen merkittävä lisäkustannuserä 2020 on nk. lomarahaleikkauksen päätyminen.

Investoinnit**Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit**

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	260	260	260	-23	-283
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Investointihankintoja tehtiin puhtauspalveluiden kalustoon yhteensä n. 49 t€:n arvosta. Kokonaisuutena investointimenot kääntyivät positiiviseksi, johtuen vuoden joulukuussa tehdystä Oulun Infra –liikelai-

tokseen kohdistuvasta käyttöomaisuuden siirrosta. Infran kalustoa oli jäänyt 72 t€:n arvosta virheellisesti Tilapalveluiden avaavaan taseeseen liikelaitosten yhdistymisen yhteydessä.

OULUN KAUPUNKI**OULUN TILAPALVELUT -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
LIIKEVAIHTO	109 737 867,23	105 347 556,35	104,2	4 390 310,88
Liiketoiminnan muut tuotot	915 809,88	902 277,65	101,5	13 532,23
Tuet ja avustukset kunnalta	439 688,84	290 261,00	151,5	149 427,84
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavara				
Ostot tilikauden aikana	-26 186 917,77	-24 763 258,00	105,7	1 423 659,77
Palvelujen ostot	-38 533 757,77	-30 898 161,00	124,7	7 635 596,77
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-64 720 675,54	-55 661 419,00	116,3	9 059 256,54
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-20 750 651,83	-21 952 478,00	94,5	-1 201 826,17
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 041 144,31	-6 712 181,00	75,1	-1 671 036,69
Muut henkilösivukulut	-725 557,23	-1 204 372,00	60,2	-478 814,77
Henkilöstökulut yhteensä	-26 517 353,37	-29 869 031,00	88,8	-3 351 677,63
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-189 194,48	-126 800,00	149,2	62 394,48
Liiketoiminnan muut kulut	-19 556 840,32	-20 810 661,00	94,0	-1 253 820,68
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	109 302,24	72 184,00	151,4	37 118,24
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	-23,11	0,00		-23,11
Muut rahoituskulut	-4 267,65	0,00		-4 267,65
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4 290,76	0,00		4 290,76
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	105 011,48	72 184,00	145,5	32 827,48
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	105 011,48	72 184,00	145,5	32 827,48
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	105 011,48	72 184,00	145,5	32 827,48
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,6			
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,6			
Voitto, %	0,1			

OULUN KAUPUNKI
OULUN TILAPALVELUT -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE **31.12.2019**

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	427 322,31
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	427 322,31

Sijoitukset

Muut saamiset	27 102,00
Sijoitukset yhteensä	27 102,00

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 454 424,31

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	115 419,59
Saamiset kunnalta	11 655 639,85
Muut saamiset	3 943 990,22
Siirtosaamiset	219 080,68
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	15 934 130,34
Saamiset yhteensä	15 934 130,34

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset	960,00
-------------------------	--------

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 15 935 090,34

VASTAAVAA YHTEENSÄ 16 389 514,65

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	5 805 202,12
Tilikauden yli-/alijäämä	105 011,48
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 910 213,60

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	2 048,25
Ostovelat	6 294 151,01
Muut velat	326 006,20
Siirtovelat	3 857 095,59
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	10 479 301,05
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 479 301,05

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 16 389 514,65

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	36,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	105,0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	109894

OULUN KAUPUNKI**OULUN TILAPALVELUT -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	109 302,24	72 184,00	151,4	37 118,24
Poistot ja arvonalentumiset	189 194,48	126 800,00	149,2	62 394,48
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 290,76	0,00		-4 290,76
Tulorahoituksen korjaukset	-596,77	0,00		-596,77
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	22 850,83	-260 000,00	-8,8	282 850,83
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	317 056,79	-61 016,00	-519,6	-378 072,79
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-27 102,00	0,00		-27 102,00
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-2 519 142,88	61 015,00	-4 128,7	-2 580 157,88
Saamisten muutos muilta	-3 948 772,35	0,00		-3 948 772,35
Korottomien velkojen muutos muilta	6 177 960,44	0,00		6 177 960,44
Rahoituksen rahavirta	-317 056,79	61 015,00	-519,6	-378 071,79
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	-1,00		1,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	-960,00	0,00		-960,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	-1 287,5
Quick ratio	1,5
Current ratio	1,5

INFORMATIIVINEN TIETO**31.12.2019**

Yhdystili 31.12.	11 625 639,85
Yhdystili 01.01.	9 136 496,97
Yhdystilin muutos	2 519 142,88

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
OULUN TILAPALVELUT -LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo taisen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kyseessä Oulun Tilapalvelut -liikelaityksen ensimmäinen toimintavuosi, vertailutietoja ei ole esitetty.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtävälueittain

	<u>2019</u>
Yhdyskuntapalvelut	48 410 335,41
Toimintatuotot yhteensä	48 410 335,41

9. Palvelujen ostojen erittely

	<u>2019</u>
Asiakaspalvelujen ostot	424,36
Muiden palvelujen ostot	38 533 333,41
Palvelujen ostot yhteensä	38 533 757,77

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista liikelaityksen tilinpäätöksessä Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto

Sijoitukset

Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa
-----------------------------------	----------------

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2019
Muut luovutusvoitot	596,77
Luovutusvoitot yhteensä	596,77

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet							
Poistamaton hankintameno 1.1.							
Lisäykset tilikauden aikana				688 661,79			688 661,79
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana				-72 145,00			-72 145,00
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto				-189 194,48			-189 194,48
Poistamaton hankintameno 31.12.				427 322,31			427 322,31
Kirjanpitoarvo 31.12.				427 322,31			427 322,31

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.					
Lisäykset		27 102,00			27 102,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.		27 102,00			27 102,00
Kirjanpitoarvo 31.12.		27 102,00			27 102,00

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		28 016,90
Yhteensä		28 016,90
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset		1 136,64
Yhteensä		1 136,64
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset		18 638,38
Yhteensä		18 638,38
Saamiset yhteensä		47 791,92

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	
Tulojäämät	
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	162415,20
Muut tulojäämät	56665,48
Tulojäämät yhteensä	219 080,68
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	219 080,68

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Oma pääoma

	2019
Peruspääoma 1.1.	
Lisäykset	5 805 202,12
Vähennykset	
Peruspääoma 31.12.	5 805 202,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	105 011,48
Oma pääoma yhteensä	5 910 213,60

30. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		1 879 002,74
Yhteensä		1 879 002,74
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä		
Ostovelat		17 798,42
Yhteensä		17 798,42
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat		98 303,39
Yhteensä		98 303,39
Vieras pääoma yhteensä		1 995 104,55

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat	
Tuloennakot	
Menojäämät	
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 784 836,00
Tuntipalkkojen jaksotus	50 528,69
Muut menojäämät	21 730,90
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 857 095,59
Siirtovelat yhteensä	3 857 095,59

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

38. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2019
Vuokravastuut	
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	98 046 631,79
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	13 970 478,79
Leasingvastuut yhteen2sä	11 847 182,98
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 101 435,60
Yhteensä	109 893 814,77

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2019
Järjestelyjen tarkoitus	
Sopimusvastuut	
Elinkaarimallilla toteutetut	81 066 572,46
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 581 415,12

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019
Liikelaitos	707
Yhteensä	707

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	26 517 353,37
Henkilöstökulut yhteensä	26 517 353,37

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019
Kansallinen kokoomus rp.	460,00
Keskustapuolue	548,55
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	151,80
Sosiaalidemokraattinen puolue	1075,66
Vasemmistoliitto	316,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 552,26

13.5 Business Oulu -liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Elinkeinopalvelut ja tapahtuma- ja markkinointiyksikkö

Yrityspalveluja tarjottiin kaikille toimialoille yrityksen koosta ja elinkaaren vaiheesta riippumatta. Niillä tuettiin uuden liiketoiminnan käynnistämistä sekä alueen pk-yritysten kasvua ja vientiä. Palvelutarjontaan sisältyivät yritysten liikeidean arviointi ja kehitys, perustamispalvelut, yritysrahoituksen hakeminen, liiketoiminnan valmennukset, omistajanvaihdokset, sijoittumispalvelut sekä vientiin ja myyntiin liittyvät palvelut. Vuoden aikana toteutettiin myös useita tilaisuuksia ja työpajoja, sekä tavattiin yritysryhmiä rekrytointitarpeisiin liittyen. Palveluita tuettiin sähköisillä palveluilla mm. erilaisten työkalujen, laskureiden, asiakirjapohjien ja oppaiden muodossa.

Uutena palvelukokonaisuutena käynnistettiin yritysten digitaalisen liiketoiminnan kehittäminen, jossa keskitytään yritysten digivalmiuksiin liittyvään aktivointiin sekä perus- ja erityistaitojen kehittämiseen. Kokonaisuuteen liittyy myös digitaalisen palvelutarjottimen kehitys osoitteessa yrityspalvelutoulu.fi. Se kokoaa alueen yrityskehitykseen liittyvät julkiset ja yksityiset palvelut yhteen paikkaan helposti asiakkaiden saavutettaville. Vuositasolla yrityspalveluita käytti yhteensä 1841 eri asiakasta. Yksittäisten kirjattujen palvelutapahtumien määrä oli 6538 kpl. Ouluun perustettiin 1396 uutta yritystä, kasvua edellisvuoteen oli 8,7 %.

Kansainvälistymispalveluissa (vientii) keskityttiin pk-yritysten myynnin ja viennin kehittämiseen rakentamalla kaupallisia verkostoja ja etsimällä uusia liiketoimintamahdollisuuksia ulkomailta. Vuoden aikana toteutettiin lukuisia delegaatiovierailuja Ouluun useista eri maista. Toiminnassa keskityttiin Pohjoismaihin, Saksaan, Venäjälle, Kiinaan, Japaniin ja Kazakstaniin. Yksittäisiä vientitoimenpiteitä tehtiin esimerkiksi Espanjaan, USA:han ja Yhdistyneisiin Arabiemiirikuntiin. Vientiin liittyviä palvelutapahtumia oli 1040 kpl yli 400 yrityksen kanssa. Vienninedistämismatkoja tehtiin 55 kpl ja niihin osallistui noin 300 yritystä.

Yrittäjyyttä ja uutta liiketoimintaa tuettiin kumppaneiden kanssa. Liiketoiminnan perustamispalveluita ja käynnistämiseen liittyviä tilaisuuksia järjestettiin yhteistyössä Oulun Seudun Uusyrityskeskukseen kanssa. Samalla vahvistettiin maahanmuuttajille suunnattua yritysneuvontaa. Korkeakoululähtöistä yrittäjyyttä ja nopeaan kasvuun tähtäävää liiketoimintaa kehitettiin osallistumalla korkeakoulujen Innovaatiokeskuksen toimintaan. Uusi korkeakoulu- ja oppilaitoslähtöistä yrittäjyyttä tukeva aikaisen vaiheen rahoitustyökalu OIA PoC aloitti toimintansa. Startup-yrityksille toteutettiin valmennuksia, konsultointeja ja tapahtumia (mm. Polar Bear Pitching). BusinessAseman yhteyteen tulevan yritysautomaton osalta aloitettiin valmistelut.

Yhdessä Sikun ja Talous ja nuoret TAT:in kanssa jatkettiin koko Pohjois-Pohjanmaan 6.-luokkalaisten Yrityskylä-opintokokonaisuutta sekä vakiinnutettiin yhdeksäsluokkalaisten Yrityskylä Yläkoulu, jonka osanotto laajenee jatkossa myös muualle Pohjois-Suomeen. Kesäyrittäjyys-kampanja, johon osallistui noin 60 nuorta, toteutettiin yhdessä OuluES:n kanssa. ICT-alan yritysten huoleen tulevaisuuden työntekijöiden saatavuudesta 2020-luvun loppupuolella on vastattu mm. sillä, että koululukukausien aikana alan yrityksissä ja korkeakouluissa vieraili yhteensä useita satoja opettajia ja opinto-ohjaajia sekä yli tuhat oppilasta tutustumassa toimialan tulevaisuuden työmahdollisuuksiin.

Osallistumista innovaatioverkostojen työhön jatkettiin aktiivisesti: keskeinen kansallinen verkosto oli 6Aika-strategia, (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu). Sen puitteissa toteutettiin useita yhteisiä hankkeita, joissa Oulu on vetäjänä tai mukana omalla osatoteutuksella. Vuoden aikana tehtiin Oulun innovaatioallianssin (OIA) välitarkastelu, kehittämisehdotukset 2019–21 sekä Linnanmaan ja Kontinkankaan kampuksia koskevat innovaatio selvitykset. OIA-ekosysteemien tapahtumissa oli noin 1400 osallistujaa. Projekteissa oli mukana 200 yritystä.

Innovaatiopalveluissa kehitettiin ja testattiin mm. yhdessä Oulun yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa menetelmiä ja hyviä käytäntöjä avoimen innovaation tukemiseen pk-yrityksissä, esimerkkinä sOULUtions-tapahtumakonsepti. Yhteistyötä eu-

rooppalaisten innovaatiopalveluita tarjoavien organisaatioiden (200SMEchallenge-verkosto) sekä kuutoskaupunkien kanssa jatkettiin ja laajennettiin. PATIO-kehittäjäyhteisön vetovastuu siirtyi Oulun yliopistolta BusinessOululle ja yhteiskehittämisfoorummin ylösajo käynnistettiin nimellä Patiolla.fi.

Yritysten toimintaympäristöpalvelujen keskeinen toiminta liittyy kaupunkiympäristön ja palvelujen hyödyntämiseen ICT-tekniikan ja digitaalisten palvelujen kehitysalustana yhdessä Oulun Digin ja kaupungin yksiköiden kanssa. Vuoden 2019 aikana viimeisteltiin Digitaalinen Oulu -ohjelman kuvaus ja tavoitteet, määritettiin sen rinnalla Oulu Smart City -tahtotila ja rakennettiin sitä tukeva nettisivusto smartcityoulu.com. Merkittäviä kehitysympäristöjä ovat mm. BusinessAsema, Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset sekä OuluZone. 5G-kehityksen tukemisessa on Oulun Sataman ja Nokian tukiasematehtaan alueella Oulussa toimivan valtakunnallisella 5G Viima -hankkeella suuri merkitys. Hankkeen myötä Ouluun saatiin ensimmäisten suomalaisten kaupunkien joukossa 5G-tukiasema (Telia) kattamaan sataman ja sitä ympäröivän teollisuusalueen tarpeita. Oulun laajakaistayhteyksien edistämiseksi tehtiin Sitowise Oy:n toimesta selvitys, jonka tuloksena kaupungille valikoitiin "mahdollistajan" rooli, mikä ei edellytä suuria investointeja tai organisaatiomuutoksia. Käytännössä mahdollistaminen on ollut teletoimijoiden suunnitelmien tukemista ja täydentämistä yhteistyössä yritysten (Maikkulan yrityskylä), Oulun Digin sekä ympäristö- ja yhdyskuntapalvelujen kanssa.

Yritysekosysteemien ja arvoketjujen kokoaminen on liiketoiminnan kasvun edellytys. Yritys- ja tutkimusrajapinnassa toimiva painettavan älykkyyden ekosysteemi jatkoi panostuksiaan uusien tuotesovellusten synnyttämiseksi, myynnin lisäämiseksi, verkostomaisen tuotekehitys- ja tuotantokapasiteetin luomiseksi sekä EU-rahoitetun/kansallisesti rahoitetun hankeportfolion kasvattamiseksi. Myös uusien korkeakoulutusoisten koulutus- ja valmennusohjelmien suunnittelu aloitettiin. Elektroniikan tuotantoekosysteemille tuotiin kasvun mahdollisuuksia uusien asiakkaiden ja HX-hävittäjähankkeen muodossa.

Maanrakennus- ja työkonetekniikan ekosysteemissä kohdistettiin toimenpiteitä eri koulutusasteita yhdistävään työmaavalmennukseen sekä autonomisten robottijoneuvojen uusiin teknologiaratkaisuihin maastossa ja liikenteessä. Sähköak-

kujen tuotannon mahdollisuuksien selvittäminen aloitettiin. Pääpaino on erityisesti painettavan tekniikan hyödyntämisessä akkukennojen valmistuksessa. Proptechin eli kiinteistötekniikan alalla käynnistettiin selvitys Oulun alueen mahdollisuuksista uuden liiketoiminnan, uusien tuotteiden, palvelujen ja ratkaisujen kehittämiseksi.

OuluHealth-ekosysteemi solmi kolme puitesopimusta kansainvälisten lääkekehitysyriyten kanssa. Ne luovat pohjan yhteistyön kehittämiseksi alueen yritysten, tulevaisuuden ammattilaisten ja nykyisen hoitohenkilöstön kanssa. Sairaalan tarpeisiin lanseerattiin uusi innovaatiotyökalu, jonka tarkoitus on kerätä uusia ideoita mm. työkäytänteiden ja innovaatioiden esille nostamiseen. Yritysten tarpeisiin eri toimialoilla toteutettiin useita vientitapahtumia mm. Saksassa, Ruotsissa, Kiinassa, Japanissa ja Norjassa. Kehitystoimia toteutettiin liittyen mm. valmennukseen, työvoiman kohtaantoon, kohdemarkkinan tavoittamiseen, rahoitukseen ja tuotteistukseen.

Useita toimenpideohjelman 2026 uusia toimenpiteitä valmisteltiin ja käynnistettiin: ajoneuvoklusterin projektointi, DesignOulu, palvelu- ja elämystalouden, yritysten hiilijalanjäljen laskennan kehittäminen CarbonWise -projektissa sekä alueellisen ajatushautomon kilpailutus. Hanhikivi 1 -projektin tarpeita varten toteutettiin yhdessä FinNuclear ry:n kanssa Oulun ja lähialueen alihankkijoiden klusterihanke kohdistuen noin 300 yritykseen.

ICT toimialalla rakennettiin useita kansainvälisiä kumppanuuksia tukemaan Oulun alueen yritysten kasvua. Autoalan teollisuuteen luotiin yhteistyöverkostot Göteborgin alueelle Ruotsissa ja Saksassa Hannoverin ja Wolfsburgin alueelle sekä Stuttgartiin. Ruotsissa pääyhteistyökumppani on Geely ja Saksassa Volkswagen, Daimler ja Porsche. Oululaisia automotive-klusterin yrityksiä on noin 40. Kiinan Hangzhoussa toteutettiin oululaisten yritysten kanssa Alibaban kanssa Alibaba e-Commerce training -projekti.

Teollisuustoimialalla Stora Enson päätti muuttaa nykyisen Oulun paperituotannon kartongille ja investoida muutokseen 350 M€. Samalla tehtaalta poistuu 365 työntekijää vuoden 2020 loppupuolella. Lisääntynyt sellun tuotanto toisaalta lisää noin 100 työpaikkaa maakunnassa puunhankintaan. Muutokseen liittyen Stora Enso ja BusinessOulu aloittivat hautomoyhteistyön irtisanottavien työllistämiseksi yrityksiin. Teollisuuden päätapahduma Industry

Summit toteutettiin toukokuussa 2019 ja se keräsi noin 600 osallistujaa, joista 15 % oli kansainvälisiä kävijöitä. Näytteilleasettajina oli 42 yritystä ja organisaatiota. Jätehuollon kevätpäivät, Circ Day Seminar, pidettiin samassa yhteydessä ja myös kansalliset Jätehuoltopäivät päätettiin toteuttaa Oulussa lokakuussa 2020.

Kauppa-, palvelu-, matkailu- ja logistiikka-aloilla toteutettiin useita yritysryhmiä palvelevia toimenpiteitä. Leipomoalalla toteutettiin yhteistapaamisia ja yrityskohtaisia toimenpiteitä, joilla pyritään vastaamaan alan haasteisiin. Pohjoisen Logistiikkafoorumi kokosi tammikuussa jälleen noin 150 osallistujaa vihreä logistiikka -pääteemalla. Logistiikan kansainvälisiin vientitapahtumiin osallistuttiin yritysten kanssa Bremenissä ja Münchenissä. Matkailualan kasvua ja kehittämistä edistettiin alueen yritysten tuotemanuaalin uudistuksella, kansainvälisiin asiakkaisiin kohdistuneilla kampanjoilla sekä valmentamalla yrityksiä digitaalisten kanavien käyttöön. Oulun Matkailufoorumi toteutettiin syyskuussa. BusinessOulu osallistui useisiin työpaikka-alueiden kaavahankkeisiin: Oulunportti, Nokkalan Koulun hotelli-ravintolarakentamisen kaava ja Nallikarin matkailualueen kehittämisen uuden asemakaavan pohjalta.

Luovien alojen painopisteenä vuonna 2019 olivat arkkitehtuuri ja design. Arkkitehtuurin vientiponnistelut toivat konkreettista tulosta Kazakstanissa kolmen yrityksen konsortion voimin. Uusia markkinoita ja kumppaneita haettiin erityisesti saksankielisessä Euroopassa painottuen puuarkkitehtuurin ja -rakentamisen teemaan. Oululaisarkkitehtien kohteita esittelevä Wood From the North -näyttely sai Berliinissä ja Heillbronnissa yhteensä noin 40 000 katsojaa, ja näyttelyyn liittynyt seminaari rakensi yhteyksiä liiketoiminnalle ja koulutusyhteistyölle. Kaikkien alojen liiketoimintaa tukeva DesignOulu -ohjelmaa valmisteltiin. Strategisen designin valmennuksia toteutettiin yhteistyössä Design Forum Finlandin kanssa. Pelialan yrityksille järjestettiin viisi messumatkaa pääosin Eurooppaan. Oulun yliopiston kanssa yhteistyössä toteutettiin luovien alojen osaamiskartointus, mikä on tuleen korjaamaan alan osaajavajetta lähivuosina.

Terveysteknologian yrityksille toteutettiin tarveselvitykseen pohjautuen useita täsmävalmennuksia, joilla vauhditetaan alan markkinointia, myyntiä ja kansainvälistymistä. Oulun alueen terveysalan lääkinnällisen laiteosaamisen profiilia tukemaan kilpailutettiin Medical Device Regulations -valmennus-

kokonaisuus, johon ilmoittautui 40 alan yritystä. Yrityksille organisoitiin kahdeksan vientitapahtumaa painottuen Pohjoismaihin ja muuhun Eurooppaan. Oulussa toteutettiin useita tapahtumia, joissa aiheena oli verkostoituminen, potentiaalisten kumppaneiden ja asiakkaiden tapaaminen, markkinainformaation jakaminen sekä muut ajankohtaiset teemat.

Ouluun vuonna 2019 tulleiden yksityisten investointien yhteismäärä on noin 480 M€ (päätosvuoden mukaan) ja Ouluun sijoittui uusia yrityksiä 15 kpl, joista 4 on ulkomaista. Akkutoimialan mahdollisuuksia sijoittua Ouluun selvitettiin, minkä lisäksi on käynnistynyt alan tutkimushankkeita. Biojalostamon mahdollisuuksia on edistetty mm. kehitysyhtiö-vaihtoehdon kautta ja hakemalla rahoittajakontakteja. Tuimme potentiaalisia hotellihankkeita markkinointiviestinnällä ja kontaktoimalla alan rahoittajia ja toimitimme datacenter-investoreille materiaalia. Osallistuimme BusinessFinlandin kanssa Iso-Britanniassa toteutettuihin Brexit-yritystilaisuuksiin eri toimialoilta.

Tapahtuma- ja markkinointiyksikön toiminnalla vahvistettiin Oulun tunnettuutta ja vetovoimaa tapahtumien, markkinoinnin ja viestinnän keinoin. Oulun seudun markkinoinnissa oli mukana lähes 50 yritystä ja organisaatiota 50 % rahoitusosuudella. Oulun matkailuneuvonnan asiakasmäärä oli noin 12 000. Pohjois-Suomen elokuvakomissio palveli alueella kuvanneita tuotantoyhtiöitä ja vastasi BusinessFinlandin hallinnoiman av-alan tuotantokannustumin markkinoinnista. Talent Attraction -hankkeessa tuotiin Oulua esille kiinnostavana työskentelypaikkana ja lisättiin paikallisten yritysten valmiutta rekrytoida ulkomailta. Ouluun suuntautuneiden mediavierailujen tuloksena saatiin näkyvyyttä ansaitussa mediassa maailmalla. Elinkeinoelämään keskittyviä uutiskirjeitä toimitettiin BusinessOulussa vuoden aikana 54 kpl. BusinessOulun nettisivuston kävijämäärä kasvoi edellisestä vuodesta 10 % olleen noin 213 000. Vuoden aikana toteutettiin liki 30 messuosastoa ja tapahtumakonseptia sekä lukuisia esitteitä ja muita materiaaleja. Työllisyyspalveluiden viestinnän painopiste oli nettisivujen uudistamisessa ja palveluiden esille tuomisessa. Tapahtuma- ja kongressitiimi käynnisti keskustan kaupallisten toimijoiden ja tapahtumien välisen yhteistyön kehittämisen. Ouluun haettiin ja saatiin useita lähivuosien tapahtumia, joiden osallistujamäärät vaihtelevat muutamista sadoista yli 50 000 osallistujaan. Lumovalofestivaalin valotaidetapahtumassa kävi noin 100 000 katsojaa ja Oulun Päivät tavoitti 50 600 kävijää.

BusinessAseman suunnittelua ja käytännön rakentamista jatkettiin, tavoitteena yrittäjyyden, työllisyyden ja osaamisen kehittämisen kohtaamispaikka Hallituskadulle. Tilat toimivat myös innovoinnin, yhteiskehittämisen ja kokeilut mahdollistavana alustana. Tilojen ja yhteistyön suunnittelua varten perustettiin kumppaniryhmä BusinessAsemalle toimintoja sijoittavien TE-palveluiden yrityspalveluiden, Oulun Seudun Uusyrittäjäkeskuksen, OSAO Oven, 4H Business Labin, Yrityskylä Yläkoulun ja BusinessOulun kesken. Vuokraneuvottelujen jälkeen toimijoiden joukko täydentyi vielä kahvila-ravintola Antell Asemalla. BusinessAsemalle tulevia palveluja pilotoitiin jo ennen tilojen valmistumista: järjestettiin yhteisiä tapahtumia yrityksille ja työnhakijoille yhteistyössä TE-palveluiden ja Oulun Seudun Uusyrittäjäkeskuksen kanssa. Digipaja-toimintaympäristöä rakennettiin digitaalisen osaamisen vahvistamiseen yhdessä Oulun yliopiston (FabLab) ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa (Digilii-hankkeen koulutukset). Toiminnan toteuttamiseen valmisteltiin ja käynnistettiin hankkeita (TyöAsema, DigiAsema). Toimintaympäristöä ja kiinteistön älyteknologiaa tarjottiin hyödynnettäväksi yrityksille sekä kaupungin liikelaitoksille erilaisten ratkaisujen kehittämisessä.

BusinessOulu oli mukana viidessä kansainvälisessä hankehakemuksessa vuoden 2019 aikana. Näistä kolmessa oli mukana myös muita kaupungin hallintokuntia. Lisäksi BusinessOulu oli mukana yhden peruskunnan hankkeen valmistelussa. Hankkeet kohdistuivat pääosin terveyden ja hyvinvoinnin sekä digitalisaation sektoreille toimenpideohjelman mukaisiin toimenpiteisiin. Yrityksiä aktivoitiin hakemaan SME-instrumentista rahoitusta. Lisäksi pk-yrityksiä oli mukana hakijoina konsortiohankkeissa. Kansainvälisiä verkostoja, kuten Eurocities, hyödynnettiin Oulu-tietoisuuden nostamiseen. Erityisesti joulukuun Oulu Boost Event Upscaling Digital Solutions in Cities -tapahtuma toi näkyvyyttä.

Työllisyyspalvelut

Joulukuussa 2019 Oulussa työttömien osuus työvoimasta oli 12,0 %, mikä oli yhtä paljon kuin edellisellä vuonna vastaavaan aikaan. Oulun nuorisotyöttömyys kääntyi laskuun vuosien 2017 ja 2018 aikana ja oli vuoden 2019 joulukuussa 16,8 % (12/2018 17,3 %). Vuoden 2019 aikana alle 25-vuotiaita nuoria oli työttömänä kuukausittain keskimäärin 187 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2018. Myös pitkäaikaisyöttömien määrä on vähentynyt vuoden 2018 tilanteeseen verrattuna. Yli vuoden työttömänä olleiden

määrä oli vuonna 2019 kuukausittain keskimäärin 144 henkilöä (vuonna 2018 ka. 3 904). Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden ja kaupungin kuntaosuudella olevien määrä väheni ja oli keskimäärin 4 463 henkilöä kuukaudessa (vuonna 2018 ka. 4 711). Vuonna 2019 työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien määrä jatkoi laskuaan edellisen vuoden tapaan. Vuoden 2019 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 21,4 M euroa (vuonna 2018 22,6 M euroa).

Työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimus allekirjoitettiin elokuussa 2019. Sopimuksen osapuolia ovat Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto ja Kansaneläkelaitoksen Pohjoinen vakuutuspiiri, jotka sopivat työllisyyden edistämiseen liittyvästä keskinäisestä strategisesta yhteistyöstä. Osana hallituksen työllistämistoimenpiteitä valmisteltiin työllisyyden kuntakokeilua, jossa kaupungin roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan.

Toiminnan kehittäminen työllisyyspalveluissa keskittyi prosessien kehittämiseen ja asiakastyön jatkuvuuden turvaamiseen. Asiakaspalvelutehtäviä vakinaistettiin, monialaista palvelua kehitettiin, avustusmuotoja tarkistettiin ja organisaatiota selkeytettiin. Palvelumuotoiluun panostettiin järjestämällä henkilöstön kesken työpajoja sekä yhteiset työpajat kolmannen sektorin toimijoiden ja kuntouttavan työtoiminnan toimijoiden (hyvinvointipalvelut) kanssa. Asiakasohjausta vahvistettiin Työstartti-tiimin laajentamisella. Valmisteltiin kesätyösetelin digitalisointi ja otettiin käyttöön digitaalinen, robotilla ohjautuva työllisyysraportointi. Luotiin uusi sisäinen toiminnan raportti. Viestinnän osalta otettiin käyttöön sisäinen infokirje, säännölliset henkilöstöinfot ja Teams.

Työhönvalmennuksen ja työnantajapalveluiden yhteistä prosessia kehitettiin tiivistämällä yhteistyötä yritysten, BusinessOulun elinkeinopalveluiden ja TE-toimiston yrityspalvelut -yksikön kanssa. Jalkautettiin yrityksiin. Suunniteltiin ja toteutettiin toimialakohtaisia valmennuksia, rekrytointitapahtumia ja matchmaking-tilaisuuksia. Rakennettiin BusinessAsema-konseptia erityisesti suunnitteleamalla Digipajan ja FabLabin toimintaa, mihin liittyen käynnistyi myös TyöAsema-hanke.

Palkkatukityöllistäminen Oulun kaupungin yksiköihin tarjoaa pidempään työttömänä olleille henkilöille mahdollisuuden kiinnittyä työelämään tai

katkaista työttömyyttä. Kaupungin palkkatukityössä oli vuonna 2019 yhteensä 421 henkilöä (v. 2018 yht. 365 hlöä). Kaupungin palkkatukityöllistämisen toimintatapoja ja käytäntöjä kehitettiin sisällöllisesti. Samalla tiivistettiin yhteistyötä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa alueellisen liikuntakampanjan käynnistämiseksi sekä kulttuuripääkaupunkihankkeeseen liittyen. Palkkatukityöllistetyistä velvoite-työllistettyjä oli vuonna 2019 yht. 161 henkilöä, mikä oli n. 38 % palkkatukityöllistetyistä henkilöistä (v. 2018 yht. 113 hlöä/31 %).

Kuntouttavaa työtoimintaa toteutettiin verkostomallin mukaisesti työllisyyspalveluiden ja hyvinvointipalveluiden yhteistyönä. Vuonna 2019 toiminnassa oli yhteensä 30 kuntouttavan työtoiminnan ryhmää (v. 2018 yht. 27 ryhmää). Kuntouttavan työtoiminnan palvelussa oli vuonna 2019 aikana yhteensä 1125 eri henkilöä (v. 2018 yht. 1153 eri henkilöä). Kuntouttavan työtoiminnan laadullista ja sisällöllistä kehittämistyötä tuettiin moniammatillisen tiimin työpanoksella. Uutena yhteistyön muotona käynnistettiin kuntoutuksen konsultaatioryhmä yhteistyössä mm. PPSHP:n kuntoutuspoliklinikan, TE-toimiston ja Kelan kanssa. Järjestöjen ja yhdistysten kanssa jatkettiin monimuotoista aktivointitoiminnan kumppanuusyhteistyötä ja avustustoimintaa. Oulun kaupungin omissa yksiköissä toteutettavaa kuntouttavan työtoiminnan ohjausta tuettiin Tutor-koulutuksella sekä Tutor-avustuksella.

Kuntalisät: Yhdistysten ja yritysten työllistämistä tuettiin palkkatuen kuntalisillä. Yhdistysten kuntalisillä tuettiin 360 henkilön työsuhdetta (v. 2018 yht. 314 hlöä) 35 eri yhdistyksen palveluksessa. Näistä 84 kpl oli oppisopimustyösuhdetta. Yrityksille suunnatuilla kuntalisillä puolestaan tuettiin 40 henkilön työsuhdetta (v. 2018 yht. 53 hlöä) 29 yrityksen palveluksessa. Näistä 21 oli oppisopimustyösuhdetta.

Yhteisötalotoiminta: Työllisyyspalvelut syvensi yhteistyötä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan kanssa Honkapirtin ja Oulunsalon yhteisötaloilla. Yhteisötaloilla toteutettavan yhteistyön avulla mahdollistetaan edelleen sekä asukkaiden ja järjestötoimijoiden toimintaa että työnhakijoiden työllistämismahdollisuuksia.

Monialainen yhteispalvelu TYP tarjosi monialaista palvelua asiakkaan kuntoutustarpeen, työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi, kuntoutumisen, kouluttautumisen, työllistymisen tukemiseksi. Oulun

TYP-yksikössä asioi vuoden 2019 aikana kuukausittain keskimäärin 1100 asiakasta. Käytännössä TYPiin ei ollut jonoa vuoden 2019 aikana. Yli 40 %:lla TYP-asiakkaista asiakkuus on kestänyt päättyessään korkeintaan kolme kuukautta. Asiakkaiden joukossa on kuitenkin samanaikaisesti yhä enemmän niitä, joilla asiakkuus on kestänyt kaksi tai jopa kolme vuotta.

Työstartti on palveluohjausyksikkö, jossa tehdään palvelutarvearvio työnhakijoille, jotka eivät ole toimenpiteissä tai työllistymistä edistävissä palveluissa. Työstartissa on ollut vuonna 2019 keskimäärin 100 asiakasta kuukausittain.

Nuorten työllisyyspalvelut toimivat osana Byströmin Ohjaamo. Nuorille tarjottavia työllisyyspalveluita olivat palveluohjaus, yksilöohjaus, ryhmät koulutus- ja työllistymisvaihtoehtojen selvittämisen tueksi, koulutukseen ohjautumisen tukeminen, erilaiset lyhytvalmennukset, työhönvalmennus ja yritys yhteistyö sekä kuntouttava työtoiminta. Työpörssi-palvelun kautta tuotiin näkyväksi työelämään tutustumisen mahdollisuuksia ja työkokeilu paikkoja Oulun kaupungilla. Nuorisotyöttömyyttä ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä jaettiin 15–17-vuotiaille tarkoitettuja kesätyösetelejä. Kesätyösetelituki korotettiin 320 euroon. Kesätyöseteleiden kautta työllistyi 3925 nuorta, joista 3055 yrityksiin ja 870 yhdistyksiin. Myös 16–24-vuotiaiden nuorten kesätyöyrittäjyyttä tuettiin kesätyösetelin suuruisella summalla sekä tarjoamalla yhteistyökumppaneiden kanssa tukea ja neuvontaa yrittäjyyden aloittamiseen ja yrityksen pyörittämiseen kesän ajan. Kesätyöyrittäjätukea sai 17 nuorta. Kaupungin tarjoamiin kesätöihin työllistyi Oulun kaupungin palvelualueilla ja liikelaitoksissa 827 opiskelijaa (yli 18-vuotiaat), joista 83 toimeentulotuki-kesätyöhaun kautta. Arpeetti-työpaikkojen kautta työllistettiin 58 henkilöä kaupungin yksiköihin. Nuorten työllisyyspalvelut osallistui Yhteistyöstä yhteiseen työhön -nuorten pilottiin yhdessä Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen, Kelan sekä Pudasjärven ja Raahen kuntien kanssa. Pilotissa tehdään yhteistyötä palveluiden hankinnassa sekä asiakasohjauksen ja yhteistyön kehittämistä ja yhteistyötä yksityisten palvelutuottajien kanssa. Pilotti kestää vuoden 2020 loppuun.

Työllisyys hankkeiden avustukset 2019: Työllä hyvinvointia kehittämässä oli vuonna 2019 käynnissä yhteensä 14 yhteistyötoimijan työllisyysprojektiä, joista viisi rahoitettiin työllisyysmäärärahalta ja yhdeksän kaupunginhallituksen kehittämässalkku-

jen määrärahalla. Sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista että työllisyysmäärärahasta rahoitettuja yhteistyö- ja rahoitusprojekteja ovat toteuttaneet pääsääntöisesti oululaiset yleishyödylliset yhdistykset, säätiöt sekä alueen oppilaitokset.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevien sitovien tavoitteiden raportointi on esitetty kappaleessa 6.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Business Oulu -liikelaitoksen sitova tavoite valtuustoon nähden on liikejäämä 0 euroa, joka toteutui. In-

vestointien sitovuus oli 540 000 euroa, josta toteutui 488 000 euroa (90%).

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikeyljäämä, 1 000 €	-1	1	0	0	0	0
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1 000 €	300	240	540	488	-52	90

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	7	0	7	92	85	1277
Investoinnit, 1 000 €	300	240	540	488	-52	90
Kannattavuus						
Liikeyljäämä, 1 000 €	-1	1	0	0	0	0
Sij.pääomantuotto,%	0	0	0	0,2		

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut 1000 €	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, BO yht.	8 659	-137	8 522	5 523	-2 999	64
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	4 900		4 900	3 136	-1 764	64
Työmarkkinatukimenot	20 700		20 700	21 415	715	103
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämismenot	4 204	-300	3 904	3 664	-240	94
Työllisyyspalvelujen avustukset (yritykset)	1 465	-65	1 400	1 084	-316	77
Työllisyyspalvelujen avustukset (yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	3 545	-970	2 575	2 600	25	101

Analyyysi

Business Oulu -liikelaitokselle myönnetty kaupungin avustus alittui n. 1 M€ ja ulkopuolisen rahoituksen määrä n. 3,1 M€, josta n. 1,8 M€ oli työllisyyspalveluihin kohdistuvia ulkoisia avustustuloja ja n. 1,3 M€ elinkeinopalveluihin ja tapahtuma- ja markkinointiin kohdistuvia ulkopuolisia tuloja. Em. alitus johtuu siitä, että hanketoiminta ei toteutunut suunnitellun mukaisesti. Työllisyyspalveluissa ulkopuolisten tulojen alittuminen johtui hanketoiminnan lisäksi myös palkkatuen ja kuntouttavan työtoimintaan kohdistuvan tuen alittumisesta talousarvioon verrattuna.

Tulojen alittumisen lisäksi myös menot alittuivat talousarvioon verrattuna. Säästöä syntyi erityisesti hanketoiminnan ostopalveluissa ja henkilöstökuluissa. Hanketoiminta Business Oulu -liikelaitoksessa kohdistuu asiakkaille, esim. pitkäaikaistyöttömille tuotettaviin palveluihin joko liikelaitoksen omana toimintana tai yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Tapahtuma- ja markkinointiyksikköön siirrettiin vuoden 2019 alussa Oulun seudun markkinointi, jonka kokonaisbudjetti 0,8 M€ kasvatti talousarviota. Puo-

let rahoituksesta katetaan Kehittämisrahastosta ja puolet kaupungin ulkopuolisilta kumppaneilta sopimusten mukaisesti.

Liiketoiminnan muut kulut ryhmässä työmarkkinatuen kuntaosuus laski n. 1,15 M€ edelliseen vuoteen verrattuna, joskin se oli n. 0,7 M€ suurempi budjetoi- tuun verrattuna. Kuty- ja aktivointiavustukset, kunta- lisät, kesätyöllistäminen ja palkkatukityöllistäminen alittuivat jonkin verran muutettuun talousarvioon verrattuna.

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien -0,44 M€:n rahavirta koostuu poistoilla oikaistusta liikeylijäämästä, rahoitustuotoista ja 0,49 M€:n investointimenoista.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 139,18 euroa siirretään Business Oulu -liikelaitoksen oman pääoman voittovaroihin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Business Oulu -liikelaitos yhteensä

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	83	84	81	65	45
Tilapäiset	58	87	83	95	34
Yhteensä	141	171	164	160	79
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-8			-3
Organisatoriset muutokset		-1	6	84	6
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	81	72	56	47	35
Tilapäiset	40	76	81	86	26
Yhteensä	121	148	136	133	61
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-7 731	-7 179	-6 714	-5 153	-3 502
Eläkekulut	-1 330	-1 265	-1 143	-926	-672
Muut henkilöstö- sivukulut	-264	-238	-261	-249	-238
Yhteensä	-9 325	-8 681	-8 119	-6 328	-4 412

Elinkeinopalvelut ja tapahtuma- ja markkinointiyksikkö

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	56	56	56	49	45
Tilapäiset	23	26	25	30	34
Yhteensä	79	82	81	79	79
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					-3
Organisatoriset muutokset	-1		6		6
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	55	48	43	38	35
Tilapäiset	23	22	28	29	26
Yhteensä	78	70	71	67	61
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-4 343	-4 172	-4 120	-3 954	-3 502
Eläkekulut	-796	-743	-727	-724	-672
Muut henkilöstö-sivukulut	-156	-139	-160	-190	-238
Yhteensä	-5 295	-5 054	-5 007	-4 868	-4 412

Työllisyyspalvelut

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	29	28	25	16	
Tilapäiset	33	68	58	65	
Yhteensä	62	96	83	81	
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	26	24	13	9	
Tilapäiset	37	59	52	57	
Yhteensä	63	83	65	67	
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-3 388	-3 007	-2 594	-1 199	
Eläkekulut	-534	-522	-417	-202	
Muut henkilöstö-sivukulut	-108	-99	-101	-59	
Yhteensä	-4 030	-3 628	-3 112	-1 460 *	

* Työllisyyspalvelut yhdistettiin Business Oulu -liikelaitokseen 1.8.2017, joten aikaisempien vuosien henkilöstömäärät ja alkuvuoden 2017 henkilöstökustannukset sisältyvät konsernipalveluiden toimintakertomukseen.

Business Oulu –liikelaitoksessa on vuoden 2019 lopussa 92 vakinaista henkilöä, joista seitsemällä henkilöllä on voimassa määräaikainen palvelussuhde toisen tehtävän hoitamiseksi. 51 henkilöä oli määräaikaisessa työsuhteessa.

Tilapäisessä henkilöstössä on mukana 21 Arpeetilaista, jotka ovat opiskelijoita. He ovat osa-aikaisessa työssä kaupungin eri organisaatioissa. Lisäksi tilapäisten luvussa on mukana 7 työllistettyä ja yksi harjoittelija. Business Oulu –liikelaitoksen henkilöstömäärä on kasvanut kahdella henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna, kun luvuista vähennetään Arpeettilaiset ja työllistetyt. Sairauspoissaolot ovat edelleen matalalla tasolla 2,4 %.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Oulun kaupunki on hakenut mukaan kuntakokeiluun, jonka toteutuminen muuttaa merkittävästi Työllisyyspalveluiden toimialuetta, tehtäväkenttää, taloutta ja henkilöstömäärää. Kuntakokeiluun liittyvä lainsäädäntö ei vielä tilinpäätöshetkellä ole valmistunut. Business Oulu -liikelaitos on valmistautunut kuntakokeiluun yhdessä kaupungin, TE-toimiston, ELY-keskuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Kuntakokeiluun liittyvät asiat tuodaan kaupunginhallituksen ja tarvittaessa kaupunginvaltuuston päätettäväksi sitä mukaa kuin asioiden valmistelu valtakunnan ja kaupungin tasolla valmistuu päätöksentekoa varten.

USAn ja Kiinan kauppasota ja siinä tapahtuvat muutokset ja mm. Brexit ja euroalueen ennakoitua heikompi kehitys vaikuttavat myös oululaisten yritysten vientimahdollisuuksiin. Loppuvuonna 2019 alkanut Suomen ja Pohjois-Suomen suhdannetilanteen heikkeneminen jatkuu edelleen vuoden alussa, mikä ennakoi talouskasvun hiipumista myös Oulun alueella. Työntekijäpula on helpottanut hieman, mutta jatkuu edelleen tietyillä toimialoilla. Yritysten toimitilarakentaminen on kohtalaisen vireää, ja painetta toimi- ja liiketilarakentamiseen keskustan alueella on edelleen. Asuinrakentamisen määrä on pienenemässä edellisten kasvuvuosien jälkeen. Oulun alueen autoteollisuutta palvelevan klusterin vientiponnistelut ovat edistyneet, ja yhteistyö Euroopassa toimivien autovalmistajien kanssa on käynnistymässä. Energiatalouden murros kohti puhtaampia ja uudistuvia energiamuotoja tuo alueelle uusia investointeja. Oulun alueen vahva osaaminen mm. hyvinvointiteknologiassa ja 6G-verkkojen kehityksessä voivat tuoda alueelle uusia investointeja ja mahdollisuuksia viennin ja työllisyyden edistämiseksi. Matkailun ja siihen liittyvien liiketoimintojen odotetaan kasvavan edelleen.

Kaupungin säästötoimenpiteitä ei ole päätetty vielä tilinpäätöshetkellä, joten niiden vaikutuksia Business Oulu -liikelaitoksen toimintaan ja palvelutarjontaan ei voi vielä ennakoida. Myöskään säästötoimenpiteiden vaikutuksia Oulun maineeseen ja houkuttelevuuteen ei vielä voida ennakoida.

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

1 000€	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	300	240	540	488	52
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

BusinessAsemalle ja työllisyyspalveluihin hankittuja kalusteita, koneita ja laitteita.

OULUN KAUPUNKI**BUSINESS OULU -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	91 809,55	7 188,00	1 277,3	84 621,55	38 914,29
Liiketoiminnan muut tuotot	5 431 104,44	8 515 279,00	63,8	-3 084 174,56	6 101 797,28
Tuet ja avustukset kunnalta	40 932 920,75	41 961 000,00	97,5	-1 028 079,25	39 576 326,64
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-207 677,23	-179 030,00	116,0	-28 647,23	-99 566,01
Palvelujen ostot	-5 984 169,65	-8 346 423,00	71,7	2 362 253,35	-5 643 675,44
Materiaalit ja palvelut yht.	-6 191 846,88	-8 525 453,00	72,6	2 333 606,12	-5 743 241,45
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-7 178 921,76	-7 730 722,00	92,9	551 800,24	-6 713 754,97
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 264 595,22	-1 330 086,00	95,1	65 490,78	-1 143 418,01
Muut henkilösivukulut	-237 920,46	-263 899,00	90,2	25 978,54	-261 360,42
Henkilöstökulut yhteensä	-8 681 437,44	-9 324 707,00	93,1	643 269,56	-8 118 533,40
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-45 122,98	-19 224,00	234,7	-25 898,98	-3 754,36
Liiketoiminnan muut kulut	-31 537 427,44	-32 614 082,00	96,7	1 076 654,56	-31 851 509,00
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00		0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	925,88	0,00		925,88	55,26
Muut rahoituskulut	-786,70	0,00		-786,70	-764,42
Rah.tuotot ja kulut yhteensä	139,18	0,00		139,18	-709,16
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	139,18	0,00		139,18	-709,16
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	139,18	0,00		139,18	-709,16
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	139,18	0,00		139,18	-709,16
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,2				-0,2
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	0,0				-0,2
Voitto, %	0,2				-1,8

OULUN KAUPUNKI
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	57 507,95	0,00
Aineettomat hyödykkeet yht.	57 507,95	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	226 952,11	0,00
Koneet ja kalusto	232 211,36	73 745,64
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	459 163,47	73 745,64
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	516 671,42	73 745,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	113 157,60	121 958,42
Saamiset kunnalta	1 933 343,32	1 383 659,77
Muut saamiset	371 236,58	231 860,17
Siirtosaamiset	1 865 336,40	2 723 019,97
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 283 073,90	4 460 498,33
Saamiset yhteensä	4 283 073,90	4 460 498,33
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	400,00	400,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 283 473,90	4 460 898,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 800 145,32	4 534 643,97

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	87 688,10	88 397,26
Tilikauden yli/alijäämä	139,18	-709,16
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	387 827,28	387 688,10

VIERAS PÄÄOMA**Lyhytaikainen**

Saadut ennakot	129 734,12	121 618,94
Ostovelat	2 650 283,51	735 144,34
Muut velat	151 739,50	245 756,17
Siirtovelat	1 480 560,91	3 044 436,42
Lyhytaikainen vieras po. yht.	4 412 318,04	4 146 955,87
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 412 318,04	4 146 955,87

VASTATTAVAA	4 800 145,32	4 534 643,97
-------------	--------------	--------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	8,3	8,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9,2	8,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	88	88

OULUN KAUPUNKI
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0,00	0,00		0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	45 122,98	19 224,00	234,7	25 898,98	3 754,36
Rahoitustuotot ja -kulut	139,18	0,00		139,18	-709,16
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-488 048,76	-540 000,00	90,4	51 951,24	-77 500,00
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-442 786,60	-520 775,00	85,0	77 988,40	-74 454,80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-549 683,55	520 776,00	-105,6	-1 070 459,55	1 021 086,97
Saamisten muutos muilta	727 107,98	0,00		727 107,98	204 889,96
Korott. velkojen muutos muilta	265 362,17	0,00		265 362,17	-1 151 322,13
Rahoituksen rahavirta	442 786,60	520 776,00	85,0	-77 989,40	74 654,80
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00		0,00	200,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä					
5 vuodelta, 1 000 €	-530				42
Investointien tulorahoitus, %	9,3				3,93
Quick ratio	1,0				1,1
Current ratio	1,0				1,1
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2019				31.12.2018
Yhdystili 31.12.	1 933 343,32				1 383 659,77
Yhdystili 01.01.	1 383 659,77				2 404 746,74
Yhdystilin muutos	549 683,55				-1 021 086,97

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot tehtävälueittain

	2019	2018
Liikevaihto	91 809,55	38 914,29
Muut tuotot	5 431 104,44	6 101 797,28
Tuet ja avustukset	40 932 920,75	39 576 326,64
Toimintatuotot yhteensä	46 455 834,74	45 717 038,21

3. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	6 665,00	
Muiden palvelujen ostot	5 977 504,65	5 643 675,44
Palvelujen ostot yhteensä	5 984 169,65	5 643 675,44

4. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista liikelaitoksen tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöön mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Tietokoneohjelmistot

Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset 5 v - 10 v /tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Muut kiinteät rak ja laitteet

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet 10 v - 15 v / tasapoisto

Muut koneet ja kalusto

Muut laitteet ja kalusteet 3 v / tasapoisto

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				
Lisäykset tilikauden aikana	58 482,65			58 482,65
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-974,70			-974,70
Poistamaton hankintameno 31.12.	57 507,95			57 507,95
Kirjanpitoarvo 31.12.	57 507,95			57 507,95

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				73 745,64			73 745,64
Lisäykset tilikauden aikana			228 859,27	200 706,84			429 566,11
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto			-1 907,16	-42 241,12			-44 148,28
Poistamaton hankintameno 31.12.			226 952,11	232 211,36			459 163,47
Kirjanpitoarvo 31.12.			226 952,11	232 211,36			459 163,47

6. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Muut saamiset		54 967,83		
Siirtosaamiset		421 821,36		766 645,90
Yhteensä		476 789,19		766 645,90
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		1 170,54		225,00
Siirtosaamiset		17 181,00		
Yhteensä		18 351,54		225,00
Saamiset yhteensä		495 140,73		766 870,90

7. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	32 345,40	16 000,00
EU-tuet ja avustukset	527 248,44	643 870,09
Muut tulojäämät	1 305 742,56	2 063 149,88
Tulojäämät yhteensä	1 865 336,40	2 723 019,97
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 865 336,40	2 723 019,97

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	300 000,00	300 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	300 000,00	300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	88 397,26	88 496,48
Siirrot erien välillä	-709,16	-99,22
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	87 688,10	88 397,26
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	139,18	-709,16
Oma pääoma yhteensä	387 827,28	387 688,10

9. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		6 781,23		125 739,35
Siirtovelat				202,43
Yhteensä		6 781,23		125 941,78
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot		12 018,80		2 985,80
Ostovelat		749,95		1 680,94
Yhteensä		12 768,75		4 666,74
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot		-5 119,79		
Ostovelat		69 779,23		
Siirtovelat		-21 103,05		
Yhteensä		43 556,39		
Vieras pääoma yhteensä		63 106,37		130 608,52

10. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset		37 031,25
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 238 719,00	1 128 806,00
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus		53 482,97
Muut menojäämät	241 841,91	1 825 116,20
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 480 560,91	3 044 436,42

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2019	2018
Vuokravastuut		
Toimitilojen vuokravastuut	29 040,73	
Muut vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2023 asti	29 040,73	
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	29 040,73	
Leasingvastuut yhteensä	2 287,60	1 830,08
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 830,08	1 830,08
Kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	31 328,33	1 830,08

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

12. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Liikelaitokset	171	164
Yhteensä	171	164

13. Henkilöstökulut

	2019	2018
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 681 437,44	8 118 533,40
Henkilöstökulut yhteensä	8 681 437,44	8 118 533,40

14. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Kansallinen kokoomus rp.	717,00	737,50
Keskustapuolue	453,60	496,80
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	1 252,35	1 133,55
Sosiaalidemokraattinen puolue	572,52	465,53
Vasemmistoliitto	768,16	732,55
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 763,63	3 565,93

13.6 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen palvelut muodostuvat pääasiassa palo- ja kemikaaliturvallisuu- den valvonnasta, omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilannevalmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä sekä hätätilanteisiin liittyvästä pelastustoiminnasta. Pelastustoimen lakisääteiset palvelut tuotetaan 12 kunnan muodostamalla alueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin (PPSHP) kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti ensihoitopalveluita pelastuslaitoksen koko alueella ja Vaalan kunnassa sekä ensihoitoa tukevaa ensivaste- toimintaa lähes koko pelastustoimialueellaan.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Pelastuslaitoksen lakisääteiset ja muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2017-2020 sekä vuosittain vahvistettavan valvontasuunnitelman mukaisesti. Palvelutasopäätökseen sisältyy nykytilan kuvaus, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvai- kutuksineen ja kehittämissuunnitelma. Palvelutaso on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolo- jen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi. Valvontasuunnitelma sisältää mm. päätökset pa- lotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä ja toteuttamistavoista.

Pelastustoimen palvelutarpeen perustan muodostavat mm. alueen väestön, rakennetun kerrosalan ja liikenteen määrä. Karkeasti voidaan todeta, että mitä isommat nämä määrät ovat, sitä enemmän on palvelutarvetta. Pelastustoimialueen väestömäärä jatkaa kasvuaan, joskin kasvuvauhti on hidastunut. Viime vuosikymmen alun yli 3 000 asukkaan vuosittainen kasvu on laskenut 1 500-2 000 asukkaan/vuosi, joista osa on maahanmuuttajia. Maahanmuuttajille suunnattu turvallisuusopetus sekä globaalin pakolaisongelman mukana leviäviin ääri-ilmiöihin varautuminen ovat osa pelastustoimen tehtäviä, samalla kun on huolehdittava mm. turvalli- suuskoulutuksesta, jolla tuetaan mm. ikääntyvän vä- estön asumisturvallisuuden ylläpitoa. Väestön ikään- tyminen, alueen kuntien väestömäärien kehitys sekä alueen riskien keskittyminen vaikuttavat pelastustoi- men palvelutuotannon kehittämistarpeeseen. Pelas-

tuslaitos varautuu mm. suunnittelulla, koulutuksella sekä johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn paran- tamisella esim. sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri- ilmiöihin (myrskyt, tulvat jne.).

Pelastustoiminnan tehtävämäärä kasvoi n. 5 % vuo- desta 2018 ja n. 13 % kolmen edellisen vuoden kes- kiarvosta. Vuodesta 2018 alkanut tehtävämäärien kasvu jatkuu siis edelleen. Tilinpäätösvuonna 2019 suoritettiin yhteensä n. 5 090 hälytystehtävää, kun vastaava luku v. 2018 oli 4 847 (vuosien 2016- 18 keskiarvo 4 504). Hälytystehtävien määrää nosti- vat myrskypäivät toukokuun lopussa ja juhannukse- na. Vahingontorjuntatehtäviä oli yhteensä 537 kpl, kun niitä on keskimäärin ollut n. 250 kpl/vuosi. Myös liikenneonnettomuuksien määrä (834 kpl, ka 2016- 18: 706 kpl) ja ensihoitopalvelua tukevien ensivaste- tehtävien määrä (1 136 kpl, ka 2016-18: 992 kpl) on ollut voimakkaassa kasvussa. Liikenneonnettomuuksia sattui eniten talvikuukausina. Hälytystehtävien määrä laski erityisesti paloilmoitintehtävissä, joita oli 614 kpl eli n. 60 tehtävää keskimääräistä vähem- män. Myös tulipalojen määrä laski. Rakennuspalojen määrä laski n. 22 % (78 kpl) ja maastopalojen mää- rä n. 34 % (78 kpl) viime vuosien keskiarvosta. Pelas- tustoimialueen rakennuspaloissa menehtyi vuoden aikana yksi henkilö.

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiset I- III -luokan riskialueet tavoitettiin kokonaisuutenaan vaaditussa ajassa. Yksittäisten 1 km*1 km riskialu- eiden tavoittamisessa on edelleen vaikeuksia eri- tyisesti Oulun keskustan pohjois-puolisissa kau- punginosissa, Limingassa ja Kuusamon Rukalla. Riskialueiden tavoittamiseen vaikuttaa paloasemi- en sijainti ja valmius. Oulun alueella ongelma johtuu paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka korjau- tuu kahden uuden paloaseman rakentamisella vuo- sina 2021-23 Linnanmaalle ja Raksilaan.

Määrävälein tehtävän valvonnan toteuma oli n. 95 %. Toteumaa rasittivat ajoittaiset resurssivajeet. Pe- lastustoimen turvallisuusviestinnällä tavoitettiin n. 30 100 henkilöä eli 10,4 % alueen väestöstä, joka vastaa pelastuslaitoksen vuotuista tavoitetta. Pelas- tuslaitoksen SOME-tilien (Facebook, Instagram, You- Tube) seuraajia oli vuoden loppuessa n. 11 000. Vuo- den 2019 aikana tehtiin n. 250 turvallisuusaiheista

julkaisua, joita luettiin/katseltiin lähes 1,75 milj. kertaa.

Ensihoitopalvelut toteutetaan PPSHP:n ensihoitopalvelun palvelutasopäätöksen 2018 - 19 sekä sairaanhoitopiirin ja pelastuslaitoksen välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Sopimuksen option mukaisesti yhteistoimintaa jatketaan vuonna 2020.

Ensihoidon tehtävämäärien kasvuvauhti hidastui ensimmäistä kertaa vuosiin. Pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköt suorittivat yhteensä 50 429 tehtävää (+0,63 %; TA2019: 52 592; TP2018: 50 115) eli keskimäärin 138 tehtävää/ vuorokausi. Lähes 50 %:ssa ensihoidon hälyttämisen syynä on äkillisesti heikentynyt yleistila, kaatuminen, päivystyksellinen hoitolaitosiirto, rintakipu tai hengitysvaikeus.

Pohjois-Pohjanmaan ensihoidon palvelutuotannon tulevaisuudesta käynnistettiin selvityshanke syksyllä 2019. Hankkeen tavoitteena on selvittää, onko ensihoitopalvelun siirtyminen sairaanhoitopiiriin omaksi tuotannoksi tarkoituksenmukaista sekä kartoittaa siirron aiheuttamia vaikutuksia.

Pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö ikääntyy ja heidän toiminta- ja työkyvystään on huolehdittava. Pelastuslaitoksella ei juuri ole mahdollisuuksia vaihtoehtoisille urapoluille ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille, koska operatiiviseen toimintaan tarvitaan aina henkilö pois jäävän tilalle.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteelli-

sempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle jatkuu samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä nousee. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat samalla kun pelastustoimintaan kykenevän väestön osuus vähenee.

Pääministeri Sipilän hallituksen eron myötä maakunta- ja sote-uudistus raukesi ja samalla päättyi myös pelastustoimen ja varautumisen valmistelu osana Pohjois-Pohjanmaan maakuntavalmistelua. Pääministeri Rinteen ja edelleen pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaan uuden sote-uudistuksen myötä myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Uudessa valmistelussa ei tapahtunut konkreettista vuoden 2019 aikana.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitokselle on esitetty takautuvia palkkasaatavia varallaoloista. Riita-asia on valtakunnallinen. Pelastuslaitoksen osalta asiaa on käsitelty Oulun kaupungin välittömissä ja paikallisuusneuvotteluissa sekä osittain valtakunnan tason neuvotteluissa. Viimeisimmät neuvottelut päättyivät joulukuussa 2019. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen vuoden 2019 tilinpäätöksen henkilöstökuluihin kirjattiin varallaoloista yhteensä 6 096 t€ varaus.

Vaalan kunta siirtyi Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan vuoden 2016 alussa. Vaalan ensihoito on Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen vastuulla. Vaalan kunnan pelastustoimen siirtyminen Kainuun pelastuslaitokselta Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen vastuulle on vireillä. Tavoitteena on, että siirtyminen tapahtuu vuoden 2021 alussa.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Valvontatyö edistää yritystoiminnan jatkuvuutta vähentämällä mm. vahinko-, keskeytys- ja henkilöriskejä sekä onnettomuuksista aiheutuvia häiriöitä. Määrävälein tehtävä valvonta toteutuu 100 %:sti.	n. 95 %

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.	Pelastuslaitos neuvoo osaltaan turvallisen yleisötapahtuman järjestämisessä ja valvoo palo- ja henkilöturvallisuuden toteutumista kokoontumistiloissa ja yleisötapahtumissa yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa. Pelastussuunnitelmavelvollisista yleisötapahtumista saadaan ilmoitus pelastuslaitokselle 90 %:sti. Pelastuslaitokselle ilmoitettujen tapahtumien pelastussuunnitelmat laaditaan vähintään 80 %:sti.	Tapahtumia kirjattu yli 160 kpl, joka on arvion mukaan n. 90 % kokonaisuudesta. Tapahtumien pelastussuunnitelmat on laadittu n. 95 %:sti.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Pelastuslaitos edistää toiminnallaan turvallisen elinympäristön toteutumista. Vähintään 10 % alueen väestöstä saa pelastuslaitoksen tarjoamaa turvallisuuskoulutusta. Pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut ovat tehokkaat ja tavoittavat onnettomuustilanteen vaaditussa ajassa (riskialueiden tavoittamisen tot.%)	Tavoite: vähintään 10 % alueen väestöstä saa pelastuslaitoksen tarjoamaa turvallisuuskoulutusta; toteuma 10,4 % Tavoite: Pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut ovat tehokkaat ja tavoittavat onnettomuustilanteen vaaditussa ajassa (riskialueiden tavoittamisen tot.%). Pelastus tot. % I lk 61 % II lk 81 % III lk 96 % EH: 98 s.

Oulun tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Hyvällä talouden seurannalla ja toimintoja sopeuttamalla/ tehostamalla tuotamme palvelutasopäätöksen palvelut ja samalla pysymme pelastustoimen osalta valtakunnallisesti kolmen edullisimman pelastuslaitoksen joukossa. Palvelutasopäätöksen tavoitteet toteutuvat. Pelastustoimen kuntien maksuosuus 62,43 €/as alle valtakunnan keskiarvon	62,43 €/as (ka n. 75 €/as)

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyljäämä, 1000 €	-1	0	-1	-4 908	4 907	466994
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 € (netto)	0	0	0	50	-50	-

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	36 203	-654	35 549	34 751	-797	97,8
Investoinnit (netto), 1 000 €	0	0	0	50	-50	-
Kannattavuus						
Liikelyljäämä, 1 000 €	-1	0	-1	-4 908	-4 909	466 994
Sij.pääoman tuotto %				-100		

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 + muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvi- oon	Toteuma % 2019
Alueen väestö 31.12.	291 106	0	291 106	292 081	675	100,3 %
Pelastustoimen hälytykset	4 250	0	4 250	5 090	840	119,8 %
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset (A1-A6)	1 340	0	1 340	1 150	-190	85,8 %
Turvallisuusviestintä- tilaisuudet,	540	0	540	462	-78	85,6 %
joissa tavoitettu henkilöä,	37 000	0	37 000	30 077	-6 923	81,3 %
joiden osuus väestöstä	12,7 %	0,0 %	12,7 %	10,3 %	-1025,6 %	81,0 %
Ensihoidon väestö	293 975	0	293 975	294 875	900	100,3 %
Ensihoidon tehtävät	52 592	-2 000	50 592	50 429	-163	99,7 %

Laitoksen omaa toimintaa kuvaavat talouden tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019
Pelastustoimen						
- kuntien maksuosuudet €/as	62,77	62,17	61,64	62,53	62,53	62,53
- menot €/as	62,18	62,43	62,16	63,25	66,14	84,26
- menot €/as ilman varausta						63,41
Ensihoidon menot €/as	47,28	49,6	51,04	53,46	57,84	53,66

Pelastusliikelaitoksen tilinpäätösvouden tulot toteutuivat 98 %:sti ollen 35,5 milj.€ (TAM 36,2; ed.v. 34,6 milj.€). Tulot koostuvat pelastustoimen tulosalueen liikevaihdosta 18,6 milj.€ (tot. 100 %) ja muista tuloista 0,7 milj.€ (tot. 104 %; TAM 0,6 milj.€) sekä ensihoidon tulosalueen liikevaihdosta 16,2 milj.€ (tot. 96 %; TAM 16,9 milj.€) ja muista tuloista 0,08 milj.€ (tot. 124 %; TAM 0,06 milj.€). Ensihoidon liikevaihdon toteutuminen n. 0,7 milj.€ pienempänä johdettiin arvioidun tehtävämäärän kasvun taantumisesta edellisvuoden tasolle, jolloin niin Kela- kuin muutkin laskutustulot vähenivät.

Pelastustoimen tulot (19,2 milj.€) muodostuivat 93 %:sti yhteistoimintakuntien maksuosuuksista (18 milj.€). Ensihoidon tulot (16,3 milj.€) muodostuivat PPSHP:n valmiuskorvauksesta 10,3 milj.€ (64 %), Kelakorvauksista 4,8 milj.€ (30 %) sekä omavastuu- ja muista laskutustuloista 1,1 milj.€ (6 %).

Pelastusliikelaitoksen menojen toteuma nousi 40,4 milj.€:n (tot. 112 %). Vuosina 2015 ja 2019-20 saapuneisiin palkkasaaatavaimuksiin kirjattiin pelastustoimen henkilöstökuluihin pakollinen varaus 6,096 milj.€. Ilman varausta menojen toteuma olisi ollut 96 % talousarviosta (34,3 milj.€; TAM 36,2 milj.€).

Pelastustoimen menojen toteuma oli 24,6 M€ (tot. 128 %; ilman varausta tot. 88 % eli 18,5 milj.€; TAM 19,3 milj.€). Materiaali ja palveluostojen toteuma oli 3,2 milj.€ (tot. 95 %; TAM 3,4 milj.€). Henkilöstökulujen toteumaksi muodostui 17,8 milj.€ (tot. 149 %; ilman varausta tot. 98% eli 11,7 milj.€; TAM 12 milj.€). Vaikka pelastuksen tehtävämäärä kasvoi, ei alueellamme ollut suuria ja/tai pitkäkestoisia tilanteita vaan kasvua tapahtui nopeasti hoidettavissa tehtävissä kuten vahingontorjunta- ja ensivastetehtävät sekä liikenneonnettomuudet. Tämä johti siihen, että säästöjä tapahtui niin materiaaleissa ja tarvikkeissa kuin henkilöstökuluissakin. Suunnitelman mukaisen poistojen toteumaksi muodostui 666 t€ (tot. 117 %; TAM 568 t€). Liiketoiminnan muissa kuluissa tapahtui alitusta toteuman ollessa 2,9 milj.€ (tot

88 %; TAM 3,3 milj.€). Pelastustoimen tilikauden alijäämäksi muodostui – 5,373 milj.€. Yhteistoimintakuntia ei laskuteta alijäämän johdosta, sillä taseeseen kertynyt edellisten tilikausien ylijäämä 6,1 milj.€ mahdollisti pakollisen varauksen.

Ensihoidon menojen toteuma oli 15,8 milj.€ (tot. 93 %; TAM 17 milj.€). Materiaali- ja palveluostojen toteuma oli 2 milj.€ (tot. 112 %; TAM 1,8 milj.€). Henkilöstökulut toteutuivat 97 %:sti ollen 12,4 milj.€ (TAM 12,8 milj.€). Toukokuussa 2019 perustettu resurssitoimisto on ainakin ensihoidossa pystynyt vähentämään vakinaisten ylityömääriä (n. -1,6 HTV) ja keikkalaisten tuntimääriä (lähes 50 %) . Suunnitelman mukaiset poistot olivat 0,4 milj.€ (tot. 46 %; TAM 0,9 milj.€). Liiketoiminnan muissa kuluissa tapahtui alitusta 0,6 milj.€ (tot. 66 % eli 1 milj.€; TAM 1,6 milj.€). Kun tulosalueen tulot alittuivat (- 0,7 milj.€) vähemmän kuin menot (+1,2 milj.€), muodostui ensihoidon ylijäämäksi 464 t€, joka palautetaan PPSHP:lle (7/2020).

Pelastuslaitoksen liiketoiminnan muiden kulujen vuokramenoissa oli varauduttu valtakunnallisten ICT-hankkeiden sekä Taivalkosken ja Oulun uusien paloasemien vuokrakuluihin 465 t€:lla, jotka eivät toteutuneet. Kalustohankintojen kilpailutusten sekä leasingrahoituksen neljännesvuosittaisen toteuman myötä myös leasingvuokrat toteutuivat n. 471 t€ pienempinä. Kun tulosalueiden ali- ja ylijäämät lasketaan yhteen muodostui laitoksen tilikauden tulos alijäämäiseksi – 4,905 milj.€.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää Oulun kaupunginvaltuustolle pelastuksen tilikauden alijäämän –5 370 162,81 € ja ensihoidon tilikauden ylijäämän 464 307,58 € eli yhteensä –4 905 855,23 € siirtämistä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	399	405	406	407	396
Tilapäiset	78	41	51	47	49
Yhteensä	477	446	457	454	445
TMP + VPK	175 + 165	155 + 165	183 + 169	183 + 169	192 + 178
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)				-23	
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	350	333	346	354	331
Tilapäiset	65	93	81	64	76
Yhteensä	415	427	427	418	407
TMP + VPK	26	20	26	28	29
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-20 443	-25 996 *)	-19 493	-18 498	-18 276
Eläkekulut	-3 640	-3 553	-3 405	-3 287	-3 263
Muut henkilö-sivukulut	-705	-683	-856	-913	-1 262
Yhteensä	-24 789	-30 232	-23 754	-22 698	-22 801

*) TP2019 Palkat ja palkkiot sisältää 6,1 milj. euron pakollisen varauksen.

TMP = toimenpidepalkkaiset, sivutoimisia ja VPK = vapaapalokuntalaiset, sivutoimisia, jotka tulevat töihin tarvittaessa. Heidän palkkioitaan sivukuluineen sisältyy tilinpäätöksen 2019 henkilöstökuluihin yhteensä 1,5 milj€. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvan Vaalan kunnan pelastustoimen siirtymisen johdosta talousarvioon 2019 oli sisällytetty 15 toimenpidepalkkaista henkilöä. Siirtyminen ei toteutunut vuoden 2019 aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Pelastustoimessa on ollut meneillään useita valtakunnallisia ICT-hankkeita (Erica, Kejo, Tuve, Valvontasovellus). Laitos on valmistautunut sekä pelastustoimen että ensihoidon nykyisten ohjelmistojen ja laitteiden korvaavien tai uusittavien järjestelmien käyttöönottoon. Em. järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat. Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto ja valmistelu edellyttää laitokselta henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvalisuuteen, nostaen samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Merkittäviä kehittämishankkeita pelastustoiminnassa ovat tilannekeskuksen perustaminen sekä yhteisen, v. 2019 perustetun Pohjois-Suomen pelastusjoukkueen, toiminnan edelleen kehittäminen ja kouluttaminen. Tilannekeskuksen perustaminen edellyttää sisäministeriön asetusta pelastustoimen johtamisjärjestelmästä.

Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin haastaa pelastustoimen palveluverkoston ylläpidon harvaan asutuilla alueilla. Yleisesti voi todeta, että kun ikääntyvän väestön toimintakyky heikkee ja palvelutarpeet kasvaa, samalla kun myös palokuntatoimintaan kykenevä väestö vähenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, uutta ajattelua ja toimintojen kehittämistä.

Taivalkosken paloaseman uudisrakentamisesta tehtiin päätös vuoden 2018 lopulla ja aseman rakentamisen piti alkaa 2019. Taivalkosken kunta päätti kuitenkin kilpailuttaa aseman rakentamisen uudelleen ja rakentaminen aloitettaneen vuonna 2020. Oulun keskuspalloaseman korvaavien paloasemien rakentamisen viivästyminen on johtanut pelastustoimin-

nan toimintavalmiuden heikkenemiseen henkilöstön hajasijoittamisen vuoksi. On käynyt toteen, ettei nykyiseltä keskuspalloasemalla kyetä tuottamaan kaikkia palveluita uusien palloasemien valmistumiseen saakka.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoidon selvityshankkeeseen osallistuu oman toimen ohella useita hallinnon ja ensihoidon henkilöitä. Hankkeen määräaika on kesäkuuhun 2020 saakka. Jos selvi-

tyshankkeen jälkeen päädytään toteuttamaan ensihoidon tuottamisen siirto pelastuslaitoksilta sairaanhoitopiirille, perustetaan sitä varten erillinen hanke.

Investoinnit

Pelastuslaitoksen investoinnit on vuodesta 2017 rahoitettu leasingrahoituksella, lukuunottamatta öljyntorjunnan investointeja, joihin saadaan n. 100 % avustus öljynsuojarahastolta.

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen investoinnit yhteensä

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	250	0	250	232	-18
Rahoitusosuudet	250	0	250	182	-68
Luovutustulot	140	25	165	203	38

Leasingit

Pelastuslaitos

€1 000	TA2019	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Hankinnan kokonaismeno **)	2 113	2 113	1 868	245
Käyttötalousvaikutus ***)	976	976	505	471

** Uuden leasing- hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing- sopimus on tehty

*** Kohteen leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

OULUN KAUPUNKI**OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	34 751 341,25	35 548 500,12	97,8	-797 158,87	33 874 363,94
Liiketoiminnan muut tuotot	692 449,80	678 084,96	102,1	14 364,84	697 756,95
Tuet ja avustukset kunnalta	45 000,00	0,00		45 000,00	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-2 356 706,26	-2 342 099,76	100,6	14 606,50	-2 345 831,19
Palvelujen ostot	-2 775 825,42	-2 764 234,08	100,4	11 591,34	-2 566 227,52
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-5 132 531,68	-5 106 333,84	100,5	26 197,84	-4 912 058,71
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-25 996 291,94	-20 443 426,50	127,2	5 552 865,44	-19 492 790,57
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-3 552 748,36	-3 640 112,81	97,6	-87 364,45	-3 404 974,35
Muut henkilösivukulut	-683 204,80	-705 402,58	96,9	-22 197,78	-855 745,40
Henkilöstökulut yhteensä	-30 232 245,10	-24 788 941,89	122,0	5 443 303,21	-23 753 510,32
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 060 136,49	-1 421 280,00	74,6	-361 143,51	-1 583 648,93
Liiketoiminnan muut kulut	-3 972 219,52	-4 911 080,40	80,9	-938 860,88	-3 737 249,83
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-4 908 341,74	-1 051,05	466 994,1	-4 907 290,69	585 653,10
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	2 552,40	999,96	255,3	1 552,44	1 231,26
Muut rahoituskulut	-65,89	0,00		65,89	-145,74
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 486,51	999,96	248,7	1 486,55	1 085,52
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-4 905 855,23	-51,09	0,0	-4 905 804,14	586 738,62
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-4 905 855,23	-51,09	0,0	-4 905 804,14	586 738,62
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 905 855,23	-51,09	0,0	-4 905 804,14	586 738,62
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-100,0				8,0
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	-100,0				8,0
Voitto, %	-14,1				1,7

OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	39 599,34	64 737,29
Koneet ja kalusto	2 048 248,23	3 033 438,03
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 087 847,57	3 098 175,32
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 087 847,57	3 098 175,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	392 370,45	346 460,05
Saamiset kunnalta	8 135 941,70	7 138 895,25
Muut saamiset	439 123,65	279 700,39
Siirtosaamiset	1 665 188,71	2 210 750,37
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	10 632 624,51	9 975 806,06
Saamiset yhteensä	10 632 624,51	9 975 806,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 632 624,51	9 975 806,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 720 472,08	13 073 981,38
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 240 609,14	1 240 609,14
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 120 284,81	5 533 546,19
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 905 855,23	586 738,62
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 455 038,72	7 360 893,95
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	6 096 000,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	3 047,13	2 164,81
Ostovelat	559 101,57	644 644,62
Muut velat	403 085,32	755 441,11
Siirtovelat	3 204 199,34	4 310 836,89
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 169 433,36	5 713 087,43
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 169 433,36	5 713 087,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 720 472,08	13 073 981,38
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1214	6120
Omavaraisuusaste, %	19,3	56,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,7	15,8

OULUN KAUPUNKI

OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-4 908 341,74	-1 051,00	467 016,3	-4 907 290,74	585 653,10
Poistot ja arvonalentumiset	1 060 136,49	1 421 280,00	74,6	-361 143,51	1 583 648,93
Rahoitustuotot ja -kulut	2 486,51	1 000,00	248,7	1 486,51	1 085,52
Tulorahoituksen korjaukset	5 893 000,00	-165 000,00	-3 571,5	6 058 000,00	-80 957,94
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-232 165,74	-250 000,00	92,9	17 834,26	-465 810,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	182 357,00	250 000,00	72,9	-67 643,00	442 620,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	203 000,00	165 000,00	123,0	38 000,00	80 957,94
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 200 472,52	1 421 229,00	154,8	779 243,52	2 147 197,55
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-997 046,45	-1 421 229,00	70,2	424 182,55	-3 299 390,41
Saamisten muutos muilta	340 228,00	0,00		340 228,00	-487 748,02
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 543 654,07	0,00		-1 543 654,07	1 639 940,88
Rahoituksen rahavirta	-2 200 472,52	-1 421 229,00	154,8	-779 243,52	-2 147 197,55
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00		0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	5 257	5 109
Investointien tulorahoitus, %	-7 721,0	9 359,2
Quick ratio	1,3	1,7
Current ratio	1,3	1,8

INFORMATIIVINEN TIETO

	31.12.2019	31.12.2018
Yhdystili 31.12.	8 459 933,70	7 138 895,25
Yhdystili 01.01.	7 138 895,25	3 839 504,84
Yhdystilin muutos	997 046,45	3 299 390,41

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLIIKELAITOS**

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaa-rahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

	2019	2018
Muut myyntituotot	5 696 056,51	5 859 425,04
Muut yhteistoimintakorvaukset	28 352 106,04	27 212 699,82
Terveystuotot	703 178,70	802 239,08
Liikevaihto	34 751 341,25	33 874 363,94
Liiketoiminnan muut tuotot	692 449,80	697 756,95
Toimintatuotot yhteensä	35 443 791,05	34 572 120,89

3. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	2 775 825,42	2 566 227,52
Palvelujen ostot yhteensä	2 775 825,42	2 566 227,52

4. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista liikelaitoksen tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Konserniliikearvo	2 v / tasapoisto
Liikearvo	2 v - 20 v /tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v - 20 v / tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön	
- tiehankkeisiin	15 - 20 v
- ratahankkeisiin	30 - 40 v
- väylähankkeisiin	sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankin
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserämenot	5 - 10 v
Ennakkomaksut	ei poistoaikaa
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa

Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 50 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 v - 90 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 - 30 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 40 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 25 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkonet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Atk-laitteet, tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

12. Pakollisten varausten muutokset

Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	
Lisäykset tilikaudella	6 096 000,00	
Vähennykset tilikaudella	0,00	
Muut pakolliset varaukset 31.12.	6 096 000,00	0,00
Muutokset yhteensä	6 096 000,00	0,00

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot	203 000,00	80 957,94
Luovutusvoitot yhteensä	203 000,00	80 957,94

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			64 737,29	3 033 438,03		3 098 175,32
Lisäykset tilikauden aikana			0,00	49 808,74		49 808,74
Tilikauden poisto			-25 137,95	-1 034 998,54		-1 060 136,49
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	39 599,34	2 048 248,23	0,00	2 087 847,57
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	39 599,34	2 048 248,23	0,00	2 087 847,57

7. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		4 177,09		937,44
Yhteensä	0,00	4 177,09	0,00	937,44
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		68 591,20		70 202,01
Yhteensä	0,00	68 591,20	0,00	70 202,01
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		0,00		2 424,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	2 424,00
Saamiset yhteensä	0,00	72 768,29	0,00	73 563,45

8. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtosaamiset

Tulojäämät

Siirtyvät korot

Kelan korvaus työterveydenhuollosta

EU-tuet ja avustukset

Valtion tuet, avustukset ja korvaukset

Muut tulojäämät

Tulojäämät yhteensä

Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä

256 486,75

103 146,21

1 383 349,12

1 331 453,64

25 352,84

776 150,52

1 665 188,71

2 210 750,37

1 665 188,71**2 210 750,37**

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

9. Oma pääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	1 240 609,14	1 240 609,14
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	1 240 609,14	1 240 609,14
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	7 360 893,95	4 219 442,68
Liikelaitosten tulotukset		
Siirrot erien välillä	0,00	1 314 103,51
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	6 120 284,81	5 533 546,19
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 905 855,23	586 738,62
Oma pääoma yhteensä	2 455 038,72	7 360 893,95

Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä

Saadut ennakot				
Ostovelat		1 029,95		17 980,00
Muut velat				
Siirtovelat		0,00		1 056 000,00
Yhteensä	0,00	1 029,95	0,00	1 073 980,00

Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Vieras pääoma yhteensä	0,00	58 653,91	0,00	1 131 603,96

11. Muut velat -erän jakautuminen liittymismaksuihin

<u>Liittymismaksut ja muut velat</u>	2019	2018
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	403 085,32	755 441,11
Muut velat yhteensä	403 085,32	755 441,11

12. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

<u>Lyhytaikaiset siirtovelat</u>	2019	2018
Menojäämät		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	26 301,52	110 232,79
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 176 725,00	3 001 523,00
Muut menojäämät	1 172,82	22 568,10
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 204 199,34	4 310 836,89
Siirtovelat yhteensä	3 204 199,34	4 310 836,89

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Vuokravastuiden yhteismäärä

<u>Vuokravastuut</u>	2019	2018
Toimitilojen vuokravastuut	3 020 737,22	3 078 512,53
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut		
Maa-alueiden vuokravastuut		
Muut vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	3 020 737,22	3 078 512,53
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 020 737,22	3 078 512,53
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	1 642 405,50	
Leasingvastuut yhteensä	4 233 671,16	3 482 191,56
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	999 358,99	595 341,00
Kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	8 253 767,37	6 560 704,09

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

14. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaikokset	446	457
Yhteensä	446	457

15. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	30 232 245,10	23 753 510,32
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	30 232 245,10	23 753 510,32

16. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019	2018
Kansallinen kokoomus rp.	155,00	138,00
Kiimingin perussuomalaiset	135,25	
Kristillisdemokraatit	116,25	138,00
Oulun perussuomalaiset	294,00	432,25
Vasemmistoliitto	107,50	165,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	808,00	873,25

13.7 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

Olennot tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun seudun ympäristötoimen talousarviossa esitetty toimintasuunnitelma sekä johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saatiin pääsääntöisesti toteutetuksi.

Ympäristöterveydenhuollon valvontaa kohdistettiin Ruokaviraston ja Valviran asettamille painopistealueille. Elintarvikevalvontaa kohdennettiin elintarviketietojen oikeellisuuden, kuten lisäaineiden ja ravintosisällön valvontaan, sekä elintarviketilojen kunnossapidon valvontaan. Tarjoilupaikkoja tiedotettiin ja ohjeistettiin lihan alkuperämaan merkitsemisestä sekä kinkku-nimen käytön edellytyksistä. Elintarvikekohteiden Oiva-valvontatulosten tavoite 88 % Oivallisia tai Hyviä toteutui, sillä 88,4 %:ssa tehdyistä tarkastuksista elintarviketurvallisuuden arvioitiin olevan hallinnassa eikä kuluttajan harhaanjohtamista havaittu. Kertomusvuonna todettiin kaksi pienehköä elintarvikevälitteistä epidemiaa.

Terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa oli sisäilmanevotteluja neljässä päiväkodissa ja kuudessa koulussa. Edellisvuodesta päiväkotien määrä väheni kahdella ja koulujen määrä seitsemällä. Painopisteenä oli tehostetun palveluasumisen yksiköiden valvonta. Tarkastuksilla kiinnitettiin huomiota siihen, kuinka toimijat ovat varautuneet poikkeuksellisiin hellejaksoihin. Lisäksi kartoitettiin koululaisten aamu- ja iltpäivätoiminta. Tupakkalain mukaisessa valvonnassa opastettiin toimijoita tupakan myynnin jäljitettävyyjärjestelmän edellyttämien tunnustekoodien hankkimisessa. Myyjäkohtaiset tunnustekoodit on vaadittu heinäkuusta 2019 lähtien tupakkatuotteiden laittoman kaupan ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelussa vireillä olevia lupa-asioita käsiteltiin lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuonna ja valvontakohteiden määrä säilyi edellisvuoden suuruusena. Käsiteltävien yhteislupien määrä kasvoi selkeästi edellisvuodesta ja ensimmäinen yleisen ilmoitusmenettelyn mukainen ratkaisu annettiin. Valvonnassa painopisteenä oli ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelman mukainen toiminta, maa-

neslupien määräaikaistarkastukset sekä äkillisesti esille tulevat ongelmakohteet. Ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman toteutuma jäi tavoitteesta. Toimintavuoden aikana käsiteltävänä oli poikkeuksellisen haastavia valvontakohteita, jotka sitoivat resursseja tavallista enemmän. Ympäristönsuojelulain mukaisen haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen määräaika päättyi, mikä työllisti vuoden aikana yksikköä merkittävästi. Sähköistä asiointipalvelua (ePermit) laajennettiin vuoden aikana ja uuden toimintatavan käyttöönotto näkyi myös yksikön työajan käytössä. Lisäksi vuoden aikana tapahtuneilla henkilöstömuutoksilla oli vaikutusta suunnitelman toteutumiseen. Viranomaisyhteistyötä vahvistettiin osallistumalla ympäristörikostorjunnan yhteistyöryhmään.

Ympäristötilinpäätös 2018 valmistui maaliskuussa kaupungin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi. Ympäristöohjelman sekä ilmastosisäilytysten ja -sitoumusten edellyttämää seurantaä jatkettiin. Uutta kaupunkistrategiaa toteuttava ympäristöohjelma valmistui ja Oulun kaupungin kestäväen energian ja ilmastoin toimintasuunnitelmaa toteutettiin suunnitellusti. Kasvihuonekaasupäästöt ja energiatehokkuussopimuksen tilanne raportoitiin edellisten vuosien tapaan.

Eläinlääkintähuollossa peruseläinlääkintäpalvelut sekä virka- että päivystysaikana toteutuivat strategian mukaisesti. Myös sijaisjärjestelyissä onnistuttiin hyvin. Erilliseen sopimukseen perustuen Oulun kaupunki ostaa Yli-lin suuralueen eläinlääkintähuollon palvelut Oulun kaaren ympäristöpalveluilta.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötoimen kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sisältyvät kahteen kaupunkistrategian painopistealueeseen: "Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy" ja "Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki".

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Liikelyljäämä, 1 000 €	0	0	0	0	0	0
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1 000 €	0	13	13	13	0	102

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.2019
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut: Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa	Ympäristölupien käsittelyaika keskiarvo oli 2,3 kk ja mediaani 2,1 kk. Yhteensä lupia oli 13 ja niistä 10 käsiteltiin tavoiteajassa (4 kk). Elintarviketuotantolaitosten (4) ja vedenkäsittelylaitosten (3) hakemukset käsiteltiin tavoiteajassa (4 kk)
	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut: Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuma oli 81 % (tavoite 90 %). Toteutumiseen vaikuttivat useat poikkeuksellisen haastavat valvontakohteet, jotka sitoivat resursseja tavallista enemmän. Lisäksi ympäristönsuojelulain mukaisen haja-asutusalueen jätevesijärjestelmien kunnostamisen siirtymäaika päättyi ja tämä työllisti vuoden aikana merkittävästi. Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuma oli 63 % keskusviranomaisen suosituksesta määrästä (tavoite 70 %).
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiili-neutraali kaupunki v. 2040.	Ympäristötietoiset päättäjät, asukkaat, yritykset ja työntekijät: Kaupungin ympäristöasioiden raportointi ja seurannan kehittäminen Ympäristötilinpäätös toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi	Tavoite toteutunut. Uusi ympäristöohjelma valmistunut ja ympäristöohjelman seurannan kehittäminen aloitettu. Ympäristöohjelman seurantar ryhmän työ jatkunut. Ympäristötilinpäätös 2018 valmistunut

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari	Toteuma 31.12.2019
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi: Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikkevälitteistä epidemiaa	Tavoite - ei yhtään elintarvike- tai talousvesivälitteistä epidemiaa - ei toteutunut, koska kertomusvuonna todettiin kaksi elintarvikkevälitteistä epidemiaa.

Koska yhteistoimintasopimuksen muita kuntia ei voida pitää ympäristötoimen omistajina, niiden osuutta ylijäämästä ei voi kirjata omaan pääomaan. Kuntien osuus ylijäämästä tulee kirjata toimintavuoden tuloista pois siirtovelaksi. Samalla tavalla kirjataan myös Oulun kaupungin osuus ylijäämästä siirtovelkaan. Ympäristötoimen tilikauden ylijää-

mä vuonna 2019 ennen ylijäämän oikaisua oli 660 548,79 euroa. Oikaisukirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 0 euroa.

Ympäristötoimen ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyshuollon viranomaispalveluista ja eläinlääkintähuollosta ympäristötoimelle perittäviä maksuja tarkistettiin 1.11.2019 alkaen.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto, 1 000 €	5 095	0	5 095	4 582	-513	90
Investoinnit, 1 000 €	0	13	13	13	0	102
Kannattavuus						
Liikelylijäämä, 1 000 €	0	0	0	0	0	0
Sij.pääomantuotto,%				0,2		
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %						

Ympäristötoimen liikevaihto vuonna 2019 ennen ylijäämän oikaisua oli 5 242 786,80 euroa (toteuma% 2019: 102,90 %). Oikaisukirjausten jälkeen liikevaihto

on 4 582 238,01 euroa. Liikelylijäämä ennen oikaisua oli 660 548,79 euroa.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019	TA -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2019
Bruttomenot	5 095	0	5 059	4 630	-465	90,87
Asiakastulot	1 210	0	1 210	1 406	196	116,2
"Nettomenot (kuntien maksuosuus)"	3 885	0	3 885	3 224	-661	82,99
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	20,37	0	20,37	18,49	-	-
Nettomenot/as	15,53	0	15,53	12,87	-	-

Analyysi

Ympäristötoimen asiakastulot olivat kertomusvuonna 1,406 milj. euroa (ta 1,210; ed.v. 1,409). Henkilöstökulujen toteuma oli 3,117 milj. euroa (ta 3,259; ed.v. 2,997). Tarvikemenot olivat 0,107 milj. euroa (ta 0,140 ed.v. 0,127). Palvelujen ostot olivat 1,049 milj. euroa (ta 1,251; ed.v. 1,062) ja liiketoiminnan muut menot, kuten kiinteistö- ja it-vuokrat sekä poistot, olivat 0,357 milj. euroa (ta 0,445; ed.v. 0,368).

Talousarviossa oli varauduttu ostopalveluiden ja it-vuokrien osalta hintojen nousuun sekä ohjelmistohankintoihin. Kyseiset kustannukset jäivät toteutumatta.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Yhteistoimintasopimuksen mukaan johtokunta tekee esityksen Oulun kaupunginvaltuustolle mahdollisen ylijäämän käyttämisestä. Ympäristötoimi esittää, että vuoden 2020 siirtovelaksi kirjattu liikelylijäämä 660 548,79 euroa palautetaan yhteistoimintakunnille kyseisten vuosien maksuosuuksien määrätymisperusteiden mukaisesti.

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 265,45 euroa siirretään Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2019	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	51	52	48	43	43
Tilapäiset	7	8	8	13	14
Yhteensä	58	60	56	56	57
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		-4	0	-1	-2
Organisatoriset muutokset					
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	50	45	36	32	31
Tilapäiset	8	10	9	13	11
Yhteensä	58	54	45	45	43
Henkilöstökustannukset 1000€					
Palkat ja palkkiot	-2 581	-2 468	-2 377	-2 252	-2 202
Eläkekulut	-546	-549	-507	-501	-493
Muut henkilö_sivukulut	-132	-99	-113	-132	-177
Yhteensä	-3 259	-3 117	-2 997	-2 885	-2 872

Irtisanoutumisista sekä eläkepoistumasta johtuen ympäristötoimessa täytettiin praktikkoeläinlääkärin, kolmen terveystarkastajan sekä yhden ympäristötarkastajan virat ulkoisella hakumenettelyllä.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Ympäristötoimen tulevan kehityksen ei arvioida poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta talouden näkökulmasta.

Investoinnit**Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit**

€1 000	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Menot	0	13	13	13	0
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Ilmanlaadun tarkkailua varten hankittiin jatkuvatoiminen hiukkasmittalaite PM10-hiukkasten mittaukseen. Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen

johtokunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle vuoden 2019 investointimäärärahaan 13 000 euron lisäystä.

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	4 582 238,01	5 094 979,82	89,9	-512 741,81	4 527 573,81
Liiketoiminnan muut tuotot	24 520,73	0,00		24 520,73	18 147,76
Tuet ja avustukset kunnalta	22 821,93	0,00		22 821,93	8 932,84
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-106 524,47	-139 919,13	76,1	-33 394,66	-126 747,13
Palvelujen ostot	-1 049 135,16	-1 251 474,97	83,8	-202 339,81	-1 062 148,96
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 155 659,63	-1 391 394,10	83,1	-235 734,47	-1 188 896,09
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 468 387,60	-2 581 227,47	95,6	-112 839,87	-2 377 049,40
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-549 440,46	-545 612,12	100,7	3 828,34	-507 286,28
Muut henkilösivukulut	-99 427,95	-131 727,86	75,5	-32 299,91	-113 055,71
Henkilöstökulut yhteensä	-3 117 256,01	-3 258 567,45	95,7	-141 311,44	-2 997 391,39
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 586,08	0,00		2 586,08	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-354 175,21	-445 018,69	79,6	-90 843,48	-368 366,93
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-96,23	-0,68	14 151,5	-96,91	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	361,68	0,00		361,68	766,51
Muut rahoituskulut	0,00	0,00		0,00	-14,14
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	361,68	0,00		361,68	752,37
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	265,45	-0,68	-39 036,8	266,13	752,37
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	265,45	-0,68	-39 036,8	266,13	752,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	265,45	-0,68	-39 036,8	266,13	752,37
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,2				0,3
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	0,2				0,5

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI -LIIKELAITOS****LIIKELAITOKSEN TASE** **31.12.2019** **31.12.2018****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineelliset hyödykkeet**

Koneet ja kalusto 10 713,92 0,00

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 10 713,92 0,00

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 10 713,92 0,00

VAIHTUVAT VASTAAVAT**Saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset 223 912,80 230 552,83

Saamiset kunnalta 1 163 502,89 1 261 139,15

Muut saamiset 41 923,52 28 289,21

Siirtosaamiset 35 795,32 28 703,12

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 1 465 134,53 1 548 684,31

Saamiset yhteensä 1 465 134,53 1 548 684,31

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 1 465 134,53 1 548 684,31

VASTAAVAA YHTEENSÄ 1 475 848,45 1 548 684,31

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma 88 991,08 88 991,08

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 54 831,08 54 078,71

Tilikauden yli-/alijäämä 265,45 752,37

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 144 087,61 143 822,16

VIERAS PÄÄOMA**Lyhytaikainen**

Saadut ennakot 417,00 553,33

Ostovelat 89 220,05 76 367,14

Korottomat velat kunnalta 530 174,25 584 848,76

Muut velat 58 891,00 96 443,02

Siirtovelat 653 058,54 646 649,90

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä 1 331 760,84 1 404 862,15

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ 1 331 760,84 1 404 862,15

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 1 475 848,45 1 548 684,31

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, % 9,8 9,3

Suhteellinen velkaantuneisuus, % 28,8 30,8

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 € 55 55

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-aljjäämä)	-96,23	-0,68	14 151,5	-95,55	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	2 586,08	0,00		2 586,08	
Rahoitustuotot ja -kulut	361,68	0,00		361,68	752,37
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-13 300,00	-13 000,00	102,3	-300,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-10 448,47	-13 000,00	80,4	2 551,53	752,37
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	97 636,26	13 000,00	751,0	84 636,26	-122 806,65
Saamisten muutos muilta	-14 086,48	0,00		-14 086,48	-20 853,49
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-54 674,51	0,00		-54 674,51	70 268,09
Korottomien velkojen muutos muilta	-18 426,80	0,00		-18 426,80	72 639,68
Rahoituksen rahavirta	10 448,47	13 000,00	80,4	-2 551,53	-752,37
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	-0,68		0,68	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus %	21,4	0,0
Quick ratio	1,1	1,1
Current ratio	1,1	1,1

INFORMATIIVINEN TIETO	31.12.2019	31.12.2018
Yhdystili 31.12.	1 163 502,89	1 261 139,15
Yhdystili 01.01.	1 261 139,15	1 138 332,50
Yhdystilin muutos	-97 636,26	122 806,65

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI -LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoritusperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaa- ja ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Poikkeuksena ovat termiinisopimuksin suojatut saamiset ja velat, jotka on arvostettu termiinkurssiin. Termiinin korko-osuus on jaksotettu sopimuksen voimassaoloajalle.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot tehtävälueittain

	2019	2018
Liikevaihto	4 582 238,01	4 527 573,81
Liiketoiminnan muut tuotot	24 520,73	18 147,76
Tuet ja avustukset	22 821,96	8 932,84
Toimintatuotot yhteensä	4 629 580,70	4 554 654,41

3. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	1 049 135,16	1 062 148,96
Palvelujen ostot yhteensä	1 049 135,16	1 062 148,96

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet

Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Atk-laitteet, tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Lisäykset tilikauden aikana				13 300,00			13 300,00
Tilikauden poisto				-2 586,08			-2 586,08
Poistamaton hankintameno 31.12.0,00	0,00	0,00		10 713,92	0,00	0,00	10 713,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	10 713,92	0,00	0,00	10 713,92

4. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		0,00		201,00
Myyntisaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	201,00
Saamiset yhteensä	0,00	0,00	0,00	201,00

5. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	13 305,24	9 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	22 490,08	19 703,12
Tulojäämät yhteensä	35 795,32	28 703,12
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	35 795,32	28 703,12

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

6. Oma pääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	88 991,08	88 991,08
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	88 991,08	88 991,08
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	54 831,08	54 078,71
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä		
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	54 831,08	54 078,71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	265,45	752,37
Oma pääoma yhteensä	144 087,61	143 822,16

7. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		69 779,43		46 087,28
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	69 779,43	0,00	46 087,28
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		362,43		705,49
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	362,43	0,00	705,49
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Vieras pääoma yhteensä	0,00	70 141,86	0,00	46 792,77

	2019	2018
Liittymismaksut ja muut velat		
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	58 891,00	96 443,02
Muut velat yhteensä	58 891,00	96 443,02

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Muut tuloennakot	417,00	
Menojäämät		
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	0,00	15 408,82
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	522 684,00	456 446,00
Ylijäämän palautus, Oulu	530 174,25	584 848,76
Ylijäämän palautus, muut kunnat	130 374,54	153 688,85
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	0,00	19 727,83
Muut menojäämät	0,00	1 378,40
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 183 649,79	1 231 498,66
Siirtovelat yhteensä	1 183 649,79	1 231 498,66

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitos	60	60
Yhteensä	60	60

11. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 117 256,01	2 997 391,39
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	3 117 256,01	2 997 391,39

12. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2019	2018
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	327,00	240,00
Keskustapuolue	415,80	438,30
Kiimingin perussuomalaiset	34,50	
Oulun perussuomalaiset	92,00	126,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	348,70	330,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	210,00	220,50
Vasemmistoliitto	1 224,43	1 224,42
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 652,43	2 579,72

14 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TULOKSEEN

Oulun kaupungin organisaatio muuttui 1.1.2019. Vuoden alussa aloitti kolme uutta liikelaitosta (kv 18.6.2019). Muutoksen yhteydessä lakkautettiin Oulun tekninen liikelaitos, Liikelaitos Oulun Tilakeskus, Liikelaitos Oulun Serviisi ja Oulun Tietotekniikka liikelaitos. Digi- ja ICT-palveluita tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin konsernihallinnon tietohallinnon tehtävät ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tehtävät. Ateria-, puhtaus-, kiinteistö- ja kuljetuspalveluja tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin Oulun Serviisin, Oulun Tilakeskuksen ja osa Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä. Maanrakennus- ja ympäristön ylläpitopalveluita tuottavaan liikelaitokseen siirrettiin Oulun teknisen liikelaitoksen tehtävistä maarakennus- ja ympäristön ylläpitopalvelut sekä ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketut ulkoiset tuotot olivat tilikaudella 86,2 milj. euroa, josta suurimman osan muodostaa Oulun Vesi -liikelaitoksen ja Oulu-Koillismaa pelastusliikelaitoksen toimintatuotot. Oulun Vesi -liikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot 35,0 milj. euroa koostuvat pääosin talousveden ja jäteveden laskutuksesta. Oulu-Koillismaa pelastusliikelaitoksen pelastustoimen ulkoiset tuotot koostuvat lähes kokonaan yhteistoimintakuntien maksuosuuksista. Ensihoidon vastualueen tuotoista yli puolet koostuu PPSHP:n valmiuskorvauksesta.

Ulkoiset toimintakulut olivat 250,9 milj. euroa, jolloin toimintakatteeksi muodostui -164,8 milj. euroa. Taseyksiköiden vaikutus toimintakatteeseen oli 6,7 milj. euroa. Ulkoisten toimintakulujen tasoon suurin vaikutus oli Oulun Tilapalvelut liikelaitoksen -109,0 milj. euron toimintakuluilla. Tilapalveluiden ulkoisista toimintakuluista merkittävimmät erät muodostuivat henkilöstökuluista 26,5 milj. euroa, palveluiden ostoista 37,5 milj. euroa, aine- ja tarvikeostoista 25,6 milj. euroa sekä muista kuluista 19,3 milj. euroa.

Muiden liikelaitosten osalta suurimpana yksittäisenä kulueränä oli Business Oulu- liikelaitoksen maksama työmarkkinatuen kuntaosuus 21,4 milj. euroa avustusten tiliryhmässä. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen henkilöstökuluihin kertavaikutteisena eränä kirjattu pakollinen varaus lisäsi toimintakuluja 6,1 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa liikelaitosten ja taseyksiköiden ulkoinen toimintakate arvioitiin -162,6 milj. euroksi, joten tavoite ylittyi 2,2 milj. eurolla.

Yhteenlasketuksi ulkoiseksi vuosikatteeksi muodostui -158,2 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketuksi vuosikatteeksi arvioitiin yhteensä -159,2 milj. euroa, joten tavoite alittui miljoonalla eurolla. Muutetun talousarvion mukaisen vuosikatteen ollessa -155,9 milj. euroa, lopulliseksi vuosikatteen toteumaprosentiksi muodostuu 101,5.

Vuosikatteen muodostumisessa suurin vaikutus on Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksella (-102,3 milj. euroa). Taseyksiköiden ulkoiset rahoitustuotot olivat yhteensä 7,0 milj. euroa ylittäen alkuperäisen talousarvion 3,8 milj. euron rahoitustuotot 3,2 milj. eurolla. Suurin vaikutus rahoitustuottojen tasoon on Kehittämiserärahaston 2,6 milj. euron osinkotuotoilla ja 2,9 milj. euron vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereiden arvonalentumisten palautuksilla.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden tilikauden poistot ja arvonalentumiset olivat 46,6 milj. euroa (v. 2018: 46,5 milj. euroa), joista suurin osuus muodostuu rakennusomaisuuden taseyksikön 31,4 milj. euron suunnitelman mukaisista poistoista. Tilinpäätössiirtojen vaikutus Oulun kaupungin tulokseen oli yhteensä -1,1 milj. euroa, joka sisältää Oulun Vesi -liikelaitoksen 5,0 milj. euron investointivaruksen Hintan vedenpuhdistamon laajennukseen.

TULOSLASKELMA, 1000 € TP2019 (ulkoiset erät)	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tilä- palvelut -liikelaitos	Oulun infra- liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulu-Koillis- maan pelas- tusiikelaitos	Oulun ym- seudun ym- päästötoimi -liikelaitos	Taseyksi- köt yht.
Toimintatuotot	256 134	179 435	76 134	34 975	6 660	835	3 266	5 493	22 827	2 078	565
Valmistus omaan käyttöön	18 602	9 148	2 352	2 352	0	0	0	0	0	0	7 101
Toimintakulut	-1 323 844	-1 072 895	-250 023	-16 072	-108 985	-26 015	-17 231	-40 357	-37 258	-4 105	-926
Toimintakate	-1 049 107	-884 312	-171 537	21 256	-102 325	-25 181	-13 965	-34 864	-14 431	-2 027	6 741
Verotulot	796 894	796 894	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	279 065	279 065	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut											
Korkotuotot	10 457	9 292	0	0	0	0	0	0	0	0	1 165
Muut rahoitustuotot	16 821	11 009	19	16	0	0	0	1	3	0	5 794
Korkokulut	-10 488	-10 488	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-757	-396	-7	0	-4	-1	-1	-1	0	0	-354
Vuosikate	42 885	201 065	-171 524	21 271	-102 330	-25 181	-13 966	-34 864	-14 429	-2 026	13 345
Poisotot ja arvonalentumiset	-87 249	-40 615	-15 408	-10 528	-189	-357	-3 226	-45	-1 060	-3	-31 226
Suunnitelmapoisotot	-83 303	-36 450	-15 408	-10 528	-189	-357	-3 226	-45	-1 060	-3	-31 444
Arvonalentumiset	-3 946	-4 164	0	0	0	0	0	0	0	0	218
Tilikauden tulos	-44 364	160 450	-186 932	10 743	-102 519	-25 538	-17 192	-34 909	-15 489	-2 029	-17 881
Poisieron muutos	3 895	0	954	954	0	0	0	0	0	0	2 941
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 000	0	-5 000	-5 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-45 469	160 450	-190 978	6 697	-102 519	-25 538	-17 192	-34 909	-15 489	-2 029	-14 940

TULOSLASKELMA, 1000 € TP2019 (sisältää sisäiset erät)	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tiläpalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyhtyköt yht.
Toimintatuotot	526 462	187 109	284 545	38 740	111 093	27 333	20 804	46 456	35 489	4 630	54 808
Valmistus omaan käyttöön	18 602	9 148	2 352	2 352	0	0	0	0	0	0	7 101
Toimintakulut	-1 594 172	-1 317 302	-265 449	-18 823	-110 793	-27 199	-18 259	-46 411	-39 337	-4 627	-11 421
Toimintakate	-1 049 107	-1 121 044	21 448	22 270	300	134	2 545	45	-3 848	2	50 489
Verotulot	796 894	796 894	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	279 065	279 065	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut											
Korkotuotot	11 458	10 293	0	0	0	0	0	0	0	0	1 165
Muut rahoitustuotot	35 297	29 485	19	16	0	0	0	1	3	0	5 794
Korkokulut	-11 489	-10 488	-249	-248	0	0	-1	0	0	0	-753
Muut rahoituskulut	-19 233	-396	-6 620	-6 613	-4	-1	-1	-1	0	0	-12 217
Vuosikate	42 885	-16 190	14 599	15 424	296	133	2 544	45	-3 846	3	44 476
Poistot ja arvonalentumiset	-87 249	-40 615	-15 408	-10 528	-189	-357	-3 226	-45	-1 060	-3	-31 226
Suunnitelmapoistot	-83 303	-36 450	-15 408	-10 528	-189	-357	-3 226	-45	-1 060	-3	-31 444
Arvonalentumiset	-3 947	-4 165	0	0	0	0	0	0	0	0	218
Tiilikauden tulos	-44 364	-56 806	-809	4 896	106	-223	-682	0	-4 906	0	13 250
Poistoeron muutos	3 895	0	954	954	0	0	0	0	0	0	2 941
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 000	0	-5 000	-5 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-45 469	-56 806	-4 855	850	106	-223	-682	0	-4 906	0	16 192

15 TASEYKSIKÖT

15.1 Kehittämisrahasto

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahasto on oma kirjanpidollinen taseyksikkö Oulun kaupungissa. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oy ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III).

Kehittämisrahaston tuotot muodostuvat erillissijoitusten korkotuotoista, joita saatiin 1,1 milj.euroa (1,0 milj.euroa) ja rahaston omistamien yritysten maksamista osingoista. Suurimmat osinkotuotot kehittämisrahastoon kirjattiin Partnera Oy:ltä 2,47 milj.euroa (2,47 milj.euroa) ja Nordic Option Oy:ltä 0,12 milj.euroa (0,25 milj.eur). Osinkotuottojen lisäksi 5,7 milj.euron muut rahoitustuotot sisältävät vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonalautuksia 2,7 milj.euroa. Vuonna 2018 näiden sijoitusten arvonalennukset olivat -3,2 milj.euroa (kts. seuraava kappale); vastaava erä tänä vuonna oli vain -0,1 milj.euroa. Vuonna 2018 yhteensä 13,8 milj.euron muut rahoitustuotot sisälsivät 9,4 milj.euron myyntivoiton liittyen Technopolis Oyj:n myyntiin.

Kehittämisrahaston kulut muodostuvat kaupunginhallituksen päätöksellä tehdyistä erillishankkeiden rahoituksista -1,1 milj.eur (-1,5 milj.euroa) sekä pääoma- ja erillissijoitusten kuluista -0,35 milj.euroa (-3,4 milj.euroa, joka sis. edellisen kappaleen -3,2 milj.eur). Pysyvien vastaavien pääomasijoituksiin tehtiin tilinpäätöshetken arvonalautuksia 0,2 milj.euroa (arvonalennus -0,8 milj.euroa).

Tuloslaskelman ylijäämä oli 5,6 milj.euroa (9,1 milj.euroa) ja taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 167,7 milj.euroa (161,6 milj.euroa).

Erillissijoitukset

Rahaston erillissijoitussalkku on muodostettu Technopolis Oyj:n ja Medipolis Oy:n osakkeiden myynnistä saaduista varoista. Salkkuun lisättiin vuonna 2015 Partnera Oy:ltä saaduista osingoista 13 milj.euroa. Varojen sijoitustoiminnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitusperiaatteita. Sijoituksista saatavat tuotot ja kulut kirjataan suoraan kehittämisrahaston tuloslaskelmaan. Tulot ja varat voidaan käyttää myöhemmin kaupungin elinkeinoelämän kehittämiseen. Erillissijoitussalkun kirjanpitoarvo oli vuoden vaihteessa 31,1 milj.euroa (27,0 milj.euroa).

Pääomasijoitukset

Oulun kaupungin kumulatiiviset maksuerät Oulun seudun yrityselämää tukeviin pääomasijoitusrahastoihin ovat seuraavat:

- Nordic Option Oy
4 664 053 euroa
- Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky
2 000 000 euroa – päättynyt 12/2019
- Inveni Life Sciences Fund I Ky
997 636 euroa (sitoumus 1,0 milj.euroa)
- Northern Start up Fund I Ky
5 259 544 euroa (sitoumus 6,0 milj.euroa)
- VisionPlus Fund I Ky
940 051 euroa (sitoumus 1,0 milj.euroa)
- Northern Start up Fund II Ky/ ELY
5 000 000 euroa (sitoumus 5,0 milj.euroa)
- Northern Start up Fund III Ky/ ELY
4 334 077 euroa (sitoumus 5,0 milj.euroa)

Investoinnit

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. VisionPlus Fund I Ky aloitti sijoitustoimintansa vuonna 2012 ja pääomakutsuja vuodelle 2019 oli yhteensä 36 924 euroa (investointimeno). Northern Startup Fund I Ky:n toiminta aloitettiin vuoden 2012 lopulla ja kaupungille vuonna 2019 osoitettuja pääomakutsuja oli -10 045 euroa (investointimeno). Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky päätti toimintansa joulukuussa 2019. Rahaston maksamat palautukset olivat

yhteensä 0,58 milj.euroa ja näistä vuoden 2019 investointituloissa on 0,30 milj.euroa. Investointituloissa on lisäksi Arctic Link Ab:n, Ektakompus Oy:n ja VisionPlus Fund I Ky:n maksamia palautuksia yhteensä 0,30 milj.eurolla.

Vuonna 2018 ELY-rahoitteisten Northern Startup Fund II Ky:n (NSF II) ja Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) investointimenot ja -tulot siirrettiin toimeksiantojen varoihin. Investointimenoissa näytetään vain kaupungin omat investoinnit.

Osakkeet ja osuudet

Investointimenot 1 000 €	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
BBS-Bioactive Bone Substitutes Oy				-302	
Esko Systems Oy				-300	
VisionPlus Fund I Ky	-80			-37	
Northern Startup Fun I Ky				10	
Varaus	-920				
Yhteensä	-1 000		-1 000	-629	371

Osakkeet ja osuudet

Investointitulot 1 000 €	TA2019	TA2019 -muutokset	TA2019 +muutokset	TP2019	Erotus
Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky				305	
Ektakompus Oy				178	
Arctic Link Ab				100	
VisionPlus Fund I Ky				22	
Yhteensä				605	

ELY-rahoitteiset pääomasijoitukset

Northern Start up Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuoden 2014 helmikuussa. Rahastoa on pääomitetty 5,0 milj.eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ELY-keskuksen kautta. Rakennerahastokauden 2007 - 2014 päättymisen vuoksi rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. Rahastosta tehtiin yhteensä kaksikymmentäkaksi sijoitusta viiteentoista yhtiöön. Kaikissa sijoituksissa on ollut mukana yksityinen kanssasijoittaja.

NSF II rahasto on palauttanut 31.12.2019 mennessä varoja yhteensä 1,75 milj.euroa. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneista varoista sijoitettiin vuonna

2018 1 milj.euroa NSF I:een; loput 0,75 milj.euroa sijoitetaan tulevana vuosina.

ELY-keskus teki joulukuussa 2015 päätöksen Northern Start up Fund III Ky -rahaston (NSF III) pääomittamisesta 5,0 milj.eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja sijoitustoiminta käynnistyi vuonna 2016. Vuoden 2019 loppuun mennessä ELY-keskukselta on saatu yhteensä 5,0 milj.euroa sijoitettavaksi NSF III -rahastoon. Tästä 1,0 milj.euroa toteutui vuodelle 2019.

NSF II ja NSF III -rahastojen muutokset vaikuttavat toimeksiantojen varoihin ja toimeksiantojen pääomiin. Muutoksilla on vaikutus kaupungin investointimenoihin ja tuloslaskelmaan vasta kun NSF II ja NSF III -rahastoista palautuneita varoja sijoitetaan uudelleen.

Erillishankkeet:

Oulun seudun markkinointi (ent. Yhteismarkkinointi)

Oulun seudun markkinointia on toteutettu yhteistyössä noin 50 kumppanin kanssa. Missiona Oulun seudun markkinoinnin projektilla on tehdä Oulun seudusta Suomen nopeimmin kasvava vetovoimainen kaupunkiseutu yrityksille, osaajille, opiskelijoille ja matkailijoille, profiloitua pohjoisen Skandinavian pääkaupungiksi sekä vauhdittaa investointeja ja vientiä ja luoda työpaikkoja alueelle. Projektissa yhdistetään julkisten ja yksityisten toimijoiden osaaminen ja resurssit ja menestyään paikkojen välisessä kilpailussa kansallisesti ja kansainvälisesti. Vuonna 2019 mittavimpana toimenpiteenä toteutettiin lähes koko vuoden kestänyt valtakunnallinen Oulun Suurlähtetilas -teemainen imagokampanja. Kampanja huipentui Helsingin Kampin kauppakeskukseen kolmepäiväiseen tapahtumaan, jossa kerrottiin Oulusta mahdollisena opiskelu-, työskentely- ja vierailupaikkana. Kansainvälisinä toimenpiteinä toteutettiin muun muassa osallistuminen MIPIM-kiinteistösijoittajamessuille Cannesiin, useita mediavierailuita Ouluun sekä juttusarja Scandinavian Traveler SAS:n lentolehteen. Alueellisesti toteutettiin useita tapahtumia, kuten Northern Glow -bisnesfoorumi, Bizstock – Qstockin bisneskotit sekä Lumo-valofestivaalit, eri kohderyhmille vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Kaupungin keskustan vetovoimaisuuden lisäämiseksi aloitettiin myös Tapahtumien näkyvyys kaupunkikeskustan elävöittäjänä -kehittämiprojekti. Kehittämisrahaston rahoitus Oulun seudun markkinoinnille oli 384 454 euroa vuonna 2019.

Otva/lijoen vaelluskalakärkihanke

lijoen vaelluskalakärkihankkeen vuoden 2019 toimenpiteet olivat: smolttien ohjausaidan rakentaminen ja asennus Haapakoskelle, smolttien alasvaellusväylän suunnittelu Haapakoskelle, pienpoikasten istuttaminen sekä Raasakan voimalaitospadon kalatien valmistelevat toimenpiteet. Lohikalojen ylisiirtoja ei toteutettu ylisiirtoluvan hakijan puuttumisen vuoksi. Vuonna 2019 hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta 53 000 eurolla.

Valokuituinfra suunnitelma

Konsulttiselvitys valokuituinfrastruktuurista pohjautuu syksyn 2018 aikana sidosryhmien kanssa tehtyyn esiselvitykseen ja siinä esitettyihin neljään etenemisvaihtoehtoon.

Esiselvityksen jälkeen keväällä 2019 kehittämisrahastosta päätettiin osoittaa 50 000 euroa konsulttiselvityksenä toteuttavaan jatkoselvitykseen. Konsultiksi kilpailutettiin Sitowise Oy, joka toteutti selvityksen kiinteällä 50 000 euron summalla. Työssä tarkennettiin aiemman selvityksen etenemisvaihtoehtoja, arvioitiin niiden toimivuutta ja kustannuksia sekä ehdotettiin tarkennuksia Oulun kaupungin tahotilaan. Sitowise esitti 5 etenemisvaihtoehtoa; joista ensimmäinen kuvaa kaupungin nykyistä roolia, toinen kaupungin roolia mahdollistajana, kolmannessa kaksi vaihtoehtoa kaupungin roolista valokuituverkon osaomistajana sekä viimeinen vaihtoehto, jossa kaupunki rakentaa ja operoi valokuituverkon. Selvityksen tuloksena on saatu kustannus- ja toteuttamisarviot kunkin vaihtoehdon suhteen. Kaupungin sisäisen työryhmän työn tuloksena Sitowisen selvityksen perusteella on valmisteltu esitys, jossa Sitowisen esitystä myötäillen esitetään kaupungille mahdollistajan roolia. Valmisteltu etenemismalli esitetään kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi helmikuussa 2020. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2019 yhteensä 50 000 eurolla.

Oulu Innovaatioallianssi (OIA)

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu Oy (Oamk), Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (PPSHP), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Luonnonvarakeskus Luke ja Technopolis Oyj allekirjoittivat 22.3.2016 strategisen puitesopimuksen vuosille 2016-2020. Sopimus jatkaa oululaista yhteistyön perinnettä, jonka ansiosta Oulu on monella osa-alueella tunnettu edelläkävijäkaupunki. Sopimuksen konkreettisiksi painopisteiksi on valittu viisi kokonaisuutta, ekosysteemiä.

Yhteinen toiminnan aktivoimisen resursointihanke ITV-innovaatiotoiminnan vauhdittaminen

(ent. AIKO Yliopisto, AIKO Oamk, AIKO VTT)

Hankkeella toteutettiin valtion ja Oulun kaupungin välistä kasvusopimusta 2016 – 2019. Alun perin hankkeen piti päättyä vuoden 2018 lopussa, mutta hankkeen toteuttamista jatkettiin 30.4.2019 saakka. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat erityisesti OIA ekosysteemityön käynnistymiseen ja toteuttamiseen vuosina 2016 - 2019 seuraavasti:

- Vetovoimainen pohjoinen kaupunki, vastasi Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

- Teollisuus 2026, josta vastasi Oulun yliopisto
- Oulu Health, josta vastasi PPSHP
- ICT ja Digitalisaatio, josta vastasi VTT
- Ketterä kaupallistaminen, josta vastasi Oamk

Lisäksi toteutettiin kaikkien ekosysteemien yhteistä viestintää, josta vastasi BusinessOulu.

Vetovoimainen Pohjoinen kaupunki -ekosysteemin toimenpiteet hankkeen yhteisten viiden tavoitteen suhteen toteutuivat seuraavalla tavalla: *1 Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen:* Kehitettiin innovaatioalustoina toimivia kärkihankkeita, kuten Välivainion aluetta, Karjasiltaa, Linnanmaan innovaatiokampusta ja Oulun kulttuuripääkaupunki Oulu 2026:sta. *2 Yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen:* Valikoitujen yritysryhmien kuuleminen kaupunkialustojen pilotointityössä ja lakisääteistä toimintaa laajempi osallistaminen (sis. elinkeinoelämän, tutkimuslaitokset, muut alueen toimijat). Kutsuttiin valoalan yrityksiä koolle ja kartoitettiin yritysten tarpeita sekä tuotettiin markkinointimateriaalia, jossa tuotiin esille yritysten osaamista ja tuotteita. *3 Myynti- asiakas - ja markkinaosaamisen lisääminen:* Hyödynnettiin Ketterä kaupallistaminen ekosysteemin kaupunkialustojen pilotointityön yhteydessä. *4 Yritysten törmäyttäminen, verkostoituminen kansainvälisesti:* Vetovoimainen pohjoinen kaupunki Kestävän kehityksen tapahtuma Oulussa. Oulu2026 järjesti kansainvälinen konferenssin Can ECoC Save the World Oulussa 12.-14.3.2019. Konferenssiin osallistui 95 osallistujaa. *5 OIA Ekosysteemin ylösajoon liittyvät tehtävät, uusien alkujen nostot:* Ekosysteemin toiminta vakiintui. Toteutettiin Pohjois-Pohjanmaan taiteilijaresidenssi-verkoston selvitys. Hankkeen päätteeksi ekosysteemin toiminta lopetettiin.

Teollisuus 2026 ekosysteemin toimenpiteet hankkeen yhteisten viiden tavoitteen suhteen toteutuivat seuraavalla tavalla: *1 Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen:* Teollisuus 2026 -ekosysteemissä ja siihen liittyvissä useissa yhteistyöhankkeissa innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittämisessä kiertotalouden FISS-toimintamalli otettiin käyttöön, käynnistettiin biotalousriihi-toiminta, luotiin TellusMatch-alusta. ToriLabs -konseptin (ALUT-hanke) kautta tuotteistettiin teollisuus 2026 -ekosysteemin innovaatioalustoja. Osallistuttiin merkittävästi EKI -hankkeen yliopiston kasvityhteistyön puutarhan tiloihin luotavan vierailukeskuksen luomiseen. University Innovation Center

(UIC) tehostaa yhteistyötä ja luo uusia yhteistyömahdollisuuksia. *2 Yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen:* Teollisuus 2026 -ekosysteemissä koordinoitiin viitekehukseen liittyvää yhteistyötä ja kartoitettiin yritysten kehitystarpeita. Edeltävien toimien pohjalta ekosysteemissä valmisteltiin teemaan liittyviä kehityshankkeita. Järjestettiin erilaisia ekosysteemin toimintaan liittyviä tilaisuuksia. Otettiin käyttöön ekosysteemin toimijoille (mm. yritykset) Helpdesk-toimintamalli. *3 Myynti- asiakas - ja markkinaosaamisen lisääminen:* Teollisuus 2026 -ekosysteemissä tuettiin ja valmennettiin potentiaalisia tutkimusaiheita ja liikeideoita kohti kaupallistamista ja yrittäjyyttä. Tehtiin tiivistä yhteistyötä Ketterä Kaupallistaminen ekosysteemin kanssa. *4 Yritysten törmäyttäminen, verkostoituminen kansainvälisesti:* Järjestettiin useita kansallisia ja kansainvälisiä verkostoitumistilaisuuksia OIA & T2026, joista lähtöinä useita temaattisiin keihäänkärkiin liittyviä isoja hankekokonaisuuksia. *5 OIA Ekosysteemin ylösajoon liittyvät tehtävät, uusien alkujen nostot:* Teollisuus 2026 -ekosysteemi on kehittynyt innovaatiokeskuksesta kohti avointa innovaatioalustaa.

OuluHealth ekosysteemin toimenpiteet hankkeen yhteisten viiden tavoitteen suhteen toteutuivat seuraavalla tavalla: *1 Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen:* OuluHealth Labs -kokonaisuuden (OYS TestLab, OAMK SimLab ja Oulu WelfareLab) palvelujen tuotteistaminen. Biopankki Borealixen, Koe-eläinkeskuksen ja Biocenter Oulun ydinpalvelujen tuotteistamisprosessi. Järjestettiin lukuisia innovaatiotyöpajoja terveydenhuollon ammattilaisille. Otettiin käyttöön uusi rahoitusinstrumentti "OuluHealth Sparks" aloitteleville yrityksille. *2 Yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen:* OuluHealth ekosysteemille muodostettiin prosessi yritysten yhteydenottojen käsittelemiseksi. OYS TestLabissa, Welfare Labissa ja SimLabissa on jatkettu pilotti- tai yhteiskehittämävaiheeseen useiden yrityksen kanssa. *3 Myynti- asiakas - ja markkinaosaamisen lisääminen:* Ekosysteemin toimijoille ja erityisesti yrityksille on järjestetty erilaisia koulutuksia. *4 Yritysten törmäyttäminen, verkostoituminen kansainvälisesti:* OuluHealth-ekosysteemissä järjestettiin kuukausittain tapahtumia, joissa yrityksen verkottuvat keskenään. Tapahtumat koottiin OuluHealth-sivustolle. OuluHealth-ekosysteemissä oli kuukausittain yritysten yhteisosallistumisia messutapahtumiin ulkomailla. Tapahtumat koottiin OuluHealth-sivus-

tolle. *5 OIA Ekosysteemin ylösajoon liittyvät tehtävät, uusien alkujen nostot:* OIA ekosysteemien toimijoiden ja ohjausryhmien yhteistyötä vahvistettiin, erityisesti ICT ja Digitalisaatio sekä Ketterä kaupallistaminen -ekosysteemien kanssa. Ekosysteemien yhteistyönä valmisteltiin useita hankkeita.

ICT ja digitalisaatio ekosysteemin toimenpiteet hankkeen yhteisten viiden tavoitteen suhteen toteutuivat seuraavalla tavalla: *1 Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen:* 5G-testiverkot yritystoimijoiden käytettävissä. EAKR-hankkeessa TEPI toteutettu IoT-testiympäristöjä Ouluun (VTT:n tiloissa) ja lihin Micropoliksen tiloihin. Perustettu fintech SIG, joka alan yritysten yhteistyö ja innovaatioalusta. OIA-yhteisön toimijat perustaneet SuperIoT ja Analytics+ verkostot yritysten yhteistoimintaa, innovointia ja tarjoaman muodostamista varten. *2 Yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen:* ICT ja digitalisaatio -ekosysteemien keskeisten TKI-toimijoiden (VTT, OY, OAMK) hankkeissa on autettu yrityksiä hyödyntämään tutkimustuloksia ja kaupallistamaan niitä, erityisesti IoT- ja analytiikka-alueilla. Törmäytystapahtumissa (ICT - sote ja ICT-kivijalkakauppa) on tunnistettu ko. toimialojen tarpeita, joihin yritykset ovat lähteneet hakemaan ratkaisuja. *3 Myynti- asiakas - ja markkinaosaamisen lisääminen:* Myynti-, asiakas- ja markkinaosaamista on kehitetty toisaalta Business Oulun voimin, erityisesti automotive alihankinnassa sekä SuperIoT ja Analytics+ verkostot (mm. luotu mallia yhteistarjoamalle. Ketterä kaupallistaminen -ekosysteemi on tässä osakokonaisuudessa päätoimija, kun puhutaan myyntiosaamisen kasvattamisesta yleisellä tasolla. *4 Yritysten törmäyttäminen, verkostoituminen kansainvälisesti:* Verkostoituminen ja törmäytystapahtumissa, erityisesti fintech-alalla ja SuperIoT-allianssissa on muodostettu yritysten välisiä suhteita, joiden pohjalta on jaettu hyviä käytäntöjä, tehty yhteisiä asiakastarjouksia ja projekteja. *5 OIA Ekosysteemin ylösajoon liittyvät tehtävät, uusien alkujen nostot:* ICT ja digitalisaatio -ekosysteemin toiminta ajettu ylös ja toimii vakimuotoisesti. SuperIoT ja Analytics+ -verkostot perustettu, yli 100 yritystä mukana. Fintech SIG toiminta ajettu ylös, nyt yritysveitoista. Automotive alan toimijoiden keskustelufoorumi (SIG) perustettu. 6Genesis -tutkimusyhteisö (OY).

Ketterä Kaupallistaminen ekosysteemin toimenpiteet hankkeen yhteisten viiden tavoitteen suhteen toteutuivat seuraavalla tavalla. *1 Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen:* Oulun alueellisen

ekosysteemin innovaatioympäristöt ja -palvelut on inventoitu, tuotteistettu ja hinnoiteltu. Kehittämisympäristöt on koottu BusinessOulun sivujen alle ja jatkossa erityisesti Oulun korkeakoulut jatkavat infrastruktuurin ja innovaatiopalvelujen tuotteistamista sekä vastaavat niiden myynnistä mm. perustetun korkeakoulujen innovaatiopalvelukeskuksen (University Innovation Center) kautta. *2 Yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen:* Ketterän kaupallistamisen ja muiden OIA-ekosysteemien leikkauspisteet on tunnistettu ja rajapintatoimintaan on kehitetty ja käyttöön otettu validoituja konsepteja ja toimintamalleja. Tutkimukseen ja korkeaan osaamiseen liittyvät kaupallistamistoimet on systematisoitu ja tuotu osaksi OIA-toimijoiden palvelutarjontaa (esim. BusinessAsema/BusinessOulu, Business Kitchen ja UIC / korkeakoulut). OuluHealthin innovaatioprosessimalli tuo kaupallistamistoiminnon mukaan varhaiseen vaiheeseen, samoin T2026-ekosysteemin kanssa rakennetut nopean kaupallistamisen mallit (Tekniikan torstait, Venturing Research Challenge). *3 Myynti- asiakas - ja markkinaosaamisen lisääminen:* OIA:n oppilaitostoimijoiden ja BusinessOulun yhteinen strateginen myyntiosaamisen kehittämiskokonaisuus on käynnistynyt Oulun ammattikorkeakoulun koordinoimana. Myyntiosaamisen tason nostamiselle on rooli osana erilaisia osaamisen kehittämisen toimia (lyhyet ja pidemmät, tutkintotavoitteiset koulutuskokonaisuudet). Markkinatietopalvelujen profiilia on nostettu uudelle tasolle ja business intelligenen merkitys on tiedostettu yritysrajoitukseksi. Myyntiosaamisen kehittäminen on nimetty ketterän kaupallistamisen ekosysteemin kärkiteemaksi ja teeman työstäminen jatkaa ekosysteemin ydintoimintana. *4 Yritysten törmäyttäminen, verkostoituminen kansainvälisesti:* Ouluun on kehitetty useita kansainvälisesti ja kansallisesti kiinnostavia tapahtumia. Tapahtumien yhteenlaskettu osallistujamäärä vuositasolla nousi hankkeen toimenpiteiden myötä noin viisinkertaiseksi hankkeen aikana. Nykyisellään innovaatioiden kaupallistamiseen ja liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä tapahtumia järjestetään yhä enemmän OIA-toimijoiden ja ekosysteemien välisenä yhteistyönä ja tapahtumat tavoittavat eri kohde- ja sidosryhmiä (opiskelijat, yritykset, kaupungin asukkaat). Tapahtumiin osallistuu noin 4000 henkilöä vuodessa. Hankkeessa kehitettyjen, pilotoitujen ja arvioitujen tapahtumakonseptien jatkokehittämisestä on sovittu OIA-osapuolten kesken ja tapahtumatoiminnan tueksi on hankkeessa tuotettu ekosysteemitapahtumien käsikirja. Ekosysteemitason kansainvälisen yhteistyön rakentaminen

osoittautui haastavaksi lähinnä siitä syystä, että Oulun innovaatioallianssi on jokseenkin ainutlaatuinen toimintamalli, jolloin kansainvälisen vastinparin löytäminen on hankalaa. Pisimmällä yhteistyö on Kööpenhaminan sekä pohjoisen Ruotsin ja Norjan innovaatiokeskittymien kanssa ja näiden yhteyksien jatkokehittämisestä on sovittu OIA-toimijoiden kesken. *5 OIA Ekosysteemin ylösajoon liittyvät tehtävät, uusien alkujen nostot:* Innovaatioallianssin ja ekosysteemin tunnettuus on noussut merkittävästi. Toimintamalli on alueella tunnettu ja tunnustettu. Ketterän kaupallistamisen ekosysteemissä ITV-hankkeen aikana kehitetyt ratkaisut ja toimintamallit ovat herättäneet kiinnostusta myös kansallisella tasolla, jonka myötä on syntynyt merkittäviä yhteistyöavauksia mm. hautomotoiminnan verkostoitumiseen liittyen. Oulun alueen kaupallistamisen palvelukokonaisuutta on selkeytetty ja OIA-sopimuskumppaneiden ulkopuolisia toimijoita on saatu entistä vahvemmin mukaan ekosysteemimäiseen toimintaan (esim. Kielo Growth, OuluES). Jatkossa kaupallistamiseen liittyvät palvelut ovat kootusti saavutettavissa kolmessa palveluhubissa Linnanmaalla, Kontikankaalla ja keskustassa ja OIA-toimijat ovat sitoutuneet jatkamaan palveluiden asiakaslähtöistä kehittämistä yhteistyössä. Ekosysteemille on laadittu sekä tiivistetty kuva palvelupolusta että laajempi katsaus ekosysteemin keskeisiin toimintakonsepteihin ja -malleihin. Lisäksi OIA:n ja ketterän kaupallistamisen ekosysteemin toiminnasta on tuotettu lukuisia katsauksia kotimaisiin ja kansainvälisiin viestintäkanaviin.

Hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta vuonna 2019 seuraavasti: Oulun yliopistolle 50 953 euroa, Oamk:lle 24 266 euroa ja VTT:lle 23 490 euroa.

OIA hankkeet ekosysteemeittäin:

Vetovoimainen pohjoinen kaupunki

Elinvoimaa ja kestävyttä innovaatioyhteistyöllä (EKI, Visitor Center)

Elinvoimaa ja kestävyttä innovaatioyhteistyöllä -hankkeessa perustetaan Oulun yliopiston kasvitieteelliseen puutarhaan vierailukeskus, jossa esitellään yliopiston tutkimusprojekteja ja järjestetään tapahtumia. Tiloihin tulee myös virtuaalinen showroom esittelemään Pohjois-Pohjanmaan vähähiilisten yritysten toimintaa. EKI-hankkeessa on vuoden 2019 aikana toteutettu hankesuunnitelmaa viiden työpakettin (TP) mukaisesti. Projektinhallinnan ja viestinnän (TP1) osalta hankkeen budjettia on seurattu ja muokattu. Tiedepuutarhan brändiä on hiottu ja viestintäsuunnitelma tehty. Toiminnan ja tapahtumien (TP2) osalta benchmarking on jatkunut, palvelukonseptia on suunniteltu työpajoissa ja tapahtumia on järjestetty. Vuonna 2019 Tiedepuutarhan tapahtumiin on osallistunut noin 5000 henkeä. Tiedenäyttelyn suunnittelun (TP3) osalta näyttelysuunnitelma ja -käsikirjoitus on saatu valmiiksi. Näyttelyrakenteiden rakentamisen kilpailutus on toteutettu, ja rakentaminen on alkanut. Multim mediasuunnittelu on alkanut syksyllä 2019, ja AV-hankintojen suunnittelua on jatkettu. Virtuaalisen showroomin (TP4) alusta on saatu valmiiksi ja yritysten rekrytointi mukaan on jatkunut. Tiedepuutarhan jatkuvuuden (TP5) osalta on tehty arvio tulevasta resurssitarpeesta ja kartoitettu eri vaihtoehtoja toiminnan jatkamiseksi EKI-hankkeen jälkeen. Hanketta rahoitettiin vuonna 2019 yhteensä 37 156 eurolla.

tu ja muokattu. Tiedepuutarhan brändiä on hiottu ja viestintäsuunnitelma tehty. Toiminnan ja tapahtumien (TP2) osalta benchmarking on jatkunut, palvelukonseptia on suunniteltu työpajoissa ja tapahtumia on järjestetty. Vuonna 2019 Tiedepuutarhan tapahtumiin on osallistunut noin 5000 henkeä. Tiedenäyttelyn suunnittelun (TP3) osalta näyttelysuunnitelma ja -käsikirjoitus on saatu valmiiksi. Näyttelyrakenteiden rakentamisen kilpailutus on toteutettu, ja rakentaminen on alkanut. Multim mediasuunnittelu on alkanut syksyllä 2019, ja AV-hankintojen suunnittelua on jatkettu. Virtuaalisen showroomin (TP4) alusta on saatu valmiiksi ja yritysten rekrytointi mukaan on jatkunut. Tiedepuutarhan jatkuvuuden (TP5) osalta on tehty arvio tulevasta resurssitarpeesta ja kartoitettu eri vaihtoehtoja toiminnan jatkamiseksi EKI-hankkeen jälkeen. Hanketta rahoitettiin vuonna 2019 yhteensä 37 156 eurolla.

Teollisuus 2026

Ultra

ULTRA, uutta liiketoimintaa innovatiivisista järjestelmätason tuote- ja palveluratkaisuista -hankkeen tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa nelipyöräisen, nelivetoisen maalla kulkevan ajoneuvon tutkimus- ja testauskäyttöön. Hankkeen suurimpana onnistumisena pilvitiedonkeruun analysoinnin työpakettin kautta saatiin luotua toimiva palvelukonsepti, jota hyödyntämällä ja jatkokehittämällä Unikie Oy työllisti hankkeessa kehitetyn konseptin pohjalta myyntituotteen, joka työllistää tällä hetkellä yrityksen mukaan n 20. henkeä. Myös ultralajien teräksien osalta kahden prototyyppirungon valmistuksessa työ- ja tuotanto menetelmiä saatiin kehitettyä suunnitelman mukaisesti. Ultra hankkeen sekä olemassa olevan osaamisemme pohjalta on syntynyt uusi suuri palveluinnovaatio Mobilab, kokonaisbudjetti 8 M€ "Energiatehokkaiden ajoneuvo- ja työkoneteknologioiden kehitysympäristö". Lopputulokseltaan hanke oli onnistunut ja tuotti tavoitteensa mukaisia tuloksia. Hanke päättyi tammikuussa 2020. Hanke on vuonna 2019 saanut rahoitusta 19 223 euroa.

Labrobot

Labrobot-projektissa on viety voimakkaasti eteenpäin uudentyypisiä robotiikkaa ja koneellisia havainnointimenetelmiä, joita voidaan hyödyntää automaattisissa analyysissä eri elintarvikealan yrityksissä. Esimerkki demonstraatioissa laitteisto ja siihen liitetty konenäkö pystyy käymään läpi ja erotte-

lemaan eri viljalajien jyviä, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi puhdas kaura –tuotteita valmistavassa myllyteollisuudessa. Samaa laitteistoa voidaan hyödyntää myös muiden raaka-aineiden esim. marjojen mittauksessa. Lisäksi projektissa on kehitetty erilaisia robottikäsivarsiin perustuvia elintarvikkeiden mittaussovelluksia. Lisäksi kehitettiin automaattinen kuvapohjainen luokitin sinapin karkeuden määrittämiseen. Raportointikaudella kehitettiin myös uutta teknologiaa *Listeria monocytogenes* -elintarvikkepatogeenin tunnistamiseen. Labrobot hanke on saanut kehittämisrahastosta 25 763 euroa vuonna 2019.

Tehoja

TEHOJA-hankkeessa pyritään tehostamaan Pohjois-Pohjanmaan yritysten tuotantoa joustavan automaation ja yhteistoiminnallisen robotiikan avulla. Vuoden 2019 kevään aikana toteutettiin kaikkiaan 12 erilaista robotiikan automaatiotratkaisua alueen yrityksissä. Syyskuussa järjestettiin yrityksille uusi aiheiden pitching- tilaisuus, jossa oli mukana yhteensä 20 yritystä. Aiheita oli runsaasti tarjolla, joista TEHOJA-hankkeelle saatiin 10 uutta yritysprojektia, näiden suunnittelu on parhaillaan käynnissä.

Vuoden 2019 aikana hankittiin ABB:n teollisuusrobotti lisälaitteineen ja Robotizen mobiilirobotti. Näille molemmille ollaan rakentamassa automaatiototeutuksia alueen yrityksissä. Lisäksi hankittiin kolme eksoskeletonia, joita on kokeiltu syksyn aikana yrityksissä. TEHOJA-hankkeen investointiosio päättyi marraskuussa ja budjetti saatiin käytettyä tehokkaasti. Hankkeen kehitysosiolle saatiin jatkoaikaa 5/2020 saakka. Vuonna 2019 kehittämisrahastosta hankkeen saama rahoitus oli 30 930 euroa.

NOISS, Teolliset symbioosit Pohjois-Pohjanmaalla

NOISS-hanke (Northern Ostrobothnia Industrial Symbiosis System) edistää kiertotalouden teollisten symbioosien syntyä Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa teollisten symbioosien mahdollisuudet alueella, ottaa yritysten vajakäyttöiset resurssit tehokkaampaan käyttöön ja vahvistaa siten alueen kärkihankkeita. Samalla tavoitteena on luoda Pohjois-Pohjanmaalle räätälöity kiertotalouden edistämisen toimintamalli, jossa hyödynnetään Motivan ja Sitran lanseeraamaa Teollisten symbioosien edistämisen toimintamallia FISS:ia (Finnish Industrial Symbiosis System).

Vuonna 2019 NOISS-hankkeessa keskityttiin Poh-

jois-Pohjanmaan kiertotalouden toimintamallin laadintaan sekä yritysten käyttämättömien resurssien hyödyntämisen edistämiseen ja kiertotalouden ratkaisujen hakemiseen. Hanke järjesti vuoden 2019 aikana yhden seminaarin Oulussa ”Kiertotalouden digitaaliset ratkaisut” 16.4.2019. Työpajoissa esille tulleita synergioita ja kiertotalouteen liittyviä aloitteita on työstetty eteenpäin toteuttamalla demonstraatioita ja kokeiluja sekä laatimalla edistämissuunnitelmat potentiaalisimmille symbioosialoiteille. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2019 yhteensä 26 990 eurolla.

Energia-, sähkö- ja talotekniikan oppimisympäristö, EaaS Lab (Työnimi: Energy as a Service Laboratory)

Vuoden 2019 aikana käynnistettiin laboratorion opetus- ja tutkimuskäyttöön tulevien lämpö- ja sähköenergiaverkkojen suunnittelu sekä niihin liittyvän digitaalisen kaksosen suunnittelu. Lämpöenergiaverkon suunnittelu tilattiin ostopalveluna Planora Oy:ltä. Suunnitelmaan pohjautuen käynnistettiin lämpöverkon hankinta, tarjouspyyntö julkaistiin 12/2019. Sähköverkon esisuunnitelma tilattiin Merus Power Dynamics Oy:ltä ja siihen pohjautuen käynnistettiin hankintaprosessi tarjouspyynnön valmisteluna. Edellä mainittujen hankintavalmistelujen lisäksi olemme käynnistäneet aurinkosähköjärjestelmän hankinnan tarjouspyynnön valmistelun. Sekä sähköverkon että aurinkosähköjärjestelmän hankinnat etenevät tarjouspyyntövaiheeseen v. 2020 ensimmäisellä neljänneksellä. Digitaalisen kaksosen toteutus on käynnistetty sekä lämpö- että sähköjärjestelmien osalta perustuen edellä esitettyihin suunnitelmiin ja mallien parametointi tapahtuu järjestelmien toteutuksen mukaisen mitoituksen myötä. Hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Jälkimmäisessä kokouksessa ohjausryhmä hyväksyi esitettyjen suunnitelmien mukaisen toiminnan jatkamisen. Rahoituspäätösten viivästymisen vuoksi hanke tarvitsee puolen vuoden lisäajan alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2019 yhteensä 25 997 eurolla.

Käypi

KÄYPI-hankkeen tavoitteena on kehittää valmiuksia ja hankkia osaamista uuden teknologian hyödyntämiseen käynnissäpidon alalla. Koko hankkeen keskeisimpiä tavoitteita on parantaa eri prosessien käyttövarmuutta ennustavan kunnossapidon uusim-

pien tekniikoiden avulla. Hanke on jaettu useampaan työpakettiin ja suurimmassa osassa tavoitteena on testata eri tekniikoiden soveltuvuutta yritysympäristöissä. Oulun ammattikorkeakoulun työpaketeissa on mm. eri mittaustekniikoiden hyödyntäminen konkreettisesti ja ensimmäisenä käynnistyi loppuvuodesta 2019 kosketukseton 3D- mittaus ja sen tuottaman tiedon hyödyntäminen varaosavalmistuksessa. Hankkeelle ei maksettu rahoitusosuutta vuoden 2019 aikana.

Mobilab

Hankkeen päämääränä on rakentaa puolueeton, uusia energiatehokkaita ajoneuvo- ja työkoneteknologioita tukeva testausympäristö, jonka kotipesä on Linnanmaan kampuksella. Testausympäristön toteutetaan Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on hankkia ja rakentaa kokonaisen ajoneuvon/työkonen/voimansiirtojärjestelmän testausyksikkö sekä PEMS-laitteisto. Hankkeen tuloksena parannetaan koko Pohjois-Suomen alueen yritysten mahdollisuuksia olla mukana uuden ajoneuvo- ja työkoneteknologian kehityksessä ja Oulun korkeakoulujen mahdollisuutta toteuttaa muuttuvan ajoneuvo- ja työkonetekniikan koulutus-, kehitys-, tutkimus- ja testaustoimintaa. Pitkän aikavälin tavoitteena on luoda pohjoismainen verkosto, joka keskittyy kylmän ilmanalan ja uusien ajoneuvo- ja työkonetekniikoiden koulutukseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Investoinneilla vaikutetaan suoraan energiatehokkaiden ja vähäpäästöisten ajoneuvo- ja työkonetekniikan kehittämiseen.

Vuonna 2019 suoritettavat toimenpiteet ovat liittyneet hankittavan laitteiston spesifioimiseen, projektisuunnitteluun, toimittajakartoitukseen ja toimittajavalintaan. Toimittajavalinta arvioidaan saatavan päätökseen 1H/2020 aikana, ja laitetoimitusten arvioidaan tapahtuvan kesällä 2021.

Sähkö – ja hybridiajoneuvojen alueellisen koulutuksen uudistaminen (eMobiili)

Hanke on aloitettu 1.10.2019 ja ensimmäinen ohjausryhmän kokous on pidetty 27.11.2019. Hanketoimijoiden kesken on pidetty hankkeen koulutussisältöjen ja verkko-oppimisympäristön suunnittelukokouksia, joiden pohjalta hanketoimijat ovat aloittaneet koulutussisältöjen tekemisen. Koulutusportaalin kehitys, yritys yhteistyö ja Mobilab -tutkimusympäristön integrointi koulutukseen on aloitettu samanaikaisesti.

Koulutussisältöjen suunnittelu ja kehittäminen ovat hankkeen pääsisältönä myös 2020 aikana. Rahoitusosuutta ei maksettu vuoden 2019 aikana.

Majakka

Majakka hankkeen raportointijaksolla on aloitettu State of the art esiselvitys, jonka valmistelu on tällä hetkellä puolella välissä. Projektissa hyödynnettävien tutkimusympäristöjen tarpeita on alettu kartoittamaan ja ensimmäiset muutokset ympäristöihin on jo toteutettu. Oulun Minipilot -ympäristöstä on luotu 3D malli ja tislusprosessin tehostamiseen tähtäävän demonstraation kehitys on aloitettu. Raportointijakson aikana on pidetty useita kokouksia Kokkolassa sekä Oulussa. Julkaisutoiminta on aloitettu laatimalla artikkeli Helsingin sanomien liitteeseen ja hankkeen kotisivut löytyvät osoitteesta <https://centria.fi/majakka>. Hankkeesta on laadittu tiedotteet Centria newsiin sekä Oulun yliopiston Patio -ympäristöön. Hankkeessa on edetty hankesuunnitelman mukaisesti. Rahoitusosuutta ei maksettu vuoden 2019 aikana.

Oulu Health

Centre for Health and Technology (CHT)

CHT toimii OuluHealth-ekosysteemin TKI-toiminnan kehittäjänä ja koordinaattorina (3 viikon välien hankereportfoliopäivät) ja toimeenpanee OuluHealth-ekosysteemin painopistevalintoja valmistelemissaan TKI-hankkeissa. CHT on määritellyt Digitaalisen terveyden osaamiskeskittymän toimenpidekokonaisuuksia osana DigiHealth Hub-hanketta. Ja vienyt nämä toiminnot osaksi kansallista osaamiskeskittymää (STM:n HyteAiro HUB) toimintamallin kehitystyötä, yliopiston digitaalisen terveyden profilaatiota ja osaksi OuluHealth strategiaa. CHT on vahvistanut Oulun kansainvälistä näkyvyyttä ja edistänyt OuluHealth-ekosysteemimallin tunnettuutta mm. EU komission tilaisuuksissa. Sekä luonut tulevaisuuden terveys-teeman kehittämistarpeita osaksi Digital Health Europe partneruutta. EU- näkyvyys on edesauttanut uusien partneriyyntien saantia. CHT on valmistellut useita hankkeita OUKA/Hyve-toimijoiden kanssa (mm. VM, Innosup, UIA, S3). Merkittävänä tuloksina mm. EIP-AHA referenssikaupungin statuksen nosto, EIP-AHA Twinning-rahoituksen varmistuminen Trenton kanssa. Ja määritellyt virtuaalikklinikkapalvelu konseptia kaupungin edustajien kanssa osaksi EU:n älykkään erikoistumisen investointiprojekteja. CHT on pilotoinut uuden innovaa-

tiomenetelmän BO:n toimijoiden kanssa (UC Sprint). CHT toimii osatoteuttajana, asiantuntijana ja yritys/tutkimusrajapinnan luojana useissa OUKA/Hyve- yhteiskehittämishankkeissa (CoHeWe, Midas). CHT on koordinoitunut, valmistellut ja moderoinut isoja kvtilaisuuksia Ouluun BusinessOulun kanssa ja mahdollistanut OUKA/Hyven pääsyn asiantuntijatiimeihin ministeriön kärkehankkeisiin (STM:n Kati-hanke). CHT:n kehittämisrahastosta saama perusrahoitus vuonna 2019 oli 75 000 euroa.

Co-Created Health and Wellbeing (CoHeWe)

6Aika CoHeWe -hankkeessa kehitetään yritysten roolia toimia innovatiivisina hyvinvointi- ja terveyspalveluiden yhteistoimijoina yhdessä kaupunkien ja mm. tutkimusorganisaatioiden kanssa. Oulusta hankkeessa ovat kaupungin Hyvinvointipalvelut sekä Oulun yliopiston Lääketieteellinen tiedekunta. Hanketta koordinoi Tampereen Yliopistollinen Sairaala ja muut mukana olevat kaupungit ovat Tampere, Helsinki ja Vantaa. Hanke alkoi 1.8.2018 ja jatkuu vuoden 2020 loppuun. Hankkeessa on kehitetty toimintamalli, joka tukee asiakastarpeisiin pohjautuvien hyvinvointipalveluiden käyttöönottoa yrityskokeiluiden avulla ja hyödyntää Oulu Welfare Lab:in toimintamalleja. Oulussa keskitytään erityisesti tulevaisuuden mobiilipalveluiden kehittämiseen. Sähköisen asiakaskyselyn ja ammattilaisilta kerättyjen havainnointien pohjalta kaupungin Hyvinvointipalvelut ja yliopisto ovat käynnistäneet kaksi uutta innovatiivista palvelukokeilua, jotka jatkuvat vielä vuoden 2020 alkupuolella. Haukiputaan hyvinvointikeskuksessa palvelua odottavan asiakkaan odotusajan hyödyntämisessä on kokeiltu Kaswe OY:n palvelua ja tietoturvallista mobiilia viestinvälitystä kokeillaan SOTE-ammattilaisen ja asiakkaan välillä Onerva Hoivaviestintä Oy:n palvelulla. Vaikuttavuutta arvioidaan ammattilaisilta ja asiakkailta kerättävistä palautteista ja tiedoista. Vuonna 2019 hanketta rahoitettiin 3 967 eurolla.

Connected Health professuuri

OuluHealth ekosysteemi kokonaisuuteen kuuluvan yhteisprofessorin sijoittumispaikaksi oli 2017 vuoden alusta sovittu VTT (1/3) ja Oulun yliopisto (2/3) työajasta. 'Connected Health' tarkoittaa dataan sekä uusimpiin teknologioihin pohjautuvia palveluita, jotka tukevat joko kansalaisen, potilaan tai terveydenhuollon asiantuntijan toimintaa, terveyden edistämiseksi. OuluHealth Connected Health tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään tulevaisuuden

mahdollisuuksia Connected Health toimija ekosysteemeissä, arvioida Connected Health – ratkaisuiden vaikutuksia sekä kehittää menetelmiä innovaatioiden yhteiskehittämiseen ja hallintaan julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä. Vuoden 2019 aikana Connected Health tutkimusta on edistetty neljässä hankkeessa (Icory, Indemand, Midas ja Sherlock), joissa on tuotettu vuoden 2019 aikana yhteensä 20 hyväksyttyä tieteellistä artikkelia. Oulun Yliopistollisen sairaalan ja Oulun Kaupungin näkökulmasta Connected Health tutkimus on antanut uusia mahdollisuuksia yhteiskehittää tarveperustaisia innovaatioita niin, että se tuottaa enemmän lisäarvoa kansalaisille sekä potilaille sekä auttaa terveydenhuollon organisaatioita tehostamaan toimintaa kustannustehokkaampaan suuntaan.

Uuden toimintamallin avulla on vuoden aikana kehitetty jo 15 uutta palveluratkaisua, jotka todistettavasti edistävät myös mukana olevien yritysten kasvua. Connected health työn tuloksena on kehitetty yritysten kansainvälistymisen toimintamalli, joka tulee yritysten pääsyä kansainvälisille markkinoille kansainvälisissä sairaaloissa tehtävien vaikuttavuustutkimusten kautta. Tutkimuksen tuloksena Suomessa on menossa kaksi vaikuttavuustutkimusta, jossa pyritään arvioimaan potilaan hoitopolkusuovelluksen vaikutuksia aikuisten polvikipu potilaiden ja päiväkirurgisiin tulevien lapsipotilaiden elämänlaatuun, stressiin, ahdistukseen ja kipuun. Lisäksi Singaporessa on menossa neljä vaikuttavuustutkimusta neljässä eri sairaalassa linkittyen sovelluksiin, jotka tukevat mm. rintasyöpää sairastavia potilaita, päiväkirurgisiin leikkauksiin tulevia lapsipotilaita sekä olkapääkivusta kärsiviä potilaita. Vuoden aikana tuloksia on esitelty 19 eri seminaarissa Euroopassa, Singaporessa ja Australiassa. Lisäksi tuloksia on hyödynnetty pohjana opiskelijoille järjestetyssä Connected Health kurssikokonaisuudessa sekä erillisessä Oulun Kaupungille suunnatun tutkimuksen suunnittelussa, jossa tavoitteena on nivelrikkoa sairastavien kansalaisten parempi tukeminen terveysteknologioiden avulla. Vuoden 2019 Connected Health tiimissä rakennettiin myös uusia hankerahoituksia, joista arvioitavana olleiden hankkeiden kokonaisvolyymi oli vuoden 2019 lopussa 36 miljoonaa Euroa. Uudet hankkeet tukevat mm. OuluHealth ekosysteemin yhteistyötä ja tuovat toimijat yhteen uusien ratkaisuiden yhteiskehittämiseksi elintapasairauksien ennaltaehkäisyyn, hoitopolkuratkaisuiden sekä hätätilanteiden hallinnan alueilla. Kehittämisrahastosta professuuria rahoitettiin vuonna 2019 yhteensä 65 000 eurolla.

ICT ja Digitalisaatio

Digileap

VTT (koordinaattori) ja Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu (osatoteuttaja) käynnistivät vuoden 2018 alussa Pohjois-Pohjanmaalla Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoittaman hankkeen (hankekoodi A73467) nimeltä DigiLeap. Hankkeen lisärahoittajina toimivat myös BusinessOulu, Micropolis, Naturpolis, Raahen seudun yrityspalvelut sekä Pipelife Finland Oy.

Hankkeen missiona oli auttaa yrityksiä siirtymään järjestelmällisesti ja hallitusti sekä riskit, mahdollisuudet ja yrityksen nykytila huomioon ottaen kohti digitaalisia ratkaisuja siten, että digitalisaatiosta tulee luonteva osa yrityksen toimintaa. Keskeinen hankkeen alussa asetettu kysymys oli se, kuinka yritykset varautuvat digimuutokseen: eli miten yritykset voivat kartoittaa digitilanteensa ja tehdä digimuutoksen systemaattisesti?

Tähän kysymykseen hanke vastasi muodostamalla avoimen ApuaDigiin -verkkopalvelun (www.apuadigiin.fi), joka sisältää nelivaiheisen digimuutosmallin PK-yritysten digikehityksen tukemiseen. Kyseiseen malliin on koottu ja kehitetty mukaan malliin liittyviä työkaluja ja menetelmiä, joiden avulla vaiheita voidaan suorittaa systemaattisesti. Lisäksi verkkopalvelu sisältää yritysten digitarinoita, jotka kuvaavat yritysten digimuutosta, ratkaisuja ja haasteita. Verkkopalvelun työkaluja ja menetelmiä on kehitetty ja validoitu tekemällä pk-yrityksiin 37 digihaastattelua, jossa DigiLeap menetelmiä ja työkaluja on sovellettu yritysten digi- ja liiketoimintatilanteen kartoitukseen hyödyntäen Digitilanteen kartoitus -menetelmää tai Liiketoiminnan muutoskykyanalyysi -menetelmää. Hankkeen aikana edelleen tehtiin 16 yrityssparrausta, jossa muita DigiLeap hankkeen menetelmiä ja työkaluja on sovellettu yritysten digikehitysaktiviteeteissä ja siten testattu niitä yritysympäristössä.

Hankkeesta on viestitty avoimesti eri foorumeissa ja medioissa. Hankkeessa järjestettiin kaksi digiseminaaria Oulun yliopistolla: syksyllä 2018 (yhteistyössä Dimmy-hankkeen kanssa) ja syksyllä 2019. Vuonna 2019 hanketta rahoitettiin 10 372 eurolla.

Garbot

Projektissa on viety eteenpäin robotiikan ja koneäön kehitystyötä jätteen ja eri materiaalien käsitte-

lyyn ja luokitteluun liittyen. Menetelmiä on kehitetty materiaalien tunnistukseen, jotka mahdollistavat tilannetietoisuuden parantamista jätteen lajittelu-toimissa kuten Larella. Pitkällä aikavälillä tämä mahdollistaa uudenlaisen liiketoiminnan, kun nykyistä manuaalista työtä voidaan automatisoida. Lisäksi projektissa on kehitetty laboratorio olosuhteissa toimivaa yhteistyörobotia, joka pystyy tekemään materiaalimittauksia eri muotoista ja mallisista kappaleista. Tämän sovelluskohteita on myös useilla muilla toimialoilla. Menetelmiä on sovellettu myös pyörillä liikkuvaan robottiin. Garbot hanke on yhdistänyt mittaustekniikkaa ja robotiikkaa kiertotalouden tarpeisiin. Hankkeessa on saatu kerättyä kokemusta (tehty tutkimusta ja selvityksiä) erityisesti muovilautujen tunnistamiseen, painekyllästetyn puutavaran erotteluun sekä konenäköpohjaisen lajittelun opettamiseen roboteille. Nämä valikoituivat hankkeen aikana tehdyissä haastatteluissa ja teknologiaselvityksissä keskeisiksi ongelmiksi materiaalien hyödyntämisessä raaka-aineena. Hankkeelle on haettu jatkoaikaa vuodelle 2020 ja sen myötä hankkeen tuloksia esitellään ja demonstroidaan yrityksille alkuvuodesta 2020. Hanke on edennyt suunnitellusti. Rahoitus hankkeelle vuonna 2019 oli 21 611 euroa.

Osaavat Ohjelmoijat

Hanke on tehnyt yhteistyötä TE-toimiston kanssa työttömien työnhakijoiden saamiseksi hankkeen toimenpiteiden piiriin. Aktiivisista ponnisteluista huolimatta kiinnostuneita osallistujia on löytynyt vain yksittäisiä, kun hankesuunnitelmassa arvioitiin hakijoita olevan satoja. Toukokuun ohjausryhmän kokouksessa käytiin keskustelu kahden vaihtoehdon välillä: Hanke keskeytetään, koska hakijoita koulutuksista ei ole tarpeeksi tai hanke suunnataan uudestaan. Todettiin, että ohjelmistopuolen koulutuksille on tarvetta. Hankkeessa supistettiin koulutustarjontaa koskemaan ainoastaan ohjelmistopuolen koulutusta. IoT ja Langaton tietoliikenne jätettiin tarjonnasta pois. Markkinointiin panostettiin enemmän ja kohderyhmäksi otettiin myös mahdolliset alanvaihtajat. Kiinnostuneita saatiin lopulta 60 kpl. Tarjontaan tehtiin 2 eri kokonaisuutta; Ohjelmointi alusta alkaen ja Ohjelmisto tuotannon johtaminen. Syksyn ensimmäiset kurssit tarjottiin työttömille ja kevään kurssit suunnataan myös yrityksille. Koulutukset aikataulutettiin siten, että ensimmäinen kurssi alkoi viikolla 41. Hakijoita oli 15 joista 13 aloitti. Vuoden 2019 loppuun mennessä 4 on keskeyttänyt kurssin. Vuonna 2019 hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta 7 741 eurolla.

Pikatestauksen valmistusmenetelmien ja näyttöiden käsittelyn kehittäminen (Pikatesti)

Pikatesti-hankkeessa Oamk, VTT ja Oulun yliopisto ovat kehittäneet Oulun alueen osaamista ja toiminta- ympäristöjä pikadiagnostiikan valmistukseen. Eri-tyisenä kehittämiskohteena ovat olleet näyttö- ja näytteen esikäsittely- ja näytteen testausalustan tuotantotavat. Hanke on parantanut Oulun alueen mahdollisuuksia hyödyntää painoteknologiaa hyvinvointi- ja terveysteknologian tuotteiden massavalmistuksessa. Hankkeessa on tulosten raportoinnin lisäksi kehitetty pikatestausalustojen valmistusprosesseja, kehitetty verinäytteen suodatukseen soveltuvia pikatestialustoja. Optisen laadunvarmistuksen menetelmiä on testattu sekä kehitetty OAMK:n PrinLab laboratorion laatujärjestelmää. Hanke on päätynyt 31.8.2018, vuonna 2019 hankkeessa ei ollut toimintaa. Kuntarahoitusta maksettiin 7 858 euroa viimeisen maksuspäätöksen perusteella.

Printocent10

Terveiden ja hyvinvoinnin pikadiagnostiikkatestien kaupallistamishanke PrintoCent10 (v. 2017-2020) on VTT Oy:n koordinoima, jossa osatoteuttajina ovat OAMK ja Oulun yliopisto. Hanketta rahoittavat Pohjois-Pohjanmaan liitto (EAKR), Oulun kaupunki, yritysryhmittymä (12 yritystä lähinnä Oulun seudulta) sekä osallistuvat tutkimuslaitokset. Hankkeen tavoitteena on aktivoida painettavan älykkyyden alalla toimivia oululaisia yrityksiä, nostaa alan kv. tunnettuutta, lisätä yhteistyötä ja uusien teollisten toimijoiden lukumäärää Oulussa, sekä teknisinä tavoitteina pikadiagnostiikka-testien kehitys ja pilotointi (veri, hiikki ja niiden keräysmenetelmät ja analyysit, merkkiaineet, CRP, sepsis).

Vuoden 2019 aikana hankkeessa on toteutettu: yritysaktivointia EU-hankehakemuksiin, joista hyväksytyjä rahoituspäätöksiä on tullut 2 kpl. (MedPhab, Smartees-2); järjestetty Oulussa mm. kv. tapahtumat Structural Electronics, Disposable Diagnostics, PrintoCent Innofest, Printed Intelligence Pitching; tehty kv. markkinointia Euroopan alueella; toteutettu PrintoCent-yhteisön tiedotusta sekä toiminnan kehittämistä; toteutettu selvitystyö kertakäytettävän pikadiagnostiikan yritystarpeiden ja kaupallistamisen initialisoinnin osalta; jatkettu kehitystyötä seuraavien aihealueiden osalta: diagnostinen CRP-testi ja lukulaite, hikikeräimet, silikonipohjaiset bioanalytiikka-mikrofluidiikka-alustat, DNA-pikatesti esim. sepsiksen havaitsemiseen, merkkiaine-proteiinien

ja RNA:n havaitseminen ihmisen hiestä. Oulun ammattikorkeakoulu on saanut rahoitusta 94 787 euroa Printocent10-toimintaan vuonna 2019.

Body Area Emulator

Ihmisen mittaamiseen ja mittaustekniikoiden kehittämiseen liittyvän infrastruktuurin kehittämishanke Body Area Emulator (v. 2019-2021) on VTT Oy:n koordinoima, jossa osatoteuttajana on Oulun yliopisto. Hanketta rahoittavat Pohjois-Pohjanmaan liitto (EAKR), Oulun kaupunki, yritykset (Polar Electro Oy, Screentec Oy, Verkotan Oy, Myontec Oy) sekä osallistuvat tutkimuslaitokset. Hankkeen tarkoituksena on aikaansaada vakioitu mittaus-, testaus- ja kehitysympäristö Oulun seudulle, jossa jäljitellään ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa, ympäristöolosuhteiden muutoksia sekä liikehäiriöitä. Hankkeen myötä Oulun seudun yritysten (erityisesti PK-yritysten) T&K-sykli ja markkinoille pääsy nopeutuu, sekä tutkimuslaitosten tieteellisten työn taso nousee, sekä saadaan koottua uusia tutkimushankkeita (Business-Finland, Akatemia, EU).

Vuoden 2019 aikana hankkeessa on toteutettu mittausympäristökokonaisuuden vaatimusten määrittelytyötä, tiedonhankintaa, tutustumista paikallisiin testiympäristöihin, laitteistoseelvityksiä, kirjallisuusselvityksiä, hankintaselvityksiä sekä kehitystyötä laskennallisten mallien osalta. Laitteistojen hankinnan osalta VTT:lle on asennettu kaupallinen hexapodliikuttelulaitteisto liikesimulaatioiden toteuttamista varten, ja mittalaite- sekä mittaustorsojen materiaalien hankintaprosessit on aloitettu VTT:llä ja Oulun yliopistolla (OPEM/CMVS). Tavoitteena on aikaansaada alustaratkaisu, joka olisi muunneltavissa tutkimushankkeiden ja yritysten tarpeiden mukaan. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2019 yhteensä 24 217 eurolla.

Ketterä kaupallistaminen

DIMMY

Oulun ammattikorkeakoulun Dimmy hankkeessa koulutettiin vuoden 2019 aikana 38 työtöntä henkilöä digitaalisen markkinoinnin asiantuntijoiksi. Näistä henkilöistä 13 työllistyi välittömästi koulutuksen jälkeen alan tehtäviin ja osa hieman myöhemmin. Opiskelijoiden rekrytoinnissa hanke teki yhteistyötä mm. BusinessOulun ja eri TE-toimistojen kanssa. Hankkeeseen osallistui vuoden 2019 aikana 26 mikro- ja PK-yritystä sekä muuta organisaatiota tarjoten

opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja samalla kehittäen omaa digitaalista osaamistaan. Tämän lisäksi hanke koulutti 20 ammattikorkeakoulun opettajaa digitaalisen markkinoinnin eri osa-alueisiin ja vahvisti näin OAMK:n digitalisaatio-osaamista. Hanke on koulutanut jo 119 henkilöä vuoden 2019 loppuun mennessä.

Dimmy hankkeessa on myös tutkittu digitaalisen markkinoinnin eri osa-alueita ja kerättyä tietoa on koottu PK-yrittäjän digioppaaseen. Yritysten ja opiskelijoiden palautetta sekä tutkimustietoa on käytetty koulutusmateriaalien kehittämisessä sekä koulutuksen suunnittelussa. Kerättyä tietoa on hyödynnetty myös Oulun digiasema-hankkeen (BusinessOulu / OAMK) sekä Digilii (OAMK) hankkeiden suunnittelussa ja käynnistämässä. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2019 yhteensä 17 952 eurolla.

YKS – yhteiskampus

TP1. Kampuksen markkinointimateriaalit perustuvat kampuksen toimijoiden ja sidosryhmien yhdessä tekemään brändityöhön ja visuaaliseen identiteettiin. Työpaketissa on toteutettu Linnanmaan kampuksen PowerPoint-esittelykalvot ja ns. hissi puhe, näytävä 3D-havainnekuva, esittelyvideon käsikirjoitus ja toteutus suunnitelma, visuaalinen materiaali alueelle tuleville uusille bussipysäkeille, mediatiedote PR-kampanjan aloitukseen. Työpaketissa valmisteltiin ja toteutettiin huhtikuussa 2019 järjestetty sidosryhmätilaisuus, jossa Linnanmaan kampusbrändi ja jatkosuunnitelmia esiteltiin alueen toimijoille ja sidosryhmille.

TP2&3. Innovaatiokeskukselle luotiin organisaatio ja toimintamalli. Innovaatiokeskus on toiminnassa ja sille on kohdennettu henkilöresurssit molemmista korkeakouluista. Keskuksen tilat sijaitsevat Linnanmaan kampuksella, ja tilasuunnittelussa huomioitiin toiminnan erityistarpeet.

TP4. Työn tuloksena Linnanmaan kampukselle on asennettu sisätilapaikannusjärjestelmä, joka mahdollistaa paikantamisen ja navigoinnin kaikille kampuksen käyttäjille. Tätä järjestelmää voidaan käyttää pohjana mobiili- ja web-sovelluksille, mikä mahdollistaa ja edistää digitaalisten ekosysteemin syntyä. Työpaketin tavoitteissa oli myös määrittää ja ottaa käyttöön mobiilisovelluksilla toimiva tilavaraussovellus. Tätä työtä varten hyödynnettiin myös yliopiston ulkopuolisia ostopalveluita erityisesti teknisen

määritys- ja kehitystyön tueksi. Kehittämisrahastosta hanketta on rahoitettu 106 023 eurolla vuonna 2019.

Myyntiosaaminen kasvun keskiöön – MYSKI

Hankkeessa benchmarkattiin Suomesta ja kansainvälisesti myyntikoulutuksia korkeakouluista, yliopistoista ja toiselta asteelta ammatillisista oppilaitoksista Oamkin, Oulun yliopiston ja OSAOn opetustarjoomien lisäksi. Näiden lisäksi tunnistettiin myös kaupalliset myyntikoulutuksia tarjoavat tahot. Hankkeessa synnyttiin tilannekuva olemassa olevasta tarjonnasta ja mielikuva siitä, minkälaista tarjontaa tulevaisuudessa Oulunseudun oppilaitoksissa tulisi tarjota ja minkälaista myyntivalmennusta alueen pk-yrityksille henkilöstöineen pitää tarjota, jotta Oulun alue profiloituu myyntiosaamisen kärkialueena Suomessa. Hankkeen myyntivalmennusten ja opetushenkilöstön pedagogisen valmennuksen palveluntuottajaksi valikoitui Haaga-Helia amk. BusinessOulun tunnistaman tarpeen takia päädyttiin myös kilpailuttamaan kv-myyntivalmennusta Oulun alueen autoklusteriyrityksille. Syksyn aikana on myös järjestetty useita työpajoja sidosryhmille, jotta hanke saadaan tunnetuksi alueella ja käyty verkostoitumassa lukuisissa tilaisuuksissa. Yrityksiä on tavoitettu syksyn aikana omissa tapahtumissa 5. Viitiseitoista yritystä on kontaktoinut Myski-hanketta itsenäisesti ja halunnut verkostoitua. Lisäksi erilaisen verkostoitumistilaisuuksien kautta Myskin sanomaa on levitetty noin sadalle alueen yritykselle. Yhteistyötä tehdään myös erilaisten hankkeiden kanssa (esim. Kasvun Kartta, Sales is a King, Made). Rahoitusosuutta ei laskutettu vuoden 2019 aikana.

Vähähiilinen Drone (VED)

Hanke käynnistyi syksyllä 2019, jonka myötä projektin toimenpiteet aloitettiin. Hankeperhe on organisoitunut (nk. Lapin, Oulun ja Etelän VED) sekä suunnitellut yhteistoimia projektisuunnitelman mukaisesti. Oulun VED on organisoitunut vuoden 2019 aikana sekä projektin osatoteuttajat ovat valmistelleet ja vieneet projektin toimenpiteitä eteenpäin OAMK:n koordinoimana, painottuen droonikalustoa koskevien investointien toteuttamiseen. Hankkeen kehittämistoimia (pilotointeja) on alustavasti valmisteltu keskusteluin pilottikohteiden kanssa, varsinaiset pilotoinnit alkavat sitten kun droonikalustoa on saatu hankittua riittävästi. Rahoitusosuutta ei laskutettu vuoden 2019 aikana.

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRAHASTO**

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	201 822,26	0,00		201 822,26	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Palvelujen ostot	-56 745,76	-10 000,00	567,5	-46 745,76	-6 060,29
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-56 745,76	-10 000,00	567,5	-46 745,76	-6 060,29
Poistot ja arvonalentumiset					
Arvonalentumiset	218 135,49	-200 000,00	-109,1	418 135,49	-770 663,91
Liiketoiminnan muut kulut	-1 136 750,26	-1 913 941,00	59,4	777 190,74	-1 451 940,52
LIIKELYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-773 538,27	-2 123 941,00	36,4	1 350 402,73	-2 228 664,72
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1 070 188,39	800 000,00	133,8	270 188,39	963 310,78
Muut rahoitustuotot	5 657 356,95	3 300 000,00	171,4	2 357 356,95	13 771 160,28
Muut rahoituskulut	-347 293,55	-465 000,00	74,7	117 706,45	-3 388 209,41
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	6 380 251,79	3 635 000,00	175,5	2 745 251,79	11 346 261,65
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 606 713,52	1 511 059,00	371	4 095 654,52	9 117 596,93

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,5	4,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,6	4,7

TP2018: Technopolis Oyj:n osakkeiden myyntivoitto 9,4 milj. euroa siirretty liiketoiminnan muista tuotoista muihin rahoitustuottoihin.

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRAHASTO**

TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	12 919 422,04	12 476 594,59
Sijoitukset yhteensä	12 919 422,04	12 476 594,59
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 919 422,04	12 476 594,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	6 742 664,77	6 617 022,47
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	6 742 664,77	6 617 022,47
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	116 280 920,22	114 939 474,33
Muut saamiset	12 385,02	330,31
Siirtosaamiset	646 711,34	596 378,93
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	116 940 016,58	115 536 183,57
Saamiset yhteensä	116 940 016,58	115 536 183,57
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	22 938 910,52	18 948 908,95
Muut arvopaperit	8 113 804,91	8 040 105,26
Rahoitusarvopaperit yhteensä	31 052 715,43	26 989 014,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	147 992 732,01	142 525 197,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	167 654 818,82	161 618 814,84

336 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Muut omat rahastot	47 632 857,89	47 632 857,89
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	105 950 988,06	96 833 391,13
Tilikauden yli/alijäämä	5 606 713,52	9 117 596,93
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	159 190 559,47	153 583 845,95

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	151 726,04	178 710,25
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	151 726,04	178 710,25

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Muut toimeksiantojen pääoma	8 165 422,53	7 616 796,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	8 165 422,53	7 616 796,90

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat	44 604,63	66 794,23
Siirtovelat	102 506,15	172 667,51
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	147 110,78	239 461,74
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	147 110,78	239 461,74

VASTATTAVAA	167 654 818,82	161 618 814,84
-------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	95,0	95,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	72,9	0,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	111 558	105 951
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	22 939	18 949

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRAHASTO**

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-773 538,27	-2 123 941,00	36,4	1 350 402,73	-2 228 664,72
Poistot ja arvonalentumiset	-218 135,49	200 000,00	-109,1	-418 135,49	770 663,91
Rahoitustuotot ja -kulut	6 380 251,79	3 635 000,00	175,5	2 745 251,79	11 346 261,65
Tulorahoituksen korjaukset	-228 806,47	0,00		-228 806,47	-21 792,36
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-628 667,49	-1 000 000,00	62,9	371 332,51	-8 902 077,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	605 797,79	0,00		605 797,79	13 061 845,12
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 136 901,86	711 059,00	722,4	4 425 842,86	14 026 236,10
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	422 983,33	-1 698 000,00	-24,9	2 120 983,33	-351 042,96
Saamisten muutos kunnalta	-1 341 445,89	1 320 000,00	-101,6	-2 661 445,89	-15 729 502,58
Saamisten muutos muilta	-62 387,12	0,00		-62 387,12	-343 360,23
Korottomien velkojen muutos muilta	-92 350,96	0,00		-92 350,96	-12 038,77
Rahoituksen rahavirta	-1 073 200,64	-378 000,00	283,9	-695 200,64	-16 435 944,54
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 063 701,22	333 059,00	1 220,1	3 730 642,22	-2 409 708,44
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä					
5 vuodelta, 1 000 €					
	68 067				71 067
Investointien tulorahoitus, %	926,5				273,9
Kassan riittävyys, pv	5 224				789
Quick ratio	1 006,0				595,2
Current ratio	1 006,0				595,2
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2019				31.12.2018
Yhdystili 31.12.	116 280 920,22				114 939 474,33
Yhdystili 01.01.	114 939 474,33				99 209 971,75
Yhdystilin muutos	1 341 445,89				15 729 502,58

15.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston tarkoituksena on tukea Oulun kulttuurielämää myöntämällä tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille. Rahaston kuudentena toimintavuotena hakemuksia saapui yhteensä 126, joista 20 sai myönteisen päätöksen.

Rahoitettava toiminta on hyvin monipuolisesti erilaisia projekteja, taideteoksia, tapahtumia tai teosten valmistamisia. Apurahoista päättää sivistys- ja kulttuurijohtaja. Ehdotuksen apurahoista valmistelee sivistys- ja kulttuurijohtajan asettama työryhmä ja työtä ohjaavat sivistys- ja kulttuurilautakunnan hyväksymät apurahaperiaatteet.

Rahaston rahavaroista muodostettua erillissijoitus-salkkua hoitaa konsernipalveluiden rahoitusryhmä kaupungin sijoitusperiaatteiden mukaisesti.

Tuloslaskelman mukaan sijoitusten nettotuotto v. 2019 oli 223 558 euroa (v. 2018 oli -35 025 euroa). Tuloslaskelman mukainen sijoitusten nettotuotto koostuu toteutuneista sijoitusten tuotoista v. 2019: 98 364 eurosta (85 701 euroa) ja sijoitusten markkina-arvon muutoksesta, joka kirjanpidossa näkyy arvonalautuksena v. 2019: 126 492 euroa (4 383 euroa).

Markkina-arvon muutos oli v. 2019: 615 452 euroa (-120 725 euroa). Jos salkku olisi myyty 31.12.2019 tuotto olisi ollut 615 452 euroa korkeampi kuin vuotta aikaisemmin.

Salkun nettotuotto-% oli v. 2019: 1,83 % (1,80 %).

Vuonna 2019 avustuksia jaettiin 75 000 euroa (75 000 euroa). Avustuksia jaettiin 23 364 euroa vähemmän kuin sijoitusten nettotuotto. Jaettujen avustusten määrä on rahaston periaatteiden mukainen.

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	850 864,82
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Palvelujen ostot	-4 920,82	-5 000,00	98,4	-79,18	-3 738,82
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-4 920,82	-5 000,00	98,4	-79,18	-3 738,82
Liiketoiminnan muut kulut	-75 000,00	-75 000,00	100,0	0,00	-75 000,00
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-79 920,82	-80 000,00	99,9	79,18	772 126,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	94 373,34	80 000,00	118,0	14 373,34	69 113,19
Muut rahoitustuotot	136 250,31	0,00		136 250,31	25 907,46
Muut rahoituskulut	-7 065,78	0,00		-7 065,78	-130 045,16
Rah.tuotot ja kulut yhteensä	223 557,87	80 000,00	279,4	143 557,87	-35 024,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	143 637,05	0,00		143 637,05	737 101,49

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,1	16,2
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,1	16,2
Voitto, %	0,0	0,0

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Muut aineelliset hyödykkeet	78 214,09	78 214,09
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	78 214,09	78 214,09
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	78 214,09	78 214,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	51 168,92	36 528,45
Muut saamiset	167,04	133,81
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	51 335,96	36 662,26
Saamiset yhteensä	51 335,96	36 662,26
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	4 566 854,90	4 437 891,55
Rahoitusarvopaperit yhteensä	4 437 891,55	4 437 891,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 618 190,86	4 474 553,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 696 404,95	4 552 767,90
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot	3 601 500,00	3 601 500,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	951 267,90	214 166,41
Tilikauden yli/alijäämä	143 637,05	737 101,49
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 696 404,95	4 552 767,90
VASTATTAVAA	4 696 404,95	4 552 767,90
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	100,0	100,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 095	951
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	37

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-79 920,82	-80 000,00	99,9	2 126,00	772 126,00
Rahoitustuotot ja -kulut	223 557,87	80 000,00	279,4	-115 024,51	-35 024,51
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	143 637,05	0,00		-112 898,51	737 101,49
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-14 640,47	0,00		7 491,57	7 491,57
Saamisten muutos muilta	-33,23	0,00		35,43	35,43
Rahoituksen rahavirta	-14 673,70	0,00		7 311,56	7 311,56
RAHAVAROJEN MUUTOS	128 963,35	0,00		128 963,35	744 413,05
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Kassan riittävyys(pv)	242				66
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelle 1 000 €	831				873
INFORMATIIVINEN TIETO					
Yhdystili 31.12.	51 168,92				36 528,45
Yhdystili 01.01.	36 528,45				44 020,02
Yhdystilin muutos	14 640,47				-7 491,57

OULUN KAUPUNKI
RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKKÖ

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
Valmistus omaan käyttöön	7 101 483,80	4 970 000,00	142,9	2 131 483,80
Liiketoiminnan muut tuotot	54 605 801,10	55 172 172,00	99,0	-566 370,90
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavara				
Palvelujen ostot	-7 180 698,87	-6 470 000,00	111,0	710 698,87
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-7 180 698,87	-6 470 000,00	111,0	710 698,87
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 444 447,83	-32 455 000,00	96,9	-1 010 552,17
Liiketoiminnan muut kulut	-2 966 473,43	-2 900 000,00	102,3	66 473,43
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	20 115 664,77	18 317 172,00	112,7	1 798 492,77
Rahoitustuotot ja -kulut				
Kunnalle maksetut korkokulut	-752 761,11	-1 788 486,00	42,1	-1 035 724,89
Korvaus peruspääomasta	-11 862 999,96	-11 863 000,00	100,0	0,04
Muut rahoituskulut	-129,26	0,00		-129,26
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-12 615 890,33	-13 651 486,00	92,4	-1 035 595,67
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	7 499 774,44	4 665 686,00	132,3	2 834 088,44
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	7 499 774,44	4 665 686,00	160,7	2 834 088,44
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	2 941 442,38	0,00		2 941 442,38
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 441 216,82	4 665 686,00	223,8	5 775 530,82

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,9
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,7
Voitto, %	0,0

OULUN KAUPUNKI
RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKKÖ**TASE** **31.12.2019****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet	561 289,00
Rakennukset	472 339 962,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	52 946 436,21
Koneet ja kalusto	344 088,67
Muut aineelliset hyödykkeet	84 640,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34 885 323,21
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	561 161 739,27

Sijoitukset

Muut saamiset	3 837 650,32
Sijoitukset yhteensä	3 837 650,32

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ 564 999 389,59

Saamiset**Lyhytaikaiset saamiset**

Saamiset kunnalta	5 644 348,99
Muut saamiset	216 126,69
Saamiset yhteensä	5 860 475,68

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ 5 860 475,68

VASTAAVAA YHTEENSÄ 570 859 865,27

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	482 503 080,36
Tilikauden yli-/alijäämä	10 441 216,82
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	492 944 297,18

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	16 923 711,29
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	16 923 711,29

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	56 916 752,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	56 916 752,00

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	1 000,00
Ostovelat	3 975 206,66
Korottomat velat kunnalta	56 750,75
Muut velat	42 147,39
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 075 104,80
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	60 991 856,80

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	570 859 865,27
----------------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	89,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	111,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	10 441
Lainakanta 31.12., 1000€	56 918

OULUN KAUPUNKI**RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKKÖ**

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	20 115 664,77	18 317 172,00	109,8	1 798 492,77
Poistot ja arvonalentumiset	31 444 447,83	32 455 000,00	96,9	-1 010 552,17
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 615 890,33	-13 651 486,00	92,4	1 035 595,67
Tulorahoituksen korjauserät	-183 628,93	0,00		-183 628,93
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-52 057 079,89	-70 528 000,00	73,8	18 470 920,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	234 500,00	0,00	0,0	234 500,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-13 061 986,55	-33 407 314,00	39,1	-20 345 327,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle	-59 401,62	0,00		-59 401,62
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-17 452,00	0,00		-17 452,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	10 066,05	0,00		10 066,05
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	13 000 000,00	47 000 000,00	27,7	-34 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-5 855 855,00	-8 156 855,00	71,8	2 301 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	2 227 287,61	-5 736 000,00	-38,8	7 963 287,61
Saamisten muutos muilta	-216 126,69	0,00		-216 126,69
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-43 885,85	0,00		-43 885,85
Korottomien velkojen muutos muilta	4 017 354,05	0,00		4 017 354,05
Rahoituksen rahavirta	13 061 986,55	33 107 145,00	39,5	-20 045 158,45
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	-300 169,00	0,0	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	14,4
Lainanhoitokate	3,8
Quick ratio	1,4
Current ratio	1,4

INFORMATIIVINEN TIETO	43 830,00
Yhdystili 31.12.	5 643 299,27
Yhdystili 01.01.	7 871 636,60
Yhdystilin muutos	2 228 337,33

Tytäryhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

16 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT

16.1 Tytäryhteisöt

16.1.1 Oulun Energia -konserni

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Energia -konserni	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	317 507	322 333	288 631	33 702
Liikevoitto, t€	37 176	41 750	32 910	8 840
Tilikauden tulos, t€	19 677	26 578	16 329	10 249
Taseen loppusumma, t€	1 041 786	1 077 555	934 500	143 055
Investoinnit, t€	123 658	143 941	73 207	70 734
Omavaraisuusaste, %	52,7	52,2	59,8	-7,6 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,4	5,5	4,2	1,3 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Energia -konsernin tilikauden 2019 liikevaihto toteutui 4,8 M€ budjetoitua parempana, kasvua edellistilikauteen verrattuna on 33,7 M€. Muutos edelliseen tilikauteen verrattuna johtuu olennaisilta osin sähkön myyntituottojen kasvusta 15,5 M€, lämmön myyntituottojen kasvusta 6,9 M€, höyryn myyntituottojen kasvusta 2,7 M€ ja porttimaksutuottojen kasvusta 3,1 M€.

Liiketulostasolla budjetoitu määrä ylitettiin 4,6 M€ ja edellistilikauden liiketulos 8,8 M€.

Oulun alueella lämmitystarveluku oli 4,4 prosenttia suurempi kuin vuonna 2018. Lämmitystarpeella on suora vaikutus sähkön myynti- ja siirtotuottoihin sekä kaukolämmön myyntituottoihin.

investoinnit

Oulun Energia -konsernin investoinnit toteutuvat n. 22 M€ budjetoitua suurempina. Suurimpana syynä eroon on biovoimalaitosinvestoinnin kulut, joita kirjattiin vuodelle 2019 n. 15 M€ enemmän kuin budjetissa. Edellisen lisäksi jätteenkäsittelylaitoksen investointipäätös tehtiin vasta varsinaisen budjetointiprosessin jälkeen. Jätteenkäsittelylaitoksen investointikulut vuodelle 2019 olivat n. 12 M€.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Biovoimalaitosinvestoinnin rahoittamiseen on alikirjoitettu kaksi 100 M€ lainaa yhteensä siis 200 M€. Lainoista toinen (100 M€) on nostettu tilikauden 2019 aikana. Aiemmin nostettujen lainojen takaisinmaksuaikoihin ei ole tullut muutoksia.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Sähkön hinta vuonna 2019 oli edellisvuotta alhaisemmalla tasolla sähkön kysynnän laskiessa. Päästöoikeuden hinta nousi vuoden 2019 aikana hieman, kun se edellisen vuoden aikana kolminkertaistui. Pohjoismaiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Suomen hinta-alueen spot-hinnan vuosikeskiarvo oli 44,08 (46,80) euroa megawattitunnilta. Kuukausikohtaisesti tarkasteltuna spot-aluehinta oli korkeimmillaan tammikuussa 55,78 €/MWh.

Aurinkoenergian markkinat Suomessa ovat kääntyneet voimakkaaseen kasvuun viimeisen viiden vuoden aikana. Lisääntyneeseen kysyntään eniten vaikuttavia tekijöitä ovat kehittynyt teknologia ja siten investointikustannusten madaltuminen. Ympäristöystävällisyyden lisäksi aurinkoenergiasta on tulossa jatkossa entistä kilpailukykyisempi vaihtoehto.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Oulun Energia Oy:n budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2020 on 191,9 euroa ja liikevoitto 23,2 euroa. Yhtiön liikevaihdon ennustetaan laskevan tilikauteen 2019 verrattuna 55,6 M€ ja liiketuloksen 4,7 M€. Liikevaihtotasolla suurin muutos koskee sähkön myyntituottoja, joiden oletetaan pienentyvän 59,6 M€ edellistilikauteen verrattuna. Muutos johtuu siitä, että Oulun Sähkönmyynti Oy muuttuu 01.04.2020 alkaen Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi.

16.1.2 Oulun Energia Oy

Yhtiön toimiala:

Yhtiön toimialana on energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi tuottaa, hankkia, siirtää ja myydä sähkö- ja lämpöenergiaa sekä polttoaineita. Yhtiön toimialaan kuuluu lisäksi tarjota allaan liittyviä suunnittelu-, käyttö-, kunnossapito- ja asennuspalveluita sekä energialiiketoimintaan liittyviä oheispalveluja. Yhtiö

voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä osakkeita, osuuksia ja muita arvopapereita sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. Yhtiö voi käydä energiatoimialaan liittyvää johdannaiskauppaa.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Energia Oy (emoyhtiö)	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	248 106	247 449	220 196	27 253
Liikevoitto, t€	26 187	27 896	19 122	8 774
Tilikauden tulos, t€	12 748	17 829	4 726	13 103
Taseen loppusumma, t€	942 529	976 160	833 940	142 220
Investoinnit, t€	106 989	131 796	62 409	69 387
Omavaraisuusaste, %	52,7	56,0	64,7	-8,7 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,8	4,6	3,4	1,2 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Energia Oy:n tilikauden 2019 liikevaihto toteutui lähes budjetoidun mukaisesti (-0,7 M€), kasvua edellistilikauteen verrattuna on 27,3 M€. Olennaisimmat erot edellistilikauteen verrattuna: sähkön myyntituotot +15,2 M€, lämmön myyntituotot +6,9 M€, höyryn myyntituotot +2,7 M€ ja porttimaksutuotot +3,1 M€.

Liiketulostasolla budjetoitu määrä ylitettiin 1,7 M€ ja edellisvuoteen verrattuna parannusta tapahtui 8,8 M€. Eko voimalaitoksen liikevoitto toteutui 2,1 M€ budjetoitua parempana.

Oulun alueella lämmitystarve oli 4,4 prosenttia suurempi kuin vuonna 2018. Lämmitystarpeella on suora vaikutus sähkön myynti- ja siirtotuottoihin sekä kaukolämmön myyntituottoihin.

Investoinnit

Oulun Energia Oy:n investointien määrä eroaa budjetoidusta määrästä, koska biovoimalaitosinvestointien kuluja kirjattiin vuodelle 2019 n. 15 M€ enemmän kuin budjetissa, lisäksi jätteenkäsittelylaitoksen investointipäätös tehtiin vasta varsinaisen budjetointiprosessin jälkeen. Jätteidenkäsittelylaitoksen investointikulut vuodelle 2019 olivat n. 12 M€.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Biovoimalaitosinvestoinnin rahoittamiseen on allekirjoitettu kaksi 100 M€ lainaa yhteensä siis 200 M€. Lainoista toinen (100 M€) on nostettu tilikauden 2019 aikana. Aiemmin nostettujen lainojen takaisinmaksuaikoihin ei ole tullut muutoksia.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Sähkön hinta vuonna 2019 oli edellisvuotta alhaisemmalla tasolla sähkön kysynnän laskiessa. Päästöoikeuden hinta nousi vuoden 2019 aikana hieman, kun se edellisen vuoden aikana kolminkertaistui. Pohjoismaiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Suomen hinta-alueen spot-hinnan vuosikeskiarvo oli 44,08 (46,80) euroa megawattitunnilta. Kuukausikohtaisesti tarkasteltuna spot-aluehinta oli korkeimmillaan tammikuussa 55,78 €/MWh.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Oulun Energia Oy:n budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2020 on 191,9 euroa ja liikevoitto 23,2 euroa. Yhtiön liikevaihdon ennustetaan laskevan tilikauteen 2019 verrattuna 55,6 M€ ja liiketuloksen 4,7 M€. Liikevaihtotasolla suurin muutos koskee sähkön myyntituottoja, joiden oletetaan pienentyvän 59,6 M€ edellistilikauteen verrattuna. Muutos johtuu siitä, että Oulun Sähkönmyynti Oy muuttuu 01.04.2020 alkaen Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi.

16.1.3 Oulun Satama Oy

Yhtiön toimiala: Satamatoiminta

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Satama Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	8 738	7 819	8 507	-688
Liikevoitto, t€	1 117	227	649	-422
Tilikauden tulos, t€	279	5	20	-15
Taseen loppusumma, t€	52 000	52 935	54 553	-1 618
Investoinnit, t€	880	1 808	6 800	-4 992
Omavaraisuusaste, %	60,8	60,0	58,4	1,6 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,3	0,0	0,8	-0,8 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tilikaudella 1.1.2019 – 31.12.2019 Sataman kokonaisliikenne (kotimaan + ulkomaan liikenne) oli 3,02 miljoonaa tonnia. Vuoden kokonaisliikenne jäi edellisestä vuodesta -13,1 %. Konttiliikenteen volyyymi vuonna 2019 oli 40717 TEU (-21,5 %). Laivakäyntejä Oulun satamassa vuonna 2019 oli 539, kun edellisellä vuotena käyntejä oli 559. Merkittävin syy edellistä vuotta alhaisempiin volyymeihin – ja samalla liikevaihtoon – oli sataman suuren metsäteollisuusasiakkaan valmistautuminen vuoden 2020 tuotantomuutoksiin. Liiketoiminnan muissa tuotoissa on mukana kiinteistöveron takautuva hyvitys vuosilta 2014-2018 yht. 391 teur.

Investoinnit

Investoinnit vuonna 2019 olivat yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Rautatiekiskoja ja kenttien rakennusmateriaaleja hankittiin budjetoitujen investointien lisäksi 1,0 miljoonalla eurolla – johtuen ko. materiaalien pitkistä toimitusajoista. Lisäksi investoitiin satamavalaistuksen rakentamiseen, kenttien asfaltointiin sekä satamajäänmurtajan telakointiin. Oulun Satama Oy sai syksyllä 2019 EU:lta myönteisen CEF-rahoituspäätöksen. EU tukee tiettyjä ennalta määrättyjä tulevaisuuden investointeja maksimissaan noin kahdella miljoonalla eurolla. CEF-tuki loppuu vuonna 2022.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainoja on lyhennetty alkuperäisten lyhennyssuunnitelmien mukaisesti. Maksuliikenteen palveluntarjoajalla ilmenneiden ongelmien vuoksi vuodenvaihteessa vuodelle 2019 tarkoitetut lainanlyhennykset yht. 600 teur olivat maksussa vasta 2.1.2020 ja osa pitkäaikaisten lainojen lyhennyksestä näkyy niiltä osin täten vasta tilinpäätöksessä 2020.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Laivojen koon suurenemisen uskotaan etenevän ja se aiheuttaa investointitarpeita sataman infraan myös tulevina vuosina. Kilpailu satamien välillä kiristyy vuonna 2020 entisestään. Pohjoisen suurhankkeiden volyymit ohjaavat myös Perämeren tulevaa satamakehitystä osaltaan. Osa satamista taistelee vähenevien volyymien kanssa. Satamat ovat lisänneet markkinointiponnisteluja ja pyrkivät myös sitä kautta lisäämään läpikulkevaa tavaravirtaa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Oulun Satamalla on suunnitelmat myös seuraavien vuosien investoinneista. Investointien laajamittainen toteuttaminen edellyttää tulevina vuosina uusien liikennevirtojen avaamista Oulun sataman kautta. Uuden 12,5 m syväytlän tulevalla avautumisella uskotaan olevan positiivinen vaikutus Oulun sataman kautta kulkevien lastien määrään. Sataman suuren metsäteollisuusasiakkaan tuotantomuutokset laskevat vuoden 2020 kokonaisvolyyymiä noin -20 %. Satama on varautunut muutokseen ja suhteuttanut omaa toimintaansa muutoksen mukaiseksi.

16.1.4 Kiertokaari Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on jätehuolto- palvelujen tuottaminen, jäteneuvonnan harjoittami-

nen sekä hyötyjätteiden ja biokaasun myyntiin liittyvä muu liiketoiminta.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Kiertokaari Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	15 137	15 596	15 258	338
Liikevoitto, t€	729	1 652	564	1 088
Tilikauden tulos, t€	411	1 204	141	1 063
Taseen loppusumma, t€	18 596	19 829	19 976	-147
Investoinnit, t€	1 516	999	1 745	-746
Omavaraisuusaste, %	48,7	62,8	55,5	7,3 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,7	15,9	6,2	9,7 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Liikevaihto toteutui parempana kuin v. 2019 ja poikkesi budjetoidusta n. 459 000 euroa. Rakennusjätteen määrä oli ennakoitua suurempi, ja lajitteluareena Larelle tuotavien jätteiden ja polttokelpoisen jätteen hintoihin tehtiin kolmen prosentin korotus. Materiaalien ja palveluiden ostot toteutuivat reilut 750 000 euroa edellisvuotta pienempinä, joten tilikauden tulos muodostui lopulta erinomaiseksi.

Investoinnit

Investoinneista suurin eli laajennusalueen rakentaminen ei valmistunut vielä v. 2019, vaan on vielä keskeneräisissä hankkeissa. Laren liikennejärjestelyt -investointi ja Aurinkovoimala-investoinnit valmistuivat suunnitellusti. Rakennusjätealueen pintarakenteen maisemointityö valmistui yhteistyössä Fortum Environmental Constructionin kanssa. Ruskopuisto-investointia siirrettiin jälleen vuodelle eteenpäin. Yksi käsittely-yksikön käytössä olevan pakettiauto vaihdettiin bi-fuel -autoksi, ja Pudasjärvelle rakennutettiin jätekatoksia.

Vuoden 2020 euromäärältään suurin investointi on laajennusalueen tien rakentaminen ja Välimaan jätekeskuksen lunastus, yhteensä n. 1,5 M€. Oulun eteläisen alueen Oiva-pisteen valmisteleisiin töihin on myös varauduttu budjetissa.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Lajitteluareena Laren toiminta on siirtynyt Oulun Energia Oy:n hoidettavaksi ja erityisesti yritysten toiminnan markkinaehtoisien jätteen siirtyminen Oulun Energian hoidettavaksi helpottanee lain säättämän markkinaehtoisien toiminnan rajauksen sisällä pysymisessä.

Jätelain muutos toi yrityksille velvollisuuden pyytää tarjouksia jätteiden käsittelystä yksityisiltä yrityksiltä ensin Motivan ylläpitämällä Materiaalitorilla ennen kuin kunnallinen jäteyhtiö voi tehdä maksimissaan kolmen vuoden mittaisen toissijaisen vastuun sopimuksen jätteentuojan kanssa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Vuoden 2020 jätemäärien arvioidaan olevan vuoden 2019 määrien mukaisia. Vuonna 2020 voimaan tulleen jätelain 33 § muutoksen takia ns. TSV-sopimusten määrä kasvane. Yhteistyö Oulun Energia Oy:n kanssa Laren jätteidenkäsittelyn osalta alkaa toden teolla v. 2020 aikana.

16.1.5 Nallikari Seaside Oy

Yhtiön toimiala: Majoitus- ja matkailupalvelujen harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Nallikari Seaside Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 710	1 816	1 708	108
Liikevoitto, t€	168	331	180	151
Tilikauden tulos, t€	94	212	88	124
Taseen loppusumma, t€	4 500	4 633	4 797	-164
Investoinnit, t€	80	154	156	-2
Omavaraisuusaste, %	39,0	48,6	42,4	6,2 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,4	7,3	3,8	3,5 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Taloustavoitteet ovat toteutuneet budjetoitua paremmin. Liikevaihto on kasvanut lähinnä suotuisan hintakehityksen myötä. Kulut ovat toteutuneet budjetoidusti.

Investoinnit

Korjausinvestointeja on suoritettu suunniteltua enemmän. Näitä olivat vuonna 2019 huoltorakennuksen sauna- ja suihkutilojen remontti, jossa kuivastutarve aiheutti lisäkuluja ja laajemman kosteantilan remontin. Lisäksi on uusittu osittain 1990 -luvulla rakennettujen mökkien keittiöt. Lähivuosille on suunnitelmassa vain korjausinvestointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainoja on lyhennetty suunnitelman mukaisesti ja uusia lainoja ei ole otettu.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Nallikarin alueelle vahvistuneen kaavan myötä on lomakylän alueen ympäristöllä mahdollisuus kehittyä jo olemassa olevien ja mahdollisten uusien toimijoiden myötä. Tämä lisää alueen vetovoimaisuutta ja parantaa lomakylän toimintaedellytyksiä matkailumarkkinoilla. Vuosi 2020 on suunnitteluvuosi tulevien investointien suhteen, sekä markkinoinnissa ollaan vahvasti mukana Oulun kaupungin ja Visit Oulun matkailumarkkinoinnin toimenpiteissä.

16.1.6 Sivakka-konserni

Yhtiön toimiala: Asuntojen vuokraus

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Sivakka-konserni	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	57 980	57 360	57 718	-358
Liikevoitto, t€	8 000	7 132	10 758	-3 626
Tilikauden tulos, t€	5 000	3 553	6 636	-3 083
Taseen loppusumma, t€	324 000	327 340	311 353	15 987
Investoinnit, t€	13 300	18 051	13 390	4661
Omavaraisuusaste, %	34,0	35,0	36,0	-1,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,7	2,45	3,81	-1,03

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Yhtiön tulos heikkeni edelliseen tilikauden tulokseen ja vuoden 2019 budjettiin verrattuna korjauskustannusten ennakoitua suuremman kasvun vuoksi. Korjauskustannuksia korotti peruskorjauskohteiden lisätyöt sekä loppu vuoden 2019 aikana useat saman aikaisesti ilmenneet vesivahingot ja muut vauriot, joiden korjaamista ei voitu lykätä tai välttää.

Investoinnit

Valmistuneiden investointien toteuma vuonna 2019 jäi alle budjetoidun. Syynä oli investointien aloitusten viivästyminen suunnitellusta. Viiveiden syynä olivat mm. rakentamisen suhdanteesta johtuva vähäinen tarjoushalukkuus sekä kaavoitushankkeiden odotettua pidempi kesto. Investointeja käynnistyi suunnitelmien mukaisesti ja keskeneräisiin hankintojen määrä taseessa kasvoi vuonna 2019 8,3 miljoonaa euroa.

Merkittävimmät investoinnit vuonna 2019 olivat Sivakka / Kissankellotien 77 uutta asuntoa sekä Jokiranta A ja B rakennusten 20 asunnon peruskorjaus, Tuulihaukka C, D ja E rakennusten 50 asunnon peruskorjaus, Ajoporon A ja B talojen 25 asunnon peruskorjaus sekä Ketunkuja 2 päiväkodin muutos 6 asunnoksi.

Merkittäviä investointeja ovat vuonna 2020 Oulun Sivakka Oy:n Makasiini nimisen kohteen peruskorjaus sekä Haukiputaan Parsikujan ja Soittajankankaan Poikkihuiluntien uudiskohteet. Vuoden 2020 aikana käynnistetään 192 uuden asunnon rakentaminen.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Uusia rahalaitoslainoja nostettiin tilikauden aikana 24,2 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin suunnitelmien mukaisesti 12,1 miljoonalla eurolla.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Poikkeuksellisen runsas kerrostaloasuntojen uudistuotanto Oulussa on lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa erittäin nopeasti ja vapaana olevien vuokra-asuntojen määrä on kasvussa. Etenkin pienten yksiöiden määrä Oulun seudulla on ollut voimakkaassa kasvussa ja niiden osalta markkinatilanteen odotetaan kääntyvän jo ylitarjontaan. Uusien vuokra-asuntojen tarjonta on viime aikoina painottunut Toppilan ja Limingantullin alueille ja muissa kaupunginosissa vuokra-asumisen määrä on kehittynyt tasaisemmin. Ruokakuntien keskikoko on pienentynyt jo pitkään ja vuokra-asumien on aikaisempaa suositumpi asumismuoto.

Näiden muutostrendien vallitessa Oulun vuokra-asuntomarkkinat ovat toistaiseksi säilyneet tasapai-

noisina vuokra-asuntojen määrän nopeasta kasvusta huolimatta. Perheasuntojen markkinatilanne on säilynyt vakaana ja hyväkuntoisten perheasuntojen kysynnän odotetaan kehittyvän suotuisasti.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Sivakka-konsernin kiinteistöjä on laajalla alueella eri puolilla laajentunutta Oulua ja kaikkien kohteiden vuokrausasteen korkeana pitäminen tulee olemaan haastavaa. Kiinteistöjen ja palveluiden osalta tarvitaan voimakasta panostusta laadun jatkuvaan

parantamiseen. Lähivuosia silmällä pitäen on varauduttava siihen, että osa kiinteistöistä voidaan siirtää pois vuokratyöstä ja keskittää panostukset sellaisiin kiinteistöihin, joiden vuokrattavuus säilyy hyvänä pitkällä tähtäimellä.

Yleinen taloustilanne ei näillä näkymin aiheuta nopeita muutoksia yrityksen toimintaedellytyksiin ja vuokra-asuntojen kysynnän odotetaan säilyvän vakaana. Yhtiön kilpailukyky on edelleenkin hyvä ja yhtiö tulee suoriutumaan sille kuuluvista velvoitteista myös jatkossa.

16.1.7 Potential Toimitilat Oy

Yhtiön toimiala: kiinteistöjen vuokraus ja hallinta

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Potential Toimitilat Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	2 454	1 983	1 915	68
Liikevoitto, t€	222	400	243	157
Tilikauden tulos, t€	97	252	109	143
Taseen loppusumma, t€	14 305	12 349	11 989	360
Investoinnit, t€	2 200	232	92	140
Omaraisuusaste, %	94,0	94,0	95,0	-1 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,0	3,5	2,0	1,5 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Vuodelle 2019 budjetoitu kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen Oulun kaupungilta toteutui vasta vuonna 2020. Tämän johdosta liikevaihto jäi merkittävästi budjetoitua pienemmäksi. Liikevaihdon kasvu ja kulujen väheneminen mm. kiinteistöjen myyntien johdosta paransivat tulosta edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.

Investoinnit

Vuoden 2019 investoinnit olivat merkittävästi budjetoituja vähäisemmät, mikä johtui siitä, että budjetoitu kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen Oulun kaupungilta siirtyi vuodelle 2020.

Vuoden 2019 investoinnit kohdistuivat kiinteistöjen korjauksiin ja laitteiden uusimisiin.

Vuoden 2020 merkittävin investointi on vuoden alussa toteutunut kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen Oulun kaupungilta hintaan 3 milj. euroa.

Merkittäviä investointeja ei ole tällä hetkellä suunnitelmassa.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiö rahoitti kiinteistöyhtiöiden osakkeiden hankinnan Oulun kaupungilta ottamallaan pääomallainalla.

Konsernin ulkopuolelta otettuja lainoja yhtiöllä ei ole.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimitilakysyntä on entistä vahvemmin suuntautunut sijainniltaan keskeisille paikoille lähelle Oulun keskustaa ja uudehkoihin tasokkaisiin kohteisiin.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Yhtiön toimitilatarjonta ja asiakasmäärä laajenee uusien kohteiden hankinnan myötä.

16.1.8 Oulun Pysäköinti Oy

Yhtiön toimiala: Kiinteistö- ja pysäköintilaitostointiminta

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Pysäköinti Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	4 137	4 483	4 162	321
Liikevoitto, t€	576	1 256	912	344
Tilikauden tulos, t€	24	687	265	422
Taseen loppusumma, t€	75 538	76 692	77 536	-844
Investoinnit, t€	45	-95	-1 560	1 465
Omavaraisuusaste, %	66,5	67,1	65,4	1,7 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,8	1,6	1,1	0,5 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Pysäköinti Oy:n tilikauden liikevaihto oli 4 483 t€ (4 162 t€ vuonna 2018) ja kasvoi edellisestä vuodesta 7,7 %. Liikevaihto oli 8,4 % budjetoitua parempi koko toimintavuoden jatkuneesta hyvästä käytöstä johtuen, kokonaispysäköintimäärä kasvoi 6,6% edellisestä vuodesta.

Liiketilavuokrat ja operointipalvelujen myyntituotot toteutuivat tavoitteen mukaisina. Yhtiön liikehuoneistot ovat olleet vuokrattuina koko vuoden.

Yhtiön liikevoitto 1 256 t€ sekä tilikauden tulos 687 t€ toteutuivat merkittävästi budjetoitua parempina. Tulosta paransi liikevaihdon kasvun lisäksi onnistunut kustannusten hallinta; materiaali- ja palveluostot, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Investoinnit

Yhtiö ei ole tehnyt investointeja tilikaudella ja poistoissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat yhteensä 1 509 t€, yhtiön poistosuunnitelma noudattaa Oulun KV:n antamaa ohjeistusta suunnitelman mukaisista poistoista.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Pysäköinti Oy ei ole ottanut uutta lainaa. Yhtiö on lyhentänyt pitkäaikaisia lainojaan yhteensä 1 561 666,56 €. Yhtiöllä ei ole konsernin ulkopuolista lainarahoitusta.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Keskustan alueella vapaana olevien liikekiinteistöjen määrällä ja keskustan alueen palvelurakenteella on vaikutusta Kivisydämen käyttöasteen kehittymiseen tulevina vuosina.

Pysäköintitalo Mediparkki purettiin alkuvuodesta OYS:n uudisrakennushankkeesta johtuen. OYS:n sekä Kontinkankaan alueen pysäköintiratkaisut ovat lähivuosina muutoksen alla.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Vuoden 2020 liiketilavuokriin kohdistuu riski loppuvuoden 2020 osalta. OYS:n alueen uudisrakennushankkeilla on vaikutusta alueen pysäköintiratkaisuihin ja yhtiön liiketoiminnalle.

16.1.9 Oulun Kaupunginteatteri Oy

Yhtiön toimiala: Oulun Kaupunginteatteri Oy:n toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Oulun kaupungissa. Yhtiö voi harjoittaa ravintola-, catering-, kokous- ja kong-

ressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Kaupunginteatteri Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t € (lipputulot + vuokratulot)	1 586	1 391	1 648	-257
Tuet ja avustukset, t€	7 014	7 051	7 074	-23
Liikevoitto, t€	0	50	-142	192
Tilikauden tulos, t€	0	28	-155	183
Taseen loppusumma, t€	3 500	3 104	3 175	-71
Investoinnit, t€	100	63	1 199	-1 136
Omavaraisuusaste, %	28,9	35,9	33,2	2,7 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tilikauden voitto oli 28.071 euroa. Liikevaihto koostuu lipputulosta ja muusta myynnistä (käsiohjelmat, lipunmyyntipalkkiot jne.). Lipputulot laskivat vuodesta 2018 vuoteen 2019 15,6 prosenttia. Tätä selittää vuoden 2018 ohjelmistossa ollut suurmusikaali *My fair lady*, jonka lippujen hinnat ja katsojaluvut olivat normaalia korkeammat. Materiaalien ja palveluiden kulut laskivat 26,3 prosenttia ja henkilöstökulut 4 prosenttia edellisvuodesta, jota puolestaan osaltaan selittää vuoden 2018 suurmusikaalin tavallista korkeammat kulut. Liiketoiminnan muut kulut pienenevät 3,2 prosenttia.

Alkuvuoden 2019 suuren näyttämön ensi-ilta *Rakastunut Shakespeare* jäi reilusti sille asetetusta ja budjetoidusta lipunmyyntitavoitteesta. Vajetta paikattiin mm. syksyllä *Pikisaliin* tehdyllä ylimääräisellä tuotannolla 60 – Kolmas ikä toden sanoo, ylimääräisillä joulukonserteilla ja vierailutuotannoilla, lipunhintojen ja narikkamaksujen tarkastuksilla sekä tiukalla osastojen kulukuurilla. Syksyn ensi-illat myivät lisäksi odotusten mukaisesti. Näillä toimilla vuoden tulos päättyi positiiviseksi kevään huonosta tilanteesta huolimatta.

Investoinnit

Teatteri ei pystynyt tekemään kaikkia tarpeellisia investointeja vuonna 2019 johtuen alkuvuoden heikosta lipunmyyntitilanteesta. Vuoden 2019 investoinnit olivat yhteensä 63 t€ budjetoidun 100t€ sijaan, joka sisälsi pakollisia valo-, ääni- ja näyttämökäytön uusimisia.

Vuoden 2019 investoinnit jäivät siis vähäisiksi, vaikka tarve varsinkin valo- ja äänikaluston uusimiseen on suuri. Teatterin peruskorjauksen yhteydessä ja sitä aiemmin tehdyt kone- ja kalustohankinnat (näyttämö-, valo- ja ääniosastot) alkavat olla käyttöikänsä päässä ja työturvallisuusriski. Nykyisellä avustustasolla teatterilla ei ole varaa uusia kalustoa sen mukaan mihin olisi tarve ja näin ollen investointivelka kasvaa koko ajan. Vuonna 2018 tehty pakollinen suuren näyttämön ohjauksjärjestelmän remontti (1,1 milj.€) aiheuttaa teatterille 120 t€ ylimääräiset kulut 10 vuodeksi poistojen ja rahoituskulujen kautta, joka on erittäin merkittävä summa teatterin toiminnassa.

Suurimmat investoinnit lähivuosina ovat: Pienen näyttämön, *Pikisalin* ja *Vinttikamarin* äänentoistojärjestelmien uusiminen ml. äänipöytä, monitorointi tehostekaiuttimet, langaton mikrofoni-järjestelmä,

videotykkien uusiminen ja pakollisen valokaluston uusiminen kaikille näyttämöille ml. valopöytä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun kaupungin myöntämää lainaa lyhennetään suunnitelman mukaisesti. Uusia lainoja ei ole otettu.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Vuoden 2020 esitysmäärätavoite on 380 esitystä. Suunniteltuja ensi-iltoja on kahdeksan. Katsojamäärätavoitteeksi on asetettu 76 000 katsojaa. Teatterin tuotantoprosesseja selkeytetään edelleen ja niitä kehitetään toiminnan sujuvoittamiseksi, päällekkäisyyksien poistamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi. Tämä mahdollistaa myös pitkäjänteisemmän tuotantosuunnittelun. Teatterin yhteistuotantoihin kehitetään uusia toimintamalleja ja uusia yhteistyökumppanuuksia etsitään aktiivisesti. Teatteri on tiiviisti mukana myös Euroopan kulttuurikaupunki 2026 – hankkeessa. Teatterin hallitus hyväksyy teatterin uuden strategian keväällä 2020, jonka jälkeen se tulaa jalkauttamaan koko taloon.

Teatterin talous on suurelta osin riippuvainen kaupungin ja valtion tuesta. Tulevaisuuden suhteen

suurta huolta aiheuttaa teatterin kaupunginavustuksen mahdollinen leikkaaminen, jota on esitetty kaupungin tilaamassa konsulttitoimisto Perlacon Oy:n tammikuussa 2020 julkaistussa loppuraportissa. Kaupunginavustuksen leikkaaminen pienentää merkittävästi myös valtionavustuksen suuruutta, sillä se perustuu henkilötyövuosiin. Näin ollen vaarana on, että teatterin toimintaa uhkaa tulevaisuudessa avustusten leikkauskierre.

Helmikuussa 2020 julkistetaan myös valtionavustus uudistus, jolla voi olla merkittäviä vaikutuksia koko teatterikentän toimintaan. Teatteritoiminnan suunnittelun kannalta ideaalista olisi, että avustukset myönnettäisiin pidemmäksi ajanjaksoksi tämän hetken vuoden jakson sijaan. Myös kaupungin avustuksen pituudella on suuri merkitys. Teatterin sujuvan toiminnan suunnittelun kannalta olisi hyvin tärkeää, että kaupungin avustukset mukailisivat valtionosuuksien jaksoja, jotka tulevat todennäköisesti pitenemään valtionavustus uudistuksen myötä.

Myös tulevat investoinnit ja remontit tulisi sopia, huomioida ja aikatauluttaa hyvissä ajoin yhdessä Oulun Tilapalveluiden sekä kaupungin kanssa, jotta niiden vaikutukset teatterin talouteen ja toimintaan voitaisiin ennakoida mahdollisimman hyvin.

16.1.10 ScanLab Oy

Yhtiön toimiala: Laboratoriotestaus ja siihen liittyvä muu liiketoiminta.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Scanlab Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 042	948	951	-3
Liikevoitto, t€	2	-62	46	-108
Tilikauden tulos, t€	2	-62	45	-107
Taseen loppusumma, t€	396	396	468	-72
Investoinnit, t€	20	20	5	15
Omavaraisuusaste, %	69,8	62,6	66,3	-3,7 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,9	neg.	14,8	-

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Päättynyt tilikausi on yhtiön viides. Yhtiön liikevaihto oli samalla tasolla edellisen vuoden kanssa, mutta tulos jäi negatiiviseksi. Budjetoitu lisämyynti ei toteutunut odotetulla tavalla. Yhtiön omavaraisuusaste ja maksuvalmius ovat edelleen hyvällä tasolla.

Investoinnit

Yhtiöllä ei ollut merkittäviä investointeja tilikaudella 2019. Merkittäviä investointeja ei myöskään ole vuodelle 2020.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainaa.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimijoiden keskittyminen laboratoriokeittjuille.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Yhtiön liikevaihdon ennustetaan kasvavan ja tilikauden tuloksen olevan positiivinen.

16.1.11 Työterveys Virta Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on tuottaa ja tarjota monipuolisia työterveyshuolto- ja työhyvinvointipalveluja.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Työterveys Virta Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	14 214	13 638	12 862	776
Liikevoitto, t€	154	124	25	99
Tilikauden tulos, t€	144	115	13	102
Taseen loppusumma, t€	2 464	2 836	2 656	180
Investoinnit, t€	50	59	52	7
Omavaraisuusaste, %	21,0	19,7	16,8	2,9 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	22,0	14,6	2,9	11,7 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tilikauden liikevoitto 124 t€ toteutui 38 t€ verran budjetoitua (162 t€) pienempänä. Edelliseen vuoteen verrattuna liikevaihto kasvoi 776 t€. Liikevaihdon kasvua selittää Raahan seudun hyvinvointikuntayhtymän asiakkaaksi tulo vuoden aikana. Yhtiön koko liikevaihdosta 97 % oli omistajayhteisöille suunnattua inhouse-myyntiä. Liikevaihdosta noin 0,5 % oli outhouse-myyntiä yrityksille.

Investoinnit

Tilikauden investoinnit toteutuivat lähes budjetoidun mukaisina 59 t€ (50 t€). Investoinnit kohdistuivat toimipisteiden kalusteisiin ja tietojärjestelmiin.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä on kaksi osakeyhtiölain 12 luvun mukaista pääomalainaa, joiden pääoma merkitään lainansaaajan taseeseen oman pääoman erillisenä eränä. Pääomalainaa on jäljellä Oulun kaupungilta 210 000 euroa ja Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiriltä 90 000 euroa. Oulun kaupungin myöntämää pääomalainaa lyhennettiin 70 000 euroa ja PPSHP:n myöntämää pääomalainaa lyhennettiin 30 000 euroa lyhenysuunnitelman mukaisesti vuoden 2019 aikana.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Terveysthuollon toimintaympäristössä on meillä suuria muutoksia yksityisen terveydenhuollon yritystalojen kautta. Hitaasti etenevä sote-uudistus ei koske työterveyshuollon palvelujärjestelmää. Yritysten kiinteähintaiset palvelusopimukset ja rajoitteet sairaanhoidon palveluissa voivat lisätä työssäkäyvän henkilöstön muuhun perusterveydenhuoltoon kohdistuvaa palveluiden kysyntää. Markkina kilpailuasetelma osajista, etenkin lääkkeistä näkyy henkilöstön rekrytoinneissa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Tulevaa kautta leimaa asiakkuuksien ja omistuksen myynnin valmistelu ja kilpailutukseen valmistuminen. Prosessi kestää pitkään ja vaikuttaa henkilöstön rekryointiin. Palvelun kehityksessä on painopisteessä edelleen työterveyshuollon ydintyöprosessien kehittäminen osana laatu- ja palvelujärjestelmää sekä etä- ja muiden sähköisten palveluiden käyttöönotto sekä kehittäminen keskeiseksi osaksi asiakaspalvelua. Asiakastyön vaikuttavuuden tavoitteena on asiakastyöpaikkojen henkilöstön sairauspoissaolojen määrän aleneminen.

16.1.12 Oulun Tuotantokeittiö Oy

Yhtiön toimiala: Elintarvikkeiden valmistus

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Tuotantokeittiö Oy	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	6 400	6 720	5 512	1 208
Liikevoitto, t€	150	302	-294	596
Tilikauden tulos, t€	70	232	-365	597
Taseen loppusumma, t€	12 000	10 799	11 086	-287
Investoinnit, t€	376	455	5 466	-5 011
Omavaraisuusaste, %	14,0	14,5	12,0	2,5 %-y.
Sijoitetun pääoman tuotto-%	1,0	2,9	neg.	-

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Päättynyt tilikausi oli Oulun Tuotantokeittiö Oy:n toinen täysi tilikausi. Toiminta vuonna 2019 oli tuotannon kehittämistä ja toimintaan liittyi vielä jonkin verran prosessien ja toimintamallien kehittämistä. Tuotantomäärät ja liikevaihto ovat kasvaneet edelleen portaittain vuoden 2019 aikana. Myös henkilöstömäärä on lisääntynyt samassa suhteessa tuotantomäärään verrattuna. Tuotantomäärä kasvoi vuonna 2019 noin 15%, joka oli ennakoitua suurempi. Yhtiön asiakaskohteet ovat olleet Oulun Kaupungin päiväkodit ja koulut sekä Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin ravintopalvelut, jonne toimitukset ovat lisääntyneet vuoden aikana suunnitelmien mukaisesti. Valmisruokaa valmistettiin ja toimitettiin asiakkaiden kohteisiin päättyneellä tilikaudella yhteensä noin 1,2 miljoonaa kiloa. Tavoitteena tilikaudella on ollut toiminnan vakiinnuttaminen, toimitusvarmuus ja laadukkaiden tuotteiden valmistaminen.

Investoinnit

Päättäneellä tilikaudella toteutettiin investointeja suunnitelman sekä riskien hallinnassa havaittujen tarpeiden pohjalta. Näitä olivat muun muassa padat, uunit, sekä aita ja portit, jotka olivat merkittävimmät hankinnat. Muita investointeja olivat erinäiset irtaimistoon ja kalustoon liittyvät hankinnat. Investointeihin sisältyi myös rakennusteknisiä töitä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainojen lyhennyssuunnitelman mukaisesti lainaeriä

on lyhennetty kahdessa erässä yhteensä 689 654€ vuonna 2019.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Ei keskeisiä muutoksia toimintaympäristössä.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Yhtiön liiketoiminta on kasvanut tasaisesti ja positiivisen kehityksen uskotaan jatkuvan alkaneella tilikaudella myös alkuvuodesta samalla tavalla. Oulun Tilipalveluiden kanssa on alkaneella tilikaudella sovitettu aloitettavaksi muutamaan uuteen toimituskohteeseen toimitukset, mm. kaupungintalon alaisuudessa toimiviin henkilöstöravintoloihin. Edelleen on jatkettu tuotevalikoiman laajentamista, joka mahdollistaa monipuolisemman tarjonnan. Muita olennaisia muutoksia tilikauden päätyttyä jälkeen ovat olleet organisaatiomuutos, joka on astunut voimaan 1.1.2020. Muutoksella varmistetaan toiminnan kehittyminen myös tulevaisuudessa, ottaen huomioon Oulun kaupunginvaltuuston päätös 9.12.2019 aterioiden valmistuksen keskittämiseen liittyen.

Oulun kaupunginvaltuuston 9.12.2019 tekemän päätöksen mukaan, kuluvalle tilikaudella aterioiden valmistusta keskitetään Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle 1.6.2020 alkaen. Yhtiön liikevaihdon arvioidaan kasvavan liiketoimintakaupasta johtuen noin 14,7 miljoonaan euroon vuodessa. Henkilöstömäärän arvellaan kasvavan yhteensä noin 100:n henkilöön. Valmistavia pisteitä tulee olemaan Ruskossa sijaitsevan tuotantokeittiön lisäksi kuusi muuta valmistuskeittiötä.

16.2 Kuntayhtymät

16.2.1 Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä

Toimiala: Ammatillinen koulutus

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	84 758	89 581	92 981	-3 400
Toimintakulut, t€	-77 260	-78 556	-81 679	3 123
Toimintakate, t€	7 498	11 065	10 945	120
Vuosikate, t€	7 423	11 005	10 780	225
Tase, t€	125 000	135 349	126 661	8 688
Investoinnit, t€	9 300	8 403	6 220	2 183
Omavaraisuusaste, %	72	69	71	-2,4 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat ennakoitua paremmin (vertailukohtana alkuperäinen budjetti). Tuloja kertyi lähes 5 M€ budjetoitua enemmän. Suurin positiivinen ero oli hankerahoituksessa ja toiseksi suurin yksikköhintarahoituksessa. Näihin sisältyi mm. OKM:n vasta marraskuun lopussa myöntämä 840.000 euron ylimääräinen rahoitus opetushenkilökunnan palkkaamiseen. Rahoitus jouduttiin tulouttamaan, vaikka kustannuksia ei juuri ehtinyt syntyä.

Menoja säästyivät etenkin henkilöstön vähenemisen myötä. Henkilöstön määrän kuukausikeskiarvo oli 44 henkilöä pienempi kuin edellisvuonna. Väheneminen johtuu pääasiassa vuoden 2018 henkilöstön sopeuttamistoimenpiteiden ajoittumisella aivan vuoden 2018 loppuun.

Toimintakate oli mm. edellä kuvatuista seikoista joutuessa yli 4 M€ tavoitetta parempi.

Investoinnit

Investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti. OAMK Oy:n vuokraaman rakennuksen osan perus-

korjaus Kontinkankaalla ei käynnistynyt. Merkittävimmät investoinnit vuonna 2019 olivat konehallin rakentaminen Muhoksella ja rakennuksen osan peruskorjaus Kempeleessä Niityrannantiellä.

Merkittäviä investointeja on mahdollisesti lähivuosina Niityrannantien kiinteistön peruskorjauksen 2-vaihe, Muhoksen konehallin loppuunsaattaminen ja kalustaminen, Kotkantie 1:n ja 2:n muutostyöt, Kotkantie 1:n ja 2:n mahdolliset laajemmat muutostyöt myöhemmin vuosina.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainoja on lyhennetty suunnitelman mukaisesti ja uusia lainoja ei ole otettu.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Ammatillisen koulutuksen reformi sekä rahoitusuudistus käynnistyi 1.1.2018 ja siirtymäaika loppuu 31.12.2022. Uudistus on heikentänyt OSAO:n rahoitusta hieman. Vireillä on lainmuutos, joka jäädyttäisi siirtymäsäädökset vuoden 2020 tasolle, mikä ei ole OSAO:n etu. Taloudellinen riski ei kuitenkaan ole merkittävä.

16.3 Säätiöt

16.3.1 Oulun Palvelusäätiö

Toimiala: Oulun Palvelusäätiön sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on harjoittaa vanhusten, eläkeläisten, vammaisten ja muiden niihin rinnastettavien erityisryhmien asumis- ja sen oheispalveluja.

Tarkoitustaan säätiö toteutti toimintavuonna yllä-

pitämällä palvelukeskuksia, palvelutaloja ja –koteja. Säätiö tuotti palvelutalojen asukkaille kotihoidon palveluita ja palvelukodeissa hoito- sekä huolenpito- ja palveluita. Palvelukeskuksissa tuotettiin ennalta ehkäiseviä avopalveluita ja tuettiin asukkaiden sekä asiakkaiden toimintakykyä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Palvelusäätiö	Budjetti 2019	TP2019	TP2018	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	13 311	13 615	13 256	359
Toimintakulut, t€	-13 311	-13 405	-13 013	-392
Tuotto-/kulujäämä, t€	0	210	243	-33
Yleisavustukset, t€	0	10	2	8
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	0	69	87	-18
Tase, t€	8 000	8 257	8 023	234
Investoinnit, t€	0	937	759	178
Omavaraisuusaste, %	55,0	57,0	57,0	0 %-y.

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tilikauden tulot ovat toteutuneet talousarviota suurempina johtuen vuokratulojen sekä ateriatulojen noususta. Lisäksi kotihoidon vuosituntimäärä kasvoi.

Tilikauden menot olivat vajaan prosentin suuremmat kuin talousarviossa. Tämä johtui elintarvikemenojen kasvusta sekä kiinteistökulujen kasvusta kuten lämmitys- sekä korjauskulujen.

Investoinnit

Varsinaisia investointeja ei ole ollut vaan tehtiin talousarvion mukaisia remonteja eli toteutettiin yhdessä palvelutalossa parvekeremontti sekä katto- ja seinäkorjauksia palvelutaloihin ja -keskuksiin yhteensä n. 800 000 €.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainoja ei ole otettu lisää viime tilikaudelle. Lainat lyhenevät suunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Edelleen odottava tunnelma sote- ja maakuntautautukseen liittyen. Pörssiyhtiöiden tulo palveluasumisen markkinoille.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

Avopalvelutoiminnan supistuminen ja loppuminen vuoden 2020 lopussa – toiminnan muuttuminen. Yhtiötoiminnan aloittaminen korvaamaan loppuvia avustuspalveluita.

16.3.2 Oulun Musiikkijuhlasäätiö

Toimiala: Oulun musiikkijuhlasäätiön tehtävänä on tuoda Ouluun korkeatasoisia ja laadukkaita musiikkitahtumia. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö on järjestänyt vuodesta 1991 alkaen Oulun Musiikki-

juhlat -festivaalin vuosittain maaliskuussa. Festivaalin lisäksi säätiö järjestää nykyisellään ympärivuotisen Jazz & Etno -konserttisarjan sekä vastaa Oulu All Star Big Bandin tuotannosta ostopalveluna.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Musiikkijuhlasäätiö	Budjetti 2019	TP2019 *)	TP2018	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	200	283	175	108
Toimintakulut, t€	-490	-593	-455	-138
Tuotto-/kulujäämä, t€	-290	-310	-280	-30
Yleisavustukset, t€	298	298	298	0
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	5	-12	10	-22
Tase, t€	30	30	34	-4
Investoinnit, t€	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	neg.	neg.	neg.	-

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2019 ja 2018 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2019 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Musiikkijuhlasäätiön vuoden 2019 taloustoiteuma jäi tavoitteista. Vuoden 2019 isoimmat kustannukset tulivat Oulun Musiikkijuhlat -festivaalin järjestämisestä. Vuoden 2019 festivaalin osalta toteutettiin uusi Kokkeja & Koteja -konserttisarja osana Musiikkijuhlien kulttuurimatkaohjelmaa, jossa konserttien järjestämiskustannukset suhteessa pienistä konserttitiloista johtuvin pieniin lipputuloihin osoittautuivat liian korkeiksi. Festivaalilla oli 30 konserttia joista iso osa järjestettiin pienissä kodeissa ja muissa pienissä tiloissa. Vaikka Kokkeja ja Koteja -konserttisarja tavoitti yleisöä ja monet konserteista olivat loppunmyytyjä, vuoden 2020 festivaaleilla konsertteja ei järjestetä yksityisissä kodeissa.

Toinen tulosta heikentävä kokonaisuus oli lipputulosten pienempi osuus syksyn 2019 konserttien osalta. Syyskaudella Oulun Musiikkijuhlat järjestivät yhteensä yhdeksän Jazz & Etno -konserttisarjan konserttia, joiden osalta lipputulot jäivät hieman tavoitteista. Jatkossa tulemme tarkastelemaan myös syyskauden konserttisarjan laajuutta tarkemmin.

Oulun Musiikkijuhlasäätiön tulot koostuvat lipputu-

loista, yhteistyötuloista ja apurahoista. Näissä kaikissa oli kasvua vuodesta 2018.

Investoinnit

Ei investointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Säätiöllä ei ole lainoja.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2020

30. Oulun Musiikkijuhlat järjestetään 8.-22.3.2020. Festivaalin lipunmyynti on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Juhlavuoden festivaalin kohokohtina ovat isot konserttituotannot, joista suurimpana Oulu Sinfonian ja Kuopion kaupunginorkesterin yhteiskonsertit Oulussa ja Kuopiossa. Tämän lisäksi Madetojan salissa järjestetään useampi iso konsertti. Vuoden 2019 tapaan luvassa on myös pienempiä konserttitiloja kuten Piispantalo, Lääninhallitustalon valkoinen sali ja Galleria Harmaja. Näistä kahdessa ensimmäisessä konserttikokonaisuudessa on luvassa vuoden 2019 Kokkeja & Koteja -konserttisarjan tapaan ruokatarjoilut. Vuoden 2020 festivaalilla on yhteensä 25 tapahtumaa ja lisäksi kansainväliset klassisen musiikin ja rytmimusiikin mestarikurssit.

Jazz & Etno -konserttisarjassa on vuonna 2020 luvassa noin 25 konserttia, syksyn osalta sarja täsmentyy kevään aikana, kun avustuspäätökset on annettu. Haemme Jazz & Etno Finland LIVE tukea konserttisarjaan kevään 2020 aikana. Oulu All Star Big Bandin tuotanto käsittää vuoden 2020 aikana 8-10 konserttia. Säätiön tuottamien konserttien määrä on vuoden aikana yhteensä noin 60.

Oulun musiikkijuhlasäätiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä vuodelle 2018 avustuksen kulttuurimatkailuhankkeeseen, jonka ensimmäinen kausi oli 1.8.2018-28.2.2019. Jatkohakemukseen saatiin hyväksytty päätös ja hankkeen toinen vaihe oli 1.3.-31.12.2019. Myös uuteen 1.1.2020 alkavaan kulttuurimatkailuhankkeeseen on haettu rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Tämän osalta päätös saadaan helmi-maaliskuussa 2020.

**Tilinpäätöstä
varmentavat asiakirjat**

17 KÄYTETYT TILIKIRJAT JA SÄILYTYS

Luettelo vuonna 2019 käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytys

Tasekirja	sähköinen arkisto/ paperituloste	Konsernihallinto
Tase-erittelyt	paperituloste	Monetra Oy
Kirjanpidon pääkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Kirjanpidon päiväkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Konsernitilinpäätösasiakirjat	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Myyntireskontra	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Ostoreskontra	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Maksukirjaukset	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Muistiotositteet	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Palkkakirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Tiliotteet	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Henkilöstökassa	paperituloste	Konsernihallinto
Varastokirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Eri yksiköt
Lainat (anto- ja ottolainat)	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Muu rahoitus	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Maaomaisuudenrekisteri	sähköinen ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Pysäköinninvalvontarekisteri	sähköinen ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Viljelypalsta- ja venepaikkarekisteri	sähköinen ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Asuntojen korjausavustukset	sähköinen ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Luettelo käytetyistä tositelajeista

20	Asiakaskassa Linnanmaan liikunta	1S	Asiakaskassa Kaakkurin kirjasto
21	Asiakaskassa Jatuli	1U	Asiakaskassa Kiimingin kirjasto
22	Asiakaskassa Oulunsalon liikunta	1W	Asiakaskassa Raatti
23	Asiakaskassa Haukiputaan kirjasto	1X	Asiakaskassa Raksila
30	Pankkitositteet	1Y	Asiakaskassa Ouluhalli
32	Ostolaskut P2P	1Z	Asiakaskassa Urheilutalo
33	Ostolaskut/Palveluseteli	5A	Koululujen aamu- ja iltapäiväkerho
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	5C	Hammashuolto
35	Ostolaskujen maksut	5D	Siku/IB-lukion tutkinto
36	Ostolaskut käsin tallennetut	5E	Terveyskeskusmaksut
38	Ostolaskut/hyve/toimeentulotuet	5F	Laitospaikka ja pkl-maksut
39	Ostolaskut/Tilakeskuksen vuokrat	5G	Mielenter,päihdel,asuminen
40	Myyntiresk viitesuoritukset	5H	Asuntolainat
41	MYRE Käsin tall.suoritukset	5J	Päivähoito
43	Sos. toimen maksamat suoritukset	5K	Kotipalvelu
44	Suoritukset perintä	5L	Kirjastomaksut
45	Ulosottosuoritukset perintä	5M	Taidekoulun kurssimaksut
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistukset	5N	Hyve-vuokrat
49	Korkolaskut	5P	Ylioppilastutkintomaksut
54	Hulevesien laskutus	5R	Konservatorion kurssimaksut
59	Konvertoidut avoimet laskut	5S	Liikuntatoimi
70	Sisäinen laskutus	5T	Palkkasaatavat
71	ProE sisäinen laskutus	5U	Sote jälkihuolto ja hoidonkorvaus
78	Sisäinen laskutus IP, uusi	5V	Kaivuulupa
79	Sosiaalipalkkavaraukset (TCM)	5W	Peruskunnan Maanvuokra
80	Web-muistiotosite	5X	Henkilöstökassan laskutus
81	Käsin kirjatut muistiotositteet	5Y	ProE-laskutus
82	Matkalaskut	6C	Vesilaskutus
83	Yleismuistiot MYRE	6J	Ensihoito
84	Palkkatositteet	6Z	Myren ulkopuoliset reskontrat
85	Luottotappiot	8A	Yksilö- ja perhehoito
86	Hyvitysten kohdistus MYRE	8B	Kaupunkikortti Ateria
87	Sumu-poistot	8D	Kaupunkikortti Orkesteri
88	Käyttöomaisuusluovutukset	8E	OuluCard/virkistysmajat
89	Poistoeron muutos	8R	Web-muistiotosite; Rak-valvonta
91	KP laskennalliset	8S	Web-muistiotosite; SIKU
93	SL laskennalliset	8X	Web-muistiotosite; Konsernipalvelut
95	Jaksotukset	8Y	Web-muistiotosite; YYP
96	Kirjanpidon tulos	8Z	Web-muistiotosite; Hyve
97	KP tulos laskennallinen	9T	Työllistämiskirjaukset
98	Sisäisen laskennan tulos	C1	Ceepos-kassat
99	SL tulos laskennallinen	C2	Ceepos-kassa Oulu-opisto
1B	Asiakaskassa Kirjasto	C3	Ceepos-kassa YYP
1C	Asiakaskassa Kaijonharjun kirjasto	C4	Verkkomaksuportaali
1D	Asiakaskassa Karjasillan kirjasto	C5	Sisäinen tilausjärjestelmä
1H	Asiakaskassa Maikkulan kirjasto	C7	VMP maksukorttisaamiset
1J	Asiakaskassa Myllyjojan kirjasto	C8	Ceepos kirjasto maksukorttisaamiset
1K	Asiakaskassa Oulunsalon kirjasto	C9	Maksukorttisaatavat
1N	Asiakaskassa Rajakylän kirjasto		

18 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/Toimintakulut %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Omavaraisuus-% = (Oma pääoma + Poistoero +

Vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Rahoitusvarallisuus €/asukas

= (Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) - (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Asukasmäärä

Suhteellinen velkaantuneisuus

= (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot
Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + käyttötalouden valtionosuudet

Lainat ja vastuut

= Vieraspääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainakanta , 1000 euroa

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

= tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$
(Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Laskennalliset lainanlyhennykset

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainat ja vastuut

= Vieraspääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Kassavarat , milj. euroa

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut / vuosi, milj. euroa

= Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuuden investoinnit + antolainojen lisäykset + pitkäaikaisten lainojen vähennykset

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-% = (Oma pääoma +

Konsernireservi +

Kertynyt poistoero + Vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Konsernin lainakanta 31.12, 1000 euroa

= Vieras po. - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %
 = $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
 = $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %
 = $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %
 = $100 \times (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennalliset lainanlyhennykset
 = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus, %
 = $100 \times (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate
 = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassastamaksut/vuosi

Kassan riittävyys (pv)
 = $365 \text{ pv} \times \text{rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio
 = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio
 = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä,
 € = tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä
 (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

LIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %
 = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
 = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainat ja vastuut
 = $\text{Vieraspääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
 = $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Lainakanta 31.12.
 = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.
 = $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

OULUN KAUPUNKI

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Oulussa _____ kuuta 2020

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

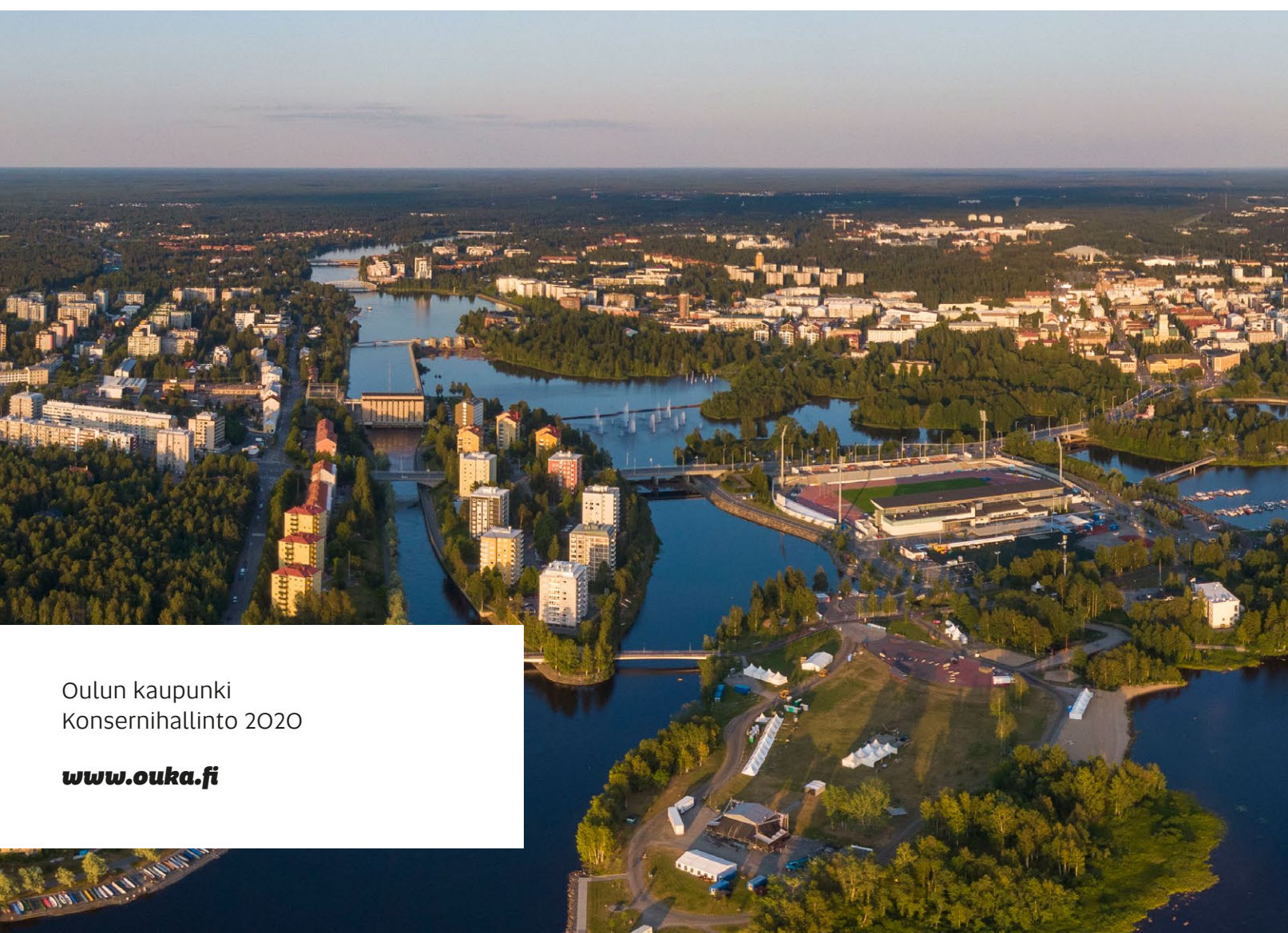
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Oulussa _____ kuuta 2020

BDO OY

Tiina Lind, JHT, KHT

Oulun kaupunki
Konsernihallinto 2020

www.ouka.fi